

ŽIVOT A UČENIE JEŽIŠA KRISTA

**RÔZJÍMANIE NA VŠETKY DNÍ
CELÉHO ROKU.**

NAPÍŠAL P. M. AVANCINI S. J.

POSLOVENČIL:

Dr. JOZEF TIŠO,

pápežský komorník, profesor bohoslovía.

TRNAVA, 1924.

Nákladom Spolku sv. Vojtecha.

Nihil obstat.

Dr. Michael Beňo
ensor.

Nr. 2435.

Imprimatur

Dr. A. Bartossík
Vicarius gen.

Nitriae, die 11. December 1923.

„Blahoslavený človek, ktorý slyšl ma a bdie u dvier mojich — deň čo deň!“

(Prisl. 8, 34.)

Predmluva.

Rozsudkom naivvyššieho súdu v Brne bol som odsúdený na dva mesiace štátnej väznice. Cesta, ktorú som prekonal od 12. júna 1921., dňa to inkriminovanej reči povedanej na župnom slete Orla v Bánoviciach, po 23. júla 1923, v ktorý deň som vymeraný trest v sedriálnej väznici v Trenčíne nastúpil a ďalej ešte až do 23. augusta 1923, v ktorý deň som bol neočakávaným spôsobom z väzby prepustený, je mnohonásobným obrazom cesty života nie len kňazského, ale vôbec života za čnosťou sa snažiaceho. Cesta je stálou Scyllou a Charybdou hraničená a vystavená stálym tým útokom, s ktorými čnosť a snaživosť po pevnom charaktere zápasíť musí. Nebezpečenstvá vnútorné a zovňajšie priepasti čnosti jednak nepravné, či sa už otvárajú v hĺbké uponiženia, hanby a zúfalstva alebo sa vyskytujú v predĺžení glorioly mučeníctva, slávy a ctibažnosti, zkúšky prosperchárstva a nežistnosti tak často a tak dôrazne zo dňa na deň predkladané, neboly ničím iným, iba nebezpečenstvami a zkúškami ktoré snaživosti za čnosťou každému v cestu sta-

vajú, iba snáď len s tým rozdielom, že obyčajne sa nebezpečenstvá tiež tak neoceňujú a k srdcu sa tak nepripúšťajú, pretože ani na človeka s tak veľkou silou nedorážajú. No cesta táto medzi tak neobyčajnými okolnosťami prekonaná vzbudila vo mne povďačnosť za silu, ktorou som sa snažil udržať v sebe duševnú rovnováhu, tým zdrojom, z ktorého som si silu tú nie len dávnejšie pred touto cestou, ale i počas cesty čerpal. Jedným takýmto zdrojom bolo rozjímanie, a preto na znak povďačnosti svojej umienil som si tam vo väznici rozjímaniu postaviť pomník v reči slovenskej. Boj ideálny za práva národa a reči slovenskej je tak blízky boju za ideály čnosti, nie div, že jeden zdroj kŕmi silu oboch bojov, sila, ktorá pestuje v človekovi očistené smýšľanie, nepodlomnú vôľu, mužskú rozvažitosť, spojenú s neústupnosťou.

A keď som hľadal teraz už, ktoré to rozjímanie má byť prvé preložené do slovenčiny, nemohol som iné voliť, ako klasické rozjímanie P. Mikuláša Avanciniho, ktoré dielo si zaslúži, aby prvé bolo slovenčinou oslávené.

Mikuláš Avancini narodil sa v roku 1612 v Tirolsku, v diecezii Trientskej. Pätnásť rokov mal už, keď v Štýrskom Hradci v roku 1627 vstúpil do noviciátu Spoločnosti Ježišovej. Tu sa zasvätil sľubom služby Pánovej, tu konal svoje prvé štúdiá, po ktorých sa tamtiež venoval retorike a filozofii, potom vo Viedni za štyri roky venoval sa morálke a za

šesť rokov ochotnickej filozofii. Nadaný jezuita čoskoro nastúpil cestu významnú a zodpovednú. Stal sa rektorom kollegiumu v Passau-e, vo Viedni a v Štýrskom Hradci, potom provinciálom rakúskej provincie a vizitátorom Čiech a konečne posvätený bol na čelo noviciátu viedeňského. Spôsobilosť jeho tak mnoho násobne doteraz dokázaná otvárala mu ďalšiu cestu: menovaný bol asistentom Nemecka, v ktorom postavení sa za čas tak vyznačil, že ťažko onemocnený generál spoločnosti menoval ho na pád svojej smrti generálnym vikárom Spoločnosti. Avšak tohoto sa už nedožil, lebo šesť dňami pred smrťou generála náhle zomrel v 76. roku veku svojho 6. decembra 1686.

P. Avancini veľké meno si vydobyl tak vo vnútornom živote Spoločnosti ako i pred zo-
vňajším svetom. Skvelé jeho osobné vlastnosti, ako: mimoriadna nábožnosť a vynikajúca nežnosť, získaly mu veľkú auktoritu pred spolu-
bratmi, bohatá však činnosť oslávila meno jeho pred svetom.

Bol nadmieru plodným spisovateľom na poli bohosloveckom, dejinnom, retorickom a poetickom. Medzi plodami bohatej tejto činnosti spisovateľskej dla všeobecného úsudku svetovej literatúry na prvom mieste stojí jeho, v roku 1665 vydané dielo bohoslovecko-aske-
tické: „Vita et doctrina Jesu Christi“, čo už i z toho vidieť, že dielo toto tak mnoho vydání sa dožilo a z latinskej pôvodiny tu-
rečeno do všetkých kultúrnych rečí bolo pre-

ložené. Preto sa mi pozdávalo, že dielo preložené už viac razy do nemeckej, francúzskej, španielskej, italskej, flamskej, maďarskej a poľskej reči, nie len si zaslúži, aby bolo preložené i do slovenčiny, ale že oslávi dielo toto našu, v tomto ohľade ešte dosť chudobnú, slovenskú literatúru.

V diele tomto Avancini v krátkosti preberie celý život a učenie nášho Božského Spasiteľa. V advente tajomstvo vtelenia tvorí stred rozjimaní; od Vianoc až po nedeľu Septuagesima po Veľkú noc predstaví nám pred obličaj umučenie a smrť Jeho. Od Veľkej noci až po sviatok Najsvätejšej Trojice, držia sa rozjimaní tiež tesne sviatočnej doby; a keď je októva Božieho Tela prevelebnej Sviatosti Oltárnej a osem nasledujúcich dní vlastnostiam Božím venované, od štvrtej až po poslednú nedeľu po Svätom Duchu tvoria látku rozjimaní: verejný život Ježiša, zázraky a podobnosti Jeho. Celé je rozjimaním o poslednom súde pádne zakončené.

Pri tomto vecnom rozdelení sú jednotlivé body rozjimaní šťastne vyvolené, rozjimaní samé sú vzdor ich krátkosti hlboko a veľmi praktické, reč je plyná a často klasická, ako hovorí nemecký jeden prekladateľ diela, J. Ecker.

Keďže dielo tak stručnými a svojráznymi vlastnosťami vyniká, neodvážil som sa na obsah rozjimaní ničoho meniť ani k týmže ničoho z vlastných myšlienok prikladať, čo mi ináč niektorí dobroprajní posudzovatelia úmyslu

môjho odporúčali. Chcel som, aby Avancini sám mluvil k srdcu čitateľa, lebo zkusí to čoskoro každý sám na sebe, že Avancini sa tomu výborne rozumie, aby nás často jediným slovom, smelým, duchaplným hlboko, až k srdcu dojal tak, že sa práve na ňom dokáže jeho vlastné slovo: „*Deus paucis verbis multu homini loquitur*“ (J. Ecker.)

A práve táto stručnosť je to, čo odporúča dielo toto. Kňazi v duchovnej správe zamestnaní mnohorozy zdĺhavosťou prípravného čítania rozjímania sa odstrašujú od samého rozjímania života kňazskému tak prepotrebného. Za niekoľko minút môže si kňaz rozjímanie jedného dňa prečítať a tak sa na rozjímanie pripraviť, pritom ale dostal látku bohatú na myšlienky, bez ktorých Avanciniho meditácie s prázdnyimi len slovami neuprchajú. A že kňazstvo z rozjímaní týchto nie len pre svoj duševný život prvotriedny pokrm najde, lež i mohutnú podporu v prípravách svojich na kázne, presvedčí sa každý, ktorý ich okúsi.

Zvláštnu službu ale — dúfam — bude konať dielo toto v domoch rehoľnických a v seminároch. V seminároch a v noviciátoch bude to veľkou úľavou tak pre dpp. spirituálov, ako i pre chovancov samých, jestli každý bude môcť mať v ruke rozjímanie a na tom základe sledovať obširnejší výklad látky rozjímania, pri čom sa nie len obľahší práca pamäte, lež zo dňa na deň budú sa môcť pozorovať spôsoby, ako sa treba vhlbiť do jednotlivých slov,

ako treba najst' tú perlu v tom mori písmien, ktorá človeka nasýti a obodrí.

Preklad prevedený bol s použitím inorečových už prekladov, zvlášť nemeckého z roku 1877, z pera J. Eckera, dľa ktorého bola i to-muto do tohoto prekladu vsunutá úvodná „krátka nauka o rozjimaní“ od P. J. Buys, kňaza Spoločnosti Ježišovej († 1611) a celý preklad bol na dva sväzky rozdelený.

Nech teda zaháji Avancini svoju cestu i po našom milom Slovensku a nech zaklope na dverách mnohých sŕdc v tichom a skrúšenom zahĺbení ducha do učenia a životného príkladu Pána nášeho Ježiša Krista. Prajem starému Avancinimu ťažkého prijatia na Slovensku, akého sa mu ušlo po iných krajinách, a dušiam Boha milujúcim, aby našly v ňom mnoho radosti, mnoho povzbudenia k dobrému, k väčšej sláve Božej a k spáse duši nesmrteľných!

Prekladateľ.

V Trenčíne, v štátnej väznici na sviatok Nanebevzatia P. Marie 1923.

Úvod.

Kráľka nauka o rozjímaní.¹⁾

I.

O rozjímaní vôbec.

Rozjímanie čiže *vnútorná modlitba* pozostáva v pobožnom, so svätými vnuknutiami spojenom rozmýšľaní o veciach

¹⁾ Cieľom bližšieho o rozjímaní odporúčajú sa mimo známej „*Philo hey*“ od sv. *Františka Salezského* a okrem rozličných spisov sv. *Alfonza* ešte tieto spisy:

a) „*Duchovné cvičenia*“ od sv. *Ignáca*, prel. P. Brucker P. J. (v češtine najnovšie P. Ovečka. Preklad.)

b) „*Zlatá knižôčka*“ sv. *Petra z Alantany* o vnútornej modlitbe alebo rozjímaní

c) „*O modlitbe a rozjímaní*“ od *Ludvika z Granady* a „*Pamätná kniha života kresťanského*.“

d) Z našich diel: „*Vnútorná modlitba*“ od P. *Benedikta Fenbach*, kapucín. (Mainz 1876.)

božských alebo takých, ktoré človeka ku chvále Božej, k nasledovaniu ctností Kristových a Svätých, taktiež k čineniu dobrého a vyhýbaniu zlému dôrazne pobádajú.

Rozmýšľanie toto musí byť spojené so *svätými* vnuknutiami, pretože rozjímanie pozostáva nie natoľko v činnosti rozumu, ako v *pohnutí vôle*, ktorá nás k láske Boha, k nenávisti hriechu a k opovrhnutiu všetkých pominateľných statkov navádza. Preto hovorí kráľovský prorok v modlitbe toho spôsobu zkúsený: „*V rozjímaní mojom vzplanúva oheň*“, ¹⁾ t. j. pohne sa vo mne ohnivá, horlivá vôľa, aby som všetkému, čo duševnému môjmu spaseniu škodlivé je, vyhboval a všetko tomuže prospešné podujal, časné podceňoval a na večnosť všetku svoju pozornosť a silu obracal!

V takejto svätej modlitbe trávil Božský Spasiteľ so svojimi učeníkmi celé noci v púšti a na výšinách horských; takto rozjímajúc „uvažovala“ preblaho slavená Panna Maria „v srdci svojom“,

¹⁾ Žalm 38, 4. — ²⁾ Luk. 2, 19.

čo od pastierov slyšala. Tejto vnútornej modlitbe sa venujúc ztrávil sv. Ján Krstiteľ a za ním mnohí svätí pustovníci život svoj v púšti. V rozjímaní sa oddane cvičili všetci svätí, sv. Vazul, Hyeroným, Augustín, Benedikt, Bernard, František, Dominik, Ignác, Xaverský: všetci, ktorí sa svätosťou života vyznačili, sú i obdivuhodní pre ich rozjímanie o nebeských veciach.

II.

Jednotlivé čiasťky rozjímania.

Rozjímanie pozostáva zo štyroch čiasťok:

I. príprava,

II. predstava,

III. rozjímanie (v užšom smysle) a

IV. rozhovor čili prosba.

I. *Príprava.* Aby sme sa k rozjímaniu pripravili, povzbudzuje nás i Duch Svätý týmito slovami: „*Pred modlitbou priprav dušu svoju a nerob tak, ako človek, ktorý pokúša Pána Boha!*“ Lebo však už i vtedy, keď sa človek k vyso-

kopostavenému človeku chystá, vopred už rozmýšľa nad slovami, ktoré upotrebí má: tým väčší musí sa človek pripraviť, keď sa v rozjímaní s Pánom Bohom rozprávať chce!

Príprava je ale dvojnásobná: ďalšia a bližšia.

A) *Ďalšia príprava* pozostáva v tom, že:

1. v predvečer prečíta sa rozjímanie;
2. to isté si hneď po prebudení v pamäti obnoví;
3. oddiaľuje od seba všetky myšlienky a starosti na svetské záležitosti sa vzťahujúce, lebo rozjímanie vyžaduje ducha tichého a kludného.

B) *K bližšej príprave* patrí nasledovné:

1. Za niekoľko okamihov posbiera si človek myseľ svoju a živo si predstaví, že sa musí pred trónom božskej Velebnosti Svätými obkľúčeným ustanoviť, aby mluvil s Pánom Bohom svojim.

2. Úctive padne pred Bohom na kolenná a ponížene prosí Ho o milosť, aby všetky sily a celú činnosť duše svojej k Jeho oslave pripravil,

Podobne môžeme na krátko prosiť o prímluvu i preblahoslavenú P. Mariu, sv. Anjela strážcu alebo tých svätých, ku ktorým so zvláštnou dôverou sa prechováame.

3. V páde, že by sme jednotlivé body rozjímania nemali už v živej pamäti, môžeme si rozjímanie zasa prečítať.

II. *Predstava* pozostáva v tom, že pri rozjímaní nad jednotlivými bodami v duchu si pred oči predstavíme miesto, osoby a ich skutky, o ktorých rozjímať máme. Keď na pr. o ukrižovanom Spasiteľovi rozjímať chceme, živo si predstavíme vrch Kalvárie a Krista na kríži visiaceho, vôkol nepočetný zástup ľudu atď. Alebo jestli o smrti chceš rozjímať, tak predstav si, ako by si seba samého alebo niekoho iného videl na smrteľnej posteli. Takáto predstava veľmi sa pričíní nielen k tomu, aby sme sa ubránili roztržitosti ducha, ale aj aby sme vzbudili city bôľu, sústrasti, bázne atď. Pri tejto „predstave“ máme so-
trvať tak dlho, až sa človek cíti byť po-
hnutým k sv. láske, ľútosti alebo rado-
sti.

V páde, že by sme mali rozjímať o takom predmete, pri ktorom sú nie označené bližšie okolnosti, ako miesto a osoby, vtedy od prípravy ihneď môžeme prikročiť k rozjímaniu.

III. *Rozjímanie* (v užšom smysle) je činnosť rozumu, ktorým sa všetko, čo jednotlivé body obsahujú, dôkladne uvažuje, s túžbou, aby sme z toho dočasný prospech čerpali. Zvlášť musia sa pri tom prebrať jednotlivé okolnosti a snažiť sa hlbšie o nich premýšľať. Chceme-li na pr. rozjímať o niektorej udalosti utrpenia Pána, tak uvažujeme: *Kto* je to, čo to trpí? — Syn Boží, Stvoriteľ neba a zeme! — *Čo trpí?* — Tie najukrutnejšie trápenia! — *Pre koho* to On trpí? — Pre mňa úbohého a nevďačné stvorenie! — *Prečo* On trpí? — Aby ma z večného zatratenia vykúpil! — Potom nasleduje:

IV. *Rozprava* čili *prosba*. Jestli si si to dôkladne uvážil, čo sa v jednotlivých bodoch nachádza, a pohnutý si bol k láske, k boľasti alebo iným svätým citom, tak ľahko prídeš na to, čo v rozprave od dobrého Boha prosiť máš. O-

byčajne prosievame o vyššie osvietenie, aby sme Boha a seba lepšie poznali, o žiaľ a ľútosť nad hriechami, o postup v dobrom, o verné plnenie všetkých stavovských povinností, konečne o všetky ctnosti, ktoré nás pred P. Bohom milými činia.

Túto rozpravu môžeme rozpriadať vo všeobecnosti s Bohom alebo s jednotlivými osobami najsv. Trojice, obzvlášť s Ukrižovaným; taktiež i s prebl. P. Mariou alebo inými Patrónmi alebo so všetkými anjelmi a Svätými.

III.

O okolnostiach, ktoré sa valne pričiňujú k dobrému rozjímaniu.

1. K rozjímaniu treba si vyvoliť *tiché miesto*, kde sa nerušene môžeme odovzdať rozjímaniu.

2. Majme *presne* k rozjímaniu *určený čas*, ktorý bez závažnej príčiny nezmeňme. Najvhodnejšie hodiny pre rozjímanie sú hodiny ranné pred započatím dennej práce. Rozjímaniu máme venovať pol- alebo aspoň štvrťhodinu.

3. Čo sa *zovňajšieho držania* tela týč, ono má byť úctivé. Nakoľko možno máme kľačať. Ináč ale *odporúča sa také držanie tela, aké najväčšmi pobáda k posbieranosti mysle k pobožnosti*.

4. V páde keď zbadáme, že pri niektorom bode *zvlášť vnútorné city* sa v nás prebúdzajú, vtedy neprechádzajme ihneď k druhému bodu, lež vytrvajte vyhovújúc duševnej chuti; jestli takto prešiel čas k rozjímaniu určený bez toho, že by sme všetky body boli prebrali, nasledujúci deň pokračujeme jednoducho ďalej, keď sme zase v krátkosti prebehli tie body, pri ktorých sme pocítili duševnú potechu. Áno, je to často veľmi osožné, aby sme zopakovali jedno a to isté rozjímanie; pri tom len rozpravu treba meniť.

5. Ponevác počas celého rozjímania väčšmi sa o zachytenie citov, než o činnosť rozumu starať má, musí byť však *vo všeobecnosti pohyb citov lahodný*, lebo len slabšie city môžu trvať dlho bez toho, žeby na telo škodne účinkovaly. Takýto však mierny pohyb citov ľahko môžeme s pomocou milosti Bo-

že; v sebe vyvolať, keď horlivo rozjímame o osobách. — Najsvätejšia Trojica, Kristus, prebl. Panna Maria atď. — Keď dôkladne uvažujeme jednotlivé okolnosti, keď nie natoľko slovami, ale sladkou rečou srdca rozpravu prekonávame. Do tejto nálady zahrúžení spievajú bezprestania anjeli pred obličajom božskej velebnosti: „Svätý, svätý, svätý!“

6. Keď ale láskavý Boh i tie *najmohutnejšie pohnutia* srdca pošle, tak, že na pr. i slzy vyroníš, pripusti to z poníženosti a vytrvaj v tom, dokiaľ ti to Boh poskytuje. Takýto však silnejší pohyb citov nesmie prídlho trvať, zvlášť jestli by bol býval tebou dobrovoľne vyvolaný, aby nezapríčinil telesné oslabnutie.

Takáto *mimoriadna* nálada veľmi veľký osoh prináša vo zvláštnych pádoch:

1. keď všeobecnú sv. spoveď si kto odbaviť chce a za tým cieľom sa k dokonalej ľútosti povzbudiť chce;

2. keď niekoho snáď niekedy ťažké pokušenie proti viere, proti sv. čistote alebo proti povolaniu prepadne;

3. keď sa v horlivosti modlitieb alebo povolania svojho úplne chladným citíš:

4. keď ku sláve Božej niečo veľkého a s mnohými ťažkosťami spojeného podujat' chceš.

7. V tom páde ale, keď sa ti počas rozjímania žiadnej radosti ani potechy nedostane, nesmieš preto už klesať. Jestli si si to vlastnou vinou zapríčinil, ponevác si nepripravený započal rozjímanie, uponíž sa a priznaj sa k vine svojej: — a čoskoro sa zasa veselšia nálada zjaví. Stalo-li sa tak, ale bez tvojej viny, tak nezabúdaj, že láskavý Boh ho pripustil, buďto preto, aby si takto poznával, že tá nebeská slasť nie je ovocím tvojej námahy, lež že si sa jej stal účastným len z dobroty Božskej; alebo že to Boh pripustil, aby ťa skúmal, či ty z čistej lásky k Nemu dobrý oný skutok konáš a či pri tom nemáš na zreteli aj svoje duševné potešenie. Preto počas suchoty hovorievaj: „Nie pre svoju duševnú potechu začal som toto rozjímanie, lež z čistej lásky k Bohu: preto chcem ho i z čistej lásky k Bohu dokončiť!“

8. Jestli si počas rozjímania *roztržitý*, preto nesmieš ešte rozjímanie pretrh-

núf. Zbadáš-li roztržitosť, bojuj proti nej. A vtedy, čo sa roztržitosť i vráti, hriechu nespáchaš, dokiaľ sa roztržitosť mimo, ba proti tvojej vôli vkráda do mysle. Pre tento tvoj boj bude rozjímánie tvoje láskavému Bohu nie menej milé, ako keby si ho s veľkou vnútornou posbieranosťou zakončil. V takomto boji proti roztržitosti veľmi dobre pôsobí, keď človek ihneď k rozprave prejde a ponížené sa prizná, že zo svojich vlastných síl nič nemôže prekonať; alebo keď sa vážne Bohu vyžaluje, že ani na niekoľko málo okamihov nemôže sa s Ním zaoberať: Božská pomoc milostná nevystane.

9. Konečne nie málo prispeje k dobrému rozjímaniu, jestli stále v *prítomnosti Božej* žijeme; keď častejšie cez deň takzvané *strelné modlitby* konáme; keď usilovne sv. *spoveď* odbavujeme a *k stolu Pána* pristupujeme; keď radi čítame *duchovné spisy* a obcujeme s ľuďmi opravdu za kresťanskou dokonalosťou sa snažiacimi; keď vo stykoch so spolubližnými *pravú lásku k bližnému* uskutočňujeme a zvlášte *jazyk* svoj úz-

dime; keď sme stále preniknutí *ľútosťou* nad svojimi hriechami, — a konečne a celkom zvlášťne, keď vo svätej láske k Bohu horlive sa snažíme *všetky predsavzatia pri rozjímaní utvorené i v skutkoch prevádzať*.

„O Pane, nauč nás
modliť sa!“
(Luk 11, 1)

Modlitba pred rozjímaním.

Ó, Pane a Bože môj! Pevne verím, že si tu prítomný. Klaniam sa Tebe s najhlbšou poníženosťou a poklonou. Pre mnohé moje hriechy nie som síce hoden, aby som sa ukázal pred svätým obličajom Tvojím, v nádeji však v milosrdenstve Tvojom opovažujem sa k Tebe priblížiť sa, lebo, hľa, z lásky k Tebe futujem za všetky svoje hriechy. — Pre zásluhy Syna Tvojho daj mi teraz milosť Tvoju, aby som Jeho učeniu dobre mohol porozumeť a odhodlal sa Jeho nasledovať!

Príď, o Duchu Svätý!

Modlitba po rozjímaní.

O, Pane a Bože môj! Ďakujem Ti z celého svojho srdca za všetky milosti, ktoré si mi počas rozjímania tohoto daroval. Daj, prosím Ťa, aby som učenie Pána nášho, Ježiša Krista, o ktorom som teraz vo svetle viery rozjímal, i v skutkoch prevádzal, aby sa život môj dľa Jeho riadil a tak aby som jednúc hodný bol vojsť do slávy Jeho!

Otčenáš. Zdravas.

Život a učenie Ježiša Krista.

*„Nasleduj mňa.“
(Mat. 9, 9.)*

I.

Vtelenie Ježiša Krista.

Prvá nedeľa adventná.

Večné splodenie Slova.

1. „*Na počiatku bolo Slovo, a Slovo bolo u Boha a Bohom bolo Slovo*“ (Ján 1, 1). Rozjímaj: Syn Boží je sám v sebe Slovo Otca; On je podstatne totožnou podobizňou Jeho, v ktorej sa odrážajú všetky nekonečné dokonalosti — večnosť, nesmiernosť atď. — ktoré Synovi Otcom dané boly. On totižto pochádza sprostriedkovaním toho poznania, ktorým Otec sám seba vo svojej bytosti dokonale poznáva. Ver toto pevnou vierou, klaňaj sa, chváľ, zvelebuaj, preukáž

radosť svoju miluj! ... Ale *i ty si na obraz Boží stvorený*: jak vznešená je hodnosť tvoja! Ale ach, jak veľmi si nepodobný teraz tvojmu praobrazu! Uznaj toto, zahanbi sa, oľutuj: myslí vážne na restauráciu podobizne! Ako bola prvá podobizeň zhotovená, tak bude i druhá restaurovaná: cestou poznania Boha — a skrz častejšie vzbudenú vieru. Práve, pretože v tomto ohľade mnoho chybíme.

2. „*Všetko skrze neho sa stalo a bez neho nič sa nestalo, čo sa stalo*“ (v. 3). Mocou Slova Božieho bolo všetko z ničoho stvoreného a je všetko v jestvovaní udržané: bez tejže moci všetko by sa do ničoty prepadlo. Uznaj so živou vierou, že na tento spôsob všetko a spolu i ty sám od Boha závisíš. Chváľ a zvelebuj Jeho moc: pozvi k tomu i tvory a považuj sa opäť nimi k tomu pozvaným byť! Obdivuj, že tak mnohé tvory, ktoré by jestvovať mohli, vo svojej ničote ponechané boli, kdežto ty, tak biedny hriešnik, z ničoho vyvolený si bol! Uvažuj, že jak mnoho by si bol mohol prekonať s Ním, jak málo by si ale do-

kázal! Uponíž sa, ponevác nič nemožeš bez Neho! Zachyť rukou svojou Jeho všemohúcu ruku, s ktorou ty jedine všetko môžeš a povzbud' sa k veľkej odhodlanosti vo veciach ťažkých a trpkých.

3. „*V ňom bol život*“ (v. 4). Id' od tvorov nazpät' k Bohu! Uváž, že všetko stvorené je vyšším spôsobom v Bohu; že všetko má v Bohu istý spôsob božského a živého jestvovania. I ty si bol teda v Slove a bol si *život*. Ale žiješ-li ty ešte i teraz v sebe životom božským? Čo povedia k tomu skutky tvoje, z ktorých možno na život tvoj dosledovať? Najdeš také niečo, za čo musíš dobrému Bohu ďakovať, za čo Ho chváliť musíš, takého niečo, čo ti radosť spôsobí; nad iným však budeš museť rmútiť a hanbiť sa; budeš mať príčinu, aby si sa uponížil, ale tiež, aby si sa k nádeji povzbudil.

P o n d e l o k .

**Stvorenie človeka; jeho cieľ
a koniec.**

1. „*Boh stvoril človeka na svoj obraz a podobenstvo*“ (I. Mojž. 1, 27). Poznaj

svojho Stvoriteľa: Jeho večnosť vo svojej bytnosti, Jeho všemohúcnosť vo stvorení, Jeho dobrotu v odovzdaní seba samého, Jeho múdrosť vo spravovaní sveta atď. Chváľ Ho a zvelebuj! On je to totižto, kto ňa z ničoho vytiahol: preto si ty docela Jeho majetkom. Avšak jak často si sa odtiahol od Pána svojho! Hor' sa, vráť sa zasa do Jeho držby, ako sv. Lev hovorí: „*skrze ľútosť, lásku a sebäzapieranie!*“ On ti dal skrze stvorenie svoju podobizeň; ďakuj Mu: ale „na teba ponechal, aby si sa Jeho podobizni podobným učinil“, hovorí sv. Vazul. Prirovnaj sa k tejto podobizni, uvaž, jak mnoho ti ešte zbýva, aby si sa Jemu podobným stal. Vezmi si vážne pred seba, že budeš vo všetkom silou pracovať na tom, čo ti ešte najviac chýba. Pros o milosť! ...

2. „*Pán a Boh stvoril človeka z prachu zeme a vdýchnul na tvár jeho dych života*“ (I. Mojž. 2, 7). Šľachetnej duši dal Boh telo z prachu zeme, aby sa pre šľachetnosť duše veľmi nevynášal a pre nízkosť tela veľmi neunižoval. Keďže si ty ale tak *šľachetný*, prečože sa oddá-

vaš tak hanebným veciam? A keď si tak *maličký*, prečože si ty otrokom tela svojho? Chyťže si rozum do hrsti: staraj sa o telo svoje, ale nešetri a neopatruj ho priveľa! Starostlivosť, ktorú telu venuješ, meraj dľa potreby, ale nie dľa pôžitku! Vrhni sa dobrovoľne do práchu poníženosti prv, než by ťa nutnosť ta hodila!...

3. „*Pánu Bohu svojmu budeš sa klaňať a Jemu jedine slúžiť budeš!*“ (Mat. 4, 10). Toto je cieľ a koniec, pre ktorý si stvorený. Uznaj ho čo *Pána*, čo *Boha*, čo *svojho* Pána a Boha; vtedy uznáš i tie dôvody, ktoré ťa zaväzujú, aby si sa Jemu *klaňal* a Jemu *slúžil* so všetkými darovanými silami tela i duše. Lebo každú silu, ktorú si od Boha dostal, musíš za Boha obetovať. Pohliadni nazpäť, jak málo si ty doteraz pravdu túto poznal a že si práve preto i sily svoje zneužil. Ľutuj, zoškliv si to. Učiň predsavzatie... Pozri na ten najvyšší cieľ, za ktorým vtedy sa snažíš, keď Bohu slúžiš. Chváľ Boha, ktorý sa ti sám seba sľúbil za odmenu. Ďakuj mu, vyslov túžbu svoju, pros o milosť!...

U t o r o k .

Prostriedky obsiahnutia cieľu.

1. „*Na počiatku stvoril Boh nebo a zem*“ (I. Mojž. 1, 1). Jak veľký je rad vecí, ktoré tebe slúžia! Jedny sú *prirodzené*, ako nebo; všetky živly a všetky ich dokonalosti, ľudia, umenie, veda a prirodzené ctnosti; iné sú *nadprirodzené*, ako Kristus náš Stvoriteľ, Jeho zásluhy, sv. Sviatosti, milosť, anjeli, Svätí, Písmo sv., kresťanské vyučovanie, stav rehoľnícky atď. Obdivuj, že On tak mnoho pre teba urobil, pre teba nevďačníka, pre teba — povstalca! Chváľ Boha vo všetkých Jeho dielach; uznaj Jeho lásku k tebe! Predstav si, čo všetko mohol On pre teba v nebi pripraviť, keď On teba už tu vo vyhnanstve tak bohato obdaril!

2. „*Všetko si podložil nohám Jeho*“ (Žalm 8, 8). Uvažuj, s jakou dobroprajnosťou dal ti Boh tieto prostriedky. Následkom Jeho *lásky* k tebe sám sebe robí z toho radosť, aby ti dobrého niečo preukázal; Jeho *veľkodušnosť* ponúka ti prostriedky ďaleko nad mieru potreby,

a rovno až ku pôžitku; Jeho *prozreteľnosť* riadi všetko na svoj čas; Jeho *múdrosť* spravuje ešte i nehody, ktoré by si ty za škodlivé mať mohol, k tvoju dobrou; Jeho *trpelivosť* nedovolí mu stiahnuť ruku svoju od nevďačníkov. Obdivuj, chváľ, povznes sa, ďakuj, — považuj sa nehodným tejto dobroprajnosti! Uč sa od svojho Stvoriteľa byť voči Nemu veľkodušným a abys' v službe Jeho vytrvanlive sotrval! Avšak doteraz si to neurobil; ty si bol nevďačný. Vzbud' ľútosť, čiň predsavzatia, pros o milosť!

3. „*Neviditeľná Jeho bytnosť od stvorenia sveta z toho, čo je stvorené, rozumom spozorovaná býva*“ (Rim. 1, 20). Uváž si, že tieto prostriedky boli tebe za tým cieľom dané, aby ti v dosiahnutí cieľa stvorenia tvojho slúžili. Slúžia však ony *telu* skrz stravu, odev, liečenie, osvieženie atď.; slúžia tiež *duši*, nakoľko ľudia ich poučia, veda ich objasní a k dokonalému poznaniu privedú a nakoľko ctnosti prirodzeným spôsobom vôľu silou vyzbroja. Slúžia ale konečne i *nadprirodzeným* spôsobom, k

poznaniu božskej všemohúcnosti, múdrosti, prozreteľnosti, dobroty a k utvoreniu vysokého pochopu o Bohu. Hanbi sa, že si prostriedky tieto doteraz tak nedbanlive užíval: obávaj sa, že ony kedysi pri poslednom súde čo obžalobníci a svedkovia vystúpia proti tebe! Vyslov svoje vďaky za tieto milosti! Žiadaj si, aby ti pre tvoju lenivosť odňaté neboly! Prechovávaj nádej, že ich obdržíš od láskavosti Božej! Sľúb, že ich budeš k tomu cieľu používať, ku ktorému tebe dané byly!

S t r e d a .

Dobré upotrebenie tvorov; sv. Pahostajnosť voči nim.

1. „*A videl Boh všetko, čo stvoril, a bolo veľmi dobré*“ (I. Mojž. 1, 31). Všetky veci byly ihned od svojho stvorenia tak dobré, že ohľad berúc na riad tohto vesmíru, pre svoj cieľ neboly by mohly byť lepšie. Dobré je teda zdravie a nemoc, česť a opovrhnutie, bohatstvo a chudoba, žiaľ a potecha atď.: iba upotrebenie týchto vecí je voľbe tvojej ponechané. Ako si ich doteraz užíval?

Upotrebil si ich k márnomyseľnosti, k smyseľnosti, k svojej záhube. Neprávo si páchal, asíce proti *Bohu*, nakoľko si jeho tvory na zlé obrátil; oproti *tvorom*, lebo si ich zneužil k poblúdeniam a hriechom; oproti *sebe samému*, lebo skrze ne záhubu si priniesol sám na seba. Teda, chybil si? Hanbi sa teda, vzbud' ľútosť, odpor, vráť sa späť: povzbud' sa k nádeji v Bohu, pros túžobne o Jeho pomoc!...

2. „*Blahoslavený človek, komu je meno Pánovo nádejou jeho: a ktorý ne obracia obličaj svoj na márnosti a na podobnú hlúposť*“ (Žalm 39, 5). Uvažuj spôsob a možnosť, ako máš dobre použiť tvory v skutkoch svojich. Stane sa to, keď: 1. tiež nielen vo všeobecnosti; ale i v jednotlivých prípadoch na Boha vzťahuješ a nie na marné veci; 2. keď veľmi na to pozoruješ, v čom a ako niektorý skutok, ktorý vykonať chceš, tvojmu poslednému cieľu a koncu prospieť alebo škodiť môže; 3. keď pozoruješ na svoje zmýšľanie a svoju žiadosť ohľadom toho-ktorého činu: či ty ním Boha hľadáš alebo seba samého, či

márnosť a podludnú hlúposť sveta? Rozpamätaj sa na minulosť; učiň predsavzatie pre budúcnosť! Bezpodmienečne je to totiž potrebné, aby si tvory jedine a výlučne k dosiahnutiu svojho posledného cieľa používal; nie je dovolené, aby si ich na inšie upotrebil. A toto je pravda, ktorú si máš hlboko do srdca svojho zaštepíť.

3. „*Neodchyluj sa ani na pravo, ani na ľavo*“ (Prísl. 4, 27). Netúž teda *viac* za zdravím, bohatstvom a slávou, ako za nemocou, chudobou a opovržením. Jedno ako druhé vedie k cieľu: tá totižto, aby si Boha poznal, chválil, miloval atď. Drž sa v rovnováhe: nech sa čo chce s tebou stane, vzťahuj to rovnako na Boha! Musíš teda premôcť túto neusporiadanú lásku k sebe a tvorom, lebo láska tá je slučka, do ktorej si sa už často chytil. Oľutuj toto, zapýr sa, obávaj sa súdu Božieho nad tebou! Preto budeš odteraz už príjemným pohádzať, nakoľko ti je ono škodlivé, obtížné však milovať budeš, keď ti ono prospeje k spáse tvojej; učiň predsavzatie, pros o milosť atď.

Stvrtok.

Pád človeka.

1. „*Keď bol človek v cti, to nerozumel; rovným sa učinil nerozumným zviera-
tám a stal sa im podobným*“ (Žalm 48,
21). Prarodičia boli pre jeden jediný
hriech neposlušnosti z raja vypudení: to
je pravda viery. Uváž, že na jak vy-
sokom stupni česti stál človek, keď bol
v stave posväcujúcej milosti, prostý od
vnútorných vzbúr, nemocí a trápenia; a
keď býval v mieste pôžitku. Poznaj a
chváľ veľkodušnosť Božiu! Uváž ne-
vďačnosť človeka, ktorý nedbajúc toho-
to prísneho predpisu, jedol zo zakáza-
ného ovocia. Prirovnaj nevďačnosť tú
s nevďačnosťou svojou a odvráť sa od
nej. Aký trest nasledoval? Všetky ne-
duhy tela, nemoce, vzbúra náruživosti,
zaslepenie rozumu, zvrhlosť vôle atď.
Poznávaj ťažkosť hriechu, odvráť sa od
neho, zakľaj ho!

2. „*Spoločne sa odvrátili, razom zka-
zu vzali*“ (Žalm 13, 3). Uvažuj o tom, že
ten jeden hriech na všetkých ľuď pre-
šiel: všetci boli pozbavení milosti, za-

ťaženie boli hriechom dedičným (vyjmúc prebl. Pannu Mariu), všetci sa stali synami hnevu a nepriateľmi Boha. A čo to znamená? Jak hrozné je to, pozba-veným byť milosti, byť hodným nená-visti Božej...! Ktorý kút je dosť tma-vý, aby schoval hriešnika pred obliča-jom hnevu Boha! Ustrň a zľakni sa hrie-chu! Veď on prechádza do všetkých твоjích skutkov a olúpi ich o mrav-nosť a dušu tvoju o duchovný život.

3. „*Odplata za hriech je smrť*“ (Rim. 6, 23.) a to tak časná ako i večná. Hrie-chom prišla totiž smrť na svet; hrie-chom bolo stvorené peklo. Bol by si vždy šťastlive a na veky blažene žil, keby si nebol zhrešil; ponevác si ale hriech spáchal, dvojitou smrťou zomreš. Uváž' zlosti prvej smrti — tie trvajú na veky! Poznávaj z toho ťažkosť hrie-chu. Zľakni sa, oľutuj, zoškliv si hriech — pros o odpustenie...

P i a t o k .

**Rozhodnutie vykúpenia človeka;
dôvod tohože.**

1. „*Nechcem smrť bezbožníka, ale aby*

sa odvrátil od cesty svojej a živý bol" (Ez. 33, 11). Človek je následkom hriechu synom večnej smrti. O, poľutovania hodný pád! S tak vznešeněj výšky dolu do tak hlbokej priepasti! Rozjímaj, odkiaľ — a kde si padol! Prirovnaj predošlý stav so stavom hriechu; prirovnaj, čo si ztratil a kde si sa uvrhol...! Avšak Boh nechce tvoju smrť. „*Nechcem smrť hriešnika!*“ Dajme tomu, že by si mal byť na popravište privedený a slyšai by si kráľa práve tieto slová k tebe prehovoríť. Ako by si zavola! Akú vďaku by si hneď vzdával! Či by si považoval niečo za tak ťažké, čo by si tomu dobrému kráľovi sľúbiť nechcel? Práve tak čiň oproti Bohu!

2. „*Večnou láskou miloval som teba*“ (Jer. 31, 3). Rozváž si, že základom tohoto tak jemného zmýšľania Boha voči nám je Jeho bezhraničná láska k nám. Čo všetko je vstave láska ešte i s Bohom! Predsa však, čo sme učinili my zo svojej stránky, čím by sme si boli mohli zaslúžiť toľkú lásku? Nič; ba „*keď sme boli hriešnikmi*“ miloval nás. (Rim. 5, 8). Ako by si sa choval

k nepriateľovi svojmu? Nekonečne tvrdsšie zaobchádzanie by si si zaslúžil ty. A Boh ťa predsa miloval: On, ktorého si ty urazil. Ó, železné srdce, jestli nemiluješ Toho, ktorý teba miluje, kdežto On teba miloval, hoci si Ho ty obrazil.

3. „*A ja smiloval som sa nad tebou a pritiahol som ťa k sebe*“ (Jer. 31, 3). Druhý dôvod, ktorý Boha primal, aby ľudí vykúpil, je Jeho milosrdenstvo. — Adam zhrešil; všetkým nám poškodil: všetci by sme boli mali byť vyhubení. Avšak Boh nechcel pripustiť, aby sa celé pokolenie ľudské cieľu svojmu od cudzilo. Adam zhrešil: avšak on bol k tomu diablom svedený, ktorého zasa zášť oproti Bohu samému k tomu popudila. Zaujal sa veci človeka sám Boh ako svojej vlastnej. Dúfaj, že sa Boh i tvojej veci zaujme proti pokušeniam diablovým!

S o b o t a .

Uzavretie vtelenia Syna Božieho.

1. Uváž, že Boh nekonečne mnohonásobným spôsobom mohol vykúpiť člo-

veka: On sa však rozhodnul urobiť to spôsobom, aby i Jemu bolo dané dokonalé zadosťučinenie. Toto však žiadon tvor učiť nemohol, ktorý by nebol býval spolu i Bohom: urážka bola totižto nekonečná, ale každé zadosťučinenie púheho tvora bolo konečné! Z tohto posúď ťažkosť urážky Boha a odstraš sa od každého hriechu! Jestli ale Boh žiada od teba zadosťučinenie, čím mu ho chceš dať?

2. Boh sa mohol s prirodzenosťou jedného anjela spojiť a tak mohol za človeka zadosťučiniť: On sa ale chcel spojiť s prirodzenosťou ľudskou, aby diabla v slabšej prirodzenosti premohol a nám aby dal Vykupiteľa viditeľného a k nasledovaniu súceho. Z tohoto môžeš už poznať, že diabla ľahko premôže človek spojený s Bohom. Prilni k Bohu, aby si silného do hanby uvrhol. Poznaj v tvojom Vykupiteľovi svojho učiteľa a svoj príklad! Mohol si niečo takého očakávať? — Daj pozor, aby si na blúdne cesty nezašiel!

3. Uvažuj, že z akej nízkości a z akej biedy na jednej strane bol si vy-

tiahnutý k akej hodnosti na druhej strane — človek. Oceň si to, blahoželaj si, miluj, ďakuj! Bolo by sa slušalo, aby si, účastným sa stanúc božskej prirodzenosti, tejto hodnosti primeraný život bol viedol. Ale ach! čo si učinil? Hanbi sa; ľutuj, že tak ďaleko si sa odchýlil! ...

Druhá nedeľa adventná.

**Otec daruje svetu Syna svojho,
Tento zas daruje sám seba.**

1. „*Tak miloval Boh svet, že jednorodeného Syna svojho dal*“ (Ján 3, 16). Kto miloval? Boh. Koho miloval? Teba. Ako preukázal svoju lásku? Dal svojho Syna, Toho, ktorý bol spolu i Boh, a ktorého On nekonečne miloval, — za teba, za povstaleckého hriešnika. O, ja-ko nič nedávaš dobrému Bohu za to! Hanbi sa! Prečo nesložíš so seba lásku k stvoreniam a lásku k sebe, aby si sa celkom Tomu daroval, ktorý ti Syna svojho dal? O, povšimni si predsa toho, že jak prísne si ty k tomuto zaviazaný!

2. „*On zamiloval mňa a vydal seba za mňa*“ (Gal. 2, 20). On mňa zamiloval,

— mňa, o kom predsa predvídal, že mimoriadne zvláštnym nevďačníkom budem a že sa zprotivím Jeho najsvätejšiemu úmyslu. A na znak tejto svojej lásky dal sám seba, On, ktorý na základe tak mnohých dôvodov mohol sa od teba odtiahnuť. Čo si urobil za túto Jeho lásku? Či ťa naozaj zachráni, jestli sa ešte i teraz sprotivíš? Odovzdaj sa celkom tomu, ktorý sa ti prv celkom odovzdal!

3. „*Keďže bol v spôsobe Boha, zmaril seba samého, keď si vzal podobu sluho-
vu na seba*“ (Fil. 2, 6—7). A kdeže sa odovzdal, keď sa tebe dal? Do chudoby, opovrhnutia, na muky a smrť. Toto urobila láska znesiteľným. Ty Ho ale nemiluješ navzájom, jestli týmto veciam vyhnúť chceš. Odhodlaj sa ochotne ich vziať na seba, aby si takto dokázal svoju lásku!

P o n d e l o k .

**Z vtelenia žiari múdrosť, dobrota
a všemohúcnosť Božská.**

1. „*Neznáme a skryté veci múdrosti svojej oznámil si mi*“ (Žalm 50, 8). Več-

ná múdrosť našla prostriedok, ktorým jedine bolo zadosťučinené spravodlivosti Božskej: preniesla našu dlžobu na jednu božskú osobu. Tak to zariadila, aby ten istý, čo bol Stvoriteľom, bol i Vykupiteľom, a tak aby sme z viacerých dôvodov lásku svoju celkom a nerozdielne Jemu venovali. A ty predsa zavádzaš Boha v Jeho očakávaní, ponevác i tvorom účasť na láske svojej dovoľuješ. Dajže Pánu Bohu svojmu čím Jemu dlhuješ!

2. „*Dobrotu si učinil so služobníkom svojim*“ (Žalm 118, 65). Akú dobrotu? Spravodlivý sa vydal za nespravodlivého, Pán za sluhu, Boh za človeka: s ním sa spojil, nielen láskou, ale i dľa podstaty. Ty veríš toto: a mal by si teda mimo Boha i niečo iné milovať? Obráť sa, duša moja, celkom k Bohu, ktorý je jedine dobrý, jedine lásky hodný!

3. „*Dokázal silu svojim ramenom*“ (Luk. 1, 51). Syn Boží je to rameno, ktoré Boh z výšin neba vystrel, aby človeka z pádu jeho pozdvihol. V tomto Synovi sa zjavila vtelená všemohúcnosť, ktorá toľko urobila, koľko láska len po-

žadovať mohla. Väčšieho niečo láska nemohla rozkázať a väčšieho niečo ani všemohúcnosť nemohla prekonať. O, nech ťa pohne pravda táto k tomu, aby si daroval lásku svoju Tomu, komu si ju doteraz odoprel a aby si dokázal lásku túto činom, nakoľko len môžeš!

U t o r o k .

Skrze vtelenie Syna Božieho Boh je smierený, človek pozdvihnutý, diabol však zahanbený.

1. „*Všetko je z Boha, ktorý smieril nás so sebou skrze Krista*“ (II. Kor. 5, 18). Obrazený Boh nemôže byť ináč smierený, len buď jednoduchým odpustením našej viny alebo zadosťučinením za ňu. On však nechcel našu vinu bez všetkého ďalšieho odpustiť: On chcel mať od našej prirodzenosti zadosťučinenie; táto mala byť totižto spojením so Slovom podporovaná a tak mali byť jej zásluhy až do nekonečna stupňované. Precítni, duša moja, že i od teba bude zadosťučinenie požadované. A tak zriedka si všímaš tohoto! Ponevác ale ty

žiadneho zadosťučinenia dať nemôžeš, spoj aspoň to svoje nič s nekonečným pokladom zásluh Pána a Spasiteľa nášho Ježiša Krista!

2. „*On pozvihuje z prachu biedneho, a z blata povyšuje chudobného*“ (Žalm 112, 7). Človek sa myšlienkami a náklonnosťami k zemi obrátil. Boha on nevidel a on Ho ani nemiloval, lebo Ten nepadá do smyslov. Preto sa učinil Boh viditeľným nám, aby nás takto príkladom a učením svojím k sebe pozdvihnul. Bude mať zem ešte väčšiu príťažlivosť na teba? Či sa chceš ta obrátiť, kde ťa zem ťahá a či ta, kde ťa Syn Boží ťahá?

3. „*Teraz knieža tohoto sveta bude vyhodené von*“ (Ján 12, 31). Triumfoval diabol, pretože v jednom človekovi všetko do záhuby srútil. Boh našiel jedného človeka, skrz ktorého pýcha diabla na hanbu má byť privedená, totižto Krista, Bohočloveka. Tak nás srútil jeden človek do záhuby, jeden nás vyslobodí. Ale človečenstvu toto len tak pomohlo, že sa spojilo s božstvom. Ty len vtedy premôžeš nepriateľa, keď si spojený s

Bohom. Ty sám nemôžeš ničoho, s Ním budeš môcť však všetko.

S t r e d a .

Boh hodnú maľku volí pre svojho syna.

1. „*Boh poslal Syna svojho, učinéného zo ženy*“ (Gal. 4, 4). Keď Syn Boží uzavrel, že stane sa človekom, nechcel si stvoriť telo, ale chcel sa zo ženy narodiť. Žena prispela k našej záhube, tak žena mala spoluúčinkovať i pri našom vykúpení. Z tejto príčiny chcel On byť Bohočlovekom a naším bratom Ó jak vznešená je naša hodnosť, keďže s Kristom spoločného Otca máme! Jak veľká je poníženosť Kristova, ktorý hoci bol Syn Boží, Synom človeka sa stal chcel! Poznaj túto svoju hodnosť a preukáž ju v skutkoch svojích; nasleduj poníženosť Kristovu a uponíž sa!

2. „*Shliadol na poníženosť svojej dievky*“ (Luk. 1, 48). Boh videl už od večnosti všetky ženy a vedel, že preblahoslavená Panna za všetkých okolností dobre robiť bude, nikdy zle: a síce skr-

ze zásluhy Ježíša Krista. Práve preto miloval ju viac, než všetky ostatné. — Chceš, aby ťa Boh miloval? Tak spolupracovať musíš s Jeho milosťou: nedaj ubehnúť žiadnej príležitosti bez využitia! Urobil si to doteraz? Hanbi sa, ľutuj, obávaj sa, čiň predsavzatie...!

3. „*Veľké veci učinil mi ten, ktorý je mocný*“ (v. 49). Čo môže byť väčšie, než byť Matkou Božou? A odkiaľ sa dostalo šťastia tohoto prebl. Panne? Ona vždy vyhovelá milosti, koľkokrát-vek razy ju tá k dobrému skutku pobádala alebo jej vôľu Božiu na javo dala. Aj ty môžeš byť matkou Božou: lebo „*kto plní vôľu Otca môjho nebeského, ten je mojim bratom a mojou sestrou a matkou*“ (Marek 3, 35). Rád by si sa dostal k tejto hodnosti? Tak čiň Jeho vôľu, vyhovievaj vnútorným výzvam milosti!

Š t v r t o k .

Prisľúbenie vtelenia Syna Božieho.

1. „*Nepriateľstvo položím medzi tebou a medzi ženou, medzi semenom tvo-*

jim a semenom jej: ona potrie hlavu tvoju“ (1. Mojž. 3, 15). To bolo prisľúbenie Vykupiteľa, ktorý mal Adama a jeho potomkov vyslobodiť z moci diablovej. Ó, jak dobrý je predsa ten láskavý Boh! Clovek práve že hreší a ihneď dáva mu už nádej na milosť a nabída mu ju. Či nedal i tebe tú samú nádej? A jak často? S jak veľkou poďačnosťou, s koľkou láskou a dôverou si Jemu tedy podlžný.

2. *„Medzi semenom твоjim a semenom jej“*. Tak znelo prisľúbenie Vykupiteľa, ktorý mal z potomkov Adamových pochádzať. Prisľúbenie toto obnovil potom tak mnohými proroctvami a predobrazmi, aby tak i potomkom Adamovým tejto nádeje poskytnul. Tebe však nedal Boh len nádej v príchod Vykupiteľa, ale tebe Ho už čo prítomného predstavil. A predsa viac Jemu slúžili tí, čo len nádej mali v Ňom, nežli ty, ktorý Ho už máš. Hanbi sa a nabudúce zodpovedaj tak veľkému dobrodeniu!

3. *„Boh sám príde a spasi nás“* (Iz. 35, 4). Tak verily a vyprávaly pred-

šlé stolia. Preto uplatnil Kristus svoje zásady i na nich, však predsa zásluhy tie sú nekonečné. Neopustí teda nikoho, kto v Ňom dúfa. Myslíš si, že On by bol voči tebe menej milosrdný, keďže On už prišiel, nakoľko Mu len verne slúžiš? Ty máš bohatšiu účasť na zásluhách Kristových skrz sv. sviatosti atď. Obetuj stále zásluhy tieto Otcu nebeskému! Tieto zásluhy nechže sú jediným základom tvojej nádeje!

Piatok.

Túžba patriarchov a prorokov za Vykupiteľom.

1. „*Roste, nébesia s hora a oblaky nech vydajú Spravodlivého*“ (Iz. 45, 8). Boh to chcel, aby sme túžili za prisľúbeným Vykupiteľom, aby sme zo svojej stránky predsa aspoň nejakú prípravu poskytli. Čože mohol On za tak veľkú milosť menej žiadať, než túžbu za ňou? Všimni si toho, že i k tebe chce láskavý Boh prísť: a jak ostýchavá je túžba tvoja za Ním, kdežto za inými vecmi tak vrelú túžbu prechovávaš!

Boh si žiada, aby si za ním *túžil*, keďže sa On s tebou spojiť chce. Teda preč s túžbou za inými vecmi, aby si túto túžbu v sebe prebudil!

2. „*Pošli toho, ktorého poslať máš*“ (II. Mojž. 4, 13). Uvažuj, jak horúca bola túžba nábožných duší Starého zákona! Nebesia, oblaky a zem vzývali dňom-nocou, aby prišiel už ten, ktorý poslaný má byť. Toto túžobné žiadanie urýchlilo vtelenie. Keď ospalosť tvojích žiadostí si všimneš, tak nesmieš si viac sťažovať, že nebývaš vyslyšaný. Hanbi sa, že tak ohnive túžiš za tým, čo je smyselnosti príjemné, a že si tak ostýchavý v tom, čo sa na Boha vzťahuje! Čo ti prekáža v túžbe za nebeskými pokladmi? Ty príliš silne lnieš ku tvorom.

3. „*My sme Ho očakávali, a vyslobodil nás*“ (Iz. 25, 9). Pominuly stoloetia, rozmnožila sa bieda a ten, čo bol prisľúbený, neprišiel. Avšak s pevnou nádejou čakali Ho živí práve tak, ako duše v predpeklí: poznali totižto svoju núdzu a veľkosť prisľúbeného dobrodenia. I ty by si vytrvanlivejšie za ním

túžil, keďby si dúfal v láskavom Bohu, keďby si uvážil, že v akej biede si, keďby si poznal, jak veľké dobro je to: mať Boha. Podporuj týmto túžbu svoju!

S o b o t a .

Nepoškvrnené počatie prebl.

P. Marie.

1. „*Ešte nebolo priepasti a ja som už počatá bola*“ (Prisl. 8, 24). Dedičný hriech je priepasť, ktorá nás všetkých prehltla. Maria je výnimkou, lebo ako sv. Anzelm hovorí „tak sa to slušalo, aby Panna tá takou čistotou sa skvela, že si po Bohu väčšiu ani pomyslieť nemožno“. Pozri, ako obracia láskavý Boh pozornosť svoju na to, čo je slušné! O kiež by si aj ty dával pozor na to, čo sa tebe, tvojmu stavu a tvojmu povolaniu sluší!

2. „*Celá si krásna, priateľkyňa moja a škvrny niet na tebe*“ (Cant. 4, 7). Nie len, že žiadneho hriechu nebolo na prebl. P. Marii, ale ani tej hriešnej žiadosti, žiadneho zlého hnutia, žiadnej náklonnosti k zlému: v najväčšom klude

boly telo a smysly rozumu a duši podrobené. Ty ale iný zákon cítiš v údoch svojich? Iste budeš mať úplný pokoj, keď zlé žiadosti a náklonnosti potlačíš, keď rozum a duša budú panovať a nie telo a smysly.

3. „*Vo mne je všetka milosť cesty a pravdy*“ (Sir. 24, 25). Boh hneď v prvom okamihu udelil prebl. P. Marii posväcujúcu milosť a to vo vyššej miere, než všetkým ľuďom a anjelom; On jej dal úplný úžitok rozumu a čo možno najvyššiu vedomosť božských vecí; On jej dal srdce, ktoré Ho ohnivejšie milovalo než všetci Seráfi; konečne udelil i pomocnú milosť, ktorú ona ihneď čo najhorlivejšie k dobrému použila. Kedy si ty obrátil svoj rozum, kedy svoju vôľu k Bohu? Či si spoluúčinkoval s milosťami? Alebo či chceš aspoň v budúcnosti spoluúčinkovať?

Tretia nedeľa adventná.

Narodenie a obetovanie prebl. P. Marie.

1. „*Narodenie tvoje, ó, panenská Rodičko Božia, radosť zvestuje celému*

svetu“ (Cirkev sv.) A síce 1. najsvätejšej Trojici, pretože Maria je dcérou Otca, matkou Syna, nevestou Ducha svätého; 2. anjelom, pretože je ona ich kráľovnou; 3. ľuďom, pretože ona je ich ochrankyňou; ona je *hviezda morská* pre tých, ktorí sa ztroskotajú; ona je *osvetľovateľkou* slepých a tých, ktorí v tóni smrti sedia; Paňou je ona nám všetkým: my jej máme slúžiť, ju po Bohu najviac milovať a uctíť. Ber teda i ty účasť na tejto radosť! Poznaj v týchto názvoch jej prednosti a tvoje nádeje!

2. „*Túži a omdlieva duša moja po príbytkoch Tvojích, o Pane*“ (Žalm 83, 3). Joachim a Anna s celou oddanosťou obetujú Bohu a Pánu svoju dcéru a dobrovoľne sa pozbavia potešenia, ktorého by im ona bola poskytovala. Ó, jak je to milé Bohu, za Boha sa pozbaviť všetkého potešenia! Činíš to i ty? Už jako trojročné dieťa pospiecha Maria obetovať sa Bohu: ani útlý jej vek, ani láska k rodičom nevedely ju zdržať. Jak ľahko nachádzaš ty prekážku! Maria prináša sa ďalej s najväčšou rado-

stou Pánu Bohu v obeť skrz sľub večnej čistoty. Jaká pobožnosť! Koľká poklona! Ale čo je to za obeť, ktorú ty už tak často obnovuješ? Ó, jaká chladná je tá!

3. „*Mnohé dcéry nashromaždily si bohatstvá: ty si prevýšila všetky*“ (Prisl. 31, 29). Uvažuj čnosti, v ktorých sa Maria v chráme cvičila. S dobrotivým Bohom spájala sa skrz zbožné rozjímanie, lásku a podriaďovanie vôle svojej: bližného, t. j. panny s ňou spolužijúce ctíla, milovala, podporovala, znášala ich a ona sa podrobovala všetkým; sama seba uponížila skrz poníženosť, odtrhla sa od lásky a prítulnosti k zemským veciam, zapierala seba atď. I ty si obeťou v dome Božom: vyvolávaj čnosti tieto teda zo seba!

P o n d e l o k.

Zasnúbenie prebl. P. Marie so sv. Jozefom.

1. *Boh chcel, aby sa jeho budúca matka zasnúbila jednému mužovi.* Pan-
na sa nezdráhala, ona bola bez obavy

čo do sľubu svojho: ona sa celkom odovzdala riadeniu Božiemu. Nepochybovala, že Ten, ktorého vôľu ona plnila, nepoškvrnenú ju zachová. Nechaj sa riadiť Bohom a neprídeš do nebezpečenstva. Skúmaj minulosť: urob rozhodnutie do budúcnosti!

2. Uvažuj *dôvody zasnúbenia*. 1. Láskavý Boh chcel, aby Maria následkom počatia svojho Syna neprišla do zlého chýru pred ľuďmi. Maj starosť vždy o dobré meno bližného, docela ale zvlášť o dobré meno tvojej sv. matky, Cirkve sv. 2. Ani Kristus sám sa nemal od nezasnúbenej narodiť, aby nebol za nezákonnitého považovaný. Staraj sa i o svoje dobré meno, jestli to viac slúži k úcte Božej! 3. Tajomstvo vtelenia malo za istý čas ešte skryté zostať. Hľad, aby si ctnosti, v ktorých sa cvičíš, nakoľko možno v tajnosti držal!

3. Uvažuj *vlastnosti snúbencov*. Hoci z kráľovského rodu pochádzal, bol predsa chudobný, bol tesár: pri tom však bol spravodlivý a panenský, aby Pánich opatroval Pannu. Jak rozdielne je predsa to, čo láskavý Boh si cení, od

toho, čo si svet váži! Boh oceňuje spravodlivosť, svätosť, čistotu, poníženosť; svet ale pozerá na vysoký pôvod, na bohatstvo atď. Keďby si pri tvojich skutkoch tak bol súdil ako Boh, vtedy by si nebol tak veľmi prilnul k zemským veciam. Oprav aspoň teraz svoj úsudok!

U t o r o k .

Posolstvo anjela k prebl. P. Marii.

1. „*Poslaný bol anjel Gabriel od Boha do mesta galilejského, ktorému meno Nazareth, k panne*“ (Luk. 1, 26—27). Uvažuj, kto ho posielal? Boh. Koho posielal? Anjela. Na čo ho posielal? K jednej chudobnej panne, zasnúbenej jednému remeseľníkovi, ktorá sa ináč Pánu Bohu zasvätila. Takúto vyznačuje Boh anjelským posolstvom. Ale ani teba nedrží On za nehodného neviditeľných posolstiev vnútorných vnuknutí. Daj na ne pozor, pretože pochádzajú od Boha; váž si ich a nasleduj ich, lebo k tvojmu dobru ony sú! Bol

by si dokonalejší, keď by si to doteraz bol urobil.

2. „*A anjel vstúpil k nej a riekol: Zdravás', milosti plná*“ (v. 28). S akou úctivosťou vkročil dnu, s koľkou pozornosťou, s jak veľkou slušnosťou! O čo menšia je tvoja úctivosť, keď pred samého Boha vstupuješ! Posol nebeský chváli Pannu; nehovorí však nič o tom, že je on anjel. Uč sa z toho, aby si nemluvil o svojích prednostiach, tým väčšími však o prednostiach druhých! — Nazýva ju „plná milosti“. Toto je jediná pochvala pred Bohom. Čím je ale plné tvoje srdce? Plný si márnomyseľnosťou, nesriadenými žiadosťami a pod.

3. „*Pán s tebou!*“ Pán je s tebou v tvojom smýšľaní, v tvojej túžbe, v tvojej láske! Ó, blahoslavená spoločnosť, takto prebývať s Bohom! Ó, blahoslavená Maria, ktorá je vždy s Bohom! — Avšak jak zriedka si ty s Bohom? Pýtaj sa svojich myšlienok, svojích žiadostí, svojích náklonností: kade sa túlajú? Horže sa, uprav ich všetky k dobremu Bohu!

S t r e d a .

Anjel zvestuje tajomstvo vtelenia.

1. „*Ktorá keď to počula, zarazila sa nad jeho rečou*“ (Luk. 1, 29). Zarazila sa, t. j. zahanbila sa, že jej anjel toľkej pochvaly venuje, toľkú úctu voči nej preukazuje. Tak činia všetci, čo sú zo srdca ponížení. Ó, jak veľký je rozdiel medzi prebl. Pannou Mariou a tebou! Ty sa zarazíš, keď ňu karhajú; prejavuješ však veľkú radosť, keď sa stretneš s pochvalou a so súhlasom. Maria sa bojí opravdivej a zaslúženej pochvaly: ty hľadáš nezaslúženú a falošnú.

2. „*Neboj sa, Maria, lebo našla si milosť u Boha*“ (v. 30). Anjel jeden jediný dôvod uvádza, prečo sa nemá Maria báť: ona našla milosť u Boha. To je ale naozaj nepreraziteľným obrnením. Lebo však čoho sa má obávať ten, koho miluje Boh? Usiluj sa Jemu sa ľúbiť a nie ľuďom! Ty by si sa Mu bol viac ľúbil, keby si sa nebol chcel väčšmi ľúbiť týmto.

3. „*Počneš v živote a porodiš Syna a nazveš mu meno Ježiš. On bude veľ-*

ký a Synom Najvyššieho volať sa bude... A bude kráľovať v dome Jakubovom na veky“ (v. 31—32). Ó, blahoželaj prebl. Panne Marii k tak veľkému Synovi! Klaňaj sa tomu Synovi a uznaj Ho čo svojho Boha! Ver, miluj, podrob sa Jeho moci!

Š t v r t o k .

Anjel vysvetľuje tajomstvo vtelenia.

1. *„I riekla Maria: Ako sa to stane, keď ja muža nepoznávam?“* (Luk. 1, 34). Ona nehovorí: to sa nestane — lež *ako* sa to stane? Poukazuje na svoj sľub a takto dáva vedieť, že u nej je láska k panenskej čistote väčšia, než túžba za materstvom tak veľkého Syna. Ináč prijíma všetko, čo láskavý Boh nariadi. Miluj čistotu duše, a to viac, než dosavád!

2. *„Tu odpovedal anjel a riekol jej: Duch svätý sostúpi na teba a sila Najvyššieho zatieni ťa“* (v. 35). Anjel vysvetľuje, ako môžu vedľa seba obstať panenstvo a materstvo, nakoľko pričinením Ducha Svätého bude otvorené

telo Slovu Božiemu. Blahoželaj Panne, v ktorej Duch Svätý toto tajomstvo pôsobí! Ó, majže starosť o to, aby tento Duch svätý jedine pôsobil v duši tvojej skrze sväté svoje vnuknutia: nie však smyseľnosť, nie samoláska, nie ohľady na ľudí!

3. „*Ajhľa, dievka Pánova; nech sa mi stane podľa tvojho slova*“ (v. 38). Panna dáva svoj súhlas. Toto čakala od nej Najsv. Trojica, anjeli, otcovia v predpeklí a ľudia na zemi. Ó, Koľká to poníženosť! Matka Božia menuje sa služobkyňou! V panenstve svojom počala; poníženosťou svojou si to zaslúžila. Toto je ten spôsob, ako i ty dobrotvého Boha k sebe stiahneš; ty musíš byť poníženým! Odoženieš Ho, keď sa povyšuješ.

P i a t o k .

**Dary, ktoré duša Kristova od
večného Slova obdržala.**

1. „*V ňom sú skryté všetky poklady múdrosti a vedomostí*“ (Kol. 2, 3). Duša Kristova od prvého okamihu poznala čo

najdokonalejšie: 1. Všetky prirodéné veci, i teba a tvoje skutky. Zočil-li u teba niečo takého, čo mu spôsobilu radosť, a či také niečo, čo Ho k zármutku pohlo? — Ona poznala 2. všetko nadprirodéné a Boha. Ó, jak šťastlivá bola duša táto! Jak nešťastlivý si ty, že si sa takejto znalosti tešiť nemohol! Tak vzbud' v sebe aspoň často vieru! Keď by si toto zanedbával, prinajmenej by si bol aspoň nedokonalý i v ostatných veciach.

2. „*Lebo slušalo sa, aby sme mali takého veľkňaza, ktorý je svätý, nevinný, nepoškvrnený*“ (Žid. 7, 26). 1. Spojením so slovom stala sa duša Kristova nekonečne svätou tak, že vo svätosti už viac napredovať nemohla. Ty môžeš ešte napredovať: ovšem len vtedy, keď sa vnútornejšie spojíš s láskavým Bohom. Aby ti to však možné bolo, musíš sa viac odtrhnúť od tvorov. 2. Skrze veľkosť milosti bola svätejšou, než všetky tvory. Pozri na svoju biedu! Bol by si však bohatším, keď by si sa bol viac s Bohom spojil. 3. Ona nebola schopná hriech spáchať, pretože večným Slo-

vom vedená bola. — Jak krehký si ty! To všetko odtiaľ pochádza, že si sa nedal viesť dobrotivým Bohom!

3. „*Tak sa zaľúbilo (Otcovi nebeskému), aby v Ňom všetka plnosť prebývala*“ (Kol. 1, 19). Následkom tohoto spojenia mala duša Kristova všetky nadprirodzené ctnosti, ktorých len schopná bola. Jak veľkú záľubu nachádzal v nej Boh! Jak málo potešenia nájde On v tvojej duši, keďže si tak chudobný a biedny! A ctnosti tie neboly nečinné: už vtedy vplývaly blahonosným vplyvom na nás. Avšak jak často si vplyv tento vôbec k sebe nepripustil?

S o b o t a.

Kristus v prvom okamihu počatia svojho obetuje sa Otcovi večnému.

1. „*Pri prvom vkročení na svet povedá On: Obety a dary nechcel si, ale telo spôsobil si mi... Vtedy som riekol: Ejhľa, prichádzam*“ (Žid. 10, 5—7). Kristus obetuje Otcovi seba samého a všetko, čo má, svoje telo a svoju dušu a to s najväčšou ochotou: On poznáva totiž-

to, že toto od Otca nebeského pochádza. Čo máš ty, čo by nie od Boha pochádzalo? Prečo mu teda neobetuješ všetko? Prečo obetuješ tak mnoho sebe a smyseľnosti svojej?

2. „*Ejha, prichádzam, aby som plnil, Bože, Tvoju vôľu!*“ (v. 7). Kristus hneď poznáva, že Otec nebeský Jemu len chudobu, opovrženie, trápenie a smrť určil. A On hneď, v prvom okamihu vteľenia svojho, s tou najväčšou ochotou berie na seba kríž, nakoľko On svoju vôľu celkom a úplne vôli Božej podriadil. Prirovnaj sa ku Kristovi! Nakoľko sa stotožňuješ s vôľou Božou, zvlášť v ťažkých veciach? Miluješ kríž alebo vyhýbaš mu?

3. „*Ja vždycky činím to, čo sa Jemu ľúbi*“ (Ján 8, 29). Otec nebeský má na svojej sláve a našej spáse najväčšie záľúbenie: preto smeroval úmysel Kristov už hneď pri jeho počatí jedine a výlučne na tento cieľ. Všetko, čokoľvek nevzťahuješ na slávu Božiu a na spásu svoju, je pre teba ztratené. Ó, jak veľké ztráty si utrpel už dosavád! Majže pri všet-

kem, čokoľvek robíš, čistý umysel, aby sa žiadna smyselnosť do toho nezmiešala!

Štvrtá nedeľa adventná.

Návšteva preb. Panny u Alžbety.

1. „*V tých dňoch vstala Maria a odišla s ponáhľaním na hory*“ (Luk. 1, 39). Po počatí Syna Božieho podniká Maria ťažkú cestu. Je to znak, že Boh prebýva v nás, keď sa k ťažkým veciam odhodláme. Keď už počala Pána Boha, vystupuje pred verejnosť. Ty musíš v skrytosti zostať, dokiaľ Duch Boží v tebe je, prv nemôžeš s istotou obcovať s bližným svojím. Maria opúšťa obľúbenú samotu, aby oslobodila sv. Jána od škvrny hriechu dedičného. Tak musíš občas i ty láskavého Boha pre Boha opustiť.

2. „*Zaplesalo nemluvniatko v jej živote a Alžbeta bola naplnená Duchom Svätým*“ (v. 41). To sú, hľa, účinky návštevy Marie: dieťa sa očistí a posväťí, prorokuje už pred narodením svojím zaplesaním; Alžbeta sa osvieti, poznáva

Matku Božiu, povýši ju a seba uponíži. Bch chce nám všetko cestou Marie dávať: jej predkladaj biedu svoju, u nej hľadaj pomoc!

3. „*Zvelebuje duša moja Pána!*“ (v. 46). Mariu pochváli Alžbeta: ona však odvráti od seba pochvalu na Boha a uponíži sama seba. Čo by ti akokoľvek mnoho milostí od Boha dané bolo, vhlb že sa do svojej ničomnosti: chváľ Boha a usiluj sa čím viac a viac zveľadiť svoje vysokostenie voči Nemu.

P o n d e l o k .

Sv. Jozef je o tajomstve vtelenia poučený.

1. „*Tu Jozef, jej muž, pretože bol spravodlivý a nechcel ju rozchýriť, chcel ju tajne prepustiť*“ (Mat. 1, 19). Sv. Jozef sa dozvedá, že Maria počala: tajomstvo je mu však ešte skryté. Trápi ho to, ne robí jej žiadne výčitky; vysvetľuje si to v lepšom smysle. Zamýšľa ju prepustiť, ovšem potajomky, aby ušetril jej dobré meno. Pouč sa z tohoto dvojnásobne: 1. znášaj protivenstvá múd-

re a bez reptania; 2. cudzie chyby ospravedlňuj pred sebou, pred druhými ich drž v tajnosti.

2. I prebl. Panna Maria je v úzkostlivých starostiach: ona vie, že sa sv. Jozef v rozpakoch nachádza, že ona je z nevernosti manželskej upodozrievaná a že jej hrozí nebezpečenstvo prepustenia. A predsa mlčí a nič neprináša k svojmu ospravedlneniu. Ponecháva sa na láskavého Boha, ochrancu to nevinnosti. Teda i o nevinných svätých bývajú falošné úsudky roztrúsené: mlč teda, keď sa toto i tebe prihodí. Odovzdaj sa láskavému Bohu: Vo svojej prozreteľnosti bude všetko k tomu najlepšiemu dobru riadiť.

3. „Anjel Pánov zjavil sa mu vo snách a riekol: Jozefe, synu Dávidov, neboj sa vziať si Mariu“ (v, 20). Láskavý Boh posielal na spravodlivých všelijaké trápenia, ale nedovolí, aby týmže podľahli. Keď chýba ľudská pomoc, vtedy pošle On pomoci božskej. Poučí sv. Jozefa o tajomstve vtelenia Kristového. Koľká to radosť preňho a pre Mariu!

Tak sa stará láskavý Boh o tých, čo sa Mu s plnou dôverou oddajú.

U t o r o k.

Narodenie Jána Krstiteľa.

1. „*Alžbeta porodila syna; i počuli jej susedia a pokrevní, že zvelebil Pán svoje milosrdenstvo na nej*“ (Luk. 1, 57—58). Toto veľké milosrdenstvo pozostáva v tom, že 1. ju od hanby neplodnosti oslobodil. Keď ale neplodnosť telesná za tak hanebnú bola považovaná, jak haneblivá bude pred Bohom neplodnosť duše! A táto je práve oná, na ktorú ty trpíš. — Dokázal 2. Boh svoje veľké milosrdenstvo voči Alžbete tým, že jej dal syna, „*ktorý bude veľký pred Pánom*“. Opravdivá veľkosť je ale len tá, ktorá pred Bohom za takú platí. Prečo hľadáš ty inú?

2. „*A oni tešili sa s ňou*“ (v. 58). Uvažuj následky narodenia sv. Jána: Susedia sa tešia, jednotlivci sa boja, iní sa divia. Otec obdrží späť výmluvnosť, naplnený bude Duchom svätým, Boha sláviac mluví a prorokuje atď. Koľké

zmeny je v stave urobí jeden horlivý muž, keď sa raz medzi ľudom zjaví!

3. „Čo len z toho chlapca bude? Lebo vďaka ruka Pánova bola s ním“ (v. 66). Mali teda tušenie o veľkosti Jánovej, anjelom predpovedanej, lebo ruka, t. j. milosť Pánova bola s ním. Avšak milosť táto neučinila ho veľkým pred svetom, lež opovrženým: ona ho viedla do púšte, krmila ho kobyolkami, obliekala ho do srsti atď. Po tejto ceste vedie láskavý Boh tých, ktorých On veľkých chce vidieť pred obličajom svojim. Po tejto ceste musíš aj ty kráčať!

S t r e d a .

Úrad, ku ktorému sv. Ján povolaný bude.

1. „Ten prišiel na svedectvo, aby svedčil o svetle“ (Ján 1, 7). Ján mal vydať svedectvo ústami, nakoľko hlásal Krista; vydať mal svedectvo skutkom tak, že učenie krvou svojou spečatil. Aj ty si k tomu povolaný, aby si vydal svedectvo nie len ústami, tak, aby si Pána Boha chválil a Jeho sv. učenie

hlásal, lež mnoho väčšmi skutkom, na-koľko ťažkosti a trápenie preňho na seba berieš. Čo si učinil? Čo si trpel? Ako chceš pokračovať v budúcnosti?

2. „*A on pôjde pred n m v duchu a sile Eliášovej*“ (Luk. 1, 17). Duch Eliášov bol horlivý, ohnivý, odhodlaný a nebojácny. Taký bol Ján v púšti, pri Jordane, v mestách, v žalári, v smrti. Obživuje i teba taký duch? O, jak lenivý si ty, jak slabý, jak ľahko ztrátiš odvahu!

3. „*Aby pripravil Pánu ľud dokonalý*“ (v 17). Nie k Herodesovi alebo k mocným jedine bude sv. Ján poslaný, lež i k jednoduchému ľudu, aby ho v učení spásy poučil. Uponíž sa i k tým najmenším, lebo duša žiadneho človeka nie je maličkosťou: cena za všetky duše je jedna a tá istá, totiž predrahá krv Ježiša Krista! Príchod Kristov a tvoje povolanie žiadajú toho od teba.

Štvrtok.

Očakávanie narodenia Kristovho.

1. Preblessená Panna vrele túžila porodiť Toho, koho počala. Ona ve-

dela totiž, že k spáse všetkých ľudí je daný. Toto dielo má teda On verejne započat. Žiadala si síce, aby Ho so sebou spojeného pod srdcom svojím nosila, avšak láska jej v prospech spásy iných bola ešte mocnejšia. Jak často príjmeš ty Pána Boha skrz *dobré predsavzatia*, avšak jak zriedka ich prevedieš! Pri týchto predsavzatiach musí sa vytrvať, ináč sú bez všetkého osohu. Občas zriekni sa ešte i svojej vlastnej duchovnej potechy, aby si spáse spolubližných slúžil; tým väčšmi sa však zriekni *smyseľnej potechy*! Na tento spôsob bude láskavý Boh nie ztratený, lež narodený.

2. Keď už prebl. P. Maria poznala, že je to vôľa Božia, aby sa Kristus narodil, vrele túžila za Jeho narodením, aby Mu i telesné služby preukázať mohla, aby Ho vidieť, pobožkať, na srdce svoje Ho pritisknúť, jeho nosiť a obsluhovať Ho mohla. Ty máš byť nie len v *srdci* oddaný Pánu Bohu, lež i *zovňajšie skutky* máš preň vykonávať.

3. Ako sa chystala Maria na narodenie Kristovo? Čo najhorlivejším cvi-

čením sa vo všetkých čnostiach. Nielen skrz jednu čnosť, ktorú k tomu ešte snáď veľmi lenivo sprevádzaš, máš sa ty na narodenie Božie chystať. Vo všetkých čnostiach máš sa týmto cieľom cvičiť a to ešte v heroickom stupni. Ktoré čnosti už máš? Koľko ti ich ešte chýba? Priučaj sa hrdinským ctnostiam: tieto totiž vzbudzujú horlivé a stále odhodlanie.

P i a t o k .

Dobrodenia, ktoré Kristus svojej najsv. Matke preukázal, ešte keď v jej lône spočíval.

1. Maria nosila Syna svojho bez rep-tania, bez boľasti, bez zunovania. Lahko je totiž nosiť to, čo niekto opravdu a vnútorne miluje. Toto bolo predprávom prebl. P. Marie: ty nemáš na to žiadnych nárokov. Tebe je povedané: „*V bolesti budeš rodiť deti*“ (I. Mojž. 3, 16), t. j. tvoje predsavzatie musíš i s ťažkosťami prevádzať! Padnú ti však ľahšie, jestli si ich zamiluješ. Ťažké ti je učenie

Kristovo? Miluj ho: láska osladí všetko.

2. Uvažuj, že s jakou plnosťou milostí Spasiteľ Matku svoju najsvätejšiu ozdobil, keď opustil jej čistý život! Už hneď v prvom okamihu počatia svojho nadelil jej tak veľkých milostí: jak veľmi asi rozmnožil milosti tie počas tej doby, keď pod srdcom spočíval! Koľké svetlo dal jej rozumu, koľkú silu jej vôli! Blahoželaj prebl. Panne! Avšak odkiaľ pochádza tvoja slepota a lenivosť, keďže ty i častejšie Pána a Boha svojho prijímaš? Rozhodne odtiaľ, že Ho ty nenecháš dlho u seba prebývať, keďže sa ihneď inými vecmi zaoberáš.

3. Iné dietky šľachtictvo svoje dostávajú od matky, lebo aká matka, také i dieťa: v tomto páde však matka svoju šľachetnosť od Syna. Ona je totiž len preto kráľovnou všetkých, pretože ona je matkou kráľa celého sveta. Len tým sa staneš šľachetným, čo preukážeš, len skrz svoje, s vôľou Kristovou sa srovnávajúce *skutky*, nie pomocou učenia tvojho ani nie skrz tú vysokú mienku, ktorá je o tebe rozšírená.

S o b o t a.

Cesta prebl. P. Marie do Betlehema.

1. „*Vyšiel rozkaz od cisára*“ (Luk. 2, 1). Rozkaz tento vyšiel síce v pýchy a hrabivosti, prebl. Panna Maria však v zemskom cisárovi ctí autoritu Boha. Nevymlúva sa s blízkym už narodením Syna svojho, ani nie s neprijemným časom. Či sa nepoučíš z tohoto predstavených svojich sťa zástupcov Božích poslúchať, ešte i v páde niečo tvrdších rozkazov?

2. „*Odišiel teda i Jozef... aby sa opovedal s Mariou*“ (v. 4—5). Boh uzavrel, že sa Syn Jeho v chudobe a opustenosti narodí. On to riadi, že vyšiel rozkaz cisárov. Následkom čoho všetko to tak vypadá, akoby Pán z nutnosti išiel do Betlehema. Avšak pod touto nutnosťou skryje On svoju svätú vôľu, aby trpel svoju poníženosť, svoju trpezlivosť a svoju chudobu. — Čo robím ale ja? Vystupujem v urážke svojich ctností, chyby svoje však zakrývam, milujem príjemnosti atď. O, jak je to hanebné!

3. „*Do svojho prišiel a svoji Ho neprijali*“ (Ján 1, 11). Sprevádzaj v duchu prebl. Pannu, ako žobre všade nocľah! Ó, viď, že s akou tvrdosťou býva odbyťá! Uváž si, že čo asi mohla cítiť, keď Ho Jeho vlastní neprijali, kdežto cudzím prijatia neodoprú! — Či neodbyješ i ty láskavého Boha, keď On občas na dvere srdca tvojho klope? A koho prijmeš? Odteraz otvor teda srdce svoje Jemu a zatvor ho pred márnosťami!

II

Narodenie, detinstvo a mladosť Ježiša Krista.

Sviatky Vianočné.

Milostivé narodenie Pána.

1. „*I stalo sa, keď tam boli, že doplnily sa dni, aby porodila*“ (Luk. 2, 6). Kde mal prísť na svet láskavý Spasiteľ? Uvažuj úbohé miesto, chladné obdobie, hodinu nočnú, biedu a chudobu všade! — Chceš, aby sa Kristus v tebe narodil? Vtedy buď malý v očiach svojich, nechaj schladnúť svojim náruživosťami, miluj skrytosť, buď chudobný a ponížený! Syn Boží miluje to isté i v tebe, čo si pre seba vyvolil.

2. „*I porodila svojho Syna jednorodeného*“ (v. 7). Uváž, že s koľkou úctivosťou a poníženosťou a s koľkou lá-

skou prijala prebl. P. Maria svojho Syna! Ako sa Mu klaňala a hneď Ho i o betovala Otcovi nebeskému za spásu sveta! O, slyš Ho... a viď Jeho slzy: pýtaj sa, prečo plače? Čuj odpoveď Jeho: On plače, pretože nemá žiadnych nasledovníkov. Preto rozhodni sa ty, abys' Ho nasledoval!

3. „*A plienkami Ho obvinula*“ (v. 7). Tak pozri sa na chudobu matky a Syna! „*A položila Ho do jasličiek*“: pozri, Syn Boží od útleho detinstva miluje neprijemnosti! A prečo vyhybuješ im ty? — „*Preto, že nebolo pre nich miesta v hospode.*“ On, ktorý ňa stvoril príbytkom pre seba, nenachádza miesta u teba: a ten nájde miesto, ktorý ňa zničiť chce!

Na 26. decembra.

**City Boha, prebl. P. Marie a anjelov
z príležitosti narodenia Krista.**

1. Uvažuj: 1. Otec večný práve v okamihu narodenia Kristovho hovorí k tebe: „*To je Syn môj milý, v ktorom sa mi zaľúbilo!*“ (Mat. 17, 5). — On da-

ruje ti Syna svojho a Jeho zásluhy. Ja-ko ty zbohatneš, keď dobre využiješ tieto zásluhy a k svojmu prospechu ich obrátiš! — Syn sám seba obetuje Otcovi čo žertvu za tvoje hriechy. Čo je to za láska k tebe! Ako si si zaslúžil táto lásku? Prines i ty sám seba, čo o-betu smierenia, Bohu!

2. Rozjímaj: 1. jak vnútorne ďakova-la prebl. P. Maria dobrotivému Bohu za zachovanie jej panenstva. O, ceň si a chráň si tak veľký poklad, ktorý si Ma-ria tak vysoko vážila! — Uvažuj: 2. ako obetovala Syna svojho Otcovi nebeské-mu, ako svetu a ako tebe! O, prijmi tento dar, miluj ho a opatruj, šetri si ho a použi ho k svojej spáse!

3. Že anjelom bolo zjavené a pove-dané: „*A nech sa mu klaňajú všetci an-jeli Boží*“ (Žid. 1, 6). Pozri sa teda zra-kom viery, ako obkľučujú anjeli jasle jeho a obdivujú jeho sebazapieranie, onú chudobu atď. A robil to Kristus predsa nie k vôli nim, lež k vôli tebe. Nakoľko si teda zaviazaný sebazapieranie toto nielen obdivovať, lež aj nasledovať!

Na 27. decembra.

Narodenie Kristové oznamuje sa pastierom.

1. „*A boli v tom kraji pastieri, bedliaci a držiaci nočnú stráž nad svojim stádom. A hľa, anjel Pánov stal si vedľa nich*“ (Luk. 2, 8—9). Komu sa zjaví Kristus? Jednoduchým a poníženým *pastierom*, ktorí *bedlia* a pozor dávajú na príležitosť k dobrému; ktorí tu *strážia stádo* svojich náruživostí a žiadostí. Najdeš-li u seba vlastnosti tieto a tak zaslúžiš-li si, aby sa ti Boh zjavil?

2. „*A jasnosť Božia ožiarila ich a báli sa veľkou bážňou*“ (v. 9). Svetlo a poznanie božskej velebnosti vzbudí v duši istú svätú bázeň a vysokú úctu. O, jak malá je *tvoja* úcta k Bohu pri tvojich duchovných cvičeniach! A prečo? Ponevác je v tebe málo svetla, a ponevác si neurobiš o Bohu a o božských veciach žiadnej vysokej predstavy. Keby si ich však dľa ich hodnoty cenil, vtedy by si i v oceňovaní týchže postúpil.

3. „Zvestujem vám radosť veľkú, ktorá bude pre všetok ľud: lebo narodil sa vám dnes Spasiteľ!“ (v. 10—11). Anjeli sa tešia z nášho šťastia. — Uč sa tešiť zo zdaru druhých! — Radosť nám zvestujú. Príčiny radosti sú tieto: *Narodil sa Spasiteľ*, narodil sa *nám*, narodil sa *dnes*. On je твоjím Vykupiteľom: avšak On ťa nevykúpi bez teba. Tu musíš teda spoluúčinkovať.

Na 28. decembra.

**Pastierom dáva sa znamenie;
chválospev anjelov.**

1. „A toto vám bude znamením: nájdeťte nemluvniatko, obvinuté plienkami a položené v jasliach“ (Luk. 2, 12). Vykupiteľa národov oznamuje anjel a dáva o Ňom tak málo znakov! Boha totiž nemožno najstí ináč, iba skrz poníženosť a opovrhnutie zemským. Aby si Krista väčšmi nasledoval, vyvoľ si aj ty ctnosti tieto vtedy, keď by Boh v podobnej miere mohol byť chválený i pri pôžitku a sláve.

2. „*A v tom pripojilo sa k anjelovi množstvo vojska nebeského, chváliacich Boha*“ (v. 13). — 1. Ponevác sa Syn Boží tak veľmi uponížil, uctí Ho Otec skrze anjelov. — Čím menej pozornosti si ty venuješ sám sebe, tým väčšmi sa ťa zaujme láskavý Boh. Keď opovrhneš zemské útechy, dostaneš za to nebeské. — 2. Čo chvália anjeli? Múdrost dieťaťa, moc Nevládneho, slávu Opovrhnutého. Boh tiahne na svetlo a oboznamuje, čo je skryté. Sver-že sa Jemu úplne!

3. „*Sláva Bohu na vysostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle*“ (v. 14). — Jedine Pánu Bohu patrí vo všetkom sláva, nie tebe. Keď si na ňu ty nároky robíš, tak privedie ťa Boh na hanu, ponevác si cudzí majetok privlastňuješ. Jak často si odtiahol od Pána Boha slávu? Vráť, čo je nie tvoje! — 2. „*Pokoj (tým) ľuďom (ktorí sú) dobrej vôle.*“ K dobrému naklonená, opravdivými pravdami vedená, ihneď ochotná, pevne rozhodnutá a horlivá vôľa je začiatkom všetkého dobra a vnútorného pokoja. Mysli na seba a sám zo seba, dôvod

pravdivosť vety tejto. Vynasnažuj sa teda vôľu túto vzbudiť a ju zachovať!

Na 29. decembra.

**Pastieri sa navzájom povzbudzujú,
aby vyhľadali Spasiteľa.**

1. „*Keď anjeli odišli od nich do neba, pastieri mluvíli vospolok medzi sebou*“ (Luk. 2, 15). Pastieri sa rozprávali o tom, čo anjeli spievali. Po zmiznutí anjelov nezabudli teda ihneď, čo od nich počuli. Ty to ináč robíš: keď sa pominie hodina rozjímania, sotva myslíš už potom viac na to, že ako si bol objasnený, jaké predsavzatie si si učinil. O tomto máš sa cez deň so sebou častejšie shovárať, keď sa príležitosť vyskytuje, aby si previedol dobré predsavzatie!

2. „*Zájdime až do Betlehema!*“ Pastieri sa neuspokojili s tým, že sa iba rozpamätali na to, čo slyšali: oni chceli i dľa toho robiť. Prišli teda k tomu úsudku: *Zájdime!* Maj o to starosť, aby tvoje rozjímania, v ktorých ty sám so sebou mluvíš, práve tak boli usporiadané, aby si sa totižto stále rozhodol

pokračovať buďto z nedokonalosti k niektorej ctnosti alebo k vyššiemu stupňu ctnosti!

3. „*A pozrime si tú vec, čo sa to stala, čo nám Pán oznámil.*“ Pastieri chcú to využiť, čo slyšali. Jak mnoho ti dáva láskavý Boh poznávať, čo vnútorne k tebe hovorí! Ty musíš to však skutkami využiť: ináč nedocieli Boh svojho cieľa a ty nemáš žiadneho osohu z toho. Keďby si to bol doteraz robil, jak ďaleko by si bol už pokročil! Ty sám sebe prekážaš: preto povzbud' teraz i seba samého!

Na 30 decembra.

Pastieri prichádzajú k jaslám Pánovým.

1. „*A rýchle prišli*“ (Luk. 2, 6). Anjel im síce žiadneho rozkazu nedal, predsa sa však náhlili a to tým väčšmi, čím väčšia bola ich túžba: poznali totižto, že sa to dobrotivému Bohu ľúbi. Obdržali si osvietenie a učinili si dobré predsavzatie, tak musíš sa náhliť a prvú príležitosť k prevedeniu zachytiť. To ty

aj urobíš, jestli je v tebe oprávdivá túžba. Usiluj sa pri svojich rozjímaniach vždy vzbudiť takúto túžbu!

2. „*A našli Mariu a Jozefa, taktiež i nemluvniatko položené v jasliach*“ (v. 16). Uváž si, že s akými citami poníženosti, obdivovania, slávy a radosti boli naplnení pastieri! Výsledok zodpovedal osvieteniu, ktoré dal anjel, pretože oni sa náhlili, aby toho použili. Ó, náhli sa len previesť dielo, čo si si pred seba vzal: vtedy nájdeš Ježiša a Jeho ctnosť. Prečo si toto nerobil doteraz?

3. „*A keď ich videli, rozprávali vec, ktorá im bola povedaná o tom dieťati*“ (v. 17). Bolo im povedané: avšak ani vtedy nemali o tom cite dokonalejšej vedomosti. Oni videli: a tu poznali. Len zo skúsenosti učí sa človek poznávať ctnosť. Počul si pri rozjímaní láskavého Boha k sebe mluiť? Hľa, toto je začiatok k tomu poznaniu. Prikroč k dieľu: potom už *dokonale* poznáš. Pretože si to doteraz nečinil, preto si v ctnosti ešte tak nezkúsený.

Na 31. decembra.

Návrat pastierov od jaslí Pána.

1. „*Maria však zachovávala všetky tie slová a uvažovala o nich vo svojom srdci*“ (Luk. 2, 19). V Marii máš príklad, ako sa máš držať pri rozjímaní.

1. *Zachovávala slová*, ktoré pastieri k sláve Kristovej hovorili. Čo zachováš ty z toho, čo tebe Pán Boh hovorí? Zachovávala *všetky* slová. Prečo nepoužiješ skutkom *každé* osvietenie? 3. *Uvažovala o nich vo svojom srdci*. Ty si musíš tiež častejšie do pamäti uviesť a každú príležitosť použiť, aby si ich previedol.

2. „*Pastieri navrátili sa a velebili a chválili Boha*“ (v. 20). Následkom styku s Kristom ostaly v nich city horlivosti za slávu Božiu a podržali si dôjem ten i keď sa k prácam svojim vrátili. Ó šťastlivý si, jestli ty z tvojho rozjímania takéto city vynášaš a tiež v zamestnaní svojom skutočne prevádzaš! Ale nešťastlivý si, jestli to nečiníš; lebo však jak mnoho ty týmto utrátiš!

3. „*Oni chválili Boha za všetko, čo počuli a videli*“ (v. 20). Za všetko chválili pastieri Pána Boha. — Nedaj uprchnúť žiadnej príležitosti, abys' neuskutočnil to, o čom si osvietenie bol obdržal. Mnoho príležitostí najdeš, keď budeš pozorný — k tvojmu prospechu; mnoho však ztratíš, a to k tvojej škode, jestli si neni pozorný. A vtedy budeš chváliť Pána Boha, ponevác to činíš, čo ti On vnuknul.

Sviatok Obriezky Pána.

1. „*A keď sa naplnilo osem dní obrezali chlapčeka*“ (Luk. 2, 21). Kristus bol zpod zákona vyňatý, lebo však On nemal žiadneho hriechu, ktorý by sa takto smýšľ mal. Predsa chce byť zákonomu podriadený, čo i jak tvrdý je. — Ty však prestúpiš zákony tak bez všetkého ďalšieho, čo sú i tie najľahšie: ťažkým však úplne vyhýbaš. Či je to toľko, ako Krista nasledovať? Od-

hodlaj sa i k ťažkým prácam, keď vi-
diš, že tak to žiada svätá vôľa Božia!

2. „*Obrezali chlapčeka*“. Uváž, že sa
prebl. P. Maria Bohom poučená odhod-
lala k tomu, aby Syna svojho obriezke
podrobila. Milovala Ho čo najútlejšie,
vedela, že akú bolesť mu týmto zaprí-
činí musí. Predsa však nepopustí citu
svojmu, lebo poznala vôľu Božiu. —
Keď ti je raz vôľa Božia iste známa,
tak nepopúšťaj viac smyselnému citu!
Bojíš sa snád', že bližnému bôľ zaprí-
činíš? Avšak Pán Boh ti to káže! Na
koho z oboch budeš počúvať? Na koho
si počúval doteraz?

3. „*Obrezali chlapčeka*“. Uváž bolesť,
ktorú Kristus cítil; však vtedy bol ešte
len slabým dieťaťom a veľmi jemnej
telesnej ústrojnosti. Bolesť túto On
predvídal, však rozum svoj dokonale
užíval: a predsa chcel zákon poslúchať.
Ó, jak ďaleko som ja vzdialený od môj-
ho Ježiša! Kde ja maličké nejaké za-
hanbenie alebo malú dajakú bolesť pred-
vídam: jak veľmi utekám od toho! Od
tohoto dňa však nechcem už viac ute-

kať; nie, chcem sa vynasnažovať, aby som Ježiša viac a viac nasledoval!

Na 2. januára.

O úmysloch Kristových z príležitosti Jeho obriezky.

1. Hlavný cieľ obriezky bol tento: Kristus chcel týmto ukázať, že *skutočne* a nie len *zdanlivé telo* vzal na seba a že je On človek trápeniam podrobený tak, ako aj my. Ďakuj mu za to; klaňaj sa tomuto presvätému telu! Ale aj uč sa, aby si sa neuspokojil so zovňajším zdaním ctnosti; nie, snaž sa za *opravdivou* ctnosťou! Túto však musíš skrz obriezku, t. j. sebazapieraním dokázať.

2. Po druhé chcel sa Pán skrz obriezku čo *Syn Abrahamov* dokázať, ktorému tenže zákon daný bol. Nič Ho od toho neodstrašilo, ani bolesť, ani zahanbenie. Si ty rehoľník alebo vôbec kresťan? Neni si ním, jestli to nedokážeš skrz obriezku, t. j. skrz sebazapieranie, jestli ťa bázeň pred zahanbením alebo bolesťou zdrží od vyplnenia

povolania tvojho. Nerob tak v budúcnosti!

3. Kristus chcel ďalej už ako dieťa *svoju lásku voči nám dokázať*. Celkom zvláštnym dôkazom lásky je totižto trpeť za toho, koho milujeme. Napriek tomu ako je usporiadaná tvoja láska k Bohu? Trpíš zaň? Je tvoja vôľa a tvoja túžba jednako hotová k ťažkým veciam? Či berieš na seba ochotne a rád rozkazy a nariadenia? V budúcnosti preukazuj tieto dôkazy svojej lásky.

Na 3. januára.

Tie najvznešenejšie čnosti, ktoré Kristus pri obriezke preukázal.

1. Na prvom mieste zaslúži si spomenutou byť *poslušnosť*. Pán nebol viazaný na tento zákon a predsa sa mu podrobil. A ponevác obriezka bola skutočným prejavom *podrobenia* sa celému zákonu, dával týmto na javo, že sa On tomu rozumie, aby celý onen zákon zachoval, čo je i tak veľmi ťažký. — Keďže ale On tebe k vôli tak ťažké jarmo vzal na seba, prečo sa vzpieraš

proti tak ľahkému jarmu regule rehoľníckej alebo vôbec zákonom Božím a Jeho sv. Cirkvi? Prečo ich striasaš tak často so seba, keďže ty len osov máš z toho, keď jarmo to nosíš? Avšak ty si myslíš, že niečo ťa z toho neviaže pod ťarchou hriechu? Teda, vtedy je to jarmo tým sladšie: vezmi ho teda na seba!

2. On sa cvičil v *poníženosti*. Obriezka bola liekom proti hriechu dedičnému: o tom, ktorý bol obrezaný, súdilo sa, že je dedičným hriechom obťažovaný. Kristus však nezhrešil, ba on ani nemohol zhrešiť a berie predsa na seba známku hriechu! Ó, poníženosť Boha môjho! Avšak jak veľkú pýchu badám v sebe! Vo skutočnosti som hriešnikom a nechcem sa takým pozdávať, akým som v skutku!

3. On sa cvičil v *láske*, s ktorou On pre mňa k ranám pospiechal. Jeho láska ku mne znamenala preňho nie česť a pôžitok, lež rany a krv a to už v najútlejšom detinstve. Ach, jak neskoro som Ťa, ó, Ježišu môj, miloval! A jak ľahosľajná je ešte i teraz láska moja

k Tebe, keďže ešte vždy neviem a nechcem to porozumeť, že lásku tú musím v tvrdých a ťažkých veciach preukázať!

Na 4. januára.

Udelenie mena „Ježiš.“

1. „*A nazvali mu meno „Ježiš“*“ (Luk. 2, 21). Kedy sa toto stalo? Práve pri obriezke, keď odznak hriechu obdržal a seba tak nekonečne uponížil; vtedy Mu dal Boh toto slávne meno, *ktoré je nad všetky mená*. (Fil. 2, 9). Tak povýši dobrotivý Boh Toho, kto sa poníži. Ty máš meno: „spoločník Ježišov.“¹⁾ Aby si ho hodne nosiť mohol, buď spoločníkom Jeho poníženosti!

2. „*A nazvali mu meno „Ježiš“*“. Kedy sa to stalo? Práve pri obriezke. Už i meno „Ježiš“ stálo krv Ježiša. Ty nosíš

¹⁾ Toto a nasledujúce rozjímanie sú vlastne len pre Jezuitov určené; podobne ako sa „Jezuit“ menuje po Ježišovi, tak sa menujú všetci po „Kristovi“ „Kresťanmi“: následkom čoho sme všetci povinní mena tohoto hodnými sa učiť. (Pozn. prekl.)

meno „spoločník Ježišov“: aby si ho hodne nosil, potrebná je obriezka, t. j. sebazapieranie. Toto vyžadujú naše pravidlá a predpisy. Robil si to doteraz? Chceš to robiť v budúcnosti? Na aký spôsob to chceš robiť?

3. „*A nazvali mu meno „Ježiš“*“. Kedy sa to stalo? Práve pri obriezke, ktorou sa On k splneniu celého Starého Zákona zaviazal. Ty máš meno: „spoločník Ježišov“. Hľadže, jak veľmi ťa meno toto k zachovaniu pravidiel a predpisov viaže. Lebo však jeden každý obsahuje akési nasledovanie Ježiša. Skúmaj sa, pozri do minulosti, čiň predsa vzatia!

Na 5. januára.

Prečo bolo dané božskému dieťaťu meno „Ježiš“ a akú povinnosť ono nám nakladá.

1. „*Lebo On vykúpi svoj ľud*“ (Mat. 1, 21). Preto sa menuje „*Ježiš*“, *Vykupiteľ*. Jak pádne sa hodí meno toto k tomu, čo označuje! Ty nosíš meno: „spoločník Ježišov“. Máš i tú horlivosť za spásu duší? Meno bez skutkov bude

ti len k hanbe slúžiť. Vzbud' teda v sebe horlivosť za príkladom Kristovým!

2. „*Nech odstúpi od neprávosti každý, kto vzýva meno Ježiš*“ (2 Tim. 2, 19). Keď sv. Pavel držal za neslušné, aby meno Ježiš bolo hriešnikom vypovedané, o koľko menej slušné je vtedy meno Ježišovo ešte i nosiť a predsa hrešiť! To je teda prvá povinnosť pre teba, čo meno toto nosíš: nesmieš žiadneho, ani najmenšieho hriechu spáchať. Skúmaj sa, ľutuj, čiň predsavzatia!

3. „*Všetko, čokoľvek činite slovom alebo skutkom, všetko čiňte v mene Pána Ježiša!*“ (Kol. 3, 17). To je tvojou druhou povinnosťou, ktorú ti meno Ježišovo nakladá. Ježiš a Jeho sláva nech je začiatkom, stredom, cieľom a koncom všetkých твоjích skutkov a slov: nehľadaj iného cieľa! Skúmaj sa, boj sa, ľutuj, miluj!

Sviatok Zjavenia Pána.

Povolanie mudrcov.

1. „*Keď sa teda narodil Ježiš, hľa, mudrci od východu prišli*“ (Mat. 2, 1).

Kristus súčasne sa zjavil Židom skrz anjela a pohanom skrz jednu hviezdu. Poznaj dobrotu láskavého Boha, ktorý nikoho z milosti vylúčiť nechce, čo by jak nehodný bol tejže a čo by sa jej i protivil. Toto si ináč už i sám zkusil. Pamätaj len na svoje prvé roky a uznáš to; budeš sa diviť, že láskavý Boh tak chodil za tebou. Ľutuj, ďakuj, čiň predsavzatia, pros o milosť!

2. *„Videli sme Jeho hviezdu“* (v. 2). Ó jak nešťastlivé bolo polozenie pohanstva pred Kristovým narodením! Avšak dnes dožili sa veľkého svetla. Uváž si, že jaké bolo polozenie tvojej duše pred východom hviezdy povolania tvojho! V akom stave nachádzaš sa Teraz! Nech sa ti zoškliví stav predošlý; ďakuj za terajší!

3. *„Videli sme Jeho hviezdu“*. Novonarodený Spasiteľ skrz hviezdu volá mudrcov, pretože sa oni zvlášť s hviezdárstvom zaoberali. Tak sa riadi láskavý Boh pri určení povolania dľa zvláštnych náklonností. On poučí súčasne aj mudrcov vnútorne o význame hviezdy a pohne ich vôľu. — Poznaj

1. *potrebnosť milosti*, bez ktorej nemôžeš k Bohu prísť. Pros a túž! 2. Hľad' *vyskúmať náklonnosti tých*, s ktorými *obcuješ* a snaž sa ich *získať* pomocou týchto náklonností! 3. Nauč sa *povzniesť sa od stvoreného k nestvorenému*, podobne ako i mudrci z hviezdy poznali Pána hviezd!

Na 7. januára.

Mudrci nasledujú volanie Boha.

1. „*Videli sme*“ (Mat. 2, 2). Nie len oni traja videli hviezdu, lež videli ju i všetci ostatní, ktorí v tom okolí bývali. Avšak len títo traja ju nasledovali. Opravdu „*mnoho je povolaných, ale málo vyvolených!*“ (Mat. 20, 16). Jak mnoho hviezd božských vnuknutí vzkriesil láskavý Boh už i pre teba: jak málo si ich nasledoval! Ľutuj, boj sa, pros o ďalšie objasnenie a vynasnaž sa, aby si si povolanie svoje skrze dobré skutky poistil!

2. „*Videli sme ... a prišli sme*“ Že mudrci hviezdu *videli*, bolo dielom výlučne Boha; že ale *prišli*, bolo už ná-

sledkom ich spoluúčinkovania. Neplodná je milosť, jestli chýba spoluúčinkovanie. Majže sa o to, aby milosť Božia nebola v tebe márna! Nezanedbaj žiadnej milosti, pretože *každá* milosť môže byť *poslednou*!

3. „*Videli sme ... a prišli sme*“ Za slovami „*Videli sme Jeho hviezdu na východe*“ ihneď nasleduje „*a prišli sme*“; ničoho neni medzi tým, pretože *ihneď* nasledovali pozvanie Božie. Nedali sa zdržať príkladom tak mnohých, nezdržala ich ani starostlivosť o domáce záležitosti ani nie láska k príbuzným alebo svoj vlastný prospech. — Uč sa z tohoto, že sa nikdy nesmieš zdráhať nasledovať svetlo božskej milosti. Prelom putá zemských náklonností!

Na 8. januára.

**Traja mudrci opustia vlasť svoju
a vydajú sa na cestu.**

1. „*Videli sme ... a prišli sme*“ (Mat. 2, 2). Mudrci veľmi dobre znajú ťažkosti cesty, nepriaznivosť pôdy a počasia; ba v duchu práve si snád' všetko o mno-

ho horšie predstavujú ako v skutku to bolo a predsa sa vydajú na cestu. Ó, jak hrdinské zmýšľanie je to! Takáto obetavosť je vždy potrebná všetkým tým, čo k Bohu prísť chcú, lebo cesta k Bohu nikdy nie je bez útrap a ťažkostí. Buď teda smelý a silný a dôverujúc v láskavého Boha čiň veľkodušné predsavzatia!

2. „*Videli sme ... a prišli sme*“. Mudrci vydajú sa na cestu, pretože sú pozvaní; kde, to oni nevedia: veľkodušne a bez bázne nasledujú pozvanie Božské. Táto dôvera im zaslúžila hviezdu za vodcu. — Jak často sa obávaš niečo podujat', pretože neznáš výsledku! Jestli veríš, že Boh niečo chce, tak rozhodni sa k tomu a maj silnú dôveru: Ten, ktorý dal „chceť“, dá aj „konať“. (Fil. 2, 13).

3. „*Videli sme*“. Uvažuj, že aké city opanovali mudrcov na ceste, keďže zázrak hviezdy stále pred očami mali: jak vnútorne ďakovali Pánu Bohu, koľkú trpezlivosť mali v protivenstvách, koľkú túžbu za Kristom; jak veľká bola ich starostlivosť, aby Ho našli! — Ó,

hanbi sa, že ty pri tak mnohých osvieteniach tak malú túžbu prechovávaš za Kristom a tak málo horlivosti vynaložíš, abys' Ho našiel! Ďakuj za osvietenie: pros o ďalšie a účinnivé! Odhodlaj sa tiež nasledovať!

Na 9. januára.

Traja mudrci od Východu prídu do Jeruzalema.

1. „*Kde je novonarodený Kráľ židovský?*“ (Mat. 2, 2). Ztratili z očí hviezdu, preto sa musia teraz na ľudí o radu obrátiť. Predsa však prečo zmizla hviezda? Možno, že Boh zkusiť chcel ich vytrvanlivosť. I od svätých odťahujúva duchovné ich potešenia a navštevujú ich suchotou. Čo robíš v takomto páde? Hľa, mudrci pokračujú ďalej vo svojej ceste, vstúpia do mesta v tej pevnej nádeji, že dobrotivý Boh zadováži im pomoc. Neztrať ani ty smelosti!

2. „*Kde je novonarodený Kráľ židovský?*“ Jaká neohrozená veľkosť duševná! Ešte i v tomto, Herodesovi kráľovi podriadenom meste, kde tento žiarlivý človek žil a panoval, vypytujú sa mu-

dici za novým kráľom s veľmi veľkým nebezpečenstvom pre ich život. Ich živá viera a horúca túžba zažehnala bojazlivosť pred nebezpečenstvami. — Jak často ňa už zdržala maličká bázeň, aby si niečo, čo len málo obťažné bolo, za Boha podujal alebo aby si podujaté opustil. Hanbi sa a hľadá sa polepšiť!

3. „*Keď ňo počul kráľ Herodes, zarazil sa a všetok Jeruzalem s ním*“ (v. 3). Kráľ sa zarazil z obavy, že môže ztratiť svoj prestol; ľud sa však zarazil zo zaujatosti za kráľa, ktorého obraziť sa bojí. Prizri sa, že ako zničí klud duše čo len jedna náklonnosť k veciam zemským. Alebo len jedna neusporiadaná náruživosť. Miluješ-li tento pokoj? Tak vtedy, vypuď z duše svojej všetky nesriadené náklonnosti!

Na 10. januára.

Herodes sa vyzvedá o mieste narodenia Kristového.

1. „*I shromaždil všetky kniežatá kňazské a zákoníkov ľudu*“ (Mat. 2, 4). Jak podivná je prozreteľnosť bož-

ská! Zlomyseľný Herodes a bohaprázdní kňazi slúžia mudrcom k poučeniu. Chváľ a zvelebuj túto prozreteľnosť! Keď poznať chceš vôľu božiu, pýtaj o radu Jeho sluhov, tvojich predstaviteľných! Čo by títo i zlí ľudia boli, Boh nedopustí, aby sa oni v tom mýlili, čo od teba požaduje.

2. „*A vyzvedal sa od nich, kde sa má narodiť Kristus.*“ Aký nábožný náter má otázka táto! A jak zlostné je smýšľanie v srdci Herodesovom! Ó, jak sväté chcú predsa i tie najhoršie smýšľania vypadaf! Nedopusť, aby ťa nejaká náruživosť opanovala: ona zaslepí i teba, tak, že ty to budeš ctnosťou vyhovárať, čo len z náruživosti robíš a čo v hneve konáš, to do rúcha svätej horlivosti zao-báliš.

3. „*Oni však mu riekli: v Betleheme Júdovom*“ (v. 5). Oni toto zo sv. Písma vedeli, na ktoré sa odvolávali; poučia o tom mudrcov a predsa vo svojej hlúposti nehľadajú sami Ježiša, hoci im je tak blízko. Ó, tí nevďační! Jak mnoho slyšíš, jak mnoho ty vieš, pomocou čoho ty k Ježišovi prísť môžeš! A prečo

to nerobíš? Ono ti to bude práve škodiť, jestli poznáš Ježiša, a predsa nerobíš dľa tejto vedomosti.

Na 11. januára.

Herodes pojednáva s mudrcmi.

1. „*Vtedy Herodes povolal potajomne mudrcov a dôkladne sa vyzvedel od nich čas hviezdy, ktorá sa im bola zjavila*“ (Mat. 2, 7). S akým úmyslom toto robil? Aby dľa toho vypočítal vek dieťaťa a potom aby zúril proti celému tomuto veku, aby tak i kráľa zničiť mohol. Uváž i slová: „*Dôkladne sa prezvedel.*“ Keď teda synovia nespravedlivosti tak starostlivo používajú prostriedkov k svojim ničomným cieľom, čo budeš musieť robiť, aby si sväté ciele docielil?

2. „*Iďte a pilne dopytujte sa na dieťa; a keď ho najdete, oznámte mi!*“ (v. 8). Pozorujte tu postup zlosti! Herodes k tomu chce nahovoriť mudrcov, aby mu boli v ukojení náruživosti nápomocní. To je vlastnosťou bezúzdnych náruživostí: stále k horšiemu prichádzajú. To nech je pohnútkou pre teba, aby si sa

povzbudil k ich utlačeniu. Pozoruj teda, aká náruživosť sa v srdci tvojom nachádza a prilož jej včas nôž na krk!

3. „*Aby som i ja prispel' pokloniť sa mu*“ (v. 8). To je lož. Ty bohaprázdny Herodes! Povedz teda otvorene: „Aby som ho zabiť mohol!“ Tak ďaleko prišla už totižto náruživosť tohoto zlostného človeka, že cieľom zaistenia svojho kráľovského prestolu Vykupiteľa chce o život pripraviť. Ó, rozhorči sa nad týmto svätou zlobou, preklínaj toľkúto podlosť! Ó, bár by si cieľom zaistenia nebeského kráľovstva zničil v sebe všetku samolásku a svoje zlé náklonnosti! Lebo tieto menej môžu spolujestvovať s kráľovstvom nebeským, než živý Kristus s jediným zemským kráľovstvom alebo s jedným živým Herodesom!

Na 12. januára.

Mudrci opustia Jeruzalem a prídu do Betlehema.

1. „*Ktorí keď vypočuli kráľa, odišli*“ (Mat. 2, 9). Uváž, že s koľkou starostlivosťou mudrci hľadajú Ježiša. V Jeruza-

leme len o to im íde, čo im k dosiahnutiu cieľa slúži: vypytujú sa, kde sa mal Vykupiteľ narodiť; dozvedia sa to. Nato ihneď pokračujú vo svojej ceste, bez toho, žeby sa zvedavosťou na zvláštnosti mesta zdržať dali. — Avšak keď si ty aj nastúpil cestu ctnosti, jak často hľadáš príležitosť, aby si sa u tvorov zdržal! Jak pomaly napreduješ! Ten nechce vážne, kto pomaly chce.

2. „*A hľa, hviezda, ktorú videli na východe, predchádzala ich.*“ Zmiznutie hviezdy s trpezlivosťou a nádejou zniesli a neodstúpili od ďalšej cesty. Preto ich Boh poteší, nakoľko im znovu nechá hviezdu žiariť. Pozri, jak dobrý je láskavý Boh oproti tým, ktorí počas duševnej suchoty na žiaden pád nepopustia od pokračovania v ctnosti. Preto neochabuj, keď ti chýba duchovná po-
techa: znášaj to trpezlivo a dúfaj! Boh ti zas pomôže: ponechaj sa naňho!

3. „*Až prišla a zastala nad miestom, kde bolo dieťa*“. Kde ich konečne tá hviezda viedla? Na každý pád k Bohu, ktorého mudrci hľadali, ale aj k jednej biednej stajni. Pozoruj, kam ťa vedú

tvoje hviezdy, čiže myšlienky tvoje! Vedú-li ťa k márnomyseľnosti a vynášaniu seba, tak sú to bludice; jestli ťa ale vedú *k poníženosti a k opovrhnutiu seba samého*, tak sú to hviezdy Boha. Tieto nasleduj a ony ti ukážu *Pána Boha*.

Nedeľa prvá po Zjavení Pána.

Poklona mudrcov.

1. „*I vošli do domu, našli dieťa s Mariou, Jeho matkou*“ (Mat. 2, 11). Uvažuj: mudrci títo nedajú sa odstrašiť špinou stajne, nepohrdajú chudobou a slabosťou dieťaťa, lež vnútorne osvietení poznajú v dieťati tohto svojho Boha. Chváľ Boha, blahoželaj mudrcom! Ó, neľakaj sa ani ty od chudoby a opovrženosti! Lebo keďže sa Boh pre teba tak hlboko uponížil, nenájdeš ho skrz slávu a veľké meno. Mysli nazad, ľutuj, želaj si, pros!

2. „*A padli a klaňali sa mu.*“ Padli na kolená. 1. nie len telesne sa snížili k zemi na znak úcty, lež i duchom svojím padli do svojej ničomnosti, nakoľko uznali celú svoju odvislosť od tohoto bož-

ského dieťaťa. 2. Klaňali sa mu s dokonalou poklonou Bohu patriacou, pretože dieťa to za Boha uznávali. Pozri, poznanie Boha jak veľkú úctu pred Bohom, koľkú poklonu, koľké podriadenie ducha, koľké opovrženie seba vnuká. Ty by si sa tiež vyznačil ctnosťami týmito, keby si Boha opravdu poznal.

3. „*A padli na kolená a klaňali sa mu*“. Uvažuj city, ktoré troch mudrcov naplňujú. Ďakovali Vykupiteľovi, 1. že On cieľom spasenia ľudí na svet prišiel. 2. že ich skrz hviezdu k sebe priviedol. 3. Oni sa mu za najmenších služobníkov nabídlí, ktorí vždy k službe Jeho ochotní budú. — Vzbud' v sebe tie isté city a nabídni sa mu k všetkým ťažkým službám!

Pondelok.

Dary mudrcov.

1. „*I otvorili svoje poklady a podali mu svoje dary: zlato, kadidlo a myrrhu*“ (Mat. 2, 11). Mudrci skutkom dávali dôkaz svojej viery; neustanovili sa pred kráľom s prázdnyimi rukami: da-

rujú mu to najdrahocenejšie, čo len majú. Bezpochyby obetovali mu i to, čo sa darmi tými znázorňuje: zlatom lásku, kadidlom pobožnosť a myrrhou sebazaprenie. Veríš v Boha? Dokáž to skutkami! Prines mu i ty podobné tri tajomstvaplné dary! Keď si ich ale raz venoval, tak nestahuj ich viac nazpäť!

2. „*A podali mu dary*“. Rozjímaj, že jak milé boly dary tieto Pánu Ježišovi, nie preto, pokiaľ vysokú hodnotu mali, lež pokiaľ dané boly 1. so živou vierou, 2. s pobožnosťou, 3. s poníženosťou a podriadením seba, 4. s láskou. Dobrotivý Boh totiž nehľadá toľko na veľkosť darov ako na *smýšľanie*, ktorým sa ony prinášajú. Keď teda Pánu Bchu dary svoje prinášaš, tak nado všetko maj starosť o pravdivé smýšľanie!

3. „*A podali mu dary*“. Uvažuj, že dobrotivý Boh, ktorý vo veľkodušnosti nedá sa nám prevýšiť, ako sa odmenil mudrcom za dary tie. Keď i Písmo sv. o tomto nič nehovorí, predsa však možno isto predpokladať, že im tieto milosti dal: za zlato *rozmnoženie múdrosti*

a lásky, za kadidlo rozmnoženie horlivosti v modlitbe a pobožnosti, za myrru duševnú neporušenosť, t. j. milosť trvalej zachovalosti od hriechu. — Ani ty nedáš Bohu nič darmo. Čím viac dáš, tým viac od neho dostaneš. Ty dáš maličkosť, drahocennosť za to obdržíš.

U t o r o k .

Návrat mudrcov do svojej vlasti.

1. „*A ponevác dostali napomenutie vo snoch, aby nešli nazpät k Herodesovi*“ (Mat. 2, 12). Mudrci neboli rozhodnutí, či sa tou istou cestou majú vrátiť do vlasti svojej alebo inou. V tejto nerozhodnosti zaiste sa utiekali k Bohu a prosili ho za osvietenie. Na to pošle Boh anjela, ktorý ich poučí. Poznaj a chváľ prozreteľnosť Božskú, ktorou riadi tých, ktorí Jemu slúžia. Na túto jeho prozreteľnosť ponechávaj sa vždy v pochybnostiach a protivenstvách a môžeš byť istý: ona ti bude vždy pri ruke.

2. „*Dostali napomenutie vo snoch, aby nešli nazpät k Herodesovi*“. Hneď sú ochotní nasledovať, hoci im možno dlh-

šia, trápnejšia a celkom neznáma cesta bude poukázaná. Nevšímajú si viac sľubu Herodesovi daného, keďže im Boh iný rozkaz dáva. Uč sa i ty ľudské ohľady a pohnútky stranou nechať, keď ti Boh alebo tvoj predstavený niečo rozkazuje. *Tou* cestou musíš ísť, ktorou ťa tvoji predstavení alebo rehoľnícke regule alebo predpisy Cirkvi vedú. Pozri späť na svoje dosavadné držanie sa; učiň opatrenie do budúcnosti!

3. „*Inou cestou navrátili sa do svojho kraja*“. Na predošlej ceste ztratili hviezdú a prišli k Herodesovi: prisľúbili mu, že sa k nemu vrátia a týmto prišli do nebezpečenstva. Čo by sa bolo stalo, keďby sa k nemu boli navrátili? Ó, hoci by i teba opatrnejším učinily predošlé nebezpečenstvá! Ó, nevracajže sa viac tam, kde si sa presvedčil, že si chybil: vyhybuješ-li príležitosti, tak vyhybuješ nebezpečenstvu. Jak často si mal už toto dokázané!

S t r e d a .

Z detinstva Kristového uč sa opovrhnuť svet.

1. „*Nemilujte svet!*“ (I. Ján 2, 15).

Takto ťa napomína Ježiš svojím príkladom. Narodí sa v úkryte, v noci, bez výzdob, bez sbehnutia sa ľudí, všetkým neznámy. A keď sa narodil, narodenie svoje nedá vedieť kráľom sveta, lež opovrhnutým pastierom. Či to neznamená toľko, že chce ostať skrytým? Prečo vyhľadávaš tedy ty verejnosť? Uč sa milovať skrytosť: stýkaj sa radšej s ľuďmi z nízkeho stavu, ako s mocnými sveta!

2. „*Nemilujte svet!*“ — Uvažuj, že Krista nikto nenavštívi z blízkeho Betlehema, nik ani z mesta. Ľudia títo dobre vedia, že sa narodil, však sami dali mudrcom vývod o mieste narodenia. Zostal teda za úplných štyridsať dní v stajni nezbadaný, kdežto všetkým bol by mohol rozkázať, aby mu prišli úctu vzdávať. Či to neznamená toľko, ako svet málo si cení? A ty chceš byť hlučne oslavovaný, ty chceš byť chválený? Kto je z vás na omyle: ty alebo Syn Boží?

3. *Nemilujte svet!*“ — Kristus dostal od mudrcov zlato: bol by si mohol pohodlnejšie ležisko zadovážiť, čím by i

pred ľuďmi k väčšej úcte bol prišiel, ktorí bez všetkého prechádzali popred chudobnú stajňu, Jeho videli a opovrhli Ho. Či to neznámená toľko, ako opovrhnuť svet, keď nechce človek uznanie sveta, keď by ho mohol mať? — Ale jak veľmi sa ty staráš o to, aby si si získal priazeň sveta alebo aby si ju neztratil! Vyvoľ si zneuctenie, aby si viac mohol nasledovať Krista!

Štvrtok.

Z detinstva Kristového uč sa poníženosti.

1. „*Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom*“ (Mat. 11, 29). Tak ti privoláva Ježiš zo stajne, z jasličiek, z plienočiek. Poníženosť je sostup k nízkosti. A z jak hľbokej nízkosti sostúpil Boh, ktorý je nekonečne vysokej hodnosti! Stal sa človekom, sluhom, podobný hriešnikom. Ó, obdivuj, — ďakuj, — miluj! A ty sa chceš ešte opovážiť pyšným byť? Opravdu, sluší sa, aby si sa uponížil: lebo ty si vskutku maličký. Uváž svoju nízkosť a uponíž srdce svoje!

2. Rozjímaj, že Kristus v stajni ako skrýva svoju božskú velebnosť a svoje božské dokonalosti: svoju múdrosť, svoju moc, svoju slávu, svoje bohatstvo atď. Klaňaj sa im! Obdivuj, chváľ, ďakuj, že sa Pán Boh takto uponížil! Uč sa, aby si sa s dobrým, čo snáď máš, nevychvaľoval, ale uč sa milosti v tajnosti držať!

3. Uvažuj, že Kristus v každom ohľade to menšie si volil: za matku chudobnú, opovrhnutú pannu, za vychovávateľa jedného remeselníka, za byť jednu stajňu, za kolísku jasle, za posteľ trochu sena atď.! — A ty za lepším chceš túžiť? Alebo si myslíš, že tebe niečo lepšieho patrí? Zahanbi sa, úbohý človeče, keďže sa Pán Boh pre teba tak uponížil!

Piatok.

Z deťinstva Kristového uč sa chudobe.

1. „*Pre vás stal sa chudobným*“ (II. Kor. 8, 9). Kto sa stal chudobným? Pán celého vesmíru, v ktorého dome je sláva

a bohatstvo; On, ktorý bohato dá všetkým, — On teraz nemá pre seba *nič zbytočného*. Pozri sa na tú chudobnú maštal': ó, obdivuj! Úcti si chudobu, ktorú si Boh tak vysoko ctil, že ju On na zemi hľadal, keďže ju v nebesiach najst' nemohol. Odstráň však od seba zbytočné, aby si takto k Spasiteľovi tým bližšie prišiel!

2. „*Pre vás stal sa chudobným.*“ — Spasiteľ nielen že nemá nič zbytočného, ale *sotva* má i to *potrebné*: k zakrytiu má niekoľko veľmi chudobných plienočiek, jasle slúžia za kolísku, trochu sena je mu posteľou a k otepleniu slúži mu dych zvierat. Ó, div sa nad chudobou Boha! Hanbi sa: ty chceš byť chudobným, ale nechceš trpeť žiadneho nedostatku; keď ti raz niečo chýba, tak si už nespokojný a šomreš. Uč sa s chudobným Ježišom znášať i nedostatok v potrebných veciach!

3. „*Pre vás stal sa chudobným.*“ — Nielen nedostatok trpel, lež i to, čo mal, bolo až *príliš chudobné a neprijemné*. Stajňa je vystavená zime, plienky sú zlé, jasle sú tvrdé, seno je surové. Ó,

váž si túto chudobu a hovor so sv. Bernátom: „Čím biednejším sa on stal k vôli mne, tým cennejším mi je On!“ Či ťa nezahanbí táto chudoba, keďže si ty opustil svet a predsa ho miluješ a svoju pohodlnosť vyhľadávaš? Či takto budeš nasledovať láskavého Spasiteľa?

S o b o t a .

Z detinstva Kristového uč sa poslušnosti.

1. „*Uponížil seba samého a bol poslušným*“ (Fil. 2, 8). Keď Božský Spasiteľ prišiel na svet, prvým Jeho skutkom bola hneď poslušnosť. On sa totižto narodil, keď z poslušnosti z Nazaretu do Betlehema šiel. A *kto* to poslúchal? *Komu* bol poslušný? Jedného zemskeho cisára poslúcha Kráľ kráľov, jedného človeka poslúcha Boh a Pán, jedného hriešnika poslúcha Ten, ktorý odníma hriechy sveta. Z toho vidíš, že jak vysoko si cení Kristus poslušnosť. Nedal sa zviesť, aby oproti rozkazu robil, ani zlosťou rozkazujúceho, ani ťažkosťou cesty, preto, pokiaľ vedel, že týmto

spôsobom bude oslávený Jeho Otec nebeský. Uč sa ceníť a milovať poslušnosť: nehľad na osobu rozkazujúceho, lež jedine na Boha, ktorý ti skrz predstaveného rozkazuje. Všetka moc je totižto od Boha.

2. *Upon žil sa a stal sa poslušným.* — Uvažuj, že v akých ťažkých veciach začal prevádzať Spasiteľ poslušnosť: začal s najhlbšou poníženosťou, s najkrajnejšou chudobou, s neprijemnosťami a ťažkosťami. On vedel, že tá vôľa je najlepšia, ktorá sa vo všetkom s vôľou Božou shoduje. Uč sa v predstavenom Pána Boha uznávať a prinášať dokonalú obeť vôle svojej prejímaním všetkých ťažkostí!

3. *„Uponížil seba samého a bol poslušným“* — vo všetkom oproti svojej matke, či ho už do lona svojho vzala alebo na seno uložila; dovolil, aby ho raz na jednu stranu, raz na druhú stranu položila, celkom dľa ľubovôle matky. Ó, obdivuj poslušnosť Kristovu, daj na javo šťastlivej matke svoj radostný súcit! Urob i ty predstavených svojich šťastnými tým, že ich necháš, aby s te-

hou dľa ľubovôle jednali a nakladali. To je veľkým potešením pre predstavených a v tom pozostáva veľká čiastka nasledovania Kristovho!

Nedeľa druhá po Zjavení Pána.

Od dieťaťa Ježiša uč sa trpezlivosti.

1. Uváž: Kristus sa mohol narodiť neschopný trpenia a tak mohol od seba odstrániť všetky ťažkosti a každú bolesť: avšak On to nechcel; *On chce trpeť a to už v najútlejšom veku*, hoci by On toto bol mohol až na silnejšie roky veku mužského odsunúť. Čo sa teda miluješ toľko ty, že vyhýbaš všetkej ťažkosti? Či ťa predošlý tvoj život nezaväzuje k prevzatiu sebazapieraní? Ty vieš, že sa to Kristovi ľúbi: čo s tým odkladáš?

2. Uvažuj ďalej samé tie *ťažkosti*, ktoré Pán trpí: zimu, zápach, chudobu, ranu obriezky, zármutok vo svojej duši pri pohľade na toľké hriechy, a pri tej myšlienke, že jeho trpenie je pre toľkých marné. Jakože sa mohol pri tomto cítiť? — Čo robím ja, ktorý som chorý,

keď lekár trpí za mňa? Či sa budem usilovať, aby som vyhnul trpeniu za Boha, keďže On si žiada trpeť za mňa?

3. Uváž konečne, že jak *nevinne a nezaslúžene* On trpí! Nevinne trpeť je trpelivosť Svätých; trpelivosť vinníkov je to, keď sa trpí za priestupok. Ty však nemáš ani jednej ani druhej trpelivosti: hanbi sa! Keď už máš raz čo pretrpeť, pomysli si, že si si to tisícnásobne zaslužil. Trpíš-li však nevinne, máš príležitosť dokázať svoju lásku, ktorá sa práve v utrpení prejavuje; máš príležitosť podobným sa stať Ježišovi Kristovi: „*Nie je učeník nad učiteľa*“ (Mat. 10, 24).

P o n d e l o k .

Od dieťaťa Ježiša uč sa láske k Bohu a k bližnému !

1. Láska dokáže sa skutkami, ktorými sa milovanému dobré dopraje bez všetkého ohľadu na svoj vlastný prospech. Pozoruj teda skutky Kristove, ktorými *On slávu Božiu hľadá*, hoci sú preňho samého s tými najväčšími ťažkosťami spojené. 1. On zniesol všetky

nepríjemnosti, pretože vedel, že sa to tak ľúbi Otcovi. 2. Z horlivosti za slávu Božiu plače nad hriechami ľudí. Aby sotrel hriechy tieto vyroňuje najprv slzy, potom však krv svoju. 3. Volá k sebe do tej tajne pastierov i pohanov, aby im zjavil slávu Božiu. Miluješ-li Pána Boha, preukáž to *skutkami*: roz-
necuj slávu jeho najprv v sebe, potom i v druhých! On je totižto hoden toho, aby sa Jemu jedine česť a sláva vzdávala.

2. Uváž, že Kristus dokázal lásku svoju i k nám a to tým, že *všetky svoje nepríjemnosti za nás obetoval*. Vyslov Ježišovi svoju vďaku a miluj Ho! Uč sa milovať bližného, jemu dobre činiť nie pre svoj prospech, ale k vôli jeho spásy. Očisti všetku svoju lásku k ľuďom, aby si jedine a výlučne len ich spásu pred očima mal, pretože toto znamená byť spoločníkom Kristovým vo vykúpení ľudí.

3. Uvažuj, že Kristus lásku svoju k nám dokázal i tým, že *na seba vzal všetky naše telesné a duševné nedostatky*: boľasti, smútok, starosti, tresty na-

mi zaslúžené, skutky zadosťučinenia, ktoré sme my za hriechy svoje splniť nemohli. „*Opravdu neduhy naše on nieszol a boľasti naše on znášal*“ (Iz. 53, 4). Čím dlhšie ty lekárovi tomuto, ktorý za teba stal sa nemocným? Čím dlhšie Pánovi, ktorý za teba zadosťučinil? Či nechceš teda sústrast mať s bližným svojím, či nevieš znášať chyby jeho?

U t o r o k .

Od dieťaťa Ježiša uč sa sv. samoláске!

1. Seba samého sväto milovať znamená nie falošné a len zdánlivé, lež opravdivé a trvanlivé alebo večné dobro chcieť si zadovážiť. — Čo to bolo však za dobro, za čím Ježiš sa snažil? Nebolo to také dobro, čo lichotí smyslom, lež bolo to *dobro, čo k sláve Božej slúži*. Už vtedy v detinstve jeho bolo mu hlboko do duše vtlačené slovo: „*Ja nehľadám vlastnej slávy* (Ján 8, 50), *lež slávu Toho, ktorý mňa poslal*“ (Ján 5, 30). Srovnaj s týmto lásku, ktorou si sa ty doteraz miloval! Jaká neusporia-

daná je ona, jaká smyseľná! Ano, ty si sa skutočne nenávidel, lebo dovolil si si i také, čo ťa od Boha odtiahlo! Naprav teda lásku svoju k sebe tak, že nič viac nebudeš chcieť pre seba, čo neslúži k sláve Božej: lebo ináč nenávidíš sám seba a si sám proti sebe.

2. Rozjímaj: láska Ježišova k sebe pozostávala v *túžbe, aby splnil na sebe vôľu Božiu*. On, ktorý vždy to robil, čo sa Pánu Bohu ľúbilo, robil toto už v jasliach. Ty nemôžeš chcieť pre sebe väčšieho dobra, než žiadať si, aby vôľa Božia bola smernicou pre teba: potom nikdy nepoblúdiš, budeš sa vždy ľúbiť Pánu Bohu. Ó, jak málo je tých, ktorí hľadia na smernicu túto, aby ju nasledovali! Jak mnohí nasledujú smyseľnosť svoju čo vodcu! Jestli medzi týchto patríš, oľutuj to a usiluj sa poľepšiť!

3. Uvažuj, že Kristus práve touto svojou svätou láskou k sebe vedený, vzal na seba ešte i boľasti, uponíženie, chudobu a opovrhnutie, pretože On v tomto videl *vôľu Božiu a spásu sveta*. Preto bojoval On s touto svojou láskou

k sebe proti smyselnosti a znásilňoval ju. Tak musíš i ty milovať seba: ty musíš veľkodušne premáhať svoje smyselné náklonnosti a svoje náruživosti, musíš na seba vziať, čo je nízke, ťažké a nepríjemné, lebo toto je vonkoncom vôľa Božia. Ó, jak by si bol šťastlivý, keďby si toto od detinstva svojho bol robil! Jaký budeš však nešťastlivý, jestli toto teraz vytrvanlive robíš ~~ne-~~ budeš!

S t r e d a .

Prebl. P. Maria ide z Betlehema do Jeruzalema, aby sa očistila.

1. „*A keď sa vyplnily dni jej očisťovania*“ (Luk. 2, 22). Pozoruj, že aká je starostlivá Maria o splnenie zákona očisťovania, ktorý pre ňu ani len nie je záväzný. Nevymlúva sa nepoškvrneným svojím panenstvom, ani nie hodnosťou dieťaťa svojho. Od svojho Syna si berie príklad, ktorý splnil zákon obriezky, hoci jej nepotreboval a zákon ten zachovať nebol povinný. Ona si to pokladá za česť, keď mýlne k nečistým bý-

va pripočítaná, keďže práve tak i jej Syn bol medzi hriešnikov zariadený. Ó, podivuhodná poslušnosť, o, obdivuhodná poníženosť! Ó, jak celkom inakší som ja! Ja som hriešnikom pred Bohom a pred ľuďmi bijem sa za česť! Ó, aká hanba! Poučže sa od Ježiša a Marie!

2. Uváž, že prebl. P. Maria a sv. Jozef s akými citami zanechali stajňu, z ktorej celkom sami s Ježišom, nevšímajúc si toľkých ťažkostí a napriek tej najväčšej chudobe, tak šťastlivo žili. Pri nedostatku vo všetkých veciach mali veľkú a to prebytočnú potechu, totižto, že mohli byť *spolu s Ježišom*. Je-li Ježiš pri tebe, vtedy žiadne miesto nie je smutné, žiadna chudoba nie je ubíjajúca, žiadna ťažkosť obtížna. A tieto veci sú ti snáď obtížné? O, môj milý, ty si nie úplne spojený s Ježišom: ty žobreš o potechu u tvorov, ale len o zdanlivú: opravdivou potechou pohrdaš. „Ty opúšťaš studnice vody živej a kopieš si cisterny“ (Jer. 2, 13).

3. Uváž ich chudobu na ceste, ich skromnosť, ich trpelivosť, keď sú mimoidúcimi zneuctení alebo z nočľahu

odpuđení. Slyš ich pobožné rozhovory, ktoré sú plné svätými citmi k Ježišovi! Pozri, ako striedavo preukazujú služby svoje malému Ježišovi, ako raz Maria zas potom Jozef dieťa nesie a to ešte s akou úctivosťou! — Ó, bár by boly i tvoje city takto sporiadané, keď po sv. prijímaní Ježiša v srdci svojom nosíš!

Š v t r t o k .

Dôvody očisťovania Marie.

1. „Keď sa vyplnily dni jej očisťovania podľa zákona Mojžišovho“ (Luk. 2, 22). Nepodlieha pochybnosti, že prebl. Panna Maria z viacerých dôvodov *nebola povinná* splniť zákon očisťovania. Uváž teda dôvody, prečo ona *predsa zákonu tomu podriadil sa hcela*. Dľa Dionysiusa Karthausianskeho prvý dôvod bol nasledujúci: *hcela poslúchať zákonu, v ktorom úctila zákonodarcu*. Dokonalá poslušnosť činí *viac*, než práve *musí*. Čo je na tom, že si nie pod ťarchou hriechu zaviazaný, jestli sa predpis na dajakú dovolenú vec vzľa-

huje? Ó, nože sa nezvrhni tak hlboko, že by si len to chcel, čo nemôžeš bez hriechu opustiť. Toto je zásadou tých, čo isto upadnú. Varuj sa zásady tej! Mimo toho nachádza sa v spoločnosti prebl. P. Marie príklad poníženia.

2. Čo druhý dôvod udáva Dionysius nasledovné: *Ona chcela nasledovať svojho Syna*, pretože videla, že sa On podrobil zákonu obriezky, hoci k tomu *nebol povinný*. Spozoruj v tom jeden dôvod k zachovaniu predpisov tvojích predstavených i keď ťa tie nezaväzujú pod ťarchou hriechu: tak totižto väčšmi nasleduješ Krista a prebl. P. Mariu. Nemôžeš poblúdiť na tej ceste, po ktorej pred tebou ide Syn Boží. Lutuj, že si nechodil po ceste tejto, obávaj sa, jestli nechodíš po nej. *Miluj*, a pôjdeš po nej!

3. Uváž tretí dôvod: *Skrz toto očisťovanie mala byť najčistejšia Matka ešte väčšmi očistená*: nie tým, že sa od nečistého vzdialila, lež tým, že sa tomu *najčistejšiemu priblížila*. Učinila sa totižto Kristovi, prvému to merítku čistoty, ešte podobnejšou. Preto sú svätí

otcovia tej mienky, že jej čistota skrz toto tajomstvo bola zväčšená, tak, ako i panenstvo jej bolo porodením Syna zdokonalené. Jestli sa ty následkom tohoto nechceš odhodlať k zachovaniu pravidiel a predpisov tvojích predstavených, lebo sa týmto približuješ tomu najvyššiemu, nech ňa aspoň toto pobáda, aby si sa týmto od nečistého väčšmi vzdialil. Pozri do seba a viď svoju slabosť! Pri tom však približuj sa k tomu najvyššiemu tou túžbou, aby si napredoval na ceste ctnosti!

P i a t o k .

Iné dôvody očisťovania.

1. „*Keď sa vyplnily dni jej očisťovania*“ (Luk. 2, 22). Dionysius udáva ešte aj iný dôvod, prečo sa Maria podrobila Mojžišovmu zákonu o očisťovaní: *nechcela dať Židom pohoršenie*. Že porodila, to vedeli; že je ona Matkou Božou, to nevedeli. Aby nedala pohoršenia, zrieka sa Matka Božia svojej výsady. Uč sa z tohoto, že niekedy i také niečo človek urobiť musí, k čomu, prísne vec

posudzujúc, nie je povinný, aby druhým nedal pohoršenie; práve tak musí človek kde-tu i niečo opustiť, čo je samo v sebe dovolené. Tak to vyžaduje láska.

2. Mimo toho dľa tohože Dionysia chcela sa preb. P. Maria v *dovolených a čestných veciach prispôbiť ostatným ženským*. Nenaráža na žiadne zvláštne cesty, ale ide po obyčajnej. — Nedovoľ si žiadnych zvláštností ani výnimok, tým menej žiadaj si také! *Obyčajná cesta je tá istá*, lebo je už dokázaná a posilnená je predpismi Bohom danými. Po tejto ceste kráčali Svätí: vytrvaj i ty na nej!

3. Konečne i preto sa chcela Maria zákonu očisťovania podrobiť, aby k tomu, čo *bola povinná urobiť, priložila i také niečo, k čomu sa necítila byť povinnou*. K tomu nebola zaviazaná. Nemáš teda robiť to, čo je nie tvojou povinnosťou? Dobrotivý Boh rád by mal viac, než koľko rozkazuje. Služby tie, ktoré bez záväznosti konáme, sú Mu príjemnejšie než tie, k plneniu ktorých sme povinní. Skúpy si teda, jestli za

Boha nerobíš viac, iba čo ti je predpísané. Žiadal by si si, aby ani tebe nedal dobrotivý Boh viac, iba čo ti je povinný dať? Ó, jak biedny, jak chudobný by si vtedy bol!

S o b o t a .

Čnosti, ktoré prebl. P. Maria pri jej očisťovaní zvlášť preukázala.

1. Uvažovali sme už o *poslušnosti* prebl. P. Marie a o jej *láske k čistote*. Venujme teraz pozornosť svoju jej *poníženosti*. Ona vedela, že sa s ňou nakladať musí podobne ako s ostatnými ženami: preto nie o to sa ona stará, aby sa čistou *zdala*, lež aby čistou *bola*. Nedá sa poznať čo Matka Božia, hoci ňou predsa je. Ó, jak ďaleko si ty od nej vzdialený! Či sa tebe nejedná viac o to, aby si sa dobrým rehoľníkom, dobrým kresťanom pozdával, než aby si nim bol? Dobrým sa pozdávať je niečo zovňajšieho a je bez všetkej ceny. — Čtnostným byť je niečo vnútorného a jedine prospeje. Maj teda viac starosti o to, aby si tým bol, čím pozdávať sa

chceš: nechci sa *pozdávať*, lež *byť*!

2. Uvažuj podruhé príklad chudoby, ktorý prebl. P. Maria dala. Ona mohla na spôsob bohatých jedného baránka obetovať, keďby bola na to venovala peniaze od mudrcov obdržané: avšak ona si volila obeť chudobných, pretože videla, že Ježiš sa stal chudobným za nás. Nevolievaš pre seba čo je čestnejšie? Či netúžiš za tým a nenachádzaš radosť svoju v poprednejšom? Či je to ale toľko, ako nasledovať Ježiša chudobného? Nemaj o tom žiadnej pochybnosti: P. Bohu bola obeť holubov tým vzácnejšia, čím menšia ona bola. Čo chceš ty obetovať Bohu svojmu?

3. Uváž konečne *pobožnosť*, s ktorou Maria dieťa a obeť kňazovi priniesla; jak čistý úmysel spojila ona s obetou svojou, s koľkou láskou ona ju priniesla...! Prirovnaj pobožnosť svoju s pobožnosťou jej! Ustáľ si, koľko ti ešte k nej chýba; snaž sa, aby si pochopil nutnosť jej vo svojom povolaní. Tak zariad svoj čas a svoje skutky, aby si sa skrze ne vnútornejšie spojil s Bohom!

Nedeľa tretia po Zjavení Pána.

Prečo sa chcel Kristus obetovať.

1. *Niesli ho do Jeruzalema, aby ho predstavili Pánovi*“ (Luk. 2, 22).. Pôvodca zákona chcel to *skutkom splniť, čo slovom prikázal*. Zákonodarca alebo učiteľ ničím nemôže učenie svoje lepšie zdôrazniť, než skutkom. Ty mnoho mluvíš iným o ctnosti a o dobrotivom Bohu, ale či to i sám činíš? Nie toho pochváli Kristus, ktorý len učí alebo predpisy dáva, lež kto *koná a učí*. (Mat. 5, 19). Majže teda starosť o to, aby si slová svoje skutkami potvrdil. Ctnosť totižto nepozostáva v slovách, lež v skutkoch.

2. Uvažuj, že Ježiš, ktorý prišiel *čo učiteľ poníživosti, nedal ujst žiadnej príležitosti, aby ctnosť túto i v skutku nevykonával*. On už vtedy predvídal, že za púheho človeka ostatným podobného ho budú považovať, ktorý je tomu istému zákonu hriechu podrobený. Čo robí teraz? Syn Boží viac hľadá na to, čo sa Otcovi Jeho ľúbi, než čo Jemu česť prináša. Avšak ty si snáď práve na opačné naladený? Ba možno prekrú-

caš to, čo Bohu máš ďakovať, na ten spôsob, aby to tebe ku cti slúžilo? Čím viac sa staráš o svoju česť, tým menej bude ju napomáhať Boh, tým menej dovoľí, aby ti ona i udelená bola. On totižto svoju česť nikomu druhému nedá.

3. Kristus chcel byť *naším z dvojnásobného ohľadu*: „On, ktorý nám bol darovaný Otcom, chcel byť i pri svojom obetovaní v kostole *vymenený*“, ako sv. Tomáš Villanovský hovorí. Pozri, ako hľadá a ako hromadí dôvody, aby tvojím byť mohol. Čiň to isté i ty voči Nemu! Jak mnoho dôvodov máš ty, aby si sa celkom Bohu daroval! Jak mnohé si nechal bez povšimnutia a nestaráš sa o ne? V budúcnosti maj viac starosti, než doteraz, aby si Bohu prináležal! Každá rodina, každý tvor dávaj ti nové dôvody k tomu. Čím väčšmi prináležíš láskavému Bohu, tým väčšmi bude prináležať Boh tebe.

P o n d e l o k.

Matka obetuje Syna, Syn cbetuje seba Otcovi Nebeskému.

1. Uváž, že s jak nábožnými citami viery, poklony, vďaky za všetky obdržané dobrodenia, lásky a sebazaprenia priniesla obeť túto Bohu prebl. P. Maria; koľkú lásku preukázala ona oproti nám, keď božskej spravodlnosti Syna svojho za spásu našu obetovala. Ďakuj prebl. P. Marii! Uč sa obeť túto práve tak s tými istými citami obetovať za svoje hriechy! S obeťou touto obetuj Jemu seba so všetkým, čo si a čo máš; ináč nebudeš príjemný Pánu Bohu. Lebo nič sa mu neľúbi, čo je nie s Kristom alebo s Jeho zásluhami obetované.

2. Uvažuj, že ako *obetoval Kristus sám seba* Otcovi nebeskému k zväčšeniu Jeho slávy a k spásu pokolenia ľudského. A že s jak veľkou a jak čistou láskou On toto urobil, bez všetkého zisku! Rozpál v sebe horlivosť za slávu Božiu a spásu spolubližných! Oddaj sa Bohu a jeho zástupcom, твоjim pred-

staveným, k prevzatiu všetkých ťažkostí! Odvráť sa od svojej predošlej ľahostajnosti! Pros o milosť! Uváž, že Kristus pri svojom obetovaní myslel i na teba. Čím si mu podľžný? Odplatiť sa mu môžeš iba len verným nasledovaním — ničím iným.

3. Uvažuj, že *aká príjemná bola obeta táto Pánu Bohu*. Jedna Matka obetuje Syna svojho, Syn obetuje seba samého. On bol obetovaný čo cena za celý svet, On, najmilší Syn Otca; On bol obetovaný k sláve Božej a čo cena nášho vykúpenia. Blahoželaj Otcovi, Matke a svetu, že sa konečne našla obeta, ktorá sa ľúbi Pánu Bohu! Pamätaj, že On sa dal čo cena i za teba. Uvažuj, že jak vysoko si ťa Boh cenil, jak veľmi ťa On miloval! A čo inšie mu chceš za toto dať, než lásku? Ešte i to nerozumné zviera preukazuje lásku oproti tomu, kto ho miluje.

U t o r o k .

Starý Simeon prichádza; jeho chvála

1. „A človek ten bol spravедlivý a úctahojný“ (Luk. 2, 25). Pekná pochvala

pre svätého starca! Najlepšou prípravou, aby Ježiša kto na ruky vzal alebo do srdca prijal, je spravodlivosť alebo svätosť života a bázeň Božia. Spravodlivosť docieli, že sa Ježiš s nami spojí; bázeň Božia však, aby On s nami stále v spojení zostal: nie len, že odoženie hriech, lež oddľahuje i tú najmenšiu škvrnu. Lebo „*kto sa bojí Boha, ničoho nezanedbá*“ (Kaz. 7, 19). Uč sa v záujme zachovania čistoty duše svojej, aby si i na tie najmenšie chyby pozor dával, aby si si skrze tieto nerovnal cestu k väčším chybám a konečne, aby si nepadol. Dokonalosť ctností žiari z najmenších vecí. Robíš ty dľa toho?

2. „*On čakal na potešenie Izraela*“ Simeon vedel, že Vykupiteľ bol sľúbený; popritom videl, že toľké stoly už pominuly, že tak mnohí patriarchovia a proroci, čo naňho čakali, medzi tým pomreli: a on predsa vytrvanlive čakal naň. Ó, jak veľká je to dôvera v Boha! Jak vytrvanlivá je túžba jeho! — Na aké potešenie čakáš ty? Nech je to ďaleko od teba, aby si od tvorov čakal marnú a pominuteľnú potechu. Hľadáš

teda len v Bohu potechu svätú? Ty jej však ešte necítiš; myslíš si, že si jej ešte nedostal. Čakaj na Pána s veľkou dôverou a vytrvanlivosťou: On iste, skutočne príde, keď ho ty predbežne nádejou máš.

3. „*A on dostal príповед od Ducha svätého, že neodstúpi smrti prv, než u-zre Pomazaného Pánovho*“ (v. 26). Hľa, čo si on svojou spravедlivosťou, bázňou a túžbou zaslúžil: tú istotu totiž, že vi-deť bude Krista. Pravdepodobne neopovážil sa o tomto spytovať buďto z poníženosti alebo pre jeho silnú dôveru: a predsa obdržal tú príповед. Skoro podobné šťastie máš i ty. Koľkokoľvek príkazov, totižto, koľkokoľvek pravidiel a predpisov predstavených svojich máš, toľko príповедí máš od Ducha svätého: neuvidíš smrti, keď ich zachováš so spravедlivosťou, bázňou Božou a dôverou. Vtedy totiž tebe je povedané: „*To čiň a budeš žiť!*“ (Luk. 10, 28). Na tebe záleží, aby si si poistil toto prisľúbenie.

S t r e d a .

Simeon berie Spasiteľa na svoje ramená.

1. „*A prišiel Duchom vedený do chrámu*“ (Luk. 2, 17). Uvažuj, že nábožný Simeon na vnuknutie toho istého Ducha Svätého, od ktorého i oný sľub obdržal, horiacou a túžiacou dušou pospiechal do chrámu práve v tú hodinu, keď ta i Kristus prinesený bol. Jestli by nebol využil tejto príležitosti, tak nebol by videl Pomazaného Pánovho. Jak mnoho záleží teda na tom, aby sme zachytili pravý čas a nabídnutú milosť. Nezdráhaj sa nikdy, keď nejakú milosť obdržíš; môže byť, že je to tá posledná, ktorá sa nikdy vo večnosti nevráti. Už to nech ťa pohne k tomu, že si doteraz tak mnohé milosti nevyužitú nechaj, načo zaiste s bôhom myseľ máš!

2. „*A vzal ho i on na svoje ramená*“ (v. 28). Bolo mu len prisľúbené, že on Krista vidieť bude: a teraz môže ho ešte i na svoje ramená vziať. Láskavý Boh dáva viac, než koľko sľúbi. Ty ale viac sľubuješ a berieš si viac pred seba,

než koľko zadržíš. O, nebuďže taký úzkoprsý oproti Tomu, ktorý je tak veľkodušný voči tebe! — Nábožný Simeon vezme Spasiteľa na svoje ramená; skrze tieto, ako Hugo hovorí, znázorňujú sa naše skutky. K láskavému Bohu prichádzame síce skrz túžbu, no obdrží ho a iste ho má človek skrz dobré skutky. Mýliš sa teda, keď sa uspokojíš s tým, že si predsavzatia učiníš a k skutkom neprikročíš.

3. „*A chválil Boha a riekol: Teraz prepustiš, Pane, služobníka svojho podľa slova svojho, v pokoji*“ (v. 29). Uváž, že s akými citami viery, nádeje a lásky Simeon božské dieťa na ramenách svojich držal; ako blahoželá sebe i celému svetu, ako sa celkom podrobuje vôli Božej a ako zvlášť túži za tým, aby zomrel; týmto dáva na javo, že dosavád v živote svojom žiadnou láskou k nejakému tvorovi pohnutý nebol, ale jedine a výlučne len s tou nádejou žil, že uvidí Ježiša. Ó, šťastlivá duša, ktorá lásku svoju nedelí so žiadnymi tvorami, lež úplne sa k láskavému Bohu obráti! Toto požaduje konečný tvoj cieľ,

ku ktorému si stvorený. Odvráť teda náklonnosť svoju od tvorov! O toľko lepšie približuješ sa k láskavému Bohu, nakoľko sa vzdiališ od tvorov.

Š t v r t o k .

Nábožný Simeon prorokuje o Kristovi.

1. „*Hľa, položený je tento na pád*“ (Luk. 2, 34). Ako, Spasiteľ položený je na pád? Áno, lež len na pád tých, ktorí jeho, čo Boha, poznajú, ale tejto svojej vedomosti primerane ho nebudú ctíť, ktorí zneužijú milosti a zlostným spôsobom nezodpovedia svojmu povolaniu. Obávaj sa, že On i tebe bude slúžiť na pád, jestli nepoužiješ jeho milosti! Lutuj, že si ich tak často zneužil! Pros, aby ti dal pomocnej milosti: učiň silné predsavzatie, že s nimi spolupracovať budeš! Nechže je Spasiteľ radšej na pád tvojim náruživostiam skrz svoj príklad a svoju milostnú pomoc!

2. „*A na povstanie mnohým*“, — áno všetkým, jestli len budú chcieť. Boh nikoho nevylučuje z milosti vzkriesenia.

Koľká dobrotivosť Božská je v tom! Urazený nabída svoju milosť; ťažko urazený hľadá priateľstvo toho, čo ho urazil. On „*nechce smrti bezbožníka, ale aby sa obrátil od cesty svojej a žlvý bol*“ (Ez. 33, 11). A činí toto nie pre nejaké svoje dobro alebo prospech, lež pre tvoje dobro. Boh sa teda o mnoho viac stará o tvoju spásu, než ty sám. Jak často upadáš skrz svoju zlosť nazpäť, keďže si už s Jeho pomocou povstal. Ó, jak je to haneblivé! Vstaň hore konečne, aby si nikdy viac nepadol. Pri tom však prevažuj ťarchu náruživosti, aby ťa k pádu neprivedly!

3. „*A na znamenie, ktorému sa bude odporovať*“. Umučenie Kristové dokázalo pravdivosť tohoto proroctva, lebo všade „*znášal protivenstvo od hriešnikov proti sebe*“ (Žid. 12, 3). Herodes číhal mu na život, Židia chytali kamene, aby ho zabili; učenie jeho bolo odmietnuté alebo opovrhnuté; On sám bol postavený čo terč všetkých nadávok, pomlúv a trýznení. Avšak jak často si odporoval i ty životu Jeho a Jeho učeniu! Nechže ti je Ježiš znamením, nie však,

ktorému odporuješ, lež ktorému sa pripodobňuješ! Na toto znamenie upravuj svoje žiadosti a skutky!

P i a t o k .

Nábožný Simeon prorokuje prebl. P. Marii.

1. „*A tvoju vlastnú dušu prenikne meč*“ (Luk. 2, 35). Pozoruj, ako Boh *trpké s prajemným* mieša. Z úst Simeona obdržala prebl. P. Maria chválu a oslavu Syna svojho. Koľkú radosť musela ona z tohoto pocítiť! Teraz však slyší o meči, ktorý nie telo, lež jej dušu preniknúť má. Ako matka totižto, a to ako taká, ktorá Syna svojho tak vnútorne miluje, môže len čo najboľastnejšie cítiť krivdy proti nemu páchané. Lebo však krivda proti milovanému je bôľom pre milujúceho. Chceš mať znak, či miluješ Ježiša? Skúmaj seba, ako znášaš krivdy, ktoré na ňom tak od teba ako i od iných páchané bývajú. Bolia ňu, zatracuješ ich, snažíš sa ich prekaziť a to so žeravou horlivosťou? Áno? Vtedy dúfaj, že ho miluješ a zahor hne-

vom proti každej krivde jemu učinenej!

2. „*A tvoju vlastnú dušu prenikne meč*“ — Prečo chcel Boh už v detinstve Ježišovom prebl. P. Mariu skrze toto proroctvo mečom boľasti preniknúť? Môže byť, že s tej príčiny, aby ju Kristovi podobnejšou učinil: ako On od svojho detinstva svoje umučenie stále pred očima mal, tak mala byť i Maria rozpomienkou na tože stále mučená. Pozri, kam prídeš skrz stále trvajúci kríž a ustavičné sebazapieranie: k podobnosti ku Kristovi. Ctnosť totižto rastie tým, že sa *zkúša v protivenstvách*; a čím väčšia je tvoja ctnosť, tým podobnejší si ty Spasiteľovi. Miluješ podobnosť túto? Tak miluj kríž! Odhodlaj sa veľkodušne ku krížu: objími kríž!

3. „*A tvoju vlastnú dušu prenikne meč*“ — Uvažuj, že proroctvo toto už v tom samom okamihu bolo síce splnené, no v celom rozsahu však splnené bolo počas umučenia Kristového. Premysli si umučenie Kristové! Pozri na prebl. P. Mariu, ktorá pod krížom stojí! Premysli si, že jak veľká bola boľasť Matky pre tie ťažké krivdy, ktoré jej

vznešenému Synovi spáchané boly! Ale i ty si preniknul Matku túto mečom, keďže si jej Synovi tak často a tak ťažké krivdy páchal. Oľutuj to a obávaj sa meča hnevu Božieho!

S o b o t a .

Anna, prorokyňa v chráme.

1. „*Ona neodchádzala z chrámu a slúžila Bohu pôstami a modlitbami vo dne i v noci*“ (Luk. 2, 37). Uváž vytrvanlivosť tejto svätej ženy v spomenutých nábožných cvičeniach: neodstúpila od nich. Len tá ctnosť, ktorá je vytrvanlivosťou sprevádzaná, zaslúži si tohoto mena: len tá bude Bohom korunovaná. Ako prídeš ty ku korune tejto? Jak mnoho si berieš pred seba! Jak málo prevedieš! Pri tej najmenšej ťažkosti ztratíš odvahu... Hľad', aby si si už raz násilím prerazil cestu; potom ti to bude príjemným, čo si držal za ťažké.

2. „*A neodchádzala z chrámu a slúžila Bohu pôstami a modlitbami vo dne i v noci*“. Uváž ďalej ctnosti tejto vdovy,

jej čistotu počas panenstva a vdovstva, jej presné zachovanie zákona Božieho, jej častý styk s Bohom, jej prísnu zdržanlivosť. A za tieto ctnosti dostalo sa jej tej milosti, že poznala Ježiša čo pravého Boha: tieto ctnosti sú tie totiž, ktorými Boh hlboké poznanie seba dáva. Chceš, aby sa ti Boh dal poznať? Vtedy maj čisté srdce, zachovaj prikázania a predpisy, zacherať sa často s Bohom, odťahu sa od smyselných pôžitkov!

3. „*I táto v tú istú hodinu prišla ta*“ (v. 38). Uváž, že Boh pripravil pre Annu toto šťastie a túto hodinu, ovšem tak, že *i ona sama musela práve v tú hodinu prísť*, nakoľko by sa ináč nebola stala účastnou tejto potechy. Tak viaže Boh milosti svoje na určitý čas a príležitosť: nezachytíš-li ich v tú hodinu, tak možno ich viac nikdy nedostaneš. Preto daj si veľmi záležať, aby si nedal pominúť milosti v hodinu tebe nabídnutú! Často sa utratia *mnohé*, pretože sa *zanedbá jedna*. Ponevác ich Boh na spôsob reťaze dáva, tak, že *viaceré* si získame, keď s *jednou* spoluúčinkujeme. Keby si vedel, že od tejto *jednej* milosti závisí tvoja

duševná spása, čo by si vtedy urobil? A môže byť, že skutočne od nej závisí. Nebud'že teda lenivým a nedbanlivým!

Nedeľa štvrtá po Zjavení Pána.

City a slová prorokyne Anny.

1. „*I táto v tú istú hodinu prišla ta*“ (Luk. 2, 38). Uváž, že čo cítila Anna v srdci svojom, keď pod podobou tela pravého Boha poznala: uváž jej vieru, jej nádej, jej lásku a radosť, jej blahoželanie, celé jej oddanie seba samej! Máš-li tie isté city k Bohu, ktorý sa skrýva pod spôsobom chleba? Jestli veríš: prečo nepreukazuješ väčšiu úctu proti Nemu? Jestli dúfaš: prečo si taký smutný pre neprijemnosti? Jestli miluješ: prečo deľíš lásku svoju i s tvormi? Jestli sa raduješ Bohu: ako prídeš k tomu, aby si v prachu hľadal potechu svoju? Jestli si blahoželáš k tak veľkému dobru, čo ceníš potom iné statky nad Boha? Keď sa celkom odovzdáš: prečo sa uľahuješ tak často znovu zpäť?

2. „*A ona chválila Pána*“, ona ho chválila a zvelebovala. Mohutné jej city vy-

razily v slovách. S akými slovami chválila Pána Boha, nie je nám sdelené. Pravdepodobne chválila dobrotu Božskú a jeho milosrdenstvo, ktoré on svojim preukázal; obdivovala jeho poníženosť a sebazaprenie. Odkiaľ je to, že ty si tak neúrodný čo do osláv Boha? Bezpochyby je to odtiaľ, že je tvoja láska k Bohu spustlá a malá. Milujúcemu totižto nechýbajú nikdy slová o milovanom. Tvoje reči prezradia, čo miluješ. Skúmaj sám seba ako i slová a reči svoje a presvedčíš sa, že kde prebýva srdce tvoje a od čoho má byť ono odtrhnuté.

3. „*A mluvila o ňom všetkým.*“ A čo mluvila? Bezpochyby to, že On je ten dávno očakávaný Messiáš: Jemu jedine sa má všetka láska venovať a podobne. Nepožaduje to od teba tvoje postavenie a tvoje povolanie, aby si k poznaniu a láske Ježišovej vyzval a rozpálil všetkých, ktorí sú jeho krvou vykúpení a žeby si sa od nikoho neodľahoval, čo by bol akýkoľvek biedny a chudobný? Prečo vyhybuješ teda úplne menším alebo ich od seba odmietaš? Či je duša jedného človeka menšou preto, že on do

jednoduchého rúcha je oblečený? A či Syn Boží len za tých zomrel, ktorí sú jemne poobliekaní? Opravdivej horlivosti nie je malou jedna duša. Snaž sa teda, aby si rozpálil horlivosť túto v duši svojej!

P o n d e l o k .

**Kristus je dľa zákona za päť
siklov vykúpený.**

1. „Rodičia uvádzali dieťa do chrámu, aby učinili za neho podľa zákonitej obyčaje“ (Luk. 2, 17). Evanjelista síce nespomína, že matka obvyklým výmenným obnosom vykúpila Spasiteľa: je to však isté, že zákon až na najmenší bod vyplnila a tak že i päť siklov za neho zaplatila. Uváž teda: *kto vykupuje Božské Dieťa?* Prebl. P. Maria. Nie preto, aby si ho pre seba zadržala, lež aby ho pre nás vychovala. Tak si ostal dlžen z poďačnosti prebl. P. Marii, že sa ona tak veľmi stará o tvoje blaho. A s akými citami príjmeš tebe znovu darovaného Spasiteľa?

2. Uvažuj od koho ho Maria vykupuje. Od Otca večného, ktorému bol obetovaný. On nám ho daroval skrz vtelenie; On nám ho znovu daruje alebo predá nám ho zasa a tak hľadá nové tituly, aby skrze ne tohoto svojho Syna celkom *naším* učinil. Tak veľmi sa stará o našu spásu, že nám nazpäť dáva Vykupiteľa, hoci on jemu bol obetovaný. Ó, bár by som i ja tak robil voči láskavému Bohu! Tak často mu obetujem svoje srdce, svoju vôľu a ostatné svoje schopnosti, ale čo som obetoval, to okamžite beriem zasa späť. Teraz však prijmi, ó, Bože, moje srdce, moju vôľu, moje telo a dušu moju, čo neodvolateľný dar a nakladaj s nimi dľa tvojej svätej vôle!

3. Uvažuj, že *za akú cenu* je Spasiteľ vykúpený: dľa zákona totižto za päť siklov. Pozri, za jakú maličkú cenu je Pán Boh vykúpený! Hoci je on nekonečné Dobro, nechcel však od teba nekonečnú cenu požadovať, nakoľko ohľadal na tvoju chudobu; nechcel od teba premrštenú cenu, aby si proti kúpe jeho žiadnej výhovorky mať nemohol; ne-

chcel sa však ani úplne zdarma dať, aby si si ho na prísnejšom právnom základe osvojil. Kresťane, nemôžeš sa teda vymlúvať, keď si ty tak veľké Dobro za tak maličkú cenu nezadovážiš, ktorú ináč tak ľahko mať môžeš! A predsa jak často rozmrháš za smyseľné pôžitky ešte väčšiu cenu a väčšiu námahu!

U t o r o k .

Herodes sa rozhnevá.

1. „*Vtedy Herodes keď videl, že bol oklamáný od mudrcov, rozhneval sa veľmi*“ (Mat. 2, 16). Uváž tieto slová: „*Vtedy Herodes keď videl...*“ Mudrci mu síce sľúbili, že sa navrátia: medzitým však dal im Boh skrz anjela úpravu, aby inou cestou išli späť. To nevedel Herodes: držal to za isté, že mudrci mali ten úmysel, že ho oklamú, ba za tak isté, akoby to očami videl. Pozoruj, že do akého omylu privádza človeka hnev. On si namyslí, že číta i úmysle a svoje prázdne namysleniny drží za hotovú pravdu. Nevidí, lež zato slepo ide ďalej: preto príde na blúdne cesty a prináša

do zmätku ducha svojho. Odvráť sa od tohoto zla a buď radšej slepým pri skutkoch iných ľudí, než by si ich mal zlo-myseľným okom sledovať.

2. „*Vtedy Herodes keď videl, že bol oklamáný od mudrcov...*“ — Herodes sám bol ten, ktorý ich zaviesť chcel. On oklamal mudrcov svojím pretváraním sa. Súdil mudrcov podľa seba. Mohol síce k dobrému vysvetlovať ich vystatie a nebol by sa tak veľmi rozčúlil. — Uč sa to ty robiť, aby si si snáď to najlepšie na otravu neobrátil. Nežiadaš si, aby sa voči tebe takto robilo? Tak nerob to ani ty voči druhým. Veľký duševný pokoj si získaš z toho, pretože zlé posudzovanie dušu mnoho ľudí mohutne a veľmi zne-pokojuje. Mysli na milosť, ľutuj, čiň dobré predsavzatie!

3. „*Rozhneval sa veľmi.*“ — Uvažuj, že Herodes v hneve sa rozhodol, že zabije Krista. Ó, jak je ukrutný, jaký odporný! Hnev neradí nič rozumného. Nemôže to byť dobrou radou, čo ti náruživosť dáva. Jak často si sa už sám zatracoval, keď si začal chladnokrvne uvažovať, k čomu si sa v náruživosti odhodlal! Uč sa teda

náruživosti svoje potláčať, aby ťa nestrhly k rozhodnutiam, ktoré neskoršie trpko musíš oľutovať. Skúmaj, či ťa ovláda nejaká náruživosť a ustáľ si, že ktorá je to. Učiň opatrenie, že na jaký spôsob ju chceš zkrotiť!

S t r e d a .

Boh uzavre, že Krista zachráni od hnevu Herodesovho.

1. Rozjímaj, že jak ďaleko odlišné sú uzavretia Božské od ľudských. Život Kristov je v nebezpečenstve. Pán Boh mohol Herodesa *zničiť*, alebo *zkrotiť jeho hnev*, alebo i Spasiteľa mohol *neviditeľným učiniť*: On však uzavrel, aby Kristus utekal. Čo je to za opatrenie! Ako sa ono protiví hodnosti Syna Božieho! Koľkým ťažkostiam je podrobené prevedenie jeho! Tak robí Boh s tými, ktorých miluje: určí pre nich ťažkosti a nepríjemnosti. Či si ty snáď viac než Syn Boží? Keď teda Boh tvrdé zkúšky žiada od teba, čo začínaš bedákať? Predsa poznaj, že toto je len dôkazom lásky jeho k tebe a ty ich budeš oddanejšie

znášať, ba budeš sa tešiť a budeš ďakovať za ne.

2. Boh nechcel, aby sv. Rodina na Východ k mudrcom utekala, u ktorých by bol Kristus úctu a česť požíval, lež aby išla *do Egypta*, k národu cudziemu a židom nepriateľskému, ďaleko od priateľov a známych. Tak teda Boh nedoprial Synovi svojmu počas celého jeho detinstva ani potechy z priateľov, ani úcty alebo príjemnosti zo stránky známych. A prečo hľadáš ty uznanie, úctu, česť a príjemnosti? Keď by si sa čo sluhu Kristovho poznal, tak by si všetko toto odmietol a tešil by si sa radšej, že môžeš v skrytosti žiť a že si zneuctený a utrápený. Učiň si toto mužské odhodlanie, že toto budeš od seba požadovať, aby si bližšie prišiel ku Kristovi!

3. Uváž, čo jeden cirkevný spisovateľ hovorí: „Pán, ktorý sa nehnevá na veľky, rozpamätal sa na ťažké tresty, ktorými stíhal zem Egyptskú: preto posielal ta Syna svojho a dáva im dôkaz svojho veľkého smierenia.“ Ó, jak dobrý je predseda láskavý Boh! Tým, ktorým zo spravedlivosti usmrtil prvoroďencov,

posiela z *milosrdenstva* svojho Prvorodeného. Nech sa teda poučí hriešnik, že nemusí na veky zúfať, keď ho Boh trestá! Áno, práve *trestanie* jeho je dôkazom *lásky* jeho. On trestá totiž každé dieťa, ktoré miluje. Prijmi teda ponížene každý trest a buď istý o jeho добрôte!

Š t v r t o k .

**Jozef obdrží od anjela úpravu,
aby utekal do Egypta.**

1. „Anjel Pánov zjavil sa vo snoch Jozefovi a riekol: *Vstaň a vezmi dieťa a jeho matku a utekaj do Egypta*“ (Mat. 2, 13). Uvažuj okolnosti rozkazu tohto. 1. Anjel rozkazuje v mene Božom, tak, ako v mene predstaveného. 2. Neobracia sa na prebl. P. Mariu, hoci táto v hodnosti o mnoho vyššie stála, lež na Jozefa, jako na hlavu rodiny. Boh totižto skrze predstavených spravuje a je im blízko, aby podriadení neboli na mýlne cesty zavedení. 3. Sv. Jozef obdrží rozkaz vo snoch. Pozoruj, že i odpočinok treba pretrhnúť, keď Boh volá. 4. Anjel rozkazuje, aby vzal dieťa i mat-

ku jeho. O nijaké domáce zariadenie sa nestará. — Všetkým tvojím zariadením a ozdobou nech ti je Ježiš a Maria! — 5. Do Egypta majú utekať, do zeme teda nepriateľskej, aby bol Ježiš v istote. — Nechaj si miesto pôsobišťa určiť, nevoľ si ho sám! V páde, že by sa ti miesto to nebezpečným zdalo, Boh ťa bude chrániť, On, ktorý ťa ta určil.

2. „*A buď tam, až pokým ti nepoviem!*“ Dobu pobytu anjel neurčí. Jak dlho máš na jednom mieste, pri jednom zamestnaní zostať, jeden úrad zastávať alebo típkosť nejakú znášať, to všetko ponechaj na dobrotivého Boha! On zná starosť o teba: on už zmenu vyvolá, keď to i tebe bude prospievať. Práve natoľko, natoľko so sebou nakladáš alebo sa staráš, aby sa s tebou v smysle tvojich žiadostí nakladalo, natoľko sa vymkneš z vedomia Božieho. Do akej nespokojnosti upádaš, keď sa ti žiadosť tvoja nesplní; a keď to obsiahneš: jak málo zásluhy máš vtedy, jak málo potechy, a — jak mnoho nebezpečenstva!

3. „*A vstal a vzal dieťa i matku jeho v noci*“ (v. 14). Pozri túto dokonalú po-

slušnosť. Sv. Jozef poslúcha 1. *podriadením svojho úsudku*, hoci mohol niečo i namietat; 2. vo všetkom s *ochotnosťou* v tak tvrdej a ťažkej veci; 3. s *rýchlym prevedením*, ešte v tú noc, pretrhnutím spánku, cpustením všetkého, čím vládol; 4. s *radosťou*, lebo vie, že je to vôľa Božia. — Posúď dľa týchto bodov svoju poslušnosť!

P i a t o k.

Útek sv. Rodiny do Egypta.

1. „*A odišiel do Egypta*“ (Mat. 2, 14). Pomysli si, že aké city opanovali sv. Jozefa a prebl. P. Mariu. Prevzali na seba ťažkosti cesty, neprajnosť počasia, tvrdosť ľudí, nedostatok potravných článkov. Ale pri tom všetkom jedna myšlienka ich udržovala: toto všetko činíme a trpíme, aby sme zachránili Ježiša. Koľkú potechu čerpali z toho! Jak sladkú radosť! Táto jedna myšlienka totiž osladí všetku trpkosť. V neprijemnostiach opieraj sa o túto zásadu: „*Za láskavého Boha trpím!*“

2. Uváž, že čo *myslelo a cítilo dieťa* — *Ježiš*, keďže vedelo, že mu číhajú na život, hoci preto prišlo, aby ešte i samému Herodesovi život dalo. Či nemala hlboko raniť srdce jeho tak veľká nevďačnosť? — Hľadže, aby si ty nedal Kristovi častejšie príležitosti k takejto boľasti, keď by si nezodpovedal jeho dobrodeniam a milostiam. — Všemohúce dieťa bolo by sa mohlo pomstiť na Herodesovi a brániť česť svoju: ono to ale nechcelo. Je to teda falošnou zásadou samolásky, že sa nesmie zniesť to, čím do nebezpečenstva prichádza česť a podobné.

3. Uváž, že čo musel Kristus na tejto ceste pretrpieť na svojom tele. Pozri na jeho útlý vek, na zimné počasie, dážď a sneh, na biedne nocľahy, ktoré mu ale občas úplne chýbaly; uváž tú najväčšiu chudobu rodičov, divokosť ľudí atď. A toto znášal on nie z nutnosti, lež úplne dobrovoľne. A ja chcem vyhnúť trápeniam a to ešte i tým, ktoré nutnosť so sebou prináša? Ja sa chcem ešte za príjemnosťami pachtieť?

S o b o t a .

Trápenia, ktoré Ježiš v Egypte musel znášať.

1. Uvažuj o *duševných* trápeniach Spasiteľa. Videl sa uprostred zlého ľudu, ktorý odoprel Bohu poklonu, aby sa modlám klaňal: preto zahorel veľkou horlivosťou za slávu Božiu. Jak hlboko sa mu to muselo do srdca zarezáť, keď jasne poznal, že je Boh a jakú poctu mu robia, keď ho obrážajú! A jak veľkodušným srdcom obetoval on život svoj k sotreniu hriechov! — Ale ach, jak mnohá je tá horlivosť, ktorá mňa naplňuje: mňa nielen že nebolia hriechy iných, lež ani svoje vlastné nie! — Rozpál teda v sebe túto opravdivú horlivosť, a budeš si dávať viac na tom záležať, aby sa skutky tvoje Bohu neprotivily.

2. Rozjímaj, že čo trpel Kristus na svojom *tele*. Nielen že nedostatok trpel v zbytočných, lež i v potrebných veciach; on bol zneuctený od ľudí, lebo však držali ho len za syna tesára. A trpel toto kráľ slávy nie z nutnosti, lež

zo slobodnej vôle a s radosťou, pretože vedel, že tak sa ľúbi Otcovi nebeskému. Maj útrpnosť so zaslepenosťou Egyptčanov, ktorí Ježiša nepoznali. Hľad ale, aby si i ty tak zaslepený nebol! Obdivuj a oslavuj trpezlivosť Kristovu: vtedy však nech sa ti neťaží nasledovať to, čo oduševnene chváliš!

3. Uváž boľasť, ktorú cítil Ježiš z *útrpnosti s druhými*. Mal útrpnosť 1. so svojou *najsvätejšou Matkou* a so sv. *Jozefom*, pretože videl, že pre neho toto ťažké vyhnanstvo znášať musia. Boľasť táto bola bezpochyby v pomere s láskou, ktorú on k nim prechovával. 2. Mal útrpnosť s *nevinnými deťmi*, ktoré tiež pre neho tak krute boli povraždené. — Uč sa i ty mať útrpnosť s nešťastím druhých, zvlášť takých, ktorí v nevinnosti svojej mečom Herodesa, t. j. zlého spoločníka zavraždení sú. V tej istej miere, v akej bezbožnosť týchto zahanbíť sa usiluje, v tej istej miere hľad ich nazpäť priviesť!

Nedeľa piata po Zjavení Pána.

Zavraždenie nevinných detí.

1. „*I poslal a pozabíjal všetkých chlapcov v Betleheme a vo všetkých jeho končinách*“ (Mat. 2, 16). Uváž 1. krvožížnivosť Herodesa. Jedno-jediné dieťa chce vidieť z cesty odpratané a dá pobiť všetky. Kde vedie jedna-jediná náruživosť ctibažnosti a tak každá iná, jestli je nie úzdená! 2. Rozpamätaj sa na všetky svoje chybné kroky, ku ktorým ťa občas niektorá tvoja náruživosť priviedla: uč sa na svojej škode a potlač náruživosť tú, aby ona nepotlačila teba. S týmto však nesmieš meškať, lebo časom ona viac a viac soslňuje.

2. „*(Všetkých chlapcov) od dvojročných a nižšie.*“ Uváž, že s akou *obozretnosťou* pokračuje Herodes v prevedení svojho zločinu. 1. Zabíja dietky nie vlastnou rukou, lež sluhov svojich posielal, aby na tých svalil mohol vinu, keď ho z toho zločinu obviňovali. 2. Dá všetkých chlapcov povraždiť, aby tým istejšie bol zavraždený Ten, na ktorého vlastne zločin ten namieril. 3. Nie-

len v Betleheme nechá všetkých chlapcov povraždiť, kde sa predsa, ako očul, Kristus narodil, lež i v celom okolí.

4. Nielen tých, čo sa od zjavenia hviezdy narodili, lež i tých, čo sa už predtým narodili. — Ó, nepripusť, aby synovia tmy obozretnejší boli v prevádzaní zlého, než ty vo vyhýbaní tomuže. Uplatni všetku obozretnosť, aby sa ti ani len čiastka dobrého nevyklzla a aby sa na žiadnej strane nevlúdilo zlé!

3. Uvažuj podivuhodné uzavretia Boha, *ktorí ešte i zločiny ľudí k dobrému použije*. Lebo, ako poznamenáva sv. Chrysostomus,¹⁾ dietky tieto by snáď neboly bývaly ctnostné, keby im bol býval dopriany dlhší život. Včasná smrť bola takto dobrodením pre ne. Ďalej ukrutnosť táto Herodesova, ktorá nemohla zostať v Ríme neznámou, musela k tomu slúžiť, aby oznámila príchod Messiáša a úctu jemu od mudrcov preukázanú. — Uč sa z tohto, aby si použil zlého k cieľom dobrým, ktoré sú pre

¹⁾ Hom. 9.

teba spasiteľné a napomáhajú slávu Božiu. To je vznešené nasledovanie Boha: ono i tebe veľký ošoh prinesie.

P o n d e l o k .

Jozef obdrží úpravu, aby sa vrátil z Egypta.

1. „*Keď však Herodes skoná*“ (Mat. 2, 19). Uváž, že Herodes, ktorý si skrze smrť Kristovu potvrdiť zamýšľal svoju moc, túže ztratil skrze svoju vlastnú smrť. Áno, vskutku, Boh je spravodlivý! Tak sa zdá, že za dlhý čas nevšíma si hriechov, konečne ale trestá a to práve vtedy, keď to najmenej tušíme. Obávaj sa spravodlivosti tejto, buď preto, že si sa prehrešil alebo aby si v budúcnosti nezhrešil, pretože vtedy, kým hrešíš, dobrotu nemiluješ.

2. „*Vtedy zjavil sa Jozefovi v Egypte vo snech Anjel Pánov.*“ Uvažuj o prozreteľnosti Božej, ktorá ihneď oznamuje Jozefovi smrť Herodesovu. Jako sa mohol vtedy sv. Jozef potešiť, keď videl, že Boh veľmi sa stará o neho! Jako sa musela posilniť jeho dôvera v Boha! — Chváľ i ty

túto prozreteľnosť Božskú! Ponechaj starosť svoju na Boha a ponechaj sa na jeho vedenie! On bude mať starosť o teba a ty sa i pri smutných veciach dožiješ radostného výsledku.

3. „*Vstaň a vezmi dieťa i matku jeho a id' do zeme izraelovej*“ (v. 20). Zem izraelská bola veľká: na ktoré miesto zeme tejto mal sa Jozef poberať, to anjel neurčí. Robí to akiste preto, aby sa Jozef zasa sám na Boha obrátil a spýtal sa ho na miesto. Boh totižto nachádza radosť v častejšom styku našom s ním. Preto nevysvetľuje naraz všetko, čo chce, aby sme urobili. Sprav teda láskavému Bohu radosť túto: obráť sa častejšie na Neho! Toto je tá cesta, aby si sa viac a lepšie s Ním spojil.

U t o r o k .

Návrat z Egypta.

1. „*Ktorý vstal, vzal dieťa i jeho matku a prišiel do zeme izraelskej*“ (Mat. 2, 21). Rozjímaj o úplne rovnakej ochotnosti sv. Jozefa a prebl. P. Marie tak *k ceste do Egypta* ako i *k návratu*. A ná-

vrat do domu im neni pre nič inšie príjemnejší, iba že sa to ľúbi Bohu. A boli by veľmi radi i naďalej tam zostali i v tej najväčšej biede, keby to Boh chcel, lebo s tou najväčšou ochotnosťou boli len od Jeho pokynov závislí. — Avšak ako je to s *tvojim* duševným pokojom? Pri rozkazoch si mrzutý; čo môžeš urobiť, to nechceš, čo nemôžeš, za tým túžiš; o dobrom a zlom súdiš dľa toho, či sa ti to práve ľúbi alebo nie: tak sa pretvaruješ, akoby si to nemohol, čo nechceš; čo rád máš, to si požaduješ tak, ako podlžnosť. Sta nepravosť poznáš, keby ti žiadosť niektorá odbytá bola.

2. „Avšak keď počul, že Archelaus kráľuje v Judsku miesto Herodesa, svojho otca, bál sa ta ísť“ (v. 22). Pomysli si, že sv. Jozef v Júdsku nemal sa čoho obávať: „lebo skonali tí, ktorí číhali na život dieťaťa“ (v. 20). A predsa stalo sa to s ním, čo sa i tomu najlepšiemu svedomiu stáva; čo sa hneď i v istote cítiť, predsa sa boja, že môžu ztratiť Ježiša. Máš i ty v ohľade tomto úzkostlivú starosť? Jak potrebná je však starostlivosť

táto pri tak mnohých nebezpečenstvách! Jestli ju postrádaš, tak ztratil si všetko, — ešte i seba samého. Preto si dávaj veľký pozor!

3. „*A šiel bývať do mesta, ktoré sa volá Nazareth*“ (v. 23). Kristus si nevyvolil Jeruzalem, hlavné mesto krajiny a shromaždište ľudu, lež Nazareth, jedno maličké mesto, dľa ktorého potom i opovržlivým spôsobom „Nazaretánom“ nazvaný bol. To je duch Kristov: stále si menšie volíť. — Jak docela iný je tvoj duch! Hanobíš Krista, keď inšie niečo vyhľadávaš, ako Jeho samého. Tým vyššie ceníš Krista, čím nižšie oceňuješ sám seba.

S t r e d a .

Ježiš ide s rodičmi svojimi do chrámu.

1. „*I chodievali Jeho rodičia každý rok do Jeruzalema*“ (Luk. 2, 41). Rozjímaj, že sv. Jozef mal tú nábožnú a stále silnú obyčaj, že každoročne išiel do chrámu, aby pobožnosť svoju odbavil. To robil dľa zákona, ktorý každého mužského k

tomu viazal. Pozri, jak presne on zákon plní, a to dľa pevnej svätej obyčaje. Bár by si i ty dospel k takejto obyčaji v zachovávaní zákonov! Nábožná obyčaj nie je jednoduchou obyčajou, lež stálosťou. Aby si si túto zadovážil, musíš všetko, čo robíš, s rozvažitosťou robiť a vo všetkom musíš zachovávať pravidlá a zákony. Jak ďaleko by si bol už pokročil v dokonalosti, keby si to bol už od začiatku svojho povolania robil!

2. „*Rodičia jeho každý rok chodievali do Jeruzalema.*“ — Nielen sv. Jozef, lež i *prebl. P. Maria* chodievala do chrámu. Táto nebola k tomu nijako povinná, ponevác zákon ten len pre mužov bol daný. Ponevác to ale dobrý skutok bol, čím ona Bohu službu preukázala, tak jej to stačilo, aby ju to k ceste povzbudilo. Ten totižto veľmi skúpo jedná oproti dobrotivému Bohu, kto len to robí, k čomu je povinný. Keďby Boh oproti tebe tak pokračoval, ach, aký biedny by si bol! Keďže ty teda tak mnoho dostávaš od Boha z čírej veľkodušnosti, urob-že Mu i ty niečo, k čomu si nie prísne povinný! Urobil si to už doteraz? Chceš-

li to urobiť v budúcnosti? Čo chceš urobiť, *kedy*, s *akým smýšľaním* to chceš urobiť?

3. Uvažuj, že aj *Kristus* išiel v sprievode rodičov svojich do Jeruzalema, z jednej strany preto, aby zadosťučinil zákonu, z druhej strany, aby sa klaňal Otcovi večnému v Jeho dome v predpísanom čase všeobecnej poklony. Ó, šťastliví rodičia, ktorí takého Syna majú čo sprievodcu! Ó, šťastlivý si aj ty, keď Ježiša vždy pri sebe máš. Aká potecha by ti mohla ešte chýbať, keď je Ježiš pri tebe? Pozri tiež, že s akou ohnivou oduševnenosťou pospiecha malý Ježiš! Vzbudže tiež i v sebe podobnú horlivosť, keď sa k službe Božej poberáš!

Š t v r t o k .

Pokračovanie.

1. „*Oni putovali dľa obyčaje do Jeruzalema*“ (Luk. 2, 42). Keď sa sv. Jozef vrátil z Egypta, obával sa ísť do Jeruzalema, lebo Archelaus tam kráľoval. Tento kráľuje ale ešte i teraz: prečo sa už teraz nebojí viac Jozef? Ponevác

sa teraz jednalo o poklonu Bohu preukázať majúcu. Vtedy totiž musí sa *bázeň odložiť* a nebojacným duchom vzdať Bohu to, čím sme mu dlžní. Kto je takouto bážňou Božou naplnený, toho nič zlého nezastihne. Keď sa ty o službu Božiu staráš, tak vždy budeš stáť pod Jeho ochranou.

2. Ježiš, keď mal dvanásť rokov, išiel s nimi do chrámu, teda v tom veku, keď sa dľa všeobecného úsudku rozum poprvé začína preukazovať. Týmto chcel on už v *najútľejšom veku* ukázať, že *celá jeho myseľ a všetky jeho skutky k službe Božej smerujú*. — Ó, bár by si bol od mladosti svojej nasledoval tento príklad: jak šťastlivé by bolo postavenie tvoje, jak istý duševný stav tvoj! Ľutuj, že tak neskoro sa oddávaš službe Božej! Ale aspoň teraz už buď v službe Božej nadovšetko vážny a pevného rozhodnutia a odlož všetku lenivosť!

3. Uvažuj, že s akou skromnosťou, s akou úctivosťou, s akými citami sotrvávajú Ježiš, Maria a Jozef v chráme; ako ďakujú za dobrodenia, ktoré tak im, ako i celému svetu preukázané boli;

s akou vnútornosťou sa modlia, aby vyprosili pre ľudí potrebné milosti! Ako sa musely obety ich ľúbiť Otcovi nebeskému! Prirovnaj k tomuto držanie tela tvojho pri modlitbe, tvoju posbieranosť mysle, horlivosť duše tvojej... Skúmaj, v čom ti niečo ešte chýba a hľadže sa polepšiť.

P i a t o k .

Chlapec Ježiš ostane v chráme.

1. „*A keď sa po skončených dňoch navracali*“ (Luk. 2, 43). Uváž že rodičia Ježišovi boli by sa mohli ihneď zas do Nazarethu vrátiť: avšak nechceli to urobiť prv, než by sa Veľká Noc, ktorá sedem dní trvala, celkom bola skončila. Tak chceli zákon až do posledného bodu zachovať. — Nechže je to i tvojou snahou, zvlášť v takých veciach, ktoré ti zákony Božie predpisujú! Neprinášaj Bohu okyptenú obeť, neodťahuj od Neho ani najmenšiu čiastku času Jeho služby určeného. Ináč komuže inému to prepustiš, čo od Pána Boha odtiahneš, než smyselnosti? Či si to budeš žiadať, aby

si to bol učinil, keď sa skončia dni tvojeho zemskeho života?

2. „*Zostal chlapček Ježiš v Jeruzaleme.*“ Uváž tú ohnivú horlivosť, ktorou sa Kristus k službe Božej ťahaný byť cítil: nakoľko od neho záviselo, on by bol chcel navždy zostať v dome Otca svojho a pre toto by bol aj matku svoju opustil, hoci ju najvrelejšie miloval. Služba Božia musí byť totiž nad všetko iné. Preto chcem i ja ceniť si veci božské, ktoré sú mi dľa predpisov mojich predstavených povinnosťou; chcem v sebe vzbudiť svätú horlivosť za tieže a k času týmže určenému radšej chcem niečo priložiť, než od neho niečo odobrať.

3. „*Čo nezbadali jeho rodičia.*“ Kristus síce dobre vedel, že jeho vzdialenosť veľkú bolesť zapríčiní rodičom: predsa sa chcel od nich vzdialiť, aby — ako poznamenáva ctihodný Beda — „ukázal, že iného, opravdivého Otca má v nebesiach“, ktorému je On jedine poddaný vo všetkom, čo Jemu sfa Stvoriteľovi podriadené je, bez všetkého ohľadu na telo a krv. Pouč sa z toho, že odložiť

musíš prítulnosť k rodičom a priateľom, keď povinnosti povolania tvojho splniť máš. Oni totiž nevedia, čo je záujmom ducha a sú ti často na veľkú prekážku. Nemôžeš byť učeníkom Kristovým, keby si v tomto ohľade nechcel nenávidieť otca a matku svoju (Luk. 14, 26).

S o b o t a .

Rodičia hľadajú ztrateného Ježiša.

1. „*A ponevác domnievali sa, že je v sprievode, prešli deň cesty*“ (Luk. 2, 44). Nápadné môže byť, ako sa mohla odtrhnúť od Syna svojho matka, ktorá ho tak veľmi milovala. No pripustila to, že sa Ježiš od nej odtrhol, ponevác mohla si myslieť, že z jeho božskej prítomnosti tešia sa iní, ktorých on láskavým svojím chovaním k sebe pritiahol. Tak sa rada zriekla Maria toho, v ktorom ona svoju najvyššiu radosť nachádzala, keď sa o to jednalo, aby iným preukázala službu lásky. — Uváž dľa toho svoju lásku k bližnému! Jak zriedka a jak nerád berieš pre druhých na seba nejakú ťažkosť! Aby ale človek bližnému po-

slúžiť mohol, musí občas i samého Boha opustiť.

2. *„Hľadávali ho medzi pokrevnými a známymi.“* S akou starostlivosťou, s akou trpkosťou, ale spolu i s koľkou oddanosťou ho hľadali, keďže veľmi dobre vedeli, že on je Boh a že všetko dobre robí! Ako vzdychali k Bohu a k Ježišovi! — Hľadáš-li ty Spasiteľa na tento spôsob, keď si ho ztratil? — Avšak oni ho nenašli medzi príbuznými. Uč. sa z toho, že Boh sa medzi príbuznými, v náklonnostiach krvi a smyslov, v potešeniach priateľov nenachádza, lež radšej ztratí. Tieto veci rozptýlia sväté túžby srdca; na žiaden pád nesústredňujú k Bohu. Od toho odtiahneš toľko, koľko tamtým popustíš.

3. *„A keď ho nenašli, išli nazpäť do Jeruzalema“* (v. 45). Predstav si, aké city mohly opanovať Mariu a Jozefa, keď sa vracali do Jeruzalema! Koľký bôľ ich mohol naplniť: a predsa sa oddali celkom vôli Božej. Lebo však oni dobre vedeli, že sa to dľa uzavretia Najvyššieho stalo, aby ešte väčšou túžbou za Synom svojím rozpálení boli a aby

im bola poskytnutá príležitosť zásluhy si získať. Medzitým však postupovala ich nádej, že opäť najdú Ježiša. Z tohoto môžeš vidieť, že dobrotivý Boh stiahne obličaj svoj občas i od tých, ktorých On jedine miluje. Stiahol-li ho od teba, tak id' do „*Jeruzalema*“ t. j. posilňuj sa vo vnútornom pokoji: hľadaj Spasiteľa s tými istými citami, s ktorými ho Maria o Jozef hľadali!

Nedeľa šiesta po Zjavení Pána.

Ježiša najdú v chráme medzi zákonníkmi.

1. „*Našli ho v chráme*“ (Lúk. 2, 46). Veľmi pravdepodobné je, že Maria a Jozef svojho božského Syna nikde inde v Jeruzaleme nehľadali, iba v chráme. Do-cela oprávnene tušili, že on bude tam, kam — ako vedeli — všetky jeho myšlienky smerovali. — Pouč sa teda, že Ježiš sa v kostole, t. j. v *modlitbe* má hľadať. Lebo „*on sa nenajde v zemi tých, ktorí rozkošne žijú*“ (Job 28, 13). nie „*v lôžku*“ radostí telesných, „*nie na uliciach a cestách*“ svetských roztržito-

stí (Cant. 3, 1—2): nie, tu sa Boh nenachádza, tu sa radšej ztratí. V trápeniach teda neobracaj sa na tvory, lež obráť sa k modlitbe a vnútornej posbieranosti ducha! Tam iste najdeš Ježiša.

2. „*On sedel uprostred učiteľov, počúval ich, načúval a vypytoval sa ich.*“ Všímaj si zasa, kde sa najde Ježiš: *medzi učiteľmi*. V záležitostiach duše nik je nie dosť múdry. Veľká múdrosť je v tom, aby sa toho pýtal a toho načúval, komu je sverené vedenie duše našej: pýtať sa ho, aby vedel, načúvať ho, aby sme dľa toho robili. Ten bude zahanbený vo svojej múdrosti, ktorý sa tak nedá poučiť alebo kto tak vysoko o sebe smýšľa, že on dosť vie. V sprievode vedcu ideš istejšie po neistej hore tohto sveta, ako keď si sám. Preto „*slyš, synu môj, kázeň otca svojho . . . aby daná bola milosť hlave tvojej*“ (Prísl. 1, 8—9).

3. „*Trnuli ale všetci, ktorí ho počuli, nad jeho múdrosťou a odpoveďami*“ (v. 47). Matka videla, ako sa všetci divili nad Ježišom; počula ich súhlas: pritom však vedela s podivuhodnou skromnosťou mierniť tú veľkú radosť,

ktorú pocítila, keď zazrela Syna svojho. Radosť svoju nijako neukazovala na vonok; nepovedala, že ona je matkou jeho, čím by jedna čiastka slávy na ňu bola pripadla. — Robíš aj ty tak? Či ty neodkrývaš to, čo ti u ľudí k sláve slúži? Nevychvaľuješ sa kedy-tedy? Nemluvíš rád o svojej poprednej rodine, o svojich veľkých skutkoch? Jestli to činiš, tak o márnú a ničomnú slávu žobreš a opravdivú slávu ztratíš.

P o n d e l o k .

Slová Matky k nájdenému Synovi.

1. „Synu, *prečo si nám tak učinil?*“ (Luk. 2, 48.) Najprv hovorí matka: „ponevác nevedela už viac zdržať city lásky.“¹⁾ Ona ho menuje „Synom“, čo všetkým bolo známe: nemenuje ho „Bohom“, ponevác iní to nevedeli. Nechcela ani slova prehovoriť, čím by si slávu získala. V tom slove „prečo“ nenachádza sa „výčitka“, lež len jemná a láskyplná sťažnosť.²⁾ Prejaví boľasť, ktorú cítila: nepýta sa zvedave na dô-

¹⁾ Sim: Cass. — ²⁾ Carthus.

vod, prečo Ježiš tak učinil. „Prečo si nám tak učinil?“ Nehovorí: „mi“: týmto prejavuje, že spolu s ňou i Jozef boľasť cítil. Chcela týmto spolu i sv. Jozefa pochváliť, že on Spasiteľa zvláštne miluje, pretože nad jeho ztratom tak veľmi bol ustarostený. Slovom „tak“ prízvukuje *veľkosť boľasti*, práve tak, ako v jednej druhej vete to isté slovíčko zdôrazňuje *veľkosť lásky*: „*Tak Boh miloval svet*“ (Ján 3, 16). Pozoruj, že len niekoľkými slovami jak mnoho sa nám k nasledovaniu predkladá!

2. „*Otec tvoj a ja s boľastou sme ťa hľadali.*“ Pebl. P. Maria sebe nárokuje právo, aby Krista prvá oslovila: matka však hovorí, že oba ho s boľastou hľadali, prepúšťa prednosť sv. Jozefovi. Oné robila z lásky k Ježišovi, toto zas z poníženosti a úctivosti voči tomu, ktorý bol hlavou rodiny. „Ona, tá najponíženejšia, nepodržiavala si prednosť ani v zásluhách, ani v poradí mena svojho“, hovorí sv. Augustín. Neobmedzene môžeš túžiť za tým, aby si v láske k Bohu všetkých prevýšil: iba len poníženosťou a úctivosťou podriaďuj sa všet-

kým, menej slovami, než poníženou myslou, ktorou o sebe v sebe premýšľaš!

3. „*S boľastou sme ťa hľadali.*“ Týmto slovami dáva prebl. P. Maria vedieť, že ona so sv. Jozefom hľadala *prostriedok proti tej boľasti*. Neostala totiž pri tom stáť, že smútili nad ztratou dieťaťa, lež oni *hľadali* Ježiša, aby našli úľavu pre boľasť svoju. Nestačí to ešte, keď smútiš nad ztrátou Spasiteľa, jestli žiadneho úsilia nevynaložíš, aby si ho zas našiel. Preto na čas utiahne sa od teba, aby si ho hľadal, lebo on má radosť z horlivosti hľadajúceho; a keď bol zasa najdený, potom udeľuje radosti nad mieru. Preto netrať odhodlanosti, jestli si ho ztratil, lež hľadaj — a najdeš ho!

U t o r o k.

Odpoveď, ktorú Ježiš matke svojej dal.

1. „*Prečo ste ma hľadali?*“ (Luk. 2, 49). Nie sú to slová výčitky; týmto on chce len povedať: Nebolo po-

trebné, aby ste ma hľadali, keďže som ja nie náhodile, lež následkom rozhodnutia Najvyššieho vzdialil sa od vás. Ovšem hľadanie to sa týmto ešte nestalo márnym namáhaním, lebo mnoho razy čo je nie práve nutné, stane sa chválitebným tým, že sa to *nábožnou myslou* koná. S koľkou prívetivosťou, s koľkou láskou mohol Spasiteľ tieto slová hovoriť! Koľkú sladkú radosť prejavil on týmto rodičom svojim! Námaha rodičov si to zaslúžila. — Keď si ztratil Ježiša a nenachádzaš viac radosti v pobožnosti, tak pomysli si, že sa to dľa najvyššieho rozhodnutia Božského stalo. Ponechaj sa v poníženosti na jeho vedenie: hľadaj ho ale horlive, nakoľko len môžeš! Príde čas potešenia!

2. „*Nevedeli ste, že musím byť v tom, čo je môjho Otca?*“ Otázka táto má silu tvrdenia. Týmto on chce totiž povedať: „Vy ste to predsa vedeli.“ Na každý pád to oni veľmi dobre vedeli a práve preto ho tam hľadali. Ježiš dáva ale vedieť, že ako sa on pridŕža toho, čo je Otca jeho; dáva vedieť, že k vôli Bohu, otca i matku treba opustiť: povin-

nosť vyššia musí každú inú prediŝť. — Hlboko si zaštep pravdu túto do srdca a kde sa jedná o vec Boŝiu, tam učiň veľkodušné rozhodnutie, ŝe opustiš všetko, čo ti je milé a vzácné!

3. „*Ale oni nerozumeli reči, ktorú mluvil k nim*“ (v. 50). Prebl. P. Marii nebolo zjavené naraz všetko, čo sa na jej Syna vzťahovalo, leŝ ako ona postupovala v milosti, tak prichádzala postupne stále k jasnejšej vedomosti boŝských tajomství. Vtedy teda ešte nevedela, prečo preukázal Kristus už v tomto svojom veku múdrosť svoju pred učiteľmi, ale sa ani nespytovala ďalej o tom. Ako náhle počula, ŝe je to vôľa Boŝia, ihneď bola s tým spokojná. Uč sa i ty úsudok svoj tak podrobiť! Vôbec to neni totiž potrebné, aby si nahliadol dôvody všetkého toho, čo s tebou dobrotivý Boh alebo predstavení tvoji počínajú. Neskúmaj tieto dôvody, lebo ináč porušíš pokoj duše svojej! Nech ti to stačí: Boh to chce!

S t r e d a .

Ježiš s Mariou a Jozefom opustí chrám.

1. „*A sostúpil s nimi*“ (Luk. 2, 51). Načúvaj v duchu, ako rozpráva Ježiš, čo sa mu za tieto tri dni prihodilo! Pozoruj, s akou napnutosťou načúva prebl. P. Maria a zachová v srdci svojom všetky jeho slová! — Uč sa i ty duchovným spôsobom *sostúpiť*. „Ó, neo-hybný strom, — volá sv. Anton¹⁾ — ktorý sa snažíš až oblaky dosiahnuť; ó, sostúp, prosím ťa úpenlive, pretože Ježiš sostúpil“; sostúp — nie tak telesným spôsobom z vysokého miesta chrámu, lež duševne — skrze *poníženosť*!

2. „*A bol im poddaný.*“ Kto bol poddaný a komu bol poddaný? Stvoriteľ — tvorovi, Pán — sluhovi, Boh — človekovi. Ó, podivuhodná poslušnosť! „Zahanbi sa, ty pyšný popol!“ hovoril sv. Bernát.²⁾ „Boh sa ponížil a ty sa povyšuješ! Keď to ty, ó, človeče, po-

¹⁾ Serm. infr. Octav Epiph.

²⁾ Hom. I. sup. Missus.

kladáš za vec niže svojej hodnosti, aby si príklad jedného *človeka* nasledoval, nebude to ale iste pre teba potupou, keď *Sivoritela* svojho budeš nasledovať!“ Či ti je snáď málo niektorý predstavený, ponevác nepochádza z tak vysokého rodu, nie je tak učený ako ty? Či ho ty čo do pôvodu a múdrosti tak veľmi prevyšuješ, ako prevyšuje Pán Boh ľudí? On dal ti príklad: nasleduj ho!

3. „*A bol im poddaný.*“ — V čom? Na aký spôsob? Vo všetkom, ešte i v tých najnižších veciach. Dieľňa jedného tesára neposkytuje nič popredného. Lahko si to môžeš predstaviť, ako sa tam žilo. On však vykonával robotu svoju *bez zdráhania sa, ponížene, presne* a to nielen za jeden deň, lež až po *tridsiaty rok veku svojho*. — Sverené bývajú snáď i tebe služby nízke a opovržené? Nič je nie nízke, čo sa nasledovania Boha týče: On nerobí nič nízkym, lež pôsobením svojím on nízkosť pozdvihuje. Ty musíš vidieť v tom česť, že nízke služby konáš a že, nakoľko si to za najväčšiu česť považuješ, môžeš byť čím podobnejším Kristovi. Zdlhavosť

času nech neoslabuje tvoju horlivosť: veľkodušne sa odhodlaj na celý svoj život: „*byť malým v dome Pánovom*“.

Štvrtok.

Ježiš vzmáha sa vo veku, múdrosti a milosti.

1. *A Ježiš vzmáhal sa vo veku*“ (Luk. 2, 52). Ježiš mohol na seba vziať silné telo v plnej mužskej sile, ako stvoril Adama. On však chcel byť dieťaťom a chcel prežiť všetky stupne veku, aby *každému veku poslúžil príkladom*. On sa vzmáhal vo veku a v sile, aby bol silnejším, aby mohol za mňa väčšie ťažkosti znášať; len preto krmil on telo svoje. Ach, jak veľmi som ja od tohoto vzdialený! Ja krmím telo svoje k radovánkam a nie k službe Božej, nie preto, aby som za láskavého Boha ťažkého niečo prekonal a pretrpel! Ó, odpusť mi Pane: ja sa chcem polepšiť a príklad tvoj za smernicu si vziať!

2. *„A vzmáhal sa v múdrosti... a milosti.“* Spasiteľ mal od prvého okamihu svojho počatia toľkú plnosť múd-

rosti a milosti, že u neho nebol už možný prírastok. Na vonok však sa to zda-
lo, že postupom vo veku predsa i v týchže
napreduje a dľa toho riadil pre obyčaj
ľudí svoju múdrosť a milosť. V rokoch
i ty si postúpil: jak málo však v *ctno-
sti!* Ľudských vedomostí si si pribral,
v milosti a ctnosti si ale sotva na prvo-
počiatku. Ako chceš obstať, keď sa ťa
kedy budú pýtať, že nie jako dlho, ale
ako si žil; nie čo si sa učil, lež čo si
robil?

3. „*U Boha i u ľudí.*“ Spasiteľ totiž
vždy vznešenejšie skutky robil, ktorými
si on vždy viac a viac zaslúžil úctu ľudí:
boly by vyborne prispely i k rozmno-
ženiu milosti Božej, keď by toho schop-
ný bol býval. Tak smeroval on so všet-
kým k tomu, aby sa *ľúbil Bohu a po-
vzniesol ľudí* — To rob i ty, aby si sa
skutkami svojimi ľúbil Bohu a aby takto
tí, čo skutky tie vidia „*chválili Otca,
ktorý je v nebesiach*“ (Mat. 5, 16). Márne
je, jestli ty jedine na ľudí berieš ohľad;
dobré je, keď len na láskavého Boha
hľadáš: najlepšie, keď oboje máš pred
očami.

P i a t o k .

Čo robil Kristus až do triatridsiateho roku veku svojho.

Uvažuj 1. Dľa mienky väčšiny cirkevných otcov strávil Kristus čas tento v *najvznešenejšom rozjímaní*. Predstav si, ako sa on radí s Otcom o diele vykúpenia ľudí, ako zariaďuje ustanovizne pre bojujúcu cirkev, ako oplakával hriechy ľudí, krotil hnev Otcov, prosil o odpustenie pre hriešnikov a podobne. Nepochybuj, že si mu i ty a hriechy tvoje pri týchž rozjímaniach pred očami stál. To si ty nezaslúžil, to bola len dobrotivosť od neho, že myslel na teba. Odporúčaj dobrotivosti tejto vinu svoju! Ó, oľutuj ju srdečne! Pre Jeho slzy pros o odpustenie a hľad', aby si mu v budúcnosti k radosti a nie už viac k boľasti bol.

2. Rozhovorom svojím bol *na potechu* svojej *najsvätejšej Matke a svätému Jozefovi*: bezpochyby rozhovory tieto viedly sa hlavne o láskavosti a milosrdenstve Boha, taktiež o vykúpení ľudí, k vôli ktorému prišiel. Predstav si, že koľkú radosť nachádzala Maria a

Jozef v rozhovoroch tých, aké city prechovávali pri tom? — Uč sa z toho, že čo má byť predmetom rozhovorov tvojich: potechu máš ním prinášať bližnému svojmu alebo nábožnú náladu máš v ňom vzbudiť. Ináč na škodlivé veci budeš prichádzať alebo zabíjať budeš čas. Podľa tohoto si riadil doteraz rozhovory svoje?

3. Rozjímaj o tom, že sa Spasiteľ s *ručnou prácou zaoberal*. Osvedčení spisovatelia myslia, že tesárčinu sprevádzal. Tak tedy možno predpokladať, že pomáhal sv. Jozefovi, aby si zadovážili potrebné živobytie. Tak chudobný život viedol Ježiš. A predsa nie jemu, lež tebe to bolo povedané: „*V potu tváři svojej budeš jest chlieb!*“ (I. Mojž. 3, 19). A ty chceš lieň milovať? Spasiteľovi je to ľahostajné, že už nekáže alebo zázraky k uzdraveniu ľudí nerobí. On je o tom presvedčený, že dosť robí, pretože to robí, o čom vie, že to Boh chce. — Uč sa, aby si aj ty to robil, čo ti poslušnosť káže, i keďby sa ti pozdávalo, že nič nerobíš alebo že ťa predstavený tvoj nezamestnáva nadanosti

tvojej primerane. Ty dosť robíš, keď to robíš, o čom vieš, že sa to skrze tvoju poslušnosť ľúbi Bohu.

S o b o t a .

Čnosti, ktorým sa z mladosti Kristovej učíme.

1. Keďže celý život Kristov bol prípravou k smrti kríža, tak chcel nám dať ukážky z mimoriadne prísnych ctností. A síce najprv z *poníženosti*. Lúbil byť totiž neznámym: on skryl svoje božstvo, svoju múdrosť a svoju silu divotvornú. On žil v skrytosti v Nazarete, všetkým neznámy, v jednej úbohej chálúpke, On konal nízke služby atď. — Skúmaj sám seba, ako je to s tebou v tomto ohľade! Nechvastáš sa s rozumom a vedomosťou svojou? Nevyhľadávaš príležitosti, aby ťa ľudia videli? Či nevyhybuješ samote? Či sa ti snáď ošklivia nízke práce? Jak málo si podobný Kristovi!

2. Druhá ctnosť je *poslušnosť*: 1. *Oproti Bohu*. On vždy to robil, čo sa Bohu ľúbilo, tak, že vzhľadom na Boha celý

jeho život bol poslušnosťou. Váž si ctnosť túto, o ktorej Kristus chcel, aby jej cena pripojená bola k všetkým skutkom Jeho. Toto môžeš nasledovať v každom svojom skutku, ktorý následkom povolania svojho konáš, lebo však iste vieš, že to Boh a predstavení tvoji chcú. 2. *Oproti ľuďom.* „*Bol im poddaný*“, nie vo všetkých veciach, ponevác také sa nevyskytly, lež v nízkych, a tu poslúchol vytrvale, ochotne a radostne. Pokladaj poslušnosť za niečo veľké, ponevác to Kristus tak vytrvanlive a cez toľké roky robil! Skúmaj sa, že ako je to s tvojou poslušnosťou, nie len vzhľadom na skutky, lež aj ohľadom ochotnosti vôle a zapierania úsudku svojho!

3. Tretia ctnosť je *stála trpezlivosť* v chudobe a v strádaní ešte i potrebných vecí, v trápeniach a zneuctení. Takýto život považoval za niečo lepšieho a Bohu milšieho a preto si ho vyvolil. — Ó, mýlne úsudky ľudí, ktorým je takýto život najošklivejším zlom! Kým trápeniam vyhýbajú, dušu svoju vrhajú do záhuby, ktorú predsa iba len

trpezlivosťou možno zachovať. A čo je to, čo ty máš trpez? Jak málo, ba skoro nič je to, keď to porovnáš s tým, čo Ježiš už predtým pretrpel! K čomu sa chceš odhodlať?

III

U mučenie a smrť Ježiša Krista.

Septuagesima.

Rozhodnutie Najsvätejšej Trojice, ať Kristus zomrel.

1. „Čo spravíme?“ (Ján 11, 47). Predstav si, akoby si bol prítomný na porade najsvätejšej Trojice, či má zahabiť človeka, ako si to zaslúži, alebo či má byť smrťou Boho-človeka vykúpený. — „Čo spravíme?“ — Predstav si, že predstúpi najprv *spravedlivosť* Božia, ktorá sa usiluje zločin človeka v celej jeho veľkosti a trestuhodnosti predstaviť. Tá prízvu-kuje: 1. Človek *za nič si považoval Boha*, keďže prestúpil príkaz jeho. 2. Príkaz tento zachovať bolo *ľahké*. 3. On zo *zlosti* prestúpil príkaz ten, pretože bol

natol'ko osvietený, milosťou podporovaný a bol voľný od náruživostí poburujúcich. 4. Nedal sa odstrašiť ani *prisnosťou trestu*, ktorý bol na prestúpenie príkazu stanovený, ani *príkladom padlých anjelov*, ktorých mal pred očima. Preto, hovorí ďalej spravедlivosť Božská, nezaslúži človek milosrdenstva, lež *spravедlivosti*. Poznávaj z toho ľarchu hriechu: odvráť sa od neho, obávaj sa spravедlivosti Božskej!

2. Predstav si, že potom predstúpi *milosrdenstvo* Božské: 1. Ono síce pripustí všetko, čo spravедlivosť predniesla, avšak vymlúva človeka, lebo je *krehký*, z prachu zeme je stvorený a že ho diabol z nenávisti a opovrzenia Boha pokúšal. 2. Primlúva sa za to, aby človek nebol zatratený, lebo vtedy *celé pokolenie ľudské muselo by byť zahubené*: však ani anjelia všetci neboli zatratení. Diabol by triumfoval, keďby bol človek zatratený. Boha by nazývali *kruťým*, nie *milosrdným*, pretože doteraz nedal ešte príležitosti, aby ukázal svoje milosrdenstvo, a v budúcnosti to bude nemožné, aby sa dokázal milosrdným.

Konečne je to i láskavosti Boha primerané, že sa dá *smieriť*. Uznaj, že potrebuješ milosrdenstva Božského: volaj oň, — chváľ ho, — ďakuj, — dúfaj!

3. „*Užitočné je, aby jeden človek umrel za ľud a nie aby všetok národ zahynul*“ (v. 50). Predstav si, že toto je výrok najsvätejšej Trojice, klonivšej sa viac *k milosrdenstvu než k spravедlivosti*. Lebo že je Boh spravедlivý, to pochádza od našej zlosti; že je Boh ale milosrdný, to pochádza z jeho dobrotivosti. „*Užitočné je*“: áno, skutočne. Ó, jak je dobrý výrok tento, tak ku preukázaniu slávy Božej, ako i pre spásu ľudí! Uznaj túto dobrotivosť, — klaňaj sa jej, — chváľ, — miluj ju, — obávaj sa ju obrazíť, — dúfaj v nej! Ale čo myslíš, čím si jej zaviazaný? Ako ju chceš milovať, ako chceš Pánu Bohu slúžiť?

P o n d e l o k.

Porada farizejov oproti Kristovi.

1. „*Shromaždili teda hlavní kňazi a farizeji radu a riekli: Čo spravíme?*“ (Ján 11, 47). Kto sú to tí, čo sa tu shromažďujú? Sú to *nepriatelia Kristovi*, kto-

rí sú žiarliví na jeho slávu, pretože zá-
zraky robí a pretože ho ľud ctí. Či
zdravý rozsudok môžno očakávať od
takých sudcov, ktorí sú zaslepení
zášťou a závišťou? — Akým cieľom sa
shromažďujú? „*Že Ježiša podvodne chy-
tia a zabijú*“ (Mat. 26, 4). Zaslúžil si to
Kristus, ktorý všade chodil a všetkým
dobro robil? Čo by si bol asi urobil, ke-
by si bol býval prítomný na tomže shro-
maždení? S akou horlivosťou by si bol
proti týmže nehanebníkom zahorel? —
Proti sebe meraj strelu tú! Ty si sa už
častejšie prehrešil proti nemu! Samo-
láska svolala radu náruživostí: koľko
razy týmto vyhovieš, rozhodneš sa *proti*
Pánovi. Snáď si to on za toľké, tebe pre-
ukázané dobrodenia, zaslúži? Ó, hrozná
nevďačnosť!

2. „*Tento človek robí mnohé znaky.*“
Niže svojej dôstojnosti to pokladali, aby
Ježiša dľa mena menovali: tak veľmi
ním pohrdali. To je začiatok pádu: —
Boha si vysoko neceniť. Uznávajú síce,
že mnoho zázrakov robí a predsa idú za
tým, aby ho zničili, lebo sa obávajú o
svoju časnú moc. Moc túto si vyššie ce-

nia, než Pána Boha. Ó, ľudia bez rozumu! — A k týmto — patriš i ty! Jak často si láskavého Boha keď i nie za nič mal, predsa si ho však necenil dľa miery jeho hodnosti! Jak často si dal prednosť pred ním túžbam svojich náruživostí! Hľadže pochopiť pravdu túto: tvoje jediné dobro je, aby si Pána Boha miloval a jedine jemu aby si slúžil.

3. „*Užitočné je, aby jeden človek umrel*“ (v. 50). On je nevinný, prorok, divotvorca, Messiáš; nie je obžalovaný, nie je vypočutý, nie je predvedený: a predsa je to lepšie, aby on umrel, aby len krajina do záhuby neprišla? Ó, zlosť! Áno, je to lepšie, ale nie dľa tvojho úsudku, lež dľa úsudku Boha, ktorý použije tvojho rozhodnutia k spáse pokolenia ľudského. Je to vlastnosťou láskavého Boha, že i z toho najhoršieho to najlepšie urobí. Ty môžeš ho nasledovať, keď sa k poníženosti povzbudíš, keď tebou druhí pohrdajú, keď sa v starostiach vzmáha tvoja trpezlivosť a keď sa od tvorov učíš chvále Božej. Na tento spôsob „*tým, ktorí milujú Boha, všetko pomáha k dobrému*“ (Rim. 8, 28).

U t o r o k .

Martou a Mariou v Bethánii pripravená hostina,

1. „*I pripravili mu tam večeru a Martha posluhovala*“ (Ján 12, 2). Večera táto bola Kristovi pripravená z povďačnosti po vzkriesení Lazara v dome Simona, malomocného. Marta teda posluhovala Spasiteľovi v dome cudzom. Kto miluje, všade použije príležitosti, aby poslúžil milovanému. Žiadne miesto, žiadon dom nie je mu cudzím; ešte aj z vlastnej pohnútky prevezme úlohu sluhov. — Avšak koľkým príležitostiam necháš ty uprchnúť? Keby si mal lásku k Bohu, tak by si v každom čase a na každom mieste číhal po každej príležitosti, aby si mu slúžiť mohol. Jaký bohatý by si už bol na zásluhy, keby si toto vždy bol urobil! Nech ňa neznechutí to, že druhí v pokoji sedia, kým sa ty drať musíš v službe svojej. Jednému sa také, druhému zas iné zamestnanie poskytuje, aby si zásluhy získať mohol. Ty máš svoje zamestnanie: skrze to sa ľúbiš Bohu.

2. „*Maria vzala funt drahej masti z pravého nardu a pomazala Ježišovi nohy a poutierala ich svojimi vlasami*“ (v. 3). Maria pomazala už prv, z príležitosti obrátenia svojho, nohy Ježišove. Toto pomazanie robí z povďačnosti za vzkriesenie Lazara. Uvažuj, že ako sa vrhne v prítomnosti iných k nohám Ježišovým; uváž jej poníženosť, jej nízko-cenenie seba samej, jej lásku, jej povďačnosť, s ktorou to najdrahocenejšie, čo len mala, obetuje Bohu! Pomysli si, že aké zaľúbenie nachádza v tom Kristus, jak vysoko si On cení čin tento! Neprinášaj ani ty skutky bezcenné a povrchné, lež drahocenné, vykonané totiž s vreľou vnútornou precítenosťou, lebo však ty od Boha takúto drahocennosť dostávaš!

3. „*Až dom naplnil sa vôňou tej masti.*“ „*Dobrou vôňou Kristovou sme*“ (II. Kor. 2, 15) alebo aspoň mali by sme byť. Vôňa našich skutkov je *povznese-nie bližného*. Vznesená ctnosť jedného rehoľníka naplní vôňou celý dom. Čím vyššie stojíš, tým väčšmi sa usiluj, aby si rozširoval takúto vôňu. Príklad veľ-

kých sebou strhá maličkých. Maj však starosť ešte väčmi o to, aby sa Boh na teba nesťažoval: „*Vy ste pokazili našu vôňu*“ (2. Mojž. 5, 21). To sa totiž vtedy stane, keď buďto druhým zlý príklad dávaš alebo sa dobrému príkladu posmievaš.

S t r e d a .

Učeníci šomrú pre pomazanie Magdaleny.

1. „*Keď ale učeníci to videli, namrzeli sa*“ (Mat. 26, 8). Učeníci šomrali na márnivosť a nerozmyslenosť Magdaleny, ponevác nevideli, že s akou myslou ona skutok svoj konala. Tým, čo ctnosti spravedlivých nepravne posudzujú, nikdy nebude chýbať buď nevedomosti alebo zlosti. Ba ešte i dobrí utvárajú si občas s nerozvažitou horlivosťou svoj úsudok. Ako je to, jestli to i predstavení robia? Chceš-li byť dobrým rehoľníkom alebo vôbec dobrým kresťanom, tak musíš si na tomto dať záležať. Pozoruj na úsudok Boha; nič si nerob z úsudkov ľudských dotiaľ, kým ich na dobro vysvetľovať môžeš!

2. „*Vtedy riekol jeden z jeho učeníkov, Judáš Iskariotský*“ (Ján 12, 4). Matúš a Marek píše, že viacerí šomrali. Ján menuje však Judáša samotného. Sv. Augustín rozlúšti tento zdanlivý odpor tým, že hovorí, že Judáš *najprv* učinil o tom svoj úsudok, načo potom aj iní učeníci zazlievali tento čin Magdaleny. Tak býva mnohоразы človek chyby všade všemožne hľadajúci často príčinou toho, že sa o nejakej veci celý krúžok nepravne zmieni. Chráň sa, aby si ty započal, ale chráň sa i toho, aby si s druhým súhlasil! Zachrániš sa od chyby tejto, keď si sa naučíš, aby si skutky iných k dobrému vysvetľoval.

3. „*Veď masť táto mohla sa draho predat a rozdat chudobným*“ (Mat. 26, 9). Pozoruj, že do akého rúška vie Judáš zaobaliť svoju zlosť; práve akoby mu bolo na chudobných veľmi záležalo; a predsa išlo mu, zlodejovi, len o to, aby si vhodnú príležitosť našiel ku krádeži, v páde že by sa totiž masť bola predala. Tak sa odievajú obyčajne zlé náruživosti do rúcha ctnosti. Necháš sa zachvátiť hnevu a chceš, aby to za-

svätú horlivosť považovali; oddávaš sa akejsi docela zvláštnej dôvernosti a chceš, aby to považovali za svätú lásku; mnoho sa stýkaš so svetom, aby si ukojil svoje pôžitkárstvo a chceš, aby sa to potrebnou zábavou menovalo. — Avšak rúskom týmto neskryješ sa pred láskavým Bohom.

S t v r t o k .

Kristus zastane sa Magdaleny.

1. „*Ale Ježiš to vedel a riekol im: Čo ste nepriležiti tejto žene? Veď učinila dobrý skutok so mnou*“ (Mat. 26, 10). Ježiš stále berie Magdalenu do svojej ochrany: oproti farizejovi, ktorý ju čo hriešnicu predstavil; oproti jej sestre Marte, ktorá ju z lenivosti obviňuje; a teraz oproti Judášovi, ktorý ju čo marnotratnicu karhá. Pozri, že ctnosť ako nachádza vždy v Bohu svojho ochrancu. Jaké to potešenie mohlo byť pre Mariu Magdalenu, ktorá na ceste ctnosti bola ešte len začiatočníčkou! Jak veľmi sa ona mohla povzbudiť! — Čo ňa zarmucujú podlé úmysly ľudí, ich šomranie,

ich poznámky? Či snáď pre toto opustíš
ctnosť? To nech je ďaleko! Pokračuj
ďalej vo vykonávaní dobrého! Dúfaj:
láskavého Boha budeš mať za ochrancu.
Príde čas, keď bude pravda vyjavená —
k tvojej tým väčšej poteche

2. „*Lebo chudobných vždycky máte u
seba, ale mňa nemáte vždy. Keď totižto
vyliala mi masť tú na telo, prichystala
ma k pohrabaníu*“ (v. 11—12). Pán nedá
uplatňovať starostlivosť o chudobných za
dôvod šomrania. Že Judáš mal úmysel
kradnúť, to neodhalí, hoci to on dobre
vedel: z toho sa máš poučiť, že odha-
lením chýb cudzích nesmie človek
sám seba brániť. Vina druhého je sla-
bým dôkazom tvojej nevinnosti. — Zato
chváli Pán úmysel Magdaliény, že ona
už vopred pomazala jeho telo (Mark. 14,
8). Magdalena bola buď stykmi s Ježi-
šom alebo vnuknutím Ducha Svätého po-
učená o tom, že ona ho po smrti nebude
môcť už viac pomazať. — Tie služby
lúbia sa veľmi Bohu, ktoré človek vo-
pred robí, keďže neskoršie nebude mať
k tomu príležitosti. Tak musíš pozoro-
vať na *každú* milosť, tak musíš zachytiť

každú príležitosť, pretože nevieš, či sa ti poskytne i neskoršie.

3. „*Veru, povedám vám, kdekoľvek kázať sa bude toto evanjelium po celom svete, povie sa na jej pamiatku i to, čo ona spravila*“ (v. 13). Magdalena mlčala na šomranie Judášovo: a hľa, tu Pán vyzýva všetkých veriacich k jej oslave. Tak veľmi sa mu ľúbi ponížené mlčanie pri pomluvách. Magdalena pomazala už po druhý raz Krista. (Luk. 7, 38.) Tamtomu skutku nesľubuje sa pamiatka cez stolia, pretože Maria bola vtedy len počiatočníčkou v ctnosti: tomuto pomazaniu však sľubuje sa večná pamiatka, lebo ona v tomto čase už pokročila na ceste ctnosti. Až k *hlave* Kristovej sa pozdvihla, ktorú ona masťou obľiala, kdežto ona tam u jeho *nôh* sa zdržovala: tam boli úmysly *očisťujúce*, tu *spájajúce*. Začiatok je nutný, avšak pokračovanie je chváľitebné. Majže o to starosť, aby si mlkvo nestál: snaž sa, aby si zo dňa na deň pokračoval!

P i a t o k .

Ježiš na ceste do Jeruzalema predpovedá svoje umučenie.

1. „*A boli na ceste, a vystupovali do Jeruzalema, a Ježiš išiel pred nimi i trnuli*“ (Mark. 10, 32). Kristus musel na ceste svojej do Jeruzalema neobyčajne rýchlo ísť, pretože sa učeníci nad týmto divili. Aké dôvody mal však k tomuto ponáhľaniu sa? 1. On chcel ukázať, že ako *ochotne* ide v ústrety svojmu umučeniu. Keď sa o tom jednalo, aby zázrak učinil, tam išiel krokom obyčajným: k svojmu umučeniu ide však rýchle. Láska mu dala krídla. — Jak pomalý som ja! S akým odporom chytám sa ťažkej práce! Ó, Pane, „*tiahni ma za sebou!*“ (Spev 1, 3). — 2. Spasiteľ chcel ukázať, že ide v ústrety *ťažkostiam a umučeniu*. Prečo chceš teda ty v ústrety chodiť *sláve a pôžitku*? Jak ďaleko si ty od ducha Kristovho! Obdivuj s apoštolmi pospiechajúceho, ale i *nasleduj* ho s nimi!

2. „*Hľa, vystupujeme do Jeruzalema, a Syn človeka bude vydaný kniežatám kňazským a zákonníkom*“ (Mat. 20, 18).

Pán predpovedal síce už častejšie apoštolom svoje umučenie: teraz to znovu robí. Prečo tak často? 1. Ponevác to, čo človek rád má, stále na mysli má a rád o tom rozpráva. Ty nie vždycky myslíš na umučenie Kristovo, ponevác nerád trpíš. Musí však človek trpeť: v istom smysle je to potrebné. Netrp však jako nerozumný tvör: aby ti utrpenie sladšie bolo, myslí na trpiaceho Ježiša! — 2. Spasiteľ chcel svojich učeníkov, ktorí s ním išli, príkladom svojím k prevzatiu utrpenia povzbudiť. Kto s Kristom chodí, či už k ctnosti alebo do nebeského Jeruzalema, ten musí trpeť. Avšak on nie je sám; on má pri sebe Krista, na ktorého už i pomyslenie uľaví boľasti.

3. „*Ani oni nič z toho nepochopili*“ (Luk. 18, 34). Apoštolovia nachádzali ešte radosť v zemskom a vysoko cenili to, že je cenné v očiach sveta: pôžitky, česť, slávu a pod. Zľakli sa však zneuctenia, hanby a boľasti. Duša, ktorá radosť nachádza v pozemskom, nechápe, čo Boh cení. Prečo ostávaš takým suchým pri rozjímaní o živote a smrti Kristovej? To je odtiaľ, že nečiníš a ne-

miluješ zneuctenie a protivenstvá, lež česť, márnosti a smyselné pôžitky. Ó, oplakávaj hlúposť svoju a uč sa trpeť od najlepšieho Učiteľa, lebo *„nie je učeník nad učiteľa svojho“* (Mat. 10, 24).

S o b o t a .

Príprava k slávnostnému vtiahnutiu do Jeruzalema.

1. *„A keď Ježiš vystupoval do Jeruzalema, vzal si dvanásť učeníkov po strane“* (Mat. 20, 17). Ježiš dobre vedel, že Židia uzavreli, že *„ho podvodne chytia a zabijú“* (Mat. 26, 4). Predsa chcel slávnostne vtiahnuť do Jeruzalema na ten spôsob, ako to proroci o Messiášovi predpovedali. On toto urobil: 1. aby ukázal, že on je ten opravdivý *Messiáš* a tak aby dal ľuďom príležitosť seba čo takého poznať, aby neboli omluvení tí, ktorí ho čo *Messiáša* neuctili. Láskový Boh totiž všetkým dá milosti, nie všetci ich však príjmu. Usiluj sa prijať milosti tebe nabídnuté: strachuj sa, jestli by si ich nevyužitú nechal! 2. Spasiteľ chcel týmto ukázať, že Židia neboli by mohli

previesť svoj vražedlný úmysel, keby to *on sám nechcel*. Od Boha závisí, čo ty uzavieraš. Preto nechávajú sa vo všetkom na jeho vodcovstvo.

2. „*Idte do mestečka, ktoré je naproti vám, a hneď najdete priviazanú oslicu a osliatko s ňou; odviažte a priveďte mi ju! A jestli vám kto čo povie, povedzte, že Pán ich potrebuje!*“ (Mat. 21, 2—3). — 1. Ježiš prejavuje svoje božstvo tým, že vzdialené sdeľuje. Ó, ver, on nie je ďaleko od teba: klaňaj sa, — miluj, — obávaj sa ho! 2. Vykonáva svoju moc, ktorú nad všetkými stvorenými vecmi má. I ty si mu podrobený. Nechajže, aby aj nad tebou panoval! Keď ňa vnútornými vnuknutiami upozorňuje, aby si sa krotil, vôľu svoju podrobil, jazyk svoj miernil: tak si pomysli, že toto sú tie osliatka a že sa i tebe hovorí: „*Pán ich potrebuje!*“ Chceš mu to odoprieť?

3. „*Učeníci však išli a učinili, ako im Ježiš prikázal a priviedli oslicu i osliatko*“ (v. 6—7). Apoštolovia presne poslúchali a urobili, „*jako im to Pán prikázal*“, bez toho, že by nejakú námietku ro-

bili. Práve tak ochotný bol i majiteľ oných zvierat: keď totiž počul, že „*ich Pán potrebuje*“, nespýtoval sa učeníkov, kto sú oni, kto ich poslal, načo Pán zvieratá tie potrebuje ako dlho ich u seba chce zadržať. Pozoruj tu u jedného i u ostatných dobrú vôľu urobiť to, čo sa Pánovi ľúbi! Skúmaj sa, aká dobrá je tvoja vôľa, aký ochotný si ty pri dobrých vnuknutiach! Usiluj sa, aby si zlepšil svoju vôľu!

Sexagesima.

Slávnostné vtiahnutie Kristovo do Jeruzalema.

1. „*Pokládli na ne svoje rúcha a jeho posadili na vrch. A preveliký zástup prestieral svoje rúcha na cestu*“ (Mat. 21, 7—8). Pozoruj vchod učeníkov a úslužnosť zástupov, ako to sv. text opisuje. Čo pohlo k tomu zástup, keďže to dobre vedeli, že kniežatá kňazské sa sprísahaly proti Kristovi? Či nie Boh, ten, ktorý pohne srdcia a posilňuje proti bázni? Čo mohli očakávať od chudobného Ježiša a od jeho chudobných učeníkov? Áno, prv

sa mali čo obávať nevôle kniežat kňazských. Jedine len úcta ku Kristovi primala ich k tomu, ktorú si oni z jeho zázrakov a zvlášť z vzkriesenia Lazarovho, teraz najnovšie učeného čerpali. Ó, keď by si aj ty mal podobne veľkú úctu k Bohu, koľké služby by si mu preukazoval! Ako zmužile by si bojoval sám proti sebe a proti nábehom náruživostí tvojich!

2. „*Kričali a hovorili: Hosanna, Synu Dávidovmu! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom: Hosanna na vysostiach!*“ (v. 9). Uvažuj, že ľud tento spájal v sebe tie tri veci, ktoré opravdivú pobožnosť tvoria: 1. srdce čiže *myseľ*, ktorou Krista nasledujú; 2. jazyk čiže *slová*, ktorými ho chválili; 3. ruky čiže *skutky*, ktorými ratolesti odlamujú. Nie je to opravdivá pobožnosť, ktorej jedna z týchto troch vecí chýba, lebo jestli ona nevenuje Bohu všetky tri, tak nevenuje mu nás celkom — Porovnaj s týmto *svoju* pobožnosť! — Pozriže, či tvoje slová a skutky z milujúceho srdca pochádzajú, či ty tak robíš, ako mluvíš; alebo či snáď

„hlas síce je Jakubov, ale ruky sú Ezauove?“ (I. Mojž. 27, 22). Ty budeš celkom prináležať Bohu, keď spojíš v sebe tieto tri veci.

3. „*Ajhľa, tvoj kráľ ide k tebe*“ (v. 5). Predstav si v duchu svojom, ako by si bol pozvaný k tomu vznešenému divadlu. „*Ajhľa, tvoj kráľ!*“ On je твоjím z každého dôvodu. Preto si mu aj podľžný so všetkou poddanosťou! Kráľ tvoj „*ide k tebe*“, t. j. on prichádza k tvojmu dobru. Za teba chce on všetky svoje myšlienky, námahy, svoj život a svoju krv obetovať, teba, ubožiaka, chce obohatiť, teba, čo v nebezpečenstve sa nachádzaš, chce zachrániť, teba, bedára a maličkého, do nebeskej vlasti chce pozdvihnúť. Otvor mu dc kerán brány srdca svojho, „*aby vtiahol Kráľ slávy!*“ Poznaj lásku Jeho! Kľaňaj sa Kráľovi tomuto: obetuj mu svoj rozum, svoju vôľu a city svoje!

P o n d e l o k .

Závistivé reči farizejov.

1. „*Vidíte, že nič nezvedieme ...? Hľa, celý svet prišiel za ním*“ (Ján 12, 19). — Uváž závisť farizejov. 1. Oni, čo chcú

videť Krista zabitého, ako sa hnávajú, že je oslavovaný! Musia sa však priznať, že nič nevykonajú. — Neopúšťaj sa, keď ti závidia! Závisti nikdy nič nevykonala, ona len trápi závistníka. Neprechovávaj ani sám závisti, aby si sa sám netrápil! — 2. Farizeji hovoria viac, než zodpovie pravde, tak, že ešte do väčšej zlosti prichádzajú: „*Celý svet pošieh za ním!*“ Ó, kiežby to len pravda bola! Keby ho len nasledovali neverci, bludári, Židia! Ó, keby si ty bol prvým, čo ho nasleduješ! — Jestli niekoho nápadne a hromadne oslavujú a uctia, nezávid' mu to!

2. „*Niektori farizeji riekli mu: Učiteľu, zahriakni svojich učeníkov!*“ (Luk. 19, 39). Ajhľa, tu máš ducha nepravdy: prejavy osavy Kristovej chcú vidieť prekazené! Áno, ba odvážia sa ešte i samého Krista požiadať, aby rozkázal mlčať, učeníkom svojim. Oni ho menujú „učiteľom“, aby lichotením sa mu snádnu cestu pripravili svojej prosbe. O čo ho prosia? Aby Pán zakázal svojim učeníkom. Ej, a to prečo? Či je to niečo zlého Pánovi preukázať svoju priazeň?

— Avšak závisť nič nevidí v poriadku; i dobré a sväté musí karhať. Nechže je ďaleko odo *niňa* táto a každá iná náruživosť, ponevác vyvracia a zatemňuje rozum!

3. „*Ktorým on povedal: Povedám vám, že jak títo umlknú, kamene budú kričať*“ (v. 40). Smysel slov týchto je nasledujúci: Nebudú mlčať tí, ktorí sú k tomu Bohom nadchnutí. Keby ale oni chceli mlčať, vtedy pohnul by k tomu ešte i tých ľudí, ktorí tie najtvrdšie srdcia majú, aby ho oslavovali. Áno, tak je to. Žiadne srdce je nie tak tvrdé, že by ho Boh nevedel skloniť alebo obmäkkčiť. Teďa i nad *mojím srdcom* má on moc. Avšak doteraz som vzdoroval. Čo som učinil! Jak často chcel On moje srdce obmäkkčiť! Jak často som sa mu zprotivil! Ó, obávaj sa, lebo „*tvrdému srdcu zle sa povedie v deň súdny!*“ (Sir. 3, 27).

U t o r o k .

Ježiš plače nad Jeruzalemom.

1. „*Keď videl mesto, plakal nad ním*“ (Luk. 19, 41). Čo majú znamenať slzy

uprostred víchru prejavov priazne? On vidí Jeruzalem a v ňom celý svet. Vidí zločiny všetkých ľudí, — i tvoje. Vidí, že jeho umučenie mnohým — následkom ich zlosti — len k záhube bude slúžiť. Pán by nás bol mohol bez všetkého ďalšieho spasíť; avšak On chce, aby sme my s jeho milosťami spoluúčinkovali. Zatratení budeme, jestli ich nepoužijeme. Uváž, či si mu už nedal príčiny, aby i nad tebou zaplakal! Poznávaj jeho lásku k tebe! Avšak to nestačí, jestli neúčinkuješ spolu.

2. „Ó, keby si poznal i ty, a to v tento tvoj deň, čo ti slúži k pokoju!“ (v. 42). Spasiteľ poukazuje na príčinu plaču svojho: je to zaslepenosť ľudu, že neuznali Krista, oná zaslepenosť, z ktorej pochádza nenávisť, závisť, nevďačnosť a všetko zlé. Preto sa namáha diabol, aby túto zaslepenosť zasial do nášho srdca, aby sme nepoznali, že jak veľké dobro je milosť Božia a jak veľké zlo je hriech; aby sme nepozorovali na vnuknutia Božie a tak aby sme ich ani nasledovať nemohli. „Ó, keby si poznal i ty a to v tento svoj deň“, t. j. v deň

života svojho, ktorý jedine je „*naš m dňom*“; po ňom nasleduje „*deň Pána*“. Pozorujte teda veľmi, ako využiješ tento svoj deň, aby si sa nemusel báť „*dňa Pánovho!*“ Oplač svoju predošlú zaslepenosť a otvor už konečne oči, aby si poznal, ktoré milosti sú ti dané k životu večnému!

3. „*Pridu na teba dni, a tvoji nepriatelia oboženú ťa násypom*“ (v. 43). Spasiteľ prorokuje, že srúcanie mesta Rimanmi stane sa pre jeho hriechy, zvlášť pre tie, ktorých sa na Kristovi dopustilo. Hriech je totiž príčina všetkej biedy a on podáva látku k pomste Božej. Spasiteľ podáva ti tu obraz biedy, ktorá v okamihu smrti príde na *toho* človeka, ktorý čas jeho návštevy alebo milosti zle využil. „*Oboženú ťa tvoji nepriatelia*“, zlí duchovia; „*strašiť*“ ho budú spächané hriechy; „*k zemi hodia*“ všetky jeho vysokelietajúce a marné plány, pretože nevyužil dobre „*času návštevy jeho*“. Hľa, jak mnoho na tom záleží, aby si použil milosti, dokiaľ je tomu ešte čas!

S t r e d a .

Judáš vyjednáva s kniežatami kňazskými o prezradení Ježiša.

1. „*Vtedy odišiel jeden z dvanástich, ktorý sa nazýval Judáš Iskariotský, ku kniežatám kňazským*“ (Mat. 26, 14). Vtedy, keď totiž žiadostivosť za peniazmi z príležitosti pomazania v ňom sa prebudila; alebo keď sa dozvedel, že kniežatá kňazské zo zlostným úmyslom proti Kristovi sa sišli. „*Jeden z dvanástich*“, ktorého meno „Judáš“ je označené, aby i na rého Pán na hodnosť apoštola pozdvihol. viacerých podozrenie nepadlo, a priložené je „Iskariotský“, aby nikto nemyslel na Judáša Thaddäusa. Išiel „*ku kniežatám kňazským*“, k najzarytejším nepriateľom Kristovým, ktorí len na jeho smrť mysleli. Z tohoto môžeš poznať, že kde zavedú dušu neúzdené náruživosti.

1. Judáš zahorel najprv *skúpostou*; 2. následkom toho *šomral* na zmárnenie mas-ti, potom začal Krista *nenávidieť*; 3. ba *predá* ho za peniaz a to 4. nie priateľovi, lež jeho *úhlavným nepriateľom*! O-

bávaj sa preto pre svoje náruživosti a polož na ne sekeru sebazapierania!

2. „*A on im povedal: Čo mi chcete dať, a ja vám ho vydám*“ (v. 15). Aký drahocenný, aký vzácny tovar nabída tento zlý kupec na predaj: nabída k zakúpeniu Syna Božieho! A jak málo si ho ceníš ty! Na naničhodných kupcov ponecháva, aby určili cenu jeho; Ježiša nedrží ani na to hodného, aby ho dľa mena menoval! Teda tak niečo maličkého je Boh?! — Ach, jak často si ho ty ešte nižšie cenil! Ale o čo vyššie cenil on teba, On, ktorý život svoj dal za teba! O, bezcitný tvore, jestli ho neceníš vyššie, jestli ho nemiluješ!

3. „*Oni ustanovili mu dať tridsať strieborných.*“ To je asi cena jedného ťažkého zvieraťa alebo toho najmenšieho otroka! Jak hrozné opovrhnutie Boha! — Avšak v smysle vyššieho uzavretia bol on za tak nízku cenu predaný. „On nás chcel cennými urobiť skrze tak malú cenu“, hovorí sv. Paulinus. „On je skrze túto nízku cenu pre nás tým cennejší, pretože on sa chce málocenným považovať, aby ho všetci kúpili.“ Ty nemô-

žeš pre Pána Boha nič významného spraviť: tak sprav aspoň niečo maličké-
ho, buď starostlivý o to najmenšie! Zato
sa ti on rád predá.

Stvrtok.

Posledná večera.

1. *„Idte do mesta k onému mužovi a
riečnite mu: Učiteľ odkazuje: Môj čas
je blízko, u teba odbavím Veľkú noc so
svojimi učeníkmi“* (Mat. 26, 18). Chu-
dobný Ježiš nemá ani svojho zariadenia,
aby veľkonočnú večeru sláviť mohol. A
ty si žiadaš, aby ti nielen z duchovného,
lež i so smyseľného ohľadu všetka po-
hodnosť na pohotove bola? — Spasiteľ
len jeden pokyn dáva onému domácemu
pánovi, čo si žiada: *„U teba odbavím
Veľkú noc“*, — a ten ihneď privolí a o-
chotne je k službe hotový. Stačí to *te-
be*, aby ti od dobrotivého Boha, od tvo-
jich predstavených alebo od predpisov
len pokyn bol daný ohľadom toho, čo
Boh od teba chce? Či ihneď privolíš?
Alebo či musíš byť k tomu často snáď,
sťa otrok nútený? Skutok tvoj vtedy ne-

iná už žiadnej ceny a ty nemáš z toho žiadnej zásluhy.

2. „*Žiadostive žiadal som si jest tohoto veľkonočného baránka s vami*“ (Luk. 22, 15). Ako? On túžil za „*touto večerou*“, ktorá je poslednou v živote jeho, a potom, ako to on iste vie, nasleduje horké umučenie a hanebná smrť? Áno, on jedine a výlučne len preto túži za ňou, pretože vie, že za ňou nasleduje smrť, za ktorou on z lásky k tebe od jakživa túžil. Čím bližšie je k svojmu umučeniu, tým väčšiu radosť prezradzuje z toho. Jestli sa domnievaš, že Krista Pána miluješ, trápeniam však vyhybuješ, tak klameš sám seba. Láska sa preukazuje skrze *trpenie*, zvlášť keď ho ty s *radostou* znášaš a už vopred za ním *túžiš*. Ó, jak zmalátnelý si ty! Ty nezodpovieš žiadosťam Kristovým, jestli len dľa jeho príkazu nežiadaš si trpeť.

3. Uváž, že Kristus tu zachováva všetky obyčaje zákonom predpísané a s pozornosťou uvažuje ich význam. V „*zabitom, hlavy pozbavenom a upečenom baránkovi*“ (II. Mojž. 12, 9—11.) vidí sám seba, ako má byť zabitý, údermi korbá-

čov rozkúskovaný a ohňom lásky zničený; v baránku „*čo bude rozdelený, bez toho, že by mu kosti zlámali*“, pozoruje, ako mu budú síce údy jeho rozdrancované, kosti ale nebudú zlámané; v „*rýchlosti jediacich*“ pozoruje zúrivú zášť svojich nepriateľov; v „*horkých zeleninách*“ spatruje horkú žlč; v „*palici, ktorú v ruke držal*“, — svoj kríž. Uváž, že s akými citami sa božský Spasiteľ všetkému tomuto oddal a usiluje sa podobné city vzbudiť v sebe!

Piatok.

Umývanie nôh.

1. „*Ačkoľvek Ježiš vedel, že Otec odovzdal mu všetko do rúk ... vstal od večere ... a počal umývať učeníkom nohy*“ (Ján 13, 3—5). V akej súvislosti sú slová tieto? Božský Spasiteľ vie, že všetko je dané do rúk jeho, — a predsa začne učeníkom svojim umývať nohy? Aby si mohol nahliadnuť, že jak veľká je poníženosť, snaž sa poznať hodnotu toho, čo sa tak veľmi uponížil! Či si môžeš ešte väčšiu

poníženosť predstaviť? Uváž svoju nízkosť: a predsa sa *nechceš* uponížiť? — „*Všetko je odovzdané do rúk jeho.*“ Ty však predsa odťahuješ od neho niečo, ponevác mu nohy svoje t. j. náklonnosti svoje nedáš. Kade sa tie túlajú? Po stopách zástupu t. j. tvorov. Ó, odovzdaj ich celkom do rúk jeho, aby ich očistil od prachu alebo špiny, ktorá sa na ne od tvorov nalepí, a aby ich svojou rukou viedol!

2. „*Vstal od večere a odložil svoj odev, vzal zásteru a prepásal si ju. Potom nalial vody do medenice a počal umývať učeníkom nohy a utierať zásterou*“ (v. 4—5). Všetko sám robí. Prečo nedovolí niektorému z učeníkov svojich, aby mu pomáhal? V ctihodných veciach, v Synovstve Božom, v dedictve kráľovstva nebeského, v moci hriechy odpúšťať a diablov vyháňať, — dovolí im účasť brať, ale vo veciach, vzťahujúcich sa na poníženosť, ide všetkým v ústrety, bez toho, že by to čo i len tušil. Tak robia tí, čo sú opravdu ponížení. Ty si nie opravdu ponížený, jestli sa nesnažíš ísť *vopred* v *malej* službe. Alebo sa snáď ani len neu-

siluješ *nasledovať* a prizeraš sa iba tupo druhým? Ó, ver mi: budeš sa musieť i ty kedysi z ďaleka prizerať, keď oni pôjdu pred tebou k *odmene* a neskoro bude už ľutovať.

3. „*Prišiel teda k Šimonovi Petrovi*“ (v. 6). Peter vidí z jednej stránky svoju nízkosť, z druhej stránky velebnosť Božiu. Preto plný obdivom vykrikuje: „*Pane, ty mne myješ nohy?*“ Uváž jednotlivé slová: „*Pane*“ celého vesmíru a môj Pán, „*Ty*“, ktorému prináleží moc a sláva, chceš „*mne*“, najmenšiemu sluhoovi a hriešnikovi, nohy umývať?! — Obdivuj však aj ty, že Ježiš práve tak často robí to isté i s tebou, keď i teba umýva, nie vodou, ale krvou svojou, t. j. milosťou, ktorá zo zásluh jeho najsvätejšej krvi tečie. Avšak toto sa musí nevyhnutelne tak stať, tak, že nebudeš mať žiadnu účasť s Pánom Bohom, jestli ťa On neumyje. Hovor teda s Petrom: „*Pane, nielen moje nohy*“, t. j. náklonnosti moje, lež i „*hlavu*“, myšlienky moje a „*ruky*“ alebo skutky moje, aby bolo všetko čisté pred tvojím obličajom!

S o b o t a .

Napomenutie, ktoré Spasiteľ po umývaní nôh dal učeníkom.

1. „*Viete, čo som vám učinil ...? Keď teda ja, Pán a Učiteľ váš, umyl som vám nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývať*“ (Ján 13, 13—14). 1. Keďže sa ich láskavý Spasiteľ takto pýtal, vzbudil pozornosť učeníkov, lebo poníženosť Kristova je vec, ktorá najväčšmi zasluhuje pozornosť. 2. Vysvetľuje slovami, čo pred tým *príkladom* svojim učil. Slová jedného učiteľa sú vtedy najúčinnnejšie, keď skrze jeho skutky dostanú život. 3. Udáva pádny dôvod: Ja som tak učinil, teda musíte to aj vy robiť. Ja som to učinil *vám*, teda musíte to vy robiť *jeden druhému*. Pozoruj, že ako správne prichádza od menšieho k väčšiemu, postupujúc k závierke! 4. On sa tu menuje *Pánom a Učiteľom*, aby jeho upozornenie väčší dôraz malo. — Čo povieš k tomuto? Kus dreva si, jestli sa o tomto nepresvedčíš; kameň si, jestli by si sa týmto nedal pohnúť!

2. „*Dal som vám príklad totižto, aby*

ste i vy učinili tak, ako som ja učinil vám“ (v. 15). Pozoruj, kam smerujú skutky Kristové: majú ti za príklad slúžiť. Ty skutkom Kristovým, nakoľko to od teba záleží, berieš život, keď ich nasleduješ; orabuješ ich totiž o cieľ, ponevác príklady prestávajú byť príkladmi tam, kde niet nasledovania. Ó, nerobže im túto krivdu! — Pozoruj tiež, že akého dobrého Pána máš, ktorý ti neuloží jarma, ktoré by *prv On sám neniesol!* Jak dobrého Učiteľa máš, keďže On, aby ťa čo možno najláskavejšie k poslušnosti pobádal, prv sám to urobí, čo potom slovami učí! Aby si teda dobre mohol robiť, všímaj si vo všetkých veciach príkladu Kristového, aby si práve tak robil ako On! Toto je krátke a spoľahlivé pravidlo k obsiahnutiu kresťanskej dokonalosti.

3. „*Keď viete, blahoslavení budete, jestli to budete činiť“* (v. 17). Týmito jasnými slovami učí, že nie ten je šťastlivý, kto mnoho vie, lež ten, kto činí, čo vie. „Lebo to je nič veľkého, ctnosť poznať, lež ju horlive prevádzať“, hovorí sv. Cyrill Alexandrijský. Nepôsta-

čí teda poznať príklady Pánove; vedomosť týchže je len *povinnosťou k ich nasledovaniu*. Lebo u evanjelistu Lukáša stojí toto: „Sluha, ktorý znal vôľu svojho pána a neučinil podľa jeho vôle, bude veľmi zbity“ (12, 47). Uvažuj, že aké veľké osvietenie máš ty, jak veľkú vedomosť dobrého! Ó, keby si dľa tejto vedomosti robil, jak blažený by si bol!

Quinquagesima.

Ustanovenie prevelebnej Svätosti Oltárnej.

1. „*Vezmite a jedzte: toto je moje telo!*“ (Mat. 26, 26). Ponajprv ver so živou vierou, že v prev. Svätosti Oltárnej buď mocou premieňajúcich slov alebo následkom nerozlučiteľného sjednotenia prítomné je telo a krv Ježiša Krista, jeho duša, jeho božstvo a všetko, čím Boh je. Obdivuj božskú múdrosť, ktorá tu nový spôsob vynáša, aby sa s nami spojila. Obdivuj a chváľ všemohúcnosť, ktorá v jednom okamihu, ba jedným púhym slovom všetko toto pod spôsoby chleba a vína uloží! Poznávaj nekonečnú lásku Boha, ktorou On toto

robí! Ako Otec „*tak veľmi miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal*“, tak veľmi nás miloval i Syn, že sám seba daroval, aby u nás zostal až do konca sveta. Ó, ty obdivuhodný, ó, láskyhodný Bože! — Z ohľadu na teba, ó, hriešniku, stal sa človekom. Jak veľký čin lásky! Avšak o čo viac je to, že on k tebe, akoby znovu na svet prichádza a všetko so sebou prináša, čo vtedy sebou priniesol! Čo chceš za toto Pánovi dať?

2. „*V tú noc, v ktorú bol zapredaný, vzal chlieb*“ (1. Kor. 11, 23). Uváž teraz i čas ustanovenia prevelebnej Sviatosti Oltárnej. Bol to práve ten čas, keď mu na život číhali, keď zahorela nenávisť Židov proti nemu. „*Vody mnohého prenasledovania nemôhly zahasť lásku jeho*“ (Čant. 8, 7). Tak nás miluje, hoci sme jeho nepriatelia! Blízke utrpenia, kríž a potupa teda nezapríčinily odlúčenie Kristovo od teba, lež práve ešte vnútornejšie spojenie skrze túto Sviatosť lásky a spojenia vyvolaly. „*Kto nás teda odlúči od lásky Kristovej? Trápenie? Alebo súženie? Alebo hlad? Alebo na-*

hota? Alebo nebezpečenstvo? Alebo prenasledovanie? Alebo meč?" (Rim. 8, 35). Tak hovor teda s veľkou a horúcou láskou toto: „*V tom vo všetkom víťazíme pre toho, ktorý zamiloval si nás*" (v. 37).

3. „*A keď jedli, Ježiš vzal chlieb*" (Marek 14, 22). Uvažuj, že akých ľudí si vzal Ježiš za spoločníkov stola svojho. Sú to apoštolovia, medzi nimi, ako najviac svätých Otcov predpokladá, i Judáš. Avšak jak veľký rozdiel je medzi hosťami, ktorí Krista Pána prijali! Tých jedenásť apoštolov je telesne prítomných, ale súčasne i duchom horúcej pobožnosti; ten jeden je však prítomný len dľa tela svojho, pokým duch jeho myslí na *zradu* Kristovu. Pozoruj tam obludu túto, ktorú ani tento pokrm lásky nezkrotí! — Uvažuj, ale ihneď, že ako vzrastú hriechy v reťaz, jestli človek vo svojom čase nepotlačí náruživosť, z ktorej ony pochádzajú.

P o n d e l o k .

Ježiš počas večere mluví o svojom zradcovi.

1. „*Ježiš skormútil sa v duchu a rie-*

kol: Veru, veru, povedám vám, jeden z vás ma zradí!" (Ján 13, 21). Táto pohnutosť ducha bol príliš veľký zármutok. Príčinou toho je ten Judášom zamýšľaný ošklivý zločin, keďže je to jeho apoštol, jeho spoločník. Čo neurobil Spasiteľ, aby ho odviedol od prevedenia zločinného plánu? On preukazuje, že vie o zrade, ktorú Judáš zamýšľal, aby si tento nemohol myslieť, že jeho plán je ešte v tajnosti. On nemenuje zradcu, aby šetril dobré meno jeho. On nechcel ostatných apoštolov proti nemu popudíť; touto láskavosťou chcel primáť Judáša, aby sa následkom verejného obvinenia nestal ešte nestydatejším. Poneváž nič nedocielil, tak dáva znak cieľom poznania zradcu, keď hovorí: „*Kto so mnou vystiera ruku k mise, ten ma zradí*“ (Mat. 26, 23). On sa mu vyhráža „*Beda!*“ — s večnou záhubou. Ó, dobroto Boha môjho! O zátvrdlivosť srdca hriešnika! Ó, Pane, kiežby neostalo zatvrdlivé srdce moje na toľké mnohé vnuknutia, ktoré ty i mne posielaš!

2. „*A zarmútení veľmi, počali po jednom hovoriť: Či som to ja, Pane?*“

(Mat. 26, 22). Kristus však riekol: *Jeden z vás ma zradí*. To zarazí všetkých, hovorí sv. Chrysostomus.¹⁾ Prečo? 1. „Nie snáď preto“, poznamenáva sv. Lev, „ponevác sa vo svedomí svojom vinníkmi nachádzali, lež ponevác boli nečistí na základe ľudskej menlivosti. Jestli si neboli ničoho zlého vedomí, *predsa sa báli pre svoju slabosť*. Nedôveruj ani ty veľmi sám v sebe! Padol Peter, ktorý príliš v sebe dôveroval. — 2. „Učeníci sa obávali, že by ich presvedčenie o svojej nevinnosti môhlo byť nie celkom správne“ Tak hovorí sv. Lev.²⁾ Lebo keď i nie je vedomý niekto žiadneho zlého skutku, tým však ešte nie je ospravedlnený (I. Kor. 4, 4). Obávaj sa i ty a hovor: „*Od tajných mojích hriechov očisti ma*“ (Ž. 18, 13). Judáš sa opováži v nehanebnosti svojej tú istú otázku dať Pánovi. Čo činiš ty, aby si sa od nejakého upodozrievania očistil? Jak ticho a láskave odpovedal Kristus: „*Ty si to*“; nepovedal mu: „ty zločinec, ty neverník“ a podobné. Čo povieš ty

¹⁾ Hom. 71. Join an.

²⁾ Serm. 7. de Pass.

tomu, kto ťa urazil? Akých slov pou-
žiješ ty? S akou tvárou, akým hlasom
hovoríš s ním?

3. „*A on ihneď vyšiel. A bola noc. Keď
teda vyšiel, riekol Ježiš: Teraz je oslá-
vený Syn človeka*“ (Ján 13, 30—31). Sa-
tan, ktorý vošiel do Judáša, nedovolil
mu viac, aby vyčkal poďakovaciu mod-
litbu, „ponevác sa bál, že by sa mohla
ešte rozpáliť iskra v srdci jeho a mohla
by apoštola ešte k lepšiemu priviesť.“
Tak sv. Cyrill. Pozoruj, ako sa namáha
diabol, aby zdržal od modlitby toho,
koho pokúša. Z toho môžeš uzatvárať,
že jak účinný protiprostriedok musí byť
modlitba. Keď Judáš vyšiel, bol Kristus
oslávený. „Vtedy totiž odlúčil sa nanič-
hodný Judáš a len svätí ostali tam pri
Pánovi:¹⁾ tak akoby prítomnosť jedného
naničhodného človeka bola zatienila slá-
vu Kristovu. Ty teda, ktorý žiješ medzi
svätými, snaž sa za ctnosťou, aby život
tvoj nezatienil slávu Kristovu!

¹⁾ St. Aug. tract. 63. in Joan.

U t o r o k .

Učeníci hádajú sa medzi sebou o prednosť.

1. *Strhla sa však i hádka medzi nimi, kto z nich zdá sa byť väčším*“ (Luk. 22, 24). „Keď už učeníci istí boli o smrti Pánovej, zkúšali, kto sa má z nich považovať za najväčšieho, aby tenže bol Majstrom ostatných.“ (Tak Euthymius).

1. Jak rýchle sa len mení naše zmýšľanie! Málo predtým boli apoštolovia veľmi zarmútení, že Kristus má byť vydaný, a teraz upadajú už do *ctibažnosti*. Dajže si dobrý pozor, aby si nebol tak nestály v dobrom! Nestále city prezradzujú slabú ctnosť. 2. Kto sa to dohaduje? Teda ešte i v škole Kristovej sa dohadujú, medzi učiteľmi poníženosti? 3. Čo bol predmet hádky? „Kto má byť považovaný za najväčšieho v očiach ľudí, nie že kto je ním v skutočnosti. Ó, márnomyseľnosť! Chceš sa len *pozdávať*, alebo chceš *byť*?

2. „*Kto je medzi vami väčším, nech bude ako menší*“ (v. 26). I toto je liek k vyliečeniu ctibažnosti, lebo však ne-

moce sa najlepšie protivnými prostriedkami liečia. Ty sa pre svoje úradné postavenie, pre svoju moc, vedomosť a pod. považuješ za najvýtečnejšieho; buď ako ten najmenší! Tak je to zákonom Kristovým určené a jeho príkladom potvrdené: „*Ja však som uprostred vás ako taký, ktorý posluhuje*“ (v. 27). Iní zdajú sa byť len väčšími; tí, čo sa ponížia, sú nimi skutočne. Verte v túto pravdu! A prečo sú nie na toto namierené snahy tvoje? Prečo sa uchádzaš o vysoké miesto, o učiteľský stolec, o úrad, vôbec o to, čo je väčšmi uctené?

3. „*A ja vám zakladám, ako môj Otec mne založil, kráľovstvo*“ (v. 29). Považuj toto čo dôvod zkrotenia ctibažnosti a nasledovania poníženosti. Otec pripravil Synovi kráľovstvo skrze poníženosť a kríž. „*Uponížil seba samého a bol poslušným až na smrť, a to na smrť na križi, prečo i Boh povýšil ho*“ (Fil. 2, 8—9) a dal mu kráľovstvo. Práve tak pripravuje Syn tebe kráľovstvo. To je spolu i jeho závetou, jeho posledná vôľa, ktorú neslobodno porušiť. Opcvrh-

nutiahodné sú teda práve tie protivné zásady, ktoré si ty doteraz nasledoval. Je to celkom isté: „*Kto sa uponíži, bude povýšený*“ (Luk. 14, 11).

S t r e d a .

Reč Krístopova pri večeri.

1. „*Jako mňa miloval Otec, i ja miloval som vás. Zostaňte v mojom milovaní*“ (Ján 15, 9). Krístopus drží dlhú reč, ktorá si veľmi zaslúži, aby bola častejšie prečítaná. Hlavné však troje sa v nej odporúča a síce: 1. *láska k Bohu*, nie akákoľvek, lež tá trvác a stála láska. Aby nás k tejto láske povzbudil, stavia nám svoju lásku k nám za vzor. „*Ja som vás miloval*“, z milosti, bez všetkej zásluhy z vašej stránky, „*tak, ako mňa miloval Otec*“ práve s tak vnútornou a čistou láskou. Či si právom nezaslúži, aby bol milovaný ten, kto takto miluje? A jaký dôkaz lásky svojej podávaš mu ty? Len o jedno prosí: „*Ak ma milujete, zachovávajúte moje prikázania!*“ (Ján 14, 15). Ó, jak ľahké je to! „*Prikázania jeho nie sú ťažké*“ (1. Ján 5, 3). Či

preukazuješ tento dôkaz lásky svojej k nemu skrze zachovanie prikázaní? Aké ovocie bude ten sbierať, čo takto miluje? 1. *Ja sa mu zjavím* (Ján 14, 21). skrz častejšie osvietenia; 2. „*Otec môj bude ho milovať*“ (v. 23).; — „*My pôjdeme k nemu a spravme si príbytok u neho*“. Uváž toto dobre!

2. „*Nové prikázanie vám dávam: aby ste sa vospolok milovali, jako som vás ja miloval*“ (Ján 13, 34). Božský Spasiteľ odporúča teda 1. *lásku k bližnému*. Keď tejto niet, tak niet tam ani lásky k Bohu (I. Ján 4, 20). Kristus menuje prikázanie lásky k bližnému „*novým prikázaním*“: na tomto prikázaní zakladá sa totiž Nový Zákon, ktorý je *zákonom lásky*, v ktorom sme my pod Kristom, čo hlavou, všetci „*jedno telo, a každý sme jedon druhému údmí*“ (Rim. 12, 5). „*Nové*“ je toto prikázanie, nie pre novotu lásky vôbec, lež lásky „*ako on*“ miloval: *darmo, i nepriateľov*, na svoju *vlastnú újmu*, medzi *trápením*, ba až *ku križu* — len aby nás vykúpil. Ó, jak veľmi si od tejto dokonalosti vzdialený! Jestli chceš byť jeho učeníkom, tak snaž sa roznie-

tiť lásku túto v sebe! Lásku túto požaduje on čo známku svojho učeníctva. „*Po tom budú poznávať všetci, že ste mojimi učeníkmi, keď budete mať lásku jeden k druhému*“ (Ján 13, 35).

3. „*Pýtajte, a dostanete!*“ (Ján 16, 24). Spasiteľ teda odporúča 3. modlitbu. 1. Vzbudí nádej vyslyšania. „*Čokoľvek budete pýtať od Otca v mojom mene, to učiním*“ (Ján 14, 13). — 2. Stupňuje nádej našu tým, že nás učí prosiť *toho* Otca, ktorý je dobrý a mocný: „*budete pýtať niečo od Otca?*“ — 3. Učí, že to, čo prosíme, musí byť „*niečo*“, t. j. — hovorí sv. Augustín¹⁾ — „že to v porovnaní so životom večným nesmie byť ničím“. 4. Učí, že sa máme modliť „*v mene jeho*“, t. j. v nádeji v jeho zásluhách, ktoré sú potrebným podkladom každej modlitby.²⁾ 5. To, za čo prosíme, má sa vzťahovať na slávu Božiu: „*aby sa Otec preslávil v Synovi*“ (Ján 14, 13). Jestli ty podmienky tieto presne splníš, tak obdržíš, za čo prosíš.

¹⁾ Tract. '02 in Joan.

²⁾ Rupert. l. 12. in Joan.

Š t v r t o k .

Kristus teší apoštolov,

1. „*Nenechám vás sirotami: prídem zase k vám*“ (Ján 14, 18). — Spasiteľ teší apoštolov smútiacich sa nad jeho odchodom, nakoľko im prisľúbi, že on im bude *v každej trpkosti na pomoci*. Keď je dobrotivý Boh s tebou, kto je vtedy proti tebe? On ťa neopustí, jestli ho ty prv neopustiš. On ti bude vždy *Otcom*, keď ty neprestaneš mu byť *synom*. Keď ťa i na krátky čas ponechá v zármutku a trápení, len krátky čas. — a ty ho uvidíš a tešiť sa bude srdce tvoje. — 2. Podáva im odhodlanosť skrze *nádej vo večnú odmenu*: „*V dome môjho Otca je mnoho pr bytkov a ja odchádzam pripraviť vám miesto*“ (v. 2). Maličké je každé trápenie, avšak dľa prisľúbenia Pána bude ono kedysi večne odmenené — nebeskou slávou. Na túto opieraj obličaj svoj, aby si v úzkosti neztratil odhodlanosť!

2. „*Ponevác nie ste zo sveta, lež ja som vás zo sveta vyvolil, preto vás svet nenávidí*“ (Ján 15, 19). Ajhľa, tretia potecha: je to *znakom božského vyvolenia*,

keď musíš niečo trpieť. Tí, ktorých odvrhne Pán Boh, nechá, aby išli po šlapajách veľkých zástupov a ich žiadostí. Ježiš prikladá: „*Otec sám miluje vás, preto, že vy ste milovali mňa*“ (Ján 16, 27). Štvrtá potecha pozostáva v tom, že trápenia sú *zálohom lásky Boha* k nám. Čo potrebuješ ešte väčšieho potešenia, ako vedieť, že Ťa Pán Boh miluje?

3. „*Keď mňa prenasledovali, i vás budú prenasledovať*“ (Ján 15, 20). Na piatom mieste poukazuje na svoj vlastný príklad, aby nás potešil: „*Mňa nenávideli prv než vás*“ (Ján 15, 12). „*Avšak dúfajte: ja som premohol svet!*“ (Ján 16, 33). I vy ho premôžete, lebo ja bojujem s vami. Konečne 3. „*Váš zármutok premení sa na radosť*“ (v. 20.), radosť však svetu — na večný žiaľ. O čo lepšie je to pre teba, aby si nastúpil tú cestu, ktorej cieľom je radosť večná! Teda za *tŕním*, za *krížom* musíš len *bažiť!*

Piatok.

Modlitba Kristova k Otcovi za svojich učeníkov.

1. *Otče svätý, v mene svojom zacho-*

vaj ich, ktorých si mi dal, aby boli jedno, jako i my" (Ján, 17, 11). 1. Oni majú byť jedno skrz najdokonalejšiu jednotu lásky, ako božské osoby najsvätejšej Trojice, keď i nie od prírody, predsa však aspoň skrz smýšľanie, úsudok a vôľu, aby to isté poznali, to isté chceli. 2. „*Neprosím, aby si ich vzal zo sveta*" (v. 15), z ich úzkosti, pretože viem, že oni ešte pre moje meno trpia, „*ale aby si ich zachoval od zlého*", t. j. od hriechu. Väčšmi sa máš teda o to starať, aby si sa chránil hriechu, než križa a trápenia! 3. „*Posväť ich v pravde*" (v. 17) skrz milosť Ducha svätého, aby mohli byť udatnými služobníkmi evanjeliuma! Lež účinkuj i ty spolu s milosťou, aby si sa stal udatným služobníkom a aby si bol nie len na oko, lež opravdu svätým!

2. „*Tvoji boli a mne si ich dal a zachovali tvoju reč*" (v. 6). To je prvý dôvod, prečo sa on za nich modlí. Z jednej stránky totiž, pretože sú mu oni Otcom sverení, z druhej stránky však i preto, pretože slovo Božie, t. j. vieru alebo zákon zachovali a milosť Božia v nich

nebola márna; týmto sa učinili hodnými, aby sa on za nich modlil. Chceš-li, aby ti bol Kristus prímluvníkom u Otca? Tak vtedy hľad', aby si mohol opravdu povedať: „*Tvoj som ja!*“ (Žalm 118, 94). Hľad', aby milosť Božia nebola u tebe marná! — Druhý dôvod, prečo sa Pán za apoštolov modlí, je vyjadrený slovami: „*A v nich som oslávený* (v. 10); lebo oni rozhlasovali slávu moju pred ľuďmi. Oslavuješ-li aj ty láskavého Boha smýšlaním, slovom a skutkom?

3. „*No, neprosím len za nich, ale i za tých, ktorí skrze ich slovo uveria vo mňa*“ (v. 20). Ver, že sa on i za teba modlil, nakoľko ťa on čo vševedúci na základe svojej božskej bytnosti a jako človek skrz vliate mu vedomosti prítomného videl. Modlitba Pánova bude mať svoj účinok, jestli jej žiadnej prekážky robiť nebudeš. Za čo však prosil pre teba a pre všetkých? 1. Aby všetci jedno boli. 2. „*Ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe: aby aj oni v nás jedno boli*“ — skrze lásku k Bohu. Za túto dvojakú lásku prosil on pre teba. Ó, jaký si šťastlivý,

jestli každú inú *smyseľnú* lásku zo seba neoddiališ.

S o b o t a .

Ježiš vyjde z jedálne do zahrady a predpovie pohoršenie sa svojich učeníkov.

1. „*I vyšiel a išiel dľa obyčaje ... na horu Olivovú*“ (Luk. 22, 39). Ježiš ide von z mesta, ktoré tak miloval, tak mnohými dobrodeniami obsypal a slzami oplakal: ono však milostí tých nepoužilo. Kto by sa mal ešte i pri milostivých prejavoch Pána obávať, že by ho on mohol opustiť? Tie ti totiž tým, že ti boli poskytnuté, nedodávajú istoty, ale len tým, že dľa síl svojich s nimi spoluúčinkuješ. — „*A šiel dľa obyčaje*“ na horu Olivovú. Keď sa chcel modliť, obyčajne sa hluku odľahoval a od tejto svojej obyčaje neupustil, hoci vedel, že ho tam majú chytiť. Nech ti to slúži k poučeniu, že sa od nábožných úkonov žiadnymi prekážkami nemáš dať sdržovať, tým menej môžu sa však také vyhľadávať alebo falošné predstierať.

2. „*Vtedy riekol im Ježiš: Vy všetci pohoršíte sa nado mnou tejto noci*“ (Mat. 26, 31.), totiž pre bázeň a malomyseľnosť, prečo vy mňa, čo svojho pastiera, opustíte, keď uvidíte, že sa to plní, čo som vám tak často predpovedal. Niečo inšie je to na žalár a na smrť *mysleť*, a niečo inšie nebezpečenstvo *prítomné vidieť*. Vzdialené zlo sotva vie komu strachu nahnať, prítomné zastraší i tých najsilnejších. Jestli si si to v tisíc rozjímانيach vzal pred seba, že zlo pretrpíš, tak predsa sa ešte obávaj a nezakladaj si na sebe, lež jedine a výlučne na milosti Božej!

3. „*Tu odpovedal Peter a riekol mu: I keď sa všetci pohoršia nad tebou, ja sa nepohorším*“ (v. 33). Toto povedal síce Peter v jeho známej horlivosti, lež horlivosť táto nebola spojená s poníženosťou. Kto príliš veľmi dôveruje v seba, ten málo vykoná a do veľkých chýb upadá. Tak sa to stalo i s Petrom. 1. *On protimluví Kristovi*, najväčšej pravde a to nie raz, lež opätovne. 2. *Tvrdošijne zprotiví sa Pánu*, ktorý mu tak vážne predpovedal pád jeho. 3. *Príkladom*

svojím *on zavedie ostatných*, aby oni práve tak vyprávali. On mal povedať: Udeľ mi milosť, aby som sa, keď sa všetci pohoršia, nestal účastným zrady.¹⁾ Ty sa teda nesmieš ani na svoje vlastné dobré city veľmi spoliehať, po-neváč sa ony na lahodný vetrík obrátia, lež musíš sa snažiť, aby si ich na milosť Božiu silne založil.

Prvá nedeľa pôstna.

Zármutok a smrteľný strach na hore Olivovej.

1. „*Počal sa zarmucovať a tesknúť*“ (Mat. 26, 37). Keďže Kristus bol opravdu blažený, tak by sa nebol mal ani báť ani rmútiť, keby nebol dovolil citom týmto, aby zaujaly dušu jeho. V tomto bola nadmiera lásky: on dobrovoľne chcel i v tejto ľudskej svojej prirode nosiť trpeľ, ktorú nepriatelia jeho nemohli trýzniť. Príčiny smútku tohoto boli nasledujúce: 1. *Živá predstava všetkých svojich jednotlivých trápení a svojej nadovšetko hanobnej smrti*. Všetko, čo on postupne pretrpeľ mal, to všet-

¹⁾ Orig. hom. in Matth.

ko cítil spolu v tom čase. I ja chcem celé jeho umučenie do jedného celku zachytiť, aby stále bola v srdci mojom „*kytička myrrhy*“ (Cant. 1, 12). — 2. *Živá predstava všetkých hriechov ako i malicherného ovocia, ktoré sa z jeho umučenia získa.* Teda i ty si bol príčinou tohoto zármutku! Kristus bol smutný pre teba, pretože „si sa ty veselil keď sa zlé činí“ (Prísl. 2, 14). Práve toľko súženia si pripravil dobrotivému Bohu, koľko pôžitku si dovoľil sebe. Ach, v budúcnosti nerob to nikdy viac, aby sa on nesťažoval na teba: „*Aký úžitok je z krvi mojej?*“ (Žalm 29, 10).

2. „*Vtedy riekol im: Smutná je moja duša až na smrť*“ (v. 38). V týchto slovách sa vyrazil jeho bôľ: snáď aby potešenie hľadal? Ó, nie; on i to chcel zjaviť, čo v duši jeho skryté bolo a čo nemohli apoštolovia poznať: „*Moja duša*“, ktorá skutočne požíva blaženosť nazierania na Boha, pri ktorej prirodzeným spôsobom žiaden zármutok obstať nemôže, „*je predsa zarmútená!*“ Ó, zadiť sa! Kristus robí zázraky, aby len mohol trpieť! Ó, láska! Ó, túžba za trpe-

ním! Avšak komu odhalil on tento svoj *zármutok*? Tým učeníkom, ktorí i pri jeho *premenení* boli sprievodcami jeho. Pouč sa z toho! Tých, ktorým dobrotivý Boh duchovné *potechy* poskytuje, *k veľkým utrpeniam* pripravuje. Uč sa pri Kristovi byť nie len na vrchu Tábor, lež i pri smrteľnom zápase jeho na hore Olivovej!

3. „*Počkajte tu a bedlite so mnou!*“ (v. 38). Tu môžeš uvažovať, že akých prostriedkov používa Kristus proti zármutku. Ponajprv *sdelil učeníkom svojim celý tento svoj zármutok*. Na bôli zdá sa uľaviť, keď sa priateľovi sdelí. To zkusíš i sám, keď pokušenia svoje sdeľíš svojmu duchovnému otcovi. Práve tak, ako je ťažko liečivé prostriedky najst pre tajné rany, ľahko je liečiť odhalené. 2. *Utieka sa k modlitbe*: „*Posedzte tu, kým zajdem ta a pomodlím sa!*“ (v. 36). Nesvedie dcéru kráľovu žiaden vôbec, keď ona dôveryplne volá k svojmu otcovi. Keď je zlodej volaním prezradený, ihneď dá sa na útek. V páde de, že si pokúšaný, neobracaj sa na tvory, lež na dobrotivého, Boha!

P o n d e l o k.

Modlitba Kristova v zahrade.

1. *Otče môj, ak je možné, nech ma pominie tento kalich*“ (Mat. 26, 39). To je prvá čiastka jeho modlitby. Modlí sa ako človek, keďže priznáva sa k shrozeniu svojmu pred tak trpkou smrťou. Modlí sa však i z túžby, aby umučenie jeho dľa možnosti urýchléné bolo: tak to bolo zjavené sv. Katarine Sienskej. Neprosí, aby vyhnul kalichu, lež, ako sv. Hilarius¹⁾ hovorí, „aby to, čo naňho pride, i iným sa stalo účasťou; aby kalich, ktorý on pije, podobne aj druhí pili.“ Predstav si teda: ten kalich umučenia podáva ti Kristus k vypitiu. Hovor dôverne: „*Kalich spasenia vezmem*“. Jestli je však „*duch ochotný, ale telo nevládne*“ (Mat. 26, 41.), tak prilož: „*A meno Pánovo vzývať budem*“ (Žalm 115, 13).

2. „*Avšak nie ako ja chcem, lež ako ty.*“ Toto je druhá čiastka jeho modlitby. Keď sa on ako človek za to modlil, aby bol od smrti oslobodený, modlil sa nadarmo: včul opraví svoju prirodzenú

¹⁾ Cap. 31. in Matth.

vôľu rozumnou vôľou, ktorá sa božskej vôľi podrobuje. Keď sa modlil z túžby, aby dľa možnosti rýchle trpel, tak zriekne sa i toho. Keď sa konečne modlil, aby aj iní kalich tento piť mohli, sdeľuje to už teraz Otcovi, že komu a v akej miere by chcel tento kalich utrpenia podať. Uč sa, že rozumom musíš naprávať náklonnosti svojej prirodzenej túžby! Uč sa vo všetkom spoliehať sa na vôľu Božiu!

3. *„Odišiel opäť a modlil sa po tretie a hovoril túže reč“* (v. 44). Dva razy pretrhol modlitbu z lásky k svojim učeníkom, ktorí vo veľkom nebezpečenstve boli a predsa sa odovzdali spánku. On ich chcel k modlitbe povzbudiť, aby mali protiprostriedok proti ich budúcej malomyseľnosti. Tak uplatňuje Pán striedavo svoju horlivosť v *modlitbe* a horlivosť v *láske k bližnému*. Tak musíš robiť i ty. Keď si sa zjavil medzi ľuďmi, vráť sa s láskavým Bohom nazpäť! — Občas musí sa však i modlitba pretrhnúť, aby sa k pomoci pospiechalo spolubližnému. Skutky *lásky* sú *šľachetnejšie*, než skutky *pobožnosti*. — *„A modlil sa po tretie a hovoril*

túže reč". Táto istá modlitba je nie daromná a neplodná, v ktorej sa častejšie tie isté záležitosti opakujú.

U t o r o k .

Smrteľný zápas a krvavý pot Kristov.

1. „*A v zápase postavený dlhšie sa modlil*" (Luk. 22, 43). Bol to zápas nižšieho človeka, boiaceho sa smrti s vyšším, ktorý bezpodmienečne chcel a pre seba určil smrť. Uč sa z toho, aby si ty pomocou rozumu a vyššieho človeka stále bojoval s nižším a že si to musíš odoprieť, čo si smysly žiadajú. Len to musíš chcieť, čo ti rozum káže, a to nie ľahostajne musíš chcieť, lež, je-li potrebné, ešte i so smrteľným zápasom! Uč sa ďalej: čím väčšmi si pokúšaný, tým horlivejšie sa musíš oddávať modlitbe; vtedy bude ti láskavý Boh po boku stáť a dopomôže ti k víťazstvu.

2. „*A jeho pot bol ako kvapky krvi, tečúcej na zem*" (v. 44). Jak ďaleko ide veľký Boh k vôli mne! Ja som nemocný a aby som bol uzdravený, lekár sa potí krvou! Zem volá o pomstu proti mo-

jej duši za moje hriechy: veď inšie by som nebol mohol očakávať. Avšak „Ježiš pokropí túto moju dušu krvou svojho milosrdenstva, aby ona milosrdenstvo. soslala na mňa.“¹⁾ Milosrdenstvo! Milosrdenstvo, môj Bože! — On si dušu moju čo „výbornú vinicu štepil“ (Jer. 2, 21). Ponevác sa ale táto stala neúrodnou a daromnou, tak polieva ju svojou krvou. Ó, jak veľmi si ma miloval, Bože môj! Ó, jak málo ti dávam za to! Ty *krv* svoju vylievaš a ja *ti* chcem *pot* svoj odprieť?

3. „*Zjavil sa mu anjel s neba a posilňoval ho*“ (v. 43). To je ovocie vytrvalej modlitby. Jestli si roztrpčený, vytrvaj v modlitbe: dobrotivý Boh pošle ti anjela vnútornej potreby. Anjel však netešil Spasiteľa len poučením, lež chválil jeho odhodlanosť, jeho múdrosť, jeho poslušnosť oproti Otcovi, jeho lásku k ľuďom. Vyzdvihol slávu, ktorá z umučenia jeho pre Otca nebeského vyplýva, radosť, čo anjeli majú... A jak ponížene prijíma Stvoriteľ potechu túto od tvorov. Uč sa, aby si aj ty zronené duše po-

¹⁾ Rupert. l. 12. de Vict. Verb.

chvalou tešil! Pouč sa z toho ďalej, aby si poslúženia takých, ktorí pod tebou stoja, pyšne neodmietol!

S t r e d a .

Kristus pretrhne svoju modlitbu a navštívi svojich učeníkov.

1. „*I prišiel k svojim učeníkom a našiel ich spať, i riekol Petrovi: Tak teda nemohli ste so mnou bedliť jednu hodinu?*“ (Mat. 26, 40). Pán ide k apoštolom, aby videl, či bedlia a sa modlia, ako im prikázal. Predstavený sám teda za podriadenými pozerá; keď to činí, nesmie byť preto od týchto ponížený. — „*Našiel ich spať.*“ Tie silné uisťovanie Petrove zmenily sa teda v spánok. Jak často ti je ťažko, aby si aspoň jednu hodinu strávil s Pánom! Jak často nevieš byť ani za jednu hodinu ostražitý, aby si si dal záležať na zachovaní svojich predsavzatí! Si-li karhaný, mlč s Petrom! On, ktorý ináč tak rýchle mal na pohotove odpoveď, mlčí, keďže bol zahanbený.

2. „*Bedlite a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia!*“ (v. 41). Hrozilo ne-

bezpečenstvo, že apoštolovia zo strachu pred Židmi zapredajú a opustia Pána. Preto ich Kristus napomína, aby bedlili a sa modlili. Hľa, najlepšie ochranné prostriedky proti pokušeniam: ostražitosť alebo pozornosť a modlitba. „*Bedli*“: rob pozorne, obozretne a rozvažite! Často narazíš na prekážky, lebo nerozvažite robíš a mluviš. „*Modli sa!*“ Lebo „ten príde do pokušenia, ktorý nepríde k modlitbe.“ Tak hovorí sv. Chrysologus.¹⁾

3. „*Potom prišiel k učeníkom svojim a riekol im: Spite len a odpočívajte: hľa, priblížila sa hodina a Syn Boží bude vydaný do rúk hriešnikov*“ (v. 45). Akoby posmešne, hovorí Pán učeníkom „*Spite*“. Týmto chcel asi povedať: „Ja som vás včas upozornil, aby ste vyhýbali nebezpečenstvám: hľa, včul nadišla už hodina, keď ja budem odovzdaný a vy by ste mali za mňa stáť. Čo chcete teraz započat, keďže ste žiadnych poriadkov neporobili? Vy ste nechceli so mnou bedliť a modliť sa, ponechám vás teda samých na seba.“ — Ó, Pane, kiežby sa

¹⁾ Serm. 43.

nine to nikdy nestalo, aby si ma samého na seba ponechal! To by bolo iste mojou záhubou. Preto chcem s tebou bedliť a modliť sa, aby som tak s tebou vyhnul nebezpečenstvám!

Štvrtok.

Ježiš ide ozbrojenej stotine v ústrety

1. „*Vstaňte a poďme! Hľa, priblížil sa ten, ktorý ma zradí*“ (Mat. 26, 46). To sú slová toho, ktorý túži za putami a umučením. Odkiaľ je to, že je on teraz v prítomnosti drábov tak veľmi odhodlaný, on, ktorý nedávno už pri púhej myšlienke na ne „*začal sa zarmucovať a teskníť*“. Poznaj v tomto silu modlitby a dokonalej oddanosti do vôle Božej! Keďby si prostriedku tohto používal, išiel by si neohrožene tým veciam v ústrety, ktorých si sa obával. Ty totiž len preto ztratíš odhodlanosť počas trápenia, pretože si sa predbežným myslením naň nepripravoval, pretože ho neprijímaš z ruky Božej. Odtiaľ je to, že zutekáš, keď sa blíži hodina.

2. „*Kým on ešte mluvil, hľa, Judáš, jeden z dvanástich, prišiel*“ (v. 47). Jak ďaleko zašla neúzdená náruživosť Judášova. Následkom svojho lakomstva stal sa zlodejom, zo zlodeja nenávistníkom Kristovým, z nenávistníka Kristovho stal sa zradcom a zapredateľom tohože, — stal sa náčelníkom stotiny vrahov! Ó, nešťastný človek, ktorý sa raz ešte náruživosti dá opanovať!! Nie je treba k tomu mnoho náruživosti, aby si do záhuby prišiel: i jedna jediná k tomu postačí. Jedna volá celé množstvo za sebou. Polož sekeru na korene! A hneď čo by si i rehoľníkom bol, máš príčinu, aby si sa obával, lebo však Judáš bol „*jeden z dvanástich*“!

3. „*A ten, ktorý ho zradil, dal im znamenie a riekol: Koho pobožkám, to je on, chytte ho*“ (v. 48). Pozoruj tu vynálezavú usilovnosť zlosti! Predvída, že vojaci nebudú vedieť ľahko poznať Pána: vedel, že už raz odišiel, keď ho chceli ukamenovať, po druhé zasa, keď ho chceli kráľom urobiť. Aby teda i teraz neodišiel, upozorňuje ich, že ho obozretne musia viesť. Ó, kiežby si ty robil s

toľkou obozretnosťou a rozvažitosťou *dobré!* Ó, kiežby si obozretne viedol ty Spasiteľa, aby si ho zo srdca svojho neztratil!

P i a t o k .

Bozk Judášov,

1. „*A ihneď pristúpil k Ježišovi a riekol: Zdrav buď, rabbi! A pobožkal ho*“ (Mat. 26, 49). Judáš ihneď pristúpil k Ježišovi, práve tak nehanebne ako i pretvaračsky: s veselou tvárou, ale s jedovatou dušou. „Komu smrteľné úklady pripravoval, tomu odovzdáva pozdrav!“¹⁾ On menuje *ho* „rabbi“-m, majstrom, od učeníctva ktorého neverne odpadol. Bozká ho. „Opovážil sa najvznešenejší znak lásky urobiť nástrojom diabla“, hovorí sv. Ambróz.²⁾ Keby si to bol videl, ako by si bol dával na javo slovami i mimikou svoju nevôľu! A predsa koľko zlého činíš ty! Neni na tom ešte dosť, že zovňajšie odznaky kresťana alebo rehoľníka ukazuješ, ale hľad, aby vo vnútrajšku tvojom nebol skrytý *jed!*

¹⁾ Victor z Antiochie — ²⁾ In. c. 22. Luc.

Keď ťa i nekarhá snád' človek, budeš predsa kedysi súdený Bohom, ktorý všetko vie.

2. „*A Ježiš mu riekol: Priateľu, načo si prišiel?*“ (v. 50). Judáša menuje „*priateľom*“, aby ho priateľom učinil. Pýta sa ho, načo prišiel, aby vstúpil do seba a rozvážil si, že jak hrozný zločin chce spáchať. Ó, nekonečné milosrdenstvo Božské, čo všetko neurobíš, aby si hriešnika zasa nazpäť priviedlo! Spasiteľ mu nepovie „*zbojník*“, nie „*zatratený*“, nie „*bezbožník*“, nie to hľadá, čoho by si zločin Judášov zaslúžil, lež že čo sa svedčí na jeho lásku. Keď je on tak láskavý k jednému *nepriateľovi*, čo bude potom robiť s jedným *verným služobníkom*? — Ako sa chováš ty voči tomu, kto ťa urazil?

3. „*Judášu, bozkom zrádzaš Syna človeka!*“ (Luk. 22, 48). Našlo by sa zvíeta, ktoré by neboly musely zkrotiť tieto tak láskave povedané slová? „*Hľa, nevypovedateľné milosrdenstvo! Kým jeho prezradzujú, stará sa o zradcu.*“¹⁾

¹⁾ Euthymius,

Ešte i teraz sa pokúsi, aby mu predstavil hroznú veľkosť zločinu jeho, aby si to predsa rozvážil, čo zamýšľa urobiť. Čo by si ty urobil, keby ti bol dobrotivý Boh práve v okamihu, keď si chcel zhrešiť, povedal: „Čo zamýšľaš? Syna človeka chceš zradiť?“ Bezpochyby bol by si rýchle od hriechu odstúpil. Avšak keď ho i nevidíš očami, predsa si ho mal vidieť v duchu, keď ti vzkrsla myšlienka: „Chceš to urobiť? Veď je to hriech: dobrotivý Boh sa tým obrazí!“ A jak často mluvil on už takto k tebe! Avšak jaký tvrdošijný si ty bol!

S o b o t a .

Ježiš sa dá stoline poznať.

1. „*Ježiš tedu, ktorý vedel všetko, čo malo prísť na neho, predstúpil*“ (Ján 18, 4). Stotina prišla do vzteku; Judáš ho už pobozkal a predsa sa naňho ešte nevrhli, ako sa boli dohodli, lež stoja nepohnutí. „*A Judáš stál pri nich.*“ Oni nemohli chytiť Ježiša, lebo on to ešte nepripustil: preto predstúpil pred nich. Týmto ukázal, že by medzi všetkými o-

kolnosťami mohol odísť, ale že zo svojej vlastnej pohnútky a zo slobodnej vôle chce trpeť, ba že s veľkou odhodlanosťou ide umučeniu v ústrety. Nasleduj jeho príklad. Nútená trpezlivosť je nie trpezlivosť synov Božích. Kto nejde protivienstvám v ústrety, ten uteká pred nimi, keď prichádzajú.

2. „A on im riekol: Koho hľadáte? Odpovedali mu: Ježiša Nazaretského! Riekol im Ježiš: Ja som! Ako im teda on riekol: „Ja som“, ustúpili nazpäť a padli na zem“ (v. 4—6). On sa pýta a to opätovne: nie aby sa dozvedel, koho hľadajú, lebo však on všetko vie, lež aby oni museli odpovedať: „Ježiša Nazaretského“ a aby z hodnosti osoby tejto ukrutnosť zločinu svojho poznali. Ó, dobrota Božská, ktorá si tak vynálezáva v prostriedkoch, aby si nás hľadala! — Poznaj ty hodnosť osoby tej, nie len preto, aby si Ježiša viac neobrazil, lež aby si ho tým horlivejšie hľadať mohol. Kto nehľadá Boha láskavého, ten ztratí sám seba. — Na jedno slovo Pánovo „Ja som“, čo nebolo vyhrážajúce ani zdrcujúce, ustúpili všetci nazpäť. Čo sa

ale stane, keď kedysi pri súde volať bude hlasom hromovým: „*Ja som, — s kým si ty tak hanebne zachádzal!*“ — Hľadaj ho teda horlive s láskou a ochotnou poslušnosťou!

3. „*Keď teda mňa hľadáte, nechajte týchto odísť*“ (v. 8). Ježiš týmto prezradzuje svoju starostlivosť a obavu o svojich, že by mohol čo len jedného z nich ztratíť. Keď on teda tak veľkú starosť mal *o tých málo*, tak má predsa docela iste nie menšiu starosť *o toľké tisíce veriacich*. „Čo sa stalo s niekoľkými“, hovorí sv. Cyrill z Alexandrie,¹⁾ „ako by to mohol neurobiť s väčším počtom? A on, ktorý v takom položení mal starosť o málo, akoby nemal chrániť nepočetných veriacich?“ Teda i ty stojíš pod jeho ochranou. Silne dúfaj. Nedá ti zahynúť, jestli len sám seba do záhuby neprivedieš! 2. Spasiteľ sa stará o dobré meno učeníkov. Predvída totižto, že sa oni na všetky strany rozutekajú; nech to teda tak vypadá, že čestne odišli. — Ako sa snažíš ty zakryť chyby spolubližných?

¹⁾ Lib. 11. c. 34.

Druhá nedeľa pôstna.

Peter bráni Pána

1. „*Peter ale, ktorý mal meč, vyťasil ho a udrel sluhu hlavného kňaza*“ (Ján 18, 10). S privolením Kristovým vložili sluhovia ruku naňho. Peter nechá sa strhnúť horlivosti svojej za Pána: bez toho, že by bol býval vyzvaný, aby bránil Krista, z vlastného popudu udrel mečom. Toto bola nerozmyslená horlivosť. Priviedol seba a ostatných, ba samotného Krista do väčšieho nebezpečenstva. On je totiž sám proti všetkým ostatným. Práve tak, ako je dobrá *horlivosť*, je potrebná i *rozvážlivosť*. Ešte i pri dobrých snahách musí sa vyhýbať príliš veľkej ostrosti. *Horlivosť* musí byť s *láskou* spojená, aby neprešla do hnevu alebo pomsty. Keď tvrdíš, že si horlivý za slávu Božiu, tak preukáž horlivosť tú oproti samému sebe! Mnoho nájdeš u seba, oproti čomu zakročiť musíš. Odriekni, čo neslúži na slávu Božiu!

2. „*Schovaj svoj meč do pošvy! Či nemám piť kalich, ktorý mi dal Otec?*“ (v. 11). Ježiš karhá Petra a poučí ho.

že kalich umučenia podaný mu je síce ľuďmi čo služobníkmi, predsa však že ho on od Otca dostáva. Ten mu ho dáva v prvom rade, lebo však jeho prozreteľnosťou riadi sa všetko. Preto ty nehovor viac: tento alebo onen ma obráža, utláča ma, uráža moju česť a pod. Kalich tento podáva ti ten, ktorý Synovi svojmu o veľa väčší kalich umučenia dal k vyprázdneniu. Ty okrádaš Pána Boha o jeho slávu, keď biednemu tvorovi pripisuješ, čo je vlastným dielom Boha. On je to, a nik iný, „*ktorý do ríše mŕtvych zavedie a nazpäť vyvedie*“ (1. Kor. 2, 6). To nech ti je k potešeniu, že Otec nebeský je to, čo ti podáva kalich, on, ktorý ti týmto nie škodí, lež len osožiť chce; ako lekár chce trpkým nápojom liečiť tvoju chorobu.

3. „*I dotkol sa mu ucha a uzdravil ho*“ (Luk. 22, 51). Sluha Pánov zapríčinil škodu. Pán sám túže zasa napraví, tak, akoby bol býval k tomu povinný. On zahojil rany toho, ktorý len preto prišiel, aby rany dával. Pán sa odpláca dobrým za zlé. Jak často to on i tebe robí? „On nás učí, aby sme boli dobro-

činní k našim prenasledovateľom“, hovorí sv. Chrysostomus. Vylieči ucho, potrebný to nástroj viery a nasledovne aj iných božských vnuknutí. Ó, kiežby vyliečil Pán i tvoj vnútorný sluch, aby si pozoroval na jeho sväté vnuknutia!

Pondelok.

Zajatie Ježišovo; útek apoštolov.

1. „*Ježiš riekol zástupom: Ako na lotra vyšli ste s mečmi a kyjmi polapíte ma. Deň po deň sedával som u vás a učil v chráme a nechytíte ma!*“ (Mat. 26, 55). On, ktorý čoskoro najpotupnejším spôsobom má byť poviazaný a odvlečený, nič nepovie, čo by sa s jeho láskou nesrovnávalo. 1. Slovmi svojimi dáva vedieť, že najbôľnejšie sa ho dotklo, keď s ním ako so zbojníkom zachádzajú, hoci sa žiadnej inej lúpeže nedopustil, iba že *diablovej vytrhol duše*. Ó, nechže je moja duša tvojou korisťou, Ježišu môj! Nože, vezmi si ju! — 2. Poukazuje na ich *nevďačnosť*, že týmto sa mu odplácajú za učenie v chráme im prednášané, ktoré predsa tak často ob-

divovali. Čo dáš za to dobrotivému Bohu, že vnuknutiami k tebe mluví? — 3. Ukáže im, že nie ich mocou, lež zo *svojho vlastného popudu* bude chytený, keď on bude chceť. A preto musí byť teraz chytený, lebo toto je tá hodina, ktorá je Otcom určená. V túto sa chce odovzdať do ich rúk. Tak napravil Spasiteľ moje previnenie, že som sa odovzdal do rúk diablových.

2. „*Vtedy pristúpili k nemu, vložili ruky na Ježiša a chytili ho*“ (Mat. 26, 50). Ukrutní levi vrhnú sa na baránka! Pováž ich neľudskosť! Oni ho sácajú, sem-tam ho mykajú, bijú ho, hodia ho na zem, vlečú ho ďalej, šľapajú ho nohami, ruky, krk a prsia obtočia povrazmi a refazmi. A chceš počuť príčinu toho? „*Duch úst našich, Kristus Pán, bol pre naše hriechy chytený*“ (Žalospev 4, 20). Ty si upriadol povrazy, ty si ukul refaze — svojimi hriechami. Na teba sa on sťažuje: „*Povrazy hriešnikov splietly ma*“ (Žalm 118, 61). Lež obávaj sa! Príde raz čas, keď mocný Samson roztrhá putá a vtedy „*Boh je Pánom pomsty, Boh pomsty slobodne jedná*“

(Žalm 93, 1). Dajže teda putá na ruky svoje, aby si ich viac nemohol vystref po zlom!

3. „*Vtedy učeníci všetci opustili ho a utiekli*“ (v. 56). Už zamĺknu tie slová: „*Podme i my, aby sme umreli s ním*“ (Ján 11, 16); „*I keby som mal umrieť s tebou, nezaprem ťa!*“ (Mat. 26, 35). „*Všetci*“ — ani jeden je nie vyňatý, ani ten horlivý Peter alebo milený Ján — všetci *ho opustili*, Pána a Majstra svojho *a utiekli*, aby zachránili svoj život od nebezpečenstva. Z tohoto môžeš uzatvárať, že či viac milovali seba alebo Krista. Prvou pohnútkou, aby bol Pán opustený, je *samoláska*. Uč sa teda, že v svojich predsavzatiach nesmieš dôverovať v svojej horlivosti! Často si nechal klesnúť na bojišti svoju odhodlanosť, hoci si si predtým toľkých víťazstiev nad sebou sľuboval. — Predsavzatia, ktoré činiš, musíš *skutkami* dokázať!

U t o r o k .

Ježiš je najprv k Annášovi odvedený.

1. „*A odviedli ho najprv k Annášovi*“ (Ján 18, 13). Čo sa na tejto ceste prihodilo, dá sa skôr precítiť, než slovami opísať. Jak celkom iný obraz vstupujúcim poskytuje Jeruzalem dnes, než nedávno! Jak nemilé je predsa počínanie ľudí: od radosti k zúrivosti, od oslavovania k potupovaniu, od prejavov lásky k drzostiam prichodia! A ty chceš ešte spoliehať sa na človeka? Aká len trýzeň pre telo a potupa pre česť sa len vynajst dá, všetko sa vykoná na Pánovi všetkej slávy. Maj sústrasť s ním! Uznaj, že ty si príčinou všetkého tohoto. Ó, ľutuj! A kým pozoruješ Ježiša, ktorý na všetko mlčí, uč sa tie o mnoho menšie boľasti, ktoré sa tebe prihodlia alebo ktoré si ty možno len namýšľaš, trpieť so svätým mlčaním!

2. „*Hlavný kňaz teda vyšetroval Ježiša o jeho učeníkoch a o jeho učení*“ (Ján 18, 19). Vinník a hriešnik vypočúva Sudcu a Sudca tento stojí v naj-

hlbšej poníženosti pred vinníkom! S akou pýchou, s akým posmechom a potupou je vypočutý! Ako sa posmievajú jeho učeniu! Pán Boh je od človeka, spravodlivý od hriešnika súdený! — Preto chcem, aby i mne „*na tom ani najmenej nezáležalo, aby som bol súdený od vás, alebo od ľudského súdu*“ (1. Kor. 4, 3). On, ktorý rozsudky bezbožníkov zniesol, zaslúži si to, aby som si nechal ľúbiť úsudky tých, ktorí sú lepší než ja. *Láska, ktorá je trpezlivá a všetko znesie, udrží ma vždy v rovnováhe.*

3. „*Ježiš mu odpovedal: Ja som verejne mluvil svetu... a potajomne nemluvil som ničoho. Čo sa ma vypytuješ? Spyťuj sa tých, ktorí počúvali*“ (v. 20—21). O dvoch veciach sa ho vypytovali: o jeho učeníkoch a o učení. Na prvú otázku nedal žiadnej odpovede, pretože mu učeníci neboli na česť: niečo *dobrého nemohol* o nich nateraz povedať, zlého však *nechcel povedať nič*. Uč sa z tohoto, že obozretne musíš mlúvať o spolubližných! Zamlč, čo ho neodporúča! Hľadže ďalej, aby si tak ako

učeníci, nebol mu na hanbu! Pán sa cieľom ospravedlnenia učenia svojho smelo odvoláva na verejnú mienku a hovorí bez obavy: „*Ja som verejne mluvil*“. Tak môže vyprávať ten, kto má svedectvo čistého svedomia. Aj ty budeš môcť vždy tak hovoriť, keď budeš tak robiť, ako keby ťa oči všetkých videly!

Streda.

Kristus doštane pohlavok.

1. „*Jeden zo služobníkov, ktorý tam stál, dal pohlavok Ježišovi a riekol: Tak odpovedáš hlavnému kňazovi?*“ (Ján 18, 22). Uváž ťažkú urážku túto! Udre jeden jednoduchý človek, udrený je Syn Boží neľudským pohlavkom, a to, ako nábožná mienka hovorí, so železnou rukavicou, od toho nevďačného Malchusa, ktorému on málo čo pred tým ucho vyliečil (ako to sv. Chrysostómus¹⁾ hovorí). Bitý je po tej tvári, „*na ktorú anjeli si žiadajú hľadieť*“ (1. Petr. 1, 12), v zasadnutí zákoníkov a kňazov, a to pre láskavú, pravdivú a úctivú odpoveď. Útočník je pochválený, ubitému

¹⁾ Hom. 82 in Joan.

sa posmievajú! A Pán sa napriek tomu nepomstí, hoci by mohol. Pomysli si len, keby sa to jednému zemskému kráľovi stalo od otroka, aké prostriedky mučenia, aké hranice, aké kolesá by sa tu použily? Ó, dobrota, ó, trpezlivosť môjho Ježiša! A ja s tak veľkou nevoľou znášam každé slovo, každé najmenšie zahanbenie, hoci by som si bol o veľa horšie zaslúžil!

2. *„Odpovedal im Ježiš: Keď som zle hovoril, vydaj svedectvo o zlom; keď však dobre, čo ma biješ?“* (v. 23). Prehovorí Pán pri pohlavku, kdežto mlčal pri bičovaní, trním korunovaní a pri pribíjaní na kríž. Týmto nás učí z jednej strany tomu, že trpezlivosť sa mlčaním vyznačuje, z druhej strany, že trpezlivosť nič neutratí na svojej cene, jestli sa celkom ticho a ponížene hovorí, ako to i láskavý Spasiteľ urobil. Pamätaj na jedno alebo druhé z týchto, keď ňa zasiahne urážka! 2. Pán hovorí dobre a predsa ho bijú. Pyká za previnenia môjho jazyka. Keď nedobre hovorím, vtedy ml on oprávnene vytýka: *„Čo ma biješ?“*

3. *„A Annáš poslal ho poviazaného*

k hlavnému kňazovi Kajfášovi“ (v. 24). Tu si predstav v duchu svojom všetky tie možnosti urážok, ktoré Kristus cestou ku Kajfášovi musel pretrpieť! Pozoruj potupenie Kristovo a pozri na jeho smýšľanie, ktorým on všetko Otcovi nebeskému za teba obetuje! Maj s ním sústrasť; hnevaj sa na seba, pretože si ty príčinou všetkého! Vzbud ľútosť, ďakuj...!

S t v r t o k.

Falošné svedectvá proti Ježišovi.

1. *Tu kniežatá kňazské a všetka rada hľadali krivé svedectvo proti Ježišovi, aby ho vydali na smrť“ (Mat. 26, 59).* Ich hlavný cieľ bol Ježiša zabiť. Nechceli však, aby sa im zo stránky ľudu namietalo, že Pána, nie na základe spravodlivého rozsudku zabili. „Preto hľadali krivé svedectvá, oni, ktorí práve tieto znemožňovať boli povolaní a faloš svoju zakrývali rúchom svojho sudcovského povolania“.¹) Ó, jak mnoho sa za-

¹) Victor Antioch in c. 14. Marc.

krýva rúškom ctnosti! Nerobíš to časom i ty tak? Neuspokojíš sa *zovňajším zdaním* a menej sa staráš o *podstatu* ctnosti? Kedysi sňatý bude závoj so skutkov tvojich a budú vtedy tak predstavené, aké vlastne sú.

2. „*A nenašli, hoci mnoho krivých svedkov predstúpilo*“ (v. 60). Ó, jak nevinný je život môjho Ježiša! Zlostní ľudia nie len že žiadneho zločinu, lež ani len tône zločinu na ňom nenašli. Pekne hovorí Origenes: „Oproti Ježišovi nenašlo sa ani zdania, čo by lož bolo mohlo podporovať; tak čistý bol život jeho a tak celkom a vonkoncom bezvadný!“ Ó, kiežby i tvoj život bol takto sporiadaný, aby falošný obviňovateľ spolubratov ničoho na tebe nenašiel, čo by len zdanie hriechu malo! Keďby si teraz musel zomrieť, trúfaš si, že by ničoho nenašiel?

3. „*Tu vstalo knieža kňazské a rieklo mu: Nič neodpovedáš na to, čo títo svédčia o tebe?*“ (v. 62). Obdivuj mlčanie Ježišovo, ktoré i sám nespravodlivý sudca obdivoval! Spytuj sa po príčine. Prečo mlčíš, Ježišu môj? — 1.

Svedectvá nepotrebujú žiadnej odpovede, lebo ony samy seba vyvracujú: „*Ale ich svedectvo sa nesrovnávalo*“ (Marek 14, 59). Tie sú spôsobom jeho žitia dostatočne odrazené. Hľa, jak veľká obrana je *bezúhonnosť života!* Márne sa teda vymlúvaš slovami, jestli ťa *skutky obviňujú*. 2. „Kristus mlčaním svojím zadosťučinenie dával za bláznivú výhovorku Adamovu, ktorou on hraech svoj omlúval“ (1. Mojž. 3, 12). Tak hovorí sv. Hieronym.¹⁾ I ty privádzáš k mlčaniu Ježiša, jestli omlúvaš hriechy svoje, aby si sa pozdával byť nevinným, kdežto si vinný.

P i a t o k .

Kajfáš zaprisahá Krista a obviňuje ho rúhaním sa Bohu.

1. „*A knieža kňazské rieklo mu: Zaprisahám ťa na Boha živého, aby si nám povedal, či si ty Kristus, Syn Boží. Riekol mu Ježiš: Ty si to povedal; ja som!*“ (Mat. 26, 63—64; Marek 14, 62).

¹⁾ In cap. 14. Marc.

Pravdumilovnosťou sa pretvaruje knieža kňazské, v skutočnosti však chce ho len osočovať. Jestli totižto Kristus *mlčí*, tak možno ho čo pohŕdajúceho Bohom obviňovať, jestli však povie „*nie*“, tak predstaví sa čo *svodca a klamár ľudu*; povie-li ale „*áno*“, tak môže byť považovaný za *rúhača sa Bohu*. Lahko by bolo bývalo Pánovi z rozpakov týchto sa vytrhnúť. Teraz však, kdežto na iné otázky mlčal, odpovedal, že on je Synom Božím, hoci vedel, že pre túto odpoveď bude na smrť odsúdený. Pozri si, akou smelosťou musíš vyznávať Boha a brániť jeho ohroženú česť! Odlož všetku obavu pred posmeškami alebo nepríjemnosťami, keď sa jedná o Bohu alebo o ctnosti! Čo ti osoží život, keď si ctnosť opustil?

2. „*Odteraz vidíte Syna človeka sedieť na pravici mohutnosti Božej a prichádzať na oblakoch nebeských*“ (Mat. 26, 64). Spasiteľ hovorí tu o svojom dvojnásobnom príchode: o prvom v nízkosti tela, keď sa on „Synom človeka“ menuje, o druhom vo svojej sláve — k súdu, aby sa pyšní kňazi spamätali, že kedysi

teraz bezbožne súdia. Vtedy bude tu sedieť vo svojej mohutnosti, oni však budú stáť, trasúc sa, pred ním. — Ty, keď brata svojho nespravedlive súdiš, myslí na to, že kedysi dľa spravodlivosti budeš musieť byť sám súdený! Aby si sa nemusel báť Sudcu v oblakoch, miluj brata svojho, osobu Spasiteľa tu zastupujúceho! Aby si sa nemusel báť toho, čo sedí na pravici Otca, nenakladaj nespravedlive s bratom svojim!

3. „*Vtedy knieža kňazské roztrhlo rúcho a rieklo: Rúhal sa... Čo sa vám zdá?! Oni však riekli: Hoden je smrti*“ (v. 65—68). Pozri, ako sa tu pod rúškom nábožnosti zasa skrýva hriech! Bôh ukazuje knieža kňazské, keď dľa obyčaje ľudu trhá si rúcho, pretože, ako tvrdí, čul rúhať sa Bohu. Lepšie by boli ovšem urobili, keby radšej srdcia svoje boli roztrhali. Jeden súdi pretvarujúc sa, že slová čo najzbožnejšie vyslovené sú rúhaním sa Bohu a všetci súhlasia s úsudkom týmto a volajú: „*Hoden je smrti!*“ — Aby si *ty* nebol odsúdený, vyhlásený bol za teba Boh za vinníka. Ako sa mohol vtedy cítiť Kris-

tus? Čo myslel? Nasleduj ho v dobrej nálade, keď sa tebe a skutkom tvojim posmievajú.

S o b o t a .

Krivdy, ktoré Kristus v tú noc trpeť musel.

1. „*Vtedy pluli mu do tváři a tlkli ho pästami*“ (Mat. 26, 67). Niekomu do tváři napľuť je tá najväčšia potupa, ktorej sa môže komu dostať. „*Ó, pohliadni že, Pane, na tvár Pomazaného svojho!*“ (Žalm 83, 10). Poznaj podobizeň bytnosti svojej: toto je Syn tvoj, „*ktorého si slávou a úctou korunoval!*“ (Žalm 8, 6). Ja som sa sám dopustil zločinu tohto. Tvár Kristovú som opľuval, koľkokrát razy som dušu svoju hriechom pošpinil. Všetak je ona na obraz Boží stvorená. Dovoľ mi, Pane, aby som slinu túto sotrel: sotrieť chcem i tie najmenšie škvrny duše svojej! Ó, kiež by som sa naučil nasledovať ňu, keď mi niekto urážku do očí vrhne! Tento jeden dôvod nech ma pohne k tomu. Ty si mi išiel v ústrety príkladom svojim!

2. „*A prikryli ho a bili ho po tvári a pýtali sa ho a riekli: Hádaj, kto je to, čo ťa uderil?*“ (Luk. 22, 64). Nevedomosť pripisujú múdrosti. Ako by si to bol zniesol? A kto si ty, a kto je Boh? Oni si myslia, že ich Pán Boh nevidí, ktorý predsa i srdcia skúma. Tak môžeš zlosť svoju zakryť pred ľuďmi, ale nie pred dobrotivým Bohom. On videl toho, čo ho bil a bol by ho mohol i menovať. Čo šomreš teda, keď sa ťa kto len dotýka? Áno, i ty biješ láskavého Boha a on mlčí. On sa zdráha proti tebe zakročiť, aby si sa polepšil. Jestli to ale ty nečiniš, tak kedysi budeš musieť povedať: „Ty si ma bil tým a tým hriechom, na tom mieste, v onom čase!“ Čo povieš ty, ktorý si sa posmieval? Boh vidí a súdi!

3. „*I mnoho iného mluvíli na neho a rúhali sa mu*“ (v. 65). Uváž, že všetky krivdy, ktoré tu len veľmi vynálezavo vynajst si v stave, ten príliš rozpustený zástup robil láskavému Spasiteľovi. Zástup ten hľadel len, aby sa svojím predstaveným ľúbil, bol od vína rozpá-

lený, diablom rozčuleny a prítomnosťou žiadneho váženého muža nebol mierený. A ty sa nebrániš, Ježišu môj? Ty sa teda oddávaš do rúk hriešnikov? Ale ja sa ani raz neprepúšťam rukám tvojim! A predsa je toto práve tak potrebné, ako chceš svoje vlastné spasenie. Odteraz už chcem v твоjich rukách byť! Keď ma skrz cudzí jazyk alebo skutkom iného biješ, nebudem sa teda vyhybovať!

Tretia nedeľa pôstna.

Peter po prvé zapre Krista.

1. *Ale Peter išiel za ním pozďaleka*“ (Mat. 26, 58). „Išiel za ním“, hľa dôkaz jeho lásky, však „*pozďaleka*“, znak jeho bojazlivosti. Táto bojazlivosť zlomila už jeho horlivosť a priviedla ho *k ľahostajnosti v nasledovaní*. To je *začiatok zla*. Tým väčší sa približuješ k pádu, čím viac zanedbávaš horlivosť v službe Božej. Čím ľahostajnejšie kráčaš napred, tým väčší sa vzdiaľuje od teba ten, koho nasleduješ. *Každodenne* sa teda musí „*v obnovení ducha*“ pokračovať!

2. „*Šimon Peter ale stál a zohrieval sa*“ (Ján 18, 25). A u Matúša čítame: „*Peter však sedel vonku*“ (26, 69). Hľa, to je ovocie ľahostajného nasledovania! 1. „*On stojí*“: a konečne príde až ta, že upustí od započatej ctnosti. 2. „*On sedí*“ a spolu i spí vo svojej ľahostajnosti. 3. „*On sa zohrieva*“, pretože ho veľká zima mrví a spolu i duša mu mrzne, keďže opúšťala láskavého Boha. Či tá toto nevyzýva k horlivosti ducha? Aby si však ducha sviežeho udržal, nevmešaj sa do zástupu, t. j. medzi takých spoločníkov, ktorí žiadnej radosti v Bohu nenachádzajú! Že jak veľké je nebezpečenstvo, môže tá Peter poučiť. Avšak „kto miluje nebezpečenstvo, zahynie v ňom“ (Sir. 3, 27).

3. „*I pristúpila k nemu jedna dievka a riekla: I ty si bol s Ježišom Galilejským! Ale on zaprel pred všetkými a riekol: Nevieľ, čo hovoríš!*“ (Mat. 26, 69—70). 1. Či je Ježiš tak zlým človekom, že ho jeden apoštol nedrží za hodného, aby ho verejne vyznal? Kým ešte Peter v spoločnosti ostatných apoštolov bol, uznal Ježiša verejne za Syna Bo-

žieho, teraz, medzi ľuďmi hriešnikmi tak sa robí, akoby ho nepoznal. Tu to máš, *kam vedie obcovanie s ľuďmi ľahkomyselnými!* — 2. Na slovo jednej dievky padol Peter. Pod touto dievkou treba smyseľné pôžitky rozumieť. Kto na tie to počúva, k hanebnému pádu príde. O pravdivosti vety tejto môžeš sa sám seba spytovať!

P o n d e l o k.

Peter po druhé i po tretie zapre Krísta.

1. „*A videla ho iná dievka a riekla tým, ktorí tam boli: I tento bol s Ježišom Nazaretským! A opäť zaprel s prísahou: Nepoznám toho človeka!*“ (Mat. 26, 71—72). Druhé zapretie potvrdzuje Peter už prísahou. Tak pripravuje *je-*
den hriech cestu ešte ťažšiemu. Chráň sa menších hriechov, aby si do ťažkých neupadol! Slovo veľkej pravdivosti je to: „*kto pohŕda malými vecmi, pomaly zahynie*“ (Sir. 19, 1). — Ako, ty nepoznáš, Petre, toho človeka, ktorý ťa z vln vyslobodil, ktorého si čo Syna Božieho

vyznával, ktorého nepočetné zázraky si videl? — Ó, jak ľahko meníme svoje chovanie sa! Dotiaľ, kým je duch naplnený horlivosťou, túžime zomrieť s Kristom, keď sa však stane ľahostajným, vtedy i jedna slabá dievka, t. j. jedno slabé pokušenie je v stave nás k pádu priviesť. Kiežby len nikto nedôveroval v seba, lež kiežby každý „*so strachom a hrôzou pracoval na svojom spasení!*“ (Fil. 2, 12).

2. „*Ti, ktorí tam stáli, hovorili Petrovi: Opravdu si z nich! Ale on začal sa zaklinať a prisahať: že vraj nepozná toho človeka*“ (Marek 14, 70—71). Akým ťažkým pádom strútil sa stĺp čistoty! To je pokuta pre takých, ktorí príliš v sebe dôverujú, aby na seba ponechaní sa poučili, že jak málo sú vstave urobiť. Sotrvaj teda v bázni, lebo ináč „*chytro sa podvráti dom tvoj!*“ (Sir. 27, 4). — Aby maličkému zahanbeniu vyhnul, zaprel Peter Pána. Jak často si to ty urobil z hlúpej bojazlivosti alebo z ohľadu na ľudí, keď aj nie slovami, tak aspoň skutkom: keď si sa totiž hanbil robiť skutky ctnosti! Obávaj sa oného slova:

„Kto sa bude hanbiť za mňa, za toho sa bude hanbiť i Syn človeka!“ (Luk. 9, 26). Hanba za dobré je práve tak zlá, ako je dobrá hanba za zlé.

3. „A hneď zaspieval kohút. I rozpo-
menul sa Peter na slová Ježišove . . . : i
vyšiel von a horko plakal“ (Mat. 26,
74—75). Ó nekonečné milosrdenstvo
božské! — Keď ešte Peter mluví a
vypovedá slová zapretia, pozre naň Je-
žiš. Hneď zabudne na svoje vlastné
starosti a stará sa o spásu svojho slu-
hu, ktorý ho práve najväčšmi urazil.
Jak často si bol, ó, Pane „*pamätlivý mi-
losrdenstva svojho*“, keď by si sa bol
mohol hnevať! Jak často si mi ponúkal
prostriedky, aby som sa znovu pozdvi-
hol, keď som ešte upadnutý bol! A te-
ba by som, ó, dobrotivý Ježišu, nemal
milovať? Avšak dostatočne ťa nemilu-
jem, keď necítim boľasti a neplačem
nad krivdami, ktoré ty pretrpeť musíš.
Chcem teda započat' plakať s Petrom a
nikdy nechcem prestať!

U t o r o k .

Kristus je pred Piláta predvedený

1. „*A keď bolo ráno, všetky kniežatá kňazské a starší z ľudu držali radu proti Ježišovi, aby ho vydali na smrť*“ (Mat. 27, 1). Tento tretí rozsudok je zlomyseľnejší, nežli tie predošlé. Pri prvom nesúhlasili všetci, pri druhom bolo to pochybné, a pri treťom ushodli sa všetci jednohlasne na rozsudku smrti. Takto postupujú i hriechy. Chráň sa od prvého, vtedy neprídeš do druhého! Kto sa radí s bezbožníkmi, súhlasí s nimi. Kto sa radí svojich *náruživostí*, ľahko bude s nimi i súhlasiť, a to *proti Ježišovi*. Včas ráno bola schôdza táto zadržaná: synovia tmy hanbia sa synov svetla. Títo sú menej ostražití, aby zachránili Ježiša, než tí, aby mu záhubu pripravili. Včas sa poraď so svojimi silami, ako by si mohol slúžiť láskavému Bohu alebo ako by si mohol zničiť svoje náruživosti, pre ktoré ztrátiš Ježiša!

2. „*A tu vstalo všetko to množstvo a viedli ho k Pilátovi*“ (Luk. 23, 1). Len veľmi málo alebo docela nič nespál zá-

stup, ktorý celú noc strávil preto, aby posmech robil zo Spasiteľa. Sniesol ťarchu nočného bedlenia z nenávisťi oproti Kristovi a z túžby, aby sa zalíškal svojim predstaveným. Či máš toľkú ochotu, aby si slúžil *Kristovi* a aby si sa mu ľúbil? — „*Vstalo všetko to množstvo.*“ Prečo hovieš zbytočnému spánku, keďže druhí „*včas bedlia u brán večnej múdrosti?*“ Včas ráno ide Kristus za dieľom svojim, čo mu Otec naložil: včas započínaj i ty svoju dennú prácu!

3. „*A oni nevošli do radného domu, aby sa nepoškvrnili.*“ Ó, hriešna svedomitosť! „*Vodcovia slepi, preciedzate komára, kdežto pohlcujete ľavu!*“ (Mat. 23, 24). O túto zovňajšiu, zákonom predpísanú čistotu sa viac starajú, než o vnútornú, práve tak, ako by to bol zločin, keby do palácu vstúpili — čo ovšem zákon zakazoval — a ako by to nebolo zločinom, keď Krista zabijú! Rupertus poznamenáva k tomuto miestu: „*Varujete sa, aby ste sa vkročením do radného domu na vonok nepoškvrnili, a neobávate sa prevedením vraždy vnútorne hrozne sa zohyzdiť?*“ — Práve

tak je i kresťan, ktorý sa len o to stara, aby na vonok dobrým sa *pozdával*, nie však, aby *vnútorne takým aj bol*. „Čo si potom počne, keď Pán začne do vnútra pozerat?“ (Sir. 2, 17).

S t r e d a .

Zúfanie Judášovo.

1. „Vtedy videl Judáš, ktorý ho zradil, že je odsúdený, ľútosťou pohnutý zanesol nazpät' tridsať strieborných kniežatám kňazským a starším a riekol: Zhrešil som, vydal som krv spravedlivú“ (Mat. 27, 3—4). Keď Judáš zradu spáchal, nemyslel si, že Ježiš by mal byť na smrť odsúdený, lež on si myslel, že sa zázrakom oslobodí. Stalo sa však ináč. Teprv teraz poznáva veľkosť zločinu svojho. Tu máš obraz takého človeka, ktorý zamýšľaný zločin za niečo bezvýznamného považuje. Keď ho ale spáchal, potom vidí svoju biedu. — *Tak ťa zaslepuje diabol, aby si zhrešil, otvorí ti však oči, aby si zúfal*. Judáš by nebol zhrešil, keby bol očúval na oné slovo: „*Priateľu, načo si prišiel?*“ Ty by

si nezhrešil, keby si vopred venoval pozornosť slovu svedomia svojho alebo vnuknutiam Božím.

2. „*Oni však riekli: Čo nás po tom? Staraj sa!*“ (v. 4). Toto hovorili s posmechom a potupou. To je odmena pre tých, čo dobrotivého Boha urážajú, aby si získali priazeň ľudí, ale práve tí, ktorým k vôli zhrešili, ho posmievajú a opovrhujú. Váž si vyššie priazeň Boha, keď by si pri tom i priazeň ľudí ztratil musel! Keď sa chceš ľudom ľúbiť, tak nebudeš sluhom Božím! A ty, ó kňazu, — neodmietaj od seba hriešnika, ktorý kajúčne v hroznej nespokojnosti k tebe prichádza, ako to oni urobili!

3. „*I zahodil strieborné v chráme, odstúpil, a keď odišiel preč, obesil sa*“ (v. 5). Vidiš už teraz, že načo vyšiel apoštol Kristov? Kto by to bol veril, že lakomstvo, pri ktorom sa len o nepatrný obnos jednalo, takýto koniec vezme? Tak sosilnie každá náruživosť, jestli je nie už v zárodku udusená. Buď preto ostrážitý a boj sa sám seba! Začiatok každého zla je malý.

Stvrtok.

Kristus je Pilátovi predvedený.

1. „*Pilát teda vyšiel von k nim a riekol: Akú žalobu prednášate proti tomuto človeku? Odpovedali a riekli: Keby tento nebol zločincom, neboli by sme ho odovzdali tebe!*“ (Ján 18, 29—30). —

1. Pilát robí docela správne, keď zaháji pojednávanie s otázkou, pretože, keď si započne so zástupom, sotva čo vykoná. To, čo sa Krista týka, nesmieme so zástupom svojich náruživostí pojednávať. Tieto neobstoja nikdy bez žaloby proti ctnosti. — 2. „*Všetko dobre učinil*“ (Marek 7, 37.), a predsa je „*zločincom*“ pomenovaný. Ó, nevďačnosť! — Jestli ťa karhajú, keď si niečo dobrého urobil, tak pozri na trpezlivosť a poníženosť Ježiša tvojho! Nič neodpovedaj a hľad, aby si od nikoho druhého neočul slovo: „*Všetko dobre učinil*“, len kedysi od Boha! — 3. Slovo „*zločinec*“ označuje nielen jeden, lež všetky možné spôsoby zločinov. A to má byť Syn Boží? Ó, neslýchané rúhanie! Klaňaj sa jeho nevinosti! Raduj sa, jestli sa zatračuje to

dobré, čo si prekonal! Tak budeš najlepšie nasledovať Krista.

2. „*I riekol Pilát: Vezmite ho a podľa svojho zákona odsúďte!*“ (Ján 18, 31). Čo je to za nespravedlivosť prepustiť obžalovaného svedôli nepriateľa a žalobcu jeho! Aké opovrhnutie oproti Kristovi! Práve ako by on bol takým, ko- ho sudcom nechce byť nikto, aby sa ne- pošpinil. Maj útrpnosť s zneučením Je- žišovým! — „*Avšak Židia mu riekli: Nám neslobodno usmrtiť nikoho.*“ A predsa ho zabíjate svojou nenávisťou a jazykom, ktorým smrť jeho požadujete? Čo je to za svedomitosť? Boh sa nedá posmievať. On vidí, čo sa v srdci skrý- va, i keď sa to v skutku neprevedie! — Za každým teda, keď mi náruživosť ne- jaký skutok radí, čo je urážkou Boha, takto chcem hovoriť: Neslobodno mi zabiť Ježiša, jak ho chcem milovať a uctiť!

3. „*Počali na neho žalovať a riekli: Tak sme našli, že tento prevracia náš národ*“ (Luk. 23, 2). Kristus prišiel, aby nás z prachu pozdvihol: on očistil malo- mocných, uzdravoval nemocných, učil,

že predstavených poslúchať treba. Čo je to? Poburovať alebo pokoj hlásať? — „*On zabráňuje dane dávať cisárovi.*“ — On, ktorý verejne rozkázal: „oddajte cisárovi, čo je cisárovo!“ (Mat. 22, 21). „*Vydáva sa za kráľa*“, — však predsa utiekol, aby ho nespravili kráľom! Hľa, jak falošné sú tieto obvinenia, ktoré sa proti nemu vynášajú! Kristus to očuje: nepretrhne obžalobníkov, nič neprináša na svoju obranu, a neodpovie zlostnému zástupu ani slova. I ty sa tak držíš, keď ti niekto nejakú vinu vyhadzuje na oči? Tak sa držíš oproti tomu najlepšiemu predstavenému, keď ťa napomína? Odovzdaj sa Spasiteľovi, aby ťa premenil: slož mu daň srdca svojho. Klaňaj sa mu a ucti ho čo svojho kráľa.

P i a t o k .

Pilát vypočuje Krísta.

1. „*A Ježiš stál pred vladárom*“ (Mat. 27, 11). Kto? Boh, Stvoriteľ všetkých vecí, sudca živých i mrtvých. Pred kým stojí? Pred jedným hriešnym sudcom. Prečo? Podrobený je vyšetrovaniu; sťa

zločinec očakáva svoj rozsudok. Teda až takto ďaleko sa uponížila najväčšia svätosť a nevinnosť! — A ty stále ešte *nechceš* potlačiť pýchu svoju? — Tam stojí Ježiš ako zahanbený a predsa s koľkou slávou, s koľkou skromnosťou, s koľkou poddanosťou, s koľkou úctou pred sudcom, hoci je tenže taký bezbožník! — Uč sa z toho, čo máš robiť, keď si zahanbený, keď stojíš pred svojím predstaveným, ktorý ťa na niečo napomína!

2. „*A pýtal sa ho ... a riekol: Ty si kráľ židovský? Riekol mu Ježiš: Ty to hovoríš.*“ Žartovne a posmešne sa ho vladár toto pýtal; vážne a pravdivo odpovedá Kristus. Ver, že je on kráľom vesmíru a spolu kráľom tvojej duše: jemu zasväť na vždy seba i služby svoje! — A ty si sa opovážil ako nepriateľ vystúpiť proti nemu a iného kráľa duše svojej pripustiť alebo povedať: „*Nechcem, aby tento panoval nado mnou?*“ Ty si sa opovážil slúžiť svojim pokazeným túžbam čo kráľom? Ach, jak ukrutne panovaly! Teraz sa ich zriekni! Povedz im rozhodne: „*Nebu-*

dem vám viac slúžiť!“ (Jer. 2, 20). „*Roztrhám ich putá a shodím so seba ich jarmo!“* (Žalm 2, 3).

3. „*Odpovedal Pilát: Tvoj národ a hlavní kňazi dali mi teba. Čo si porobil?“* (Ján 18, 35). Ja chcem, Ježišu môj, na miesto teba odpovedať! „On učinil všetko a nič. Čo je dobré a sväté, to on učinil: pozoruj všetko vôkol; čo je zlé a podlé, to je nie ani od neho, ani v ňom!“ Za teba, Spasiteľu môj, viem odpovedať; lenže, keď sa ma ty budeš pýtať: „*Čo si učinil*“, tam zostanem stáť a budem zahanbený. Vidím totižto, že jak veľmi som zneužil schopnosti, čo si mi dal, jak neosožná bola vo mne milosť tvoja následkom mojej nedbanlivosti! Aby kedysi otázka tá: „*Čo si učinil*“, nevypadla pre mňa osudne, vždy, prv než by som niečo robil, starostlivo chcem sa pýtať seba: „*Čo robíš?*“

S o b o t a .

Pokračovanie vo vypočutí.

1. „*Odpovedal Ježiš: moje kráľovstvo nie je s tohoto sveta*“ (Ján 18, 36).

Pán nepopiera, že je on kráľom sveta, lež len tvrdí, že on nekráľuje na ten istý spôsob, zovňajším bleskom a s pohotovosťou zbrannou, ako králi sveta. Čo je teda spôsob jeho vladárenia? On kraľuje skrz chudobu, opovrženie, poslušnosť, poníženosť a skrze kríž. Týmto docielil, že *„každé koleno pokľaklo pred nim“*. I ja padám na kolená svoje pred tebou, v tvojej nízkosti uznávam ťa za svojho kráľa! Nízkosť túto chcem i ja k vôli tebe milovať! Nemôže byť malým ten, kto je tebe podobný!

2. *„Pilát mu ale riekol: Teda kráľ si ty? Odpovedal Ježiš: Ty sám hovoríš, že som ja kráľ“* (v. 37). Ponevác sa ho pýtajú, vyznáva otvorene, že je on kráľom. Stálosť a pravda tvrdí vždy to isté. I ja verím a vyznávam, že si ty, o Pane, kráľom a chcem vždy hovoriť: *„Kráľ môj a Boh môj si ty!“* Keď sa nejaká náruživosť chce zmocniť duše mojej, aby v nej panovala, tak chcem hovoriť: „Ty, ó Ježišu, si mojím kráľom!“ K tomu som sa i narodil, aby som skutkami svojimi pravde tejto vy-

dal svedectvo: ja vytrvale budem svedectvo toto vydávať!

3. „*Riekol mu Pilát: Čo je pravda? A keď to povedal, zase vyšiel*“ (v. 38). To je spasiteľná odpoveď; ó kiežby sa on dočkal odpovede! Pýtaj sa často i ty: „*Čo je pravda?*“ Ale daj pozor aj na odpoveď! Mnoho ti podáva samoláska, oná, čo srdcia tak pekne okúzli; dačo ti podáva i dobrotivý Boh vzhľadom na sebazapieranie, opovrzenie seba samého atď. Pýtaj sa: „*Čo je pravda?*“ Stiahni z vecí náličnicu, pozoruj na pravdy, ktoré v skutkoch prevádzajú máš! „*Chráň sa len priechoďnej horlivosti, ktorá začne snažiť sa za dobrým, čoskoro však zasa opustí a v predsavzatí duše svojej nevytrvá!*“¹⁾)

Stvrtá nedeľa pôstna.

**Ježiš je naposledy obžalovaný
a Herodesovi predvedený.**

1. „*Zase vyšiel k Židom a riekol im: Ja nenachádzam na ňom žiadnej viny*“

¹⁾ Hugo Viktor.

(Ján 18, 38). Toto svedectvo nevinnosti zaslúžil si Ježiš, lebo však čo za vinu mal najšť Pilát na tom, ktorý sa nikdy hriechu nedopustil a ani sa len dopustiť nemohol? Ja však nachádzam na ňom dosť príčiny, tak, že zomrieť musí; ponevác viem, že „*Pán složil na neho zločiny všetkých nás*“ (Iz. 53, 6). Ja spatrujem na ňom svoje hriechy, ktoré si zasluhujú smrť. Na mne spočíva vina: u neho je láska a odpykanie za vinu. Zošklivím si to, čo som urobil; milujem, čo on urobil a ďakujem mu za to. Pozatým viac už nechcem priložiť k vine, čo som na neho naložil, lež radšej sňať chcem z toho!

2. „*A žalovali na neho najvyšší kňazi mnoho (vecí)... Ježiš ale viac nič neodpovedal, tak, že sa Pilát divil*“ (Marek 15, 3—5). Z čoho všetkého ho obviňovali? Ovšem, že všetko to vierohodným predstavovali iba svojou autoritou, ale nie skrze dôkazy. A Ježiš mlčí nie z nútnosti, lež z ctnosti. Najúčinnnejšou obranou ctnosti je mlčanie, keďže spôsob žitia mluví. Žij tak, že keď sa i mnoho môže o tebe hovoriť, nič však

nemôže byť dokázané! Kým ty mlčíš, nechže mluví život tvoj!

3. „*Keď zvedel, že je zpod právomoci Herodesovej, poslal ho k Herodesovi*“ (Luk. 23, 7). On ho nechcel odsúdiť, pretože ho nemohol; nechcel ho však ani prepustiť, hoci k tomu bol povinný. Obával sa prepustiť Pána; sám chcel vyšetrovaním pravdivosti obžaloby vyhnúť, bez toho, že by sa bol staral o to, čo sa má stať s Pánom. Samoláska je to, keď kto zradí vec Božiu, aby sa o svoju vlastnú záležitosť staral. Kto je menší, ty, alebo dobrotivý Boh? Keď sa teda o to jedná, aby si zastával záležitosť jedného alebo druhého, koho odstrčíš od úzadia? O toto sa však jedná, tak rečeno, každý deň.

P o n d e l o k .

Kristus je pred Herodesom potupený.

1. „*Herodes však, keď uzrel Ježiša, zaradoval sa veľmi; lebo od dávna žiadal si ho vidieť preto, že o ňom mnoho počul a že ho uvidí urobiť nejaké zna-*

menie" (Luk. 23, 8). Prečo teda, o môj Ježišu, neurobíš žiadneho zázraku k vôli tomu, kto predsa tak veľmi túži za tebou? 1. Nie je to žiadosť nábožnej mysle, lež len *zvedavosti*. Sv. Gregor¹⁾ hovorí: „On nehľadal zdokonalenie, lež len obdivovať chcel divotvornú moc a vedomosti Pánove.“ Chráň sa toho, aby si pri rozjímaní alebo pri čítaní nábožných kníh viac sa staral o nadobudnutie vedomostí, než o zošľachtenie mysle svojej! — 2. Pán neučinil zázrak, pretože on, ako sv. Ambróz hovorí,²⁾ *opovrhoval márnú ľudskú chválu*. Jestli si myslíš, že mnoho vieš, tak nauč sa i tomu, aby si sa nechválil. Je to znakom malého ducha, chceť sa pozdávať veľkým.

2. „*Vypytoval sa ho teda mnohými rečami, ale on mu nič neodpovedal*" (v. 9). 1. Žiada si zázrak; ten sa i stane, lenže ho neuznajú. *Medzi osočovaním a rúhaním mlčí* totiž Ježiš. To je veľký zázrak, pretože svet také niečo ešte nevidel. — 2. Jedným zázrakom mo-

¹⁾ In cap. 31. Job. — ²⁾ I. 10 in Luc.

hol si Spasiteľ získať priazeň kráľovu a celého dvora; a on to predsa neučiní. To je druhý zázrak. — I ty môžeš takéto zázraky robiť. Si zneúctený — mlč; pri potupeniach — mlč; chci z lásky ku Kristovi zahanbeným a uponíženým byť a vykonal si niečo obdivu hodného. Vyhýbaj priazni veľkých — a učinil si zázrak!

3. „*A pohŕdol nim Herodes spolu so svojou čatou a na posmech obliekol ho do bieleho odevu*“ (v. 11). 1. Večná múdrosť Božská až s odznakom jedného blázna sa uponížila ku mne, aby vyliečila moju pýchu, ktorý s príliš veľkou starostlivosťou hľadám česť a slávu. Ja uznám lásku tvoju ku mne, ó Ježišu, ktorá ťa primala k tomu, aby si sa čo blázon predstaviť chcel! Učiň, aby som sa ja skrze tvoju bláznivosť stal „bláznom“, keďže si si ty vyvolil bláznivosť sveta! — 2. To biele rúcho je dôkazom tvojej nevinnosti, Spasiteľu môj! To je práve to rúcho, ktoré som ja v raji ztratil. Ty si ho našiel, aby si mi ho skrze milosť svoju vrátil. Ďakujem ti, ó Pane! Chcem ho zachovať v či-

stote, aby som, slušne odiaty, *pripustený bol k hostine Baránka!*"

U t o r o k .

Ježiš je od Barabáša menej cenený.

1. „*Ktorého chcete, aby som vám prepustil? Barabáša a či Ježiša?* (Mat. 27, 17). Bezbožnosť je prirovnaná k svätosti, hriech k nevinnosti, svätý ku vrahovi, Boh k jednému hriešnikovi. On, koho k jednému Serafovi prirovnaf, bolo by už veľkou krivdou. Každé prirovnanie má už v sebe isté stotožňovanie. Tak teda onou otázkou Piláta povedalo sa len toľko, že Kristus je nie lepší, než najzvrhlejší zo všetkých ľudí. Krivca túto Ježiš pred Pilátom raz pretrpel; od teba však tak často, kedykoľvek si sa o to staral, aby si svoje žiadosti viac než zákon Boží nasledoval. Čo si učinil?

2. „*Kniežatá kňazské ale a starši naviedli ľud, aby žiadali Barabáša*“ (v. 20). Barabáš má ochrancov, Ježiš ale nie. Buď ty ochrancem toho, koho bu-

deš mať za „*prímluvníka u Otca!*“ (I. Ján 2, 1). Bráň pri každej príležitosti ctnosť, prenasleduj Barabáša! Povedz duši svojej: „Nech je ukrižovaný Barabáš, nech je zabitá moja zlá náruživosť, nech zomre. Nech žije Ježiš v duši mojej!“

3. „*A celý zástup volal, rieknuť: Preč s týmto a prepusti nám Barabáša!*“ (Luk. 23, 10). Keď už bola veľká nepravosť, aby sa Kristus *prirovnal* Barabášovi, jak veľká nepravosť bude to, keď sa on od tohoto zlodeja *menej bude cenit!* Veľký Boh to strpí, aby bol za najnižšieho považovaný a prach chce preukazovať svoju nevôľu, keď by ho k nejakej maličkšej službe chceli upotrebiť? Či sa hneváš na ten pobláznený zástup? A prečo robíš ty to isté, kedykoľvek tomu, čo je telu, prednosť dáváš pred tým, čo je ducha: sláve sveta pred slávou Božou, úsudku svojmu pred úsudkom tvojich predstavených? Či je to nie veľká urážka?

S t r e d a .

Pilát popustí zlosti ľudu.

1. „*Pilát im riekol: Čo mám teda u-
činiť s Ježišom...? Oni všetci volali:
Ukrižuj ho!*“ (Mat. 27, 22—23). Pilát
mnoho už ľudu popustivší, ztratil nadvlá-
du. Následkom dotieravosti ľudu mie-
stodržiteľ počal sa obávať. Následkom
tejto chabosti ľud sa stal smelším, tak,
že sa Pilát neopovážil nevinného pre-
pustiť, ba zúriacej lúzy pýtal sa ešte o
mienku. Maj útrpnosť s Ježišom tvo-
jím v toľkej hanbe! Pouč sa z toho,
že návalu svojích smyseľných náklon-
ností ani v najmenšom nesmieš popu-
stiť, lebo ináč stanú sa bezočivšími, a vô-
ľa k dobrému bude slabšou. Pýtaj sa:
„*Čo mám učiť s Ježišom?*“ Odpovedaj:
„Pred toľkými urážkami ho chcem o-
chrániť, pred koľkými len môžem. tak,
že snažiť sa budem prekaziť každý
hriech. Ja ho chcem práve tak milovať,
ako ho tí nenávideli, ja ho chcem práve
tak ctiť, ako ho tí zneuctili!“

2. „*Keď ale Pilát videl, že pohnutie
je väčšie... umýval si ruky, rieknuť:*

Ja som nevinný na krvi tohoto spravedlivého: vy vidte!" (v. 24). Všeličo pokúsil Pilát, aby Ježiša hnevu ľudu vytrhol, ale vo všetkom hľadel tiež i na seba: jeho vlastná vec mu bola viac na srdci, než vec Kristova. Nadarmo si on teraz umýva ruky, keďže si zašpinil srdce. A ako by mohol byť nevinný vo vražde tejto, keďže on z obavy pred povstaním zabije nevinného? — Stiahni z tohoto nasledujúce poučenia: 1. *Miluj Boha láskou čistou* a nepomiešaj ju so *samoláskou!* Pri tom, čo za Boha činíš, nehľad' na svoj záujem, lebo ináč čoskoro výlučne len na toto posledné budeš pozorovať! — 2. *Vo veci Božej nebuď chabý proti návalu náruživosti svojich*, lebo ináč ony ti budú často rozkazovať! 3. *Chráň sa*, aby si vinu, ktorú ty sám na sebe máš, *na druhého svaľoval!*

3. „*A odpovedal celý ľud a riekol: Jeho krv nech pride na nás a na naše dietky*" (v. 25). Ó, božská krv, jak hanebne s tebou nakladajú! Akoby ňu nikdy nikto nazpäť nepožadoval! Ako by si ani nevolala k nebesiam o pomstu a to

silnejšie, než krv Ábelova! Lež v tomto je už ten trest Židov, ktorý oni na seba volali. Ja chcem láskavejšie hovoriť. „*Krv jeho nech pride na mňa*“, aby som si ňou na čisto umyl dušu svoju; „a na moje *skutky*“, aby som ich vždy spojiť mohol s krvou a zásluhami Ježiša Krista!

Š t v r t o k .

Kristus je bičovaný.

1. „*Vtedy Pilát vzal Ježiša a dal ho zbičovať*“ (Ján 19, 1). Jak hrozné bolo toto trýznenie; telo Kristovo bolo jemné, korbáče boly ťažké a plné pichlačmi; neľudskí sú trýznitelia a nad mieru veľký je počet úderov. Ale ešte citlivejšie, než toto trýznenie, bolo zahanbenie Ježišovo pre svoju nahotu. Ó, maj útrpnosť s rozkusovaným Spasiteľom! Uznaj to, že ty si tohoto príčinou! Lebo „na jeho chrbte kovali hriešnici“ (Žalm 128, 3). Uč sa z tohoto, aby si sa rád podrobil trestajúcej ruke Božej, keďže sa on rád odovzdal rukám trýzniteľov svojich pre teba a riekni

mu: „*k utrpeniu hotový som*“ (Žalm 37, 18).

2. *Vtedy Pilát vzal Ježiša a dal ho zbičovať*“. Uváž tie najvznešenejšie ctnosti, ktoré Kristus počas bičovania dokazoval: 1. Jeho docela zvláštnu lásku k nám, lebo on „*mnohé údery hriešnika*“ (Žalm 31, 10), ktoré sme my za-slúžili, na seba vzal. V trápeniach pre-ukáž lásku svoju! — 2. *Poníženosť*, ktorou on vzal na seba tak uponižujúcu pokutu, ktorá ináč len na otrokov bola určená. Preto Izaiáš prorok hovorí: „*videli sme ho pohŕdaného a najposlednejšieho z mužov*“ (53, 3). Pozriže, či sa i tvoja poníženosť až k tomu poslednému uponíži? — 3. Jeho nezlomnú *vytrvanlivosť a trpezlivosť*: „On tam stál ako nebojácny obor.“ — Ako stojíš ty v neprijemnosťach? — Tertullian¹⁾ hovorí: „Takú trpezlivosť by žiadon človek nepreukázal.“ Čo robíš ty, keď ťa čo len jedným slovom urazia? Sv. Ambróz²⁾ píše: „Keď mu osočovania do tvári metali, triumfujúci úsmev ukazo-

¹⁾ Laur. Just. — ²⁾ 1. de pat. c. 3.

val.“ Vieš i ty mlčať? — 4. *Radostný súlad vôle jeho s vôľou Božou.* „*Roztrhal si smútok môj a opásal si ma veselím*“ (Žalm 29, 12).

3. „*A dal ho zbičovať*“. — Uváž, čo sv. Augustín v jednej svojej reči o trpkom umučení uvádza: „Jedon z tých katov pohnutý neľudskosťou bičovania mal k druhému prehovoriť: „Či ho chcete zabiť prv než by bol odsúdený?“ Na to že mal rozrezať povraz, ktorým bol k stĺpu priviazaný, načo že Ježiš padol a vo svojej krvi sa váľal.“ Pristúp k nemu a posbieraj jeho krv, aby ona nebola viac pošliapaná tvojimi a nohami iných! A kým uvažuješ, že Ježiš je pre teba bičovaný, nože, neopatrui telo svoje mäkko a jemne!

P i a t o k .

Ježiš je trním korunovaný.

1. „*A vyzliekli ho a zahalili do šarlátového plášťa*“ (Mat. 27, 28). „*S Kráľom kráľov a Pánom panovníkom*“ tu nakladajú čo s posmešným kráľom! Najprv ho odevujú šarlátom, odznakom to krá-

ľovskej hodnosti. Ale k tomuto cieľu ho najprv vyzlečú, pri čom násilne postrhávajú jeho rúcho, ktoré sa k celému telu prilepilo; to sa nestalo bez tých najhroznejších boľastí. A koľké zaľhanbenie je to zase pre obnaženého Ježiša pred necudnými vojakmi! Potom ho obliekli do šarlátu, aby sa mu posmievali. Tak je to! Pre Krista je všetko predmetom potupy, čo v očiach sveta platí za česť; pre Krista je všetko predmetom slávy, čo pred svetom slúži na hanbu. Voľ múdro a drž sa toho vytrvale!

2. „*A uplietli z trnia korunu a vložili mu ju na hlavu*“ (v. 29). Tak teda „*česťou a slávou si ho korunoval*“, ó Pane? (Žalm 8, 6). 1. Áno, tak je to! V kráľovstve Kristovom niet iných korún, len také, čo pichajú. — 2. Výjdi von a pozri si svojho kráľa v diademe, ktorým si ho korunoval! Sám seba si korunoval ružami, pre Ježiša si už len trnie ponechal! — 3. Ty si pichal do jeho hlavy hriešnymi svojimi myšlienkami a úsudkami. Priznaj sa k tomu a oplač to! Maj útrpnosť s Ježišom a čuj, ako on

k tebe hovorí: „Pod hlavou tŕnim korunovanou neuznám žiadneho mäkkého úda!“

3. „*A dali mu do pravice trstenicu. Padali pred ním na kolená, posmievali sa mu a riekali: Zdrav buď, kráľu židovský!*“ (v. 29). „*A pohlavkovali ho*“ (Ján 19, 3). „*A pluli naňho, brali trstenicu a bili ho po hlave*“ (Mat. 27, 30). Uvažuj tieto posmešky! Predstav si city Kristove! Ó, maj útrpnosť so svojím láskavým kráľom! Zasväť mu skutky a služby svoje! Daj sa mu sťa kráľovskú berlu do ruky! Sohni kolená svoje, klaňaj sa mu a riekni: „*Zdrav buď Kráľu môj!*“ Sotri s neho sliny! Prijmi, na miesto neho alebo pre neho, keď nie pohlavky, tak iné, tebe učené krivdy!

S o b o t a.

Ecce homo!

1. „*Hľa, privádzam vám ho von, aby ste poznali, že na ňom viny nenachádzam*“ (Ján 19, 4). Výjdi von i ty k tomu pohľadu! Uznaj, že žiadnej viny niet na *ňom*, lež na *tebe*. On však vzal

z lásky k tebe vinu tvoju na seba. Pozri, či je to tá tvár, ktorá sa skvela na Táboře? Na vonok je on „*posmechov ľudí a pohanením ľudu*“ (Žalm 21, 7); vnútri je on však „*najkrásnejši medzi synami ľudskými*“ (Žalm 44, 3). Pomysli si, že tento obraz sa ti predstavuje, aby si dľa neho riadil svoj život!

2. „*A riekol im Pilát: Ajhľa, človek!*“ (Ján 19, 5). Tak riekol Pilát Židom, aby útrpnosťou pohnutí odstúpili od toho, aby Krista na smrť žiadali. Predstav si, že i tebe povie večný Otec: „*Ajhľa, človek!*“ Ty, čo si doteraz chorý ležal a nemal si človeka, tu vidíš jedného človeka, ktorý uzdraví všetky tvoje nemóce! Vyložže mu ich! V tomto človeku a v nikom inom skladaj svoju dôveru, aby ti kedysi nerobil výčitky: „*Ajhľa, človek, ktorý si učinil Boha svojim pomocníkom!*“ (Žalm 51, 9). — „*Ajhľa, človek*“, čo ti do rúk padol, ako „*medzi lotrov*“, ktorého si ty „*oraboval, poranil a odíjdúc polomrtvého ležať nechal!*“ — „*Ajhľa, človek*“, — na

ktorého jedine a stále pozeráť máš pri všetkých svojich skutkoch!

3. „*Ale jako ho kniežatá kňazské a služobníci uzreli, kričali a riekli: Ukrižuj ho!*“ (v. 6). Ukrutnosť je ešte nie nasýtená. Výkrikom svojím i dôvody podávajú: „*Podľa zákona musí zomrieť.*“ Prečo? „*Lebo sa činil synom Božím.*“ — Teda keď synom Božím chceš byť, musíš umrieť? Áno, tak je to vonkoncom. Starý človek musí umrieť, aby nový žil. Privolaj si teda: „Ukrižuj starého človeka s jeho žiadosťami!“

Nedela smrtná.

Pilát zasadne opäť k súdu.

1. „*A keď Pilát počul túto reč, ešte viac sa naľakal. I vošiel do radného domu a riekol Ježišovi: Zkade si ty? Ale Ježiš nedal mu odpovede*“ (Ján 19, 8—9). Uváž 1. strach Pilátov. On by bol rád Krista prepustil, pretože sa presvedčil o nevinnosti jeho, bál sa však povstania ľudu. Teraz, keď slyšal, že on sa za Syna Božieho vydával, ešte viac sa ho obával odsúdiť, lebo snáď naozaj mô-

že byť Synom Božím. Preto sa pýta: „*Zkade si ty?*“ Jestli by bol strach tento ihneď odstránil, vtedy by nebol musel s veľkým svojim nebezpečenstvom proti zástupu bojovať. Kto raz popustí náruživosti, ten ju vždy silnejšiu najde. Postav sa proti začiatku! Pýtaj sa i ty: „*Zkade si ty?*“ aby si Pána Boha dobre poznať mohol! — 2. On mu nič neodpovedal, aby nebol prepustený. Tak veľmi miloval teba! Tak veľmi túžil za tým, aby dokončil dielo nášho vykúpenia, čo na seba vzal!

2. „*Tu riekol mu Pilát: Mne neodpovedáš? Nevieš, že mám moc ukrižovať a mám moc prepustiť ťa? Odpovedal Ježiš: Nemal by si nado mnou žiadnej moci, keby ti to nebolo dané shora*“ (v. 10—11). — 1. Hľa, zasa *potlačí pýcha svetlo*, ktoré Pilát ohľadom prepustenia Spasiteľa obdržal. Tak sa preskakuje od jednej náruživosti k druhej a jedna pomáha druhej k novšej záhube. 2. Uváž *odpoveď Kristovu*: uplatňuj ju i na sebe vo všetkých protivenstvách! Lebo pravda je, že ani jedna nič proti tebe nemôže, jestli jej to není dané sho-

ra. Preto pozoruj, že všetky prichádzajú shora, keď Boh pri dopustení tých-že použije aj tvory čo nástroje.

3. „*Pilát hľadel ho prepustiť, ale Židia kričali a riekli: Keď tohoto prepustiš, nie si priateľom cisárovi!*“ (v. 12). To sú slová ohromného účinku. Aby neztratil priateľstvo cisárovo, ztratí Pána Boha. Aký naničhodník, aký zvrhlík! Obával sa, „*keď sa nebolo čoho báť*“ (Žalm 13, 5). To sa stáva deň po deň, snáď i u teba. Dobrého Boha opovrhne-me, aby sme si zachovali priateľstvo človeka! Uváž, že aké je to hanebné!

P o n d e l o k.

Pilát vynesie nad Kristom výrok.

1. „*A Pilát riekol Židom: Hľa, kráľ váš! Ale oni kričali: Preč s ním, preč s ním! Ukrižuj ho!*“ (Ján 19, 14—15). Chladná obrana je už v poslednom dychu, pretože pripustí ešte a všíma si kriku zástupu. Ani ty sa nebrániš dostatočne pred náruživosťou, keď ty na ňu ešte počúvaš. Ona ti bude vždycky prízvukovať, aby si nie s lepším, lež s prí-

jemnejším súhlasil. Považuj toho za kráľa, ktorému títo privolávajú: „*Preč s nim, ukrižuj ho!*“ Daj mu svoje srdce za trón! Pros ho, aby tam on kráľoval!

2. „*Riekol im Pilát: Kráľa vášho mám ukrižovať? Odpovedali hlavní kňazi: Nemáme Kráľa, iba cisára!*“ (v. 15). Ó, zaslepenosť! Toho cisára, skrze ktorého boli svojej slobody pozbavení, uznávajú za svojho kráľa. Krista však, ktorý prišiel, aby im dal slobodu, odmietajú. Jak často si ty ctíš tyrana svojej duše a opovrhuješ Krista! Jak často očúvaš na šepkanie tyrana tohoto alebo na rozkazy, kdežto vnuknutia Kristove opovrhuješ! Ó, riekniže radšej: „*ja nemám iného kráľa, iba Krista Ježiša!*“

3. „*Vtedy vydal im teda Ježiša, aby ho ukrižovali*“ (v. 16). Uvažuj: 1. Rozsudok bol *nespravedlivý*, pretože sudca ho tak často za nevinného uznal a predsa ho odsúdil. Bol 2. *krutý*, pretože Pilát, ako sv. Lukáč hovorí (23, 25) Ježiša „*ich vôli ponechal*“, vôli tých, ktorí sa len zúrivosťou svojou viesť nechali a boli mu nepriatelia na smrť. 3. Pomyšli si, že Ježiš rozsudok tento, ktorý

mu nie námestník, lež Otec jeho nebeský doručil, k spáse sveta prevzal. — Ó, kiežby som sa naučil, aby som sa rád ponechal na vôľu toho Boha, ktorý sa rád ponechal na vôľu svojich trýzniteľov!

U t o r o k .

Ježiš nesie svoj kríž.

1. „*A vyšiel a niesol si kríž*“ (Ján 19, 17). Uvažuj 1. s akou blaženou radosťou objal Spasiteľ ten tak dávno túžený kríž; iste ešte s väčšou radosťou, než objal svoj kríž sv. Ondrej. Vrúčne túžil, aby na tomto kríži odniesol naše hriechy. Ako si mu ho obfažil svojimi hriechami! Ó, obdivuj jeho láskavé smýšľanie a poďakuj sa mu; nech sa ti zoškliví *tvoje* smýšľanie, ktorý sa sťažuješ, že povinnosti tebe uložené presahujú sily tvoje! — 2. Neodstrašila ho *potupa* kríža, ktorý predsa len bol trestom najväčších zločincov; nie *farcha* tohože, hoci príliš ťažkým bol pre jeho oslabnuté telo. A práve toto je to, čo teba najviac odstrašuje. A-

však nie je hanbou nasledovať Ježiša. Nedostatok síl on sám ti nahradí; ináč ešte i podľahnúť pod krížom bude čestné.

2. „*A keď vyšli, našli človeka cyrenejského menom Šimona; toho prinútili, aby mu vzal kríž*“ (Mat. 27, 32). Hoci Šimon len z prinútenosti berie účasť na hanbe Ježišovej, predsa dostane milosti osvietenia a konečne i večnú blaženosť. Keď Ježiš jedného *prinúteného* takto odmenil, čo asi dá tomu, čo mu *rád* slúži? — Pripoj sa k Šimonovi alebo prevezmi jeho zástoje! Neľakaj sa ťarchy kríža, nie úsudku ľudí, nie zahánbenia! Jestli s Kristom trpíš, budeš s ním aj panovať.

3. „*A šiel za ním veľký zástup ľudí i žien*“ (Luk. 23, 27). 1. Ó, jaké rozdielne bolo smýšľanie, s ktorým ho nasledovali! Jedni išli s ním, aby ho ukrižovali, iní aby sa mu posmievali, iní zo zvedavosti, druhí zasa z ľudského priateľstva, ale ani jeden nie s tým úmyslom, *aby vzal na seba kríž a nasledoval ho*“ (Mat. 16, 24). Ó, hľadže predsa, aby si ho ty s týmto smýšľa-

ním nasledoval! — 2. Nesie kríž, ktorý pre nás na seba vzal, vytrvale až na Kalváriu. A hoci sa mu toľké ťažkosti vyskytovaly následkom ťarchy kríža, následkom vyčerpaných síl, zahanbenia a posmeškovania, predsa ho neodhodil. Uč sa z tohoto, že nie len jednu hodinu musíš niesť kríž, lež cez celý svoj život!

S t r e d a .

Ježiš je ukrižovaný.

1. „*A dali mu piť so žlčou pomiešané vino. Čo keď okúsil, nechcel piť*“ (Mat. 27, 34). — 1. Sladkosť srdca je napájaná žlčou! On to okúsil, aby i čuchu doprial trýznenia. Nechcel piť, aby nestrpelo jeho vnútro, sídlo milosrdenstva jeho. Víno ponúka svet, ovšem nikdy nie ne-pomiešané. To, čím opojí, pomieša so žlčou. Ó, nepiže, lebo „*naposledy poštipe ako had!*“ (Prísl. 23, 32). 2. Vína toho nepil, lebo bolo pomiešané so žlčou. Zneľúbi sa to najlepšie, lebo je pomiešané s tým najhorším. *Zlý úmysel nakazí tie najlepšie skutky.* Konaj tieto tak, aby si

im nič neprimiešal z nevôle, z pokrytectva, zo sebeckosti, alebo samolásky!

2. „*Tam ho ukrižovali*“ (Ján 19, 18). Sv. Ambróz¹⁾ hovorí: „Nahý vystupuje na kríž; on, ktorý je k tomu povolaný, aby premohol svet, tak má vystúpiť na kríž, že opovrhne pomôcky sveta“. Nič nepriniesol chudobný Ježiš na svet, nič neberie ani z neho preč. Nikto *nemiluje kríž*, kto nemiluje *chudobu*, lebo na kríži môže len chudobný hodne visieť. 2. Uváž to *násilie*, s ktorým vyťahujú ruky a nohy, pováž tú *boľasť* pri vbíjaní klíncov, a strp to, aby si skrze poslušnosť bol natiahnutý a aby si bol v mieste alebo v službe uplatnený, ktorá sa ti snáď protiví alebo ti je ťažká! 3. Predstav si, že ako *ďakoval* Kristus *Otcovi večnému* za tú hodinu, v ktorú on dielo dokonať mal; ako sa obetoval čo *obeta za hriechy sveta* a tiež zvlášť za tvoje hriechy! Čím sa chceš však odplatiť za tak veľkú lásku, ktorou ťa on miloval a sám seba za teba dal?

3. „*A (ukrižovali) s ním iných dvoch s jednej i druhej strany: a v prostriedku*

¹⁾ In cap. 23. Luc.

Ježiša.“ Toto mu ešte väčšiu hanbu malo priniesť. Mal sa totiž považovať za horšieho od tých najhorších lúpežníkov. Uváž, že jak rozliční sú tí traja ukrižovaní: jeden je ten *najzvrhlejší* človek, druhý sa *obrátí*, tretí je sama *Nevinnosť* — *Syn Boží!* Majú totiž spravodliví tak ako aj hriešnici svoj kríž. Nedaj sa ako nejaký lúpežník ukrižovať, to inými slovami povedané toľko znamená: nezasluhuj si kríž skrze zlé skutky! Nedaj sa násilne a tak bez zásluhy ukrižovať! Ukrižuj sa s Kristom dobrovoľne: s radosťou a z *poslušnosti!*

Š t v r t o k .

**Vyžrebovanie rúcha, nápis kríža.
Rúhanie sa Bohu.**

1. *No plášť bol nesošivaný, od vrchu všetok voskrz utkaný. Tu riekli si jeden druhému: Neroztrhajme ho, ale hodme oň kocku*“ (Ján 19, 23—24). Najprv bolo vrchné rúcho Kristovo na štyry časti rozdelené. Spodné rúcho však, ktoré nebolo šité, zachovali neporušené. — Rúcho Kristovo sú veriaci.

Tí, ktorí sa nepripoja úzko k telu Kristovému, budú rozdelení. Kto nemá v sebe základu *lásky k Bohu*, nemá ani *lásky k bližnému*; kto sa dobrotivého Boha pridŕža, ten sa pridŕží i bližného skrze lásku. Jak často si sa *ty* odvážil, k čomu sa neodvážili Židia, a rozdelil si toto rúcho kresťanskej lásky! Povedzže si do budúcnosti: „*Nechcem ho viac rozdeliť!*“

2. „*Ježiš Nazaretský, kráľ židovský*“ (v. 19). Pri smrti samými nepriateľmi jeho daný mu je názov, ktorý mu bol troma mudrcmi pri narodení jeho daný. Tak je utvrdená jeho moc a vláda. Ale ach! Neni uznávaný za kráľa tými, ktorí by chceli mať meno toto vykynožené! On bude však *mne* Ježišom, Vykupiteľom! On mi bude Nazaretským, ktorý „kvitne“ a ešte i v mučení láskavý je! On mi bude kráľom, komu sa ja zasväťím; a nikoho iného nech duša moja nepripustí! Aby som sa od neho nikdy nevzdialil, dám sa s Kristom na kríž pribiť klincami *bázne, lásky a sebazapierania!*

3. „*Rúhali sa mu*“ (Mat. 27, 39). Na oči mu vyhadzovali bezvládu, že sa ne-

vie sám vyslobodí, že si privlastňuje kráľovskú hodnosť, márnú dôveru v Boha a daromné Synovstvo Božie. — Všetky tieto nadávky zamlknú, keď on sostúpi s kríža. Oni mu totiž hovoria: „*Nechže sostúpi s kríža a uveríme!*“ (v. 42). Ale darmo. Áno, práve preto, ponevác je Synom Božím, nesostúpi s kríža. To je známkou Synov Božích, že pri kríži raz prevzatom *verne vytrvajú a aj zomrú* — skrze stále zapieranie seba samých a každodenné posilňovanie svojho povolania.

P i a t o k .

Prvé a druhé slovo Kristovo na kríži.

1. „*Ježiš však riekol: Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo činia!*“ (Luk. 23, 34). V cudzej záležitosti hovorí, kdežto vo svojej vždy mlčal. A prvá záležitosť nebola to snáď jeho matkina, lež tých, čo ho ukrižovali. — Uvažuj jednotlivé slová. Používa meno „Otec“, aby ho k otcovskej útrpnosti pohnul a upamätal ho na to, že je Otcom nie

len dobrých, lež i zlých a on sám, že je bratom všetkých ľudí. Tým slovom „*im*“ nemyslí iba len na tých, ktorí ho *teraz* križujú, lež zahrňuje i tých, ktorí to v *budúcnosti* robíť budú, t. j. všetkých *hriešnikov*. Či by si nemal i ty dúfať, keď vidíš, že ani ty si neni vy-lúčený? — „*Nevedia, čo činia.*“ Omlúva ich, nakoľko len môže, ich nevedomosťou, lebo skutočne „*každý hriešnik je nevedomý* a neuvažuje farchu hrie-chu. — Čo robíš ty, keď ťa kto urazí? Modli sa za svojich prenasledovníkov! Odpusť im! Odpusti i ty, koľko len môžeš!

2. „*Pane, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva!*“ (v. 42). 1. Pravý lotor karhá svojho spoločníka, ktorý sa rúha Spasiteľovi; uzná hriechy svoje, vydá svedectvo o nevinnosti Kristovej, verí, že je Boh a dôveryplne prosí ho: „*Pane, spomni si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva!*“ Čo je nie v stave vykonať za jeden okamih milosť Božia, keď ju prijmeme! — 2. Lotor neprosí, aby bol oslobodený s kríža, lež aby si Spasiteľ na neho spo-

menul. O toho je dostatočne postarané, na koho si Boh v добрôte svojej spomenie. 3. Dvaja zločinci viseli popri Kristovi; jeden sa *obrátí*: kto by nemal mať teda *nádeje*? Druhý je *zatratený*: — kto by sa nemal *obávať*, i keď je ešte pri Ježišovi?

3. „*Veru, povedám ti: Dnes ešte budeš so mnou v raji*“ (v. 43). Koľká dobrotiť Ježiša nášho! On viac dáva, než sa žiada. 1. Čo on sľúbi, to neodkladá: „*Dnes*“, hovoril. 2. „*So mnou*“. Ó, také potešenie byť s Ježišom! Žiadaš si aj ty, aby si bol s ním na *križi*? „K veľkej odmene možno len skrze veľkú námahu prísť“, hovorí sv. Hrehor.¹⁾ Len jestli s Ježišom trpíš, budeš s ním i panovať.

S o b o t a .

Tretie slovo Ježišovo k Matke svojej a k Jánovi.

1. „*A pri križi Ježišovom stála jeho matka*“ (Ján 19, 25). Čo za jakú bolesť

¹⁾ Hom. 37. in Ev.

cítila prebl. Panna Maria, ktorá tak vnútorne milovala Syna svojho, o ktorom vedela, že je Ježiš, Bohočlovek! Ona stála „*pri*“ ňom a hľadela naň svojimi očami; *pri* „*križi*“ najhroznejších múk a najväčšej potupy. A predsa „*stála*“ tam a v duchu sama obetovala Ježiša za spásu sveta. Sv. Ambróz¹⁾ hovorí: Čítam, že „*ona stála*“, nečítam však, že „*ona plakala*“; pretože ako Amadeus²⁾ pripomína — to státie v trpkosti srdca pripisuje sa jej veľkej vytrvanlivosti. Uč sa od boľastnej Matky 1. *stáť* v protivenstvách s rozumom a rozvažitosťou, s vytrvalou vôľou a nepretržitou činnosťou! 2. Uč sa, aby si od stvorených vecí ani len duchovné potešenie nemal natoľko rád, že by si ich nechcel *ztratíť* keď je to *vôľa Božia* a keď to druhým slúži k spaseniu!

2. „*Keď teda Ježiš uzrel matku a učeníka, ktorého miloval, stáť, riekol svojej matke: Ženo, hľa, syn tvoj*“ (v. 26). Spasiteľ zanecháva matke svojej Jána na miesto seba. Ale jaký je to rozdiel

¹⁾ In cap. 23. Luc.

²⁾ Hom. 5. de Martyr. Virg.

medzi oboma. Čo je to za potešenie na miesto Boha mať púheho človeka? Bez pochyby spatrovala prebl. P. Maria vo sv. Jánovi stále Krista. Uč sa i ty vo svojom *spolubližnom* Krista poznávať: tým bude tvoja láska silnejšia. Zvlášť však poznávaj v tvojom *predstavenom* Krista: vtedy bude presnejšia poslušnosť tvoja. — Avšak prečo bol daný Ján prebl. P. Marii? 1. Toto bolo predprá-
vom jeho *panenskosti*.¹⁾ *Paních dáva* Panne panícha. — 2. Ponevác i on *stál pri križi*. Takúto vysokú prednosť zabezpečuje státie pri trpiacom Spasiteľovi; on to privedie až k bratstvu.²⁾ Vidíš už teraz, ako sa môžeš stať bratom Kristovým, ako synom Panny? Tieto pekné čestné názvy možno si len za takúto cenu získať.

3. „*Potom riekol učeníkovi: Hľa, matka tvoja!*“ (v. 27). Sv. Ambróz³⁾ hovorí: „povoláný Kristom opustil Ján otca svojho. Tomu je odovzdaná Panna, kto nezná svojich.“ Ó, jak veľká potecha bola by to pre teba, keby ti ona bola

¹⁾ Theophylakt. — ²⁾ Theophylakt.

³⁾ Exhort ad Virg.

daná za matku! Avšak to sa môže stať, keď ty z lásky k Ježišovi neznáš svojich, a telesnú prítulnosť k ním odložíš. 2. Ty môžeš byť *bratom Ježišovým* a tak *dieťaťom Marie*, keď sa celkom a úplne vôle Božej odovzdáš: „Každý, kto činí vôľu Otca môjho nebeského, ten je mojim bratom“ (Mat. 12, 50). Prijmi ju teda za svoju matku a riekni: „Ukáž sa mi byť matkou!“ Z druhej stránky však ukáž sa byť dieťaťom!

Nedeľa kvetná.*)

Štvrté a piate slovo Kristovo.

1. „A okolo deviatej hodiny zvolal Ježiš veľkým hlasom a riekol: Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ (Mat. 27, 46). „Volanie toto je nie obžalobou“, hovorí sv. Lev, „lež učením“: ono preukazuje, že boľasti Kristove tak ďaleko postúpily, že ich ani vnútornou pomocou Božou nechcel uľaviť. A ty —

*) Na miesto tohoto rozjímania možno dnes zase prebrať rozjímanie Nedele Septuagesima o dnešnom evanjeliume.

jak mnohé potešenia žobreš nielen od Boha, lež i od tvorov! „Niečo veľkého, áno, niečo veľmi veľkého je to“, hovorí blahoslavený Tomáš Kempenský¹⁾ „nielen ľudskú, lež i božskú potechu vedieť postrádať, k sláve Božej opustenosť srdca rád znášať a v ničom sám seba nechceť hľadať.“

2. „*Aby sa naplnilo Pismo, riekol: Žižnim!*“ (Ján 19, 28). — Spasiteľ vedel, že všetko splnil, čo bolo o ňom písané, že len jedno chýba ešte: „*V žižni jeho napojili ho octom*“ (Žalm 68, 22). Toto chcel teda ešte splniť. Pozoruj, ako ide Kristus za vrcholom poslušnosti! — 2. Veľká ztrata krvi prináša so sebou žižň, lež väčšia bola žižň *ešte viac trpeť*. „Inakšiu žižň mal, — hovorí nábožný Blossius,²⁾ aby totiž viac trpeť mohol a tak aby nám dal jasnejší dôkaz svojej lásky.“ Ó, jak by si ho občerstvil, keby si mu dušu svoju daroval! Skúmaj svoju lásku k Bohu a k spáse spolubližných! Čo si žiadaš zniesť za ňu?

¹⁾ Lib. 2. cap. 9.

²⁾ Explic. Pass. c. 18.

3. „*I bola tam postavená nádoba, plná octu. A oni naplnili hubu octom, vložili na hyzop a podali mu k ústam*“ (v. 29).

1. S málo octom osviežujú vyčerpaného a zomierajúceho Boha.* Tu máš príklad, ako máš v namáhaniach potláčať svoje žiadosti. Never, že sa staneš účastníkom výbornejšieho. Sluha Kristov nechce byť nikdy zvláštnou priazňou sprevádzaný. — 2. Ocot dávajú žížniacemu Bohu tí, ktorí tu so svetskými a telesnými skutkami zabíjajú svoje najlepšie dni, svoj starý vek ale, podobne ako spodok života, darovať chcú Bohu. — 3. Nádobou plnou octu sú tie strpčené srdcia, ktoré sú plné mrzutosťou a netrpezlivosťou. Vyprázdni nádobu túto a naplň ju sladkým vínom svätej lásky!

P o n d e l o k .

Šieste a siedme slovo Kristovo!

1. „*Dokonané je!*“ (Ján 19, 30). Dokonané je, čo mi Otec naložil a čo som k prevedeniu prevzal. Je to niečo božského, započaté dokončiť; započat' niečo zasluhuje málo pochvaly: veľmi je

však chválitebné vec ku koncu priviesť. Jak mnoho započneš, jak málo priveďieš ku koncu! Nasleduj vytrvanlivosť Boha svojho, aby si i ty povedať mohol v poslednej hodine: „*Dokonané je*“, čo mi Boh prikázal skrze príkazy, čo som v smysle evanjeliumových rád na seba vzal, čo mi moji predstavení predpísali, k čomu ma milosť pobádala!“ Jaký šťastlivý budeš vtedy? Avšak jak ďaleko si ešte od toho!

2. „*Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha!*“ (Luk. 23; 46). Uváž jednotlivé slová. „*Otče*“: to je výraz dôvery a lásky. — Ty len vtedy môžeš slovo toto do úst vziať, keď ako milujúci, úctivý a poslušný syn žiješ. — „*Do tvojich rúk*“, v ktorých jedine je pokoj a istota. — Aby si na veky v nich bol, odovzdaj sa i sám do týchto rúk, zakiaľ žiješ, skrz dokonalé oddanie vôle svojej do vôle Božej! — „*Porúčam svojho ducha*“, nie telo svoje: to už odpočívaj na krížovej — posteli. — Uč sa z toho, že sa musíš viac starať o svoju dušu než o svoje telo. Aby však duch tvoj isto sa dostal do rúk Božích, tak hľad,

aby telo tvoje stále bolo na kríži! To je jedine istý priechod; každý iný je nebezpečný.

3. „*A naklonil hlavu a vypustil dušu*“ (Ján 19, 30). Ó, vznešené tajomstvo! Boh zomiera! To nie si vstave pochopiť, jestli sa len predbežne nepoučíš, čo je vstave láska. On umiera — pre teba! Pozri, človeče, koľkú cenu máš u Boha! Pravda je to, čo apoštol hovorí: „*Kúpení ste za veľkú cenu*“ (I. Kor. 6, 20). — za smrť Kristovu. Čo chceš dať navzájom, aby si nebol nevďačným? 1. I ty podaj ducha svojho, toho pyšného ducha, keď s poníženosťou skloníš hlavu svoju! 2. Skloň hlavu svoju skrze poslušnosť až do rozlúčenia sa ducha svojho! Nakloň srdce svoje k zachovaniu nariadení Božích! (Žalm 118, 112).

U t o r o k.

Zázraky z príležitosti smrti Kristovej.

1. „*A hľa, opona chrámová roztrhla sa na dve časti od vrchu až do spodu.*“ (Mat. 27, 51). Týmto bolo pouká-

zané na to, že smrťou Kristovu vyzdvihnutý je *Starý Zákon*. 1. Kiežby smrť Kristova i u teba ten istý výsledok mala, kiežby vyzdvihla v tebe zákon starý, hriešny zákon údov! Najúčinnnejším dôvodom mŕtvenia starého človeka je mŕtvý Spasiteľ. 2. Opona „roztrhla sa na dvoje“, aby viac nezastierala svätyňu svätýň. Prázdne námietky sú také ako opona, ktorou sa Božstvo zastiera. Kiežby sa na dvoje roztrhly, aby si lepšie poznať mohol vôľu Božiu. Či nebolo tvoje duševné oko už častejšie prekážané touto oponou?

2. „*Zem sa zatriasla a skaly sa pukaly*.“ To sú znaky smútiacej prírody. Hanbiť sa musí človek, že nad smrťou Kristovou necíti toľko boľasti, koľko cítily bezživotné veci. *Zemou* si i ty, to ti bolo už dávno povedané; zem si ty, ponevác miluješ zem. — Zomrel Boh! Tu sa musíš zatriasť a striasť musíš všetko zemské. Nemôžeš spolu trúchliť, jestli nemiluješ: nemôžeš však milovať Ježiša, jestli mimo neho ešte i niečo inšie miluješ. *Skalou* si ty skrze veľkú farchu hriechov svojich alebo skrze ne-

poddajnú tvrdošijnosť úsudku svojho a vôle svojej. Jestli ťa prenikne smrť Kristova, tak musíš byť ľútosťou „roztrhaný“!

3. „*A hroby sa otvorily*“ (v. 52). Týmto sa preukazuje, že Kristus smrťou svojou zničil našu smrť, keďže sami mŕtvi skrz neho vytrhnutí sú z moci smrti. Kiežby smrť Kristova ten istý účinok mala i pre tebe! 1. Otvor a odhaľ úplne hrob svedomia svojho pred tým, pred kým máš! — 2. Otvor zalíčený hrob *pretvárania*, aby si sa tým zdal, čím si, nie však čím sa predstavuješ! — Otvor hrob *zlých obyčaji* a nechaj, až všetky „vyjdú“, aby si potom už „*nový život viedol*“!

S t r e d a .

Rozličné city prítomných pri smrti Kristovej.

1. „*Keď to videl stotník, ktorý stál naproti, že tak volal a skonol, riekol: Opravdu, tento človek bol Syn Boží*“ (Marek 15, 39). 1. Následkom zatrasenia sa bezživotnej prírody povstal v stot-

níkovi strach, za strachu vznikla vyššia myšlienka na Pôvodcu všetkých vecí: následkom tohoto poznal Boha a vydal takéto šľachetné osvedčenie. Jak mnohí iní videli celkom to isté bez toho, žeby boli bývali pohnutí! Zázračný je dobrotivý Boh v naklonení srdc! — To, čo sa tu v prírode stalo, nech ti poskytne to poučenie, že myšlienky svoje máš na Stvoriteľa všetkých vecí sústredňovať, jeho poznávať a chváliť. 2. Stotník vyznáva Krista za Boha práve pre uponíženie umučenia jeho. Čo vidíš v tom Božského? To je docela isté: jestli máš niečo božského v sebe, to sa musí v protivenstvách a zvlášť v opovrhnutí preukázať a osvedčiť.

2. „A všetok zástup tých, ktorí boli spolu pri tomto divadele a videli, čo sa dialo, bili sa v prsia a išli nazpäť“ (Luk. 23, 48). Ľud prezradil akési pohnutie duše, kniežatá kňazské však nie. Pyšných a tvrdošijných ľudí sotva alebo zriedka opanuje dobrý cit. Avšak ani z toho ľudu nikto nepoznal v zomrelom Spasiteľovi Boha. To bolo preto, pokiaľ 1. na celú udalosť pozerali ako

na *divadlo*. — Odkiaľ je to, že si ty pri rozjímaní nad horkým umučením Spasiteľa tak zriedka a to i vtedy len málo čo dojatý? Snáď preto, že ty to ako divadlo poňímaš, nie však sťa dôkaz dobroty, lásky a milosrdenstva. — 2. „*Išli nazpäť*.“ Čo to osoží, vidieť a ísť ďalej? Vytrvať sa musí pri Ukrižovanom a častejšie zamestnávať ducha svojho týmto predmetom.

3. „*A všetci jeho známi stáli opodiaľ, i ženy, ktoré boly prišly za ním z Galilejska a videly ho*“ (v. 9). Ženy jemnými slzami oplakaly smrť Ježišovu. Stály ale „opodiaľ“: to neschvaľujem; z blízkosti sa musí pozorovať smrť Ježišova. Preto padol, ponevác z ďaleka nasledoval. Nikdy nechcem byť ďaleko od Ježiša! Avšak, keď tie ženy i ďaleko stály, predsa tam „stály“, aby videly Ježiša a aby on tiež videl ich, do-
 kiaľ ešte živý bol. Ony „stály“ tam vo vytrvanlivosti, dívaly sa zahrúžené do rozjímania: duch ich išiel ta, kam telo ich sa nedostalo. Sotrvávajú v stálom predstavení si života a smrti Ježiša Krista!

V e ľ k ý š t v r t o k .

Bok Ježišov je kopiau otvorený.

1. „*Ale keď prišli k Ježišovi, jako videli, že už umrel, nezlámali mu hnáty*“ (Ján 19, 33). Ježiš zomrel prv, než by to boli Židia mysleli a žiadali. Boli proti nemu namrzení, pretože nemohli ho ďalej ľubovoľne urážať. Láska Božia k nám urýchlila smrť jeho, aby tým rýchlejšie dokončené bolo dielo nášho vykúpenia. Jak šťastlivý si ty, keď v tento čas, keď ťa diabol alebo zlomyseľný človek obraziť chce, najdú ťa svetu a žiadostiam svojim už odumretého! Toto je ten spôsob neporušeného zachovania „*kostí*“, t. j. stálosti v ctnosti. Na iný spôsob, bez sebazapierania, žiadna ctnosť je nie opravdivá.

2. „*Jeden z vojakov otvoril mu bok*“ (v. 34). Otvorené sú dvere lásky, vyvierajúci prameň všetkých boľastí! Pozoruj, že s jak veľkými boľastami si toto Srdce naplnil, jak veľmi si ho jedom hriechov svojich pošpinil. A jak veľmi ťa on miloval! Pozri, s jak veľkými písменami lásky ťa on do knihy synov Bo-

žích naznačil! Nohy podal hriešnikom, ako Magdalene, ruky svoje podal priateľom svojim, ako kedysi Petrovi. Srdce dáva dieťkam Božím, ku ktorým hovorí: „*Pri prsiach svojich budú vás chovať*“ (Iz. 66, 12). Tu si pomysli na svoju nevďačnosť a jeho lásku! Pozri teraz s láskou naňho, aby si kedysi nevidel so strachom, že „*koho si to prebodnul*“!

3. „*A hneď vyšla krv a voda.*“ Z otvoreného boku Spasiteľa vyvierajú výhodné prostriedky k nášmu spaseniu, sväté Sviatosti, aby sme sa skrze ne od hriechov očistili a milosťou ozdobili. Je to *malý* dôkaz jeho lásky? Lež jak *veľký* dôkaz je toto: On až do poslednej kvapky dal krv svoju za teba! „Skrze takúto veľkú obeť sa prevedie vykúpenie, aby sa človek pozdával, že má cenu jedného Boha.“¹⁾ Jak veľkodušný je predsť Boh oproti tebe! Jak skúpy si však ty proti nemu, že za tak drahocennú krv ani len jednej slzy nevyrovníš!

¹⁾ Euseb Gall. hom. 6. de Pascha.

Veľký piatok.

Ukrižovaný Spasiteľ.

1. „Ó, vy všetci, ktorí prechádzate cestu, pozorujte a vidte, či je bolesť ako bolesť moja?“ (Žalospev 1, 12). Uvažuj muky Kristove: 1. na jeho tele: „Prerazili ruky a nohy moje a spočítali kosti moje!“ (Žalm 21, 17—18). „Od spodu nôh až po hlavu niet na ňom zdravého!“ (Iz. 1, 6). — 2. na jeho duši, pre opovrzenie, ktoré sa mu ušlo: „Stal som sa na posmech celému ľudu môjmu a na pieseň ich cez celý deň!“ (Žalosp. 3, 14). Uvažuj ďalej jeho duševné bôle následkom potupy kríža medzi lotrami: „A s hriešnikmi spočítaný som bol!“ (Iz. 53, 12). Ďalej, pretože nikto nemal k nemu útrpnosti, nikto ho netešil: „Niet nikoho, kto by ho potešil, zo všetkých jeho milých; všetci priatelia ho opovrhli a obrátili sa na nepriateľov!“ (Žalosp. 1, 2). „A čakal som, kto by sa spolu pormútil, a nebolo nikoho; a kto by potešil, — a nenašiel som žiadneho!“ (Žalm 68, 21). Videl ďalej nevďačnosť ľudí a malé ovocie umučenia svojho: „Aký úžitok z kr-

vi mojej?“ (Žalm 29, 10). — „Čo je, čo som mal viac urobiť vinici svojej a neučinil som jej? Čakal som, aby niesla hrozno, a priniesla len plané víno!“ (Iz. 5, 4).

2. „Čo sú to za rany uprostred rúk твоjich?“ (Zach. 13, 6). Pýtajže sa tak Ježiša svojho a slyš ho odpovedať: „*Tie mi boli uderené v dome tých, čo ma milovali!*“ Poznávaj jeho bezhraničnú lásku! „Pohliadni na hlavu túto“, hovorí sv. Augustín,¹⁾ „ktorá ti je k bozku naklonená, na srdce otvorené k láske, na ramená, rozpiate k objatiu, na celé telo, odovzdané vykúpeniu. Uvažuj, jak vysoko si máme toto ceniť; odvážte ho na vážke srdca svojho a nech vás on celkom pripevní k Srdcu svojmu, ktorý je celkom pribitý pre vás na kríž!“ Opravdu, „*miloval nás a vydal seba samého za nás*“ (Ef. 5, 2). Predstav si, že sa ňa pýta: „*Šimon, syn Jonášov, miluješ ma?*“ A odpovedaj mu z celej duše: „*Pane, ty vieš, že ňa milujem!*“ (Ján 21, 17).

¹⁾ Lib. de Virg.

3. „A za všetkých umrel Kristus, aby aj ti, ktorí žijú, nežili sebe, lež tomu, ktorý za nich umrel“ (II. Kor. 5, 15). Toto ovocie máš si získať zo smrti Kristovej: neži sebe, nie svojej pohodlnosti, nie svojim pôžitkom, nie sláve, tým menej však ešte konaj skutok nejaký kvôli nej! So sebou a svojim dlhuješ jemu. „Nie ste svoji, lebo kúpení ste za veľkú cenu!“ (I. Kor. 6, 19—20). „Čím sa chcem odplatiť Pánovi za všetko, čo učinil i mne?“ (Žalm 115, 3). Veľký dôkaz svojej lásky dal mi on tým, že ma stvoril, o mnoho väčší, že ma vykúpil: skrze stvorenie dal mi len *mňa*, skrze vykúpenie ale dal mi *seba* samého. Koľká veľkodušnosť, koľká láska! — A ja by som sa mal ešte zdráhať, aby som sa mu celkom odovzdal?*)

*) V pôvodnom znie toto miesto sv. Bernárd takto: „Skrze prvé svoje dielo (stvorenie) dal mi *mňa*; skrze druhé (vykúpenie) dal mi *seba*: a nakoľko *seba* dal, dal nazpäť *mňa*. — Keďže On dal *mňa* a opäť *mňa* nazpäť dal, tak dlhujem jemu *mňa* dva razy. Co dám však potom ale Pánu Bohu za Noho? (Tract. de dilig. Deo.)

Veľká sobota.

Sňatie sv. Tela Kristového s Kríža a pohrab Jeho.

1. „*Jozef, ponevác bol učeníkom Ježišovým, ale tajným zo strachu pred Židmi, poprosil Piláta, aby smel sňať telo Ježišovo*“ (Ján 19, 38.; Marek 15, 43).

— 1. Sväté telo Ježišovo, ktoré na dreve kríža viselo, vypýta si teraz jeden: *ó jak málo milujú Ježiša ukrižovaného!*

— 2. Predtým držal to Jozef z Arimathie z bojazlivosti v tajnosti, že je učeníkom Ježišovým, teraz, keď Spasiteľ už na kríži visí, vyhlašuje sa za jeho učeníka. To je *ovocie horkého umučenia*. Myslím, že i na tebe nebude ono neplodným, keď pri zahanbení poznáš Boha a nasleduješ ho a robíš to smele a bez obavy pred nejakým nebezpečenstvom.

2. „*A prišiel i Nikodem ... a priniesol miešaninu z myrrhy a aloe*“ (Ján 19, 39).

— 1. Z učeníkov sú tam teda len dvaja, ktorí pred svetom prejavujú svoje prívrženie k ukrižovanému Ježišovi. Osmeľ sa ty byť tretím! — 2. Uváž služby, ktoré Kristovi preukážu. Snímu

sväté telo s kríža, namastia ho masťami, zavinú ho do jemného plátna, a oni, poprední mužovia, nesú na svojich pleciach toho, ktorý bol tak opovrhnutý. Hľa, ako podrobia svoju vážnosť opovrhnutému Ježišovi; taktiež ty nemáš odoprieť od opovrhnutého Ježiša svoju nízkosť! Preukazuj tie isté služby údom Kristovým, t. j. svojim spolubližným! „Vezmi dolu s kríža“ utrápených skrze duchovné potešenie, „namasti ich masťami“, tým, že sa staráš o ich dobré meno a zaviň ich chyby do rúcha mlčania!

3. „A uložil ho vo svojom novom hrobe, ktorý bol vytesaný do skaly, a privalil veľký kameň na dvere hrobové“ (Mat. 27, 60). Ty pochováš Krista v srdci svojom, kedykoľvek ho prijmeš vo sv. prijímaní. Pozoruj teda na nasledovné: hrob nech je „mŕtvy“, v ktorom sú nie složené žiadne zvrhlé náklonnosti, nech je „vytesaný do skaly“ nepremenlivosti a stálosti; „privaľ kameň“ silných predsavzatí „na dvere tohože“ a „ustanov stráž“ svätých myšlienok „pred hrob...!“

IV.

Z mŕtvých vstanie a nanebevstúpenie Ježiša Krista.

Sviatok Veľkej noci.

Zmŕtvých vstanie Pána.

1. „*Vstal z mŕtvych tretieho dňa dľa Pisiem*“ (I. Kor. 15, 4). *Po utrpení pride radosť!* Láskový Boh to, tak sa pozdáva, tak zariadil, aby sme my po tvrdej ceste *trápenia a boľasti* prišli na výšiny *slávy*. Kristus dal svojmu slávnemu zmŕtvých vstaniu tridsať rokov tvrdého života a tri roky horkého umučenia predísť. Tak máš i ty k sláve prísť. Jestli s Kristom zomreš, s ním budeš potom i žiť!

2. „*Uložil som sa a usnul som — a vstal som hore*“ (Žalm 3, 6). Duša Kristova zasa sa spojila s telom: telo totiž

bralo účasť v umučení, preto malo brať účasť i v vzkriesení. Za jeden okamih ztratia sa jazvy a rany, uplatňuje sa krása a lúbežnosť. Jako sa teší telo a duša jeho? Praotcovia, ktorých on vyvádza z predpekia, — akými citami *viery, nádeje, lásky* a povďačnosti boli naplnení! Pristúp ty ku Kristovi s podobnými citami. A aby radosť tvoja bola dokonalá, spoj sa i ty čo úd tela Kristovho s jeho dušou — skrze lásku!

3. „*Jako Kristus vstal z mŕtvych skrze slávu Otcovu, tak máme i my viesť nový život!*“ (Rim. 6, 4). Chceš-li brať účasť v ovocí zmŕtvychvstania Kristového, tak musíš nový život viesť. Toto urobíš však vtedy, keď ukrižuješ starého človeka. Ako Spasiteľ len skrze prirodzenú smrť mohol vojsť do života večného, tak i ty len tak prídeš k novému, dokonalému životu, že ty „*duchom umrtviš telesné skutky!*“ (Rim. 8, 13).

Pondelok Veľkonočný .

Vlastnosti osláveného tela.

1. „*Zasieva sa (telo) v porušení, vsta-*

ne v neporušiteľnosti" (I. Kor. 15, 42). Prvá vlastnosť osláveného tela pozostáva v tom, že je oslobodené od smrti, nemoci a rán. „*Smrť nikdy nebude panovať nad ním*" (Rim. 6, 9). Ako prišiel Kristus k tejto vlastnosti? Skrze umučenie a smrť. — I ty musíš sem prísť, že sa ani v šťastí, ani v nešťastí nedáš sviesť žiadnou zlou náruživosťou. Uváž ovšem, že jak veľmi je k tomu potrebná horlivosť v sebazapieraní!

2. „*Zasieva sa telo smyšelné, vstane telo duchovné*" (I. Kor. 15, 44). Druhá vlastnosť osláveného tela je *jemnosť*, následkom ktorej preniknúť môže telesá tvrdé, ktoré iným odporujú. — Preraz ty všetky ťažkosti a prekážky na ceste k ctnosti! „*Všetko môžeš skrze toho, ktorý posilňuje*" (Fil. 4, 13). Ale i k tomu je potrebné, aby „*zasiate*" bolo to smyšelné a sebecké.

3. „*Zasieva sa v bezmoci, vstane v silnosti*" (I. Kor. 15, 43). Tretia vlastnosť je *rýchlosť*. Následkom tejto vlastnosti je ono za jeden okamih tam prítomné, kde chce. — Si aj ty tak rýchly pri vnuknutiach Božích alebo pri pokynoch

predstavených? Cieľom napredovania na ceste ctnosti alebo k „siatiu“ vo svedomí svojej slabosti a v uponížení seba samého?

4. *„Zasieva sa v necti, vstane v sláve“* Štvrtá vlastnosť je *jasnosť*, ktorou ďaleko prežiarí slnko. — *„Tak nech svieti tvoje svetlo pred ľuďmi, aby videli tvoje dobré skutky!“* (Mat. 5, 16). Avšak toto sa len vtedy stane, keď budeš *„siahť v necti a zapieraní seba samého“*.

U t o r o k .

Jazvy na oslávenom tele Kristovom.

1. *„Čo sú to za rany uprostred rúk твоjich?“* (Zach. 13, 6). Dľa slov Eusebia boly rany na oslávenom tele preto zachované, „aby práve príčina slávy nebola svetlom slávy zatienená.“¹⁾ Pán chcel na veky ukázať, že on ranami musel zakúpiť svoju slávu. Jestli je toto cena slávy, čo ukážem kedysi ja, keď nechcem nič trpieť? *„Kristus musel trpieť a tak vojsť do slávy svojej“* (Luk. 24, 26). Či snáď bude mne iná cesta ukázaná?

¹⁾ Euseb. Emiss. hom. 10 de Pasch.

2. „*Nezabudneme na teba. Hľa, do svojich rúk som ťa napísal*“ (Iz. 49, 15—16). Druhá príčina, prečo boli jazvy zachované, je nasledujúca: ony mali byť pre Krista pomníkom jeho lásky k nám, za ktorých on tiež pretrpeť chcel; v nich mal on cenu vykúpenia nášho vidieť, aby nás i na potom tak miloval, ktorí sme ho tak mnoho stáli. Ježiš teda chce mať na veky pamiatku na teba! Ó, pamätajže i ty na svojho Vykupiteľa! Avšak to ty nemôžeš urobiť, jestli nezabudneš na tvory: tie nám slúžia k tomu, aby sme mysleli na Boha.

3. „*A uzre ho každé oko, a tí, ktorí ho prebodli*“ (Zjav. 1, 7). Tretia príčina tohto je: jednúc chce zatrateným ukázať rany svoje, a tým chce im ich ukrutnosť predstaviť, že ho hriechami svojimi ukrižovali; ich nevďačnosť, že toľkú lásku neodplatili. Práve tak chce ich i blahoslaveným ukazovať cez celú večnosť, aby sa tešili toľkejto láske, ktorá sa jazvami rán skvie. Ako budeš ty na ne pozeráť? So zahanbením a či s radosťou?

S t r e d a .

Ježiš sa zjaví najsvätejšej Matke svojej.

1. „*Kto mňa miluje, milovaný bude od môjho Otca, i ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého*“ (Ján 14, 21). Evanjelisti síce nepodávajú zprávy o tom, že by sa bol zmŕtvychvstalý Spasiteľ matke svojej zjavil, avšak verí sa to silne. Veď ju on väčšmi miloval, než všetkých ostatných, a ona jeho viac, než všetkých iných milovala. Ten však, kto miluje, vždy sa bude k milovanému priťahovať. Nepozoruješ ešte, že sa ti Ježiš skrze sväté osvietenie zjavuje? Snáď nemiluješ ho dostatočne? Ježiš zjavuje sa len tým, ktorí ho milujú.

2. „*Podľa množstva boľasti svojich v srdci mojom, potešenia tvoje obveseľovali dušu moju!*“ (Žalm 93, 19). Predstav si, koľké potešenie je pre prebl. P. Mariu zjavenie sa jej Syna! Aby sme pochopiť mohli potešenie toto, musíš si uvážiť veľkosť boľasti, ktorú pri umučení cítila. Dľa miery boľasti býva udeľované potešenie. Že koľko potešenia

môžeš ty dúfať, to by si mohol z veľkosti sebazaprenia a pretrpenej trpkosti odhadnúť.

3. „*Duša moja rozplývala sa, keď milý premluvil*“ (Cant. 5, 6). Uváž, že s koľkou túžbou mohla Maria očakávať svojho syna. Teraz ho vidí pred sebou: aké city mohly prevlniť cez jej srdce. Uponíženie, oddanosť, poklona, blahoželanie k prevedeniu tak veľkého diela, radosť nad triumfom vzkriesenia, láska atď.: všetky tieto city vyvierajú z horúcej túžby za Ježišom. Nenachádzaš ty city tieto v sebe? Vzbud' horúcu túžbu, aby si mohol Boha vidieť a poznať a samy od seba budú nasledovať ostatné city.

Š t v r t o k .

Nábožné ženy ponáhľajú sa k hrobu Pánovmu.

1. „*A prvého dňa v týždni z ranného šera prišli k hrobu a doniesly voňavky, ktoré pripravily*“ (Luk. 24, 1). 1. Uváž horlivosť týchto nábožných žien: 1. *Kúpily voňavky*. Ony teda nemaly už nič

takého, čo by k ukojeniu márnomyseľnosti slúžiť mohlo. 2. *Pripravily masť*, hoci vedely, že Jozef a Nikodém Pána už pomastili: nestaraly sa o to, čo iní urobili, lež len o to, čo sa svedčí, aby ony samé urobily. 3. *Za ranného šera* idú von, nie bez všetkých ťažkostí pre tmú, keďže snád' celú noc v bolesti nad smrťou Ježišovou bezsenne strávily. 4. Prichádzajú k hrobu *bez bázne* pred strážnikmi, pretože láska ich hnala. Vtedy miluješ Ježiša opravdu, keď mu takéto služby preukazuješ.

2. „*I hovorily jedna druhej: Ktože nám odvalí kameň od dverí hrobových?*“ (Marek 16, 3). Uvažujú ťažkosť, ktorá stojí v ceste prevedenia ich predsa-
vzatia: uznávajú, že ich sily nestačia k odstráneniu tohože. A predsa sa nevrátia, lež idú ďalej. Pozoruj ich vytrvanlivosť v dobrom, ich nádej v Bohu, čo z lásky pochádza! Postav si často tú otázku: kto mi odvalí kameň tohoto pokušenia, tejto ťažkosti, tejto prekážky? Keď sa takto budeš seba spytovať, vtedy vždy budeš na všetko schopný a nikdy nebudeš musieť odstúpiť od svojho

predsavzatia. Dúfaj v Boha, keď tvoje sily nestačia, a tak v započatom diele pokračuj vytrvale a horlive!

3. *A hľa, nastalo veľké zemetrasenie*“ (Mat. 28, 2). „*A keď pozrely, videly kameň odvalený*“ (Mat. 16, 4). Hľa, ako napomáha božská prozreteľnosť vytrvanlivosť a dôveru! Zemetrasením odvalený je kameň a k úteku sú prinútení strážnici, ktorí by prekážať boli mohli ženám v prevedení diela lásky. Tak prichádza láskavý Boh na pomoc tým, ktorí horlive túžia za Ním: on odstráni *zovňajšie* prekážky, ktoré od druhých ľudí alebo od dajakých pomerov pochádzajú, podobne i *vnútorné*, ktoré naše zlé náklonnosti a zlé obyčaje nám pripravujú. K úteku prinúti zlých duchov, našich nepriateľov. Uváž si, že jak často si to už zkusil, vytrvaj v dobrom a dôveruj v Pánu Bohu!

P i a t o k .

**Nábožné ženy sú anjelom poučené
o zmŕtvýchvstaní Pána.**

1. „*Ale anjel prehovoril a riekol že-*

nám: Nebojte sa vy, lebo viem, že hľadáte Ježiša, ktorý bol ukrižovaný!" (Mat. 28, 5). Hľa, iná potecha pre tých, ktorí vo sv. bázni Božej žijú a pritom ho starostlivo hľadajú! Prečo sa ale ženy tieto nemajú báť zemetrasenia a anjela, ktorého obličaj je ako blesk? Po neváč hľadajú Ježiša ukrižovaného. Takým pošle Boh svojho potešenia. Ty sa však nebudeš môcť tomu tešiť, dokiaľ sám seba a tvory alebo čokoľvek iného mimo Ježiša ukrižovaného hľadáš.

2. „*Niet ho tu: lebo vstal z mŕtvych, ako povedal*" (v. 6). Nábožné ženy hľadajú Ježiša v hrobe. Mohlo ich to boleť, že ho tam viac nebolo, avšak jestli milovaly svojho dobrého Ježiša, tak musely sa tešiť, že slávne vstal z mŕtvych. Kde hľadáš ty Ježiša? Jak často ti odpovedajú božské osvietenia: „*Niet ho tu!*" Jak často si ho už hľadal márne, ba i na svoju újmu! A predsa ešte neupustíš od toho?

3. „*Podťe a pozrite si miesto, kde bol položený.*" — „*A keď ta vošly, nenašly telo Pána*" (Luk. 24, 3). Láska to bola, že ony Ježiša hľadaly, lenže láska tá

bola ešte smyseľná: ony ho chcely vidieť, dotýkať sa ho a pomastiť ho. Preto ho ani nenašly. S čistou láskou sa musí hľadať Ježiš. Skúmaj svoje úmysly, či sú čisté, či jedine na Ježiša smerujú, či sa im žiadna samoláska neprimiešava. Jestli je tvoj úmysel nie docela istý, vtedy ho nenajdeš, pretože Ježiša len s čistým úmyslom možno najstť.

S o b o t a .

Ženy sú pokarhané a bolo im naložené, aby zvestovali apoštolom zmŕtvychvstanie Pána.

1. „A keď sa zľakly a klonily k zemi, riekol im: Čo hľadáte živého medzi mŕtvymi?“ (Luk. 24, 5). Nábožné ženy sú právom pokarhané, pretože anjelovi, ktorý im predsa zmŕtvychvstanie Pána jasnými slovami oznámil, nechcely veriť. Tieto ženy nasledujú tí, ktorý ani v duchovných veciach nenásledujú svojho duchovného otca a samovoľne sotrývajú pri svojej mienke. Oni hľadajú Ježiša, aby sa mu darovali: avšak hľadajú ho „medzi mŕtvymi“ — so svojim

vlastným úsudkom a so samoláskou. Len tam je Ježiš, *kde ničoho niet z teba*.

2. „*Niet ho tu, lebo vstal*“ (v. 6). Anjeli dávajú neomylný dôkaz zmŕtvychvstania Kristovho, keď hovoria: „*Niet ho tu*.“ Neomylným znakom nášho duševného zmŕtvychvstania je, keď jeden pravdumilovný anjel, a nie lichotivé smyšelné city môžu povedať: „*Niet ho viac v tejto nedokonalosti, v tomto zlom smýšľaní, v tejto náruživosti, v predošlej ľahostajnosti ducha!*“ Raduj sa, jestli je tomu tak; jestli nie, tak postaraj sa, aby tomu tak bolo!

3. „*A chytro idte a povedzte jeho učeníkom, že vstal z mŕtvych!*“ (Mat. 28, 7). V mene Kristovom dávajú anjeli ženám toto poverenie. Apoštolovia si takejto radostnej zprávy nezaslúžili, lebo tak potupne opustili Pána: Kristus ovšem nehľadí na to, že čo by si bolo zaslužiilo ich chovanie, lež čo požadovala jeho láska. On miluje i tých, čo si toho nezaslúžia. To je potešenie pre mňa, ktorý som nehodný lásky Pána môjho. „*Nechod do súdu so sluhom svojim, ó, Pane*“ (Žalm 142, 2), „*lež nakladaj so*

mnou dľa milosrdenstva svojho!“ (Žalm 118, 124).

Biela nedeľa.

Nábožné ženy prinášajú apoštolom zpravu o zmŕtvýchvstaní Pána.

1. „*Povedzte jeho učeníkom a Petrovi, že vás predide do Galilejska*“ (Marek 16, 7). Peter je pri apoštoloch ešte výslovne spomenutý: toto je dôkaz zvlášť jemnej lásky Ježiša k nemu. On bol hlavou ostatných. Ako takého chce ho Kristus uctiť. Peter miloval Ježiša viac než ostatní a preto i smútil väčšmi než ostatní. A Pán odpláca sa láskou za lásku. On neprestal hriech svoj oplakávať. Kristus pozdvihne smutných tým, že im preukáže svoju lásku. Poznaj jeho dobrotu, miluj ju a skladaj nádej svoju v nej! On ťa neodpuď ani vtedy, jestli si zo slabosti zhrešil.

2. „*A videly sa im tie slová jako blúzenie, a neverili im*“ (Luk. 24, 11). Čo nábožné ženy rozprávajú, je to isté, čo Kristus apoštolom predtým predpovedal; úplne to súhlasí so slovami ich majstra.

A predsa neverili. Ty nasleduješ neveru apoštolov, keď vnuknutia Božie sťa ničomné odmietaš, upozornenia predstavených svojich, nespokojné pochybnosti a hryzenie svedomia za sny považuješ. O, pozorujže na ne, lebo Boh skrze ťie ťa vedie. Prídeš na mylné cesty, jestli ho nenasleduješ!

3. „*Maria Magdalena prišla k Šimonovi Petrovi a k inému učeníkovi, ktorého miloval Ježiš a riekla im: Vzali Pána z hrobu a nevieme, kde ho položili*“ (Ján 20, 2). Anjel nepovedal: „*Vzali ho z hrobu*“, lež: „*On vstal z mŕtvych.*“ Veľkosť lásky alebo snád i boľasť bola na príčine, že nedala taký pozor. Tak dobré city ako i vzbúrivosť sa víchry musia sa hľadiť vyvážiť, lebo ináčej zatemnia rozum a zavedú nás do bludu.

P o n d e l o k .

Peter a Ján ponáhľajú sa k hrobu.

1. „*Vyšiel teda Peter a ten druhý učeník a išli k hrobu*“ (Ján 20, 3). Obidvaja apoštolovia chcú sa presvedčiť o novine

ženami prinesenej. Nedajú sa zdržať príkladom ostatných učeníkov, ktorí ženám vôbec neverili. Nevšímajú si toho, čo iní robia, lež čo im múdrosť radí. Cháp potrebu tohoto pravidla a nasleduj ho!

2. „*A bežali oba spolu*“ (v. 4). Láska pobáda ich k úteku. Ona nepozná pomalosť. Pomaly a ľahostajne chce slúžiť Bohu a dlho *nechceť*, málo čo sa líši jedno od druhého. Kto miluje božské, ten beží k nemu. Utekáš-li ty alebo sa len vlečieš? Chceš napredovať? Tak miluj! Len dotiaľ budeš napredovať, dokiaľ miluješ!

3. „*Ten druhý učeník čoskoro predbehol Petra a prvý prišiel k hrobu, ale dnu nevošiel*“ (v. 4—5). 1. Dľa slov sv. Hieronyma¹⁾ „utekal Ján vopred, nesený krýdlami panenskosti“. Keďže sa ctnosť táto vzdiaľuje od tela, približuje sa k Bohu. 2. Ján ale nevstúpi prvý dnu. Ctí si v Petrovi hodnosť najvyššej hlavy a nehľadá na to, že Peter zaprel Pána, kým on sám u kríža stál. Uč sa z toho, čím

¹⁾ Im cap. 56. Is.

si povinný predstavenému svojmu, i keď by tento nedokonalým bol. To isté budeš i proti spolubližnému robiť, jestli v ňom Krista budeš vidieť.

U t o r o k .

Kristus sa zjaví Petrovi.

1. „*Peter odišiel a divil sa sám v se-
be tomu, čo sa stalo*“ (Luk. 24, 12). Peter
videl hrob prázdny. Odíde od Jána a
sám v sebe uvažuje nad tým, čo videl.
Najlepšia príprava, aby sme sa naučili
vidieť Boha a poznať božské veci je v
tom, že i telesne, teda zvlášť so svojimi
náklonnosťami odtiahneme sa od tvorov.
Boh miluje samotu duše. „*Ja ju chcem
priviesť do samoty a tam chcem mluviť
k srdcu jej!*“ (Os. 2, 14).

2. „*Vstal Pán opravdu a zjavil sa Ši-
monovi*“ (v. 34). Pán sa nezjaví Jánovi,
ktorý pevne vytrvá pri kríži jeho, lež
Petrovi, ktorý utiekol, ba ho aj zaprel.
Tak vlieva Boh kajúcim hriešnikom dô-
veru, aby neklesli do zúfalstva. Týmto
dáva poznávať, že jak vysoko si cení
slzy kajúceho hriešnika. Aké city mohol

vtedy mať Peter, aké zahanbenia pre spáchaný zločin, koľkú boľasť, koľko sĺz? — Vzbud' v sebe u nôh Ježišových tie isté city!

3. „*Zjavil sa Keťasovi*“ (I. Kor. 15, 5). Kristus nerobí Petrovi žiadne výčitky pre spáchaný hriech. On ho radšej priateľskými slovami teší. Uč sa z toho, že s akou láskavosťou máš prijať kajúceho hriešnika, s koľkou láskou máš zabudnúť na urážky, zapríčinené spolubližným! Čo činiš bližnému svojmu, to čakaj ty od Boha. „*Jestli neodpustíte ľuďom, ani váš Otec neodpustí vám!*“ (Mat. 6, 15).

S t r e d a .

Magdalena pri hrobe.

1. „*Maria ale ostala vonku pri hrobe a plakala. A jako tak plakala, nahla sa a nazerala do hrobu*“ (Ján 20, 11). Uvažuj prejavy lásky: Magdalena stojí pri hrobe, plače, častejšie túžobne pozre dnu, či neuzre Ježiša. Opätovne možno o nej povedať: „*Milovala veľmi*“ (Luk. 7, 47). Uváž tú starostlivosť, s ktorou ty hľadáš Boha! Vytrváš stále vo svojich predsa-

vzatiach? Bolí ťa to, keď si ztratil Boha? Či rozmýšľaš nad tým, kde a ako ho zasa najdeš?

2. „*Tu uzrela dvoch anjelov v bielych šatách sedieť*“ (v. 12). Sv. Cyrill z Alexandrie¹⁾ hovorí: „Kým ona plačúc pri hrobe čakala, príde jej hlas anjela na pomoc, že pozná Spasiteľa.“ Chceš-li, aby ti láskavý Boh anjela, t. j. duchovné potešenie poslal, nesmieš sa uspokojiť s povrchným rozjímaním, lež musíš byť stále posbieranej mysle a sväté city stále musíš v sebe vzbudzovať. Musíš i slepotu svoju oplakať!

3. „*Riekli jej títo: Ženo, čo plačeš? Riekla im: Preto, že vzali Pána môjho a neviem, kam ho položili*“ (v. 13). Príčina jej plaču je ztrata Spasiteľa. Toto je tá najväčšia a jediná príčina, ktorá je hodná slz. Keď ona plače preto, že jej vzali Pána proti jej vôle a bez jej vedomia, čo musíš vtedy robiť ty, keď naruživosti a zlé žiadosti tvoje ti už tak často s твоjim vedomím a privolením vzaly Ježiša?

¹⁾ Lib. 22. in Joan. cap. 46.

S t v r t o k .

Krisťus ukáže sa Magdalene bez toho, že by ho poznala.

1. „*Obrátila sa zpiatky a videla stáť Ježiša, ale nevedela, že je to Ježiš*“ (Ján 20, 14). Kým Magdalena hľadá Ježiša, On stojí za ňou. Pozoruj, ako je on nie vzdialený tým, čo ho z celého srdca hľadajú. Ovšem že občas skryje svoju prítomnosť, tak, že nespozorujeme, že Ježiš je pri nás, lež si myslíme, že sme opustení. Avšak pozrime za seba alebo na koniec našich trápení: tam budeme Boha vidieť.

2. „*Riekol jej Ježiš: Ženo, čo hľadáš? Koho hľadáš?*“ (v. 15). 1. Pán sa skryje, aby sme ho tým horlivejšie hľadali, hľadaného s radosťou našli, najdeného starostlivo držali.¹⁾ 2. Spasiteľ kladie otázku túto nie akoby mu bola neznáma príčina jej plakania a hľadania. On to len rád vidí, keď občas z *túžby za ním do zármutku* prideme. Keď sa ti to prihodí, ako by si bol od láskavého Boha opustený, vtedy hľadaj ho tým horlivejšie:

¹⁾ Drog. Host. de Sacram. Passion.

to je ten opravdivý spôsob jeho naleznutia.

3. „*I riekla mu: Pane, jestli si ho ty vzal, povedz mi, kam si ho položil, a ja si ho vezmem!*“ (v. 15). Pozoruj tu moc lásky, ktorá je jedine a výlučne na Krista namierená, sotva dáva pozor na to, čo sama hovorí. Jedného muža v chudobnom rúchu, jedného zahradníka oslovuje „pánom“; ďalej hovorí: „Jestli si ho ty vzal“; nehovorí, koho myslí, rovnako tak, ako by ten istý, čo jej práve do cesty príde, hneď mohol vyčítať jej myšlienky a city. Ona zná zlosť Židov a predsa hovorí „a ja si ho vezmem“, kdekoľvek sa nachádza bez všetkej bázne pred nebezpečenstvom. Tak smelým a rozhodným činí láska. Ó, jak ďaleko si ty od tejto rozhodnosti vzdialený, keďže si ešte tak veľmi vzdialený od lásky!

P i a t o k .

**Ježiš dá sa poznať Magdalene
a pošle ju k svojim učeníkom.**

1. „*Riekol jej Ježiš: Maria! Ona sa obrátila a riekla mu: Rabboni (t. j. Uči-*

teľu)!“ (Ján 20, 16). V tom jednom slove Kristovom „*Maria*“ a v tom druhom Marie „*Rabboni*“ vznešené city sa nachádzajú. V slove Kristovom je láska, dobroprajnosť, prívetivosť a priateľstvo, v slove Marie je úcta, poklona, láska a radosť. Ježiš je z jedného slova poznávaný: Magdalena jedným slovom dáva na vedomie, že ho poznala. *Boh málo slovami mnoho povie ľuďom*, kdežto ľudia hovoria mnoho s málo slovami k Bohu. O láskavom Bohu máš viac rozmýšľať, než mluiť!

2. „*Riekol jej Ježiš: Netýkaj sa ma!*“ Rozmýšľaj o príčine, prečo jej Pán nedovolí, aby sa ho dotýkala. Chcel jej príliš veľkú horlivosť, s ktorou sa mu k nohám hodila, trošku mierniť. Láska totiž skoro odhodila úctivosť. Boh chce byť milovaný, lež chce byť i uctený. Ako tedy ty z jednej stránky musíš byť dôverný k láskavému Bohu skrz to najvnútornejšie spojenie sa s ním, tak z druhej stránky musíš byť aj úctivý voči nemu čo sa týče zovňajšieho držania tela, ako i skrz vnútornú svoju duševnú náladu.

3. „*Ale id' k bratom mojim a povedz im: Vstupujem k svojmu Otcovi a k vášmu Otcovi!*“ (v. 17). Magdalena chcela u nôh Ježiša výraz dať svojim citom: Kristus ale chcel tak skoro ako len možno potešiť svojich. Preto nedovolí Marii, aby sa k nemu priblížila a posielala ju k učeníkom; on ich menuje „*bratmi*“, aby vyjadril takto svoju lásku k nim. Pozri, jak veľmi sa to ľúbi Bohu, že sa zriekaš jediného svojho duševného potešenia, aby si druhého, samotného potešil! — Dáva na vedomie učeníkom svojím odchod „k ich Otcovi“, aby rozmýšľali o jeho odlúčení, a pripravovali sa k trpezlivému zneseniu tohože a aby v dôvernosti k Bohu sotrvali, ponevác vedia, že im je on v láske Otcom.

S o b o t a.

Ježis sa ukáza ostatným nábožným ženám.

1. „*A hľa, Ježiš stretol sa s nimi a riekol: Vitajte!*“ (Mat. 28, 9). Magdalena priviedla tie ostatné ženy a zvestuje im, že videla Pána. Vtedy ich to bolelo, že

nečakaly pri hrobe, lebo ony žiadaly si vidieť Pána. Keď v takejto nálade boli, pozdravil ich najprv Pán: „*Vitajte!*“ Tak láskavý je Boh oproti tým, čo za ním túžia a jemu slúžia. Nebude dlho s tým čakať, aby ťa potešil, jestli vážnu túžbu za ním prechovávaš. Začiatok všetkej dokonalosti je *túžba* za ním.

2. „*Tu ony pristúpily a objaly mu nohy a klaňaly sa mu.*“ Predstav si tú radosť, tú úctivosť a tie najjemnejšie city nábožných žien u nôh Kristových. Pred chvíľkou nedovolil Magdalene, aby objala nohy jeho, teraz však podáva ich k bozku ostatným ženám. On neudeluje odrazu všetkým potešenie; občas ho on odnimuje a dáva ho však *vytrvanlivým*, ale len vtedy, keď sa to jemu líbi. Tvojou povinnosťou je v dobrom vytrvať. Starosť o potechu ponechaj dobrotivému Bohu. On nebude ďaleko od tých, ktorí za ním túžia.

3. „*Vtedy riekol im Ježiš: Nebojte sa! Idte a zvestujte mojim bratom, nech idú do Galilejska, tam ma uvidia*“ (v. 10). Uváž tieto láskavé slová, ktorými Pán ženám o apoštoloch hovorí, ktorí ho len

pred chvíľkou opustili. Avšak jeho *smýšľanie* bolo ešte láskavejšie, lebo on ne-
prechovával žiadneho odporu proti tým,
ktorí ho ťažko obrazili. I teba keď niek-
to urazí, považuj ho predsa i naďalej za
svojho brata a drž ho za hodného lásky
svojej a priateľského smýšľania! — Pán
určil Galileu za miesto, kde ho apoštolo-
via vidieť majú, lebo Galilea bola tichá
a vzdialená od všetkého kriku. Chceš-li
záľubu nachádzať v Bohu, utiaň sa od
hluku sveta, od márností a svojich ná-
ruživostí!

Druhá nedeľa po Veľkej Noci..

**Kristus sa pridruží k dvom
učenikom idúcim do Emausu.**

1. „*Hľa, dvaja z nich išli toho samého
dňa do mestečka ... menom Emaus*“
(Luk. 24, 13). Smutní nad smrťou Kristo-
vou, pochybujúc v jeho zmŕtvychvsta-
ní hľadajú títo dvaja učenici potechu na
tichej dedine. Obrátia sa na smyseľnosť,
kdežto oni predsa božské veci mali oča-
kávať. Prisľúbený tretí deň bol už tu; k
tomu prišlo ešte svedectvo nábožných

žien, Petra a Jána: a predsa pochybovali ešte vždy. Ó, jak málo sa uspokojíme s riadením Boha, ktorý nás predsa tak dlho s trpezlivosťou znáša! Jak ľahko sa obrátíme k smyselnosti! — Chráň sa príliš veľkého zármutku: keď ťa taký napadne, nehľadaj potom pomoc u tvorov. Čakaj na Pána a on sa nakloní k tebe! (Žalm 39, 2).

2. „*I rozmlúvali medzi sebou o tom, čo sa prihodilo. Tu stalo sa, keď sa spolu rozprávali a vyzvedali, i sám Ježiš priblížil sa a išiel s nimi*“ (v. 14—15). Ovce sem-tam blúdily: tu je láska pastiera pri nich, aby sa neztratili. Pán učiní podobu svoju nepoznateľnou, aby oboch učeníkov k prijatiu nebeskej potechy najprv pripravil. Chce totiž, aby sme nepripravení neprijali jeho milosti. Kým sa učenici medzi sebou o jeho umučení rozprávali, pridruží sa k nim. Tak veľmi sa to ľúbi Pánovi, aby sme sa rozpamätali na jeho smrť. Priúčaj sa tomu, aby si sa nie o daromných, lež o božských veciach rozprával: vtedy budeš mať i Ježiša za sprievodcu.

3. „*Oči im boli však zdržané, aby ho*

nepoznali“ (v. 16). Ukázalo sa to na vonok, čo sa v ich duchu odohrávalo. Pána práve tak nepoznali okom viery, ako okom telesným. Pre akú príčinu boly ich oči zdržané? Pravdepodobne bolo to následkom ich príliš veľkého zármutku, ponevác taký obyčajne pomúti ducha. Láskavý Boh stojí blízko k tým, čo sú *zarmúteného srdca* a my predsa sa považujeme za opustených, keď nás nešťastie zastihne. V takomto páde musíme ducha posilňovať vierou. Boh je múdry, — on vie pomôcť. On je všemohúci, — preto on môže pomôcť; on je dobrotivý, — a preto chce pomôcť. Preto „*očakávaj Pána, zmužile čiň a posilni srdce svoje*“ (Žalm 26, 14).

P o n d e l o k.

Kristus sa pýta učeníkov o čom sa rozprávajú,

1. „*Riekol im Ježiš: Čo sú to za reči, ktoré medzi sebou idúcky vediete a ste smutní? A odpovedal jemu, ktorému meno Kleofáš a riekol mu: Ty sám si prezpoľný v Jeruzaleme a nedozvedel si*

sa, čo sa tam stalo v týchto dňoch?“ (Luk. 24, 17—18). 1. Božský Spasiteľ spytuje sa učeníkov o tom, čo sám vedel, aby, ako Theophylakt hovorí, „učeníci odokryly rany svoje a liek dostali“. Ajhľa, láskavosť Kristova! 2. Pán sa teší tomu, keď si my jeho umučenie spomíname: preto dáva i učeníkom príležitosť, aby o tom rozprávali. Mluv teda s Bohom o veľkých, tých mukách, čo on pre teba pretrpel a ďakuj mu! O čom zvykneš ty rozprávať? O tom, čo v srdci máš. Rozmýšľajže, čo sú to za veci, božské a či ľudské. A potom nezatajuj rany duše svojej, aby si dostal liek!

2. „*Ktorým on riekol: Čo? I riekli: S Ježišom Nazaretským!*“ (v. 19). — 1. Kristus sa pýta, ako by vôbec neznal tie ukrutné krivdy, ktoré pretrpeť musel alebo ako by ich bol už zabudol. Zabudneš ty podobným spôsobom *malé* urážky? — 2. On sa pýta: „Čo?“ Akoby všetko to, čo pretrpel, bolo niečo tak maličkého, že už aj zabudol na to. Jeho nadmieru veľká láska k tebe za maličkosť mu predstavuje to, čo za teba urobil. — Malá je preto láska moja k Ježišovi, jest-

li si namýšľam, že som moc pre neho vykonal. Chcem sa usilovať, aby som viac preukázal, ale predsa ostanem „sluhom daromným“.

3. „*My sme úľali, že on vykúpi Izraela*“ (v. 21). Odhalia ranu svojej slabej viery. Neverili totiž, že práve táto smrť Kristova by bola prostriedkom vykúpenia. — Jestli môžeš pochopiť plány Božie v udalostiach ľudských, uspokoj sa. Najlepšie je vždy to, čo Boh nariaďuje: on vie k cieľu priviesť prostriedkami, ktoré my držíme za *protiviac*e sa cieľu.

U t o r o k .

Kristus napraví dvoch neveriacich učeníkov

1. „*Tedy on riekol im: Ó, nesmyselní a farbaví srdcom, uveriť všetko*“ (Luk. 24, 25). Karhanie, ktoré tu Ježiš učeníkom dáva, zdá sa byť trpkým, nie je však nijako výrazom nevôle. Menuje ich „*nesmyselnými*“, nie aby ich karhal, lež aby konal povinnosť lásky. Keď musíš karhať, pokračuj práve tak; budeš-li však karhaný, prijmi to práve tak! I ty

si farbavý srdcom, aby si skutočne veril to, čo Kristus trpel? Ponevác, keď i veríš rozumom, predsa neveríš *skutkom a nasledovaním*.

2. „Či nebolo treba Kristu toto trpieť a tak vojsť do svojej slávy?“ (v. 26). Príčina karhania je udaná: neverili dostatočne túto pravdu. Ver ju ty! On musel trpieť pre nutnosť zadosťučinenia, pre prospešnosť vykúpenia, pre moc lásky jeho k nám a pre príklad nasledovania. *Kristus musel trpieť*, a ty sa odľahuješ od sebazapierania? On musel *trpieť*, aby mohol vojsť do slávy *svojej*, a ty chceš bez kríža vojsť do slávy *druhého*?

3. „A počnúc od Mojžiša a všetkých prorokov, vykladal im všetky Pisma, ktoré boli o ňom“ (v. 27). Pozoruj, že na aký spôsob získa Spasiteľ ich srdcia: 1. priateľsky ich osloví; 2. karhá ich; 3. poučuje ich. Použi i ty týchto prostriedkov, keď máš s tými do činenia, ktorí sú tvrdého srdca. Pozoruj na vysvetlivky tak veľkého Majstra! Prirovnaj to, čo on vo svojich vysvetlivkách učí, k tomu, čo on skutkom *preko-*

nal: čo ty sám učíš, potvrd' to skutkom svojim!

S t r e d a.

Kristus tak sa robí, akoby chcel ďalej ísť. Učeníci ho prosia, aby u nich ostal.

1. *„I priblížili sa k mestečku, kam išli, a on sa staval, akoby mal ďalej ísť“* (Luk. 24, 28). Božský Spasiteľ bol tej mienky, že u nich ostane; tak sa však staval, akoby chcel ísť ďalej: „nie preto, ako by to bol chcel“, hovorí sv. Bernard,¹⁾ „ale pretože žiadal si slyšať slová: *„Pane, zostaň s nami!“* — 1. Boh chce ti udeliť milosti, ale ty ho máš s veľkou túžbou o to žiadať. Nesmieš sa pre nedostatok milostí sťažovať, jestli žiadnu alebo len ľahostajnú túžbu za nimi prechovávaš. 2. Boh sa robí, ako by sa chcel od teba odtiahnuť, ale preto ťa on neopustí: *„S ním som ja v súžení!“* (Žalm 90, 15).

2. *„Ale oni prinútili ho a riekli: Zo-*

¹⁾ Serm. 74. in Cant.

staň s nami, lebo sa už zvečerieva“ (v. 29). Učeníci povolávajú Ježiša, hoci ho ešte nepoznajú. Ty ho poznáš a predsa ho neprosíš vážne, aby zostal pri tebe, ba snád opačne, dávaš mu rozličnú príležitosť, aby od tebe odišiel. Učeníci ho nútili, aby ostal, svätou svojou žiadosťou totižto, ktorá ešte i na Boha istou silou účinkuje. Čo príčinu udávajú: „*Už sa zvečerieva*“. A predsa práve opačne, u nich svitol deň, ponevác výklad Písiem ich už osvietil. Ale u teba sa zvečerieva, ponevác ty práve tento deň delíš s nocou. Prinúť teda Pána, aby zostal dnes pri tebe, ako by to bol tvoj posledný deň v živote!

3. „*I vošiel s nimi*“. Ó jaké šťastie je to, mať Pána hosťom! Jak úctive ho mohli oni privítať, hoci ho ešte nepoznali; keď i nie bohatým uhostením, predsa však s veľkou láskou. Pripravili mu zaiste prvé miesto a obslúžili ho pozorne. — Kto zaujíma u tebe prvé miesto vysokocenenia a lásky? Ty sám alebo láskavý Boh? Pozri sa na skutky a na snahy svoje!

Š t v r t o k .

Krista pri lámaní chleba poznajú.

1. „*On vzal chlieb a dobrorečil a lámal a podával im. Tu otvorily sa im oči a poznali ho*“ (Luk. 24, 30—31). Niektorí svätí Otcovia¹⁾ „myslia, že Kristus tu chlieb premenil na svoje sv. telo a tak ho dával učeníkom a že pri tom ho poznali. To je účinok sv. prijímania, že osvieti rozum k poznaniu božských vecí. Ty tak často prijímaš: prečo si teda taký tupý oproti božskému a tak živý k zemskému? Príčina by priniesla svoj účinok, keďby si jej v tom neprekážal. Odstráň teda prekážky!

2. „*A on zmizol im s očú*“ (v. 31). Preto nečakal u nich na to, čo obyčajne za poznaním jeho nasledovať zvyklo: poklonu, vďakyčinenie, preukázanie lásky a pod. On sa ukáže a čoskoro sa utiahne. Uč sa z tohoto, že ani *božské* potešenia v *tomto* živote dlho netrvajú; bývajú ti Bohom od-

¹⁾ Tak Augustínus a Hieronymus.

ňaté, aby si sa cvičil v trpezlivosti, poníženosti a veľkodušnosti. Ani by to nebolo dobre, keby dlho trvaly.

3. *„I hovorili medzi sebou: Či naše srdce nehorelo v nás, keď mluvil na ceste?“* (v. 32). „Kristové slova“, hovorí Origenes, „zapálily srdcia k božskej láske.“ Ty čítaš nábožné knihy, rozjímaš o príkladoch Kristových, načúvaš upozornenia; Boh hovorí k tebe skrze to; budeš zapálený, jestli ne- budeš odporovať. Ale kedy sa rozpálili učeníci dľa ich vlastných slov? Nie pri lámaní chleba, keď ho poznali, lež na ceste, keď im bol ešte neznámym. Ešte i suchota ti má k tomu slúžiť, aby si bol svätou žiadostivosťou, láskou a tou túžbou rozpálený, aby si sa neodlúčiteľne pripojil k Bohu.

P i a t o k .

Kristus sa ukáže shromaždeným učeníkom

1. *„A keď bol večer toho prvého dňa... a dvere boly zatvorené, kde učeníci boli shromaždení... prišiel Je-*

žiš“ (Ján 20, 19). 1. Kde chýba primeraná príprava, tam sa Boh zdráha prísť. Učeníci ešte neverili. Ježiš im rozličné dôkazy svojho zmŕtvychvstania poslal už, aby ich priviedol do pravej nálady a rozpálil ich túžbu za ním. Preto prišiel tak *neskoro*, pretože sa *neskoro pripravili*. Chceš-li, aby ťa Boh navštívil, tak musíš primeranú prípravu urobiť. 2. Spasiteľ prišiel k nim, „*keď boly dvere zatvorené*“. Boh len vtedy príde do srdca tvojho, keď sú dvere smyslov tvojich zatvorené. Duch je roztržitý, kde sú smysly nie strážené a náklonnosti k tvorom obrátené. Stráž dvere srdca svojho!

2. „*Prišiel Ježiš a stal si uprostred*“. Postavil sa im do prostriedku, aby spoločne všetci ho mohli vidieť čo svojho vodcu, učiteľa, pastiera a ochrancu. *Kde sa dvaja alebo traja sídu v mene jeho, tam je on medzi nimi* (V. Mat. 20). Posbieraj teda pri modlitbe sily duše svojej, zatvor dvere smyslov svojich a čoskoro bude pri tebe čo *vodca* odhodlaných predsavzatí, čo *učiteľ* pravých právd, čo *pastier* nebeského

potešenia, čo *ochranca* proti nepriateľom. Ponevác ale on ľúbi byť v prostriedku, tak postav ho i ty do stredu srdca svojho, tak, že nič pred ním neceňuješ, nemiluješ a ničoho sa nebojíš!

3. „*A riekol im: Pokoj vám! Ja som to, nebojte sa!*“ (Luk. 24, 36). Slová neobyčajnej potechy! „*Pokoj vám!*“ Pokoj im sľúbil kedysi, teraz skrze svoje umučenie im ho vydobyl. On je „*Boh pokoja*“. Pokoj maj teda ty s *Bohom* skrze súhlas svojej vôle s jeho vôľou; pokoj s *blížnym* skrze trpezlivú, dobrotivú, nie namyslenú lásku (1. Kor. 13, 4); pokoj so *sebou* skrze umrtvenie zlých žiadostí! „*Ja som to!*“ Sv. Chrysostomus¹⁾ prikladá k tomu: „Ja som to, ktorý som vás z milosti povolal, z milosrdenstva vyvolil, s nahliadnutím trpel, s láskou nosil a teraz vás jedine a výlučne z dobrotivosti prijímam!“ Povedz, ó Spasiteľu, i mojej duši: „*Ja som to!*“ a „*čo by sa hneď i celé vojsko postavilo proti mne, nebude sa báť srdce moje!*“ (Žalm 26, 3).

¹⁾ Serm. 81.

S o b o t a .

Ježiš prekvapeným a naľakaným učeníkom ukáže svoje rany.

1. „*Ale oni naľakali sa a prestrašení domnievali sa, že vidia ducha*“ (Luk. 24, 37). „Ešte nevediaci a nedokonali“, hovorí ctihodný Beda, „neveria, že by on na tretí deň bol mohol vstať. Preto si myslia, že vidia ducha alebo prelud, hoci už slyšali: „*Ja som to!*“ Jak často sa to stane, že si myslíme, alebo sa zavádzame, že božské vnuknutia a k uskutočneniu určené pravdy sú klamom! To len preto robíme, pretože sa bojíme ťažkosti činov: tak sa ešte väčšmi zavádzame. Nemal si ty nikdy takejto obavy? Či dovoľíš, aby sa taká aspoň v budúcnosti u tebe ukázala?

2. „*I riekol im: Čo ste splašení a povstávajú vám pochybnosti v srdciach?*“ (v. 38). Kristus to zatračuje, že pri nepredvídaných udalostiach do strachu a zmätku prichádzajú. Preto ich priateľským spôsobom karhá. Nepredvídané udalosti vyprobujú vytrvalú a v Boha dúfajúcu dušu. Aby ťa nič nepredví-

daného nezastihlo, čo by ťa do zmätku priviesť mohlo, priúčaj sa tomu, aby si všetko predvídal a seba poistil. Keby si to bol doteraz robil, jak mnoho ťažkostí by si bol víťazne premohol, ktorým si hanebne podľahol! Aby si toto docielil, musíš samolásku úplne premôcť.

3. „*Vidte moje ruky a nohy, že ja som to!*“ (v. 39). Spasiteľ ukázal svojim učeníkom jazvy na rukách a nohách, aby rozptýlil ich strach a posilnil ich vieru. Ó, láskavosť Kristova! Úcti jeho svätý bok, jeho sväté ruky a nohy, ktoré boli prebodnuté! Vytrvaj pri tomto pohľade, jak dlho len môžeš! Mala by ťa však niekedy nejaká ťažkosť a naliehajúca ťažká práca odstrašiť, vtedy pozri na tie rany, ktoré pred krátkym časom ešte tak boľastné boli, teraz však slávnostne sa skvejú a dúfaj, že i tvoje rany, t. j. tvoje protivienstvá, jednúc pre teba na slávu zmenené budú!

Tretia nedeľa po Veľkej Noci.

Ježiš jie so svojimi učeníkmi.

1. „*A keď oni ešte neverili a divili sa od radosti, riekol im: Máte tu niečo zajesť?*“ (Luk. 24, 41). Hľa, jak mnoho prostriedkov použije Ježiš, aby presvedčil svojich, že je to on. Pošle poslov, aby ho oznámili, dá sa vidieť, slyšať a dotýkať, tu ešte niečo jesť si pýta, hoci bol v oslávenom tele, aby tak neveriacich na pravú cestu nazpäť priviedol. Záchrana duše nekonáva sa jedným prostriedkom; musia sa viaceré pokúsiť už i keď svoju vlastnú dušu chce človek od hriechov očistiť. Neustaň, jestli s jedným prostriedkom nič nevykonáš. Horlivosť tvoja za spásu duševnú svoju a iných bude mať výsledok a dá ti viac prostriedkov do ruky.

2. „*A oni podali mu kúsok pečenej ryby a plášť medu*“ (v. 42). Chudobní učeníci nemali iného. Dali to najlepšie, čo len mali. Čo dáš ty láskavému Ježišovi, keď ťa on o pokrm prosí? Dai to najlepšie, čo máš, *seba samého*, lež

sošľachteného skrze vnútorné a zovňajšie sebazapieranie! Ináč sa nemôžeš Bohu ľúbiť. Prilož však ešte k tomu „med“ svojej, k službe ochotnej vôle a čistého úmyslu! Jestli toto korenie chýba skutkom твоjim, žiadnej radosti v nich Boh nenajde!

3. *„Zaradovali sa vtedy učeníci, že videli Pána“* (Ján 20, 20). Oni prirodzene videli Pána už pri jeho vstúpení, lež teprv po dlhšom zaoberaní sa s ním sa tešili; možno preto, že pre ich hanebný útek nerobil im žiadne výčitky, Preto im z tejto dobrotivosti vyrastá nádej na všetky kedysi sľúbené statky. Láskovosť, ktorú Pán tu učeníkom svojim ukázal, preukázal on už často i tebe, keď si ho zanechal. Môžeš sa tešiť a ešte viac dobrého dúfať od tak dobrotivého Boha!

P o n d e l o k .

Ježiš vykladá im smýsel Písíem svätých.

1. *„To sú tie slová, ktoré som mluvil vám, kým som bol ešte s vami: že*

sa musí naplniť všetko, čo je napísané" (Luk. 24, 44). Božský Spasiteľ upamätuje učeníkov svojich na svoje umučenie a smrť a ukáže im, že nie náhodou, lež následkom nariadenia Božieho sa to tak stalo. Lebo všetko, čokoľvek Boh nariadi, nevyhnutne musí sa splniť. Uč sa z tohoto, že trápenia, ktoré ťa navštevujú, skrze nariadenie Božské prichádzajú na teba. Neprotiv sa teda, lebo nariadenie Božie musí byť splnené. Ó, kiežby si bol vždy dľa tohoto robil!

2. *„Vtedy otvoril im myseľ, aby porozumeli Písmam“* (v. 45). Kristus osvietil učeníkov, tak, že nielen smyslu Písiem porozumeli, lež i čo naši učitelia nám ho odovzdať mali. Avšak odkiaľ je to, že my ešte i napriek takémuto dobrému Učiteľovi nechápeme smysel Písiem svätých a učenia Kristového? Samoláska a nesriadené žiadosti nás zaslepujú. Tieto sa musia teda odstrániť. Nezatemnily ťa doteraz?

3. *„A riekol im: Tak je napísané a tak bolo treba Kristu trpieť“* (v. 46). Povšimni si slova „*tak*“; z lásky k ľu-

dom, z poslušnosti k Otcovi a pre potrebu zadosťučinenia „*Kristovi bolo treba trpieť*, lebo to bolo tak uzavreté, lebo som si to ja vyvolil a na seba vzal! — Čo povieš k tomu? Chceš ty zadosťučiniť za svoje hriechy? *Musíš trpieť!* Miluješ duševnú spásu ľudí? *Musíš trpieť!* Chceš poslúchať Otca nebeského? *Musíš trpieť!*

U t o r o k .

Ježiš udeľuje učeníkom svojim Ducha sv. a moc odpúšťať hriechy.

1. „*A riekol im zase: Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, tak i ja posielam vás*“ (Ján 20, 21). Týmito slovami činí Pán učeníkov, svojich apoštolmi, svojimi poslancami. On ich posielal za tým istým cieľom, za akým bol on poslaný od Otca, totiž k spáse ľudí: chce, aby oni to isté s tou istou láskou robili, s ktorou on sám bol za spásu ľudí činný, kým konečne krv svoju vylial. Ó, je to niečo veľkého, so Synom Božím spoluúčinkovať na spáse duší! Povolanie toto požaduje od

teba práve takú veľkú horlivosť, akú mal Kristus. Jak ďaleko si ty ešte od toho! On žiada, aby si ty s touto horlivosťou niečo pretrpel. Zaslúži si to Boh, zaslúži si to cena jednej jedinej duše.

2. „*Keď to riekol, vdýchol na nich a povedal im: Prijmite Ducha Svätého*“ (v. 22). Vdýchol na nich. Týmto nám chce prezradiť, že práve tak ako dych Boží dal Adamovi prirodzený život a prirodzenú silu, tak skrze Ducha Svätého daný bude nadprirodzený život a nadprirodzená sila. Máš ty tento život? Istotne ti ho chcel už neraz dať, a to vtedy, keď v duši tvojej sväté myšlienky vzbudzoval. Na aký stupeň svätosti prídeš, keď vnuknutia tieto prijmeš!

3. „*Ktorým odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im*“ (v. 23). Ó, jak veľká je predsa láska Kristova k nám! Boh je nami urazený a predsa nám dáva moc, aby nás s ním zasa smieril! Jako nám to on obľahčí, aby sme odpustenie dostali! Keďže on toľko za nás trpel, mohol ztroskotancov na seba ponechať;

avšak on nám ponúka i druhú dosku záchrany. Ceň si toto Cirkvi dané dobrodenie, a keď ťa hriechy obkľúčia, použi s veľkou nádejou odpustenia tohto záchranného prostriedku!

S t r e d a .

Nevera Tomáša apoštola.

1. „*Ale Tomáš, jeden z dvanástich, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš*“ (Ján 20, 24). On počul učeníkov, ktorí po príchode svojom z Emausa rozprávali, že videli Ježiša, ale keďže neveril, tak sa odlúčil od apoštolov. Preto sa nemohol tešiť poteche prítomnosti Kristovej. Dve chyby spáchal: po prvé väčšiu váhu kládol na svoj vlastný úsudok než na úsudok tých, čo pevne tvrdili, že videli Pána; potom, že sa odlúčil od spoločnosti ostatných apoštolov. Chráň sa oboch týchto chýb. Hlavnou cestou k bludu je vlastný úsudok. Kristus je pri tých, ktorí sú spojení v láske, od tých sa však odtiahne, ktorí porušením lásky pre seba samých

ostávajú. Uvažuj, ako sa ty držiš v tomto ohľade!

2. „*Riekli mu teda ini učeníci: Videli sme Pána*“ (v. 25). Tomáš pred tým neveril tým dvom, teraz všetkým neverí a pravdepodobne ani prebl. P. Marii, lebo, keď mu ona tiež to isté sdelila, tvrdošijne zostáva pri svojej mienke. Tak sa vrháme z jedného zla do druhého ešte väčšieho. Varuj sa preto od začiatku zla a vyhub korene jeho! Ó, kiežby si toto bol už aj dosiaľ robil!

3. „*Ale on im riekol: Ak len neuvidím jazvy od klinov na jeho rukách a ne-
vloží svoj prst do miesta klinov a ne-
vloží svoju ruku do boku jeho, ne-
uверím*“. Tak sa verejne priznáva, že svoj úsudok si podržuje. A jaké veľké zlá povstanú z tohoto? Tvrdošijná nevera, pýcha, ktorou on svojmu úsudku prednosť dáva pred úsudkom všetkých ostatných, opovážlivosť, ktorou by chcel predpísať Bohu spôsob svojho obrátenia. Tak hlboko klesol tento apoštol! Keď aj na vysokom, veľmi vysokom stupni stojíš, buď vždycky v

strachu a podrob úsudok svoj tomu, komu si ním podlžný.

Š t v r t o k .

Kristus ukáže sa učeníkom v prítomnosti Tomáša.

1. „*Po osmich dňoch boli zase učeníci jeho vnútri a Tomáš s nimi. Prišiel Ježiš zatvorenými dvermi*“ (Ján 20, 26).

1. Osem dní sotrval Tomáš vo svojej nevere a bol by ešte ďalej v nej ostal, keby mu Kristus nebol prišiel v ústrety. Tak môžeme padnúť a v zlom sotrvať, a nemohli by sme ani vstať, keby sa Boh nad nami nesmíloval. Jak často si to už zkusil. Ó, miluj dobrotivosť túto!

2. Jedného hľadal Ježiš a prišiel ku všetkým, aby ten, čo v prítomnosti všetkých zhrešil, tiež v *prítomnosti všetkých sa polepšil*; aby ten, čo všetkých zarmútil, všetkých tiež radosťou naplnil. Podlžný si totiž dobrým príkladom tým, ktorým si voľakedy pohoršenie dal.

2. „*Prišiel Ježiš zatvorenými dvermi*“. Pán musel vyprávať o ťažkej vine To-

máša a musel napomenúť apoštola. Nechcel, aby pri tom dvere boli otvorené, lež, aby sa to celé za zatvorenými dvermi odohralo. Dobrý otec zlého syna napomenie v tajnosti v dome svojom, aby nenarušil dobré meno jeho. Maj aj ty starosť o dobré meno iných a neotvor dvere úst svojich, aby si nimi niekomu škodil!

3. „*Stal si uprostred a riekol: Pokoj vám!*“ Týmto chcel asi povedať: „Keď som ja uprostred vás, vtedy je pokoj, ináč niet pokoja. Tomáš, ty si nebol medzi tými, uprostred ktorých som ja bol, preto nemáš pokoja“. — Uč sa z tohoto, že jestli je nie Ježiš uprostred, niet ho teda v stredu všetkých твоjich skutkov, nebudeš mať pokoja. Ty nesmieš seba samého urobiť stredom skutkov svojich!

P i a t o k .

Slová Kristové k Tomášovi a Tomášové ku Kristovi.

1. „*Potom riekol Tomášovi*“ (Ján 20, 27). Prečo sa obracia Pán jedine len

k nemu? Sú tu i hodnejší prítomní, Peter, Ján a ako veríme, i prebl. P. Maria. A predsa len Tomáša osloví. Týmto chce ukázať, že len k vôli nemu prišiel. Nehľadí na hodnotu viacerých, lež na potrebu jedného. Ó, jak láskyplný, jak dobrotivý je Boh! Ty by si sa snáď odvrátil od toho, kto by ťa bol teprv teraz urazil. Uč sa teda, bez vyzvania láskave prehovoríť k tomu, kto ťa urazil! Toto je znak synov Božích.

2. „*Vlož svoj prst sem a pozri mi na ruky a vztiahni svoju ruku a vlož do hoku môjho, a nebuď neveriaci, lež veriaci!*“ — 1. Ježiš ukáže, že je on Boh, a preto bol prítomný, keď sa Tomáš protivil. Keby to bol Tomáš vedel, obozretnejšie by bol jednal. Použi tohto prostriedku prítomnosti Božej, aby si obozretné robil a rozprával! 2. Urobil Tomášovi vo všetkom, čokoľvek si žiadal, po vôli, priložil však jedno napomenutie: „*A nebuď neveriaci!*“ S človekom, ktorý pochybil, láskave musíme pokračovať, aby napomenutím bol poučený.

3. „*Tomáš mu odpovedal a riekol:*

Pane môj a Bože môj“ (v. 28). Vznešené city vyjadruje s málo slovami. Bôľ a láska nedajú mu viac hovoriť; bôľ nad svojou vinou, láska pre dobrotivosť Kristovu, keďže on predsa jeho nemilosť by si bol zaslúžil. „*Pánom*“ ho menuje, pretože sa ho bojí, „*Bohom*“, pretože ho miluje. Ty uznáš síce, že Kristus je tvojim Pánom a tvojim Bohom, ale nejednáš s ním ako so svojim Pánom a so svojim Bohom. Keď je on *Pánom*, prečo sa ho nebojíš obraziť? Jestli je on *Bohom*, prečo ho nemiluješ nado všetko?

S o b o t a .

Ježiš sa pri jazere Tiberiadskom ukáže svojim učeníkom.

1. „*Riekol im Šimon Peter: Idem loviť ryby. Riekli mu: Pôjdeme aj my s tebou*“ (Ján 21, 3). Obdivuhodný súlad lásky! Jeden prejavuje svoju vôľu, a všetci súhlasia. — Kiežby si ty nikdy nenarušoval jednomyseľnosť, keď sa jedná o niečo dovolené alebo čestné! Zá-
zračná je moc príkladu, zvlášte zo

stránky predstavených. Podriadení budú totiž strhnutí ich príkladom. Jestli si podriadeným, tak máš príklad v predstavených, ktorých máš nasledovať, jestli si predstaveným, tak máš takých, ktorých ty príkladom svojim za sebou tiahnuť máš.

2. „*A vstúpili do loďky; a tej noci nechytli nič.*“ Boh to tak riadil, aby učeníci tej noci ničoho nechytli. Z toho sa mali naučiť, že bez Ježiša napriek najväčšej námahe, ničoho nie sú vstave prekonať, že v noci smrti a zlého úmyslu alebo svojhlavosti márne sa namáhajú, bez toho, že by zásluhy mali. Jestli teda chceš mať osov zo svojej práce, tak choď vo svetle milosti a spoj sa s Bohom vo smýšľaní a vôli skrze svätý úmysel a skrze modlitbu!

3. „*A keď bolo ráno, stál Ježiš na brehu; ale učeníci nezbadali, že je to Ježiš. Riekol im teda Ježiš: Dietky, či máte čo zajesť? Odpovedali mu: Nie*“ (v. 4—5). Na mori a v noci sme, dokiaľ sme v tomto živote. Tí, čo tu za slávou, pôžitkami a márnosťami idú, — jednúc budú museť uznať, a to s veľ-

kým bôľom, že ničoho nechytli. Pracuj preto tak, že keď sa ťa bude jednúc Boh pýtať: „Máš čo jesť?“ môžeš odpovedať: „S milosťou tvojou som toto alebo oné chytil!“ — Kristus sa ale spytoval, nie aby sa dal poučiť, lež aby učeníci uznali, že jaká márna je práca v jeho neprítomnosti, jaká ale prospešná, keď je on pri tom. Bez teba ničoho nemôžem, ó, pane!

Štvrtá nedeľa po Veľkej Noci.

Kristus sa dá poznať svojim učeníkom.

1. „*Riekol im: Spustite sieť na pravú stranu lode a najdete. Spustili teda a nevládali ju vytiahnuť pre množstvo rýb*“ (Ján 21, 6). Pán im dal rozkaz, prv než by ho boli poznali, ale učeníci sú ihneď hotoví poslúchať. Odtiaľto ten bohatý lov. Čokoľvek z poslušnosti robíme, tomu žehná láskavý Boh. Pán mocou svojou shromaždil ryby na pravú stranu lodičky, aby boli poslušným učeníkom pri ruke. Jestli ty duše máš loviť, tak tie musia byť prv Bohom pri-

pravené. Tento bohatý lov rýb nemal sa obratnosti učeníkov, lež otcovskej dobrote Pánovej pripísať. *Pražiadnu dôveru neskladaj v sebe*, lež jedine len v *Pánovi!* — Na *pravú stranu kázal* sieť rozprestrieť, aby si sa naučil so svätým a nie zlým úmyslom robiť. Jestli tak pracuješ, nebudeš bez ovocia.

2. „*Tu riekol ten učeník, ktorého Ježiš miloval, Petrovi: To je Pán*“ (v. 7). Prečo vidí Ján najprv Pána? 1. Sv. Hieronym¹⁾ hovorí: Ježiš stál na brehu a apoštolovia nevedeli, koho videli. Paních sám poznal Panícha. Panenská čistota je to zvlášť, ktorá k poznaniu Boha a božských vecí vedie. *Ó, blahoslavení sú tí, čo sú čistého srdca, lebo oni Boha vidieť budú!*“ (Mat. 5, 8). — 2. Sv. Chrysosthomus²⁾ hovorí: Najprv ho vidí ten, koho on miluje, lebo ten, koho milujú, vždy ostrejšie vidí.“ Učiň sa teda skrze lásku hodným, aby ťa miloval Boh a „*On ťa bude milovať a zjaví sa ti!*“ (Ján 14, 21). — 3. Ján sdelí to Petrovi, že je to Pán. Čo od Boha

¹⁾ L. 2. contra. Joan.

vieš, to bez závesti máš iným sdeliť.

3. „*Keď Šimon Peter počul, že je to Pán, opásal sa odevom (lebo bol nahý) a skočil do mora.*“ „Nebol s tým spokojný, že videl, lež netrpezlivý následkom túžby, nestarajúc sa o lov rýb, nevšímajúc si nebezpečenstva, myslí si Peter, pčneváč Pána na brehu vidí, že by to bolo neskoro, keby s ostatnými na loďke prišiel.“ (Sv. Hieronym.¹) Taká je horlivosť: nestrpí odsunutia a nebojí sa žiadneho nebezpečenstva. Prirovnaj k tomu svoju ľahostajnosť! Jak pomaly a málo ty pracuješ, hoci mnoho poznáš! Preč teda so zdráhaním, preč s prekážkami! Peter sa neponoril: ani ty nezahynieš!

P o n d e l o k.

Kristus pripraví na brehu hostinu a povelá k nej učeníkov svojich.

1. „*A keď vystúpili na zem, videli rozložené žeravé uhlie a na ňom rybu, i chlieb*“ (Ján 21, 9). 1. Kým učeníci

¹) Serm. 78.

lovili ryby, pripravuje im Kristus večeru. Ani v oslávenom tele nepohárda so žiadnou maličkou službou. A ty sa vo smrteľnom tele chceš zdráhať, aby si nízku službu konal? 2. Apoštolovia nevedeli, odkiaľ sa vzaly tie pečené ryby — bolo ich totiž viac, — odkiaľ tento chlieb a pripravená hostina. Týmto chcel Kristus ukázať, že jeho všetko poslúcha a že práve i tento bohatý lov rýb je jeho dobrodením. Uznaj, že všetko dobré, čokoľvek len máš, od Boha pochádza. Odpláť sa mu za to a obráť to na jeho slávu!

2. „*Riekol im Ježiš: Prineste z rýb, ktoré ste teraz chytili*“ (v. 10). Peter ihneď 153 veľkých rýb vytiahol na breh. Kristus chcel, aby učeníci z množstva a veľkosti rýb, ktoré oni teraz po márnej námahe v noci jedným razom chytili, poznali, že to oni jeho dobrodeniu majú ďakovať: týmto majú byť k väčšej láske k nemu pohnutí. Pozri teda na dobrodenia, ktoré ty od neho obdržíš. Nechže ťa ony pohnú k láske k nemu a použi ich k jeho sláve!

3. *Riekol im Ježiš: Podte a jedzte*“

(v. 12). Hľa, jak veľká je dobrotivosť a láskavosť Pána, ktorý učeníkov k hostine volá a sám s nimi je! Ó, miluj dobrotivosť túto! Pán ale pripravil hostinu túto, „aby učeníkov po práci dobroprajne pokrmom oblažil“.¹) Lov i ty usilovne duše, ktoré sem-tam plávajú v mori tohoto sveta! Dúfaj, že ťa Pán na brehu nebeskej vlasti povolá, „aby si jedol a pil pri jeho stole v jeho kráľovstve!“ (Luk. 22, 30).

U t o r o k .

Kristus odovzdáva Petrovi najvyšší úrad pastiersky.

1. „A keď pojedli; riekol Ježiš Šimovi Petrovi: Šimone, synu Jánov, miluješ ma viac, nežli tito? Riekol mu: Áno, Pane, ty vieš, že ťa milujem! Riekol mu: *Pas baránky moje!*“ (Ján 21, 15). Peter je najvyšším pastierom ustanovený. Veľké útrapy čakajú na neho, ktoré nemožno zniesť bez lásky. Preto bol, ako sv. Augustín²) hovorí, „o láske

¹) Euthymius.

²) Tract. 124. in Joan.

bol spytovaný a práca mu bola uložená“. Pred Kristom je ten teda najvyšším, kto najväčšmi miluje. Za touto veľkosťou snaž sa, tými ostatnými pohŕdaj! — Peter odpovedá: „*Ty vieš*“; on to už zkusil, že *sám sebe* nesmie dôverovať. Nehovorí pri tom: „*viac, než tito*“, ponevác sa rozpamätal na svoju opovážlivosť, ktorá tak na hanbu vyšla. Nevvyšuj seba nad druhých! Lebo horlivosť popustí a namyslenosť vyjde na hanbu.

2. *Riekol mu zase: Šimone, synu Jánov, miluješ ma? Odpovedal mu: Áno, Pane, ty vieš, že Ťa milujem. Riekol mu: Pas baránky moje!*“ (v. 16). Ježiš opakuje svoju otázku, aby poukázal na stálosť lásky, ktorú on od jedného pastiera duší požaduje. Bez tejto by si ani ty nemohol žiadnu dušu dobre viesť. Ó, šťastlivý Peter, ktorý mohol odpovedať: „*Ja Ťa milujem!*“ Ja nešťastlivý, musel by som odpovedať: „*Ja milujem sám seba, milujem svoje výhody, milujem tvory. A keď niekedy i teba; ó, Ježišu, milujem, jak chytro od toho u-*

pustím a stanem sa zasa vlažným!“ Avšak v budúcnosti musí to byť ináč!

3. „*Riekol mu po tretie: Šimone, synu Jánov, miluješ ma?*“ (v. 17). Prečo sa ho po tretie pýta? „Aby apoštolovia vážne neopovrhli Petrom, keďže zaprel Krista.“¹⁾ Tak sa stará Boh o vážnosť predstavených. Sv. Ambróz²⁾ hovorí: „Keďže po tri razy popieral, musel aj po tri razy vyznať.“ Jak často si ty už zhrešil a týmto Boha zaprel! Či si ho aj ty vyznal toľko razy skrze opravdivú vieru a lásku? Nauč sa čím častejšie vzbudiť v sebe vieru, lebo to je prameň všetkého dobrého! — „*Peter sa zasmútil*“, že sa ho Pán tri razy pýtal: buď preto, že sa v ňom obnovila pamiatka starého zločinu a bôľ nad týmže, alebo ho snád opanoval strach pred sebou samým, hoci si nebol ničoho vedomý. Maj strach i ty, lebo tým si ešte neni zachránený, že si si žiadneho zla nie povedomý!

¹⁾ Optaf. Milevit. contra Parmen.

²⁾ In. c. 22. Luc.

S t r e d a .

Kristus predpovedá Petrovi jeho mučenickú smrť.

1. „*Kým si bol mladší, opasoval si sa a chodieval si, kam si chcel; ale keď zostarneš, rozťahneš ruky a iný ťa opáše a povedie, kam ty nechceš!*“ (Ján 21, 18). Peter po trojnásobnom zkušaní jeho lásky bál sa, že práve tak ako po uisťovaní, že by s Pánom spolu *zomrieť* chcel, predsa ho *zaprel*, po prízvukovaní lásky svojej zasa *padne*. Preto ho Kristus uisťuje o tom, že on z lásky k nemu „*rozťahne si ruky*“ na kríži. Ponevác ja nemôžem byť istý o tom, že ma pre moju lásku k Ježišovi niektorý iný ukrižuje, preto „*sám chcem križovať telo svoje s jeho žiadosťami!*“ (Gal. 5, 24). Ale keď aj iní zapríčinia mi nejakú trpkosť, tak chcem „*rozťahnúť ruky*“, aby som ju objal!

2. „*A keď to povedal, riekol mu: Poď za mnou! Obrátil sa Peter a uzrel za sebou ísť toho učeníka, ktorého Ježiš miloval*“ (v. 19—20). 1. Ježiš predpovedá Petrovi kríž a poučí ho, ako ho má

nosiť, tými slovami: „*Pod' za mnou!*“ Môj príklad nech ti je pred očami! — Keď podľahneme pod krížom, tak hlavnú príčinu toho musíme hľadať v tom, že nehľadáme na Ježiša. Preto „*chcem hľadať na Ježiša, pôvodcu a zdokonaľovateľa viery!*“ (Žid. 12, 2). — 2. Peter je volaný a nasleduje i Ján. Kto miluje, nečaká na rozkazy, ten dobrovoľne nasleduje Ježiša. Prečo si ty taký lenivý v nasledovaní Ježiša? Či je to nie preto, že láska tvoja je taká vlažná?

3. „*Toho teda keď videl Peter, riekol Ježišovi: Pane, a čo tento? Riekol mu Ježiš: Chcem, aby on tak zostal, kým prídem; čo ťa do toho? Ty pod' za mnou*“ (v. 21, 22). Zvedavosť Petrova je karhaná. O čo viac by si si zaslúžil ty takého pokarhania! Ty sa pri každej príležitosti vyzvedáš za cudzími vecmi, ktoré sa doma alebo vonku stanú. „*Čo ťa po tom?*“ Pozoruješ, čo iní robia, s kým sa stýkajú, jak dlho to robia: — „*čo ťa do toho?*“ Miešaš sa do cudzích záležitostí: — „*Čo ťa do toho?*“ Tvojou vecou je Ježiša nasledovať. Na toto

jedine pozoruj a to ostatné ponechaj na dobrotivého Boha!

S t v r t o k .

**Kristus sa zjaví na jednom vrchu
v Galilejsku viac než päťsto
učenikom.**

1. „*Jedenásti učenici ale odišli do Galilejska na horu*“ (Mat. 28, 16). Ako sv. Pavel (I. Kor. 15, 6.) podáva, bolo ich vyše päťsto učenikov, ktorým sa Ježiš zjavil v Galilejsku. Pravdepodobne sa títo tu shromaždili následkom sdelenia nábožných žien a iných, ktorí hovorili, že Pán prisľúbil, že sa zjaví v Galilejsku. Kristus neobmedzi lásku svoju na málo, lež roprestrel ju na všetkých. Nechže majú všetci účasť na láske tvojej, a nie len jeden, lebo to mnoho razy dáva príležitosť k smyselnosti! — 2. Apoštolovia, ktorí Krista videli, sdeľujú to ostatným učenikom, aby sa i oni stali účastnými tak veľkého dobra. Sdeľ to, čo je tebe sdelené, bez závidi iným! — 3. Uvažuj o citoch a žiadostiach učenikov, ktorí čakali na Spasiteľa!

2. „*Kde im Ježiš ustanovil.*“ Ježiš presne zadrží miesto a čas, ktorý bol pre svoje zjavenie určil. On chce splniť všetko, čo sľúbil. Jak *verný* je *Boh* v službách svojich! — Jak *malá* je však *tvoja* vernosť oproti nemu! Jak mnoho sľubuješ a jak málo z toho prekonáš! Jak *neverný* je *svet*, a predsa jak pozorne mu slúžiš!

3. „*A keď ho uzreli, klaňali sa mu; ale pochybovali niektorí*“ (v. 17). Pochybovali niektorí z tých, čo ho predtým nevideli, hoci sa o všetkom, čo sa prv stalo, od iných dozvedeli. To je tvrdosť srdca nášho voči božím vnuknutiam. „*Ó, vezmi odo mňa preč, ó Pane, srdce kamenné!*“ (Ez. 36, 26.) — Najprv pochybovali len niektorí; ku koncu však všetci sa klaňali: s jakou úctivosťou, s jakou poníženosťou, s jakou láskou, s jakou radosťou! Povznes sa i ty na vrch vyššej ctnosti, aby si si takejto potechy zaslúžil!

P i a t o k .

Kristus volá učeníkov k obráteniu sveta.

1. „*Tu pristúpil Ježiš, mluvil k nim a riekol: Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi*“ (Mat. 28, 18). Spasiteľ hovorí, že moc, ktorú on právom dedičtva, t. j. ako prirodzený Syn Boží mocou sjednotenia Božstva a človečenstva mal, bola mu daná skrze jeho kríž a zásluhy umučenia svojho. Poznaj z tohto silu vážneho sebazaprenia, skrz ktoré ti bude daná moc „*na nebi*“, t. j. vo svojej duchovnej čiasťke, a „*na zemi*“, t. j. v telesnej čiasťke, v ktorej sú zlé náklonnosti. Uznaj toho Pána všetkej moci, klaňaj sa mu a podrob sa mu! Pros ho, aby vykonával túto svoju moc skrze tvojich predstavených takým spôsobom, aby to k jeho sláve slúžilo!

2. „*Idte teda a učte všetky národy!*“ (v. 19). — 1. Uvážte tu slovo „*Teda*“. Ponevác je mne daná moc, *teda učte!* Ako sa to má vysvetliť? Pán preukazuje, že on s najvyššou mocou najväč-

šiu dobroprajnosť spája a že on moci tejto použije len preto, aby dobrodenia udeľoval. Ó, miluj dobrotivosť túto, ktorú si ty tak mnoho razy zkusil na sebe! — 2. „*Učte všetkých!*“ I na teba myslel pri tom Spasiteľ. On nikoho nevylúčil. Keď učíš, tak „*uč všetkých*“; nepohrdaj s chudobnými! Stoj práve tak pri biednych, ako pri šťastlivých; ba tamtým musíš byť viac na pomoci, lebo vzhľadom na nich je písané: „*Čo ste učinili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste to učinili!*“ (Mat. 25, 40).

3. „*A krstite ich: V mene Otca, i Syna i Ducha Svätého!*“ Vyzdvihnutý je tvrdý zákon obriezky, ktorá bola daná čo liečivý prostriedok proti dedičnému hriechu, a na miesto toho založený je jemnejší krst. Ďakuj za to Pánu Boha, že on skrze zákon evanjeliuma učinil „*jarmo sladkým*“ a „*bremeno ľahkým*“! I ty si prijal toto dobrodenie krstu, ktoré toľkí pohani postrádajú. Čím si poďžný Pánovi? Ty si spolučenom rodiny Kristovej, stal si sa kresťanom. Avšak pekné meno je veľkým karha-

ním, jestli chybujú skutky. Preto ži tak, ako sa to na stav tvoj sluší, ako sa to na syna tak veľkého Otca sluší!

S o b o t a .

Kristus pokračuje vo vyučovaní svojich apoštolov.

1. *„Učte ich zachovať všetko, čokoľvek som vám prikázal!“* (Mat. 28, 20). Sv. Hieronym poznámenáva: „On rozkázal, aby najprv učili, potom aby sviaťtosť viery, sv. krst vysluhovali, a potom aby predpísali, čo sa má zachovávať.“ Učte ich *„zachovávať“*, povedal on, nie *„učte ich vedieť“*, lebo cieľom evanjeliumového zákona je *zachovávanie* tohože. Učte ich *„všetko“* zachovávať, nie *„len niečo“*, lebo *„kto potkne sa v jednom zákone, všetkými sa previnil“* (Jak. 2, 10). Zachovávaj ich teda, lebo od toho závisí tvoje dušné spasenie. *„A jeho prikázania sú nie ťažké“* (I. Ján 5, 3.), lebo ten ti ich uložil, kto ňu miluje.

2. *„Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude zatra-*

tený“ (Marek 16, 16). Uváž, čo to znamená byť *zatrateným* a byť *spaseným*! Oboje závisí od tvojej vôle. Chceš byť spaseným? K tomu je potrebná viera a krst; ovšem nie mŕtva viera, ktorá je bez skutkov, lež *živá* a *skrzes skutky* prejavená. Ďakuj láskavému Bohu za krst a za vieru. Lež uvažuj, že ako ju dokážeš skutkami. — Maj útrpnosť s tými, „*ktori tu sedia v tme*“, a modli sa za nich!

3. „*Tých však, ktorí uveria, tieto znamenia budú nasledovať*“ (v. 17). Predpovedá, že viera má byť potvrdená zázrakmi, čo sa neskoršie i stalo. Čiň ty zázraky tieto duchovným spôsobom. 1. „*Oni budú vyhánaf diabolstvá*“, keď, ako sv. Bernard¹⁾ poznamenáva, hriechy zo srdca vyhubia! 2. „*Mluviť budú jazykmi novými*“, pretože staré sa ztratia z ich úst. 3. „*Hadov dvíhať budú*“, keď potlačia jedovaté vnuknutia. „*A keď niečo smrtonosného vypijú, neuškodí im*“, keď pokušenia cítia, ale im neprivolia. „*Na chorých budú ruky*

¹⁾ Serm. I. de Ascens.

vkľadať a tí sa budú dobre mať", to sa stane, „keď choré náklonnosti skrze dobré skutky vykynožia“

Piata nedeľa po Veľkej Noci.

Kristus sľúbi, že zostane s nami až do skončenia sveta.

1. „*Hľa, ja som s vami po všetky dni, až do skončenia sveta*“ (Mat. 28, 20). Pán poslal učeníkov svojich, ako ovce medzi vlkov. Jak veľkým protivenstvám išli oni teda v ústrety! Toto je pre nich potešenie: „*Hľa, ja som s vami!*“ Nech i tebe slúži toto k potešeniu: „*Neboj sa, lebo ja som s tebou*“ (Jer. 1, 8.), — „nie, aby si ty nič nemusel trpieť, lež, čo je čosi o mnoho väčšieho, aby si ty žiadnou ukrutnosťou premožený nebol!“¹⁾

2. „*Ja som s vami*“ — tak ako Boh, ale i ako Bohočlovek. Ako Boh totiž skrze svoju nesmiernosť. Keď ma vy aj nevidíte, ja vás predsa vidím a pozorujem, čo vy robíte. — To nech je pre

¹⁾ Prosp. 1. 2. de Voc. gent. c.

teba pohnútkou, aby si dobre robil. Budeš horlivým, keď si budeš myslieť, že oko Božie je stále prítomné. — Ako Bohočlovek som pri vás v prevelebnej Sviatosti Oltárnej! — Uváž a miluj tak veľké dobrodenie!

3. „*Ja som s vami*“: 1. Skrze posväcujúcu milosť, ktorá nás s Bohom spojí. — Ó, jak veľmi sa musíme starať o toto spojenie! 2. Skrze pomocné milosti, čím dostávame silu k nadprirodzene dobrým skutkom. Avšak to na mne záleží, aby milosti tieto boli účinnými. Ó, kiežby som ich bol vždy prijal! Jak docela ináč by som bol teraz! — Skrz svoju zvláštnu prozreteľnosť, ktorá jedného každého k jeho cieľu vedie. Na tak mnohonásobný spôsob si ty pri mne, ó, Pane; i ja chcem byť vždy pri tebe srdcom a skutkami!

Pondelok.

**Kristus sa naposledy zjaví
svojím učeníkom v jedálni.**

1. „*Naposledy, keď jedenásti stolovali, zjavil sa a vytýkal im ich neveru*“

(Marek 16, 14). Uváž láskavosť Kristovu: hoci je už v oslávenom tele a čoskoro už má do neba vstúpiť, neopovrhne predsa spolustolovaním so sojimi učeníkmi. — Čo aké vysoké a čestné miesto by si zaujímal, máš byť podobným k ostatným. — Oné napomenutie pochádza z lásky, ktorá svojich ešte lepšie chce od chýb očistiť. Žiaden z učeníkov sa pritom nevymlúva. — Kedy prijmeš ty takto napomenutie a kedy ho budeš za lásku považovať?

2. „*Idem k Otcovi, ktorý ma poslať*“ (Ján 16, 5). Keď sa i nesdeľuje, čo božský Spasiteľ ďalej vyprával, možno predsa predpokladať, že im zjavil, že je už tu čas, aby išiel k Otcovi. Zaiste opakoval niektoré veci pri poslednej večeri už povedané. Uvažuj, že s akým bôľnym citom prijali učeníci sdelenia tieto, že majú byť pozbavení prítomnosti Pánovej! Nechže ťa to ešte viac bolí, keď ťa on s milosťou svojou opustí, lebo to je o veľa nebezpečnejšie. Nehľadaj citlivú pobožnosť, lež ponechaj sa v tomto na láskavého Boha.

Nikdy však neupuší od opravdivej a skutočnej pobožnosti!

3. „*Idem k tomu, ktorý ma poslal*“ Kristus nechcel svojich prekvapiť nenadálym sdelením svojho odchodu, preto ich pripravoval na to postupne, keď sa im len zriedka a len na krátky čas zjavil v oslávenom svojom tele. Neradi sa totiž lúčime s tými, s ktorými sme často a dôverne obcovali. — Na ten istý spôsob odlúč sa i ty od tvorov a svojich príjemností! Zriedka, a len tak mimochodom, používaj ich hneď na začiatku, potom budeš ich môcť neskoršie ľahko postrádať!

U t o r o k .

Kristus teší svojich učeníkov pre svoje odlúčenie.

1. „*Je lepšie pre vás, keď ja odidem*“ (Ján 16, 7). I toto povedal zarmúteným učeníkom zaiste ešte raz. Nehovorí: „Je lepšie pre mňa“, hoci to i pre neho samého tiež dobre bolo, aby on po umučení slávu požíval a sedel na pravici Otca. Ale on povedal: „*Je lepšie*

pre vás“; z tohoto majú poznať, že on v ľudskom svojom tele a to tak v tom podrobenému utrpeniu ako i v oslávenom, menej myslel na seba, než na svojich, a že on ešte i teraz, čokoľvek robí, k ich najlepšiemu dobru to robí. Či sa nesluší, aby si sa ani ty nerobil stredom prác svojich? Či sa nesluší, aby si všetko, čokoľvek robíš, pre Boha konal, keďže on všetko pre teba robil?

2. *„Lebo keby som neodišiel, Potešiteľ by neprišiel k vám“.* Apoštolovia milovali Krista ešte telesne, lebo pri tom milovali sami seba. To, čo bolo smyseľné, malo sa stať duchovným, aby tak dokonalou sa stala ich viera, ich nádej a láska. Kristus teda chce, aby on s tak čistou a duchovnou láskou bol milovaný, aby snáď samoláskou pomiešaná láska k nemu nezdržala Ducha Svätého; akože by ho nemaly toľké nesriadené náruživosti zdržať? „Rozličnými inými vecami zaujatá duša“, hovorí sv. Bernard,¹⁾ „nepripustí plnosť duchovných milostí“.

¹⁾ Serm. 6. de Ascens.

3. „*Kdežto keď odidem, pošlem ho k vám*“. Príchod Ducha Svätého závisí od nanebevstúpenia Kristového. Tak to bolo totiž Bohom ustálené, že jedno zemské potešenie sa vzdiali, a druhé, docela duchovné potešenie bude poslané. A ja verím, že to je i dnes tak Bohom zariadené, aby žiadon nenašiel sladkej radosti v nebeských a duchovných veciach, kým sa nezriekne zemských a telesných. Skúmaj seba, že srdce tvoje akých zemských a telesných náklonností sa pridíža. Tu je treba hľadať príčinu, prečo nemáš žiadnej radosti v duchovných veciach. Ty najdeš v nich radosť, keď premôžeš telesné náklonnosti.

S t r e d a .

Kristus vedie učeníkov svojich na horu Olivovu.

1. „*Zostaňte v meste, kým nebudete vystrojení mocou z vysosti*“ (Luk. 24, 49). Uváž slová tieto a zachyť ich tajomný smysel, aby si poznal, že aká príprava sa od teba požaduje, aby si

prislúbeného Ducha Svätého prijať mohol. 1. On upozorňuje svojich učeníkov „*aby zostali*“ a poukazuje týmto hlavne na kľud duše, ktorý ani tvorami, ani náruživosťami nesmie byť vyrušený. 2. Upozorňuje ich, aby „*v meste*“ zostali: i tí rozličnými záležitosťami zamestnaní musia si zachovať kľud duše. — 3. Slovom „*kým*“ ponecháva apoštolov v neistote čo do času príchodu Utešiteľa, aby tak rozpálil ich túžbu a aby sa úplne vžili do božského nariaďenia. — 4. „*Kým nebudete vystrojení mocou*“: z toho máme poznať, že my bez Ducha Svätého sme takí, ako nahí a že nič nevládzeme, že jedine od neho pochádza všetka naša sila. Touto silou Ducha svätého ozbrojený vzdoruj svojim protivníkom!

2. „*A vyviedol ich von do Bethanie*“ (v. 50). Pravdepodobne preto ide Ježiš do Bethanie, aby sa odlúčil od Marie a Marthy a aby ich k svojmu triumfu priviedol. Uvažuj, že jak veľmi ich miloval! Ony si ale aj zaslúžily jeho lásku: jedna svojou pohostinnosťou oproti Ježišovi, druhá však svojim nazierajúcim

životom. Jak pamätlivý je predsa Boh na skutky lásky jemu preukázané! Jak veľmi zabúdaš ale ty na milosť, ktoré dostaneš!

3. „*Na horu, ktorá sa volá Olivovou*“ (Skut. Ap. 1, 12). 1. Predstav si city apoštolov, ktorí Krista sprevádzajú! Koľká radosť pomešaná s bolesťou! Koľké slzy, keď sa lúčili! Ó, s akou láskou bozkávali jeho sväté rany! Aké prosby upravovali ešte k nemu!... 2. Išiel na horu Olivovú, aby odtiaľ stúpil na nebesia. Rozpamätaj sa, že on práve tam započal svoje umučenie, a presvedčíš sa, že protivenstvá sú začiatkom oslávenia. Ty teda nie skrze radosti sveta a nie skrze pôžitky smyslov prídeš ku sláve. Preto hovor so sv. Tereziou: „*bud trpieť alebo zomrieť!*“

Nanebevstúpenie Krista Pána.

1. „*Pozdvihol svoje ruky a požehnal ich*“ (Luk. 24, 50). Akými slovami ich žehnal, nie je nám sdelené. Možno že to bolo to isté požehnanie, ktoré dal pri poslednej večeri: „*Otče svätý, v*

mene svojom zachovaj ich, ktorých si mi dal, aby boli jedno, jako i my!" (Ján 17, 11). Požehnanie Kristove je však účinné, lebo dáva milosti, ktoré sa žiadajú. Ó, Otče môj, žehnaj i mne požehnaním nebeským, nie zemským, lebo to nenasytuje a nemá pražiadnej chuti!

2. „*A pred ich očima vyzdvihol sa*" (Sk. Ap. 1, 9). Učeníci nehľadeli jednoducho za vystupujúcim Spasiteľom, lež, čo sa pri pohľade jednej neobyčajnej, slávnostnej a láskavej udalosti stáva, sprevádzali ho citami obdivovania, radosti a túžby. Predstav si, ako vzdýchali: „*Tiahni ma za sebou!*" (Cant. 1, 3). Sprevádzaj ho i ty tými istými citami! — „*Vyzdvihol sa*", a nebol im v jednom okamihu odtrhnutý, aby učeníci tým dlhšie sotrvali pri svojich citoch. City, ktoré ty pri rozjímaní vzbudíš, musíš najmenej cez celý ten deň zachovať a opätovne ich vzbudzovať!

3. „*Uponížil seba samého... prečo i Boh povýšil ho*" (Fil. 2, 8—9). Vtedy začneš do neba vystupovať, keď sa u-

ponížiš. Lebo „že vystúpil, čože je inšie, jestli nie, že prv i sostúpil?“ (Ef. 4, 9). Poníženosť dala Kristovi toto zasľúbenie: „Kto sa ponížuje, bude povýšený“ (Luk. 14, 11). Ty tým vyššie vystúpiš, čím hlbšie si sa uponížil. Môžeš-li si sľubovať nebo, jestli na tej ceste pôjdeš ďalej, po ktorej si doteraz kráčal? Pozri na cesty Pánové a nasleduj ho!

P i a t o k .

Dvaja anjeli stoja pri Pánovi a predpovedajú jeho druhý príchod.

1. „A oblak vzal im ho s očí“ (Sk. Ap. 1, 9). Oblak ich zatienil, zpred obličaia odtiahol im najmilší predmet ich očí a jediný obsah ich radosti. Oblak tento zaiste Boh soslal. Boh je to, ktorý nám občas rozum náš oblakom zatieni, tak, že nemôžeme vniknúť do božských tajomstiev. To on preto robí, aby sme oddajúc sa rozjímaniu nezanedbalí skutky lásky k bližnému, alebo sa mu skrze ponížené znášané suchoty tým väčšmi ľúbili. Va-

ruj sa však tých oblakov, ktoré z dymu náruživosti a zlých žiadostí pochádzajú, lebo tie ťa pozbavujú pohľadu Božieho. Ó príď, ty nebeský víchor, a rozptýľ oblaky tieto!

2. „*A kým hľadeli za ním, ako ide do neba, hľa, dvaja mužovia v bielom odeve zastali vedľa nich, ktorí aj riekli: Mužovia galilejskí, čo stojíte a hľadáte do neba?*“ (v. 10—11). Keď sa už Ježiš ztratil zpred ich očí, karhaní sú: 1. preto, lebo „*tam stoja*“. V tomto živote sme na ceste, preto nesmie človek ostať stáť, lež musí pokračovať *od ctnosti k ctnosti*; 2. preto, lebo „*hľadeli do neba*“. Nie púhym pozeraním na nebo, alebo túžbou za ním obsiahne sa ono, ale *pracovať* sa musí za Kráľovstvo nebeské, lebo „*ono násilím sa dobýva!*“ (Mat. 11, 12). Nezaslúžiš si aj ty tohoto karhania, ktorý tak ziredka hľadíš *myšlienkami* svojimi do neba? Odtiaľ „*nech sú oči moje stále na Pána upravené!*“ (Žalm 24, 15).

3. „*Tento Ježiš, ktorý je vzatý od vás do neba, tak príde zasa*“ (v. 11). Anjeli upozorňujú učeníkov na druhý

príchod Kristov k súdu. „*Tak pride zasa*“, v tej istej sláve totiž, nie však s tým istým úmyslom, lebo on teraz ide do neba, aby bol naším Sprostriedkovateľom, kdežto vtedy príde, aby súdil. Nebeskí posli teda pri vstúpení Pána chcjú rozpomienku na jeho nový príchod do pamäti našej zaštepíť, aby sme sa báli obrazíť toho, ktorý nás bude súdiť. Nasleduj teda jeho vystup do neba, aby si sa ho nemusel báť, keď jednúc príde k súdu!

S o b o t a .

Slávnostný sprievod Krista pri Jeho nanebevstúpení.

1. „*Vystúpiac na vysosti zajal si väzňov*“ (Žalm 67, 19). Božského Spasiteľa pri jeho nanebevstúpení sprevádzajú sväté duše z predpekia, ktoré sú tam sväzkami lásky držané a tie oslávia jeho triumf. Rozpamätajú sa na svoje väzenie! Teraz vidia, že sú slobodné a tešia sa tomu. Pridruž sa k tomu sprievodu! Ó, pozri sa, „*jak milé sú príbytky Pána zástupov*“ (Žalm

83, 2), a zoškliví sa ti zem. Snaž sa za slobodou synov Božích, ktorý si sviazaný putami náruživosti svojich! Uč sa tiež, že jeden apoštolský muž nie sám a bez sprievodu má vstúpiť do nebies, lež so sebou musí viesť čo korisť duše peklu vytrhnuté.

3. „*Vozov Božích je desaťtisíc, tisíce je radujúcich sa*“ (v. 18). Triumfujúcim idú v ústrety anjeli. Prednášajú Kristovi svoje blahoželenie, ako víťazovi, ktorý premohol peklo, ako pastierovi, ktorý zasa našiel ovcu, ktorá bola ztratená, ako Otcovi ľudí, ktorý nazpäť prijal syna márnotravného. Blahoželaj s nimi Kristovi! Pomysli si, že jak drahý mu je tento triumf! Uznaj, že i ty si bol peklu vytrhnutý, že ty si tá ovca, ktorá sa ztratila v bludoch žiadostí svojich, ty si ten márnotravný syn, ktorý celý svoj majetok premárnil; teš sa, ďakuj, čiň predsavzatia!

3. „*Vstúpil Boh s radostným spievaním*“ (Žalm 46, 6). Predstav s slová jasajúcich! Duše vykúpených víťazovi zaiste tie slová privolávaly, ktoré on najradšej počúval: „*Ty si nás vykúpil*

Bohu svojou krvou zo všelikého pokolenia a jazyka a ľudu i národov!“ (Zjav. 5, 9). A anjeli snáď spievali: *„Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý, prijať moc a božstvo i múdrosť i silu a česť i slávu i dobrórečenie“* (v. 12). Pripoj sa k tomuto spevu anjelov a svätých! Uznaj s tými dušami, že i ty si krvou Kristovou vykúpený! Poznaj hodnotu svoju, ktorú si týmto obdržal a nezneucti ju! Od anjelov sa ale uč, že len „*zabitému*“ sa dáva koruna, aby si aj ty zabil starého človeka!

Nedeľa šiesta po Veľkej Noci.

Slávnostné vŕiahnutie Kristovo do neba.

1. *„Otče, dokonal som dielo, ktoré si mi dal, aby som konal. Teraz zas ty, Otče, osláv mňa u seba slávou, ktorú som mal u teba prv, než bol svet!“* (Ján 17, 4—5). Predstav si, že Syn Boží tieto alebo podobné slová akiste hovoril, keď pred Otca stúpil. Predstaví mu svoju dokončenú poslušnosť, ukáže mu svoje sväté rany, prinesie mu vykú-

pené duše a prosí preto o svoje oslávenie. Povedzme, že *ty* by si stál teraz pred týmže Otcom: mohol by si i ty opravdu povedať: „*Dieľo som dokonale?*“ Ó, jaká nedokonalá je tvoja poslušnosť! Jak málo ty trpíš za Krista! Jak studený si za duševné spasenie bližného! Vynasnažuj sa, aby, keď raz príde hodina, tak ako Kristus, mohol si aj ty hovoriť k Otcovi nebeskému!

2. „*Riekol Pán k Pánovi môjmu: Sed na pravici mojej*“ (Žalm 109, 1). Pozri sa očami viery, ako je povolane človečenstvo Syna, aby prišlo na pravicu Otca. Aby mu anjeli a svätí priniesli svoju božskú úctu a poklonu! Ono si má „*sadnúť*“, aby svoje veličenstvo, moc a povznešenosť nad všetky tvory, ukázalo. Teraz však je tento slávou a chválou korunovaný твоjim bratom. On je ten istý, „*ktorý sa uponížil a bol poslušným až na smrť na križi*“ (Fil. 2, 8). Ale „*preto povýšil ho Boh*“, aby si sa ty poučil, že poníženosť je istou cestou oslávenia.

3. „*On sedí na pravici Božej*“ (Marek 16, 19). Kristus sedí na pravici svojho

všemohúceho Otca, aby *rozkazoval a súdil*. On ničoho nebude rozkazovať, čo sám neurobil. Aby nám osladil príkazy svoje, svojim príkladom ich pristrojil. Jak bezcitný musí byť predseda jeden sluha, ktorý sa zdráha prekonať tie práce, ktoré Pán jeho neopovrhol! Bude i tajnosti srdca súdiť! *Nemiluješ-li svojho Otca, Boha a Pána, tak boj sa svojho Sudcu!* Jedného človeka môžeš oklamať, jeho však nikdy neoklameš.

P o n d e l' o k.

Ovocie nanebevstúpenia Kristového.

1. „*Pozdvihnite, kniežatá, brány svoje; vyzdvihnite sa, brány večné!*“ (Žalm 23, 9). Prvé ovocie nanebevstúpenia Kristového je to, že nám nanebevstúpením svojim zasa otvoril brány nebies, ktoré následkom hriechu pre nás boli zatvorené; tak teraz už môžeme vojsť do slávy večnej, jestli len chceme. Predstav si biedu praotcov, keď brány nebies boli ešte zatvorené; slyš ich výkriky radosti, keď tieže o-

tvorené vidia! Teš sa i *ty* tomuto sebe preukázanému dobrodeniu! — Lež jaká obluda je hriech, keď jeden jediný zasa zatvoríť môže brány tie! — Vyhybaj hriechu a zoškliv si ho, aby jednúc na klopanie nemusel si očuf: „*Dvere sú zatvorené!*“ (Mat. 25, 10).

2. „*Odchádzam pripraviť vám miesto*“ (Ján 14, 2). Ježiš pripravuje nám miesto; toto je druhé ovocie nanebevstúpenia. Tak chce on, ktorý sám chcel skrze svoje umučenie a smrť svoju slúžiť, aby nám i sláva jeho prospela, aby sme tam, kde je naša hlava, i my, údovia jeho, byť mohli. Jak dobrý je Boh, ktorý je celý mojím! Chceš i ty robiť „*pri zlopovestnosti i dobrej povesti, v oslave i potupe?*“ (Kor. 6, 8). Boh si najmenej toto zaslúži, keď že sa on kolo teba tak zaslúženým učinil.

3. „*Máme za prímluvníka u Otca spravедlivého Ježiša Krista*“ (1. Ján 2, 1). To je tretie ovocie nanebevstúpenia Kristového. My, ktorí sme sa tak častou vinou obťažili, tak často sme do starých hriechov nazpät' upadli, máme

Sprostriedkovateľa, ktorý sa za nás primlúva a Otcovi rany svoje ukáže, aby pohliadnuc na ne skrotil sa jeho hnev, ktorý si zaslúžime. Učiň sa jeho hodným a ponechaj sa mu celkom, aby sa on primlúval za teba. Vedz ale dobre, že *„on neprosí za svet“* (Ján 17, 9), preto neži dľa zákonov sveta, lež dľa zákonov Krista!

U t o r o k .

Naše nanebevstúpenie.

1. *„Vstúpenie usporiadal v srdci svojom v plačlivom údolí“* (Žalm 83, 6—7). Kristové vstúpenie nás povoláva, aby sme držali s ním nanebevstúpenie. Toto je ale mnohonásobné. Prvé sa nachádza *„v plačlivom údolí“*, t. j. ono pozostáva v očistení duše. Tu sa povznes nad svoje nezkrotené náruživosti: *„ony nás budú dvíhať, keď sú pod nami“*, hovorí sv. Augustín.¹⁾ Ty sa dvíhaš nad to, čo nohami šliapeš. Šliap teda po svete a po sebe — veľkodušným opovrhnutím seba!

¹⁾ Serm. 176.

2. „*Oni budú kráčať od ctnosti k ctnosti*“ (v. 8). Druhé nanebevstúpenie sa koná skrz postup v ctnosti. Nie je predpísaná žiadna hranica, lebo tí, ktorým je rečeno: „*Buďte dokonalí ako váš nebeský Otec*“, majú stále postupovať. Každodenne sa musí človek usilovať napredovať, musí sa zachytiť každá príležitosť k tomu. A jak mnohé necháš nepoužité prejsť, ktoré sa nikdy viac nevrátia! Vzbud' novú horlivosť!

3. „*Oni budú vidieť Boha Bohov na tróne*“. Tretie nanebevstúpenie stane sa skrze spojenie; keď k tomu prídeš, že Boh ti je všetkým, že okrem Boha nič nechceš, nemiluješ, ničoho sa nebojíš. Ó, kedy vystúpim na tento vrch, Pane! Ó, jak veľmi ešte milujem veci zemské! Jak veľmi milujem ešte sám seba! Jak ľahko ma ešte ľudské ohľady odťahnu od dobrého! — Ó, Bože môj a všetko moje!

S t r e d a .

Návrat učeníkov do Jeruzalema.

1. „*A oni pokloniac sa mu vrátili sa do Jeruzalema*“. (Luk. 24, 52). 1. Na-

sledujú upozornenie anjelov a opustia miesto, kde by ešte cieľom svojho veľkého potešenia ďalej chceli zostať. Keď ti je rozkázané, aby si sa s niektorým miestom alebo s niečim iným rozlúčil, vtedy pamätaj na hodnotu poslušnosti, i keďby toto odlúčenie malo byť spojené s újmou pre teba alebo so ztrátou duchovnej potechy. 2. „*Pokloniac sa mu*“ pobožkajú šľapajú Pánom zanechané. Klaňaj a bozkaj šľapajú ctností Kristových s túžbou, aby si po nich kráčal!

2. „*S veľkou radosťou.*“ Preto sa tešili tak veľmi, lebo videli slávu Pánovu, lebo prijali požehnanie pre svoje práce, od ktorých očakávali, že jednúc tiež vstúpia do nebies, pretože im Pán prisľúbil, že pripraví im miesto. To sú radosti sluhu Božieho! Svet ale radosť svoju nachádza v ničomných, ba škodlivých veciach.

3. „*A keď vošli, vystúpili do vrchného príbytku domu, kde sa zdržovali*“ (Sk. Ap. 1, 13). Ostanú ticho pospolu: 1. z poslušnosti oproti príkazu Kristovému, ktorý im rozkázal, aby sa vrá-

tili do Jeruzalema; 2. keďže sú presvedčení v svojej slabosti, boja sa, žeby zasa odpadli, jestli by verejne vystúpi prv, než by boli „*opatrení silou s hora*“. Uznaj aj ty, jak málo môžeš bez toho, kto sám môže všetko, a aby si niečo vládol, spoj slabosť svoju s jeho všemohúcnosťou!

S t v r t o k.

Voľba apoštola Mateja.

1. „*Muselo sa naplniť Písmo... jeho biskupstvo vezmi iný*“ (Sk. Ap. 1, 20). Na miesto Judášovo má byť iný zvolený. Poznaj v tomto Prozreteľnosť Božskú, ktorá nikdy nestrpí, aby chýbali cirkvi primeraní kňazi alebo rádom ich sluhovali. Odchod jedného nahradí Prozreteľnosť povolaním iného. Snáď si aj ty obdržal v ráde alebo v cirkvi miesto jedného iného, ktorý sa stal neverným? Tak, sotrvávaj teda stále v bázni a v poníženosti, keďže vidíš, že jeden apoštol odpadol!

2. „*Tu postavili dvoch, Jozefa... a Mateja. A modlili sa a riekli: Ty, Pane,*

ktorý poznáš srdcia všetkých, ukáž, ktorého si vyvolil z týchto dvoch!" (v. 23. a 24.) Hľa, prostriedok dobrej voľby: *modlitba a bezpodmienečné sledovanie pokynu Božieho*. Jak často vypadla už zle tvoja voľba, pretože si prostriedku tohoto nepoužil! Keby si bol stále upotrebil tieto prostriedky, bol by si o veľa lepšiu voľbu previedol! Uč sa na svojej škode!

3. „*A hodili žreb, a žreb padol na Mateja*" (v. 26). Matej dostane prednosť pred Barsabasom. Týmto sa tamten nevyvyšuje; a tento tiež nešomre, keď sa to i tak zdalo, ako by si bol prednosť zaslúžil, keďže prv bol menovaný a prímenom „*spravedlivý*" poctený. Obidvaja sa podrobia rozhodnutiu Božskému. — Keď pred niekym druhým prednosť dostaneš, buď Matejom, si-li však odstrčený, buď taký ako Barsabas!

P i a t o k .

Očakávanie Ducha Svätého.

1. „*Zostaňte v meste*" (Luk. 24, 49). Tomuto príkazu Kristovému primerane

odtiahnu sa apoštolovia od všetkej zábavy a verejného hluku v očakávaní Ducha Svätého, ktorého Boh prisľúbil. Žili teda v tomto čase ďaleko od všetkých záležitostí sveta a stykov s ľuďmi. Duch Svätý je hlasom Božím, avšak nedá sa očuť „na cestách“ a nedá sa slyšať „na tržištiach“. Utiahnuť sa musí človek od zovňajšieho k vnútornému, aby ho slyšal. Odlúč sa teda od roztržitosti a posbieraj sa v mysli! Roztržitá duša nie je u Boha. Keď to tí urobili, ktorým Kristus zjavil príchod Ducha Svätého, o čo viac sa sluší, aby si to urobil ty!

2. „*Kým nebudete vystrojení silou s vysosti.*“ V onej duševnej posbieranosti čakali — „*kým*“ sa toto stalo. Pevne totiž verili, že Duch Svätý príde; po-neváč ale nevedeli, že v ktorú hodinu, preto sa zadržali tak, aby v *každom čase* pripravení boli. V očakávaní preukázali svoju veľkodušnosť a trpezlivosť, s horúcou túžbou spojili svätú ľahostajnosť. Duch Svätý nech príde, kedy sa Bohu líbi. I tebe musí to byť ľahostajným, či máš duchovné potešenie alebo

nie: jedine na to musíš pozorovať, aby *sa stala sv. vôľa Božia*. So svojimi žiadosťami nepočítaj!

3. „*Všetci sotrvávali jednomyseľne na modlitbe*“ (Sk. Ap. 1, 14). Učeníci dobre vedeli, že Boh len „*tým dá Ducha dobrého, ktorí ho prosia*“ (Luk. 11, 13). Preto sa venovali počas onej samoty modlitbe. Prosili Ducha Svätého pod rozličnými názvami: ako „*svetlo side*“, ktoré aby tak ich, ako i srdcia iných osvietilo; ako „*ohnivý plameň*“, ktorý aby zapálil ich a srdcia iných k láske k Bohu a k všetkému tomu, čo k apoštolskému povolaniu patrí. — Modlitbou sťahuješ Ducha Svätého. Buď uistený: jestli sa modlíš, ako treba, tak ho obdržíš!

S o b o t a .

Zvláštna príprava apoštolov na prijatie Ducha Svätého,

1. „*Všetci sotrvávali*“ (Sk. Ap. 1, 14). Pri tomto nechýba ani Tomáš, pretože už roz zkusil, že jak veľké dobro ztratí ten, kto sa od spoločnosti odlúči. Veľkým svätým stane sa ten, kto vše-

obecné cirkevné predpisy stále zachováva a spoločných náboženských úkonov sa horlive zúčastňuje. Od týchto posledných sa nesmie človek ani k vôli väčšiemu duševnému prospechu odlúčiť. Tieto *spoločné* milosti ztratiš ty skrze odlúčenie sa; a pre túto chybu si zaslúžiš, aby ti žiadne *zvláštne* milosti neboly dané. Ty máš byť tu, kde sú synovia Boží „*všetci*“!

2. „*Všetci sotrvávali jednomyseľne.*“ Sotrvávali v najväčšej svornosti a súlade duší, ako sa to ukázalo pri voľbe Mateja. Tento sväzok lásky nebol oslabený skrze početné množstvo shromaždených, nie pre rôznosť národov, ani nie pre rozdiel ich duševnej nálady: lež bolo len „*jedno srdce a jedna duša*“. Duch Svätý je podstatná láska a sväzok priateľstva; ako ho môžeš očakávať, keď sväzok tento rozviažeš, keď vyhybuješ tým, ktorí sú od teba buď povahou alebo pôvodom rozdielni?

3. „*So ženami, i s Mariou, matkou Ježišovou.*“ Maria si, ako učitelia Boží hovoria, zaslúžila *urýchlenie vtelenia* Syna Božieho; práve tak môžeme pred-

pokladaf, že urýchlila i *príchod Ducha Svätého*. Nado všetko účinná je jej modlitba u jej Syna. Pravdepodobne spojili apoštolovia modlitby svoje s modlitbami prebl. P. Marie. — *Prechová-
vaj veľkú úctu k svätej Rodičke Božej;
od úcty prechádzaj k láske; od lásky
pokroč k dôvere! Do jej rúk skladaj
modlitby svoje, aby ich Pánu Bohu obe-
tovala a vtedy budú modlitby tvoje mi-
lé pred obličajom Božím!*

A. G. D. E. A. S. A. T. !

*„Jarmo Tvoje — ó Pa-
ne — je sladke. A Ťar-
cha Tvoja je ľahká!*

(Mat. 11, 30.)

Koniec prvého sväzku.

OBSAH I. SVÄZKU.

	str.
Predmluva	3
Úvod	8
Jednotlivé čiastky rozjímania	11
O okolnostiach, ktoré sa valne pričiňujú k dobrému rozjímaniu	15
Modlitba pred rozjímaním	20
Modlitba po rozjímaní	21
Vtelenie Ježiša Krista	23
Narodenie, detinstvo a mladosť Ježiša Krista	71
Umučenie a smrť Ježiša Krista	180
Zmŕtvýchvstanie a nanebevstúpenie Ježiša Krista	322

ŽIVOT A UČENIE JEŽIŠA KRISTA

ROZJÍMANIE NA VSETKY DNI
CELÉHO ROKU.

NAPÍŠAL P. M. AVANCINI, S. J.

POSLOVENČIL:

Dr. JOZEF TISO,

papežský komorník, profesor bohoslovía.

SVÄZOK II.

TRNAVA. 1924.

Nákladom Spolku sv. Vojtecha.

Nihil obstat.

Dr. Michael Beňo
cursor.

Nr. 2435.

Imprimatur

Dr. A. Bartossik
Vicarius gen.

Nitriae, die 11. December 1923.

*„O blahoslavený muž,
ktorý v nariadeniach
Božích nachádza ra-
dost“ svoju, a o jeho
zákoně premýšľa dňom
i nocou.“*

(Žalm 1, 2.)

V.

**Príchod a milostivé
účinkovanie Ducha Svätého.**

Sviatok Svätodušný.

Príchod Ducha Svätého vetrom.

1. *„Keď sa naplnilo päťdesiat dní,
boli všetci spolu na tom istom mieste“*
(Sk. Ap. 2, 1). Nie je to bez tajomstva-
plného významu, že Duch Svätý práve
na Svätodušný sviatok prišiel. Toto
bol totiž ten deň, v ktorý bol kedysi da-
ný *zákon* bázne; na miesto tohoto zá-
kona má dnes nastúpiť *zákon lásky*.
Duch Svätý zostúpi dolu, aby zákon ten
vpísal do srdca veriacich, aby takto bolo
*„jarmo Kristovo sladké a bremeno jeho
ľahké“*. Tomu totižto, čo opravdu mi-
ľuje, nič nie je ťažké. — Ó, kiežby pri-
šiel Duch Svätý dnes i ku mne a „na-

pisal by mi zákon svoj do prostred srdca môjho" (Žalm 39, 9.), aby som Pánu Bohu už neslúžil viac z otrockej bázne, lež z detinskej lásky!

2. „*A znenadála nastal s neba hukot, akoby prichádzajúceho prudkého vetra*" (v. 2). Uváž jednotlivé slová: „*nastal hukot*"; tento mal totiž všetkých upozorniť, a každý, čo by snáď ľahostajne kludný bol, má byť týmto poburcovaný. V jak hlbokom spánku ležím ja, že ani teraz na tento hukot som sa nezobudil! Hluk povstal „*znenadála*", lebo návšteva Ducha Svätého nemá určenej hodiny: na ňu sa musí *vždy* čakať, ako sa i *vždy* musí za ňu prosiť. — „*S neba prišiel, odkiaľ každý dobrý údel*" (Jak. 1, 17.), t. j. Syn Boží, a „*každý dokonalý dar*", t. j. Duch Svätý prichádza. — Huk bol *podobný hukotu prichádzajúceho vetra*"; rozjímať môžeš o rozličných vlastnostiach tohože, nakoľko sú ony totiž vlastnostiam Ducha Svätého podobné. — Bol to hukot „*prudkého vetra*"; týmto má byť označená moc, s ktorou Duch Svätý srdce naše k skutkom ctnosti pobáda. Ó, jak mohutného dychu Ducha

Svätého potrebujem ja, keďže som tak ľahostajný! Príď teda, ó, Duchu Svätý, „prevej záhradu moju“ (Cant. 4, 16). t. j. srdce moje!

3. „*A naplnil celý ten dom, kde sedeli.*“ Týmito slovami označuje sa plnosť darov, ktoré Boh cirkvi svojej dáva; nik neni ním vylúčený, kto je v jedálni, t. j. v cirkvi — Ó, pros ho, aby dom duše tvojej celkom naplnil! Otvor závary a skryté kúty, aby mohol vstúpiť! Ovšem on tento tvoj dom len vtedy naplní, jestli vo vnútornom klude a posbieranosti duševnej zotrvávaš. Ne-naplní totiž žiadnu dušu, ktorá sem-tam sa ťačká a docela v zovňajší svet sa rozptýli.

Pondelok svätodušný.

Príchod Ducha Svätého v podobe ohnivých jazykov.

1. „*I ukázaly sa im rozdelené jazyky*“ (Sk. Ap. 2, 3). Duch svätý nebol daný apoštolom, aby zostali nečinnými, ba práve on ich mal pretvoriť na hlásateľov nového zákona, aby rozprávali veľ-

ké skutky Božie: preto sostúpil v podobe jazykov. — Tvoj jazyk vydá o tom svedectvo, či máš v srdci svojom Ducha Svätého; lebo *z hojnosti srdca mluvia ústa*“ (Mat. 12, 34). Myšlienky, ktoré ty vyslovuješ, predbežne máš v srdci. Vidíš-li, že jazyk tvoj je nie pravým duchom vedený, snaž sa chybu túto napraviť!

2. „*Ukázaly sa im jazyky, jakoby oheň.*“ Inokedy zjavil sa Duch Svätý pod inými podobami: v podobe oblaku, holubice, rieky a pod.; teraz sa zjaví v podobe ohňa, aby apoštolovia sami boli osvietení a i druhých aby osvietili, aby boli sami zapálení a druhých aby rozpálili a srdcia hriešnikov aby očistili. Toto sú dary a vlastnosti, ktoré zvlášť má mať hlásateľ slova Božieho. Ó, jak potrebný je oheň tento pre teba, aby tmu tvoju osvietil, aby si ty vyhnul svojim obvyklým pokleskom a aby si bol rozpálený láskou tak k Bohu, ako i ku bližnému! „*Ó, príď, Ty, Duchu Svätý! — Rozpál v nás žiaru svetla, — vlej lásku do srdc našich!*“

3. „*A posadil sa ponad každého z nich.*“ Sv. Hrehor¹⁾ hovorí: „*Sedenie toto znamená vznešenú kráľovskú hodnosť Ducha Svätého, skrze ktorú on obdržal moc nad ich srdcami.*“ „*Posadil sa*“, aby sa viac nevzdialil, lebo apoštolovia boli v milosti posilnení. — Ó, kiežby obdržal ten Duch Svätý kráľovskú hodnosť i v tvojom srdci! Ó, kiežby ťa, nestáleho a premenlivého, posilnil! On bude panovať v srdci tvojom, jestli len ty chceš, jestli neprepustiš moc telu, lež jeho sväté vnuknutia nasleduješ. On ťa posilní, jestli len ty pevne a stále chceš. Teda závisí to celkom od tvojej vôle.

Utorok Svätodušný.

Cieľ poslania Ducha Svätého.

1. „*Ja budem prosiť Otca a dá vám iného Tešiteľa... Ducha pravdy, ktorého svet nemôže dostať*“ (Ján 14, 16-17). Duch Svätý je najsamprv poslaný, aby bol „*Tešiteľom*“. On ale teší, keďže je „*Duch pravdy*“, ktorý nepravé od prav-

¹⁾ Orat. 44. de Pentec.

divého odlišuje. Keď nás zármutok zastihne, tak ten zväčša z falošných predstáv svojho namyslenia pochádza. Hľad si odhalil pravdu, a potecha iste sa zjaví, lebo budeš vidieť, že príčiny zármutku tvojho boli len prázdnyimi tónami.

2. „*Keď ale príde ten Duch pravdy, naučí vás všetkej pravde*“ (Ján 16, 13). Ďalší cieľ soslania Ducha Svätého je nasledovný: sprostriedkovať má apoštolom porozumenie toho, čo Kristus verejne alebo v skrytosti učil, aby to oni celej cirkvi sdelili. Hľa, jak veľká je starostlivosť Boha, aby jeho zástupcovia od všakového bludu zachránení zostali! — Rozum je to, čo vôľu vedie alebo svedie; jak mnoho záleží teda na tom, aby rozum odhalil omyly a sám aby bol naplnený vznešenými zásadami pravdy, aby nesviedol vôľu dľa zásad tela alebo sveta! Aké zásady máš predsa ty? Ako súhlasia ony s pravdou?

3. „*Keď on príde, presvedčí sa svet o hriechu a o spravodlivosti a o súde*“ (v. 8). Duch Svätý je teda po tretie tým úmyslom poslaný, aby skrze apoštolov

presvedčil svet o *hriechu*, aby sa *polepšil*. Prečo sa ale sveruje Duchu Svätému úrad kázateľa, keďže je on Duchom lásky? Aby sa každé kázanie robilo v duchu lásky a tichosti. — Dobre si ale všimni toho, že o jakých veciach má on svet presvedčiť: o „*hriechu*“, t. j. o nevere; o „*spravedlivosti*“, pretože sa svet považuje spravedlivým; o „*súde*“, pretože on diabla robí kniežaťom tohto sveta. — Skúmaj, ako je usporiadaná viera tvoja, ako je posilnená, alebo či snáď sa nedržíš klamne za spravedlivého, alebo či snáď nepočúvaš na vnuknutia diablove?

S t r e d a .

Ako pôsobil Duch Svätý v apoštoloch.

1. „*Vy budete pokrstení Duchom Svätým*“ (Sk. Ap. 1, 5). Božský Spasiteľ príchod Ducha Svätého menuje krstom, aby poukázal na to, že Duch Svätý apoštolom udelí hlavné účinky krstu: očistenie od hriechov, odpustenie trestu, posväcujúcu milosť, dokonalú lásku a spojenie s Bohom ako i ochotu v prevádzka-

ní všetkých nadprirodzených ctností. Ó, šťastný údel apoštolov! Jak nešťastný je ale tvoj! Jak mnoho ti ešte chýba v prirovnaní s ich šťastím! „*Ó, priď, Duchu Svätý, — plnosť milostí udeľ srdciam, ktoré si ty stvoril!*“

2. „*Láska Božia vyliala sa nám do srdc skrze Ducha Svätého*“ (Rim. 5, 5). Táto láska je oná horlivosť, ktorú apoštolovia obdržali, aby k sláve Božej celý svet obrátili, bez bázne pred nebezpečenstvami, mučením a smrťou, kdežto oni predtým už na slovo jednej služobnej do strachu prišli alebo z bázne pred smrťou utekali. — Je v tebe táto horlivosť za slávu Božiu? Záleží ti na tom, aby si duše ratoval? Vynasnažuješ sa, aby si niektoré ratoval? Predsa však, aké ťažkosti premáhaš za slávu Božiu? Čo za prázdnu bázeň ty máš!

3. „*Začali mluiť rozličnými jazykmi*“ (Sk. Ap. 2, 4). Aby apoštolom umožnil hlásanie evanjeliuma všetkým národom, udelil im Duch Svätý dar cudzích rečí. Udelil im teda takých milostí, ktoré účelu ich povolania zodpovedaly. Tak pokračuje láskavý Boh voči všetkým.

Tých, ktorých povoláva, činí tiež schopných k tomu povolaniu. Nedovolí, aby tebe niečo na potrebnej pomoci chýbalo, nakoľko ty len použiješ všetkých prostriedkov, ktoré ti on podáva. Ale práve v tomto chybíme najväčšmi. Jak veľkými krokmi by si napredoval na dráhe spasenia, keby si použil všetkých tebe nabídnutých prostriedkov!

S t v r t o k .

Ako apoštolovia mocou Ducha Svätého účinkovali.

1. *Začali mluiť rozličnými jazykmi, tak, ako Duch Svätý dával sa im vysloviť*“ (Sk. Ap. 2, 4). Hneď po prijatí Ducha Svätého smelo vystúpili a hlásali veľké činy ukrižovaného Ježiša; predtým boli ľuďmi neumnými, teraz sú však plní múdrostou; predtým boli bojazliví a malodušní, teraz pohrdajú mučením a smrťou. Kto nasleduje pohnútku Ducha Svätého, ten nezná viac bázne. Nezdráhaj sa, keď pocítiš v sebe pohnútku od neho! Neboj sa: On, ktorý

ti rozkázal, isto-iste dá i túženého výsledku.

2. „*Divili sa ale všetci... Iní sa posmievali: Títo plní sú muštu*“ (v. 13). Toto vystúpenie apoštolov skutočne si zaslužilo, aby bolo obdivované: koľké múdrosti, znalosť reči, koľká výrečnosť vo vysvetľovaní tajomstiev, koľká horlivosť a smelosť! Lež zlé jazyky ničoho nenechajú nedotknutého. Posmešným úsmevom hovoria: „*Plní sú muštu!*“ I o tebe budú iní ešte i tým najohavnejším spôsobom mluiť, keď si docela správne robil. Ako sa ale apoštolovia nedali týmito hatí, aby v započatom diele pokročili, tak ani ty sa nedaj týmito zlými jazykmi hatiť! Nezapočal si pre reči ľudské, preto ani neodstupuj od započatej práce!

3. „*Vtedy vstal Peter a pozdvihol svoj hlas*“ (v. 14). Obviňovanie, akoby apoštolovia boli opití, bolo pre Petra vítanou príležitosťou, aby sa ujal slova; rozhodne odmieta námietku túto, akoby boli opití, a prehlasuje, že mužovia títo sú plní Duchom Svätým. Potom namieta Židom, že Krista ukrižovali.

„*Keď to počuli, skrúšili sa v srdci*“ (v. 37). — Stiahni z toho trojnásobné poučenie: 1. *Každú príležitosť k dobrému máš zachytiť!* — Ó, jak mnohé si už pominul! — 2. *Buď plný Duchom Svätým, ktorý nám dáva zabúdať na zemské veci!* — 3. Tak zariaďuj reči svoje, aby tí, ktorí ich počúvajú, zbožne boli v srdci svojom skrúšení! K tomuto sa ale požaduje svätá horlivosť a opravdivá, nie však pretváraná a zdanlivá ctnosť.

P i a t o k .

Aké ovocie prinášal Duch Svätý v prvých kresťanoch.

1. „*A oni sotrvávali v apoštolskom učení a v úcastenstve na lámaní chleba a v modlitbách*“ (Sk. Ap. 2, 42). Na tento prvý svätodušný sviatok dalo sa ich tritisíc pokrstiť. 1. Oni *ihneď nasledujú učenie apoštolov*, hoci ono bolo pre ich smyseľné náklonnosti ťažké, ba priamo sa im protivilo. — 2. Často *prijímajú Spasiteľa v hostine lásky*. A to s akou prípravou, jakou horúcou túžbou, s ja-

kým prospechom! — 3. *Oni sa modlia*: s jakou vierou, s akou poníženosťou, s koľkou vytrvanlivosťou! — Porovnávajú spôsob života svojho so životom ich. Pozoruj, v čom ti ešte čo chýba. Usiluj sa nasledovať prvých kresťanov v týchto troch veciach, ktoré sú hlavným pokrmom duchovného života!

2. „*A tiež všetci, ktorí verili, boli spolu a mali všetko spoločné*“ (v. 44). Vtedy nebolo počuť: „studeného slova: Moje a tvoja“.¹⁾ Kto prijme Ducha božieho, ten sa ľahko odlúči od lásky zemských vecí. Odtrhni sa teda celkom od príitlnosti k zemskému; čím menej zemských pokladov máš, tým viac budeš mať z Ducha Svätého, lebo Duch Svätý neuchýli sa k srdcu, ktoré je plné láskou k iným veciam.

3. „*Množstvo veriacich malo jedno srdce a jednu myseľ*“ (Sk. Ap. 4, 32). Pri tak veľkej rozdielnosti národov, stavov, pováh a vlôh panovala najväčšia svornosť; nebolo očuť žiadnych sťažností jedného proti ostatným, žiadnej

¹⁾ Chrys. Or. de S. Philog. tom. 3.

neprajnej mienky o niekom, tým menej urážajúceho slova. Ó, šťastlivá spoločnosť, v ktorej mnohí žijú sťa jedna duša, v najväčšej svornosti! „*Hľa, jak dobré je to a jak utešené, keď prebývajú bratia v jednote*“ (Žalm 132, 1). Žiadal by si si mať Ducha Božieho a ducha povolania svojho? Vtedy staraj sa len o svornosť; keď ju narušíš, vtedy vždy urazíš oko Božie!

S o b o t a .

O tých, čo Ducha Svätého neprijali.

1. „*Nezostane duch môj v človekovi na veky, preto, že je telo*“ (I. Mojž. 6, 3). Kto hovie smyselným žiadostiam a pôžitkom telesným, ten márne bude čakať na príchod Ducha svätého. „*Lebo telo žiada proti duchu, a duch proti telu*“ (Gal. 5, 17). Z tohoto môžeš už porozumieť, že jak je to potrebné, aby si usmrtil svoje smyselné žiadosti!

2. „*Svätý duch kázne uteká pred pretvaračom*“ (Múdr. 1, 5). Pretvarač chce sa dobrým *zdať*, bez toho, žeby sa snažil dobrým *byť*. Keď ide za smy-

selnými pôžitkami, pred predstavenými ukazuje dobrý cieľ; svojim zlým úmyslom vždy vie náter ctnosti dať. Od takéhoto uteká Duch Svätý, lebo on je Duchom pravdy, ktorý nevie zniesť žiadneho pretvárania. Preč teda s pretváraním, preč s každým ľudským ohľadom, čo je morom duše. Rob s čistým úmyslom, jednoducho a úprimne!

3. „*Duch pravdy, ktorého svet nemôže dostať*“ (Ján 14, 17). Svet nemôže dostať Ducha Svätého, pretože falošným zásadám sa korí. On učí, že človek musí ísť za bohatstvom, slávou a smyselnými pôžitkami, a že vyhybovať má chudobe, zneucteniu a krížu. Pravda však má práve protívne zásady: preto nemôže svet dostať Ducha pravdy. — Skúmaj sa, že akými zásadami sa dáš viesť. Uznaj predsa, že jak falošné sú zásady sveta, jak silné sú naproti zásady pravdy. Dľa príkladu Kristového obráť sa k zásadám pravdy!

VI.

O Najsvätejšej Trojici.

Nedeľa Trojičná.

Tajomstvo Najsvätejšej Trojice.

1. „*Pán, náš Boh, Pán jeden je*“ (V. Mojž. 6, 4). Boh je jedna nadovšetko jednoduchá bytnosť, nekonečná v každom druhu dokonalosti. On je pravým počiatkom a konečným cieľom a koncom všetkých vecí, on je jediný a najvyššie dobro; preto je on jediný Boh, mimo ktorého niet iného Boha. — O, môj Bože, nechápem ťa, ale verím v teba; klaniam sa ti, chválím, zvelebujem ťa, božím sa ťa a milujem ťa a jedine tebe slúžim; ty si strediskom a cieľom všetkej mojej túžby a snahy. Ach, prineskoro som ťa poznal, neskoro som ťa miloval, o Krása moja! Iných Bohov som si učinil, kedykoľvek som sám se-

ba alebo niektorého tvora viac ctil a miloval než teba, alebo som mu ochotnejšie slúžil než tebe. Od teraz však ty jedine budeš mojim Bohom, ktorého všetky moje kosti oslavovať majú!

2. „*V mene Otca i Syna i Ducha Svätého*“ (Mat. 28, 19). Boh je dľa podstaty svojej len jeden, trojnásobný je on však vo svojej osobnosti. Otec splodí poznaním seba samého Slovo; Otec a Slovo svojou vzájomnou láskou splodia Ducha Svätého. I tu nemôžem pochopiť pri dokonalej jednote bytností tú najdokonalejšiu rozdielnosť osôb: a však verím, klaniam sa, chválím. — Chcem sa usilovať, aby som prišiel k živému poznaniu Boha, aby sa, nakoľko je to v tieni tohoto zemskeho života možné, obraz jeho v duši mojej vytvoril; chcem ho vysokoceniť a následkom tohoto vysokocenenia chcem sa ho učiť milovať, aby na tento spôsob i Duch Svätý vo mne splodený bol.

3. „*Svätý, svätý, svätý Pán Boh!*“ (Zjav. 4, 8). Pri tejto Trojici osôb jestvuje najväčšia totožnosť dokonalosti: tá istá dobrota, spravodlivosť atď. Všet-

ky tieto dokonalosti zahrňuje jedna božská vlastnosť, *svätosť*; preto sa táto celkom zvlášť spomína. Ponevác je ale každý tvor istým napodobnením Božím, preto je nám cieľom nasledovania všetkých božských dokonalostí jedine svätosť predložená: „Svätí buďte, lebo ja svätý som“ (Mojž. 11, 44): nie ale božská moc, vznešenosť a vedomosť, za ktorou bažil oný anjel a prvý človek a preto sa do záhuby svrhli. Vynasnažuj sa teda nasledovať svätosť Božiu! Avšak jak ďaleko si ešte od nej!

P o n d e l o k .

O osobe večného Otca.

1. „Zdáliž ja, ktorý činím, aby iní rodili, sám nebudem rodiť?“ (Iz. 66, 9). Otec je prameňom a počiatkom všetkej božskej dokonalosti. On od nikoho nepochádza, lež od neho pochádzajú ostatné osoby; sám seba poznávajúc splodil Syna, komu on celú svoju bytnosť a všetky neohraničené dokonalosti dáva. Nechápeš toto? Tak, podrob rozum svoj poslušnosti viery; klaňaj

sa ponížene, chváľ, zvelebuj, miluj so všetkými anjelmi! 2. Otec splodí Syna, ale tak, že Syn je v Otcovi, ako i Otec je v Synovi, ba, že Otec a Syn sú jedno. — Ó, Otče, daj, aby sme jedno boli, tak, ako ty a Syn tvoj jedno ste!

2. „*Od ktorého pochádza všetko otcovstvo na nebi i na zemi*“ (Ef. 3, 15). Otec plodí *do vnútra* a z nutnosti len jedného sebe podobného Syna, *na vonok* ale umožňuje mnohým, aby mohli byť a menovať sa synami jeho, keďže ich z milosti na miesto syna prijme. Ó, pozri, jak veľká je velebnosť, ktorá za syna prijme, jak hlboká je nízkosť človeka, ktorá sa tu za syna prijme! Máš príčinu, aby si sa *hanbil*, že iné názvy tak vysoko si ctíš, kdežto synovstva Božieho tak málo si vážiš; máš základ, aby si sa *tešil*, že môžeš byť synom a dedičom Božím; máš dôvod, aby si sa *obával* a na budúce aby si sa vo všetkom s horlivosťou staral o to, aby si synovstvo Božie viac neztratil!

3. „*V ruke tvojej je sila a moc*“ (Psalip. 20, 6). Hoci sú tak podstatné do-

konalosti, ako i výkony Božie na vonok spoločné najsvätejšej Trojici, predsa sa však Otcovi, ktorý je prameňom a počiatkom všetkého, pripisuje moc, skrze ktorú všetko, čo mimo Boha jestvuje, má svoju súcnosť. I teba on z ničoho stvoril; so všetkým, čím si, jemu prislúchaš: preto oddaj sa mu, veď jeho vlastnosťou si ty. Prirodzenosť tvoja a tvory všetky často ti už privolaly: „*On nás stvoril a nie my samy seba*“ (Žalmi 99, 3); predsa však jak často si bol oproti hlasu tomuto hluchý a väčšmi si si ctil tvory, než Stvoriteľa! Nehanbíš sa? A čo chceš robiť v budúcnosti?

U t o r o k .

O osobe Syna Božieho.

1. „*Jednorodený Syn, ktorý je v lone Otcovom*“ (Ján 1, 18). Nakoľko Otec poznáva seba samého, splodí Syna: tento je podstatnou podobizňou Otca, s ním má jednu a nerozdielnú prirodzenosť a tie isté neohraničené dokonalosti. On je *jednorodený*: jemu je dané

všetko, čo Otec dať môže. On je v *lone Otca*, poznáva a miluje s Otcom, je s ním nekonečne blažený a splodí s ním Ducha Svätého. Ver, chváľ, zvelebuju, miluj! Koho podobenstvom si ty? Či si ty tiež nie podobizňou Božou? Dľa tej si síce stvorený, lež jak veľmi si sa zohavil!

2. „*O ktorých predvídal, tých i predurčil, aby boli podobní obrazu jeho Syna, aby on bol prvorodeným medzi mnohými bratmi*“ (Rim. 8, 29). Jediný Syn a dedič pripustí, aby Otec mnohých prijal za synov, ktorí sa mu takto bratmi a spoludedičmi stanú; ba on si ich získa prevzatím ľudskej prirodzenosti a založí krvou svojou milosť synovstva. Ty máš teda Syna Božieho za brata. Koľká milosť! Koľká česť! Avšak jak málo si šťastie to cenil! Rozjímaj znovu nad touto podobizňou, aby si videl, čo ti ešte chýba a aby si to nahradil!

3. *Všetky veci s múdrosťou si učinil“* (Žalm 103, 24). Syn je múdrosťou Otca. Jemu sa musia všetky tvorom dané nadprirodzené osvetlenia a vedomosti

pripisovať, lebo „*On osvecuje každého človeka prichádzajúceho na tento svet*“ (Ján 1, 9). Od neho si pros opravdivú múdrosť, ktorá pozostáva v poznávaní a oceňovaní vecí dľa ich opravdivej vnútornej hodnoty, aby si cenil zemské čo zemské, božské čo božské, pomínutelné čo piminuteľné, večné čo večné; aby si len prešiel popri tom, čo sa pomínie a sotrvaľ pri tom, čo je trvalé!

S t r e d a .

O osobe Ducha Svätého.

1. „*Pošlem vám od Otca Ducha pravdy, ktorý od Otca pochádza*“ (Ján 15, 26). Keďže Otec v Synovi vidí svoju bytnosť a svoje dokonalosti, nevyhnutne musí ho milovať. A keď zase Syn vidí božskú bytnosť od Otca. Táto vzájomná podstatná láska Otca a Syna je *Duch Svätý*. Ver, chváľ, klaňaj sa, zvelebuj! Ó kieżby som sa ja spojil s Bohom v tom istom Duchu!

2. *Dostali sme Ducha, ktorý prijíma za synov*“ (Rim. 8, 15.) Tí, ktorých Otec za synov a Syn za bratov prijíma, tých

zdokonaľuje Duch Svätý deň po deň, že im dáva seba samého, svoje nadprirodzené dary a posväcujúcu milosť, ktorá je ako účasť na božskej prirodzenosti. Ale jak často si sa „*protivil Duchu Svätému*“ (Sk. Ap. 7, 51.), aby on synovstvo toto v tebe neuskutočnil! V budúcnosti „*nezarmucujže Svätého Ducha Božieho!*“ (Ef. 4, 30). Čím väčšmi nachádzaš radosť svoju v niečom mimo Boha, tým väčšmi zarmucuje to Ducha Svätého.

3. „*Ó, jak dobrý a ľúbežný je, Pane, Duch tvoj!*“ (Múdr. 12, 1). Hoci je dobrotivosť, láskavosť a milosrdenstvo všetkým osobám Najsvätejšej Trojice spoločné, predsa však pripisujú sa vlastnosti tieto zvláštne Duchu Svätému. Jemu sa máš poďakovať, že si bol „na dobrú zem“ privedený, že ti Boh preukázal svoje milosrdenstvo, že si slzami smyl hriechy svoje atď.... A čo mu dáš ty za toto? Daj pozor, aby — budeš-li i naďalej nevďačným — i on neodtiahol zo svojej stránky svoje milosrdenstvo a „*aby neprestal primlúvať sa za teba nevysloviteľnými vzdychmi!*“ (Rim. 8, 26).

VII.

O prevelebnej Sviatosti Oltárnej.

Sviatok Božieho Tela.

Láska Kristova k prevelebnej Sviatosti Oltárnej.

1. „*Toto je moje telo ... Toto je moja krv*“ (Mat. 26, 26—28). V Prevelebnej Sviatosti Oltárnej prítomné je to isté telo, ktoré Spasiteľ pri svojom vtelení na seba vzal; tá istá krv, ktorú on na kríži vylial. Kristus nám svojim vtelením a smrťou svojou dokázal prebytok svojej lásky; ale práve tak veľkým dôkazom lásky jeho je odovzdanie sa seba samého v prevelebnej Sviatosti Oltárnej. Keď teda zaiste celý svet má mu byť čo najvyšš povďačným za jeho vtelenie a smrť, tak si mu ty práve tak s veľkou povďačnosťou podlžný, keď vo Sviatosti

Oltárnej k tebe príde. Ó, Pane, kto si ty — a kto som ja? — A predsa jak málo venujem ja tebe služby svoje! Jak mnoho robím pre seba a pre márnomyseľnosť!

2. *„Kto jie moje telo a pije moju krv, prebýva vo mne a ja v ňom“* (Ján 6, 57). Spasiteľ sa skryje pod spôsoby chleba a vína, aby sa nám vteliť a jako náš pokrm, aby do bytnosti našej prešiel. Uznáš-li ty lásku Ježiša k sebe, s ktorou on jedno chce byť s tebou? Ó, jak čisté a nepoškvrnené musí byť teda srdce tvoje! Jak musí byť oddialené od každej stvorenej bytnosti a jedine a výlučne len k Bohu musí prilnúť! Lebo kto mimo Boha ešte iné veci miluje, ten ho nemiluje tak, ako by ho mal milovať.

3. *„Moje telo opravdive je pokrmom a moja krv opravdive je nápojom“* (v. 56). Aby nám to umožnil, že by sme božský život viesť mohli, dal nám Spasiteľ božský pokrm. On chcel, aby v prevelebnej Sviatosti Oltárnej nič nezostalo z podstaty chleba a vína, aby nás on sám nasýtil podstatou svojho tela a krvi. Je to nie dôkazom opravdu

božskej lásky? Ach, tak často požívam pokrm tento a predsa túžim za cibuľou Egypta, t. j. za smyselnými pôžitkami a za stvorenými vecmi! Ó, jak hanebné je to!

P i a t o k .

Prevelebná Sviatosť Oltárna je pamiatkou umučenia Kristového.

1. „*Sviatosť túto Kristus založil ako večnú pamiatku svojho umučenia*“ (praví sv. Tomáš Akvinský.¹⁾) Aby sme mali stále pamiatku krvavej obety, založil Ježiš nekrvavú obetu, ktorá má byť každodenne obetovaná. Raz stanúc sa za nás žertvou, vynášiel prostriedok, ktorým sa on častejšie obetuje. Či nemáme tu prizvukovať i to, že Kristus práve tak často zomre za mňa? Ó, uznaj jeho lásku! Avšak ty sa neodmeňuješ za túto lásku, jestli sa ty tiež každodenne neobetuješ. Lebo „*ktorí sú Kristoví, tí ukrižovali svoje telo s hriechmi a s náruživosťami*“. (Gal. 5, 24).

2. „*Toto čiňte na moju pamiatku!*“ (Luk. 22, 19). Jak vysoko cenil Ježiš

¹⁾ Op. 3.

sám svoje umučenie, môžeš i z toho posúdiť, že on sám skrze seba samého chce byť pamiatkou tohoto umučenia. Toto ti ukladá tú povinnosť, aby si vždy bol pamätlivý tohoto tak veľkého dobrodenia; a síce má pamiatka táto nie len v púhej predstave pozostávať, lež má do *smýšľania* a *skutku* prejsť. Lebo — hovorí sv. Hrehor¹⁾ — nakoľko slávime tajomstvá umučenia Pána nášho, musíme i *nasledovať*, čo predkladáme.“

3. „*Kedykoľvek budete jesť tento chlieb a piť tento kalich, budete zvesťovať smrť Pánovu*“ (I. Kor. 11, 26). Kedykoľvek sv. prijímanie prijmeš, predstav si, ako by si bol hrobom zomrelého Spasiteľa. Ty nebudeš hodným hrobom, jestli si nie novým hrobom. On totižto do „*nového hrobu*“ chcel byť položený! Ty ale budeš len vtedy novým, keď usmrtiš starého človeka. „Je to potrebné — hovorí sv. Hrehor²⁾ — aby sme, kým my nekrvavú obeť túto prinášame, sami seba v skrúšenosti srdca za žertvu obetovali.“ Čo povieš k to-

¹⁾ 4. dialog. 59.

²⁾ 4. dialog. 59.

mu? Chyť meč a prines sa za obeť to-
mu, ktorý sa za teba obetoval!

S o b o t a.

**O hodnosti, na ktorú sme my
prijaťím sv. prijímania povýšení.**

1. „*My príjeme k nemu a spravíme si prbytok u neho*“ (Ján 14, 23). Kto ku sv. prijímaniu pristúpi, stane sa *bytom Božím*. Aby si si o vysokej hodnosti tejto aspoň pochop nadobudol, uvaž čistotu a svätosť prebl. P. Marie, v ktorej čistom živote Božský Spasiteľ pri jeho vtelení najprv si vzal bývanie. Akou plnosťou milostí ozdobil on byt ten! Ale ten istý je to, kto sa k tebe uchýli vo sv. prijímaní. Ó, jak veľká a vznešená je hodnosť bývania tohoto! Ach, nedopustiže to nikdy, aby doňho ohavné zvieratá neskrotených náruživo-
stí vtiahly!

2. „*Kto jje moje telo a pije moju krv, prebýva vo mne a ja v ňom*“ (Ján 6, 57). Kto pristúpi k sv. prijímaniu, nielen príbytkom božím sa stane, lež zázračným sjednotením stane sa *jedno s ním*. Snaž

sa to pochopiť, nakoľko len môžeš, jak veľká je hodnosť táto: sjednoteným byť s človečenstvom Kristovým a súčasne prostredníctvom človečenstva sjednoteným byť s osobou večného Slova samého; ba sjednoteným byť s celou Najsvätejšou Trojicou, pretože i Otec i Duch Svätý sú čo najvnútornejšie spojení s osobou Syna. Uváž, že akú povinnosť ti hodnosť táto ukladá; pretože si teda s Pánom Bohom sjednotený, musíš sa odtrhnúť od blata vecí stvorených. Myšlienky tvoje, slová a skutky musia byť tak sporiadané, ako sa to na úda Ježiša Krista sluší.

3. „*Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem pre Otca, tak i ten, ktorý mňa jie, tiež bude žiť pre mňa*“ (v. 58). Uváž vznešenosť sjednotenia s Kristom. Práve tak, ako Syn Boží od Otca dostáva bytnosť, život a všetky dokonalosti, tak, že on s Otcom *jedon* Boh je, v ňom žije a s ním tie isté dokonalosti má, že on to isté poznáva, to isté chce a to isté pôsobí: tak sa staneme účastnými skrze sv. prijímanie života a dokonalostí Ježiša Krista. Ty teda musíš jedno a to

isté s Kristom myseľ, chceť, robiť a trpeť. To bude pôsobiť s tebou spojený Spasiteľ, jestli sa ty nesprotivíš.

Druhá nedeľa po Sv. Duchu.

Prevelebná Sviatosť Oltárna je veľkou večerou.

1. „*Jeden človek pripravil veľkú večeru a pozval mnohých*“ (Luk. 14, 16). Prevelebná Sviatosť Oltárna je „*večera*“, pretože večer, t. j. „na sklonku času“ bola pripravená; ona má byť v tmavej noci pri svetle viery požívaná. „*Veľká*“ je táto večera ohľad berúc na „*pohostiteľa*“, lebo týmto je sám Boh; — veľká je pre podávané *pokrmu*, lebo sú človečenstvo a božstvo Kristove; — veľká je i pre množstvo *hostí*, lebo títo sú všetci veriaci; — konečne je veľká pre *sluhov*, anjelov. Všetko je veľké pri večeri tejto, len ty jediný si *malý a nehodný* a predsa ťa povoláva Boh-človek k večeri tejto. Na ňu nech je obrátený všetok tvoj hlad a smäd: „*nebudeš žiadostivý pokrmu*“ sveta a tela, ktoré ti nič nedávajú, iba „*chlieb lži!*“ (Prísl. 23, 3).

2. „*A počali sa všetci do jedného vymlúvať*“ (v. 18). Pozvaní zdráhali sa prísť. Dobrotivosť Pána všetkých pripúšťa k večeri; len svojou vlastnou zlosťou bude jeden-druhý vylúčený. Prednesené výmluvy sú trojnásobné. Prvý kúpil *majer*; týmto sa dľa vysvetlenia sv. Augustína¹⁾ označuje *panovačnosť a pýcha*. Druhá omluva znie: „*Päť záprahov volov som kúpil*“. Pod týmto sa má rozumieť *lakomstvo*, alebo päť smyslov je tu určené, ktoré k zemskému priťahujú. Konečne po tretie pod *ženbou* rozumieť treba *žiadosti tela*. Prví dva prosia, aby boli omlúvení; opravdu ale nechcú prísť z opovrzenia. „*Ponížené sú slová*“, hovorí sv. Hrehor,²⁾ „*vskutku sú ale pyšné*“. Jedine tí povie jednoducho: „*Nemôžem prísť*“ (v. 20.), lebo „*jeho srdce je k pôžitkárstvu naklonené a preto je slabé a neschopné k prevedeniu toho, čo sa Pána Boha týka*“³⁾ Tieto tri veci — pýcha, hrabivosť a pôžitkárstvo — sú to

¹⁾ Serm. 33. de Verb. Dom.

²⁾ Hom. 13.

³⁾ Cyril. Alex. lib. 4. de Ador.

zväčša, čo, keď ťa od svätej večere aj neodtiahnu, ale ovocie tejže zmenšujú. Hľadže, aby si sa nezdráhal nasledovať pozvanie Pána!

3. „*Vtedy rozhnevaný hospodár riekol: Vyjdi chytro na ulice a uličky mesta a prived sem chudobných, i mrzákov a slepých i krivých*“ (v. 21). Pán sa docela právom nahneval, pretože pohrdali s tak veľkou dobrotou a veľkodušnosťou. „Chudobnými a mrzákmi sa nazývajú tí“, hovorí sv. Hrehor¹⁾ ktorí dľa svojho vlastného úsudku sami pred sebou boli slabí“. Ó, jak veľmi si žiada Pán mať hosťov! Ako ty ale pristupuješ! On posilňuje hosťov zo všetkých strán a neopovrhne ani „*slabých sveta*“. Nedaj sa teda odstrašiť svojou slabosťou, lebo „koho Pán povolá, toho on i hodným učiní, nasleduje-li ten povolanie“²⁾ a „*On uzdravi všetky nemoci tvoje*“ (Žalm 102, 3).

¹⁾ Hom. 36.

²⁾ Ambr. l. l. de poen. c. 6.

P o n d e l o k.

O príprave ku sv. prijímaniu.

1. „*Vskutku si postavil stánok*“ (Žalm 18, 6). Duša, do ktorej láskavý Spasiteľ v prev. Sviatosti Oltárnej prísť chce, musí sa domáhať tej najväčšej čistoty. To požaduje najväčšia čistota a velebnosť hosťa. Uváž totižto *kto* príde a *ku komu* on príde. Keď sa to pre matku, ktorá mala počať Syna Božieho, „slušalo, aby tak veľkou čistotou sa skvela, že od nej väčšia po Bohu sa ani myseľ nemohla,¹⁾ tak to isté sa sluší i pre teba, ktorý toho istého Syna Božieho prijímaš. Čistota táto avšak nepozostáva jedine v čistote od každého hriechu: nie, i náklonnosti musia byť očistené, a srdce musí byť ctnosťami ozdobené. Môžeš-li sebe toto svedectvo vystaviť, že máš takúto čistotu? Jak veľká námaha sa k tomu požaduje, aby si k nej prišiel! Prídeš ale k nej, jestli vážne chceš. Hovor teda s malomocným: „*Pane, jestli chceš, môžeš ma očistiť!*“

¹⁾ Sv. Anzelm.

(Mat. 8, 2). Dúfaj! On vystre ruku svoju a povie ti: „*Chcem, buď čistý!*“ (v. 3).

2. *Tomu, kto zvíŕazi, dám jesť so stromu života, ktorý je v raji*“ (Zjav. 2, 7). Pod týmto treba rozumeť to ovocie, ktoré telesná prítomnosť Kristova vo Sviateosti Oltárnej bojujúcej cirkvi prináša.¹⁾ Aby si tajomstvaplňý pokrm tento požívať mohol, potrebné je, aby *si sám seba premohol*, a túžby svoje aby si rozumu a rozum Pánu Bohu podriadil. Nepristupuješ teda dosť hodne, jestli sám seba nepremôžeš. Jak veľké pole k boju a k víťazstvu máš v sebe! Pýcha, ctibažnosť, samochvála, snaha za márnou slávou, hnev, netrpezlivosť, duševná lenivosť, ľahostajnosť a ešte iní nepriatelia, ktorých ty snáď neznáš. Týchto musíš premôcť a bude ti dané „*so stromu života*“. O čo dokonalejším by si bol, keď by si bol, keď tak často k nebeskému pokrmu tomu pristupuješ, čo len jedného z týchto nepriateľov premohol!

¹⁾ Richard. a. S. Laur. de laud. B.V. lib. 12.

3. „*Hľa, ja vám dám ako dážď chlieb s neba; ľud nech vychádza a zbiera.*“ (2. Mojž. 16, 4). Tu je prisľúbená manna, predobraz prevelebnej Sviatosti Oltárnej, ktorá ako nebeská manna, podobne dážďu, padá na spravedlivých. Ó, jak veľký a láskavý je Boh, ktorý sa sám seba tak nadmierne podáva. Aby si sa však jeho účastným stal, musíš „*vychádzať*“. Avšak z čoho musíš vychádzať? Rupertus¹⁾ odpovie: „z predošlého života, z predošlého hriešneho života, lebo kým sme nesložili človeka starého, nie je nám dovolené, aby sme zbierali mannu túto“. Uváž, že jak veľmi žije ešte v tebe človek starý, jak mnoho musíš v ňom ešte usmrtiť, aby si „*nový život*“ obliecť mohol!

U t o r o k .

O príprave ku sv. prijímaniu. (Pokračovanie.)

1. „*Chudobných chcem nasýtiť chlebom*“ (Žalm 131, 15). Ó, blahoslavená

¹⁾ L. 3. c. 11. in Exod.

chudoba, — hovorí Rupertus¹⁾ — ktorá jediná požíva veľkú almužnu Kráľa kráľov, ktorú on sám dáva, a ktorá je nič inšie, než *on sám*. Veľký Boh dáva nám teda chlieb nebeský ako almužnu. Vyprázdni, vyprázdni sám seba, aby si bol chudobným a tak hodným onej almužny; odtrhni sa od lásky k svetu a jeho márnosti! Nespravedlivosť je to, keď sa kto, čo je s láskou oddaný svetu, približuje k stolu Pána. Ten, „*ktorý hladných* (t. j. chudobných) *nakrmil dobrými vecmi, ten bohatých prepustil na prázdno*“ (Luk. 1, 53). A toto je vlastne príčina, prečo si ty doteraz z tak častého prijímania najsvätejšieho tohoto tajomstva len tak malý osoh mal.

2. „*Jestli kto žižni, nech príde ku mne a nech sa napije!*“ (Ján 7, 37). Kto k božskej hostine tejto pristúpiť chce, musí istý smäd a hlad, t. j. horúcu túžbu za ňou so sebou priniesť. Tento milostivý prameň najsvätejšej Sviatosti stojí len tomu napohotove, kto je smädny: „*Ja dám žižnivému z prameňa živej vody*“ (Zjav. 21, 6). „Je to totiž po-

¹⁾ In cap. 6. Joan.

trebné“, hovorí sv. Bernard,¹⁾ aby oheň svätej túžby išiel pred tvárou jednej každej duše, ktorá k Ježišovi prísť chce“ Ó, ty vlažná duša! Či by si to nepovažoval za svätokrádež, keď by sa niekomu drahocenný pokrm tento hnušil? Ty si ale neni ďaleko od toho, keď za svätým prijímaním žiadnej túžby nemáš. Vzbud' teda, kedykoľvek pristúpiš zamýšľaš, *horúcu túžbu*; taká však povstane z činnej viery v hodnosti pokrmu tohoto, v láske Boha k tebe, tak tiež i v tom ovocí, čo ty z prijatia prevelebnej Sviatosti Oltárnej môžeš nadobudnúť.

3. „Keď budeš povolaný na svatbu, *id' a ulož sa na poslednom mieste*“ (Luk. 14, 10). Zamýšľaš pristúpiť ku svatbe Boha, ktorý sa s tebou zasnúbil, tak pýtaj sa: kto si ty? Kto je on? Z jeho *velebnosti* poznáš svoju *nehodnosť*; lež môžeš sa stať hodným, keď budeš z úprimného srdca poníženým. „*Shliadol na poníženosť svojej dievky*“ (Luk. 1, 48), tak že v jej najsvätejšom živote chcel bývať; on ani tvoju poníženosť

¹⁾ Serm. 31. in Cant.

neopovrhne. A jak mnoho príčin máš, aby si sa uponížil, jestli opravdu uvážiš, že kto si *ty* a kto je *Ježiš*!

S t r e d a.

O účinkoch svätého prijímania.

1. *Pristúpte k nemu a budete osvietení!*" (Žalm 33, 6). Tí, čo ku Kristovi pristupujú, dostávajú z toho najprv to o-
vocie, že budú osvietení na rozume
k poznaniu najvznešenejších tajomství.
On je „*svetlo, ktoré osvecuje každého človeka*" (Ján 1, 9). Uváž svoju tmú!
Ach, jaký slepý si ty pre božské veci!
Či nevieš, že učeníkom sa oči pri láma-
ní chleba otvorily?¹⁾ Hľa, Ježiš je le-
károm, ktorý i *tvoju* slepotu môže vy-
liečiť. Ten sa ťa i pýta, ako kedysi sle-
pého z Jericha: „*Čo chceš, aby som ti u-
činil?*" — Ó, nekonečná dobrotivosť
Boha nášho, ktorý nám milosťou svojou
ide v ústrety! Tak hovor teda dôverne
s oným slepým: „*Pane, aby som videl*",
aby som videl teba a seba!

¹⁾ Luk. 24, 31.

2. „*On naplňuje dobrými vecmi žiadosť tvoju: obnoví sa, ako orlica, mladosť tvoja*“ (Žalm 102, 5). Zostarieva sa duša, keď je lenivá k ctnosti; omladne však, keď je horlivá k ctnosti. Starobná slabosť táto často i teba napadne; lež ty musíš zasa nový život žiť. Najúčinnnejší prostriedok k obnoveniu mladosti tvojej pozostáva v tom, že Boh „*naplní dobrými vecmi žiadosť tvoju*“. Dľa slov sv. Hieronyma¹⁾ jediným dobrom, čo v tomto živote máme, je to, že požívať môžeme telo Pánovo. Jestli pokrm tento hodne budeš požívať, tak obnoví sa mladosť tvoja. Váž si šťastie toto, chváľ, miluj ho a žiadaj, a kedykoľvek pristúpiš k nemu, slož niečo zo starého človeka!

3. „*A v tých dňoch vstala a odišla s ponáhľaním na hory*“ (Luk. 1, 39). Toto bolo jediným účinkom, čo počatie večného Slova v Marii urobilo. Lebo za čím že sa mala snažiť, — hovorí sv. Ambroz²⁾ — keďže bola plná Boha, za čím inším, než pospiechajúc za vyšším?

¹⁾ In cap. 3. Ezech.

²⁾ Lib. 2. in Luc.

Ty toho istého prijmeš vo sv. prijímaní, koho počala preb. P. Maria. On to isté pôsobí v tebe, jestli sa mu nesprotivíš; že totižto s horúcou túžbou za výšinami ctností snažiť sa budeš a že rýchle dosiahneš štít dokonalosti. Neodopieraj svojej spolupôsobnosti láskavému Bohu, ktorý len za tým túži, aby ťa nenašiel vždy následkom lenivosti tvojej hlboko v prachu. Boh ťa pozvihne, lenže on to neurobí bez teba.

Štvrtok.

Iné účinky sv. prijímania.

1. „*Chlieb anjelský požíva človek*“ (Žalm 77, 25). Prevelebná Svätosť Oltárna „*chlebom anjelským*“ je nazvaná, nie preto, že anjeli ju požívajú, lež pokiaľ ona ľudí, ktorí ju prijímajú *anjelom* podobnými činí. Kardinál Hugo¹⁾ hovorí: „Ľuďom daný je chlieb tento, aby sa stali anjelmi“. Aká blaženosť je to pre teba, keď sa i ty od tela svojho

¹⁾ In c. 31. Prov.

akoby oslobodíš, celkom duchovný, slobodný od pokušení, slobodný od náruživostí staneš! Zaiste sám si to prekazil, jestli si sa doteraz ešte nestal tým. A jak veľká je tvoja nerozumnosť, že k tejto anjelskej dokonalosti nechceš prísť, hoci by si to predsa mohol!

2. *„Všetkým ale, ktorí ho prijali, dal moc stať sa synami Božími.“* (Ján 1, 12). Sväté prijímanie pôsobí to, že sa ty *synom Božím* staneš, nie telesným, lež z milosti prijatým synom. Týmto obdržíš hneď i právo na dedičstvo. Lebo *„keď sme dieťkami Božími, tak sme i dedičmi jeho“* (Rim. 8, 17). Ó, podivuhodná hodnosť! Rozváž si raz, koho máš otca, koho brata? Jakou láskou, s akou úctivosťou, s akou dôverou musíš sa cítiť byť pritiahnutým k nemu? Ale akým nezdareným synom a bratom si bol doteraz! Nehanbíš sa? Ako sa chceš v budúcnosti zachovať, aby si bol hodný dobrého Boha menovať Otcom a Ježiša bratom svojim?

3. *„Kto jie moje telo a pije moju krv, prebýva vo mne a ja v ňom“* (Ján 6, 57). Hodnosť, ku ktorej ty prijatím sv.

prijímania prídeš, stúpa ešte vyššie. Ty nielen synom Božím budeš, lež ty budeš *jedno s Bohom*, tak, že on je v tebe a ty v ňom. K tomuto je ale potrebné, aby v tebe všetko *zomrelo*, čím si ty, a aby jedine len to *žilo*, čo je *Boh*. Ó, kedy príde ten čas, že opravdu môžeš povedať: „*Nuž žijem, už nie ja, ale žije vo mne Kristus*“? (Gal. 2, 20.)

VIII.

Vlastnosti Boha.

Piatok.

Nekonečná dokonalosť Boha.

1. „Z neho a skrze neho a v ňom je všetko“ (Rim. 11, 36). Čo si kedy len predstaviť môžeš o dokonalosti, добрote, svätosti, kráse, múdrosti, moci, blaženosti atď., to sa v Bohu spôsobom nekonečne dokonalými nachádza. Z neho a skrze neho je všetko, čo akúkoľvek dokonalosť mať sa pozdáva. Ó, Bože môj a všetko moje! Ty si sám od seba jediná bytosť, ktorá nutné bytie má; každý tvor je ale sám v sebe nutným ničím. Prečo sa teda obraciam s láskou svojou k ničomu a odvraciam sa od teba? Ty si môj Boh a jedine si hoden lásky mojej! Ó, jak šťastlivý som, že som hoden,

aby som tak vznešenej velebnosti slúžiť mohol!

2. „*V ňom je všetko*“ — a síce z jednej stránky docela zvláštnym spôsobom bytia, z druhej stránky však tak, ako v ideáli alebo vzore každej dokonalosti, zvlášte pre rozumné tvory, ktoré on na svoj obraz a podobenstvo stvoril, a ktoré on ešte vždy skrze ich udržovanie dľa vzoru tohoto tvorí. Jak výtečný vzor ti je teda k nasledovaniu predstavený! Ďakuj, — chváľ, — miluj! Lež prirovnaj raz obraz duše svojej vzoru tomuto: ach, jak veľmi si od neho odlišný! Preto sa usiluj, aby si Boha stále pozoroval! Slož spotvorený obraz, ktorý nateraz v sebe nosíš, a snaž sa, aby si vytvoril obraz ten, ktorý v sebe nosiť máš!

3. „*V ňom je všetko.*“ — Všetky tie nepočetné dokonalosti, ktoré sú medzi tvorami rozdelené, sú v Bohu jedna a tá istá vec; tak je v ňom múdrosť, dobrota, milosrdenstvo atď. jedno a to isté, bez všetkého složenía alebo bez všetkého rozdeľovania. Preto sa to, čo je *jedno* a čo je v tejto jednote zase *mnohé*, naj-

väčšmi podobá Bohu. Si ty jedno skrze *jednotnosť úmyslu*? Možno máš jeden úmysel, ale ten nie je rozličný práve v tejto jednote, lež máš rozličné a *navzájom protiviace sa úmysly*; hľadáš láskavého *Boha*, chceš sa ale i *ľuďom* ľubiť, chceš smyselnosti a chceš Pánu Bohu slúžiť. Len *jeden* úmysel máš mať, ktorý k láskavému Bohu smeruje, a však musíš jeden a ten istý skutok z *viacerých* pohnútok ctnosti prekonať: vtedy to bude *jeden* skutok, ale *mnohonásobná* dokonalosť.

So b o ě a .

Múdrosť Boha a nazieranie seba samého.

1. „*Všetko je holé a odkryté očiam jeho*“ (Žid, 4, 13). Boh vie všetko, čo sa vedieť môže; vie všetko, čo je v Bohu, všetko, čo je mimo neho stvorené a čo stvorené byť môže; on vie ešte i tajnosti srdc. Múdrosť jeho je vynálezcom všetkých vecí na celom svete, a ona žiada všetko dľa miery, počtu a váhy.¹⁾

¹⁾ Múdr. 11, 21.

V prirovnaní s jeho múdrosťou je všetka vedomosť anjelov púhou nevedomosťou. Ver, — váž si ju, — miluj ju, — dúfaj, že ona vo všetkých pádoch najde pre teba prostriedok; nechaj sa na jej najmúdrejšie riadenie! Nasleduj múdrosť túto, nakoľko nič nerobíš nerozmyslene, lež všetko konáš po zralom uvážení! Pozoruj dobre i svoje počínanie, čo robíš a čo pominieš, lebo Boh všetko vidí!

2. „*Niet stvorenia neviditeľného pred jeho pohľadom*“ (Žid. 1, 13). Boh nielen to vie, čo bolo, čo je alebo čo bude, lež to vie, čo síce nebude, čo by ale predsa bolo, keď by sa nejaká podmienka splnila. Touto svojou vedomosťou na pr. ohľad bral on na všetok tebe určený čas, každé miesto a každú možnú okolnosť a predvídal to, čo by si ty medzi všetkými týmito okolnosťami robil. Čím si teda nie podlžný Bohu za to, že ťa nenechal zrodiť sa od rodičov modlárov, nie v čase a na mieste nevery; že ťa nepoložil do takých okolností, medzi ktorými isto-iste by si bol zahynul a pod.? — Chváľ, — zvelebuje, — miluj, lež maj

i strach: láskavý Boh hľadel snáď na jednu okolnosť, ktorá bola by mohla za-
príčiniť, že by si ho bol opustil, a okol-
nosť táto závisí snáď od teba samého,
od tvojej nedbanlivosti, aby si milosť
Božiu prijal.

3. Uvažuj, že prvým podstatným a nut-
ným predmetom vedomosti Božskej je
sám Boh, jeho bytnosť, jeho vlastnosti
a všetky jeho dokonalosti, ktoré buď
trojjedinému Bohu vôbec, alebo jednotli-
vým osobám zvlášť prislúchajú. Z tejto
vedomosti prýšti nekonečné vysokoce-
nenie seba samého, jeho samoľáska, je-
ho radosť a blaženosť. Vedomosť táto je
nezmeniteľná a večná, a hoci on v tom is-
tom okamihu nesmierné veci podniká,
týmto predsa nikdy neni odtiahnutý od
nazierania seba samého. Chváľ, — kla-
ňaj sa! ... Toto nech je hlavným pred-
metom rozjímania tvojho. Hľadže, aby
si sa nedal každou muškou od naziera-
nia na Boha odtiahnuť. Pomocou to-
hoto nazierania snaž sa, aby si si mohol
nadobudnúť vysokej úcty k Pánu Bohu!

Tretia nedeľa po Sv. Duchu.

Moc a vláda Boha.

1. „*Divná je moc jeho*“ (Sir. 43, 31). Moc Božská je podivná, lebo je nekonečná a ponevác všetko môže, čo samo v sebe len možné je: tento svet a nekonečne mnoho iných svetov môže z ničoho stvoríť, zasa zničiť a zbúrať. Od nej majú všetky prostredné príčiny všetku svoju účinnosť a v prirovnaní s mocou Boha je každá iná moc púhou slabotou. Obdivuj, — klaňaj sa, — chváľ, — zvelebuj, — vzývaj ju v potrebách svojich! Sjednoť sa skrze poníženu dôveru so všemohúcnosťou touto. Keď i sám od seba nič nemôžeš, všetko budeš vstave, keď ňa moc Boha posilní!

2. „*Ty si Pánom všetkých vecí a ničoho nepotrebuješ*“ (II. Mach. 14, 35). Boh je ten najvyšší, neobmedzený, nevyhnutne potrebný, večný Pán všetkých vecí: jeho vláde a jeho moci je všetko podriadené. Všetko je jeho vlastníctvom. On totižto *všetko z ničoho stvoril*, preto sú všetky veci od neho závislé vo všetkom, čím sú a čím byť môžu. Uznaj,

že i ty si dielom rúk jeho. Obetuj mu všetko, čo si a čo môžeš! Či ťa uponíži alebo povýši, či trápenie alebo potechu pošle na teba, on je Pánom, on môže robiť, čo sa mu ľúbi!

3. „*Ty si Pánom všetkých vecí*“ (Esth. 13, 11). Iný dôvod, prečo prislúcha láskavému Bohu neohraničená a najvyššia moc nad všetkými vecami, je — aby sme nekonečne mnohé iné pominuli — ustavičné *udržiavanie* tej súcnosti, ktorú im on stvorením dal. Skrze toto udržiavanie takrečeno nás stále tvorí, sdeľuje nám súcnosť a udržiava tvory pri živote, aby sa zasa neprepadly do priepasti ničomnosti. Preto prislúchajú Pánu Bohu všetky tvoje skutky a nie ti je dovolené, aby si zneužil svoje sily. Veľkú nepravosť páchaš teda láskavému Bohu, keď ty tieto svoje sily viac k svojej sláve a k svojmu prospechu, než k sláve Božej upotrebiš. Ale jak často si to už urobil! Na budúce teda musíš všetky svoje túžby a žiadosti vôli Božej pripodobniť!

Pondelok.

Svätosť a nezmeniteľnosť Boha!

1. „*Svätý je Pán, Boh náš*“ (Žalm 98, 9). Svätosť je dľa sv. Dionýza od všetkej škvrny oslobodená, dokonalá a vonkoncom neporušená čistota. Uvažuj najprv o svätosti Božej *do vnútra*. V nekonečnom poznaní seba samého, v ktorom je splodenie Slova, v nekonečnej láske k sebe, skrze ktorú Duch Svätý pochádza, — v radosti, ktorú on v sebe a nad sebou nachádza: — čo je v týchto, čo by nebolo od každej škvrny nekonečne vzdialené? — Zvolaj so živou vierou, s plesaním, s poklonou a so zahnaním seba samého: „*Svätý, svätý, svätý!*“ (Zjav. 4, 8). Nasleduj svätosť Boha, miluj jeho čistotu; zaklínaj a zoškliv si nečistotu v myšlienkach a žiadostiach svojich.

2. „*Svätý je Pán vo všetkých skutkoch svojich*“ (Žalm 144, 17). Uvažuj i svätosť Boha *na vonok*, ktorá z jeho skutkov vyráža. Pozoruj skutky Boha samé v sebe alebo posúď ich dľa účelu ich, cieľom ktorého boli Bohom ko-

nané. Sú v každom páde vonkoncom sväté, čisté a nepoškvrnené, tak, že ani najmensej nedokonalosti v nich najst' nemožno a to práve preto, pretože od Boha pochádzajú. Áno, láskavý Boh musí nutne všetko zlé, čo sa svätosti jeho protiví, s nezmeniteľnou a večnou nenávisťou sprevádzať. Chváľ, zvelebuj, miluj svätosť Boha! Varuj sa každej škvrny duše svojej a učiň skutky svoje nepoškvrnenými!

3. „*Ja som Pán a nemením sa*“ (Mal. 3, 6). Boh miluje, nenávidí, pôsobí slobodne, a predsa sa nemení; spravuje vesmír, zaoberá sa v jednom a v tom istom okamihu s pohybovaním a mením všetkých vecí, nekonečne mnoho stvorí a zasa zničí, a predsa je on vždy ten istý; rúhajú sa mu, nepočetné krivdy mu robia, a on predsa stále si zachováva ten najväčší klud. Obdivuj a chváľ túto dokonalosť, vynasnažuj sa za ňou, ktorý už pri najmensej príležitosti sa rozčufľuješ. Aby si nasledoval nezmeniteľnosť Boha, odpusť z duše svojej všetku nezkrotenú rozčulenosť, vyhýbaj nerozmysleným posunkom,

rozčulnému hlasu v reči, zamračenej a vzdorovitej tvári a pod.!

U t o r o k .

Láska Boha, ktorou On seba a nás miluje.

1. „*Boh je láska*“ (1. Ján 4, 16). Po-
neváč sa Boh so všetkou jasnosťou čo naj-
vyššie dobro poznáva, ktorý nemá v sebe
nič zlého primiešané, tak on skrze Du-
cha Svätého, ktorý je *podstatná láska*,
miluje nekonečne sám seba. Preto sa po
všetky veki i sám seba chváli a pri
všetkom, čokoľvek robí, jedine a vý-
lučne svoju slávu pred očami drží. I pre
mňa a pre všetko moje on tento istý
cieľ určil. Jak vysoko ma predsa láska-
vý Boh pozdvihuje! Jak veľmi som ja
však oproti jeho svätému úmyslu pra-
coval, keď som pri skutkoch svojich
jedine svoju slávu a svoje záujmy pred
očami držal!

2. „*Otec sám miluje vás*“ (Ján 16, 27).
Boh vidí, že všetko, čo stvoril, je dobré;
preto „*nič nemá v nenávisti z tých vecí,*
ktoré on stvoril“ (Múdr. 11, 25). Pone-

váč on teraz miluje, a láska je akoby oddanosť seba milovanému, preto sdeľuje sa láskavý Boh i nám, nakoľko nám dáva prirodzené jestvovanie, schopnosti tela a duše, milosť svoju a nadprirodenné dary svoje, svoje osobné zjavenie sa v ľudskej prirodzenosti a seba samého v prevelebnej Sviatosti Oltárnej. Obdivuj, chváľ, ďakuj, miluj s tým istým úmyslom, s akým ťa Boh miluje. Užívaj dary jeho len v tom smysle, ktorý láskavý Boh pred obličajom mal, keď ti ich dával!

3. „*On čini všetko, čo chce*“ (Žalm 113, 11). Boh sa nám ľuďom na všelijaký spôsob sdeľuje. To však on nie z múdrosti robí, nie spôsobom prinúteným, lež slobodne, jedine a výlučne z *dobroty a lásky*. Pritom ani nehľadá svoj prospech: to by bolo nemožné u Boha. Obdivuj a chváľ túto ochotu a náklonnosť Boha. Ďakuj mu! Hanbi sa, že ty sotva preukážeš Pánu Bohu voľajakú službu, jestli si nie k tomu prinútený a že vo všetkom len svoj záujem hľadáš. Riekni so Žalmistom: „*Z dobrovoľnej zásoby chcem ti obeť pri-*

nieť!“ (Žalm 53, 8). „*Nie nám, Pane, nie nám, ale menu svojmu daj slávu!*“ (Žalm 113, 9).

S t r e d a .

Dobrotivosť, milosrdenstvo a spravodlivosť Boha.

1. „*Dobrotivý je Pán k všetkým*“ (Žalm 144, 9). Pán Boh nám predpisuje zákony, ale len také, ktoré sú silám našim primerané. Milosťou svojou nás i podporuje a pôsobí s nami, aby sme tieto jeho zákony splniť mohli. Nie vnútorným nútením privádza nás k zachovávaní zákonov svojich, lež skrz *milosť*. Pritom ani nepožaduje od nás všetko, čo by sme mohli vykonať, hoci on čo najvyšší Pán predsa i dajaké právo mal k tomu. Blúdiacich láskave volá späť atď. Chváľ, — klaňaj sa, — miluj! Hanbi sa, že si ty prísnejší proti bližnému, že ty viac žiadaš od neho, než láskavý Boh. Nasleduj dobrotivosť Božskú skrze tichosť v reči, skrze láskavosť v chovaní, ktorá z nábožného

smýšľania vyviera, a nie je umelá ani pretvárajúca sa!

2. „*A sľutovanie jeho rozprestiera sa na všetky tvory jeho.*“ Hoci sú v Bohu všetky dokonalosti rovnaké, pretože sú ony samým Bohom, predsa zpomedzi všetkých ostatných vzhľadom na nás a na jej účinky, vyniká jeho milosrdenstvo. Skrze toto svoje milosrdenstvo prichádza nám on totiž na pomoc vo všetkých potrebách telesných a duševných, či sú už ony nevyhnutelné alebo sú dobrovoľne zapríčinené, nakoľko ich on buď prebehne alebo nás od nich oslobodí alebo nám on v nich po boku stojí a nás teší. Jak veľké je *milosrdenstvo*, ktoré on deň po deň hriešnikom preukazuje, pretože *je on trpezlivý s hriechami ľudí*“ (Múdr. 11, 24.), a čaká na pokánie! Jak veľké je milosrdenstvo, ktoré on *tebe* preukazuje! Čím si mu ty podľžný? Chváľ, — klaňaj sa, — čerpaj dôveru dľa príkladu márnotravného syna!

3. „*Ty si mstiteľom všetkých ich priestupkov*“ (Žalm 98, 8). Láskavý Boh čo ako by bol milosrdným, pred-

sa je on i *spravedlivým mstiteľom*. Nekonečne svätý je hriechom obrazený, preto urážku trestom zasa napraví. Nie-to hriechu ani u spravedlivých ani u zatratených, nech to ťažký alebo všedný, a čo by to hneď len daromné slovo bolo, čo by Pán Boh netrestal. Nesluší sa totižto, aby božská velebnosť beztrešne bola urazená. Preto sú nemoce, smrť, vojny, mor atď., len trestami za hriechy. Tieto sa teda tak musia z ruky Božej sfa odpykanie za priestupky prijať, ponevác ich Boh preto na nás dopustil. Obdivuj, — chváľ, — boj sa spravdivosti, ktorá nešetří žiadneho človeka! Nasleduj ju, nakoľko sám seba trestáš a s poníženým duchom a veselou myslou prijmeš tieto tresty, ktoré Boh na teba uvalí!

S t v r t o k .

Prozreteľnosť Božská.

1. „*Pán ma spravuje a nič mi chýbať nebude*“ (Žalm 22, 1). Prozreteľnosť Božská je ustanovenie a uplatnenie tých prostriedkov, ktorými Pán Boh každého

tvora k jeho zvláštnemu cieľu priviesť chce. Z prozreteľnosti tejto nevylučuje žiadneho tvora, *lebo rovnakým spôsobom stará sa o „všetkých“* (Múdr. 6, 8.): nevylučuje žiadnu muchu, žiadneho červíčka, ani zlostníka nie a ani popierača Boha nie, ktorý ho predsa najťažšie uráža. O každého tvora sa stará takým spôsobom, akoby on bol jedon jediný na celom svete. Pomysli si len, že s akým úspechom toto robil! Či nemôžeš byť bezstarostným, keď sa *celkom a úplne na prozreteľnosť Božskú ponecháš, ohľadom svojho tela, duše, miesta, ktoré v živote zaujímaš atď.?* Čo všetko by si ty nemohol dúfať, keďby si sa nezprotivil nariadeniu Božiemu?

2. „*Vy ste zamýšľali proti mne zlé, ale obrátil to Boh na dobré*“ (I. Mojž. 50, 20). Prozreteľnosť Božia posielala nám protivenstvá, hlad, mor, vojnu, pokušenia diablové, prenasledovanie, nemoce telesné a trápenie duševné; on však učiní, že „*tým, ktorí milujú Boha, všetko dopomáha k dobrému*“ (Rim. 8, 28). Mysli na Jozefa, bratmi svojimi

predaného. Láskavý Boh použije totiž protivenstiev čo prostriedkov k svojim cieľom. Váž si všetky jeho nariadenia! Múdrost jeho nedá sa oklamať a dobrotivosť jeho nezklame nás. Nič sa s tebou nestane, čo k prospechu tvojmu neslúži. Prijmi teda trápenie z ruky Božej s radostným a veselým duchom a riekni s Božským Spasiteľom: „*Či nemám piť kalich, ktorý mi dal Otec?*“ (Ján 30, 15).

3. „*V pokoji preto spať a odpočívať budem, ponevác ty, ó, Pane, zvláštnou nádejou ma naplňuješ!*“ (Žalm 4, 9-10). Kto všetku svoju nádej v Božskú prozreteľnosť skladá a tak sa celkom úplne na ňu spolieha, ten opravdu v najväčšom duševnom klude a radosti srdca spí a odpočíva, ktorá nemôže byť žiadnou príhodou vyrušená. A čo je to za pôžitok! Toto je tá opravdivá sloboda synov Božích. Složte teda „*všetku svoju starosť v Pánu, lebo on má starosť o vás*“ (I. Petr. 5, 7).

Piatok.

Nesmiernosť a všadeprítomnosť Boha.

1. „*Zdálíž nenaplňujem ja nebo a zem?*“ (Jer. 23, 24). Kdekoľvek sa nachádza priestor, ba kdekoľvek sa taký len myseľ môže, tam je Boh. Niet teda nikdy žiadneho kútika, ktorý by ťa pred jeho obličajom skryť mohol. Všade, kamkoľvek ideš, Boh je prítomný. Kde sa ukryješ, Pán Boh hľadá tam na teba. Podobným spôsobom môžeš užívať všade jeho prítomnosť. Jestli teda hľadáš Boha, najdeš ho na každom mieste, kde ťa volá poslušnosť. Žiadne miesto mu je nie tak maličkým, že by on tam byť nemohol. Prečo nechceš byť tam ty?

2. „*Zdálíž nenaplňujem ja nebo a zem?*“ — Uváž, že na aký spôsob je Boh všade. On je všade 1. *dľa svojej podstaty*, s celým svojim Božstvom. Tu teda, kde som ja, je Boh Otec, tu je splodený Syn, tu z oboch pochádza Duch Svätý atď. Teda nikdy som neni sám. Tak teda každochasne mám pri sebe lá-

skavého Boha a môžem sa s ním zabávať ako priateľ s priateľom. Následkom toho musím sa teda i všade úctive voči nemu chovať, musím sa ho všade báť. — 2. On je však dľa *svojej prítomnosti*; táto je ale nie akoby mŕtva prítomnosť. Skrze ňu pozoruje Boh všetko a poznáva všetko. On je prítomný tomu, čo sa modlí, tomu, ktorý je pokúšaný, zarmútenému a tomu, čo dobre robí. Ver, — miluj, — dúfaj, — usiluj sa jedine a výlučne jeho očiam sa ľúbiť! — Boh je všade: 3. *skrze svoju moc*; veď on je všade činný skrze stvorenie, udržanie a spoluúčinkovanie. Nepoddávam sa teda a nedám klesnúť odhodlanosti svojej v protivenstvách, lebo ty, ó, Bože, stojíš mi pri boku: ty budeš podporovať slabosť moju!

3. „*On nie je ďaleko od každého z nás*“ (Sk. Ap. 17, 27). Pomysli si, že Boh je i u teba prítomný a to o veľa vnútornejším spôsobom, než tvoja duša. V tebe je Otec, Syn a Duch Svätý, a celé božstvo dľa jeho podstaty, prítomnosti a moci. Dobrotivosť Boha dáva ti súčnosť, múdrosť jeho daruje ti poznanie,

všemohúcnosť jeho dáva ti činnosť atď. Teš sa, — obdivuj, — dúfaj, — miluj, — hľadaj Pána Boha v samom sebe; vynasnažuj sa, aby si bol hodným príbytkom pre velebnosť Božskú, aby si sa predsa neznepáčil tomu, koho vždy pri sebe máš!

IX.

Verejný život Ježiša, zázraky a učenie Jeho.

S o b o t a.

Ján pokrstí Ježiša.

1. „*Vtedy prišiel Ježiš z Galilejska na Jordán k Jánovi, aby sa mu dal pokrstiť*“ (Mat. 3, 13). Uvažuj o poníženosti Kristovej. Vzal na seba podobu hriešnika a stavia sa teraz do radu kajúnikov. On je nie hriešnikom a nemôže byť hriešnikom a predsa si z toho nič nerobí, že ho budú držať za hriešnika. Činný svoj život začína s *poníženosťou*. Obdivuj, — chváľ, — ďakuj za jeho príklad, — nasleduj ho! Maj o to starosť, že čím si, a nie, že za čo ťa budú *považovať*. Celé svoje chovanie k bližnému zakladaj na ctnosti! — „*Ján mu to bránil a riekol: mne je treba tebe dať sa*

pokrstiť, a ty prichádzaš ku mne?“ (v. 14). Ján hneď v prvom okamihu pozná Spasiteľa, ktorého predsa ešte nevidel. Odtiaľto pochádza jeho úctivosť voči Kristovi a jeho zadivenie nad tým, že on k nemu prichádza; odtiaľto tá poníženosť, s ktorou sa Ján priznáva, že *on* potrebuje krstu. Tak veľký význam to má, aby sme Pána Boha raz poznali! Keby si sa usiloval jeho opravdu poznať, také vznešené myšlienky a city by poznanie toto v tebe vzbudilo!

2. *„Odpovedal Ježiš a riekol mu: Nechaj len; lebo tak nám sluší plniť všetku spravodlivosť“* (v. 15). Spasiteľ týmto chce povedať: ty musíš krstiť, ja ale musím byť pokrstený; mne sluší sa uponížiť, tebe však, aby si poslúchal. Tak sa zaklučuje všetka spravodlivosť alebo svätosť v *poníženosti a v poslušnosti*. Ty si pravdu túto dostatočne ešte nepochopil. Podrob sa teda teraz nie len jednému vyššiemu alebo sebe rovnému, lež i menšiemu, dľa príkladu Ježiša Krista!

3. *„A Ježiš, keď bol pokrstený, ihneď vystúpil z vody; a hľa, otvorily sa mu*

nebesá“ (v. 16). Tri veci sa staly po krste Kristovom: 1. Nebo sa otvorilo. Hľa, kľúčom, ktorý ti otvorí nebesia — je *poníženosť*: poníženým totižto bude daná milosť, milosť je však semenom nebeskej slávy. Snaž sa za nebom! Ale vedz, že ono trpí násilenstvo, ktoré ty sám sebe, uponížením seba samého vykonať máš! — 2. „*Videl Ducha Božieho sostupovať ako holubicu*“. Tak úcti Duch svätý toho, kto sa zo srdca uponíži. Ó, neodopieraj že mu predsa tej radosti, ktorú mu skrze svoju poníženosť spôsobiť môžeš. Duch Svätý ale sostúpil na poníženého v podobe čistej, nevinnej holubice, lebo *poníženosť zachová nevinnosť*. — 3. „*A hľa, hlas s nebies riekol: Toto je syn môj milovaný, v ktorom mám zaľúbenie*“ (v. 17). Ten, čo sa to do radu hriešnikov stavia, vyhlásený je za Syna Božieho. Dokazuje to Otec, že sa mu Kristus v poníženosti tejto ľúbi. Ó, keďby Boh tebe riekol: ty si syn môj milý. Jak veľká by musela byť tvoja radosť a tvoja láska! On bude iste k tebe takto hovoriť, keď sa uponížiš s Kri-

stom, lebo „na nízke veci patrí a vysoké z ďaleka zná.“ (Žalm 137, 6).

Stvrťá nedeľa po Sv. Duchu.

**Ježiš sa utiahne do púšte;
jeho pokušenia.**

1. „*Vtedy Ježiš vedený bol Duchom na púšť*“ (Mat. 4, 1). *Duchom Svätým*: totižto, nie duchom márnomyseľnosti, nie duchom sveta. Syn Boží a synovia Boží Duchom Svätým sú vedení. — „*Do púšte*“ bol vedený, nie do ľudnatého mesta. On mal vyhýbať prejavom úcty, ktoré by mu ľud bol preukazoval, keďže sa nad ním otvorilo nebo, Duch Svätý zostúpil na neho a bolo počuť oný hlas s neba. Akým duchom bývaš ty vedený alebo snáď stíhaný? A kde? Ó, hanbi sa a nechaj sa na budúce Duchom Svätým vodiť. Preč od stykov s ľuďmi, s behaním za slávou a prejavmi úcty! — *Aby bol pokúšaný od diabla.*“ Sv. Ambróz hovorí: „Aby vynútil diabla“. To bol ten cieľ, prečo sa Spasiteľ utiahol do *samoty*. Ale prečo chcel byť Syn Boží pokúšaný? To u-

robil: 1. aby ťa poučil, že i synovia Boží sú *vystavení pokušeniam*, aby si sa nestal maloverným, keď pokušenia prídu na teba; 2. aby ti príkladom svojím ukázal, *ako* sa majú pokušenia *premáhať*. Osmel sa teda a bojuj dľa príkladu Kristového, a odnesieš si víťazstvo!.

2. „*A pokúšaný bol od satana.*“ (Marek 1, 13). Diabol sa opováži pokúšať Krista, pretože to Boh pripustil, ktorý by to predsa bol mohol prekaziť. O koľko viac sa opováži diabol proti *tebe*, ktorý si nie v stave útoky jeho prekaziť! Sotrvávaj preto stále vo svätej bázni! Pretože Spasiteľ hľadá, diabol použije ihneď toto čo vhodnú príležitosť, aby ho s jedlom pokúšal. Tak číha on na každú príležitosť, aby nám škodil. Tu by si sa mohol ešte i od samého diabla niečomu priučiť: aby si totižto dával pozor na to, čo k úradu tvojmu patrí, lež aby si bol ostražitý i na každú príležitosť k zlému, aby si žiadnej škody neutrpel!

3. „*A pristúpil k nemu pokušiteľ*“ (Mat. 4, 3). Z tohoto trojnásobného pokuše-

nia Kristového môžeš vidieť, že ktoré sú to tie najhlavnejšie lžichmaty a podvodné pokusy, ktorých diabol oproti človekovi používa. Pri *prvom* pokušení videl, že Spasiteľ hladuje. Preto snaží sa ho presvedčiť o nutnosti, aby pokrm prijal; pri *druhom* pokušení chce ho k tomu prinútiť, aby sa spustil so strechy kostola, čo mu tak predstavuje, že sa tu jedná o niečo dobrého, preto i Boh skrze anjelov pri ňom stáť bude; konečne pri *treťom* pokušení ukáže mu krajiny sveta, keďže mu ich nemôže *dať*, a predstaví ich jeho *obrazotvornosťou*, ako niečo veľkého a vznešeného. Rozmýšľajže, či ťa už nesviedla tvoja náruživosť tým, že ti falošným spôsobom predstavovala, že je toto alebo oné potrebné alebo dobré? Či si to necenil vysoko, čo je *ničím* pred Bohom atď.? „*Ktorý odpovedal a riekol: Písané je*“ (v. 4). Uváž teda, že čo urobil Kristus zo svojej stránky. 1. Zprotivil sa pokušiteľovi *ihneď*. — Varuj sa toho, aby si sa ihral s pokušením! Ľahko bude premožený ten, kto nie hneď na začiatku odporuje. — 2. Pokušiteľa odmieta s jedným slovom: „*Písané je*“, a

takto mu odporuje s tým, čo *Boh* rozkazuje. — V pokušení hovor i ty sám sebe: „Boh to zakazuje; Boh to trestá, a to — na veky!“ Potom i k tebe pristúpia *anjeli*“, t. j. opravdivé duševné potešenia.

P o n d e l o k.

Trojnásobné pokušenie Kristovo a víťazstvo jeho.

1. „*Keď si Syn Boží, povedz, aby sa kamene tieto staly chlebom*“ (Mat. 4, 3). Diabol dráždi Božského Spasiteľa k nesriadenej žiadosti za pokrmom, ktorý si on zázračne má zadovážiť. Kristus ale s veľkodušným opovrhnutím odmieta toto pokušenie so slovami: „*Nie len na samom chlebe žije človek*“ (v. 4.), akoby bol chcel povedať, že on opovrhne tento prostriedok, keďže ich je ešte viac iných. Tak sa má odporovať pokušeniam smyselnosti. S väčším šťastím sa dá pokušením *opovrhovať*, než sa s ním do skutočného boja *púšťať*. Jest ešte niekoľko iných pôžitkov, ktoré sú hodné človeka; k smyselnému pôžitku sa však nesmieš uponížiť!

2. „*Keď si Syn Boží, hoď sa dolu!*“ (v. 6). Toto je pokušenie k márnomyseľnosti po rúskom niečoho dobrého, totižto pod rúskom dôvery v Boha. Kristus proti tomuto pokušeniu použije slová: „*Nebudeš pokúšať Pána Boha svojho!*“ Strhne diablovi náličnicu a ukáže, že je to pokušenie, čo mu sťa niečo dobrého predstavované je: totižto aby sa hodil dolu a pritom aby dôveroval v Boha. Tak sa treba zprotiviť pokušeniam, ktoré pod rúskom dobrého prichádzajú na nás. Nedrž to hneď za sväté, čo sa zdá byť dobrým, lež skúmaj cieľ toho a koniec, úmysel a okolnosti! Jak často si sa už v tomto ohľade pomýlil!

3. „*Toto všetko ti dám, jestliže padneš a budeš sa mi klaňať*“ (v. 9.) Pokušenie toto je zo všetkých to najhaneblivejšie: pochádza z ctibažnosti, ktorá si to žiada, aby Pánu Bohu prislúchajúca úcta bola preukázaná jednému tvor. Božský Spasiteľ ale s celou rozhorčenosťou odmieta myslenie toto: „*Id', satane!*“ Tak rozhorčene máš i ty vystúpiť proti pokušeniam, ktoré sú ku ukráteniu slávy Božej a ktoré lásku a náklonnosť na

tvory namieriť chcú. Riekni veľkodušne: „*Pánu Bohu svojmu budeš sa klaňať a jemu jedine poctu božskú vzdávať!*“ (v. 10). Pozoruj tiež, že jak vysoko cení diabol jeden *smrteľný hriech*: tak vysoko totiž, že za jeden jediný všetky kráľovstvá sveta ponúka. Práve tak vysoko ceň ty svoje duševné spásenie!

U t o r o k.

Svedectvo Jánovo o Kristovi.

1. „*Židia z Jeruzalema poslali k nemu kňazov a levitov, aby sa ho opýtali: Kto si ty?*“ (Ján 1, 19). Prísny život, svätosť a horlivosť, ktorými sa Ján Krstiteľ vyznačil, veľké meno mu vydobyly. Takto sa môže vysvetliť otázka, že či je on Kristus. Čím väčšmi bažíš za veľkým menom, tým menej ho obšiahneš; za svätým životom nasleduje ono samo sebou. Aby si ale k svätému životu prišiel, veľmi bude prospešné, keď sa budeš často pýtať: „*Kto si ty?*“ — a sám sebe keď budeš na to odpovedať: „*Ja som nie Kristus*“. Tak uznáme

i sami svoju nízkosť a budeme o sebe ponížené myslieť a mluiť. *Poníženosť* je totižto *základom svätosti*.

2. „Čo teda? Eliáš si ty? *I riekol: Nie som*“ (v. 21). Ján sa mohol vydať za Eliáša, za proroka, lebo však Kristus sám o ňom povedal, že je „Eliáš“, *dľa ducha „ešte viac než prorok“* (Mat. 11, 14.): ponevác ale on toto i popierať mohol, preto si vyvolil odpoveď, ktorá väčšmi prispela k jeho nízkemu ceneniu. To je pravidlo pravej poníženosti. Jako ho zachováš? Čo hovorí o sebe sv. Ján? „*Ja som hlas*“ (v. 23). Čo hovoríš ty o sebe? Ty možno *hovoríš*, že si *ničím*, ale *nerozmýšľáš tak*. Chceš, aby sa práve neverilo tomu, čo hovoríš. Pod rúškom poníženosti skrývaš *pýchu*. Hanbi sa, a napotom „*nechže nepríde viac na teba noha pýchy*“ (Žalm 35, 12). Pýcha má totižto len jednu nohu, preto býva ona ľahkým sotením povalená.

3. „Čože teda Kristus, keď ty nie si Kristus, ani Eliáš ani prorok? ... Odpovedal im Ján: ... Uprostred vás stojí, ktorého vy nepoznáte. To je ten, ktorý

po mne má prísť, ktorý predomnou bol, ktorému nie som hoden rozviazať remienky na jeho obuvi“ (v. 25—27). Ján sa chválorečmi rozhovori o Kristovi a na újmu svojej vlastnej úcty zdôrazňuje česť Kristovu. Prirovnaj sa k sv. Jánovi. Jak skúpy si ty v oslave druhých, práve akoby sa tebe o toľko menej ušlo, koľko priznáš ty zásluhám iných! Jak žiadostivý si však za svojou slávou, i keď si jej nezasluguješ. Jak ľahko zanedbáš slávu Božiu, aby si si svoju slávu zveľadil!

Streda.

Druhé svedectvo sv. Jána o Kristovi.

1. „*Druhého dňa Ján uzrel Ježiša prichádzať k sebe a hovoril: Ajhľa, Baránok Boží, ajhľa, ktorý sníma hriechy sveta!*“ (Ján 1, 29). Ján čo prorok a spolu i apoštol poukazuje teraz na prítomnosť toho, koho príchod on predpovedal.¹⁾ Za predchodcu Spasiteľa povola-

¹⁾ Cyril I 1. in Joan. c. 1.

ný; použije *prvej príležitosti*, ktorá sa mu vyskytuje, aby ukázal Krista. O, kiežby si ani ty nedal ubehnúť žiadnej príležitosti, aby si sebe a iným predstavil Spasiteľa, aby si ho chválil — *slovom a skutkom!* Prechovávaj nádej, že sa toto stane, keď „*Ježiš k tebe príde*“ skrze milosť svoju, bez ktorej si nič nie vstave vykonať, keď „*uzreš Ježiša*“ a usilovne dáš pozor na každú príležitosť k tomu. Pros si milosť túto od Ježiša!

2. „*Ajhľa, Baránok Boží, ajhľa, ktorý sníma hriechy sveta!*“ Uváž slová tohoto svedectva. 1. Svätý Ján menuje Božského Spasiteľa „*Baránkom*“, aby upamätoval na to prisľúbenie: „*Ja som ako baránok, ktorý je vedený na porážku*“ (Jer. 21, 2). — 2. On ho menuje „*Baránkom Božím*“, aby týmto zjavil jeho Božstvo. — 3. „*Ktorý sníma hriechy sveta*“; týmito poslednými slovami poukazuje Ján, že za akým účelom prišiel Ježiš na svet. Uvažuj o trpezlivosti a poslušnosti tohoto Baránka! Rozmýšľaj, ako by si ho mohol nasledovať a ako by si sa mu mohol i ty za žertvu obetovať. Blahoželaj svetu a i se-

be, že on sníma hriechy! Skladaj nádej svoju jediné a výlučne v ňom! — „*Ajhľa, Baránok Boží*“: predstav ho častejšie svojej duši a ukáž ho často iným, kde sa k tomu len príležitosť vyskytuje!

3. „*A ja som videl a svedčil som svedectvo, že tento je Syn Boží*“ (v. 34). Ján prišiel na svedectvo — aby vydal svedectvo. On „*videl*“, a svedčí: „*tento je Syn Boží*“. — Uč sa z toho, že o bližnom svojom máš vydať svedectvo! 1. „*Ajhľa*“ (pozri) a uváž jeho ctnosti, nie však jeho chyby. 2. *Chváľ ho*, kdekoľvek sa ti k tomu príležitosť vyskytuje, — nechváľ ale sám seba, lež riekní: „*Ja som neznal*“ — túto ctnosť, ja som ďaleko menší, než on; „*tento je Syn Boží*“ — lebo má Ducha Božieho; ja ale mám ducha sveta a márnomyseľnosti! ...

S t v r t o k .

Tretie svedectvo Jánovo a účinok svedectva tohoto na jeho učeníkov.

1. „*Druhého dňa zase stál tam i dvaja z jeho učeníkov. A keď zazrel Ježiša, že ide, riekol: Ajhľa, Baránok Boží!*“

(Ján 1, 35—37). Úmyselne sa Božský Spasiteľ ukázal, aby sv. Ján mal príležitosť vydať o ňom svedectvo a učeníci aby boli pobádaní, aby ho nasledovali. Tak nám prichádza v ústrety milosť Božia, avšak jak často si jej nevšímame! Ján zachytí poskytnutú príležitosť. Nezanedbaj žiadnej príležitosti k dobrému! Viacerí boli pri Jánovi, lež len dvaja sa dali k tomu nahovoriť, aby nasledovali Ježiša. Boh je to, čo hýbe srdcom. Z koľkých mnoho tisícov pohliadol on na teba! Uznaj predsa dobrodenie povolania svojho a ďakuj zaň láskavému Bohu. Obávaj sa ale, jestli nezodpovieš tejto veľkej milosti!

2. „*Tu obrátil sa Ježiš a keď ich videl, že idú za ním, riekol im: Čo hľadáte? A oni mu riekli: Rabbi (učiteľu), kde bývaš? Riekol im: Poďte a pozrite!*“ (v. 38—39). Poznaj 1. milosť Kristovu, ktorý obličaj svoj na teba upravuje. Kde by si bol bez tejto milosti? Ježiš sa ťa pýta: „*Čo hľadáš?*“ aby ťa pozval, žeby si ho hľadal. Avšak ty hľadáš svet, seba a svoj prospech. 2. Učeníci menujú Ježiša učiteľom. Tým dávajú na javo

svoju túžbu, aby ním poučení boli. Koho máš ty za učiteľa? Svet a svoje zlé žiadosti. Ó, vstúpže do školy Kristovej! Ži tak, aby si pri smrti svojej počuť mohol od Ježiša potechyné slová: „*Pod a pozri si na všetky veky!*“

3. „*Šli tedy a videli, kde prebýva a zostali u neho ten deň.*“ (v. 39). Uvažuj, že ako učeníci ihneď nasledujú pozvanie Ježišovo. Čo inšie budú tam videť, než chudobu a núdzu vo všetkých príjemnostiach sveta? Nehľadaj Ježiša v prebytku statkov a pohodlnosti. Predstav si, aká sladká mohla byť v tú noc zábava učeníkov s Pánom! Jak veľká bola ich pozornosť! Čo to bol pre nich za pôžitok! Hanbi sa, že tak ľahko cítiš odpor nad vecmi božskými, že ti je to už obtížné, aby si sa jednu hodinku s láskavým Bohom zaoberal! Ponevác pritom nemáš hľadať smyseľný pôžitok ani žiadnu citeľnú potechu, najdeš trvalý pôžitok a opravdivú potechu, dokiaľ pri Ježišovi sotrváš. Ten, kto má chytro dosť zaoberania sa s Bohom a odpor cíti, je vlažným v styku s ním.

P i a t o k .

Ondrej privedie Petra ku Kristovi; povolanie Filipa.

1. „*Tento (Ondrej) vyhľadal najprv svojho brata Šimona a riekol mu: Našli sme Messiáša*“ (Ján 1, 41). Hľa, tu je ovocie zaobrania sa s Ježišom; Ondrej pozná Spasiteľa, teší sa, že ho našiel a horlivá túžba ho povzbudzuje, aby i brata svojho k tomuto poznaniu priviedol. Jestli ty opak tohoto v sebe pozoruješ, tak buď presvedčený, že si sa vo svojich pobožnostiach nie základne zaoberal s Kristom, a hľad' sa polepšiť! Jak veľká bude tvoja blaženosť, jestli konečne „*najdeš Messiáša*“, keďže ty v ňom všetko máš! Aby si ho teda našiel, musíš všetko vynaložiť!

2. „*A priviedol ho k Ježišovi. A Ježiš, keď pohliadol na neho, riekol: Ty si Šimon, syn Jonášov: ty sa budeš volať Kefhasom*“ (v. 42). Plný horlivosti vedie Ondrej brata svojho ku Kristovi; so všetkou ochotou ide Peter k Pánovi. Ó, jak veľmi si ty príkladom ich zahanbený! Ťarbavosť je v božských veciach

vždy škodlivá. Pohľad na Ježiša pohol srdce Petrovo. — Ó, Ježišu, pozri i na mňa okom milosti svojej! — Ježiš mu dal meno *Kephas*, t. j. skala, aby mohol byť silným a stálym. Tebe dal on meno „*Krestan*“. Hľadže, aby tvoje skutky menu tomu zodpovedaly!

3. „*I našiel Filipa. A Ježiš mu riekol: Pod' za mnou!*“ (v. 43). Keď si Spasiteľ chcel hľadať učeníka, išiel do Galilejska, ktoré bolo najmenšie a najmenej vzdelané medzi všetkými krajinami židovskými. To urobil, ako sv. Chrysostomus hovorí, „aby sa nemyslelo, že učenie jeho zakladá sa na múdrosti sveta, lež na učení Ducha Svätého“. Všade volil si malých pre veľké veci. Uváž slová povolania: „*Pod' za mnou!*“ Kto to volá? Koho on povoláva? Jaká hodnosť je to nasledovať Krista! S koľkou vlašnosťou nasleduješ ho ty!

S o b o t a .

Filip privedie Náthanaela ku Kristovi.

1. „*Filip našiel Nathanaela a riekol mu: Našli sme Ježiša, Syna Jozefovho*

z Nazarethu. I' riekol mu Nathanael: Z Nazarethu môže byť čo dobrého? Riekol mu Filip: Pod a viď!" (Ján 1, 45—46). Keď už Filip poznal Spasiteľa, chcel, aby ho aj iní poznali. Ten nemiluje Pána Boha dostatočne, kto sa nevynasnažuje, aby aj druhých k láske Božej povzbudil. Nathanael pochyboval, pretože si myslel, že z opovrhnutého mestečka Nazarethu nemôže nič dobrého prísť. Ježiš si ale vyvolil tento Nazareth za svoju otcovizeň; tak veľmi miloval vo všetkom nízkosť a opovrženosť. Nie je nič tak maličké a opovrhnuté, že by si v tomže božského Spasiteľa najst' nemohol. „*Pod a viď!*“ Nathanael sa mal sám presvedčiť, že Ježiš je Messias. Tí, čo okúsia Pána Boha, tí vedia, čo je on.

2. „*Ježiš videl Nathanaela ísť k sebe i riekol o ňom: Izraelita, v ktorom niet podvodu. Riekol mu Nathanael: Odkiaľ ma poznáš? Odpovedal Ježiš a riekol mu: Prv, nežli ťa Filip zavolať, keď si bol pod líkom, videl som ťa!*“ (v. 47—48). Kristus bol by sa mohol cítiť urazeným slovom Nathanaela, že z Na-

zarethu nič dobrého nepríde; odpustí mu však slovo to, bo ono z úprimného srdca pochádzalo a „*bez podvodu*“ bolo povedané. Ti, čo nasledujú Ježiša, slová iných v dobrom smysle prijímajú a preto ani neztratia duševného pokoja. — Ježiš chváli Nathanaela pre úprimnosť charakteru a menuje ho „*pravým Izraelitom*“. Či sa môže i o tebe povedať, že si „*pravý, bez podvodu?*“ Si ty *opravdu* nábožný a nie len na oko? Ježiš videl Nathanaela, hoci bol ešte vzdialený. I teba vidí on všade.

3. „*Odpovedal mu Nathanael a riekol: Rabbi, ty si Syn Boží, ty si Kráľ izraelský!*“ (v. 49). Vznešené vyznanie! Odkiaľ poznáva ale Nathanael, že Ježiš je Syn Boží? Ponevác slyší, že ho pod fíkovým stromom videl; ponevác poznáva, že Ježiš i skryté veci vie. Ver silne v prítomnosť a vševedúcnosť Božiu a choď pred jeho očami, ponevác on všetko vidí. Nathanael vydáva o Ježišovi trojnásobné svedectvo: 1. Vyhlasuje ho za „*Majstra*“, jako učiteľa. Je on i tvojim učiteľom? Počúvaš naň a nasleduješ jeho učenie? 2. On vyznáva, že Ježiš je

„*Synom Božím*“; tak je i bratom тво-
jím. 3. Hovorí, že Ježiš je „*Kráľ izra-
elský*“, t. j. kráľom synov Božích. Po-
čúvaš ty na jeho rozkazy?

Piata nedeľa po Sv. Duchu.

Svatba v Káne.

1. „*Svatba bola v Káne Galilejskej a bola tam matka Ježišova. A pozvali na svatbu i Ježiša a jeho učeníkov*“ (Ján 2, 1—2). Z tohoto môžeš si ustáliť svoje *stolové pravidlá*: 1. Buď spokojný so súkromnou potravou, ako to tu mali títo chudobní mladoženísi! 2. Znes nedostatok v pokrme a v nápoji, lebo i tu chýbalo im víno. 3. Nech sú pri tebe Ježiš a Maria, vzory skromnosti a striezlivosti! Pozoruj potom, čo robila matka Ježišova: „*A keď sa minulo víno, riekla matka Ježišova k nemu: Nemajú vína*“ (v. 3). Spozoruje núdzu a zmätok ženícha a sdelí to svojmu Synovi. Čo nemáš ty dúfať od tejto veľkej matky? Sdeľ jej biedu a záležitosti svojej duše! Ona prednesie to Synovi svojmu: „*Nemá vína*“ horlivosti, oduševnenia, lásky,

potechy atď. Pros ju, aby ti to vykonal, čo potrebuješ! — Ježiš jej riekol: „Čo je *mňa* a teba do toho, ženo? *Neprišla ešte moja hodina*“ (v. 4). 1. Keď láskavý Spasiteľ matku svoju tu slovom „*ženo*“ oslovuje, dáva jej príležitosť, aby sa uponížila; totižto vedel, že ona ctnosť *poniženosti* docela zvláštne miluje. 2. Týmito slovami nás on učí, že väčšmi berie ohľad na Bohom stanovenú hodinu, než na prosbu svojej matky. Tak máme i my nevyhovieť žiadostiam rodičov a príbuzných, jestli sa ony vôli Božej protivia. Chráň sa tiež, aby si Pánu Bohu predpisoval čas, kedy ti on má pomoc poslať. Majže predsa dôveru: on ti bude na pomoci, keď „*príde jeho hodina!*“ Veľmi uľaví na svojich trápeniach ten, kto ich s nádejou a vytrvanlivosťou znáša.

2. „*Čokoľvek vám povie, spravte!*“ (v. 5). Prebl. Panna Maria, ktorá bola Synom svojim nie „*matkou*“, lež „*ženou*“ oslovená, na oko odmietavú odpoveď dostala na svoju prosbu: to ona s poníženým mlčaním znesie, aby ňa zaharbila, ktorý si ihneď zlostný a netr-

pezlivý pre každé koľko-toľko tvrdé slovo. Svojou vytrvanlivou dôverou dáva ti ďalej poučenie, aby si nezúfal, jestli odmietavé vybavenie dostaneš. Tvojou povinnosťou je ale „*spraviť čokoľvek ti povie*“. Len tá nádej totiž nebude zahabanená, ktorá sa o *skutky* opiera.

3. „*Riekol im Ježiš: Naplňte nádoby vodou*“ (v. 7). Božský Spasiteľ chcel postrádajúcich vínom zaopatriť; nechcel to ale prv, až keď prinesli vody. Tak chce on i tebe preukázať dobré, ovšem on chce, aby si sa i ty zo svojej stránky k tomu niečim pričinil. — „*A oni ich naplnili*“; tak musíš i ty urobiť, k čomu ti len sily stačia. Prečo si ty tak málo od láskavého Boha obdržal? Prečo pre iné, než preto, že si sa zo svojej stránky tak málo k tomu pričinil! Ty máš len málo „*vína*“ potechy, pretože si srdce svoje nenaplnil „*vodou*“ skrúšenia. To víno, čo tu láskavý Spasiteľ zázračne spravil, bolo veľmi vychvaľované: „*Každý človek predkladá najprv dobré víno... ale ty si zachoval dobré víno až dosavád*“ (v. 10). Pokračovanie Kristovo práve sa protiví spôsobu sveta a te-

la. Svet a telo totiž za okamžitými pôžitkami dávajú trpké víno nespokojnosti a starosti; Kristus ale ponúka najprv trpký kalich kríža a trápenia, a potom udeľuje opravdivé duševné potešenia. Voľ si, čo sa ti z oboch lepšie ľúbi; pomysli si ale, že to, čo neskoršie príde, — *na veky* trvať bude!

P o n d e l o k.

Ježiš vyženie z chrámu predavačov a peňazomencov.

1. „*A našiel v chráme sedieť predavačov volov, oviec i holubov a peňažníkov*“ (Ján 2, 14). Pod tou daromnou zámenkou, že k obetám potrebné veci na pohotovú držia, lakomstvo židovských kňazov učinilo z chrámu tržisko. Tak to vyzerá, akoby to bola starostlivosť o služby Božie, a je to predsa ziskuchtivosť; a tak sa na maštaľ sníži Bohu zasvätené miesto. — I ty si „*chrám Boží*“! (I. Kor. 3, 16). Ako je to s ním? Neskrývaš-li niekedy i ty pod zámenkou dobrého, samolásku? Varuj sa tohoto veľmi; akonáhle veľmi popustíš svojej samolá-

ske, stane sa duša tvoja čoskoro mašťalou jej náruživostí. Keď ty tam nejaké zverské žiadosti najdeš, skúmajže, či ony ta nevnikly touto cestou samolásky a snád' sa tam už i umiestnily!

2. „*Tu spravil si z povrázkov (akoby) bič a vyhnal všetkých z chrámu*“ (v. 25). Ježiš tu ukáže svoju neobmedzenú vládu a uplatňuje svoju božskú moc. Je celkom sám a k tomu ešte všetkými opovrhnutý: a predsa všetkým naženie strachu. Nik sa mu neprotiví, pretože v tom, že s bičom narába, poznávajú *Pána*. Poznaj i ty Pána, keď ťa on na duši, na tele alebo na dobrom mene bije! Chváľ jeho moc so svätým mlčaním a s poníženou podrobenosťou! Teš sa, lebo s týmto bičom vyženie on z chrámu tvojej duše zemskej žiadosti a podobné! Uváž i tú horlivosť, ktorú Spasiteľ za česť Božiu prejavuje a premeň horlivosť, ktorú ty za svoju česť máš, na horlivosť za česť Boha!

3. „*A predavačom holubov riekol: Odneste to odtiaľto a nerobte z domu môjho Otca dom kupecký!*“ (v. 16). Slová tieto neboly bez účinku na Židov;

všetci odniesli svoje veci a zutekali odtiaľ. Jak často bolo i *tebe* povedané: odprac túto náruživosť, túto marnomyseľnosť, túto náklonnosť, — a predsa sedí ona ešte vždy v tebe! Pozri na rozzlobenosť Pána. Keď sa i nebojíš „*akoby biča*“, boj sa ale *opravdivého* biča — *vo večnosti!*

U t o r o k .

Rozmluva Ježiša s Nikodémom.

1. „*A medzi farizejmi bol popredný muž u Židov, menom Nekodém. Tento prišiel v noci k Ježišovi*“ (Ján 3, 1—2). Moc a horlivosť, ktorú Ježiš v chráme proti predavačom a peňažníkom prejavil, priviedly Nikodéma k tomu presvedčeniu, že je on viac než jednoduchý človek. „*Lebo nikto — hovoril — nemôže robiť tie zázraky, iba keď je Boh s ním*“ (v. 2). Pozoruj tu, že akú zázračnú silu má horlivosť, aby srdcia ľudí ešte i pyšných k sebe pritiahla! — „*On prišiel v noci*“ — z bojazlivosti a z ohľadu na Židov: to sa môže síce ešte omluviť pri tom, ktorý ešte neznal Kri-

sta; ale ako`by mali byť trpené ľudské ohľady u teba, ktorý sa za nasledovníka Ježiša Krista vydávaš? Kto väčší ohľad berie na ľudí než na láskavého Boha, tým opovrhne Boh.

2. „*A on mu riekol: Pane, viem, že si od Boha vyšiel ako učiteľ!*“ (v. 20). Veríš i ty, že Kristus ako *učiteľ* prišiel? Keď to veríš, odkiaľ je to predsa, že len tak malé pokroky robíš? To je odtiaľ, že nie s patričným kludom a posbieranosťou mysle načúvaš Božského Učiteľa. Zaoberáš sa totiž s márnosťami a zemskými žiadosťami. Čo slyšíš, neveríš to vážne, nie so *živou a účinnivou vierou*. To čo veríš, nevykonáš skutkom, si vždy *lahostajný* a lenivý, keď by si mal dobré robiť. Jestli chceš pokrok robiť, tak polepši sa v tomto!

3. „*Ježiš odpovedal a riekol mu: Veru, veru, pravím ti: jestli sa len kto nenarodí znovu z vody a z Ducha Svätého, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho*“ (v. 5). Pozoruj na hlavné body, o ktorých nás tu Spasiteľ poučuje. On hovorí 1. o *krste s vodou a s Duchom Svätým*, pretože je tenže potrebný; 2.

o vtelení: „*Tak Boh miloval svet, že Syna svojho jednorodeného dal*“ (v. 16.); ďalej i o svojom umučení: „*Jako Mojžiš povýšil hada v púšti, tak musí byť povýšený i Syn človeka*“ (v. 14). Toto sú totiž tie hlavné dôvody, aby sme milovali Boha a aby sme nasledovali jeho lásku. Nechže pohnú i teba, aby si roznietil v sebe lásku Božiu. Všimni si poučiteľnosť Nikodémovu: odteraz vyznáva sa už verejne za učeníka Ježišovho; on sňal telo Pána s kríža. Keby si miloval Spasiteľa, verejne by si sa za jeho učeníka vydával, s odložením všetkých ohľadov na ľudí, a nevšímal by si si viac učenia ani zásad sveta.

S t r e d a .

Ježiš prednesie Nikodémovi učenie o Najsvätejšej Trojici.

1. „*Tak miloval Boh svet, že Syna svojho jednorodeného dal*“ (Ján 3, 16). Ježiš tu hovorí o osobe *Otca* a jeho láske k tebe, ktorá by nebola mohla byť väčšia, i keby Otec sám seba bol dal za nás. Kľaňaj sa Pánu Bohu, poznaj

jeho lásku, ďakuj! Daruj mu svoju lásku; daj mu všetko, čokoľvek je smyselnosti, ba i samému vyššiemu duševnému životu drahé. Jemu zasväť všetky svoje sily a schopnosti! On si to zaslužil, lebo je *Otcom; i tvojim Otcom je*, hoci si ty *synom nezdařeným!*

2. „*Svetlo prišlo na svet a ľudia milovali viac tmu, nežli svetlo*“ (v. 19). „Svetlo“, o ktorom je tu reč, je Syn Boží; on je totiž „*svetlo pravé, ktoré osvecuje každého človeka*“ svojim nebeským učením a svojim príkladom. Ty chceš byť „synom svetla“, ¹⁾ ale tvoja *tma svetlo toto ešte neprijala*“ — skrze smýšľanie, skrze živú vieru a nasledovanie. Či snáď viac miluješ tmu sveta, než príklad a učenie Kristovo?

3. „*Vzduch duje, kade chce a počuješ jeho hlas; ale nevieš, z kade prichádza a kam ide*“ (v. 8). Tu hovorí božský Spasiteľ o osobe *Ducha Svätého*. Ver, — vyznávaj ho, — klaňaj sa mu! Počúvaj na jeho hlas, lebo on k tebe mluví skrze Písma sväté, skrze tvory a vnútor-

¹⁾ Luk. 16, 8.

né vnuknutia. Je to znakom nevďačnosti, „*nevedieš, z kade prichádza*“, t. j. nepozorovať na pôvod a prameň vnútorných vnuknutí a milostí; álebo nevedieš, „*kam ide*“, t. j. nepozorovať na cieľ, ktorý on pred obličajom má, ktorý v tom pozostáva, aby si ty spoluúčinkoval. Jak hlboko si do biedy tejto klesol!

Štvrtok.

Štvrté svedectvo sv. Jána o Kristovi.

1. „*Oni (učenici Jánovi) prišli k Jánovi a riekli mu: Rabbi, ten, ktorý bol s tebou za Jordánom, ktorému si ty vydal svedectvo, hľa, ten krstí a všetci idú k nemu*“ (Ján 3, 26). Učeníkov Jánových zachvátila závišť. Náruživosť táto napadne ešte i nábožných a svätých ľudí. Z reči týchto učeníkov možno badať, že oni prednosť dávajú Jánovi pred Kristom Pánom; to je odtiaľ, pretože milovali smyselným spôsobom. Ty dávaš mlčky prednosť pred Pánom Bohom všetkému, čo mimo neho mi-

luješ. Učeníci prikladajú „všetci idú ku Kristovi“, hoci vskutku mnohí išli i k Jánovi. Závistníci je šťastie druhého veľkým, svoje však nepovažuje na nič. Nech je ďaleko od teba závišť; snaž sa radšej za lepšími darmi ctnosti!

2. „*Kto má nevestu, je ženíchom; ale priateľ ženíchov, ktorý stojí a počúva ho, veselo sa raduje pre hlas ženíchov*“ (v. 29). Ján je slovami učeníkov nie k nevoli, tým menej k závišti popudený. Neschvaľuje ich smýšľanie, lež vyznáva Krista čo Messiaša a ženícha cirkve; sám seba však menuje priateľom jeho a preto vyjadruje svoju radosť nad tým, že sláva jeho rastie. Aké je *tvoje smýšľanie* pri sláve druhého? Vidíš to rád, keď jeho váženosť rastie? Si mu nápomocný k jeho povýšeniu? Budeš to robiť, jestli si mu priateľom s láskou opravdu kresťanskou.

3. „*On musí rásť, ja však ubývať*“ (v. 30). Ján venoval Pánovi mnoho chvály, ale činil to s tým úmyslom, aby dvíhal slávu Kristovu, sám seba ale aby stlačil. Pozoruj tu tie dva základy, na

ktorých stáť musíš: na *horlivosti* za *slávu Božiu* a *uponíženie seba samého!*

Piatok.

Ján je žalárovaný.

1. „*Herodes poslal a dal zajať Jána a uväznil ho v žalári*“ (Marek 6, 17). Ci je Ján snáď znechutený alebo snáď sa sťažuje, že hoci nedávno bol sťa *Messiáš* oslavovaný, teraz sa s ním čo so zločincom *narába* a že je hanbou a potupou *obsypaný*? Ty robíš tak; Ján ale ostal ten istý, nedal sa z *koľají* vyhodíť a s *poníženosťou* a s *radosťou* vzal na seba túto *tvrdú* zkušku. Trápeniam a protivenstvám všetku silu a trpkosť *odoberieš*, keď ich bez protivy *smyselného* citu, bez *citlivosti* a *netrpezlivosti* prijmeš. To ale len vtedy budeš *môcť* urobiť, keď si *zomrel sám* sebe.

2. „*Ján totižto riekol Herodesovi: Nesmieš mať manželku svojho brata*“ (v. 18). Toto bola *príčina* jeho *žalárovania*. Ján *bohumilý* skutok vykonal, keď *sväťou horlivosťou* *povzbudený* *pokarhal* *kráľa*: preto bol do *žalára* *hodený*. To-

to je často odmenou spravедlivých; za dobré čo oni *robia*, obdržia zlé. Ó, kiežby si ty zo žiadnej inej príčiny, ani zo svojej vlastnej viny neutrpel krivdy! Pre toho, kto niečo trpieť musí, je práve nevinnosť jeho potešením. — Uvažuj tiež, že ako spojil sv. Ján pri karhaní *smelosť so skromnosťou*. Bez tvrdej karhajúcej reči predloží kráľovi pravdu a to nie preňho samého, lež v smysle zákona.

3. „*Herodes obával sa sám, ponevadž vedel, že je to muž spravедlivý a svätý. I chránil ho a na jeho slovo mnoho činil a rád ho počúval*“ (v. 20). Ctnosť je ešte i nepriateľovi lásky hodnou a vzácnou. Keď ale Herodes miluje sv. Jána, prečo ho dá teda žalárovať? Toto treba pripísať naliehavému žiadaniu nehanebných Židov a prosbám Herodiasiným. Aby vyhovel ľuďom, odchýli sa od pravdy. Brať ohľad na ľudí prináša opovrhnutie Pána Boha a ohľad na láskavého Boha plodí opovrhnutie vštkej ľudskej priazne. Voľ si, za koho sa chceš rozhodnúť!

S o b o t a .

Rozmluva Kristova so Samaritánkou.

1. „*Keď raz Ježiš ustal od cesty, sadol k prameňu*“¹⁾ (Ján 4, 6). Z horlivosti za jednu dušu, a to ešte za hriešnu dušu, ustáva sa Božský Spasiteľ, sadne si a čaká na mieste, kam, ako vie, ona príde. Žiadna duša je nie maličkou v očiach Kristových. Hľadaj i ty spásu malých, ponevác láskavý Boh duše cení, nie bohatstvo a hodnosti. „I tebe k vôli sa on ustával, — hovorí sv. Ambróz²⁾ — keď ňa dlho hľadal“ — všetkými svojimi námahami a trápeniami. On tam sedí a čaká; čo sa zdráhaš ísť za ním? Ba, prečo ešte i ďalej sa od neho odlučuješ?

2. „*Tu prišla žena zo Samaritánska, aby načrela vody. Riekol jej Ježiš: Daj sa mi napiť*“ (v. 7). Ó, šťastlivá žena, ktorá práve v tú hodinu ňa prišla, keď bola očakávaná! Pominutie jednej jedi-

¹⁾ t. j. k studni Jakubovej pri Sahare v Samarii.

²⁾ L. 2. de Spir. S.

nej priaznivej príležitosti je mnohоразу príčinou biedy a záhuby. Keby si si to hodne často rozvážil, koľkú pozornosť by si potom venoval všetkým tebe nabídnutým milostiam! Ježiš len málo žiadal od Samaritánky, aby jej moc dal: totiž „vodu striekajúcu do života večného“ (v. 14). Láskový Boh obyčajne tak pokračuje: keď mu ty len málo dáš, on ti dá moc. Daj mu teda i to najmenšie. Starostlivosť v najmenších veciach prináša to najväčšie, zanedbanie najmenšieho rýchlo privedie k horším veciam.

3. „*I riekla mu tá žena samaritánska¹⁾: Jakože ty, ktorý si Žid, žiadaš piť od mňa, ktorá som ženou samaritánskou?*“ (v. 9). Hľa, aká nezdvorilá je žena táto ku Kristovi! A my práve tak robíme. Čo je nie dovolené odprieť *nepriateľovi*, to odopierame *Spasiteľovi*. Jak často je smädný a túži za tým, čo k tvojej spáse slúži, a ty mu to odopreš? A jak veľmi on túži za tvojou spásou, lebo *ta viac miluje, než ťa nenávidí satan!*

¹⁾ t. j. z mesta Sichar k zemi Samaria patriaceho.

A takejto veľkej láske, takémuto veľkému smädu mohol by si niečo odprieť, z čoho konečne predsa len ty budeš mať osoh?

Šiesta nedeľa po Sv. Duchu.

Samaritánka sa obráti a svojim spoluobčanom hlása Krista.

1. „Odpovedal Ježiš a riekol jej: *Keby si znala dar Boží a kto je ten, ktorý ti hovorí: daj sa mi napiť, ty by si snáď bola pýtala od neho*“ (Ján 4, 10). Žena samaritánska nepoznáva milosť prítomného Boha a nevie, čo on od nej žiada. Odtiaľ je to, že ona od neho ešte neprosí „živej vody“. Od prítomnosti Božej závisí každý dar pre našu spásu. Keby si si ty dobrotivého Boha čo prítomného predstavoval, či by si nebol potom horlivejší v službe jeho? Či by si nepotláčal väčšmi svoje žiadosti? Spasiteľ slovami svojimi onú ženu zovrubne poučí o Messiášovi a o klaňaní sa Bohu v duchu a v pravde a privedie ju ta, že ju odvráti od svojho doterajšieho hriešneho života. Tak nám ide

v ústrety láskavý Boh a nás povoláva. Lež „kto ťa stvoril bez teba, nevykúpi ťa — ako sv. Augustín hovorí — bez teba.“

2. *„Pane, daj mi tej vody, aby som nežižnila a nechodila sem načierať“* (v. 15). To je účinok rozhovoru ženy Samaritánky s Kristom. Zapáli sa v nej túžba za vodou nebeskou. Ježiš jej vyjavi jej najtajnejšie priestupky; z tohoto poznáva v ňom Messiaša. Z hriešnice sa stane vierozvestovateľka. Tam nechá svoj krčah, uteká do mesta a povoláva všetkých, aby prišli ku Kristovi, slovami: *„Poďte a pozrite!“* Spatruj tu pokrok jej duše; nasleduj ho! Vzbud' v sebe túžbu za vodou milosti; pros úctyplne o ňu. Zanechaj tam krčah starých obyčají. Teš sa, že si našiel Ježiša, a snaž sa aj iných k nemu priviesť!

3. *„Medzitým prosili ho jeho učeníci a riekli: Rabbi, jedz! Ale on im riekol: Mojim pokrmom je, aby som plnil vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokončil jeho dielo“* (v. 31—34). „Ježiš mieni tu spásu ľudí svojím pokrmom“, hovorí sv. Chry-

sostomus,¹⁾ „aby nám ukázal, jak veľká je jeho starosť a jeho túžba za našou spásou.“ Tým totižto, že bez prestania pracoval na spáse našej, splnil vôľu Otca svojho nebeského. I ty si pokrmom, pre neho, ponevác túžobne si žiada, aby ťa blaženým učinil. Ó, jaká milosť! Nasleduj Božského Spasiteľa; tvojim pokrmom nech je *poslušnosť*. Čo ťa môže v každej úzkosti tak posilniť a tak udržať, ako splnenie božskej vôľe?²⁾ Tvojim pokrmom nech je horlivosť za duše. Dľa výpovede sv. Augustína toľko duší zničíš, koľko by si k láskavému Bohu mohol pritiahnuť, a zanedbal si to urobiť.

P o n d e l o k .

Ježiš uzdraví syna kráľovského úradníka.

1. „*Tento keď (kráľovský úradník) počul, že Ježiš prichádza, prišiel k nemu a prosil ho, aby prišiel a uzdravil jeho*

¹⁾ Hom. 33.

²⁾ Sv. Bernát.

syna, lebo už skonával“ (Ján 4, 47). My pospiechame ku Kristovi, keď nás nejaké protivenstvo tlačí. A práve preto posla nám také láskavý Boh. Musíme ich teda vo všetkom s trpezlivosťou znášať. Jak veľmi je otec tento starostlivý o *telesné* zdravie syna svojho! Buď i ty práve tak starostlivý o spásu *duše* svojej! Či je duša nie viac, než telo? — Viera kráľovského úradníka je ešte nedokonalá. Kiežby bola tvoja dokonalejšou! Pros o to láskavého Boha a ostatné prenechaj na jeho sväté riadenie. V pokušení neodkladaj tak dlho, aby si sa k Ježišovi utiekal, keď „*skoro už skonávaš*“, lež predbehni pád svoj! Odkladajú-li sa liečivé pomôcky, pribúda zlosti na sile.

2. „*Ježiš mu riekol: Ak len nevidíte divy a zázraky, neveríte“* (v. 48). Pán tu karhá slabú vieru, aby silnejšiu vzbudil a tak aby dušu toho muža uzdravil. tak robí dobrota Kristova: ona chce viac dať, než si my žiadame, kým jej len my sami prekážky nerobíme. — Úradník vytrvale prosí ďalej: „*Pod skôr, než mi syn umre!*“ (v. 49). Ale on sa mýli, po-

neváč si myslí, že by pomoc Pána mohla neskoro prísť. Ježiš ho teší: „*Tvoj syn žije*“ (v. 50). Slová tieto sú nielen rozprávajúce, lež sú aj účinné. Ó, kiežby on i ku mne hovoril: „*Duša tvoja žije!*“ — Kráľovský úradník „*veril*“. Toto chce Spasiteľ so svojim zdráhaním sa doceliť. Keď láskavý Boh odkladá splnenie prosby tvojej, činí to len k tvojmu dobru.

3. „*I uveril on sám i celý jeho dom*“ (v. 53). Kráľovský úradník sa od sluhov svojich, ktorí mu v ústrety prišli, dozvedel, že syn jeho práve v tú hodinu ozdravel, keď mu Kristus povedal: „*a on uveril*“. Prišiel domov, videl a rozprával, čo mu Ježiš povedal: a veril „*i celý jeho dom*“. Aký je otec, takí sú i sluhovia jeho a ostatní domáci. Aká je hlava duše, totiž poznanie ohľadom právd v skutku previesť sa majúcich, taká je i vôľa, náklonnosť a smýšľanie. Teda vzdialený musíme držať rozum od zásad sveta a tela: v božských pravdách musí byť poučený, nielen preto, aby sme ich len *poznali*, lež aby sme ich v *skutku prevádzali*.

U t o r o k .

Peter loví na jazere Geneza- rethskom ryb y.

1. „*Ježiš vstúpil na jednu loď, ktorá bola Šimonova, a prosil ho, aby trochu odtrhol od zeme. A si sadol a učil z loďky*“ (Luk. 5, 3). — 1. Uč sa od tohoto zástupu ľudí, ktorý sa k Ježišovi „*valil*“, v túžbe za poznaním božských vecí. — 2. Keď je Ježiš v loďke srdca tvojho, tak musíš „*odtrhnúť od zeme*“, t. j. srdce svoje musíš odtrhnúť od prítulností k zemským veciam. Lebo láska k Bohu a láska ku svetu nemôže byť jedna s druhou spojená. — 3. Vtedy si Ježiš „*sadol*“, aby panoval nad твоjim srdcom a nad твоjimi náklonnosťami a žiadosťami, a on ťa opravdivým pravdám bude učiť, ktoré ty nemôžeš rozumeť, dokiaľ sa ešte zemského pridŕžaš.

2. „*A keď prestal mluiť, riekol Šimonovi: Zavez na hlbínu a rozťahni siete na lovenie*“ (v. 4). Ježiš je tým ešte nie spokojný, že sa ty *trochu* od zemského odlúčiš; on ti hovorí: „*Zavez na hlbínu*“, pokračuj ďalej k vyššej doko-

nalosti. Ešte ti vždy viac bude zostávať, než koľko si už docielil. „*Zavez na hlbinu*“ svojim úmyslom, ktorý do výšky snaží! — Peter odpovedal: „*Učiteľu, cez celú noc sme pracovali a ničoho sme nechytili*“ (v. 5). To je ovocie namáhania sveta za vysokými čestnými miestami a podobne, totiž — „*nič*“. A jak sa veľmi namáhajú o to, čo je jedine *všetko*!

3. „*Ale na tvoje slovo rozostrem sieť. A... zachytili veľké množstvo rýb*“ (v. 5—6). — 1. Predtým na tomto mieste ničoho nechytli: prečo majú teraz tak bohatý lov? Lebo sieť bola rozprestrená v *mene Ježišovom* a z *poslušnosti*. Čo sa s týmto úmyslom robí, to nikdy nebude bezúspešným pred láskavým Bohom. — 2. Ježiš chcel za to Petra odmeniť, že ho vzal do svojej loďky a že odtrhol od zeme. Najmenšie, čo z lásky k Bohu robíš, bohato bude on odmeňovať. — 3. Spasiteľ chcel nás týmto poučiť, že tí, čo ho nasledujú, nikdy nebudú mať nedostatok v potrebných veciach. Odlož teda tieto zbytočné starosti o telo, a vy-

nasnažuj sa len o to, aby si bol horlivým nasledovníkom Ježišovým!

S t r e d a .

Povolanie Petra, Ondreja, Jakuba a Jána.

1. „*A keď prechádzal Ježiš mimo mora Galilejského, videl dvoch bratov, Šimona, ktorý sa volá Peter, a Ondreja, jeho brata... I riekol im: Poďte za mnou, a učiním vás rybármi ľudí!*“ (Mat. 4, 18—19). Kto sú to tí, čo ich Božský Spasiteľ povoláva? *Odkiaľ a načo* ich volá? Sú to nevzdelaní, jednoduchí ľudia a ponevác sa jemu stále *poníženost* ľúbi a táto ctnosť činí najväčšmi človeka prístupného milosti. Sú to *bratia*, ktorých volá. Tým chcel on ukázať, že chce, aby všetci jeho učeníci v bratskej láske boli sjednotení.¹⁾ Takej nálady musia byť tí, ktorí sa snažia duše získať. Ako je to s tebou v tomto ohľade? — On ich povoláva *z mora* a od nízkeho zamestnania. I teba povolal „z mora“

¹⁾ Pelusiota, 1. 1. ep. 9.

sveta, kde si ty rozprestieral „siete“ žiadostí za veciami zemskými. Poznaj milosť túto! On ťa volá, „*aby si ho nasledoval*“, aby si ho stále pred očima mal, aby si ho mohol vidieť, po jeho stupajách stúpať a podobnou horlivosťou ľudí loviť. Hľa, to je hodnosť povolania tvojho a tvoja vlastná nehodnosť! Ale ako plníš ty toto svoje povolanie?

2. „*A oni hneď zanechali siete a nasledovali ho*“ (v. 20). Táto rýchla, ochotná poslušnosť ťa zahanbuje, ktorý sa pri rozkazoch predstavených svojich vždycky zdráhaš. — „*Zanechali siete*“. Siete, ktoré ťa od nasledovania Kristového zdržujú, sú tvoje dôverné priateľstvá so svetom, zamestnania, ktoré sú cudzie povolaniu tvojmu, a tvoje zlé náklonnosti a žiadosti. Jestli chceš nasledovať Božského Spasiteľa, vtedy musíš zanechať to, s čím on nič spoločného mať nechce.

3. „*On videl iných dvoch bratov, Jakuba Zebedejovho a jeho brata Jána na lodi s ich otcom Zebedejom, opravovať si siete; i zavola ich. Ti tiež hneď zanechali siete i otca a nasledovali ho*“

(v. 21—22). I tu preukazuje Spasiteľ, že v jednote bratskej lásky má záľubu. — Obidvaja bratia „nasledovali Ježiša, bez toho, že by nejakú námietku robili, bez toho, že by boli rozmýšľali, nestarajúc sa o živobytie a bez odkladu“.¹⁾ A tak sa zdá, že ich poslušnosť je ešte bezpodmienečnejšou, než bola tých dvoch predošlých bratov, lebo neni im pritom ani povedané, že k akému úradu majú byť povolani. Mimo toho zviťazia nad telesnou náklonnosťou k svojmu otcovi. Pozriže, či je i tvoja poslušnosť takto sporiadaná: poslúchaš-li ty bez slova a protimluvy, ihneď a bez ohľadu na to, čo by si dľa svojej vôle radšej urobil?

S t v r t o k .

Ježiš uzdraví obsadeného nečistým duchom.

1. „*A bol v ich synagoge človek s nečistým duchom*“ (Marek 1, 23). Ó, jaké nešťastie je to pre človeka: obsadeným byť diablom! Keď sa zlý duch zmocnil tela tvojho, čo by si ty potom

¹⁾ S. Bern. serm. 2. de S. Andr.

neurobil, aby si sa ho oslobodil? Ty máš ale zlého ducha v svojej *duši* v zlých žiadostach, a ty to ani len nepozoruješ. — „*Tento zvolal a riekol: Čo ťa je po nás, Ježišu Nazaretský?*“ (v. 24). Ó, nehanebnosť! Zlý duch chce Spasiteľovi odoprieť právo na jeho tvorovi. Tak si chce diabol nad každým, kto do ťažkého hriechu padne, ihneď plnú svoju nadvládu uplatniť. To ale Ježiš nepripustí: On ktorý prišiel, aby pevnosti diablove rozbúral. — „*Prišiel si nás zahabiť?*“ „Prítomnosť Kristova — hovorí sv. Hieronym¹⁾ — je trýznením pre zlých duchov.“ Je to trýznenie pre satana, keď on s teba musí ísť von. Ó, vyžeň ho zo seba, tak, akoby si ho k úteku prinútil, keďby si ho očami zazrel!

2. „*Viem, kto si: Svätý Bože*“ (v. 24). Diabol chváli Božského Spasiteľa a lichotí mu, buďto aby ho nevyhnal, alebo aby Krista márnou slávou pokúšal. „*Synu môj, jestliže by ťa lákali hriešnici, neprivoľuj im!*“ (Prísl. 1, 10). — *Tu Ježiš pohrozil a riekol: Umlkni a vyjdi z človeka!*“ (v. 25). Láskavý Spasiteľ ne-

¹⁾ In Matth. 8.

mal žiadneho zaľúbenia „*vo chvále z úst hriešnika*“. ¹⁾ Dajže si pozor, že ako sú ústa a srdce tvoje usporiadané, aby si mohol hodne chváliť Pána Boha!

3. „*A nečistý duch mykal ho sem i tam, skríkol veľkým hlasom a vyšiel z neho*“ (v. 26). Na jedno slovo Kristove „*vyjdi*“ opustil zlý duch toho človeka; prečo nevychádza i z teba po tak mnohých božských námluvách? To je tvoja vina: ty mu lichotíš so svojimi náruživosťami. Sv. Hrehor²⁾ hovorí: „Diabol nemykal toho človeka sem i tam, dokiaľ ho nemal v moci; teraz ale, keď ho mal opustiť, mykal ho sem i tam: keď je totiž vypudený zo srdca, zapríčiní zväčša o mnoho silnejšie pokušenia, než predtým vyvolával.“ Nedaj sa ale odstrašiť tým, keď tak cítiš, že *pokúšenia sú silnejšie*: to je znakom toho, že diabol vytiahne.

¹⁾ Sir. 15, 9

²⁾ Hom. 12. in Ezech.

Piatok.

Ježiš vylieči svokrušu Petrovu z horúčky.

1. „*Svokruša Šimonova mala ťažkú zimnicu*“ (Luk. 4, 38). Keď v tejto horúčke ľahla, prišiel k nej Ježiš. Ako najde teba láskavý Spasiteľ, keď k tebe príde? Ty si nie obťažovaný jednou, lež snáď viacerými horúčkami. Sv. Ambróz hovorí: „Mohol by som tvrdiť, že horúčka lásky k stvoreným veciam nie je menšia, ako tá ťažká zimničná horúčka. Našou horúčkou je *lakomstvo, pôžitkárstvo, ctibažnosť a hnev*.“ Poznaj svoje nemoce a nebezpečenstvá. Pripusti Ježiša, aby vstúpil do domu srdca tvojho, on, ktorého si ty doteraz odmietal, aby ťa svojou milosťou a svojimi božskými vnuknutiami vyliečiť mohol!

2. „*Tu pristúpil k nej a chytil ju za ruky a pozdvihol ju a ihneď opustila ju horúčka*“ (Marek 1, 31). Ty nikdy nemôžeš byť z nemoce duše svojej vyliečený, jestli nevystre k tebe láskavý Boh svoju ruku milosti. Ale jak často

ju on vystiera, a ty ju nezachytíš? „*On rozkázal zimnici i prestala jej*“ (Luk. 4, 39). Ty poznáš vôľu a rozkaz Boží o hľadom horúčiek duše svojej a tie ťa predsa ešte neopúšťajú; to je odtiaľ, že ty horúčky tieto miluješ, kdežto horúčky tela predsa nenávidíš. Boj sa toho slova: „*My sme chceli vyliečiť Babylon, ale sa nevyliečil; preto opusťme ho!*“ (Jer. 51, 9). Ó, hrozné slovo: „*Opusťme ho!*“

3. „*A ona naskutku vstala a posluhovala im*“ (Luk. 4, 39). Keď sám Boh lieči človeka, ten okamžite dokonale vydravie. Lenže dľa obyčajného behu vecí uzdravenie len pomaly pokračuje dľa miery nášho *spoluúčinkovania*. Ty by si veľmi rád videl skrotené svoje náruživosti, ale bez toho, že by ťa víťazstvo toto stálo námahy a vzpruženia. Marné a daromné sú žiadosti, jestli nepoložíme ruku ku práci. — Uzdravená žena upotrebila prinavrátené zdravie ihneď k službe Ježišovej: „*ona mu posluhovala*“. Toto požadovala povďačnosť. Ako používaš ty svojho zdravia?

S o b o t a .

O troch, ktorí chcú Krista následovať, ale nie tak, ako by bolo treba.

1. „*Ktosi mu riekol: Pôjdem za tebou, kamkoľvek pôjdeš!*“ (Luk. 9, 57). Zaiste veľmi pekné slová, keďby aj úmysel bol býval im zodpovedený. On ale len preto chcel Spasiteľa nasledovať, pretože si myslel, že bude mať z toho ošoh. Preto ho neprijme Pán, on, ktorý nemá, „*kam by hlavu sklonil*“ (v. 58). Ako sv. Hieronym poznamenáva, Spasiteľ chce týmito slovami povedať: „Prečo ma ty chceš k vôli bohatstvu a zemskému zisku nasledovať, keďže ja ani len chudobného príbytku nemám?“ — Z tohoto môžeš nasledujúce poučenia stiahnuť: 1. Služby, ktoré ty Pánu Bohu preukázať máš, nekonaj so zlým úmyslom, *nie k svojej sláve alebo k svojmu prospechu!* — 2. Nasleduj chudobného Ježiša s tým, že *rád sa zriekaš zbytočného!* — 3. Láskavému Spasiteľovi, ktorý nemá, kde by sklonil hlavu svoju, *daruj srdce svoje, ale*

srdce čisté, aby ono mohlo byť preňho miestom sladkého odpočínku!

2. „*A inému povedal: Poď za mnou! Ten však riekol: Pane, dovoľ mi najprv odísť a prehovoríť otca môjho*“ (v. 59). Pán nedovolí, aby bola uplatnená táto výmluva, lež odpovedá: „*Nechaj mŕtvych pochovávať svojich mŕtvych*“ (v. 60). Bolo to skutkom detinskej lásky, pochovať otca svojho; jestli ale láskavý Boh alebo poslušnosť niečo káže, vtedy sa musia i nábožné cvičenia *zanechať*; ba musí sa Bohu k vôli i sám Boh opustiť, lebo *merítkom opravdivej dokonalosti je vôľa Božia*.

3. „*Iný zas riekol: Pôjdem za tebou, Pane, ale dovoľ mi najprv rozžehnať sa s tým, čo mám doma*“ (v. 61). Ani toho neprijme Pán za svojho učeníka; lebo mu hovorí: „*Nikto nie je súci pre kráľovstvo Božie, kto ruku svoju položí na pluh a obzerá sa*“ (v. 62). Kde sa o službu Božiu jedná, nechce, aby sa tam porada držala s domácimi, s našimi náklonnosťami; lebo to je nebezpečné a zapríčiňuje zdráhanie sa. Kto chce nasledovať Krista, ten nech s lá-

skou a túžbou hľadí *vopred* a nie nazad za *zemským*, lebo nemôže oboje jedno pri druhom obstať.

Siedma nedeľa po Sv. Duchu.

Ježiš utíši búrku na mori.

1. „*A keď vstupoval na loďku, vstúpili za ním i jeho učeníci*“ (Mat. 8, 23). Dobrý učeník ani v ťažkom položení nepustí Učiteľa svojho. „*A hľa, veľká búrka povstala na mori*“ (v. 24). I tam, kde je Ježiš, sú pokušenia a trápenia. Jestli sa teda v stave milosti nenachádzaš, musíš byť ostražitým. Nedaj sa však nastrašiť, pretože Pán je pri tebe. — „*On však spal*“. Čo je to za smelá duša, ktorá ani v búrke neztratí klud!

2. „*Tu pristúpili k nemu jeho učeníci*“ (v. 25). K Ježišovi sa musí utiekať, keď je človek v núdzi postavený. — „*A zobudili ho a riekli: Pane, zachráň nás, hynieme!*“ Učeníci sa dopustili dvoch chýb: 1. Previnili sa nedostatkom viery, pretože si mysleli, že vo spánku ich Spasiteľ nemôže zachrániť. 2. Zo strachu prišli do *nespokojnosti a zmät-*

ku; preto ich karhá Pán: „Čo sa bojíte!“ (v. 26). Ty ale v každom pokušení dúfaj v Prozreteľnosť Božiu; zachovaj si stále klud duše, pretože každá nespokojnosť a zmätok chytá sa prostriedkov, ktoré nič neprospejú alebo sú docela škodlivé.

3. „*Vtedy vstal, rozkázal vetrom i moru*“ (v. 26). On najprv vetrom rozkázal, akožto príčine búrky, potom ale moru. Jestli ty akékoľvek zlo chceš vykynožiť, tak začni od základu a od koreňov! — „*A povedal moru: Mlč! Buď ticho!*“ (Marek 4, 39). Keď si pobúrený v srdci, tak „*mlč a buď ticho*“; nevyroňuj sa v sťažnostiach, v šomraní a v nevôli! To ti láskavý Boh už častejšie povedal, ale ty si to len zriedka nasledoval. — „*A nastalo veľké utíšenie*“. Zahanbia ťa nerozumné tvory, ktoré tak ochotne poslúchajú Pána Boha.

Pondelok.

Ježiš vyženie pluk diablov.

1. „*Nadbehli mu dvaja, ktorí mali diabolstvá, a vychádzali z hrobitova,*

veľmi zúrivi“ (Mat. 8, 28). Bieda jedného z týchto ubohých ľudí je u Marka a Lukáša bližšie opísaná: „*A už ho nik nemohol sviazať ani reťazami... A bol vždycky, vo dne i v noci, v hrobitove a v horách; kričal a tlkol sa kameňmi“* (Marek 5, 4—5), „*a rúchom sa neodieval“* (Luk. 8, 27). Tak zachádza diabol s človekom, a predsá ho milujeme, keďže hriech milujeme. I ten najmenší hriech je horší, než akýkoľvek mysliteľný trest; a hoci ty pred najmenším trestom utekáš, predsá sa nebojíš hriechu. Ty „*rozlámeš putá“* božských príkazov, „*roztrháš“* rúcho milosti...

2. „*Keď teda zďaleka videl Ježiša, pribehol a klaňal sa mu“* (Marek 5, 6). Zahanbia ťa zlí duchovia, keďže sa oni prítomnosti Ježišovej boja, kdežto sa ho ty neostýchaš ešte i v jeho prítomnosti obrazíť. Tí sa mu klaňajú z *bázne*; čiň to ty z *lásky*! Oni pridávajú: „*Zaklinam ťa pre živého Boha, netráp ma“* (v. 7). Keďže ma totiž vyháňaš. Diabli sú totižto nevysloviteľnou zášťou popudzovaní, aby ľudí pokúšali. Koľká obozretnosť je tu teda potrebná! Na otáz-

ku Ježišovu, že ako sa menuje, odpovedal: „*Pluk*“. Kde sa *jedon* diabol umiestni, ta on stiahne viacerých za sebou. *Jedna* neskrotená náruživosť vzbudí mnohé. *Jedon* spáchaný hriech vedie k mnohým.

3. „*Tu diabli prosili ho a riekli: Keď nás vyženieš odtiaľto, pust' nás do stáda ošípaných*“ (Mat. 8, 31). Pozoruj, jak málo sú v stave zlí duchovia urobiť. Ani len zvieru si nemôžu prisvojiť; o čo menej človeka, teda ani teba, jestli nedáš k tomu súhlasu svojho! Zo žiadosti, s ktorou sa na Ježiša obrátili, môžeš si jasne predstaviť, že jak hlboko klesli následkom hriechu títo predtým tak vznešení duchovia. Ježiš povolil ich žiadosti, aby ukázal, že *dušu jedného človeka tak vysoko treba ceniť, že akúkoľvek časnú škodu treba podujať*, aby sa duša zpod jarma satanovho oslobodila. Preto musíš i ty za týmto cieľom podujať každú újmu na svojej úcte a na svojich časných záujmoch!

U t o r o k .

Gerazenčanla prosia Ježiša, aby sa vzdialil z ich územia.

1. „*Tu vyšli (ľudia) vidieť, čo sa stalo, a prišli k Ježišovi, a našli mu u nôh sedieť človeka, z ktorého vyšli diabolstvá, odetého a pri zdravom rozume; i poľakali sa*“ (Luk. 8, 35). To je obraz človeka oslobodeného od hriechu. On „*sedí*“ s podivuhodným kludom duševným „*u nôh Ježišových*“, t. j. v citoch najhlbšej poníženosti. „*Odiaty*“ je do posväcujúcej milosti a nadprirodzených darov. „*Pri zdravom rozume*“: on si je pánom nad svojimi náruživosťami, ktoré mu boli príčinou, že prišiel na cesty bludné. O koľko šťastlivejší je terazší jeho stav, než predošlý! Vypros sebe toto šťastie a daj pozor, aby si ho nikdy viac neztratil. Kiežby si sa nikdy viac nevzdialil od nôh Ježišových!

2. „*I počali ho prosiť, aby odišiel z ich končín*“ (Marek 5, 17). Cajetan hovorí k tomu: „Ztrata ošípaných vzbudila v nich strach pred ešte väčšou ztrátou“. Aby žiadnej škody neutrpeli na časných

veciach, prednosť dávajú tomu, že sa Ježiša zriekajú, čo je predsa najväčšou škodou. Ó, aká je to hlúposť! Drž ho silne a nepripusti, aby on od teba zasa odišiel! Sama ztrata krve a života je veľmi veľkým ziskom, keď sa pri tom Ježiš podrží.

3. „*A keď vstupoval na loď, počal ho prosiť ten, ktorý býval trápený od diabolstva, aby smel ísť s ním*“ (v. 18). Milosť, ktorú Ježiš nešťastníkovi preukázal to bola, čo v ňom žiadosť túto vzbudila. Jak často som ja už tú istú milosť obdržal, a ešte vždy netúžim za tým, aby som prilnul k Pánu Bohu! — „*Ježiš ho ale nepripustil, lež riekol mu: Id domov ku svojim, a zvestuj im, aké veľké veci učinil ti Pán, keď smiloval sa nad tebou*“ (v. 19). Láskavý Spasiteľ neodpuď ho, lež učiní ho zvestovateľom oného dobrodenia. Komu to má on zvestovať? Práve tým, čo Ježiša prosili, aby sa vzdialil z ich územia. A *prečo* má on dobrodenie to rozhlasovať? Aby ho z toho ešte poznali a v ňom verili. Ó, nekonečná dobrotivosť! On *hľadá* tých, od ktorých on *odsotený* je!

Ó, jak často hľadal on teba? Čím si mu dlžný za takúto lásku?

S t r e d a .

Porazeného prinášajú k Ježišovi.

1. „*Tu prišli k nemu s porazeným — niesli ho štyria*“ (Marek 2, 3). Žalostný je stav tohoto človeka; ale ešte žalostnejší je stav duše vlašnej, ktorá nemá ani ruky k činom, ani silné nohy svätých predsavzatí, aby sa napred pohybovala. Snáď si to už raz zkusil na sebe? Ó, kiežby si teraz už nezkúsil na sebe smutnú túto zkúsenosť! Chceš byť uzdraveným? Inu, musíš „*štyroch nosičov*“ použiť: *poznanie tohoto ubohého postavenia*, *poznanie dobrotivosti Božej* a *následok tohoto, nádej svojho oslobodenia*, a *lásku k Bohu*. Keď splníš v sebe tieto štyri podmienky, tak je spása tvoja zaistená.

2. „*A hľadeli vniesť ho do vnútra a položiť ho pred neho. Ale nenašli, ktorou stranou by ho vniesli pre zástup*“ (Luk. 5, 18—19). Dom, v ktorom sa Ježiš zdržoval, bol zástupom ľudu tak obkľú-

čený, že nebolo možno doňho vojsť; no ten porazený človek všemožne sa snaží, aby si umožnil prístup k Ježišovi. Urobí všetko, čo *od sily jeho závisí*, aby mu vhodná príležitosť neunikla. Čiň tak i ty v záležitostiach duše svojej. Čo môžeš urobiť dnes, neodkladaj to na zajtra! Keď sa ti občas i prekážka objaví, ktorá by sa pozdávala byť dostatočnou príčinou odkladu, preda sa to o mnoho rozumnejšie, aby si sa ju snažil prekonať.

3. „*Odokryli strechu, kde Ježiš bol, a otvorom spustili dolu lôžko, na ktorom porazený ležal*“ (Marek 2, 4). Pozoruj tú vytrvalú lásku, ktorú nosiči voči tomu nemocnému preukazovali a nasleduj ju. Takú istú lásku môžeš vidieť aj u pána domu, ktorý neprekáža tomu, aby prerazený bol poval izby, v ktorej Kristus učil. Porazený však neobáva sa mena nevzdelaného alebo dotieravého, a nehanbí sa verejne sa ukázať v biednom svojom stave. Tak mnoho je v stave urobiť láska k *telesnému* zdraviu. A v tebe nemala by sa viac preukázať láska

k ctnosti a k svätosti? Učiň veľkodušné predsavzatie!

Štvrtok.

Ježiš uzdraví porazeného.

1. „*Vtedy Ježiš, keď videl ich vieru, riekol porazenému: Dúfaj, synu*“ (Mat. 9, 2). Ó, slová lásky, ktoré by mali aj kamenné srdce obmäkčiť! „*Odpúšťajú sa ti tvoje hriechy!*“ Nie za toto prosil nemocný, lež za zdravie tela. Spasiteľ ale učí, že zlo duše je väčším zlom; a toto lieči najprv. Aký slepý si ty, že toto nenahliadneš! To je odtiaľ, že sa viac staráš o zdravie tela, než o zdravie duše. 2. Hriech je príčinou nemocí a trápení; aby teda vyliečil nemoc, odstráni Pán príčinu tejže. Nemoce duše budeš len vtedy dobre liečiť, keď vytrháš korene zlej náruživosti.

2. „*Sedeli tam niektorí zo zákonníkov a mysleli si v svojich srdciach: Čo tento tak hovorí? Rúha sa Bohu!*“ (Marek 2, 6—7). Nikdy nebude chýbať takých ľudí, ktorí bohumilé tvoje skutky zlo-myseľne ponímajú. Nikdy nebude chý-

bať takých ľudí, ktorí pod rúškom horlivosti závisť skrývajú. Jestli ty k týmto prináležíš, tak si predstav, ako ťa Spasiteľ spolu s onými zákonníkmi karhá: „*Čo si to myslíte v svojich srdciach?*“ Hanbi sa, a aby si napozatým takýmto spôsobom viac nesúdil, tak uváž, že Ježiš práve tak, ako videl myšlienky tých, i tvoje vidí, či sú dobré alebo zlé.

3. „*Vtedy riekol porazanému: Vstaň, zdvihni si posteľ a id' domov!*“ (Mat. 9, 6). Jestli sa vyliečiš z porážky duše svojej, aby si zas späť neupadol, používaj troch prostriedkov: 1. „*Vstaň*“ s veľkodušnými a často opakovanými predsavzatiami! — 2. „*Zdvihni si posteľ*“, t. j. zdvihni telo svoje z telesných žiadostí k vôli duchu! — 3. „*Id' domov*“ do domu svedomia svojho a bývaj tam!

P i a t o k .

Čo sa stalo po uzdravení porazeného.

1. „*Preto Židia prenasledovali Ježiša, že toto učinil v sobotu*“ (Ján 5, 16).

Pod zámienkou pobožnosti vylejú Židia svoju zlosť. Božský Spasiteľ vykonal dobrý skutok, a prenasledovaním sa mu odmeňujú. Isté je, že ani mňa nepominú prenasledovania, keď medzi zlostníkmi ctnostný život viesť budem. Ó, kiežby som sa vtedy mohol brániť a tešiť s Kristom, ktorý tu riekol: „*Môj Otec až dosiaľ účinkuje* (i v túto sobotu), *i ja účinkujem*“ (v. 17.): t. j. ja činím skutky Otca môjho. Lež, ach, ja nešťastlivý, ja nebudem môcť takto hovoriť! Moje skutky nosia známku sveta a smyselnosti. Lež nie ďalej! Ja chcem účinkovať s Otcom nebeským a v Otcovi nebeskom, ja chcem sa dopracovať *k tomuto* svojmu Otcovi, *skrz Neho a pre Neho!*

2. „*Preto teda Židia ešte viac hľadeli ho zabiť, lebo že ... Boha nazýval svojím Otcom*“ (v. 18). Kde sme *my kresťania* zašli! Ešte i zachovávaním predpisov a príkazov Božích, skrz skutky, ktorými si zasluhujeme, aby sme sa stali *Synmi Božimi*, privolávame na seba *nenávisť zlostníkov*. Ó, jak šťastlivý som, keď ma preto nenávidia, že mi je dobrotivý Boh Otcom, a pretože robím

to, čo sa tomuto môjmu Otcovi ľúbi! Milerád chcem, ó, Bože, zniesť nenávisť: lež zo žiadnej inej príčiny nie, iba že som synom Tvojim a Ty že si mojim Otcom!

3. „*Skutky, ktoré ja činím, vydávajú svedectvo o mne*“ (v. 36). Kristus dokazuje svoje božstvo. Uvádza dôkaz sv. Jána; lenže sa neopiera naň: On prináša ešte väčšie, silnejšie svedectvo, totižto *skutky* svoje, „*ktoré nikto iný nemôže urobiť*. Kedy si i ja budem musieť dokázať pred súdnou stolicou Božou, že som synom Božím, jestli chcem obsiahnuť večnú slávu. Čo uvediem vtedy? Pochvaly ľudí nebudú tam osožiť, kde jedine *skutky* každého padnú na váhu. Čo sa potom stane, keď „*skutky tvoje nebudú dokonalými nachádzané?*“ (Zjav. 3, 2). Čo treba teraz robiť, aby „*ta chválily v bránach*¹⁾ *skutky tvoje?*“ (Prísl. 31, 31).

S o b o t a .

Povolanie Matúša.

1. „*Keď Ježiš odtiaľ odchádzal, videl*

¹⁾ cez ktoré na druhý svet prichádzať budeš.

človeka, menom Matúša“ (Mat. 9, 9). Sv. Chrysostomus hovorí¹⁾: „Boh pohliadol na toho človeka, aby on Boha spatriť mohol.“ Tak i ty len vtedy môžeš poznať Pána Boha, keď sa ti on zjaví milosťou svojou. Ó, pohliadni na mňa, Ježišu môj, aby som ťa videl! — „*Sedel na mýte*“, tak, akoby spokojný bol pri zisku časnom. Ó, falošný pokoj! — „*Meno jeho bolo Matúš*“. Evanjelista sám sa pomenuje, aby sme poznali jeho nehodnosť a hodnosť Boha. — „*A Ježiš mu riekol: Poď za mnou!*“ Aj keď v hriechu žiješ, ba ešte i vtedy, keď práve skutkom hrešíš, hovorí dobrotivý Boh k tvojmu srdcu: lež jak často sa tak robíš, akoby si ho neočul! — „*A on vstal a nasledoval ho*“, a to hneď, pretože Ježiš len prešiel tade. Milosť príde a ide; ide ďalej, jestli ju ihneď nezachytíš. „*Opustil všetko*.“ Ten, kto Boha pozná, všetkým ostatným čo ničomnosťou pohrda.

2. „*A spravil mu Levi²⁾ veľkú hostinu*“ (Luk. 5, 29). Matúš to preto učinil, aby

¹⁾ Serm. 30. — ²⁾ Tak sa menoval Matúš pred svojim povolaním.

sa dokázal byť vďačným, aby prejavil svoju radosť a aby pri tejto príležitosti aj iných ku Kristovi priviedol. „*Bol tam totižto veľký zástup mýtnikov a iných, ktorí s nimi stolovali.*“ Si aj ty taký povďačný voči dobrotivému Bohu? Či hľadáš príležitosť, aby si mohol dobré urobiť? — Hoci Ježiš pre obcovanie s hriešnikmi mohol byť opovrženým považovaný, predsa neopovrhol účasťou na hostine, pretože to bola vhodnou príležitosťou, aby viacerých obrátil. Si aj ty tak zaujatý za spásu bližného, keď si si pomyslel, že preto u mnohých na úcte ztratíš?

3. „*Keď to videli farizeji, riekli jeho učeníkom: Prečo jedáva váš učiteľ s mýtnikmi a hriešnikmi?*“ (Mat. 9, 11). Ty zvelebuj Božského Spasiteľa, že obcuje s hriešnikmi: ináč čo by bolo s tebou? Chváľ ho, že nielen jie s hriešnikmi, lež že i chce, aby on čo *pokrm od nich prijatý bol*. Tak veľkej úcty si sa stal, ubohý človeče, hodným. Ó, nešomriže nikdy nad skutkami iných a nevykladaj ich na zlé, keďže neznáš ich úmysel!

Osma nedeľa po Sv. Duchu.

Ježiš vylieči jednu ženu z krvotoku.

1. „*Bola tam žena, ktorá mala krvotok dvanásť rokov... vynaložila všetok svoj majetok, bez toho, žeby sa jej bolo pomohlo*“ (Marek 5, 25—26). Nadmieru smutné polozenie telesné, v ktorom sa žena táto nachádza, vzbudí v nej túžbu po šťastlivejšom položení: vie si oceniť zdravie, keďže ho postráda; vynaloží celý svoj majetok, aby nazpäť dostala telesné svoje zdravie; a vynaložila by ešte viac, keďby len mala. O čo lepšie a vzácnejšie je ale zdravie *duše*! Ó, váž si ho: jestli ho máš, staraj sa, aby si ho nikdy viac neztratil; na toto vynalož všetky svoje duševné sily, rozum, pamäť a vôľu. Jestli ale nemáš viac zdravia duše, vtedy vynasnažuj sa, aby si si vzbudil v sebe *túžbu* za ním. Lenže ani toto ešte nestačí: *všetky svoje sily musíš vynaložiť*, aby si si nazpäť získal zdravie duše svojej!

2. „*Keď počula o Ježišovi, prišla v zástupe od zadu a dotkla sa jeho rúcha*“

(v. 27). Urobila to s poníženosťou a úctivosťou a v tej živej viere, že nazpäť dostane svoje zdravie. V takejto nálade treba *k sv. prijímaniu* pristupovať. Aby ňa ani množstvo zlých tvojich náklonností nezdržalo: snaž sa ich vzdialiť zo srdca svojho, aby si mohol pristúpiť. — Ježiš sa pýta: „*Kto sa to dotkol mojích šiat?*“ (v. 30). Toto sa pýtal nie preto, aby sa dozvedel, kto sa ho dotkol, veď on všetko vie, lež aby sa stala verejne známou viera ženy, a aby aj iní osvietení boli, a aby i žena tá sama od viery k iným ctnostiam postupovala. Nech ti je to k poučeniu, že i ty v dobrom stále máš napredovať, aby si tak vyhovel žiadosti Kristovej!

3. „*Žena však pristúpila naľakaná a trasúc sa*“ (v. 33). Bála sa, že Ježiš ju bude karhať, pretože sa ho, čistého; ona nečistá dotkla: a ty, ktorý si tak mnohými náruživosťami znečistený, nebojíš sa, — nielen že snáď okraju rúcha Kristového sa dotknúť, lež — *Božstvo samé* prijať? — „*Ona pristúpila, padla pred nim a povedala mu všetku pravdu*“: plná poníženosti a haneblivosti pred ce-

lým ľuďom vykladá chorobu svoju. Pozoruj tu, že žena táto ako postupuje od *viery* k *vyznaniu svojich neduhov* a k *verejnému uponíženiu*. Ty si ešte nepostúpil tak ďaleko? — Ježiš jej ale riekol: „*Dúfaj, dcéro!*“ (Mat. 9, 22). Akonáhle sa žena tá uponížila, Pán ju menuje svojou „*dcérou*“. Toľkato úcta je opravdu hodná toho, aby bola *poniženosťou* zakúpená. — „*Viera tvoja ťa uzdravila*“. Jestli si na ctnosti chudobný, to istotne odtiaľ pochádza, že si chudobný na vieru. Priučaj sa teda tomu, aby si často vzbudil v sebe vieru, hlavne vzhľadom na Boha a jeho vlastnosti!

P o n d e l o k.

Ježiš vzkriesi dcéru Jairusovu.

1. „*Hľa, predstúpil jeden prednosta, klaňal sa mu a riekol: „Pane, moja dcéra teraz skonala; ale poď, polož na ňu svoju ruku, a bude žiť!*“ (Mat. 9, 18).

1. Bola jedinou dcérou, pochádzala z rodu popredného, bola ešte v útlom veku¹⁾ a — musí zomrieť! Ó, Pane, „*ty*

¹⁾ Ešte len 12 rokov mala. (Luk. 8, 42.)

znáš nemúdrost moju!" (Žalm 68, 6). Jestli predvídaš, žeby som ťa kedysi ťažko urazil mal, tak nechže radšej v tomto okamihu zomrem — čo hneď i skrz hrom! — 2. Jestli by ťa ale, drahý kresťane, pohlo to nešťastie, že by si do hriechu upadol, utiekajže sa čoskoro, ešte v tom istom okamihu, k dobrotivému Bohu! *Pokánie odkladať chcieť* neznamená nič inšie, než *častejšie chcieť padnúť*.

2. „A keď prišiel Ježiš do domu prednostovho a videl piskačov a hulákajúci zástup, riekol: *Odiďte!*" (v. 23—24). Kde príde Ježiš, tam ustúpiť musí všetko, čo prináleží svetu. Nikdy nemôže byť duša základne uzdravená, jestli sa z nej neoddieli množstvo náruživostí. Hovorže pri každej príležitosti zmužile a odhodlane k tvojim zlým náruživosťam: „*Odiďte!*" — Ježiš ešte priložil: „*Dievča neumrelo, lež spí.*" Pri slovách týchto snáď tých mal pred očami, ktorí sa v mladosti svojej Pánu Bohu zasvätili. Oni odumrú pre svet, smrť ale táto je len sladkým spánkom, sladkým odpočinkom, nakoľko oni opravdu opustili svet

s jeho žiadosťami. Jestli teda ďalej žijú v tebe tvoje náruživosti, tak si ty ešte neodumrel svetu: nie, ty len spíš za čas, ako oheň pod popolom.

3. „*On však chytil ho za ruku, volal a riekol: Dievča, vstaň!*“ (Luk. 8, 54). Ty padneš len zo svojej vlastnej viny. Z pádu svojho sa ale nemôžeš sám pozdvihnúť, keď ti láskavý Boh nepodá svoju ruku a ti nepomôže. Poznajže slabosť svoju a utiekaj sa k sile milosti Božej! — „*I navrátil sa mu duch*“ (v. 55). Jak často ti už privolával láskavý Boh: „*Vstaň!*“ — a ešte vždy ťa ti nenavrátil duch. Duša od teba odlúčená poslúcha Pána Boha: prečo by ho nemala poslúchať i vtedy, keď je ešte s telom spojená? Rozum práve tak vyžaduje jedno, ako druhé. „*Lebo keď žijem, Pánovi žijem, a keď umieram, Pánovi umieram*“ (Rim. 14, 8). Ó, nechže sa nemusí láskavý Boh sťažovať na teba: „*Dokiaľže sa mi nechceš poddať?*“ (II. Mojž. 10, 3).

U t o r o k.

Ježiš uzdraví dvoch slepých.

1. „*Keď Ježiš odchádzal odtiaľ, šli*

za ním dvaja slepí, kričali a hovorili: *Smiluj sa nad nami, Synu Dávidov!*" (Mat. 9, 27). Obidvaja títo sú len telesne, nie však duševne slepí: vo svetle viery poznávajú Messiáša, veria v jeho moci a dúfajú v jeho milosrdenstve. Možno že si ty viac *duševne* slepý, nakoľko ťa tvoje zlé náklonnosti do tmy zahŕňujú, tak, že cestu pravdy už viac nevidíš a nie si vstave pochopiť vznešené učenie Ježiša Krista. *Smyselný človek nechápe toho, čo je Ducha Božieho*" (I. Kor. 2, 14.), a ty *nevieš, že si ty biedny ... a slepý ...*" (Zjav. 3, 17).

2. „A Ježiš im riekol: *Veríte, že vám to môžem urobiť? Riekli mu: Ovšem, Pane!*" (v. 28). Počas celej cesty nedal im Ježiš žiadnej odpovede: predsa neodstúpili, aby ho nasledovali a volali. Nasleduj láskavého Spasiteľa, i keďby ťa nemal potešiť. Čakaj na Pána s *trpezlivosťou a veľkodušnosťou!* — Konečne obrátil sa Spasiteľ k nim s horejšou otázkou: nečinil tak preto, aby sa dozvedel, či majú vieru, lež chcel pochopiť ich o moci jeho povzniesť a potvrdiť. Po-

vznesené pochopenie Boha je prameňom veľkých skutkov.

3. *„Vtedy dotkol sa im očí a riekol: Nech sa vám stane podľa vašej viery!“* (v. 29). Pozoruj tu, že milosti, ktoré my od láskavého Boha dostávame, ako sa riadia dľa miery našej vnútornosti. Z tohto môžeš uzatvárať, že prečo si *tak chudobný na milosti*: príprava tvoja totižto je veľmi nedostatočná. Vynasnažuj sa preto teda, aby si sa v budúcnosti bohatších milostí stal schopným. *„A Ježiš pohrozil sa uzdraveným a prísno riekol: Hľadte, aby sa toho nikto nedozvedel!“* (v. 30). V zákaze tomto Spasiťelovom tajuplné učenie sa nachádza. Keď sme niečo prekonali, čo si pochvalu ľudí zasluhuje, žiadajme si vtedy, aby to zostalo v tajnosti. Kristus nechce, aby bol vychvaľovaný! Prečo túžiš teda ty za úctou a pochvalou, ktorý predsa bez neho ničoho nemôžeš urobiť?

S t r e d a .

**Ježiš uzdraví človeka diablom
obsadeného a nemého.**

1. *„Hľa, dodali mu človeka nemého,*

majúceho diabolstvo. A keď vyhnal diabla, nemý premluvil“ (Mat. 9, 32—33). Veľká bola láska tých, čo tohoto obsadeného k Ježišovi priniesli: ešte väčšia bola však dobrotivosť Ježišova, ktorý ho uzdravil. Obdivuj túto láskavosť Božiu, lásku oných však nasleduj! Poznajže, že si nemý, jestli ti nedovoľuje mluviť o *Bohu* — náklonnosť k náruživosti; za *Boha* — ohľad na ľudí; s *Bohom* — sem-tam sa rozptyľovanie duše po stvorených veciach!

2. „*Zástupy divily sa a riekly: Nikdy sa nevidalo niečo takého v Izraelu“* (v. 33.) Čisté a úprimné duše chvália dobré, čo vidia. „*No, farizeji hovoria: Skrze knieža diabolské vyháňa diablov“* (v. 34). Závistlivá duša činy druhých ľudí v tých najošklivejších farbách predstavuje. Preto zaiste veľmi mnoho závisí od toho, že aké je tvoje srdce, aby si bol v stave činy druhých správne posúdil. — Za čarodejníka vyhlasujú Spasiteľa a on predsa mlčí a trpí to. Keď si toto uvážiš, ako môžeš do hnevu prísť, keď snáď nepriaznivý úsudok padne o tebe?

3. „*I obchádzal Ježiš všetky mestá i mestecká, učil ich v synagogách... a uzdravoval všeliký neduh*“ (v. 35). Pozoruj tu, že božský Spasiteľ ako sa odplatil za tie veľké krivdy; dobrodeňmi a zázračnými činmi zasypal svojich nepriateľov. Neodstupuj od dobrého preto, že ľudia zle mlúvia o твоjich skutkoch. Keďže si ich nie im k vôli započal, teda ani neodstupuj od nich pre nich! Uvaž si, že komu slúžiš a odhodlaj sa, aby si si nič z toho nerobil, v páde, že by si sa nemal ľúbiť ľuďom!

Š t v r t o k .

Ježiš u ovčieho rybníka uzdraví istého neduživého.

1. „*V týchto (pitvoroch) ležalo veľké množstvo neduživých, slepých, kulhavých, vychradnutých, ktorí očakávali pohyb vody*“ (Ján 5, 3). Tu máš obraz rôznych nemocí duše. „*Neduživí*“ vôbec sú tí, čo nemajú chuti napredovať na ceste ctnosti; „*slepí*“ sú tí, ktorí oči ducha svojho nepozdvihujú k večnému, lež sa stále v temnosti pomínuteľných

vecí zdržujú; „*kuľhavi*“ sú tí, ktorí na obe strany sa klonia, raz sa k Bohu, inokedy zasa k svetu chýlia; „*vychradnutí*“ sú tí, ktorí z vlastnej viny nenachádzajú žiadnej radosti v pobožnosti. Posúďte, či sa i ty v tomto množstve nenachádzaš. S akou trpezlivosťou a pozornosťou čakajú títo chorí na pohyb vody, túžiac po zdraví tela! Ó, kiežby si mal takúto túžbu za zdravím *duše* a kiežby si vyhľadal a upotrebil s tou istou horlivosťou prostriedky k znova-získaniu tohože!

2. „*A kto po pohnutí vody prvý sostúpil do rybníka, ozdravel*“ (v. 4). Aká napnutá a vytrvalá musela byť pozornosť všetkých tých nemocných, aby spozorovali okamih, keď anjel sostúpil! Ako sa musel každý námáhať, aby prvý do vody vkročil! Lenže iba ten prvý sa uzdravil. Nie teda ten, čo bol najťažšie chorý alebo čo najdlhšie čakal, lež ten prvý a najpozornejší. Tu vidíš, že čo máš činiť, aby si na duši uzdravený bol. Musíš *pozorovať* na vnuknutia anjela, na pohyb vody, t. j. na milostné pohnútky srdca svojho, a musíš pou-

žiť k činu *pravého okamihu!* Skúmajže sa, či vôbec a koľko ešte v tomto ohľade máš sa napraviť!

3. „*A bol tam istý človek, osemdať rokov postavený vo svojej nemoci. Keď toho Ježiš uzrel ležal a poznal, že už dlhý čas strávil, riekol mu: Cheš byť zdravý?*“ (v. 5—6). Kristus sa toto pýtal, nie akoby pochyboval o žiadosti toho neduživého, že chcel by ozdraviť. On pri tom myslel na *nemoce tvojej duše*; tie nemôžu byť vyliečené, jestli ty nechceš. Preto sa ťa on pýta, že či opravdu chceš ozdraviť, lebo tvoja vôľa je prvou a základnou *podmienkou* tvojho uzdravenia. „*Chceš?*“ Snáď by si len *rád* chcel. Lebo keď opravdu chceš sa uzdraviť, prečo pohŕdaš k tomu patričnými prostriedkami? Jestli chceš z pýchy vyzdraviť, prečo vyhýbaš u-poníženiu?

P i a t o k .

Ježiš uzdraví neduživého.

1. „*Odpovedal mu neduživý: Pane! Nemám človeka, ktorý by ma spustil do*

rybníka, keď sa voda pobúri" (Ján 5, 7). Hovorí to hlasom šomrajúcim, ktorý sa sťažuje na ošetrovateľov u rybníka ustanovených, že bohatým idú na pomoc, jeho však čo chudobného a biedneho tak nechávajú. Alebo snáď to len preto hovorí, aby biedny stav svoj predložil? Majže o to starosť, aby v žiadnom ohľade nemohol o *tebe* z tvojej viny povedať tvoj predstavený, podriadený, žiak alebo tvoj syn duchovný: „*Nemám človeka*". Pri chorobách duše svojej nemôžeš žalobu túto uplatniť, lebo „*ajhla človek*" — ecce homo! — tvoj Ježiš, ktorý ťa privádza do kúpeľa svojej svätej krvi!

2. „*Riekol mu Ježiš: Vstaň, vezmi si posteľ a choď*" (v. 8). Tu máš tie tri prostriedky, ktoré musíš použiť, aby si bol oslobodený od nemoce duše svojej: 1. „*Vstaň!*" Nečakaj, kým ťa milosť sania pozdvihne, lež účinkuj i sám spolu s ňou! Ani ty sám nevládzeš ničoho, ale ani milosť samotná nie; kdežto *všetko môžeš s milosťou*. 2. „*Vezmi si posteľ*" svojich žiadostí a náruživostí! Vezmi, vezmi ich a ukrižuj ich! Vezmi ich a

spravuj ich rukou rozumu a vôle, kdežto predtým rozum a vôľa v nich „odpočívaly“ a nečinné boly! 3. „*Chod*“ od ctnosti k ctnosti s tou snahou a túžbou, aby si v dobrom stále nové pokroky robil!

3. „*Potom Ježiš našiel ho v chráme a riekol mu: Hľa, vyzdravel si; nehreš už viacej, aby sa ti niečo horšieho neprihodilo!*“ (v. 14). Ježiš uzdraveného upamätáva na dobrodenie, varuje ho od hriechu a hrozí mu vhodnými trestami v tom páde, jestli by opäť hrešil. Nechže ňa toto zdrží od tvojich chýb a nedokonalostí a nech ňa to k horlivosti ducha povzbudí: *láska* Božia, ktorou ti on dobrodenia udeľuje; *rozkaz* jeho, aby si stále plnil jeho svätú vôľu a ťažká *pokuta*, s ktorou sa vyhráža na ten pád, jestli mu budeš neposlušným a hriech spáchaš!

S o b o t a .

**Ježiš omlúva učeníkov svojich
trhajúcich klásky v sobotu.**

1. „*Za oného času išiel Ježiš v sobotu*

siatinami; a jeho učeníci, súc hladní, začali trhať klásky a jesť" (Mat. 12, 1). Všímni si prísneho života Ježišovho a jeho učeníkov; ešte i hladovať museli! Oni nemali chute pripravených jedál ako ty; ani len chleba nemali dost. „Ó, obdivujže“, hovorí sv. Chrysostomus,¹⁾ „ako sa na žiaden spôsob nestarali o potreby tela svojho a ako oni predsa neodchýlia sa od Krista“. Prítomnosť Kristova im nahradila, čo im chýbalo a chutným im činila nechutné. Keby si o tomto vážne rozmýšľal, vtedy by si duši svojej venoval tú starostlivú pečlivosť, s ktorou sa tela svojho zaujímaš a nedostatok v jedle alebo v pohodlí nedráždil by ťa k netrpezlivosti a k šomraniu a neoddiaľoval by ťa takto od Krista.

2. „*Keď to videli farizeji, riekli mu: Hľa, tvoji učeníci robia, čo neslobodno robiť v sobotu*“ (v. 2). Hľa, ako pozorujú farizeji Spasiteľa, aby ho mohli obžalovať a pozbaviť dobrého mena, čo si zázrakmi svojimi nadobudnul; oni to

¹⁾ Hom. 60 in Matth.

robili zo závesti. Dávajú tomu ale také rúško, ako by to bolo to najčistejšie horlenie za zákon. Keby na seba boli pozerali, boli by našli, že si oni v sobotu dovolili niečo takého robiť, čo sa väčšmi protiví zákonu, než nevinné trhanie kláskov učeníkmi. Lež kým oni ohľadom svojej osoby *slepými krtmi* sú, bystro skúmajú i tie najmenšie chyby *iných*. — Vidíš tedy, aké hanebné je druhých pozorovať a seba nechceť poznať. — Keď ty v oku brata pozoruješ smet, obráť pohľad svoj na brvno, čo v *tvojom* oku trčí!

3. „*Tu im on riekol: Nečítali ste, čo spravil Dávid, keď bol hladný, i ti, ktorí boli s ním? Ako vošiel do domu Božieho a jedol chleby predkladané?*“ (v. 3—4). Ako z udania sv. Lukáša vidno, učeníci mlčali na obviňovanie, ktorého sa im od farizejov ušlo, preto prevzal Pán ich obranu. Jestli chceš na všetky nadávky a osočovania odpovedať, neraz sa do zlého polozenia privedieš a budeš mať ešte viac čo trpieť. Jestli však budeš mlčať, vtedy slovo Božie bude hovoriť za teba. Dobrotivý Boh totiž má

starosť o svojich; keď i pripustí, aby na nich nepríjemnosť prišla, to ale nedovolí, aby boli potlačení. Nádej táto spočíva v srdci mojom.

Deviata nedeľa po Sv. Duchu.

Ježiš uzdraví vyschnutú ruku.

1. „*A hľa, človek, ktorý mal vyschnutú ruku. Tu vypytovali sa ho a riekli: Či slobodno uzdravovať v sobotu?*“ (Mat. 12, 10). Otázkou touto chceli farizeji Pánovi len osídlo podstrčiť. Jestli by bol totižto povedal „*áno*“, vtedy zamýšľali ho u predstavených synagógy obžalovať; jestli by bol ale povedal „*nie*“, tak ho chceli za nemilosrdného vyhlásiť u ľudu. Z obidvoch strán mu hrozilo teda nebezpečenstvo. Aby teda odvrátil omyl farizejov, odhodlá sa k tomu, že nemocného v sobotu uzdraví. Čo by si urobil za pravdu ty, keďby si predvídal, že sa ti z toho nepríjemnosti a prenasledovania vyskytnú? O, nebojže sa ľudí! S rozvažitou horlivosťou rob, čo je dobré a správne; nech sa potom stane, čo chce. — Vo „vy-

schnutej pravej ruke“ ale vid' svoje skutky, ktoré sú bez ceny ctnosti a preto sú takrečeno vyschnuté. Nech vyschne ľavá a nech žije pravá ruka tvoja. (Nech vymre v tebe zlo; dobré skutky nech ožijú).

2. „*I riekol človeku, ktorý mal vy schnutú ruku: Staň si do prostriedku*“ (Marek 3, 3). Ježiš rozkáže človeku stať si do prostriedku, aby nepriatelia videli jeho biedu a mali s ním sústrasť. „*Tu riekol im: Či sa smie v sobotu dobre robiť a či zle?*“ (v. 4), t. j. či sa smie dobrodenie opustiť? — Tak teda je to v očiach Kristových jedno a to isté, keď sa človeku na pomoc utisknutému nepreukáže dobrodenie, keďby sa to mohlo urobiť alebo keď sa mu škoda urobí. Skúmajže sa, s akým duchom robíš ty skutky kresťanskej lásky a milosrdenstva. Snáď *pospiechaš* i ty, keď sa o to jedná, aby si vytiahol ovcu z jamy, t. j. kdekolvek sa ti nejaká výhoda vyskytuje; kdežto *váhavý* si, keď sa o to jedná, aby si išiel na pomoc spolubližnému.

3. „*A zarmútený (bol) nad slepotou*

ich srdca“ (v. 5), pretože ani jeho nechceli uznať za Messiaša, ani učenie jeho, že sa spolubližnému i v sobotu pomôcť má, za správne uznať nechceli. — Lež o koľko väčšia je *tvoja* slepota, ktorú hmla a temnosti náruživosti tvojich zapríčiňujú! Varujže sa toho, aby si zarmútil Pomazaného Pána! — „*A riekol človeku: Natiahni si ruku! I natiahol a ruka sa mu napravila“* (v. 5). Predstav si, že božský Spasiteľ i tebe privoláva: „*Natiahni si ruku — k skutkom ctnosti!*“ Čo ti to prospeje, jestli dobré predsavzatie utvoríš a túžbu za dobrým v sebe prechovávaš, keď ale nikdy ruku k dielu nepriložíš? — „*Tu farizeji vyšli von a hneď držali radu... jako by ho zahubili“* (v. 6). Následkom tohoto zázraku boli by sa mali polepšiť, stali sa však ešte horšími. Tak to robíš i ty, keď dobrodenia, ktoré ti dobrotivý Boh udeľuje, len k zlému zneužívaš.

P o n d e l o k .

Voľba dvanástich apoštolov.

1. „*A stalo sa v tých dňoch, že vy-*

šiel na horu modliť sa“ (Luk. 6, 12). —

1. Židia zaoberali sa s tou myšlienkou, aby Spasiteľa pozbavili života; on ale len na to myslel, ako by ich mohol skrz apoštolov k spáse priviesť. Jak rozdielne sú uzavretia a cesty Božie od ľudských! — 2. Ježiš sa utiahne od Židov, aby vyhnul ich zlobe; týmto nám dáva naučenie, aby sme *nedávali nový pokrm rozpálenej náruživosti našich nepriateľov*. 3. Predstavuje nám, že práce *činného života* pretrhnúť treba *rozjimaním*, aby sa tak posbieral duch pre vyššie veci. Učí nás 4., aby sme sa dobre mohli modliť, odtiahnuť sa musíme tak od zovňajšieho hluku *zamestnania*, ako i od vnútorného ruchu *náruživosti*.

2. „*A strávil noc na modlitbe k Bohu*“. Prv, než by božský Spasiteľ volil svojich apoštolov, cez celú jednu noc venuje sa modlitbe. Týmto nás chce poučiť, aby sme sa vo veciach spásy duše našej sa týkajúcich s láskavým Bohom poradili a to nie len letmo a len ledabolo, lež za dlhší čas a s kludnou rozvažitosťou. Ľudská múdrosť totižto nestačí, keď sa jedná o vec Božiu. Ty

si sa často mýlil, keď si sa s dobrotivým Bohom neporadil. A opravdu nikdy si sa nezmyšľal, keď si sa k nemu o radu utiekal.

3. „*A keď nastal deň, zavolať svojich učeníkov a vyvolil z nich dvanástich (ktorých i apoštolmi pomenoval)*“ (v. 13). I teba povolal dobrotivý Boh k životu apoštolskému a to z milosti. Jak veľká je hodnosť tohto povolania! Lež jak veľká je tvoja nehodnosť! Neponechávaj sa na milosť povolania, jestli ju skutkami neposilňuješ. I Judáš bol medzi dvanástimi, a vtedy bol ešte svätejší, než si ty — a preds padol. To isté by sa mohlo i tebe stať. Buď teda opatrne na stráži!

U t o r o k .

Reč Ježiša na hore ; prvé blahoslavenstvo.

1. „*Keď Ježiš videl zástupy, vystúpil na horu, a keď si sadol, pristúpili k nemu jeho učenci. I otvoril ústa a učil ich*“ (Mat. 5, 1—2). Akonáhle božský Majster sadol, aby učil, pristúpili k nemu

jeho učeníci, aby počuli jeho úpravy. Láskavý Boh sa čo učiteľ zdržuje v tvojom srdci a vnútornými vnuknutiami otvára svoje ústa. Pristúp k nemu, jestli chceš byť jeho učeníkom; a „*uslyšiš-li hlas jeho, nezatvrdzuj srdca svojho!*“ (Žalm 94, 8). Ceň si učenie, ktoré tak veľký Majster prednáša. Odhodlaj sa radšej toto učenie Ježiša Krista nasledovať, než učenie sveta a tela! — Spasiteľ *blahoslavenými* menuje tých, ktorých svet a telo menuje nešťastlivými a biednymi. Boh sa ale nemýli, teda musí sa svet mýliť. To ty nahliadneš a predsa nasleduješ zásady sveta!

2. „*Blahoslavení chudobní duchom!*“ (v. 3). Chudobní duchom sú tí, ktorí z lásky k Bohu zriekajú sa všetkého pominateľného a vytrhnú z duše túžbu za týmže, aby chudobní nasledovali chudobného Ježiša. Uvažuj, že jak veľmi ty zemským pohrdáš alebo ho ceníš, jak veľmi ho opovrhneš alebo sa ho pridžáš. Z príkladu Kristového sa môžeš poučiť, že aké predsavzatia ty v tomto ohľade stanovíš máš. Lež ako ho nasleduješ? — „*Lebo ich je kráľovstvo ne-*

beské". To je presvedčivé potvrdenie blaženosti. Kto má kráľovstvo nebeské, ten je blažený; kto by to popieral? 1. *Chudobným prináleži kráľovstvo nebeské*. Večná pravda to povedala. Teda chudobní sú blažení; nie síce už držbou kráľovstva toho, ale následkom nároku naň. Jak veľké bohatstvá si ty získaš, keď pomínuteľné úplne vyhostíš z duše svojej. 2. Blažení sú následkom *blaženosti tohoto života*, pñnevác ničoho si nežiadajú a ničoho nepostrádajú. 3. Majú kráľovstvo Božie, o ktorom božský Spasiteľ hovorí: „*Ono je vo vás*“ (Luk. 17, 21); ovládajú totiž duše svoje.

3. „*Beda vám bohatým, lebo už máte svoje potešenie!*“ (Luk. 6, 24). Tu je reč o takých, ktorí sú príliš veľmi naklonení k pomínuteľným statkom tohoto sveta. Ako sa chudobným zaistuje kráľovstvo nebeské, tak zahrml týmto večné „beda!“ Srdce jejich je totižto sputnané tak, že sú nie v stave srdce to vytrvale a dokonale k Bohu pozdvihnúť, lebo „*upadajú do pokušenia a do sídla diablovho*“ (1. Tim. 6, 9). Oni

„už majú svoje potešenie“ — nie potešenie Božie, nie opravdivé potešenie, lež *svoje* potešenie, ktoré je len *zdanlivým* a nie opravdivým potešením. — Nepatíš i ty do počtu týchto ľudí? Tak blahoželaj sebe. Láskavému Bohu ale ďakuj, že dušu svoju väčšmi a väčšmi od pominateľného odťahuješ, aby ti jediným svojim pokladom bol ten, ktorý je všetko!

S t r e d a .

Druhé a tretie blahoslavenstvo.

1. „*Blahoslavení tichí*“ (Mat. 5, 4). Tichí sú nie tí, čo búrlivé alebo i tie najmenšie pohnutia hnevu potlačia, lež ako Klement z Alexandrie¹⁾ hovorí, i tí, „ktorí neistý boj hnevu a náruživosti, a všetkého, čo sa pod tým rozumie, v duši svojej ukludnia“. Tu sa ti práve tak široké pole nabída, aby si sa zamyslel nad sebou, ako sa hnevľivá a náruživá žiadostivosť v tebe rozprestiera. Prirovnaj sa k príkladu Kristovmu ohľa-

¹⁾ Strom. 1. 4.

dom začachádzania s hriešnikmi, znášania nepríjemností a pod. Pamätaj, že on k tebe hovorí: „*Učte sa odo mňa, lebo som tichý!*“ (Mat. 11, 29).

2. „*Lebo oni budú vládnuť zemou*“ (Mat. 5, 4). Ktorou zemou budú vládnuť tichí? Kedysi „*zemou živých*“ (Žalm 26, 13), teraz ale zemou svojho srdca. Touto zemou nevládnu hnevľiví, ponevác prudkosťou svojou akosi mimo seba výtrhnutí bývajú; lež „*kto ticho prijme nadávky, ten ovláda srdce svoje*“ (Prisl. 15, 32), t. j. kto sa nenahnevá, nepríde ani do nespokojnosti. Ó, jak veľká blaženosť je to, požívať tento vnútorný pokoj a klud! Práve tak, ako jedno mesto, ktoré čo ako dobre by bolo opevnené, predsa je vo veľmi zlom položení, keď zradcov skrýva v sebe; tak nieto ničoho blaženejšieho, než voľným byť od vnútorného boja“.¹⁾ Túto blaženosť sám sebe môžeš dať. Čo ti prekáža v tom?

3. „*Blahoslavení, ktorí trúchlia*“ (v. 5). K trúchliacim patria: 1. tí, ktorí

¹⁾ Chrysost. hom. 34. in Joan.

trúchlia od *ľútosti* nad svojimi hriechami; 2. tí, ktorí sa zarmucujú zo *sústrasti* nad hriechami iných; 3. ktorí trúchlia z *nábožnosti* nad biedou a ubožiacťvom tohto života, ktorý oni ďaleko od vlasti tráviť musia; konečne patria k nim 4. tí, ktorí trúchlia z *túžby* za večným životom, že ešte tak dlho nemôžu doňho vojsť. Určiže, nad čím trúchliš ty; či nad ztratou Boha, alebo nad ztratou smyselných výhod, nad biedami tela, alebo nad biedami duše? — „*Lebo oni budú potešení*“. Kým? Samým „*Bohom všetkej potechy*“ (2. Kor. 1, 3). Kde ich bude tešiť? Nie len v nebi, kde „*Boh sotre všelikú slzu s ich očí*“ (Zjav. 7, 17), lež i v tomto živote, kde smútok ľútosti a nábožnosti *neprirovratelnú potechu* máva za následok. — Ale „*beda vám, ktorí sa smejete teraz*“ so svetom, a v hojnosti trávite svoje dni, lebo na veky „*budete trúchliť a plakať!*“ (Luk. 6, 24).

S t v r t o k .

Štvrté o piate blahoslavenstvo.

1. „*Blahoslavení, ktorí lačnejú a žiž-*

nia“ horúcou žiadostivosťou „*po sprav-
vedlivosti*“, t. j., ktorí čo najvnútornejšie
žiadajú, aby dobrotivému Bohu na kaž-
dý pád slúžili a jemu sa ľúbili; ktorí
s istou horiacou túžbou cítia sa byť pri-
ťahnutými k skutkom ctnosti, a to nie
len k takým, s ktorými je nejaká úcta
spojená, lež i k takým, ktoré dľa všet-
kého sú uponižujúce a maličké, buď
ťažké alebo obtížné. — O, jak veľmi
si ty ešte od horlivosti tejto vzdialený!
Ty lačnieš; lež ty lačnieš po „*rozpu-
kaných cisternách*“ sveta, „*ktoré ne-
môžu držať vodu*“ večnej spásy. (Jer.
2, 13). Jak ľahko ztratíš všetku radosť
v takej ctnosti, ktorej vykonávanie je
obtížnym! Chceš-li láskavému Bohu
slúžiť a jemu sa ľúbiť? V tomto pozo-
stáva tvoja večná spása. Hľadže teda,
aby si vyvolal v sebe žižneň túto, bez
ktorej každá ctnosť zvädne!

2. „*Lebo oni budú nasýtení*“ — vtedy,
„*keď sa ukáže sláva Božia*“ (Žalm 16,
15); ale už i v tomto živote, lebo za
ničím iným viac netúžia, než za spra-
vedlivosťou. Lebo práve skrz túto túž-
bu *majú* už to, za čím túžia, pretože

oni týmto spôsobom slúžia Bohu a jemu sa ľúbia. Práve tak majú vždy to, čím sa nasýtia, pretože vždy majú príležitosť, aby spravodlivosť konali a Bohu slúžili „*či jedia a či pijú a či čokoľvek iného činia*“ (1. Kor. 10, 31). Máš ty túžbu túto? A či aspoň žiadaš, aby si túžbu túto mal? Ó, kiežby nám len všetkým od prvého okamihu života nášho láskavý Boh „*dal srdce, aby sme jeho ctili a činili vôľu jeho srdcom veľkým a myslou ochotnou!*“ (2. Mach. 1, 3).

3. „*Blahoslaveni milosrdní*“ (Mat. 5, 7). To sú tí, ktorí telesné a duchovné skutky milosrdenstva konajú a to s čistým úmyslom, z pohnútky ctnosti, s láskou všeobecnou, ktorá sa i na tých najmenších vzťahuje. — „*Lebo oni dôjdu milosrdenstva*“ vtedy totižto, keď on „*ta bude korunovať milosrdenstvom*“ (Žalm 102, 4), v tomto však živote odpustením hriechov a nadbytkom milostí. Čo by si povedal, keďby si pred jednou hodinou večnému zatrateniu išiel v ústrety, teraz ale by si bol znovu k životu volaný, milosťou ozdobený a do

neba vovedený? Či by to nebolo veľkým milosrdenstvom? Milosrdenstvo toto ale láskavý Boh tak často ti preukázal, keď ti hriech odpustil. Hľadže teda, že čím si môžeš milosrdenstvo toto zabezpečiť!

P i a t o k .

Šieste a siedme blahoslavenstvo.

1. „*Blahoslavení čistého srdca*“ (Mat. 5, 8). To sú tí, ktorí majú síce svoje nedokonalosti, ale ďaleko sú od každého smrteľného hriechu a preto sú posväcujúcou milosťou ozdobení; to sú tí, ktorí ešte i náklonnosti svoje očistili, od lásky k tvorom sa odtrhli a na Boha namierili; ktorí sa snažia s horlivosťou čo možno najväčšou i tým najmenším nedokonalostiam vyhýbať a usilujú sa, aby celkom prilnuli k láskavému Bohu. Skúmajže raz v tomto ohľade stav duše svojej; jak veľmi si od tvorov odtrhnutý, jak veľmi si s Bohom spojený, s akou horlivosťou vyhybuješ nedokonalostiam atď.!

2. „*Lebo oni uvidia Boha*“ jednúc to-

tižto „z tváři do tváři“; teraz ale „cez zrkadlo v hádanke“, t. j. v tvoroch. (1. Kor. 13, 12). „Oni uvidia Boha“ skrz rozpomienku na jeho prítomnosť a preto pociťia radosť ešte i v protivenstvách. „Spomínal som na Boha a kochal som sa v ňom“ (Žalm 76, 4). „Oni uvidia Boha“ skrz rozjímanie a poznávanie vznešených právd, a nakoľko ho nazierajú, budú ho milovať, a keď ho milujú, budú sa ho pridŕžať. Toto je najväčšia blaženosť v tomto živote. Ako ale nikto nepríde k čistému nazieraniu Boha so srdcom poškvrným, tak nepríde k blaženosti tejto žiadna nečistá duša. Aby si obsiahol tento večný život, kiežby si bol v smrteľnom boji od anjela čistejším naleznutý. Ži teda každodenne čisto a sväte, lebo môže byť, že tento deň ti je posledným!

3. „*Blahoslavení pokojamilovní*“ (v. 9). Pokojamilovní sú tí, ktorí podriadili telo svoje duchu a náruživosti rozumu; ktorí s bližným svojim v pokoji a láske nažívajú; ktorí iných k pokoji privádzajú a smierujú. Snaž sa byť pokojamilovným na tento štvoraký spôsob.

Jestli sa presvedčíš, že je tomu tak, vtedy chváľ Boha a Pána svojho; jestli však nie, tak sa od dneška práve s takou horlivosťou vynasnažuj v sebe udomáčniť tento štvornásobný pokoj, ako by si si žiadal stať sa synom Božím. „*Lebo oni volať sa budú dietkami Božími*“, dietkami toho Boha, ktorý je čistý duch bez tela, čistý rozum bez náruživosti, „*Boh pokoja*“ (Rim. 15, 33), a nie nesvornosti. Čím väčšmi sa cítiš byť skrze túto svoju pokojamilovnosť podobným k Bohu, tým istejší si v tom, že si synom Božím.

S o b o t a .

Osme blahoslavenstvo.

1. „*Blahoslavení, ktorí trpia prenasledovanie pre spravodlivosť*“ (Mat. 5, 10), nie ale pre svoje previnenia. Isté je, že „*všetci, ktorí chcú žiť pobožne v Kristu Ježišovi, trpieť budú prenasledovanie*“ (2. Tim. 3, 12). Jestli ty teda nechceš odstúpiť od spravodlivosti, musíš byť vtedy pripravený „*radšej zomrieť, než otcovské zákony Božie prestúpiť*“ (2.

Mach. 7, 2). Ako sa cítiš, keď buď niečo trpieť musíš, alebo niektorú ctnosť alebo predpis predstavených svojich prestúpiť musíš? Ty to tak dávaš, že nasleduješ Krista a to toho ukrižovaného, klincov však nechceš zniesť, aby si ničoho nemusel trpieť, nevšímaš si ctnosti a prestupuješ prikázania svojich predstavených. Buď musíš to uznať, že Krista nasleduješ, alebo *musíš trpieť!*

2. „*Lebo ich je kráľovstvo nebeské*“, takto dovŕšené v budúcej vlasti, ako i začiatok jeho v tuzemskom putovaní; kráľovstvo Božie, ktoré je „*spravedlivosť a pokoj a radosť v Duchu Svätom*“ (Rim. 14, 17). Lebo spravodlivosť nemôže ztratiť ten, kto radšej chce všetku nehodu pretrpieť, než len jedno jediné prikázanie prestúpiť. Zaopatri si to tu najšie kráľovstvo Božie, lebo v ňom máš istotu, že i to budúce obdržíš. „*Neboj sa toho, čo trpieť máš*“, či už zo stránky sveta, ktorý sa proti tebe odporom dvíha, a či zo stránky diabla, ktorý ťa trápi a trýzni, alebo i zo stránky tela, ktoré sa prieči proti duchu!

3. „*Blahoslavení ste, keď vám budú*

zlorečiť a keď vás budú prenasledovať a lžive budú na vás hovoriť všetko zlé pre mňa“ (v. 11). Kto by to popieral, že blahoslavený je ten, komu Boh žehná? „*Požehnanie Pánovo činí bohatým a nepridružuje sa k nemu žiadne trápenie“* (Prísl. 10, 22). Boh ale žehná tým, ktorí sú svetom preklínaní pre ich spravodlivosť. „*Požehnanie Pána je nad hlavou spravodlivého“* (Prísl. 10, 6). „*Zlorečiť budú oni a ty požehnáš“* (Žalm 108, 28). A predsa, nemiluješ ty pochvaly a dôkazy priazne ľudskej? Či chceš byť radšej od Boha hanený? Alebo ti je neznámy výrok: „*Beda, keď ľudia o vás dobre budú mlúviť!*“ (Luk. 6, 26).

Desiata nedeľa po Sv. Duchu.

Tri vlastnosti mužov apoštolských.

1. „*Vy ste soľ zeme“* (Mat. 5, 13). Soľ je od svojej prirodzenosti tak ustrojená, že „žerie, páli, čistí, troví a suší“.¹) Muž teda apoštolského povolania, musí po-
najprv sám byť dokonalým na ceste o-

¹) Plin. 1. 31 c 7.

čistovania a musí prv i druhých na tejto ceste viesť, než by ich po ceste osvietenia a sjednotenia viedol. Čo tvrdíš teda ty o sebe? Jak ďaleko si už postúpil na tejto ceste? Či nemáš ešte väčšiu čiastku prekonávať?

2. „*Vy ste svetlo sveta*“ (v. 14). Druhý stupeň života apoštolského označuje sa menom „svetlo“ a rozumie sa pod tým cesta *osvietenia*, po ktorej muž apoštolský, čo do svojej osoby, dokonalý musí chodiť vo vykonávaní ctností, ktoré im život a učenie Kristovo pred oči predstavuje. Tým totižto, že je očištený, ešte nevyhovuje; on musí byť vo svojej osobe aj ozdobený a bohatý v ctnostiach, aby ich on skrz poučenie, pomocou rozptýlenia omylov a cestou rozhriatia srdca i druhým zdeliť mohol. Máš ty čo len jednu jedinú ctnosť v stupni dokonalom? Jak mnohé ti úpíne chýbajú! Ako sa snažíš, aby si si ich zadovážil? Ako používaš vlôh svojich, aby si osožil druhým? Alebo „*položíš sviecu svoju pod mericu?*“

3. „*Nemôže sa schovať mesto postavené na hore*“ (v. 14). Týmto sa myslí

cesta *sjednotenia sa s Bohom*. „Mesto je veľký počet občanov, ktorí sú sebestační, aby žili“. ¹⁾ Tak i dokonali, nakoľko sa jedine Boha pridŕžajú, stačia v úplnej miere sebe i druhým, aby šťastlive žili. Skúmajte sa, či i ty jedine v Bohu nachádzaš svoje vyhovenie? Či len jeho jediného sa pridŕžaš a na ziadon spôsob nie i tvorov? Či všetko len na neho vzťahuješ? Mimo neho nehľadáš ničoho?

Pondelok.

O dobrom príklade, ktorý cieľom slávy Božej dávať máme.

1. „*Tak nech svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky*“ (Mat. 5, 16). Nemôže sa všetko robiť v skrytosti; nemá sa ale všetko ani verejne diať; čo ale verejne robíš, to má byť nielen na oko, lež naozaj dobré, aby „*každý z vás sa ľúbil svojmu bližnému, k dobrému, na vzdelávanie*“ (Rim. 15, 2). Skúmajte *reči* svoje v obyčajnom

¹⁾ Arist 3. Pol.

živote, zvlášť v prítomnosti menších, ktorí sa tak ľahko učia od vyššieho. Sú reči tvoje snáď márnomyseľné, chvástavé a pod.? Skúmaj svoje *chovanie sa*, či je ono mravné; *skutky* svoje, či sa srovnávajú s prikázaniami a pravidlami?

2. „*Aby oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach*“. Tu predpisuje božský Spasiteľ *úmysel srdca*, ktorým ty verejne dobré skutky konať máš; po prvé totiž máš o to bedliť, aby si sa Pánu Bohu ľúbil; vtedy ale máš sa snažiť i o to, aby si sa pričínil k tomu, aby Boha, nakoľko ho čo pôvodcu dobra poznajú, i druhí chválili. Teda i *mlčky* môžeš slávu Božiu napomáhať. Robíš však újmu sláve Božej, jestli z hocijakého ohľadu na ľudí nekonáš verejne to dobré, čo by si snadno robiť mohol a i robiť mal. Práve preto skúmaj už raz úmysly svoje, či ony v skutku smerujú k sláve Božej a do budúcnosti urob to silné predsavzatie: „*Ja ale na Pána hľadeť chcem!*“ (Mich. 7, 17).

3. *Dajte si pozor, aby ste nekonali svojej spravodlivosti pred ľuďmi, že by*

vás videli!" (Mat. 6, 1). Božský Spasiteľ týmito slovami nás upozorňuje, aby sme sa nesháňali za márnou slávou. Najväčšej nespravedlivosti dopúšťa sa ten, kto spravедlivosť koná preto, aby ho videli; sebe privlastňuje totiž to, čo Pánu Bohu prináleží, proti vôli a príkazu jeho. Však predsa Boh jediný je *„Kráľ a Pán slávy“* (Žalm 23, 10). *„Kráľu však vekov nesmrteľnému, neviditeľnému, samému Bohu česť a sláva“* (1. Tim. 1, 17). Ty ničoho si nie schopný bez milosti Božej. Milosť Božia je to, čo *„spôsobuje vo vás i chcieť i konať dľa dobrej vôle“* (Fil. 2, 13). Výsledok dobrého skutku je sláva. Či teda chceš ty, ktorý si ničoho nevykonal, o všetku slávu okradnúť Boha, ktorý všetko urobil?

U t o r o k .

O presnom zachovávaní zákona.

1. *„Nemyslite si, že som prišiel zrušiť zákon... lež naplniť“* (Mat. 5, 17). Pred Kristom zákon ešte nebol doplnený, t. j. nebol dokonalý. On prišiel, aby

ho doplnil alebo k dokonalosti priviedol. On totižto rozkázal, aby sa dala zákonu duša, t. j. vnútorné smýšľanie. Mimo toho priložil ešte i rady. Nám ale k voľnému upotrebeniu prepustil svoje zásluhy, z ktorých plynie milosť k ľahšiemu splneniu zákona. Z tohoto môžeš vidieť, že za čo máš byť povďačný zákonodarcovi. Všimni si toho dobre, že to nestačí „*aby si nezrušil zákon*“, lež že je potrebné, aby si ho „*naplnil*“, t. j. aby si dokonale konal skutky prikázaniami a pravidlami predpísané!

2. „*Lebo veru povedám vám: jedna písmenka alebo jedna čiarka nepominie sa zo zákona, kým sa všetko nestane*“ (v. 18). Kristus nám svoj príklad predkladá. On čo najpresnejšie a do podrobnosti chcel zachovať celý zákon a to, čo v knihách prorokov o ňom písané bolo, tak, že prv „*sa pominie* nebo a zem“, než by on i to najmenšie nesplnil. Si aj ty tak presný v zachovávaní zákona Božieho a predpisov svojich predstavených? Vynasnažuj sa na každý pád, aby ani jedna písmenka zanedbaná nebola. Zaiste vykonáš niečo veľ-

kého, keď i o tie najmenšie veci starať sa budeš.

3. „*Kto teda naruší jedno z týchto najmenších prikázani . . . bude sa volať najmenším v kráľovstve nebeskom*“ (v. 19). Keď ti Spasiteľ predstavil už svoj príklad, dáva ti na vedomie, že čo požaduje on od teba; aby si totižto i tie najmenšie rozkazy a predpisy svojich predstavených zadržal. Žiadne zlo je nie tak maličké, aby ono ešte k horšiemu neviedlo. Dobre si zapamätaj, že božský Spasiteľ užíva tu slova „*rozviazať*“; týmto poukazuje na to, že všetky prikázania sú navzájom sviazané. Keď len jedno zrušíš, snadno prídeš k tomu, aby si i viaceré zrušil. Spasiteľ prikázania označuje čo „*najmenšie*“; *týmto chce* na ľahkosť ich zachovania poukázať. — Nechže toto i teba k tomu pohne, aby si si dal záležať i na tom najmenšom, lebo „*jestli pohrdaš malými vecmi*“, obávaj sa, že „*pomaly zhynieš!*“ (Sir. 19, 1).

S t r e d a .

O horlivosti v zachovávaní zákona.

1. „*Ak nebude vaša spravodlivosť hojnejšia, nežli zákonníkov a farizejov, nevojdete do kráľovstva nebeského*“ (Mat. 5, 20). Od kresťana láskavý Boh viac, vyššie a dokonalejšie veci žiada, než žiadal od Židov. Títo sa uspokojili so zovňajšou nádobou zákona; im išlo len o to, aby predpísaný skutok urobili alebo čo bolo zakázané, neurobili. Od nás sa ale *duša* skutku alebo *dobrý úmysel* žiada, pretože väčšie milosti dáva dobrotivý Boh. Z tohoto môžeš porozumeť, že pre tú istú príčinu viac sa žiada od jedného kňaza alebo rehoľníka než od druhých, čo vo svete žijú. Hani sa, jestli ťa mnohé svetské osoby prevýšia v ctnosti. Obávaj sa toho, že ti Boh odtiahne tie milosti, jestli nebudeš spoluúčinkovať s nimi. Usiluj sa o najlepšie milostné dary!

2. „*Počuli ste, že starým bolo povedané: Nezabiješ, a kto zabije, vinen bude súdu. No ja povedám vám, že každý, kto sa hnevá na svojho brata, vinen bude*

súdu“ (v. 21—22). Uvažuj, že v každom ohľade jak ďaleko dokonalejší je zákon milosti nad starý zákon. Lebo 1. keď starý zákon, súc vyneseny pre takých ľudí, ktorí v mravnom živote ešte ne- vyspelí boli, zakazoval len hrubšie priestupky, *zákon milosti zakazuje i tie najmenšie previnenia*. 2. Onen zákon ostal pri zovňajších veciach, tento siaha až do najvnútornejšieho života duše. 3. Za zachovanie starého zákona bola predbežne len časná odmena daná, za zachovanie nového ale sľubuje sa *odmena večná*. Ó, ďakuj za toto láskavému Bohu, že ťa on pre tento zákon zachoval. Neostaň stáť pri zovňajšej nádobe zákona, lež zachovaj jadro tohože!

3. „*Vy teda buďte dokonalí, jako i váš Otec nebeský je dokonalý*“ (v. 48). Otec nebeský je ale taký dokonalý, že v ňom je všetka dokonalosť a ani tá najmenšia nedokonalosť. Keďby si mal o to starosť, aby sa na tebe žiadnej nedokonalosti nenašlo, mal by si aj o to starosť, aby tá najväčšia dokonalosť bola v tebe. Mal by si totiž o to starosť, aby si *Pána Boha miloval nadovšetko*; — totiž práve

v tom pozostáva najväčšia dokonalosť; a aby *ta on miloval*, — lebo to je tá najväčšia blaženosť. Lebo čím menej ty sám zo seba, t. j. z tvojej nedokonalosti skutku niektorému primiešaš, tým čistejšia je láska, s ktorou skutok ten prekonávaš. Dokonalosť a blaženosť svoju máš teda vo svojich rukách. Lež koľkú nedokonalosť musíš ešte složiť!

Štvrtok.

O odstránení pohoršenia.

1. „*Jestli ta tvoje pravé oko pohoršuje, vylúp ho a odhoď od seba*“ (Mat. 5, 29). Sv. Chrysostomus pod „okom“ rozumie predstavených, ktorí majú vyššiu úctu a moc. Títo ti môžu byť k pohoršeniu, keďby si sa ľudskými ohľadmi dal proti nim viesť; keďby si si to za príklad bral, jestli oni niečo proti rehoľným predpisom alebo proti im daným pravidlám robia, alebo keďby si ty k vôli nim nejaké prikázanie prestúpil. Skúmaj sa, ako si sa v tomto ohľade zadržal. Vylúp toto „oko“, t. j. usmrf túto zvrhlú náklonnosť! Všímaj si väčš-

mi svojich pravidiel a predpisov od Boha ti daných, než oného nie práve dobrehého príkladu od púheho človeka pochádzajúceho. Jestli si ale sám nie v stave pohoršenie to odstrániť, tak ohlás to tomu, komu to sdeliť máš, a ten bude ti už vedieť pomôcť.

2. „*A jestli ťa pohoršuje tvoja pravá ruka, odtni ju a odhoď od seba*“ (v. 30). Pod „rukou“ rozumieť treba príbuzných a priateľov, ku ktorým obyčajne väčšiu lásku a prítulnosť mávame. Ku pohoršeniu môžu ti títo byť skrze príliš veľkú dôvernosť, alebo skrze zvláštne, všetkých ostatných vylučujúce priateľstvo, skrze pričasté návštevy, príliš dlhé návštevy alebo snád i líškania. Týmto totiž duch tvoj čím ďalej tým väčšmi zmalátnie a ochladne v láske Božej. „Odti“ tento pričastý styk, tieto zábavy atď., a zaoberaj sa viac s dobrotvým Bohom!

3. „*A jestliže tvoja noha ťa poňoršuje, odtni ju*“ (Marek 9, 44). „Noha“ tu znamená takých, ktorý pod tebou stoja, telesné alebo duchovné deti, žiakov a podriadených. Títo sú ti k pohoršeniu, je-

stli im z príliš veľkej príitlnosti viac po-
voľuješ, než čo je správne. Keďby si
ich chyby bez trestu nechával, keďby
si im neoprávnene prednosť dával, čím
urážaš druhých, keďby si sa s nimi da-
romným spôsobom zabával atď. Uznaj-
že, aká je nebezpečná takáto príitlnosť,
keďže sa ona zväčša ruškom nábožno-
sti zakrýva, tak, že sotva býva poznaná
— až kým ty nezahynieš. K tomu ešte
pripomenúť treba, že takto ty môžeš
byť príčinou záhuby *druhého*, koho duša
bude sa z rúk tvojich požadovať.

Piatok.

O láske nepriateľa.

1. „*No ja povedám vám: Milujte svo-
jích nepriateľov*“ (Mat. 5, 44). Kto to
hovorí? Ten, „*ktorý prv miloval nás*“
(1. Ján 4, 19), a ktorý nás, „*keď sme
ešte jeho nepriatelia boli*“, skrze smrť
svoju s Bohom smieril. (Rim. 5, 10). Roz-
mysli si len, že nepriateľ tvoj je tvor
Boží, práve tak ako i ty; on je bratom
tvojim, keď Boha otcom máš; on je
s tebou k tomu istému cieľu a účelu po-

volaný, tou istou krvou vykúpený. Miluj ho pre seba samého, lebo však ti je prospešný a nápomocný k tvojej večnej sláve; keď mu totižto odpustíš, i tebe odpustí dobrotivý Boh. Keď ho ty ale nenávidíš, komu inému škodíš vtedy, len svojej vlastnej duši! Lebo však práve táto nenávisť je o mnoho väčšie zlo pre teba než oné, čo tebe on urobil. Miluj nepriateľov svojich, a milovať ňa bude Boh!

2. *„Dobre čiňte tým, ktorí vás nenávidia a modlite sa za takých, ktorí vás prenasledujú a osočujú“*. K láske v srdci prebývajúcej musí sa ešte pripojiť láska *na ústach* a láska *v skutkoch*. Nie je ešte dosť, keď sa zdržujeme nenávisťou. Spasiteľ nám rozkazuje, aby sme aj *milovali*. Láska je ale nie ledabolou náklonnosťou; láska sa v *skutkoch* ukazuje. Ako sa chováš ty voči tomu, kto ňu nenávidí, kto ňu osočuje? Či sa mu neodplácaš zlým za zlé? Čo vyprávaš o ňom? Robíš tak, ako sv. Pavel, ktorý hovorí: *„Zlorečia nám, a dobrorečíme!“* (I. Kor. 4, 12). Nasleduješ Spasiteľa,

ktorý sa modlil za tých, ktorí ho na kríž pribili?

3. „*Aby ste boli dieťkami vášho Otca, ktorý je na nebesiach*“ (v. 45). Všimni si toho, že aký zisk tebe láska k nepriateľovi prináša. Chceš teda byť dieťaťom Božím? Tu máš k tomu cestu pripravenú: „*Miluj nepriateľov svojich!*“ Z čoho iného môžeš poznať, že si synom Božím, — hovorí sv. Chrysostomus — než z toho, keď si podobný Pánu Bohu? Či on ale „*nedáva vychádzať slnku svojmu ponad dobrých i zlých?*“ Neudržiuje ňa on, kým ho ty urážaš? Či ti neodpúšťa tak často hriechy tvoje?

S o b o t a.

Priprava k modlitbe. Prvá prosba.

1. „*Ale ty, keď sa budeš modliť, vojdí do svojej izby, zatvor dvere a modli sa k svojmu Otcovi v skrytosti*“ (Mat. 6, 6). Aby sa človek dobre mohol modliť, musí sa odtrhnúť od hluku sveta, tak dľa tela aka i dľa duše. Predmety zo-
vňajšieho sveta vplývajú na smysly duše, smysly ale sú oknami duše; jestli

sú otvorené, každý vánok vnikne do duše. Len v *samote* mlúvi Boh k srdcu. Tak sa utiahol, keď sa chceš modliť, i láskavý Spasiteľ na horu. Ešte väčšmi sa ale odtiahni od *vnutorného hluku duše!* Jedna jediná vzbudená náruživosť stačí, aby nepripustila v srdci tvojom myšlienky na Boha. Z tohoto môžeš uzatvárať, že odkiaľ je to, že tak málo osohu mávaš z modlitieb svojich. Je to odtiaľ, že smysly a hnutia duše svojej nedržíš na úzde. Aby si ale pri modlitbách svojich mohol byť v tejto nálade, musíš sa priúčať posbieranosti tejto mimo doby modlitby.

2. „*Vy sa teda takto budete modlievať: Otče náš, ktorý si na nebesiach*“ (v. 9). Takto máš započatť modlitbu svoju, aby si sa na to upozornil, že ku komu sa modlíš, totiž k „*Otcovi*“. Koľká úcta, koľká dôvera, koľká láska má teda modlitbu tvoju sprevádzať! Či by ti ale láskavý Boh nemohol oprávnene výčitky robiť: „*Jestliže som ja Otcom vašim, kdeže je česť moja?*“ (Mal. 1, 6). Čo za nehodné dieťa si ty, ktorý veľkého Boha máš Otcom! Buď teda ponížený a

skrúšený! — Otče „*náš*“! Dľa tohoto sme my všetci jeho dietkami, teda sme potom všetci bratmi medzi sebou; preto musíš všetkých milovať. Dar, ktorý ty na oltár nesieš, nie je milý Pánu Bohu bez tejto lásky. — „*Ktorý si*“, hovoríme ďalej. Áno, o Bože, „Ty si“ a to ty *sám* si vo vlastnom smysle. Z tohoto môžeš si, drahý kresťane, uvážiť, že koľkou úctou sa ty voči Pánu Bohu chovať máš. — Ktorý si „*na nebesiach*“. Ako horlive a zbožne sa musíš teda modliť, keďže modlitba tvoja až k nebesiam má preniknúť! Pri všetkých svojich modlitbách máš jedine len to pred očami mať, čo je „v nebesiach“, aby si neprosil veci zemské. Skúmaj sa ohľadom všetkých týchto bodov a rob do budúcnosti primerané predsavzatia!

3. „*Posväť sa meno tvoje*“. Toto prvé medzi všetkými vecmi, čo si žiadať a prosiť máme: aby láskavého Boha všetci poznali, ctili a aby jedine jemu slúžili, aby bola cenená jeho svätosť, aby všetci milovali jeho láskavosť, báli sa jeho spravodlivosti a aby sa každý tvor podrobil jeho moci. A toto je i ten cieľ,

na ktorý my všetko bez výnimky namierovať musíme. Či ale neprosíš ty len slovami, keďže to potom odvoláš skutkami pýchy? O čo prosíš, keďže sa sám seba tak vysoko ceníš a chceš, aby ťa i druhí tak cenili? — „*Nie nám, Pane, nie nám, ale svojmu menu daj slávu!*“ (Žalm 113, 9).

Nedeľa jedenásta po Sv. Duchu.

Druhá a tretia prosba.

1. „*Priď kráľovstvo tvoje!*“ (Mat. 6, 10). Prosíš, buď aby Boh v *tebe* kráľoval dľa slov Pánových: „*Kráľovstvo Božie je vo vás*“ (Luk. 17, 21.), alebo, aby on na celom svete kráľoval: „*Lebo Pánovo je kráľovstvo, a on panovať bude nad národami*“ (Žalm 21, 29). Alebo prosbou touto prosíš o kráľovstvo Božie v pravom smysle, o kráľovstvo v blazenej večnosti, ktoré sa ale len blahoslavenou smrťou obsiahnuť môže. Týmto dávaš ihneď na javo, že si už pripravený a že ničoho niet viac, čo by ťa na svete zdržalo v stave bolo. Či si v skutku takto naladený v srdci svojom?

Alebo si snáď zahrávaš so sebou a s do-
 brotívm Bohom? Nezdržuje ťa tu lá-
 ska k životu? Alebo snáď prítulnosť a
 náklonnosť k veciam zemským? Skú-
 majže sa! Čo by si povedal, keďby ti
 Boh riekol: V tomto okamihu musíš zo-
 mŕeť! Čo si si myslel, keďby ti bolo
 určené: v tomto okamihu musíš všetko
 opustiť!

2. „*Buď vôľa tvoja*“. Čo je žiaducnej-
 šie a oprávnennejšie, než toto? Vôľa Bo-
 žia musí byť smernicou našej vôle. Je
 to zneužitie našej vôle, keď sa ona
 s božskou vôľou nesrovnáva. On je na-
 ším Pánom a Otcom: „*Všetko, čokoľvek*
prikáže Pán, náš Kráľ, radi učiníme slu-
žobníci tvoji“ (2. Kráľ. 15, 15). „*Všetko,*
čo si mi prikázal, učiním, Otče!“ (Tob.
 5, 11). Či to teda i konáš, čo ústami ho-
 voríš? Plníš-li neobmedzenú vôľu Božiu,
 ktorú ti on skrze svoj zákon a predpis
 na vedomie dal? Plníš-li jeho svätú vô-
 ľu i v tom všetkom, čo ti on síce nie
 prísne rozkazuje, o čom ale vieš, že sa
 mu to ľúbi? Alebo či snáď žiješ radšej
 dľa svojej vôle a chuti a dľa náklonno-
 sti náruživosti svojich?

3. „*Jako na nebi tak i na zemi*“. Týmito slovami prosíš láskavého Boha, aby sa jeho svätá vôľa práve tak plnila „*na zemi*“, ako sa stáva zo stránky blahoslavených „*na nebi*“. A prečo by ona mala byť menej plnená nami? Či máme snáď preto, že sme slobodní, mať „*slobodu za zásteru zlosti*?“ (1. Peter 2, 16). Ako sa ale plní vôľa Božia na nebi? Z čistej lásky k Bohu, čo najochotnejšie, vo všetkých veciach, bez všetkej výhovorky a protimluvy. Či nachádzaš všetko toto u seba? Ako sa chováš, keď ti láskavý Boh skrze predstavených tvojich prikazuje veci, ktoré sú ťažké a smyselnosti tvojej protivné? Ó, nebožiacu, jak málo berieš ty ohľad na vôľu Božiu!

Pondelok.

Štvrtá a pята prosba.

1. „*Chlieb náš vzdajši daj nám dnes*“ (Mat. 6, 11). Prosíš o pokrm pre telo a dušu, tak ako *žobrák pred dverami božskej milosti*. Prosíš o *chlieb pre telo*, nie o zbytočný pokrm, nie o vyberané

jedlá, tak, že „*keď máme pokrm a odev, budme s tým spokojní*“ (1. Tim. 6, 8). Keď teda prosíš, uspokojíš sa vtedy s jednoduchým a miernym pokrmom; v páde, že by bolo pokrmu toho niekedy i menej, nezabudneš na to, že ho čo žobrák dostávaš z ruky Božej. Pre *dušu* ale prosíš buďto o slovo Božie, „*na ktorom človek žije*“ (Mat. 4, 4), alebo o sv. prijímanie, ktoré si ty aspoň duševne prijať žiadaš, jestli k nemu dnes skutočne pristúpiť nemôžeš. „Ži teda tak, aby si bol hodným každodenne prijímať!“

2. „*A odpusť nám naše viny*“ (v. 12). Koľkej viny si sa stal účastníkom pred Bohom? 1. „*So všetkým, čím si, dlhuješ tomu, od koho všetko máš*“.¹⁾ 2. *Darmi prírody a milosti* dlhuješ láskavému Bohu. Jaký nevďačný si ty, keď ich ty k jeho obrazeniu zneužiješ, keďže ti ich on k tomu cieľu dal, aby si ho mohol milovať! 3. *Hriechy* sú hroznou dlžobou, ktorú ty len zásluhami Ježiša Krista splatiť môžeš. Uznaj, že si hriešni-

¹⁾ Sv. Bernát

kom a uponížiš sa; vëdz ale aj to, že Boh je milosrdný a povzbud' sa k dôvere! Jestli ty ale „*dnes*“ prosíš o odpustenie, tak varuj sa, aby si „*dnes*“ novú dlžobu nadobudol!

3. „*Jako i my odpúšťame našim vinníkom.*“ Týmto ty kladieš podmienku, pod ktorou ty od dobrotivého Boha chceš obdržať odpustenie: pros totižto, aby ti len vtedy odpustil, keď ty odpustiš svojmu spolubližnému. „*Keď totiž odpustíte ľuďom ich hriechy, i vás otec nebeský odpustí vám*“ (Mat. 6, 14). Všimni si tejto dobrotivosti Božej! Do rúk tvojich, poznamenáva sv. Chrysostomus, skladá tvoj budúci súd. Láskavý Boh ale odpustí *ihneď*, akonáhle sa o to prosíš; *On ide prosiacemu v ústrety so svojou pomocnou milosťou; dokonale odpustí vždy, koľkokol'vek* razy sa o to požiada. Odpúšťaš i ty na tento spôsob? Odpustiš *ihneď na mieste*? Alebo zapadne slnko nad hnevom tvojim? Či ideš v ústrety tomu, čo ťa urazil, tým, že ho priateľsky oslovíš? Či odpustiš vždy a v *každom páde*, kedykoľvek ťa urazí? A či snáď hovoríš: On mi to nie raz, lež častejšie

už urobil? Odpustíš mu *celkom*, alebo riekaš: Nenávisť oproti nemu neprechovávam, ale ja už raz nemôžem byť k nemu priateľským?

U t o r o k .

Šiesta a siedma prosba.

1. „*A neuvod' nás v pokušenie*“ (Mat. 8, 13). Keď si Pána Boha prosil, aby ti odpustil hriechy tvoje, pros ho teraz ešte, aby ťa od novších zachránil. Ty si človek krehký, mocnými nepriateľmi si obkľúčený a stále bývaš náruživosťami svojimi znepokojovaný. Ty sám o sebe neporadiš s nimi: prosíš teda o pomoc, aby si im vzdorovať mohol. Rozmysli si, že aké pokušenia máš a jak nebezpečné sú tieže a hľad' si zadovážiť prostriedky, pomocou ktorých im vzdorovať môžeš. V milosti nepochybuj! Boh *neodoprie jej tomu, kto čini toľko, koľko vystane od sily jeho*. Dobre si však zapamätaj, že ty sám musíš všetko robiť, čo len môžeš!

2. „*A neuvod' nás v pokušenie*.“ Prosbou touto nežiadaš si, aby si bol spro-

stený všetkého pokušenia, lež prosíš láskavého Boha len o to, aby nedopustil, žeby si nimi premožený bol. Často je to dobre pokúšaným byť, lebo to zveľaďuje našu zásluhu, podporuje poníženosť a dôveru v Boha. Pokušením premoženým alebo nepremoženým byť, je úplne tvojemu voľnému výberu ponechané. Posmech však robíš z Pána Boha svojho, jestli prosíš, aby ťa neuviedol v pokušenie, a ty dobrovoľne sa mu vystavuješ: práve tak, ako keďby sa kto do rieky hodil a dobrotivého Boha by prosil, žeby nedopustil, aby sa zamáčal. Neprosíš teda vážne, jestli sa nezdržuješ toho, čo ťa k tomu pobáda, aby si privolil pokušeniu.

3. „*Ale zbav nás od zlého.*“ Ponevác Spasiteľ nespomína tu žiadneho zvláštneho zla, rozumie tu *každé* zlo, nakoľko sa ono spáse našej protiví, či je to už zlo tela alebo zlo duše. Ačkoľvek totižto telesné neduhy samy v sebe nie sú v pravom smysle slova vzaté zlá, predsa však následkom krehkosti našej protivia sa spáse našej. Hľadže, aby si svojou lenivosťou alebo ľahostajnosťou vskutku ne-

odporovať tomu, o čo prosíš. Môžbyť, že chceš a predsa nechceš: si leňoch. Odkladáš snád' svoje potešenie zo dňa na deň alebo si snád' nemožnosť toho predstavuješ? Alebo snád' hovoríš: „*Lev je vonku*“ (Prísl. 22, 13.), následkom čoho sa bojíš k skutku prikročiť a ruku na pluh položiť?

S t r e d a .

Neshromažďujte si pokladov na zemi, lež v nebi.

1. „*Neshromažďujte si pokladov na zemi*“ (Mat. 6, 19.), — t. j. „*Nemilujte svet!*“ (I. Ján 2, 15). Platí toto o žiadostivosti očí a žiadosti tela a o pýche života. A prečo si nemáme žiadnych takýchto pokladov shromažďovať? Lebo smrť ich ako „*moľ pokazí*“ a „*ako kmín pokradne*“. Uváž si, že sa my od prítomných statkov musíme odlúčiť, aby sme lásku svoju budúcim statkom venovať mohli. Večné ale preto nemiluješ ešte vytrvale, pretože srdce príliš lnie ku časným statkom. Keďby ešte „*tejto noci požiadali od teba dušu tvoju*“ — čieže to

potom všetko *bude*", v čom teraz jedinú svoju radosť máš? (Luk. 12, 20). Čo ti to bude osožiť? Áno, jak veľmi ti to bude škodiť!

2. „*Ale shromažďujte si poklady v nebi*“ (v. 20). Tam je vlasť tvoja, tam musíš putovať. Lež na veky odtiaľ vypudený budeš, jestli žiadnych „*pokladov*“ vopred nepošleš. Poklad sa nie tam v nebesách má nadobudnúť, lež tu na zemi musí sa nashromažďovať a vopred sa ta musí poslať, aby nás tam čakal a aby sme tam z neho pôžitok mali. Avšak nie len málo máme ta poslať: nie, to musí byť „*poklad*“, t. j. mnohé a cenné veci. Z tohoto môžeš nasledovné pravidlá dôvodiť: 1. Neslobodno nechať bez využitia ubehnúť času a príležitosti činenia dobého; 2. človek si musí dať na tom záležať, aby konal znamenité a vznešené skutky ctností.

3. „*Lebo kde je tvoj poklad, tam je i tvoje srdce*“ (v. 21). Čo si človek cení, to i miluje, k tomu prilnie i srdce jeho, lebo láska ide za cenením. Milujúci ale do istej miery stane sa jedno s tým, čo miluje; miluješ-li *zem*, budeš *zem-*

ským, miluješ-li nebo, staneš sa nebeským, miluješ-li Boha, budeš božským. Ó, nešťastný človeče, jestli sa odhodláš srdce svoje k zemi obrátiť! Ó, blázne, jestli lásku, za cenu ktorej sa Boh jedine a výlučne môže nadobudnúť, rozmrháš za tým cieľom, aby si si zemskeho blata nakúpil! To ty i nahliadneš a predsa ešte vždy priputávaš srdce svoje k tvorom!

S t v r t o k .

Jasné a pokazené oko.

1. „*Svieteľňou tvojmu telu je tvoje oko*“ (Mat. 6, 22). Dľa mnohých vykladateľov Písma pod „okom“ treba *predstaveného* rozumieť. Ako totiž oko riadi chod a ostatné pohyby tela, tak vedie teba tvoj predstavený. Vedenie oka nasledujú údy ako nasleduješ ty vedenie svojho predstaveného? Oko neupotrebuje voči údom žiadnych rozkazov, žiadneho násilia alebo vyhrážania, a predsa ho nasledujú. Predstavený ti je od Boha za oko daný. Ver to silne, že on poznáva správne, ty ale si náruživosťami svojimi

zaslepený. Nasleduj teda Jeňo pokyny!

2. „*Ak bude tvoje oko prosté, celé tvoje telo bude svetlé.*“ Dľa sv. Chrysostomusa rozumie sa pod „okom“ i *rozum*. Tento musí byť „*prostý*“, t. j. nesmie byť zatemnený, nesmie byť nakazený bludnými zásadami, ktoré mu telo a svet ponúkajú. Len vtedy všetky naše skutky budú svetlé a bohumilé. Rozumom je totižto vedená naša vôľa. Skúmaj teda, že aké zásady máš ty: či sú jasné a jednoduché a či jedine a výlučne len na Boha smerujú, alebo či sú dvojité a či smerujú i na Boha i na tvoj vlastný prospech? Snaž sa, aby si si rozum vyzbrojil zásadami čistými, pradiivými a aby si ho nepripútal k zásadám tela a sveta!

• 3. „*Lež ak tvoje oko bude nanič, celé tvoje telo bude temné*“ (v. 23). Dľa sv. Augustína znamená „*oko*“ *úmysel pri našich skutkoch*. Úmysel tento je vždy zlý, kedykoľvek na niečo iné, než na láskavého Boha smeruje. Zaiste je ten zlým služobníkom, ktorý odoprie službu pánovi svojmu a niekomu inému slúži; o veľa horší je ale ten, ktorý nepriateľo-

vi pána svojho slúži. Toto činiš predsa ty, kedykoľvek márnosti máš pred obličajom a viac hľadiš na svoj prospech, než na slávu Božiu. Uvažuj teda o nutnosti a prospešnosti čistého úmyslu. Postaraj sa o to, aby v tomto ohľade oko tvoje bolo „*prosté*“ a aby jedine na Boha a to k vôli Bohu smerovalo!

Piatok.

Nemožno dvom pánom slúžiť.

1. „*Nikto nemôže slúžiť dvom pánom*“ (Mat. 6, 24). Dvaja páni rozkazujú totižto rozdielné a práve protivné veci. Ty máš dvoch pánov; ten jeden má moc správnu, druhý však osvojenú: prvý je totiž Boh, druhý ale je proti Bohu sa stavajúca smyselnosť. Nešťastlivý človeče, ktorý toho jedného, hoci ti je nie pánom, iba len tyranom, predsa trpíš, a to ešte takého, ktorý ťa stále tlačí a mučí! Lež ty si ešte o veľa nešťastlivejší, lebo ho celkom zo slobodnej vôle trpíš. Voľ si už raz, komu chceš slúžiť! Čo probuješ obom slúžiť, keďže to nik nemôže? Prehovor teda k

Bohu: „*Služobníkom tvojim som!*“ (Žalm 118, 24).

2. „*Lebo buďto jedného bude nenávidieť a druhého milovať*“. Príčina, prečo nemožno súčasne obom pánom slúžiť, väzí v tom, že navzájom sebe sa protiviace veci rozkazujú; jeden to, čo milujeme, druhý zasa, čo nenávidíme. Kto by vedel súčasne obidvoch poslúchať, keďže takéto protivné rozkazy vydávajú? Čo rozkazuje totiž láskavý Boh? Prikazuje, aby sme smýselnosť potláčali, náruživosti vzdili atď. Čo rozkazuje napriek tomu smýselnosť? Vyzýva nás, aby sme si všetko povolili, v tvoroch radosť svoju hľadali a pod. Nemôžeš teda obom slúžiť. Tak potom klaňaj sa svojmu zákonitému Pánovi, jemu sa zasväť: a „*žiadosť tvoja bude pod tebou*“ a „*ty panovať budeš nad ňou*“ (1. Mojž. 4, 7).

3. „*Buďto na jedného bude držať a druhým bude pohŕdať*“. Druhú príčinu, prečo nemôžeš súčasne dvom pánom slúžiť, v sebe nájdeš. Nemôžeš totiž v jednom čase jedno a to isté chcieť a nechcieť. To by si ale musel robiť, keďby si obidvom slúžil. Nesmel by si chcieť

slúžiť svojim náruživosťam, lebo to jeden tak káže, a súčasne by si musel chcieť im slúžiť, ponevác to tak káže ten druhý pán. Jedného alebo druhého z oboch musíš sa teda zrieknuť. Voľ si, komu chceš slúžiť. Už i mená týchto dvoch pánov stačia, že sa ľahko môžeš rozhodnúť.

S o b o t a.

**Musíme odložiť prehnanú starosť
o dočasné a hľadať kráľovstvo
Božie.**

1. „*Preto povedám vám: nebuďte ustarostení o svoj život, čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa budete odievat'*“ (Mat. 6, 25). Božský Spasiteľ zakazuje tu premrštenú starostlivosť o telo a o potreby tohože. Starostlivosť tá je totiž 1. práve tak daromná, ako keďby niekto chcel *pridať jeden lodek k svojej postave* (v. 27); 2., lebo príliš veľká starostlivosť o telo znemožňuje starosť o dušu, o ktorú sa predsa len najviac musíme starať. „*Či duša nie je viac než jedlo?*“ (v. 25). Prečo si teda tak veľmi ustarostený o

svoje miesto, o svoj úrad a o svoje pohodlie? Čím väčšmi sa ohľadom týchto vecí trápiš a znepokojuješ, tým menej sa staráš o svoju dušu. A jak maličká je tvoja starosť o ňu! A predsa uváž si to raz, o koľko cennejšia je tvoja duša!

2. „*Vie totižto váš Otec, že všetko toto potrebujete*“ (v. 32). Týmito slovami upozorňuje nás Kristus, aby sme starosť o tieto veci nechali na láskavého Boha, ktorý krmí vtáčkov a šatí ľalie. On pozná totiž všetky naše potreby, nie snád' rozmýšľaním nad nimi, lež následkom otcovskej svojej prozreteľnosti. Úzkostlivá tvoja starosť, že by to snád' prospešnejšie bolo tvojmu zdraviu, keďby si tu alebo tam žil, keďby si neprevzal ten alebo onen úrad, je len dôkazom tvojej nedôvery v Boha. „*Či nevyhľadávajú toto všetko pohani*“ (v. 32), ktorí nemajú viery? Vrhni sa teda do „*lona*“ prozreteľnosti Božej, „*lebo on má starosť o vás*“ (1. Per. 5, 7).

3. *Hľadajte teda najprv kráľovstvo Božie a jeho spravodlivosť: a toto všetko sa vám pridá*“ (v. 33). Kráľovstvo Božie je jeho sláva a naša blaženosť. Pod

„spravedlivosťou“ rozumia sa ale tie prostriedky, ktorých pri tom použij musíme. Na toto musí byť teda namierená naša hlavná starosť, lebo ináč inej starosti sa dáva prednosť pred starostlivosťou o kráľovstvo Božie. Jestli ale túto starosť do úzadia odtíškaš, vtedy kráľovstva Božieho iste nikdy neobsiahneš. Nemôžeš sa totiž ľúbiť dobrotivému Bohu, jestli to nižšie ceníš, čo on vysoko cení prikazuje. A následkom toho je potom, že on svoje milosti od teba odtiahne. A potom i ty sám najviac sa staráš o to, čo ty sám najvyššie ceníš. Keď teda niečo u teba má väčšiu cenu než kráľovstvo nebeské, vtedy tomu venuješ svoju námahu a starostlivosť. Či je to ale nie bláznivosťou, niečomu inému dávať prednosť pred slávou Božou a pred nebom? Nechže ti je prvou starosťou to, čo ti Ježiš ukladá. Majže oko svoje namierené na cieľ a účel, pre ktorý si stvorený a neustávajú používať prostriedkov, ktoré ťa k nemu privádzajú.

Dvanásta nedeľa po Sv. Duchu.

Vyhýbanie opovážlivému posudzovaniu.

1. „*Nesúďte, aby ste neboli súdení*“ (Mat. 7, 1). Pán Boh ťa neustanovil sudcom, lež spoločníkom tvojich spolubližných. „*Otec všetok súd oddal Synovi*“ (Ján 5, 22). Keď teda človek súdi, osvojuje si sudcovstvo Syna Božieho. *Spravodlivosť* požaduje, aby sa za dobrého považoval ten, o kom nie je dokázané, že je zlým. *Láska* prizvukuje, aby sa, nakoľko možno, všetko na dobré vykladalo. Z toho vidíš, že jak veľmi sa hreší opovážlivým posudzovaním. Skúmaj sa raz, či si aj ty neosvojuješ súd Boží. O mnoho lepšie by si robil, keby si sám seba súdil, aby si nebol súdený.

2. „*Lebo jakým súdom budete súdiť, (takým) budete súdení*“ (v. 2). To je trest pre tých, ktorí opovážlive posudzujú. Boh spravodlivým rozsudkom pripustí, aby takí podobným spôsobom boli od druhých posúdení; ba, aby takrečeno do tých istých chýb upadli, ktoré o druhých vymysleli. „*Ty prečo súdiš*

svojho brata...? Všetci budeme stáť pred súdnou stolicou Kristovou!" (Rim. 14, 10). A tým prísnejšie budeme súdení, čím prísnejšie sme súdili my spolubližného. „*Nemôžeš sa vyhovoriť, ó človeče, každý, ktorý súdiš*" (Rim. 2, 11). Či môže byť niečo hroznejšieho? Obávaj sa teda súdu Božieho, a keďže „*každý z nás za seba bude počť vydávať Bohu*" (Rim. 14, 12), maj preto predovšetkým o to starosť, aby si svoje veci do poriadku uviedol!

3. „*Pokrytče, vyťahni najprv brvno zo svojho oka a potom hľad vyťahnuť smeľku z oka svojho brata*" (v. 5). Tu, hľa, máš prostriedok k vyhnutiu opovážlivému posudzovaniu: pozri si na svoje vlastné chyby. Keď si ich dobre uvážiš, tak zistíš, že sú väčšie, než chyby iných. „*Ako si môžeš zasadnúť k súdu nad hriechami iných*", hovorí sv. Ambróz,¹⁾ „*keďže si ty svojich vlastných hriechov povedomý?*" Jestli je to skutočne *dobré*, čo za zlé vyhlasuješ, vtedy uznaj, že jak veľká je potom tvoja zlosť; je-li to po-

¹⁾ In Ps. 118.

Jestli je to ale zjavne *zlé*, vtedy osprachybné, prečo to vtedy na *zlé* vykladáš? vedľňuj aspoň úmysel, keď už skutku ospravedlniť nemôžeš. Mysli si, že sa to z nevedomosti, z prehliadnutia alebo následkom nejakej nešťastnej náhody stalo!¹⁾

P o n d e l o k .

Ježiš povzbudzuje k modlitbe.

1. „*Pýtajte, a dá sa vám; hľadajte a nájdete; klopte a otvorí sa vám*“ (Mat. 7, 7). Modlitba je prostriedkom obsiahnutia milosti božej a večného blahoslavenstva. Potrebuješ ty milosti? „*Pýtaj*“ si ju skrze poníženú modlitbu; „*hľadaj*“ ju s primeranými prostriedkami, ktoré sú s modlitbou spojené; „*klopaj*“ vytrvanlive a stále! Skúmaj seba, že ako je tvoja modlitba usporiadaná. Je ponížená? Či pochádza z poznania svojej vlastnej biedy? — „*Hľadáš*“—li na tento spôsob? Prosíš snáď o poníženosť, nechceš ale žiadneho poníženia; prosíš o chu-

¹⁾ S. Bern. serm. 4 in. Cant.

dobu, nechceš ale žiadneho nedostatku trpeť, prosíš o trpezlivosť, nechceš ale žiadnej boľasti pocítiť, atď. To ale práve toľko znamená, ako jedno a to isté chceť a nechceť, o niečo prosiť a to odmietnuť. Poznaj svoju hlúposť. Pros o odpustenie a učiň silné predsavzatie, že zachováš slovo proroka: „*Jestli hľadáte, vtedy hľadajte* (úprimne); navráťte sa a príďte!“ (Iz. 21, 12).

2. „*Lebo každý, kto pýta, dostane; a kto hľadá, nájde; a klopajúcemu sa otvorí*“ (v. 8). Toto je účinok modlitby: a ten je istý a neomylný, lebo Boh to tak prisľúbil. Ver a dúfaj! Pros, ale len s dobre sporiadanou vôľou, t. j. ty musíš chceť, čo Boh chce: lebo jestli ty niečo inšie chceš, podobáš sa nemocnému, ktorý si žiada veci škodlivé. „*O čokoľvek budeme prosiť podľa jeho vôle, vyslyší nás*“ (I. Ján 5, 14). Vždy budeš teda vyslyšaný, či ti už dobrotivý Boh dá, o čo prosíš, alebo či ťa odmietne. Jestli ti nedá, o čo si ho prosil, dá ti niečo iné rovnocenné, čo ti väčší osoh prinesie. Snáď si ty na tento spôsob neprosil, lež snáď si chcel, aby sa vôľa Bo-

žia dľa tvojej riadila, na miesto toho, že by si bol svoju vôľu Božskej podriadil. To je veľký omyl: to je nie dôvera, to je opovážlivosť.

3. „*Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dobré dary dávať svojim deťom, čím viacej váš Otec, ktorý je na nebesách, dá dobré veci tým, ktorí ho prosia*“ (v. 11). Týmito slovami dáva nám Spasiteľ na srozumenie, že jak veľká je dobrota Božia k nám, a že jak veľmi je nám Otec nebeský v láske oddaný: to sa zaiste nie málo pričíní k tomu, aby posilnilo našu dôveru. On nás prijal za svoje detky a seba učinil Otcom. Ako Boh a ako Otec vie, môže a chce to, čo je nám osožné. Niečo inšieho nemôže ani chcieť, čo by sme ho k tomu hneď nútili. Či to už tisíc razy na tebe nedokázal? Ó, jak mnoho máš tomuto tak dobrému Bohu ďakovať! S jak veľkou dôverou chceš sa v budúcnosti voči nemu chovať?

U t o r o k .

Úzka a priestranná cesta.

1. „*Široká je brána a priestranná ces-*

ta, ktorá vedie do zahynutia“ (Mat. 7, 13). Dokiaľ človek tu na zemi žije, je na ceste k cieľu. Lež jak mnohí poblúdia na tejto ceste! Ó, večne nešťastliví! „Je cesta, ktorá sa zdá človekovi spravедlivá, ale koniec jej privádza k smrti“ (Prísl. 14, 12). Priestranná cesta je tá, ktorá není súžená zákonom Božím a rozumom a len pre smyselnosť je otvorená. Ó, jak „mnoho je tých, ktorí chodia ňou“! Ó, duša moja, jak dlho si ty už po ceste tejto chodila? Nože sa vráť už raz z tejto blúdnej cesty: obmedzuj žiadosti svoje hranicami zákona a rozumu a daj-že pozor, ponevác cesta žiadostí tvojich, po ktorej ty chodíš, vedie do zahynutia“.

2. *„Aká tesná je brána a úzka cesta, ktorá vedie do života, a málo je tých, ktorí ju nachádzajú“ (v. 14). Cesta do neba je úzka, ponevác nepripustí všetko, čo sa komu ľúbi, lež len to, čo je dovolené. Po tejto ceste nemôžeš chodiť s ťažnými zvieratami náruživostí svojich, s ťarchou žiadostí svojich: sám musíš po nej chodiť, jedine len v spoločnosti dobrotivého Boha. Cesta táto nepripu-*

stí žiadnej veľkej svetskej pompy, žiadneho sprievodu slávy a vysokej úcty. Všetkého sa musíš zrieknuť, jestli na cestu túto stúpiť chceš. Ó, biedny človeče, uznaj už raz konečne, že jak ďaleko si od pravej cesty. „*Málo je tých, ktorí ju nachádzajú*“: medzi týmito si ty nebol. Pochybný blesk zemských vecí zaslepil oči ducha tvojho a náruživosti tvoje pozbavily ich svetla, takže už nie sú vstave vidieť.

3. „*Usilujte sa vojsť bránou tesnou*“ (Luk. 13, 24). Aby človek širokou bránou vošiel, k tomu nie je treba namáhania; iba od pudu smyselnej prirodzenosti musíš sa nechať odtrhnúť. Ó, jak požalovania hoden je tvoj osud, jestli sa neusiluješ, aby si sa pri protivnom smere udržal! Toho najväčšieho napnutia síl sa ale požaduje vojsť bránou „*tesnou*“: násilenstvo musíš sám sebe učiť, aby si vážne chcel a vážne účinkoval! Vzdialiť musíš z duše svojej náruživosti a zvrhlé náklonnosti, odhodiť musíš ľarchu ctibažnosti a samolásky. Chceš to urobiť? Aby si to chcel, pozri

len na koniec, lebo táto cesta „vedie do života“.

S t r e d a .

Varovanie sa od lži prorokov.

1. „*Varuj sa nepravých prorokov*“ (Mat. 7, 16.), — t. j. falošných učiteľov! Kto sú to ale? V tebe samom sú to žiadosti, zlé náklonnosti, samoláska a nesriadená láska k tvorom. Jak mnoho falošného učia tieto! Učia, že je dobré úcteným byť, a zlé, opovrhnutým byť; že je dobre obdržať potechu od tvorov, a zlé, nestarať sa o takúto potechu a pod. *Mimo* teba sú to zlí priatelia, ktorých príklad nasleduješ, akoby boli svetelnými pravdy; od nich sa učíš sprotiviť sa predstaveným, maličkosťi si nevšímať, sebe všetko dovoliť atď. A či si nenasledoval zásady týchto učiteľov? Lež jak veľkú škodu si týmto utrpel! Či sa chceš i v budúcnosti dľa týchto zásad riadiť?

2. „*Ktorí prichádzajú k vám v rúchu ovčom, ale z vnútra sú dravými vlkami*“ Zlo zriedka vystupuje s otvorenou

tvárou, lež zväčša sa usiluje do rúcha dobrého zaobaliť. Jak ľahko sa môžeme teda zklamať, keď je rozum nie jasný a čistý a nesúhlasí so zásadami viery a ctnosti, a keď je vôľa nie dostatočne s patričnou silou vyzbrojená proti slovám a príkladom ľahkomyseľných ľudí! Ó, nešťastníku! Či si už nespoznal čo „vlkov“ tých, ktorých si ty za „ovce“ považoval? Ó, kiežby si sa aspoň teraz na svojej škode poučil! V budúcnosti nehľad na to, čo sa ti na vonok lichotí, lež dobre si pozri, čo je to v skutočnosti, kde ono vedie a jaké následky to mať bude.

3. „*Po ich ovoci poznáte ich*“ (v. 16.), — ako sa strom po ovoci poznáva. Uváž si to, že aké ovocie priniesla v tebe samoláska a nesriadená láska k tvorom: či nie také, ktoré sa dobrotivému Bohu ošklivia? A jaké ovocie priniesol ten častý dôverný styk s ľuďmi ľahkomyseľnými? Či nie také, ktoré krmia toho hryzúceho červíka vo svedomí tvojom? To ty uznáš a predsa sa nepolepíš? Obávaj sa, že budeš vyfatý, lebo „*každý*

strom, ktorý nenesie dobrého ovocia, bude vyľatý a na oheň hodený“ (v. 19).

Štvrtok.

Nutnosť plnenia vôle Božej.

1. „*Nie každý, kto mi hovorí: Pane, Pane, vojde do kráľovstva nebeského, lež kto čini vôľu môjho Otca“* (Mat. 7, 21). — Božský Spasiteľ nie je spokojný s tými, ktorí sami v sebe dobré skutky s *pobožnosťou* konajú, *zanechajú* ale skutky tie, ku ktorým sú oni *povinní*. Týmto povedá, že nestačí, *mnoho mluviť a málo robiť*, o Bohu si mnohé vedomosti nadobudnúť a málo chcieť zaňho podniknúť. Či nepatríš i ty medzi týchto ľudí? Ty mnoho vieš a mluviš o Bohu a ctnosti, ale čo činiš? V úzkostiach voláš „*Pane, Pane*“ — čo robíš ale v *skutku a skutkom*?

2. „*Kto čini vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesách, ten vojde do kráľovstva nebeského.*“ Výrok tento je neomylný: žiadnou inou cestou nevojdeš do neba, lež len cestou plnenia vôle Božej. Čo je ale vôľa Božia? Cestou predstavených

dáva ti ju na vedomie: „*Kto vás počúva, mňa počúva*“ (Luk. 10, 16). Vôľu Božiu prehlasujú i prikázania a predpisy, ktoré nie ľudia vynášli, lež ktoré sú dané Bohom. „*Keď nebudeš zachovávať a činiť všetkých slov tohoto zákona... rozmnoží Pán tvoje rany... lebo si neposlúchal hlasu Pána Boha svojho*“ (V. Mojž. 28, 58—62). Skúmajte sa raz, či skutky tvoje srovnávajú sa s vôľou Božou. Ako sa chováš voči nariadeniam predstavených svojich? Ako voči prikázaniam a predpisom?

3. „*Mnohí budú mi hovoriť v ten deň: Pane, Pane, či sme v tvojom mene neprorokovali, a v tvojom mene diablov nevyháňali, a v tvojom mene mnoho zázrakov nečinili? A vtedy im vyznám: Nikdy som vás neznal*“ (v. 22—23). Vyučovať, hriešnikov rozhrešovať, veľkolepým spôsobom srdcia ľudí pohnúť, — to sú milosti dané v prospech druhých. Jestli ty kedysi len takéto skutky budeš vedieť dobrotivému Bohu preukázať, budeš musieť počuť slovo: „*Nikdy som vás neznal.*“ Boh teda niečo iného žiada od teba, niečo takého, čo voľajakým spô-

sobom je *tvojim*; on požaduje tvoju súčinnosť, on žiada zásluhy. Ó, jak chudobný si ty doteraz! Chceš sa tak zjaviť pred Pánom Bohom? Rob teda zo svojej stránky, čo od síl tvojich vystane, lebo „*keď i vykonáš všetko, čo sa ti rozkázalo*“, predsa ešte vždy budeš len „*sluhom neužitočným*“ (Luk. 17, 10). Ovšem, že dobrotivý Boh nebude od teba viac požadovať, než koľko urobíš môžeš.

P i a t o k.

Ježiš uzdraví prašivého.

1. „*A hľa, prašivý prišiel, klaňal sa mu a riekol: Pane, jestli chceš, môžeš ma očistiť*“ (Mat. 8, 2). Prašivý tento vyznáva Ježiša ako svojho Pána, verí v jeho všemohúcnosť, prehlasuje, že jeho vôľa sa s jeho mocou stotožňuje a predsa nehovorí: „*Očisti ma!*“ — lež túžbu svoju za uzdravením podrobuje vôli Pánovej. Či aj ty takto pokračuješ voči Bohu svojmu? Vzbudzuješ v sebe vieru, keď o niečo prosíš? Veríš-li, že on je Pán, že on dľa svojej ľubovôle môže

prosbu tvoju vyslyšať alebo odmietnuť? Podrobuješ-li s úplnou oddanosťou seba a svoje prosby jeho múdremu nariadeniu? Tak musíš, ale robiť, lebo ináč niečo takého prosíš, čo Boh nechce.

2. „*Tu Ježiš natiahol ruku, dotkol sa ho a riekol: Chcem, buď čistý!*“ (v. 3). Ó, rýchle ochotná dobroto Ježiša môjho! Ó, kiezby on i ku mne prehovoril, keď sa ma vo sv. prijímaní dotýka: „*Chcem, buď čistý* od prašiny duše!“ Spasiteľ tu ukázal, že on to, čo sa od neho žiada, práve tak chce, ako môže. „*Nehovor teda*“ ohľadom vecí duševného tvojho spasenia sa týkajúcich: „*To nie je u Boha!*“ (Sir. 15, 11). Nehovor: „Ja by som to veľmi rád chcel, ale Boh mi nedá svojej milosti“. Ako, že ti on nedá milosti? Snáď preto, že by jej nemohol dať? To je nie pravda. Nechce ti dať síce skrze zázrak svojej milosti, ale len s podmienkou tvojej súčinnosti. — Je teda tvojou povinnosťou splniť podmienku, aby si milosť isto obdržal. Lež práve v tomto je tvoja slabosť.

3. „*A ihneď očistila sa mu prašina.*

A riekol mu Ježiš: Hľad, aby si nikomu nepovedal!" (v. 3—4). „Ježiš zakazuje, aby to niekomu povedal, aby nás naučil, že by sme dobré svoje skutky neroztrubovali“. Tak sv. Ambróz.¹⁾ A sv. Chrysostomus²⁾ poznamenáva: „Tieto slová Kristove nám ukazujú, že jak veľmi bol on od toho vzdialený, aby márnú slávu sledoval a nápadný ruch vzbudzoval.“ Uč sa tomu i ty. Chráň sa toho, aby si sa bil za márnou priazňou. Nechváľ sám seba, lež zvelebuj Ježiša, ponevác od neho si všetko obdržal, čo sa koľko-toľko pochvaly hodného na tebe nachádza!

S o b o t a .

Ježiš uzdraví sluhu stotníka.

1. „*A keď vošiel Ježiš do Kafarnaumu, pristúpil k nemu stotník, prosil ho a riekol: Pane, môj čeladník leží doma porazený a hrozne sa trápi*" (Mat. 8, 5—6). Tento stotník, ktorý prosí Spasiteľa za svojho čeladníka, zahanbuje tých, ktorí väčšiu starosť majú o svojho psa, než o svojho sluhu. Toto považu-

¹⁾ l. 5. in Luc. — ²⁾ Hom. 69.

ješ za hanebné. Lež práve tak hanebné je to, keď sa ty viac staráš o telo, než o dušu. Či tá tvoja duša neleží tu porazená? Ty vieš, čo máš robiť, nemáš ale energickej, veľkodušnej vôle, aby si to aj vykonal. Jak málo si postúpil, pretože ti vôle tejto chýba! Jestli sa v tomto ohľade nepolepšíš, tak viac už nemôžeš dúfať.

2. „*Riekol mu Ježiš: Ja prídem a uzdravím ho*“ (v. 7). Ó, ochotná láskavosť môjho Ježiša! Ty vidíš, ó Pane, moju slabosť, riekni teda i ku mne: „*Ja prídem a uzdravím ho!*“ Od láskavého Spasiteľa chcem sa učiť, ochotne k pomoci príspeť spoločnému svojmu v úzkostiach a nemociach. — „*I odpovedal stotník a riekol: Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu*“ (v. 8). Poznaj poníženosť tohoto človeka. Mávaj skromnú mienku o sebe; nebuď zronený, keď tebou opovrhnu. Keďby sme o sebe docela úprimne skromnú mienku mali, nezhrozili by sme sa nad tým, keď druhí zle o nás súdia a vyprávajú. — Čo hovoríš ty, keď Ježiš do príbytku duše tvojej vstupuje?

Lež jak dlho trvá toto ponížené smýšľanie? Beda tej hanebnej nestálosti po takomto tak často obnovenom predsavzatí!

3. *„Keď to počul Ježiš, podivil sa, a riekol tým, ktorí šli za ním: Veru, povedám vám, nenašiel som tolkej viery u Izraelcov“* (v. 10). Spasiteľ obdivuje vieru pohanov a tejže dáva prednosť pred vierou Židov, hoci títo boli poznáním Boha osvietení. Ďalej hovorí, *„mnohí“* z pohanov *„prijdu od východu a od západu“* do kráľovstva Božieho, *„kdežto synovia kráľovstva budú vyhodení“* (v. 11—12). Jak mnoho je ešte i medzi tými, ktorých ty opovrhuješ, takých, ktorí ťa ďaleko prevyšujú v cnosti! Samoláska a tvoje sebaopovyšovania ťa klamú. Povoláním svojim ku kresťanstvu určený si za syna kráľovstva Božieho. Obávaj sa, že môžeš túto milosť ztratíť a že druhý stúpi na tvoje miesto! *„Id', a jako si veril, nech sa ti stane. A uzdravený bol čeladník v tú hodinu“* (v. 13). Z tohoto môžeš vidieť, že jak mnoho zmôže u Pána Boha s poníženosťou spojená dôvera.

Nedeľa trinásta po Sv. Duchu.

Ježiš vzkriesi mládenca naimského.

1. „*A keď sa približovali k bráne mestskej, hľa, vynášali mŕtveho, jediného to syna jeho matky, a tá bola vdova*“ (Luk. 7, 12). Jediný syn svojej matky, v rozkvetе svojich rokov, bohatý na zemské statky, zomrel. Kto tu môže dôverovať životu? Nech si to často uvaží mládež. Viac mladých ľudí zomre, než starých, často však nepripravene, lebo klamnou nádejou na dlhší život dajú sa oklamať. Čo by si robil, keďby si ešte v túto hodinu musel nastúpiť cestu do večnosti? Rob tak, ako by si robil, keby si toto isto vedel! Ježiš prišiel ta, nie náhodou, lež úmyselne. Ó, dobrotivosť božská! Jak často pokračoval on takto i s tebou! — Spasiteľ stretol sa s mŕtvym v bráne mestskej, kde sa kedysi vydržiaval súd. Smrť je bránou do večnosti. Tam budeš súdený. Ó, Ježišu, buď vtedy pri mne!

2. „*Ktorú (matku-vdovu) keď uzrel Pán, pohnutý milosrdenstvom nad ňou,*

riekol jej: Neplač!" (v. 13). „Ty, duša moja, máš Boha, „ktorého vlastnosťou je smilovať sa.“ V ňom musíš skladať svoju nádej, od neho jedine musíš po-
techu prosiť. „*Neplač!*“ Jestli ty ztrátu nejakej veci oplakávaš, to je znakom, že vec tú si mal rád, kým si ju mal. Prečo miluješ ale to, čo kedysi ztra-
tiš? Budeš plakať, že si predtým tieto pominiteľné veci miloval. Miluj, čo je večné, čo nemôžeš ztratíť, jestli to len vedome a dobrovoľne neodhodíš.

3. „*A pristúpil a dotkol sa már ... i riekol: Mládenče, povedám ti, vstaň*“ (v. 14). Toto učinil láskavý Boh s tvo-
jou dušou, ktorá skrze hriech prepadla smrti. „*Pristúpil*“ skrze pomocnú milosť. Lebo ináč, ako by si mohol z vlastnej sily povstať zo smrti? „*Dotkol sa*“ ňá buď bážňou alebo nádejou budúcnosti. Skrze tak mnohé vnuknutia ti privolá-
va: „*Vstaň!*“ Pozri, to je dielo Božie, že vstaneš. Teraz však uvažuj, že čo sa má robiť z tvojej stránky. 1. *Ti však, ktorí ho niesli, postáli*“. Neskrotené ná-
ruživosti nesú tvoju dušu: tieto musia ticho stáť, musia byť potlačené. 2. „*Tu*

posadil sa ten, ktorý bol zomrelý". I ty sa musíš pozdvihnúť k veciam večným.
 3. „*A počal mlúviť*" s Kristom, aby mu ďakoval, aby ho chválil. To rob i ty!

Pondelok.

Posolstvo Jánovo k Ježišovi.

1. „*Ján poslal dvoch zo svojich učeníkov a riekol im: Ty si ten, ktorý má prísť, alebo iného očakávame?*" (Mat. 11, 2—3). 1. Odkiaľ posielal Ján toto posolstvo? Zo žalára. Teda ešte i vtedy, keď sa v najväčšom nebezpečenstve nachádzal, nezanedbal predsa svoju povinnosť. Ako ťa zahanbuje táto horlivosť sv. Jána v jeho povolaní! Ktorá sťažnosť by bola totiž tak maličká, žeby nebola v stave myšlienky tvoje odvrátiť od Boha? 2. Ján nie sebe k vôli dá sa toto pýtať, lebo však on už potom dal príležitosť pridružiť sa k Spasiteľovi. Pozoruj horlivosť túto za spásu duší a obratnosť, aby ich dobrotivému Bohu získal. 3. Pýtaj sa i ty sám seba, či ty Ježiša alebo niekoho iného čakáš?

Či ty nádej svoju jedine v ňom alebo v tvoroch skladáš?

2. *„Idte, oznámte Jánovi, čo ste počuli a videli“* (v. 4). Ako sa hodí odpoveď táto na otázku sv. Jána? Pán dáva služobníkom porozumeť, že on je Mesiaš. Nerobí to však blýskavými slovami, lež poukázaním na svoje skutky. Lebo práve v tom čase, keď učeníci Jánovi prišli, uzdravil slepých, chromých, prašivých, hluchých, vzkriesil mŕtvych a hlásal chudobným evanjelium. S týmito skutkami odpovedá. Ty tvrdíš, že nasleduješ Krista Pána? To ty musíš skutkami dokázať; puhé slová nestačia. *„Ktorý pýtať sa bude na skutky vaše“* (Múdr. 6, 4), nedá sa odpraviť slovami. Majže teda o to starosť, aby skutky tvoje zodpovedaly povolaniu tvojmu!

3. *„Blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší“* (v. 6). Tieto slová priložil Spasiteľ, aby mal sv. Ján príležitosť učeníkov už vopred posilniť a ich o umučení Pánovom poučiť, aby sa jednúc na jeho uponížení, na jeho potupe a smrti nepohoršili. Lež povedal toto Spa-

siteľ i tebe k vôli, aby si sa ty, keďže nasledovníkom Ježišovým chceš byť, nehanbil pre jeho uponíženie, opovrhnutie a trpezlivosť jeho. Lebo vskutku sa pohoršuješ a zastavuješ nad týmto, keď veciam týmto vzdor tak vznešenému príkladu vyhýbaš!

U t o r o k .

Ján je Kristom pochválený.

1. „Čo ste vyšli na púšť vidieť? Trstinu vetrom klátenú...? Alebo človeka mäkko odetého?“ (Mat. 11, 7—8). Otázka Jánova na Pána upravená mohla ľudí k tej mienke sviest, akoby Ján predtým Krista hlásajúci, teraz zmenil svoju mienku, alebo že sa stal aspoň klátiacim sa vo svojej viere. Preto chváli v ňom Spasiteľ stálosť smýšľania, že je on nie „trstinou“, ktorú vietor sem-tam kláti. Chváli ho ďalej pre jeho prísny spôsob života, ktorý mnohým sa k stálosti ducha pričiní. Srovnaj s týmto svoju nestálosť. Odhodláš sa a začneš bojovať proti svojim náruživostiam, lež zasa od toho odstúpiš; vezmeš si pred

seba, že budeš dobre robiť, keď ale už máš robiť, odstúpiš od toho; oddiališ sa od tvorov, a čoskoro sa k nim prina-
vrátiš. Oľutuj to a polepši sa!

2. *Áno, povedám vám, i viac, než pro-
roka. Lebo tento je to, o ktorom je na-
písané: Hľa, ja posielam svojho anjela
pred tvojou tvárou“* (v. 9—10). Ján je
„viac než prorok“, lebo on Krista nielen
vopred oznamoval, lež potom naň pou-
kázal: on je „anjel“, pretože úkol pred-
chodcu správne vykonal. Tak chváli
Pán len toho, čo sluhu verného, ktorý
svedomite plní svoje povinnosti. A len
toto je opravdivou pochvalou. Nie ten
si zaslúži, aby bol zvlášť chválený, kto-
rý má vysoký a významný úrad, lež
ten, kto úrad svoj čo len možno presne
zastáva. Čo ťa po cudzích záležito-
stiach? Urob len to, čo ti je povinno-
stou, čo ti poslušnosť ukladá. Staráš sa
o toto? Pozoruj, v čom chybíš. V akej
miere si žiadaš, aby si bol Bohom chvá-
lený, v tej miere musíš byť verným.

3. *„Nepovstal medzi narodenými zo
žien väčší nad Jána Krstiteľa“* (v. 11).
Veľkolepá pochvala pre sv. Jána. On

sa však dokázal byť i hodným pochvaly tej. Boh môže totiž len to chváliť, čo je pochvaly hodné. On i teba chce pochvaly hodným urobiť, iež nie bez tvojej spolupráce. Akiste by ti bolo milé, keby si bol Kristom pochválený. Toho môžeš sa stať účastným, keď nasledovať budeš sv. Jána skrze stálosť ducha, skrze prísny život alebo sebazapieranie, skrze horlivosť, aby si Krista oslavoval a skrze anjelsky čisté mravy.

S t r e d a .

Obrátenie Magdaleny.

1. „*A hľa, žena, ktorá bola v meste hriešnicou, jako zvedela, že stoluje v dome farizejovom, priniesla alabastrovnicu s masťou*“ (Luk. 7, 37). Maria Magdalena bola celému mestu na pohoršenie skrze svoj výstupný život. Boh, ktorý nechce smrť hriešnika, pohnul jej srdce. Večná dobrotivosť tak milovala hriešnicu túto, ešte i v tom čase, keď bola ňou obráňaná. Magdalena skrze vieru poznáva Ježiša čo Boha. Následkom vnútorného osvietenia jasno pozná-

va seba samú a svoje hrieciny, a s múdrostou vystihne vhodnú príležitosť. Ihneď sa ponáhľa k Ježišovi, bez toho, žeby sa bola pozastavila v cudzom dome, na prítomných ľuďoch a na hostine. Jak veľké a spasiteľné poučenie ti ona dáva! Učí ťa, aby si častejšie vzbudil vieru, aby si sa snažil poznať seba samého, aby si zachytil prvú príležitosť k dobrému, aby si vzbudil v sebe veľkodušné predsavzatia, aby si nebral ohľad na ľudí, keď sa jedná o tvoje duševné spasenie. Ó, kiežby si bol toto už doteraz zachovával!

2. „*A stala si zo zadu u jeho nôh, počala slzami máčať mu nohy a utierala ich vlasmi svojej hlavy*“ (v. 38). Magdalena stala si „zo zadu“. V poníženej zahanbenosti hľadá vyhnúť očiam *Kristovým*; o ostatných stolujúcich sa nestará. Ty, keď si zahanbený, vyhýbaš očiam *ľudí*. To pochádza z tvojej pýchy. Koľký tok slz mohla ona z lásky a bolesti vyroniť, aby mohla máčať nohy Kristove. Ó, jaká maličká je predsa *tvoja* láska a *tvoja* bolesť, keďže ani len jednej jedinej slzy nevyroňuješ!

Tak teda maj sa k tomu, aby si tak veľkou dobrotivosťou Božou pohnutý, vzbudil v sebe onú lásku a onú boľasť!

3. „*A bozkávala mu nohy a masťou mazala.*“ Magdalena všetky prostriedky hriechov dáva do služby Ježiša. Ó, kiežby si aj ty to, čo si hanebným spôsobom pre seba samého zneužil, odteraz už chválitebne do služby Božej zapriahol, a kiežby si mu toľké smierujúce obety za seba priniesol, koľko hanebných radostí si si dovoľil.¹⁾ — Kým Magdalena u nôh Ježišových plakala, tie bozkávala a mazala. Kristus očistil jej dušu, vyhasil jej nesriadenú lásku k tvorom atď. Ó, kiežby si ty tisíc slz vyronil, aby samoláska a zvrhlá láska k stvoreným veciam v tebe konečne vykorenená bola.

Š t v r t o k .

Kristus obhajuje Magdalenu.

1. „*Farizej... povedal sám u seba a riekol: Keby tento bol prorokom, vedel by zaiste, kto a jaká je to žena, ktorá*

¹⁾ S. Gregor hom. 33.

sa ho dotýka; lebo je hriešnica" (Luk. 7, 39). Koľkých omylov sa farizej tento jedným-jediným úsudkom dopustí! Tvrdí, že: 1. Kristus je nie prorokom; 2. že mu je neznámy duševný stav Magdaleny; 3. Magdalena, ktorá sa ľútosťou svojou stala už kajúčnicou, že je ešte hriešnicou; 4. Kristus, že by mal ženu túto odohnať; 5. Spravedlivý že sa stane nečistým, keď sa ho hriešnik dotýka. Kto hriešne súdi o druhých, ten sa mylí a to ešte jak ťažko! Súď sám o sebe. O druhom budeš lepšie smýšľať, keď si v jeho osobe predstavíš Krista.

2. *„Vidíš túto ženu? Vošiel som do tvojho domu, a nedal si mi vody na nohy; kdežto táto slzami zmáčala mi nohy a svojimi vlasmi utierala“* (v. 44). Farizej dopustil sa neláskavého úsudku práve tak o Kristovi ako i o Magdalene. Spasiteľ prevezme obranu Magdaleny, o sebe ale mlčí; ale i Magdalena mlčí. Tak mlč aj ty, keď niekto na teba šomre a nespravodlivo ťa posudzuje. Boh bude za teba mluiť; veď on je sama pravda, on nie je ako ľudia. On vidí, čo si ty, bez toho, že by

si všímal, čo druhý o tebe súdi. Jeho úsudku sa obávajú, nie úsudku ľudí!

3. „*Odpúšťajú sa ti hriechy*“ (v. 48). Čo asi mohla Magdalena pri týchto slovách cítiť? Ó, koľká potecha! Táto potecha je ale odvislá od lásky: „*lebo mnoho milovala*“ (v. 47). Ó, kiežby som si toto počul i ja zaslúžil! Iste by som si to zaslúžil, keby som miloval mnoho. Dobre si teda zapamätaj: nie málo, lež „*mnoho*“ sa musí Boh milovať, aspoň na ten spôsob, že sa jemu dáva pred všetkými tvorami prednosť. Miluješ ho takto? Uvažuj, že jak mnoho starosti máš o seba, a koľko námah venuješ k vôli Bohu; s akou náklonnosťou sa chováš k tvorom a s akou k láskavému Bohu. Nemôžeš mať nádej na odpustenie, jestli nedaruješ Pánu Bohu lásku svoju.

P i a t o k .

**Ježiš uzdraví diablom obsadeného,
ktorý je slepý a nemý.**

1. „*Vtedy podali mu majúceho diabolstvo, slepého i nemého, a uzdravil ho,*

tak, že mluvil a videl“ (Mat. 12, 22—23). Diabol, podvodník, obsadí tie smysly, ktoré sú cestou k viere. „Viera je z počutia“ (Rim. 10, 17) — a k poznaniu Boha: „jeho neviditeľná bytnosť od stvorenia sveta z toho, čo je stvorené, rozumom spozorovaná býva“ (Rim. 1, 20). Aká nádej k dobrému môže tu ešte ostať, kde je odrezaná cesta k poznaniu Boha? Buď teda na stráži, aby sa diabol u teba nezmocnil smyslu tohoto. Počuj slovo, čo by ťa mohlo poučiť, vid' vo veciach stvorených Boha nestvoreného. Uváž tu i dobrotivosť Ježišovu, ktorý uzdravil obsadeného, hoci ho o to ani neprosil. Čo potom urobí tebe, jestli ho horlive poprosíš? Spasiteľ vedel vopred, že farizeji budú šomrať. Či sa ale čo len najmenej o to stará? Jestli si ty všímať budeš reči ľudí, nikdy nebudeš vážne slúžiť Pánu Bohu.

2. „Ale niektorí z nich hovorili: Skrze Belzebuba, knieža diablov, vyháňa diabolstvá“ (Luk. 11, 15). Závist ešte i z tých najlepších skutkov jed ssaje. Farizeji nemohli popierať, že Ježiš oslobodil od diabolstva toho obsadeného

človeka, pripisujú to teda tajnému spojeniu Krista s diablom. Keď Spasiteľovi na farchu pripisujú tak ťažké previnenia, čo sa divíš potom, že *tebe* menšie chyby privlastňujú? Či si snáď svätejší, než Boh tvoj? Hľad' radšej na to, že ako znášal Kristus tieto krivdy! Nepomstí sa, hoci by to bol mohol urobiť, ba ani len tú najmenšiu rozčulenosť neukazuje. So všetkou rozhodnosťou odmieta to osočovanie, nakoľko, poukazuje na to, že zlí duchovia sú nie na to, aby sa navzájom sami vyhánali. Všímaš si toho i ty tak málo, keď ťa niekto osočuje? Znesieš to ticho a pokorne? Či odmietaš osočovanie jedine len vzhľadom na dobrotivého Boha, a či to viac preto robíš, aby česť tvoja nebola ohrozená?

3. „*Ale jestli prstom Božím vyháňam diabolství, zaiste prišlo k vám kráľovstvo Božie*“ (Luk. 11, 20). Keďže už Kristus priniesol dôkaz, že zlých duchov nie skrze Belzebuba vyháňa, uzatvára, že ho vyháňa silou Božou, lebo však inou silou nemôžu byť vyhnaní. Z tohoto vidíš, že jak opatrne

musí byť diablovi každý vchod do duše tvojej zatvorený, keďže ho vlastnými silami nie si v stave vyhnaf. Stráž teda dvere smyslov svojich, lebo on najviac skrze tiežto nachádza prístup. Nepovoľ smyselnosti ničoho, čo zdravý rozum pripustiť nemôže!

S o b o t a .

Znamenie proroka Jonáša.

1. „*Učiteľu, chceme od tebe vidieť znamenie*“ (Mat. 12, 38). Aká nehanobnosť! Videli, ako vzkriesil Spasiteľ mŕtvych, vyliečil nemocných, uzdravil slepých a hluchých, a žiadajú znamenie — nie, aby verili, lež aby ho pokúšali. Práve tak zachádzaš ty s dobrotivým Bohom. Ty si žiadaš, aby sa jedine len skrze silu Božiu stalo, čoho on dľa prozreteľnosti svojej urobíť nemôže. Chceš sa dostať do kráľovstva nebeského bez toho, že by si použil násilia; chceš byť oslobodeným od pokúšenia bez toho, že by si sa mu protivil; chceš nadobudnúť ctnosti bez toho, že by si použil potrebných pro-

striedkov. Na tento spôsob ale pokúšaš Pána Boha svojho. Ó, jaká nehanebnosť je to od teba!

2. „*Avšak nedá sa mu znamenia, leda znamenie proroka Jonáša*“ (v. 39). To je znamenie jeho smrti, aby sme vedeli, že práve tak, ako „*musel Kristus trpieť a tak*“ skrze násilenstvo „*vojsť do svojej slávy*“ (Luk. 24, 26), tak i my len vtedy môžeme vojsť do života večného, keď si násilenstvo učiníme. K tomu je teda veľká smelosť a veľkodušná odhodlanosť potrebná. Lež v tomto by ti mnoho chýbalo, lebo si chudák! Však pozri, jak chladné sú tvoje predsavzatia. Ký div teda, keď sa žiaden výsledok zistiť nedá?

3. „*Mužovia ninivetski povstanú na súd s pokolen.m týmto a odsúdia ho*“ (v. 41). Lebo Ninivetci boli síce pohani, ale na kázeň Jonášovu vážne pokánie činili. Predstav si, že ti božský Spasiteľ privoláva: Svetári sa zjavia a zahanbia ňa, keďže oni milosť Božiu nedostali márne, lež spolupracovali s ňou a ju takýmto spôsobom úrodnou učinili. A čo robíš ty, lenivý kresťane? Ty si žia-

daš znamenia? Milosť tvojho povolania v cirkvi katolíckej (na stav kňazský, rehoľnícky) — je nie znamením pre teba? Tak mnohé božské vnuknutia, tak početné príklady ctností, tak časté napomenutia — sú nie znamenia?

Nedeľa štrnásť po Sv. Duchu.

Ježiš vysvetľuje, že kto sú jeho matka a jeho bratia.

1. „*Hľa, tvoja matka a tvoji bratia stoja vonku a hľadajú ťa*“ (Mat. 12, 47). Ako sv. Hieronym poznámenáva, hlásili toto Spasiteľovi preto, aby ho pokúšali: „či dá telu a krvi prednosť pred svojím duchovným dielom“. Ježiš s istou svätou rozhorčenosťou odpovedal: „*Kto je moja matka? A kto sú moji bratia?*“ (v. 48). Týmto chcel povedať: „Keď sa o vec Božiu jedná, nemám čo do činenia, s matkou.“ — Složil si aj ty všetku náklonnosť k telu svojmu, k svojim príbuzným? Či nesvolíš niečo krvi na úkor Boží? Varuj sa, aby si kedysi nemusel počuť: „Kto miluje otca alebo matku viac než mňa, nie je mňa hoden“ (Mat. 10, 37).

2. „*I natiahol ruku na svojich učeníkov a riekol: Hľa, moja matka a moji bratia*“ (v. 49). Sv. Hrehor hovorí: „Kto brat Kristov a sestra skrze vieru, ten bude matkou jeho skrz hlásanie božského slova: keď sa skrze hlas jeho v srdciach splodí láska k Bohu.“ Porozumej tu hodnosť mužov apoštolských, ktorí skrze hlásanie evanjeliuma, skrze obrátenie a povzbudenie druhých k láske Boha stanú sa duševným spôsobom matkou Kristovou. — Roznieť v sebe tohoto apoštolského ducha, aby si obsiahol túto hodnosť!

3. „*Lebo ktokoľvek plní vôľu môjho Otca, ktorý je v nebesách, to je môj brat, i sestra, i matka*“ (v. 50). Spasiteľ týmito slovami chce povedať, že on do duchovného príbuzenstva vstupuje s tými, ktorí plnia vôľu Otca nebeského. Dľa sv. Chrysostomusa¹⁾ totižto, „jediné, opravdivé príbuzenstvo s Kristom pozostáva v tom, že sa plní vôľa Božia.“ Za týmto príbuzenstvom ale nasleduje zvlášť jemná láska. Spatruj v tomto ce-

¹⁾ Hom. 45. in Matth

nu poslušnosti! Predstavený je námestníkom Božím, ktorým je on vedený. Jestli ti niečo naloží, neodopieraj mu teda poslušnosti! Toto jedno nech ťa k tomu pobáda: Kristus ťa bude milovať!

P o n d e l o k .

Podobenstvo o rozsievачovi.

1. „*Vyšiel rozsieváč rozsievať si semeno*“ (Luk. 8, 5). Rozsieváč je 1. *Boh*, ktorý „vyšiel“, aby sa skrze svoju dobrotivosť sdelil tvorom, aby ich svojou mocou do jestvovania vyvolal a aby ich svojou prozreteľnosťou spravoval. Ó, obdivuj toto: miluj dobrotivosť, podrob sa moci, sver sa prozreteľnosti! — 2. Rozsieváč je *Kristus*. On je, ktorý „vyšiel od Otca a prišiel na svet“ (Ján 16, 28.), ponevác z lásky k nám stal sa človekom. Rozsieváč je 3. *každý apoštolský muž*, ktorý všemožne pracuje na tom, aby napomohol duševnú spásu bližného svojho. K tomu je však potrebná horlivosť a opravdivá ctnosť, aby on, kým na spáse druhých pracuje, svoje spasenie neutratil. Pozri, jak prísne si

k tomu zaviazaný, aby si si v tomto povolani nadobudol tých spravedlivých ctností, ktoré ti ešte chýbajú!

2. „*Vyšiel rozsievateľ rozsievať si semeno*“ (v. 5). *Semenom* sú 1. *tvory*; svet je roľou. Do tejto role si aj ty zasadený, preto pamätaj na svojho Stvoriteľa a Pánovníka! *Semeno* je 2. *krv* a *zásluhy Kristove*, ako i *milosti* z týchže vyplývajúce; roľa je duša, neúrodná práve tak ako i úrodná, lebo však všetkým sú dané milosti. — Ó, obdivuhodná dobrota Božia! Požalovania hodná neúrodnosť tak mnohých duší! *Semeno* je 3. *učenie evanjeliuma a vnútorné vnuknutia*; roľa je rozum, a síce práve tak neúrodný, ktorý len za vedomosťou túži, ako i úrodný, ktorý vôľu riadi. Jak pečlivo musí byť rozum poučený o nadprirodzených základných pravdách! Ako treba obdivovať božské vnuknutia!

3. „*A keď rozsieval, jedno padlo vedľa cesty a pošliapalo sa*“ (v. 5). V parabole tejto spomína sa trojnásobný druh neužitočnej pôdy: prvý je z týchto *pôda na ceste*. Tou je duša, ktorá sa celkom oddal tvorom a nie je v sebe

posbieraná: taká je, ako *cesta pre pocestných*, všetkým vynorujúcim sa svetským myšlienkam stojí otvorená, ktoré „pošliapu“ dobré vnuknutia. Preto ani nenachádza radosti v týchto; jedna hodina modlitby pozdáva sa jej za rok a sotva vie vyčkať koniec, aby sa k zemským svojim útechám prinavrátila. Ó, úbohá duša, cez ktorú má všetko voľný priechod, len Boh nie! — „*Ohrad teda svoju cestu*“ každohodinovou alebo ešte častejšou posbieranosťou! Behom dňa obnov si ráno učené dobré pred-savzatia! ...

U t o r o k .

Podobenstvo o rozsievачovi.

1. „*A iné padlo na skalú, a vzišlé uschlo, preto, že nemalo vlahy*“ (Luk. 8, 6). *Skalnatá* pôda je tá duša, ktorá je už zlými obyčajmi *zatvrdnutá* a už len dľa smyselnosti žije. Preto má len malú „*vlahu*“ pobožnosti vo svojich modlitbách. Odtiaľ je to, že tisíc pred-savzatí a poznanych právd *ani len jedného korienka* nepustia, lebo skrze každý

pocit lásky, bázne, skrz každý ohľad lásky a pod. „vyschnú“. Táto duša vždy začína a zase prestáva. V páde, že si ty taký, čo si počneš, keď príde jednúc Otec a od role svojej bude žiadať ovocie? — Na základe tomto máš k tomu záveru prísť, že jak veľmi sa musíš pričiniť k tomu, aby si zkontroloval a vykorenil svoje zlé obyčaje!

2. „*A iné padlo medzi trnie, a spolu vzrastajúce trnie udusilo ho*“ (v. 7). *Trnistá* pôda je tá duša, ktorá je do rôznych *záležitostí zahrúžená* a *daromnými starosťami* takrečeno *zasypaná*, ktorá sa len naposledy stará o seba, o Boha a o večnosť, ktorá pozná síce *nadprirodzené pravdy*, lež pre iné starosti, snáď pre učenie alebo úradné povinnosti nedať si toľko času, aby ich *ku zralosti priviedla*. Ó, nešťastná duša, v ktorej je Duch Boží „udusený“! Učenie alebo príliš veľká náklonnosť s bližným viac sa zaoberať než je potrebné, potájomne odoberá duši čas, ktorý by dobrotivému Bohu mala venovať! — Poznávaš už teraz, že jak veľmi musíš mierniť všetky svetské starosti?

3. „*A iné padlo do dobrej zeme, a vzišlé prinieslo stonásobnú úrodu*“ (v. 8). U Matúša čítame to: „*a daly úrodu: jedno stonásobnú, iné šesťdesiatnásobnú, iné tridsaťnásobnú*“ (13, 8). Toto je tá dobrá a veľmi dobrá duša naproti tým trom predošlým, pretože ona „*slovo Božie slyší*“ a radosť v ňom nachádza; pretože ho tiež i „*rozumie*“, nakoľko o ňom uvažuje a ho na seba vzťahuje. „*Prináša ovocie v trpezlivosti*“, t. j. v stálosti, nakoľko vie premôcť všetky ťažkosti. Tak musíš byť aj *ty najlepšou zemou, v ktorej sa jedného dobrého zrnka neztratí*. So všetkými silami musíš sa snažiť za ctnosťou: vtedy sa budeš ľúbiť láskavému Bohu. A nesmieš sa s tým uspokojiť, že prinášaš „*úrodu tridsaťnásobnú*“; nie, za „*stonásobnou*“ sa musíš snažiť: to jest — *za väčšou a stále väčšou slávou Božou!*

S t r e d a .

Podobenstvo o kúkoli.

1. „*Podobné je kráľovstvo nebeské človeku, ktorý si zasial na roľu dobré*

semeno. Ale kým ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ a prisial kúkoľa medzi pšenicu a odišiel" (Mat. 3, 24—25). Čo Boh seje, keď i do najlepšej zeme, *diabol, svet a telo* usilujú sa to *vykynožiť*, a to ešte takým podvodným spôsobom, že kým je siatina ešte na počiatku vývinu, sotva sa môže dobré semeno od kúkoľa rozoznať. To pochádza z našej samolásky: falošnému dávame náter pravdivého. Jestli máš v sebe niečo dobrého, tak uvažuj, že s koľkým zlým je to pomiešané: — s ľudským ohľadmi, s nie priam čistým úmyslom, so samoláskou! — A to sa stane „*kým ľudia spia*", t. j. keď vážne nedávajú na seba pozor. Jak veľmi musí byť teda človek na všetky strany ostražitý!

2. „*A keď bylina vyrástla a vydala úrodu, vtedy sa objavil i kúkoľ. Tu pristúpili sluhovia hospodárovi a riekli mu: Pane, či si nezasial na svoju roľu dobrého semena? Kde sa vzal teda kúkoľ? I riekol im: Nepriateľský človek to spravil*" (v. 26—28). Predstav si, ako by ti bolo rečeno: „v byline, t. j. na počiatku povolania tvojho pozdával si sa byť

dobrým semenom: včul ale kúkoľ sa ukazuje v tebe a tratí sa už všetka nádej v tebe skladaná“. S akým pocitom by si načúval tieto slová?! — Kúkoľ pochádza od *nepriateľa*, a to 1. *od teba samého*, pretože si samoláske mnoho ustupoval; 2., *od tvojich súdruhov*, pretože si sa k takým pripojil, ktorí majú viac ľahkomyselnosti než ducha: týmto si si osvojil ich mravy atď.

3. „*Tu riekli mu sluhovia: Chceš, aby sme išli a posbierali ho? I povedal: Nie, aby ste snáď pri sberaní kúkoľa nevytrhali spolu s ním i pšenicu*“ (v. 28—29). Pozoruj tu trpezlivosť láskavého Boha a predstavených voči chybám! Oni zniesú teda tvoje chyby, aby si nebol celkom vytrhaný: *dúfajú* ale v tvojom *polepšení*. Jestli ono ale nebude nasledovať, jak veľmi sa musíš potom obávať, že Boh, „*včas žatvy*“, t. j. pri smrti tvojej takto povie: „*Posbierajte najprv kúkoľ a poviažte ho do snopkov, aby sa spálil*“ — v ohni očistcovom? Nezahováraj to, že toho bude len veľmi málo na oheň hodené. Môže byť, že vtedy silné „*snopky kúkoľa*“ a len *málo* „*pše-*

*nice“ budeš vidieť. Ovšem, že jestli o-
hľadom konca tohoto vo svätej bázni
žiť budeš, vtedy dost *pevnú nádej* budeš
môcť prechovávať!*

Štvrtok.

Podobenstvo o semienku horčičnom.

1. „*Podobné je kráľovstvo nebeské zr-
nu horčičnému, ktoré vzal človek a za-
sial na svoju roľu; ktoré je sice naj-
menšie z pomedzi všetkých semien“*
(Mat. 13, 31—32). Týmto horčičným se-
menom sú *pravdy evanjeliuma*. Jaké
maličké a opovrhnuté sú ony v očiach
sveta! Na pr.: „*Blahoslavení chudob-
ní“* a „*tí, čo prenasledovanie trpia“*;
bohatstvo že je „*tínnim“*;¹⁾ že *jar-
mo Kristovo je sladké* a pod. Pravdy tieto mu-
sia byť ale *do duše* živým ich prijatím
a rozjímaním *zasiate*. Povedz mi: pre-
čo „*je pustá a holá zem“* duše tvojej?
Ponevác ty „*nerozvažuješ to srdcom!“*
(Jer. 12, 11). Naďalej teda neposudzu;

Luk. 8, 14.

tieto pravdy evanjeliuma dľa tela, ako si ich doteraz posudzoval!

2. „*Ale keď vyrastie, väčšie býva od všetkých zelenín, ba býva stromom*“ (v. 32). Jestli ty pravdy tieto *do dobrého srdca zaseješ* a usiluješ sa ich *porozumeť*, vyrastú v mohutný strom, ktorý prinesie *ovocie, sladké pre Ježiša*, ovocie česti a vážnosti, kdežto falošné *zúrodky sveta* a tela prinesú len ovocie *hanby*. Uváž si to, že také pravdivé je toto, a usiluj sa vždy *hlbšie vniknúť* do opravdivého smyslu učenia Ježiša Krista s tou žiadosťou, aby si z nich i praktický *úžitok* mal, tak, že ich na seba *vzťahuješ*.

3. „*Tak, že vtáctvo nebeské priletuje a prebýva na jeho vetvách*“ (v. 32). Pod vtáčkami týmito rozumej *tie sväté city spojenia sa s Bohom*, ktoré obyčajne *vzkrsnú* v srdci, keď sa učenie Kristovo správne rozumie. Z tohoto vznikne totižto tá snaha, aby sme sa Bohu *ľúbili*, jeho *svätú vôľu* aby sme vždy *splnili* a to práve tak vo veciach *ťažkých* a *protivných*, ako i v *ľahkých* a *žiaducných*. Z tohoto môžeš *uzatvárať*,

že odkiaľ je to, že u teba nemožno najst takýchto vznešených skutkov.

P i a t o k .

Podobenstvo o poklade, perle a rybárskej sieti.

1. „*Podobné je kráľovstvo nebeské pokladu, skrytému na roli*“ (Mat. 13, 44). „*Poklad*“ tento je duševná *dokonalosť* pre množstvo milostí. „*Skrytý*“ je ale len pred očami sveta a nedokonalých, ktorí si ho nevšímajú. „*Ktorý keď človek najde, ukryje ho*“. Snažíš sa, aby si ho našiel? — „*Od radosti nad ním ide*.“ Ty nemáš žiadnej radosti na veciach, ktoré sa na dokonalosť vzťahujú, ale snáď na márnostiach a smyselných radoostiach? — „*Spredá všetko, čo má, a kúpi tú roľu*.“ Nechceš ty všetko zanechať? Či si ešte zo samolásky prítulný k sebe alebo k tvorom? Čo najdeš ale konečne v svojich rukách?

2. „*Podobné je kráľovstvo nebeské človeku obchodníkovi, hľadajúcemu dobré perly*“ (v. 45). Ty si obchodník, ku ktorému prehovoril Boh, rieknuť: „*Kup-*

či, *kým neprijdem*“ (Luk. 19, 13). Lež jaký obchodník si ty? Či hľadáš staré trosky a odpadky sveta, alebo hľadáš *perly nebeské*? *Drahocennou perlou je láska Božia* alebo spojenie sa s Bohom. Čo robíš, aby si ho získal? Oný kupec „*odišiel a spredal všetko, čo mal*“. „*Odiš*“ musíš aj ty sám od seba, musíš složiť náklonnosť k tvorom, lebo prekážkou je ona pre lásku dokonalú. Jak málo si to doteraz robil! Preto je tak studené tvoje srdce. Ó, kiežby si to aspoň v budúcnosti robil!

3. „*Podobné je kráľovstvo nebeské sieti vlečnej, pustenej do mora a zahrnujúcej ryby zo všetkého druhu*“ (v. 47). Sieť je *každá kresťanská obec a rehoľnícka spoločnosť*, pomocou ktorých Boh dobrých a zlých alebo i ľahostajných kresťanov „chytá“ v „mori“ tohoto sveta. Nachádzaš-li sa v tejto sieti, nechlúb sa s tým; týmto si totiž ešte nie dobrým a ani nie v istote. Tóto si musíš *svojim vlastným namáhaním a svojou vlastnou horlivosťou* nadobudnúť. Maj len včas o to starosť, pretože sieť sa postupne na breh večnosti vyťahuje.

Tam „budú dobré vyberané do nádob, kdežto zlé budú von vyhadzované“ (v. 48). Nože, učiň sa hodným toho lepšieho osudu!

S o b o t a .

Kristus opovrhnutý vo svojej vlasti.

1. „*A prišiel do svojej vlasti a učil ich v synagóge*“ (Mat. 13, 54). O Nazarete je tu reč, kde Kristus do tridsiateho roku veku svojho žil. Nie tu chcel započat hlásanie evanjeliuma, pretože by ho boli ihneď opovrhli a vysmiali, keďby ho boli videli z dielne tesárskej vystúpiť na stolec učiteľský. Chýrom teda v iných mestách sebe nadobudnutým chcel pripraviť srdcia svojich súkmenovcov, aby za ním túžili a aby prijali jeho učenie. — Čo robíš ale *ty*? Ty musíš všetky prekážky prijatia Spasiteľa z cesty odpratať a musíš si *zásluhy* získať!

2. „*Tak že sa divili a hovorili: odkiaľ má tento tú múdrosť a mohutnosť? ... I horšili sa nad ním*“ (v. 54—57). Boli by sa mali predsa tešiť zo svojho sú-

kmenovca, ktorý mal takúto múdrosť a mohutnosť, ktorého iní tak veľmi úctili, že ho všemožne nasledovali: a pozri len, oni sa horšia nad ním. Ó, jak mnohé milosti dal mestu Nazaretu! Tu sa stal človekom, tu býval a poučoval ich svojim príkladom. A teraz ho opovrhujú, pretože z nízkeho stavu pochádza, súc „synom tesára“. Tak teda, Ježišu môj, *najhoršie* nakladajú s tebou tí, ktorí ti *najviac* majú čo *ďakovať*! Ó, nenevďačníci! — Vzpomeň si na milosti, ktoré si *ty* obdržal. Lež ako si jednal i ty s Bohom svojim? Keď i nie slovom, nuž skutkom si opovrhol učenie jeho, keďže si ho nechcel nasledovať.

3. „*A vyhodili ho von z miesta a viedli ho až na vrch hory, na ktorej ich mesto bolo vystavené, aby ho shodili dolu*“ (Luk. 4, 29). To mu totiž preto urobili, pretože v Nazarete nechcel zázrakov činiť ako v Kafarnaume činil. Lenže on nechcel tu zázrakov činiť z lásky k svojej vlasti. Dobre totižto vedel, že oni ani na zázraky veriť nebudú: preto by im zázraky tie len za príčinu ešte väčšieho trestu boli musely slúžiť. — Jak

mnoho zázrakov učinil on s tebou? S jak mnohými milosťami ťa on obdaruje? Ó, jak veľmi sa musíš starať, aby si si *nebol príčinou väčšieho trestu!* Ty nevďačník! Tak často „*ho vyhadzuješ von z mesta*“, keď neprijmeš jeho milosti; tak často ho chceš „*shodiť dolu*“, keď obraz jeho, t. j. sám seba, do hriechu uvrhuješ.

Pätnásta nedeľa po Sv. Duchu.

Rozoslanie apoštolov.

1. „*A idúcky kážte a riekajte: Príbližilo sa kráľovstvo nebeské*“ (Mat. 10, 7). Toto je ten predmet, o ktorom s ľuďmi pojednávať máš. Všade myslí na kráľovstvo Božie a na prostriedky k nemu vedúce. Nakoľko len možno, vyhýbaj každému daromnému zamestnaniu, lebo to rozptyľuje ducha, obťažuje svedomie, daromne márne čas a bližného tiež nepovznáša. Aby si sa ale so spolubližnými mohol rozprávať o kráľovstve Božom a o prostriedkoch jeho, musíš sa k tomu priúčať, aby si sa sám s ním zaoberal. Skrz rozjímania a domáce prá-

ce hlboko si zaštep *kráľovstvo Božie* a k jeho obsiahnutiu *potrebné prostriedky!*

2. „*Nemocných uzdravujte*“ (v. 8.) skrz duševnú potechu. Takých, čo skrz hriech „*odumreli*“ Bohu, „*krieste*“ skrz napomenutie alebo rozhrešenie; „*prašivých*“, ktorí učením alebo príkladom iných poškvŕňujú, „*očisťujte*“ tak, že ich k pokániu privádzate; „*diablov*“, zlé obyčaje a verejné hriechy „*vyháňajte*“ a starajte sa o to, aby nikto bez-trestne nehrešil. „*Darmo ste dostali, darmo dávajte*“, bez toho, že by ste svoj vlastný zisk hľadali. Skúmaj sa, či si tak robil s bližným svojim, a či to nepožaduje od teba apoštolská horlivosť.

3. „*Ničoho si neberte na cestu*“ (Luk. 9, 3), „*ani palice*“, ktoré by ste mohli použiť k sebaobrane proti násilnému útoku, „*ani kapsy*“, aby ste si potrav-né články sebou nosili; „*ani chleba*“, ešte ani pre pád nedostatku nie; „*ani peňazi, ani dvoch oblekov*“ na nádhe-ru. Tak upravuje Boh svojich najmil-ších priateľov, od ktorých žiada, aby

s ním čo najvnútornejšie boli spojení a preto od starosti a lásky zemskej docela boli odtrhnutí. Ty teda len vtedy budeš s *Bohom spojený*, keď sa od tvorov odlúčiš. Ó, ubožiak, čo sa pridáš toho, čo ťa do záhuby privedie?

P o n d e l o k.

**Pán predpovedá apoštolom
prenasledovania, ktoré na nich
prijdú.**

1. „*Hľa, ja posielam vás, ako ovce medzi vlkov*“ (Mat. 10, 16). Čo sa stane s ovcou medzi vlkami, to bude i vašim osudom. Veľká neohrozená odhodlanosť je potrebná k hlásaniu evanjeliuma: „*lebo vydajú vás súdom a budú vás bičovať v svojich synagogách*“ (v. 17). — „*a budete v nenávisti u všetkých pre moje meno*“ (v. 22). Ako sa cítiš pri tomto? Bojíš sa? Nože, povzbud' sa k odhodlanosti! Mysli na oné slovo: „*Ja posielam vás*“, ja, ktorý ťa korunovať budem, jestli zvíťazíš!

2. „*Učeník nie je nad učiteľa, ani sluha nad svojho pána*“ (v. 24). Čo ťa

vo všetkých prenasledovaniach potešif má, to je príklad Ježišov, Majstra a Pána tvojho. Také prenasledovanie musel on, najnevinnejší, pretrpieť. Ci si ty snád' lepší než on? Jestli máš niečo pretrpieť, myslí si stále: Ježiš je mojím pánom, ja som sluhom. Koľká česť je to pre mňa, keď sa *osud môj s jeho osudom stotožňuje!*

3. „*Nebojte sa tých, ktorí zabijajú telo, ale dušu nemôžu zabiť*“ (v. 28). Pán konečne hovorí, že keď sa o slávu Božiu jedná, ani smrti sa nesmieme báť, lebo však smrť duši škodiť nemôže. Či si ty takto vznešene odhodlaný? Ó, jak šťastlivý si, jestli život svoj obetuješ pre službu za slávu Božiu! Chváliš druhých, ktorí sa toho účastnými stali; prečo netúžiš ty sám za tým? Predsa však niet tu žiadneho tyrana, ktorý by ťa mučiť chcel! Buď si sám sebe tyranom a usmrť v sebe čo len k tvojej záhube žije, *tvoje zlé žiadosti!*

U t o r o k .

Ježiš napomína apoštolov, aby sa nedali prekážať nesriadenou láskou k príbuzným.

1. „*Nemyslite si, že som prišiel pokoj uviesť na zem; neprišiel som uviesť pokoj, ale meč*“ (Mat. 10, 34). Jestvuje dobrý pokoj; to je ten pokoj, ktorý Pán zanechal svojim apoštolom, keď sa povzniesol na nebesá. Je ale, a to pre mužov apoštolských, i zlý pokoj; tento sa zakladá na láske k príbuzným. Kto tento posledný pokoj chce, ten vypovedá Bohu vojnu, pretože Boh pokoj tento prerušený vidieť chce. Uváž si, že jak veľmi *prekáža prítulnosť táto k príbuzným* apoštolským úkonom! Ach, jak ťažko sa odlučuješ od svojich! Jako túžiš z diaľky za nimi! Jak ľahko prestúpiš im k vôli zákony! Jak veľmi ťa zraní nejaká časná nehoda, ktorá ich zastihne! Jako sa tešíš ich zemskému šťastiu!

2. „*Lebo prišiel som odlúčiť človeka od jeho otca.*“ (v. 35). Meč, ktorý človeka od jeho otca odlučuje, je zákon,

„milovať Boha nado všetko“. Keď ty zákon tento zachováš, neostane ti už ničoho, k čomu by si mal lásku a poslušnosť, lebo celú svoju lásku venoval si Bohu. Ovšem že tak sa to pozdáva, že ty si ešte *nevytasil meča proti svojim náruživostiam*: telo a krv ti ešte mnoho namlúvajú. Toto si už hneď na počiatku svojho povolania mal urobiť a ani teraz to ešte nerobíš! Preto musíš to zase znova započat'. *Teda začni aspoň teraz!*

3. „A človeku budú nepriateľmi jeho domáci“ (v. 36). Ó, jak pravdivé je toto! Kto ti je väčšmi „domácom“, než tí, ktorí sú *dľa tela a krve* s tebou spojení? Nuž či sú ti nie nepriateľmi tí, ktorí ťa pobádajú, aby si lásku, ktorou si Bohu podľný, buď *výlučne* im venoval, alebo aspoň sa ňou s nimi *delil*? Avšak akým právom obieraš ty Pána Boha o lásku? Kto ti je teda väčšmi nepriateľom? — Uváž, že jak veľké a jak nebezpečné rany si si sám zasadil. Čo by si s nepriateľom svojim urobil, keďby si ho raz do svojej moci dostal, — to rob sám so sebou!

S t r e d a .

O tých, ktorých Kristus nehodnými vyhlasuje.

1. „*Kto miluje otca alebo matku viac než mňa, nie je mňa hoden*“ (Mat. 10, 37). Ze si ty takým, nebudeš chcieť uznať. Chcem ti to ale dokázať. Odpovedaj: miluješ Boha? Ty hovoríš: Áno, ja ho milujem. — Nadovšetko? — Dozaista. — Aby si teda Bohu slúžil, zanechať musíš otca alebo priateľa, musíš sa zrieknuť častého styku s nimi, lebo tento styk rozptyľuje ducha.“ — „Ja predsa nemôžem byť tak nezdvorilým“, hovoríš ty. — Vieš už teraz, že čo ty najväčšmi miluješ? A ty sa nebojíš toho hrozného slova, ktoré sfa strela na teba sa zrúti: „*Ty si nie hoden Boha!*“

2. „*A kto neprijme svoj križ a nenasleduje mňa, nie je mňa hoden*“ (v. 38). Podobné sa rado spolčuje: len rovnosť mravov nadväzuje priateľský sväzok lásky. Kto sa teda hodným chce urobiť lásky Kristovej, ten jeho život musí nasledovať. Celý život Kristov je ale ne-

ustálym krížom. Keď ale nevezmeš na seba kríž, tak nenasleduješ Pána, nebudeš mu podobným a ani nebudeš ním milovaný. Tak teda vidíš, že *kríž* a *sebazapieranie* nie len že sú prospešné, lež bezpodmienečne sú *potrebné*. Ó, ty mäkký človeče! Do jakého strachu prichádzaš už pri púhej myšlienke na kríž! Nože teda: „*chceš-li byť Kristov, ukrižuj svoje telo s hriechmi a s náruživosťami*“ (Gal. 5, 24).

3. „*Kto najde svoju dušu, ztratí ju, a kto ztratí svoju dušu pre mňa, najde ju*“ (v. 39). Len jediný spôsob zachránenia duše alebo obdržania života jestvuje: a to je, že *sa život k vôli Bohu ztratí*. Ztratíš ho ale tak, keď 1. *sebazapieranie* Ježišovo na taký spôsob nosíš v tele svojom, že *život* Ježišov v tebe odzrkadlí. Je to síce ťažké, ale je to potrebné; 2., jestli z lásky celkom sa v Ježiša premeníš, tak, že môžeš povedať: „*Žijem ja, ale už nie ja, lež žije vo mne Kristus*“ (Gal. 2, 20). Ale — ô, jak šťastlivý budeš, keď potom raz najdeš Krista. Vtedy sám seba najdeš v ňom!

Štvrtok.

Sladké jarmo Kristovo nutno je na seba vziať.

1. *„Poďte ku mne všetci, ktorí sa ustávajú a ste obťažení, a ja vás občerstvím. Vezmite na seba moje jarmo“* (Mat. 11, 28—29). Jak priateľský je predseda dobrotivý Boh, že nás k sebe volá! Jak dobrý je, že ľarchu hriechov s nás sníma, ktorá nás až do pekla tlačí! Jak lásky hodný je On, ktorý nás občerství, keď na ceste podľahneme! Lež čo je to za občerstvenie? „Vezmite na seba moje jarmo“. Tak teda občerstvuješ ty, môj Ježišu, svojich, že im svoje jarmo nakladáš? — Áno, tak je to, lebo nemôže byť v živote *opravdivého potešenia*, iba len v *kríži Ježišovom*, v ktorom jedine *„sa my chváliť máme“* (Gal. 6, 14). Nahliadni, úbohý človeče, že v jak veľkom omyle sa nachádzaš, keď utekáš pred krížom a inde žobreš potešenia, ktoré sú marné a ničomné.

2. *„Učte sa odo mňa; lebo som tichý a pokorný srdcom, a najdete odpočinok*

pre svoje duše“ (v. 29). Kristus sa nabída za učiteľa: či si môžeš lepšieho žiadať? Zatvor uši svoje pred svetom, falcšnou to učiteľkou, a načúvaj na Ježiša! On ťa učí „*najst odpočinok pre svoju dušu*, na ceste nespravedlivosti utrápenú“, skrze *tichosť a poníženosť*, lebo skrze túto poslednú docela sa podrobuješ láskavému Bohu a i ľuďom k vôli Bohu. Skrz tamtú však pri pretrpení nesprávností najviac prirodzenému nejakému vzrušeniu dáš miesto. Z tohto môžeš teraz už uzatvárať, že prečo je ťažké pre *teba* jarmo Kristovo: nenesieš ho v *ponížnosti a tichosti*. Z tohto môžeš ďalej tiež porozumieť, že prečo ztraťíš niekedy duševný pokoj atď.

3. „*Veď moje jarmo je príjemné a bremeno moje ľahké“* (v. 30). „Jarmom“ nazýva Pán zákon evanjeliumu, alebo protivenstvá a prenasledovania, alebo i tie ťažkosti, ktoré v boji ducha proti telu vznikajú. Menuje ho *svojim* jarmom, ponevác ho on, hoci je ono tak veľké a ťažké, s nami spolu berie na seba, keďže nás milosťou svojou podporuje. „*Spoj sa teda s Bohom a trp!*“ (Sir. 2, 3). Ne-

sťažuj sa, že je oné bremeno ťažké, po-
neváč *láskavý* Boh nesie *väčšiu čiastku*
tohože. Len veľkodušného odhodlania je
tu treba!

P i a t o k .

Statie Jána Krstiteľa v žalári.

1. „*Herodes k vôli svojim narodeninám učinil večeru kniežatám... vošla dcéra tejže Herodiády a tancovala... a zapri-sahal sa jej: Čokoľvek budeš pýtať, dám ti, čo hneď i polovicu môjho kráľovstva*“ (Marek. 6, 21—23). Ach, jak vysoko cení tento ľahkomyseľný blázon tanec: polovicu kráľovstva sľubuje zaň! — Lež väčšie je ešte *tvoje* bláznovstvo! Ža je-don maličký pôžitok zriekol si sa — *kráľovstva nebeského!*...

2. „*Ona však vopred navedená od svo-jej matky, riekla: Daj mi, vraj, tu na mise hlavu Jána Krstiteľa*“ (Mat. 14, 18). Radu si pýta od nepriateľkyne Jánovej: ký div, že smrť jeho bola týmto vyvo-laná? — Ešte horšie robíš *ty*, keď sa vo svojich záležitostiach so svetom, s telom a so svojimi *náruživosťami* radíš. Jak

často ťa ony pobádajú, aby si nie Já-
novu, lež Kristovu hlavu žiadal! Kedy-
koľvek hriech páchaš, toľko razy — na-
koľko na tebe záleží — zabíjaš Krista
Pána. Ved' robíš to isté, čo bolo príči-
nou smrti jeho. Ó, ty pošetilec, uchádzaj
sa vo svojich záležitostiach o radu pred-
sa u rozumu, a nie u hriešnej žiadosti-
vosti!

3. „*Tu zarmútil sa kráľ*“ (Marek 6,
26): totižto preto, pretože si sv. Jána
ctil a nahliadol svoju vlastnú sprostosť.
— Neprenáhľuj sa v rozhodnutiach svo-
jich! Dôkladne uvažuj všetko, čo robíš:
potom nebudeš ťa museť náhradne ľu-
tovať. — „*Pre prísahu však a pre spo-
lustolujúcich nechcel ju zarmútiť.*“ Bojí
sa zrušiť opovážlivú a hriešnu prísahu, a
nebojí sa vraždy nevinného! Jednu úbo-
hú, bezočivú dievčicu nechce zarmútiť:
— nerobí si ale nič z toho, keď *Pána*
Boha obrazi! — Či nepokračuješ i *ty*
práve tak so svojou hriešnou žiadostivo-
stou? — „*I stal ho v žalári*“, hoci predsa
vedel, že bol nevinný a svätý. — K ja-
kým hriechom vedie jedna jediná ne-

skrotená náruživosť! A ty ich máš tak moc a nechceš im ešte úzdu založiť?

S o b o t a .

Päť chlebmi a dvoma rybami nasýti Ježiš päťtisíc ľudí.

1. „*Tu keď sa zvečerilo, pristúpili k nemu jeho učeníci a riekli: Miesto je pusté a čas sa už minul; prepusť zástupy; nech idú do mestečiek a nakúpia si potravu*“ (Mat. 14, 15). S akou vytrvanlivosťou a s akou horlivosťou vytrvá zástup pri Ježišovi, aby sa o spasení poučil! Ako si ale ty taký ľahostajný a ľarbavý pri jeho svätých vnuknutiach! — Starostlivosť učeníkov je znakom nedôvery. Prosia Pána, aby rozpustil zástup, žeby si potravín nakúpili. Hovoria, že ani za dvesto denárov chleba by im nestačilo atď. — V tomto nenasleduj učeníkov: všetku svoju dôveru skladaj v Pánu Bohu, obzvlášť v takých pádoch, kde ľudské sily nemôžu pomôcť; hovor z hĺbky srdca: „*Na teba je ponechaný chudobný!*“ (Žalm 9, 35).

2. „*A rozkázal zástupu uložiť sa na trávu*“ (v. 19). Ti, ktorých Pán svojou milosťou kŕmi, majú v poníženom sebazaprení sotrvávať. — „*Ježiš vzal chleby a keď vykonal vďaky, rozdával sediacim ... koľko chceli*“ (Ján 6, 11). V rukách Kristových rozmnožia sa chleby. Čo mu ako málo dáš, jestli mu ale s úprimným srdcom dáš, i s úrokami to naspäť dostaneš. Jestli nič nedostaneš, vtedy nie v nedostatku veľkodušnosti Božej, lež v tebe je chyba: že mu ničoho nedáš do rúk. Pozbav sa z lásky k nemu čo len *toho najmenšieho pôžitku*, a niečo *neprírovnateľného* dá za to tvojej duši.

3. „*Keď teda Ježiš poznal, že chcú prísť, aby ho chytili a učinili kráľom, ušiel znovu na horu*“ (Ján 6, 15). V ľudoch týchto máš pekný príklad *povďačnosti*. Zázračným spôsobom obdržali dobrodenie od Pána: preto ho vyhlásili za „*veľkého proroka*“ a chceli ho urobiť kráľom. — Ó, jaký nevďačný si ty, že ešte i jeho milostí k jeho obrázkaniu zneužiješ! — U Krista najdeš útek pred slávou. Ku krížu sa ponáhlal, za ním „*tú-*

žil *túžobne*"; a obetovaný bol, „*ponevác sám tak chcel*“ (Iz. 53, 7). Pred oslavou však utekal. Ty ovšem práve opak toho robíš: nehanbíš sa teda za to?

Sestnásta nedeľa po Sv.Duchu.

Kristus kráča po mori.

1. „*Ale loďku uprostred mora sem-tam hádzaly vlny . . Tu o štvrtej nočnej stráži prišiel k nim a kráčal po mori*“ (Mat. 14, 24—25). Cez celú noc museli učeníci zápasiť: „*bol totiž vietor protivný*“. Pán sa na to z hory díval; avšak čakal s pomocou. „*Urobil to*“, ako sv. Chrysostomus hovorí, „aby nás poučil, aby sme *nie hneď koniec nastávajúcich úzkostí žiadali*“; ktoré nám on určil. Práve opačne, *vyčkať máme čas, ktorý on sám stanovil* a zatiaľ veľkodušne máme „*proti búrke bojovať*“. To isté fa dobrotivý Boh učí v každej búrke protivenství a náruživostí твоjich. Ako sa chováš, keď dujú vetry duševnému tvojemu spaseniu protivné? Ako bojuješ? Či neodhodíš veslo? Či sa neponecháš na svevoľu náklonností твоjich?

2. „*A keď ho videli po mori chodiť, naľakali sa a riekli: To je mátoha*“ (v. 26). Učeníci osobnú prítomnosť Kristovu držali za klam, pretože po vlnách mora chodí. — Ó, jak často ti prichádza vnuknutie Božie ako „mátoha“, jestli ono presahuje more nákloností tvojich; keď ti káže, aby si veľkodušným opovržením vstúpil na more tohoto sveta! A preto, pretože vnuknutie to za mátohu držíš, radšej sa necháš vlnami sveta zakryť. Hľa, v jak mnohom ohľade musíš obrazotvornosť svoju napraviť! Lebo to, čo ti veci *ťažkými* robí, nie je natoľko sama vec, ako tvoje *namyslenie*.

3. „*No, Ježiš hneď premluvil k nim a riekol: Zmužte sa! ja som to; nebojte sa*“ (v. 27). Do tohoto nebezpečenstva priviedol ich Ježiš, lebo „ich Ježiš *prinútil* vstúpiť do loďky“ (v. 22.), keďže na suchej zemi boli v istote. Preto je im teraz ihneď na pomoci. Do akýchkoľvek ťažkých položení môžeš ty následkom *poslušnosti* prísť: „*zmuž sa!*“ Lebo však Boh je to, čo ťa skrze predstavených, ktorých on vedie, do týchže pri-

viedol. „*Neboj sa*“: nenechá ťa bezradného. Rob len ty svoju povinnosť!

P o n d e l o k.

Peter kráča po mori.

1. „*Tu odpovedal Peter a riekol: Pane, keď si to ty, rozkáž mi prísť k tebe po vode*“ (Mat. 14, 28). To bola láska učeníka, ktorá nemohla zniesť odklad toho, aby Krista videla. Prosí ho, aby ho Pán k sebe zavolať: robí to v tej nádeji, že poslušnosť doplní to, čo jeho ľudským silám chýba. I „*na vode*“ a v nebezpečenstvách prechováva tú pevnú nádej, že v páde, keď mu to Pán rokáze, istý bude. „*A on riekol: Pod'. I sostúpil Peter z loďky a kráčal po vode, aby prišiel k Ježišovi*“ (v. 29). Všimni si ho, že jak horlivý, jaký neohrozený je na rozkaz Pána! — Keďby si aj ty tak veľkú dôveru mal, čo všetko by si ty mohol prekonať pomocou poslušnosti?

2. „*Ale keď videl silný vietor, zľakol sa*“ (v. 3). Z veľkej dôvery upadá Peter rýchle do pochybovania. Tak sa my meníme nenadále, keď častejšie neobno-

víme predsavzatý úmysel. — „*A keď sa počal topiť*“: nie vietor to bol, čo nebezpečenstvo vyvolal, lež jeho bojavosť následkom pochybovania. Nikdy nič veľkého nevykonáš, jestli sa zvláštnou dôverou nevzpružíš. Ponevác ty sám od seba nič nemôžeš vykonať, musíš sa preto dôverou posilnený spojiť s tým, čo všetko môže. — „*Kričal a riekol: Pane, spomôž mi*“, akonáhle sa topiť započal. — Nemeškaj v pokušení k Pánu Bohu sa utiekať!

3. „*A ihneď*“ — ponevác Ježiš neodkladá svoju pomoc — „*natiahol ruku*“, ešte prv, než Peter „*a chytil ho*“ (v. 31). Pozri tu láskavosť a moc Ježišovu: a dúfaj v nej! — „*A riekol mu: Maloverný, načo si pochyboval?*“ Pán ukazuje Petrovi, že nebezpečenstvo skrz jeho malovernosť a nie skrz vietor bolo vyvolané. — Ó, jak často musí sa i *tebe*, na oči vyhodiť malovernosť, keď sa pre nejakú ťažkosť odťahuješ od činu! Keď sa k niečomu veľkému a ťažkému chceš odhodlať a strach ťa prepadá, volaj vtedy sám k sebe: „*Maloverný, nepochybuj!*“

U t o r o k .

Farizeji žalujú na učeníkov, že neumývajú si ruky; Ježiš ich vezme pod ochranu.

1. „*Prečo prestupujú tvoji učenci podanie starších?*“ (Mat. 15, 2). Farizeji sa len o zovňajšiu čistotu starajú a nedbajú o vnútornú. Karhajú preto učeníkov, že si pred jedením neumývajú ruky. A čo je to za previnenie? Áno, to je ale veľké previnenie, že ste vy vnútorne plní všeliakým zlomom! — Nebuď aj ty farizejom, ktorý sa staráš o zovňajšok, vnútorné však zanedbáš. Boh nie dľa toho súdi, čo je viditeľné, lež dľa toho, čo sa v *duši skrýva*. Preto v prvom rade musíš sa chrániť špiny duše!

2. „*A on odpovedal a riekol im: Prečože i vy prestupujete príkaz Boží pre svoje podanie?*“ (v. 3). Jedno takéto podanie znelo na príklad nasledovne: „Keď sa Bohu obeta chce priniesť, môže sa preto rodičom odoprieť, čo im je k udržaniu života potrebné.“ Pán teda karhá farizejov, že oni pod rúškom úcty Božej jeden príkaz prestúpia. — Či on tebe po-

tom povie, keď prestúpiš predpis predstaveného svojho, aby si sa *ľúbil* niektorému človekovi, aby si sa dľa náklonnosti iných riadil? Nebudeš sa môcť vymlúvať, lebo ničoho nemôžeš najst', čomu by si pred Bohom prednosť dať mohol.

3. „*Pokrytci, dobre prorokoval o vás Izaiáš, keď riekol: Tento ľud cti ma perami, ale ich srdce ďaleko je od mňa*“ (v. 7—8). Pán dokáže farizejom, že väčší hriech majú, než učeníci, ponevác oni, hoci prehnanou úzkostlivosťou zachovávajú zákon, predsa *nie zo srdca* a nie s pravým smýšľaním slúžia Bohu. — Či sa nevzťahuje karhanie toto i na teba? Či ty si neslúžil *viac*, aby ťa ľudia videli, než aby si sa Bohu *ľúbil*? O tieň ctnosti sa staráš, pritom však neodstraňuješ zlé žiadosti, ktoré dušu poškvrňujú.

S t r e d a .

Chananejčanka prichádza k Ježišovi a prosí ho o uzdravenie svojej dcéry.

1. „*A hľa, žena chananejská*“ počula o

príchode Kristovom, a ihneď „vyšla z tých končín“ (Mat. 15, 22). Žena táto zachytí vyskytnuvšiu sa príležitosť a učí ťa ísť v ústrety milosti, aby sa márne nemíňala. „Volala a riekla mu: Smiluj sa nado mnou, Pane, synu Dávidov.“ Vo viere a nádeji vykladá svoj žiaľ nad nemocou svojej dcéry: „moja dcéra ťažko sa trápi od diabolstva“. Nič nepýta; s tým sa uspokojuje, že polozenie svoje mohla rozložiť. Verí, že Pán jej svojou všemohúcnosťou môže pomôcť, a vo svojej dobrotivosti chce jej pomôcť: ináč ale sdelí mu všetko. S jak veľkými ctnosťami zahanbuje ťa táto pohanská žena!

2. „Ktorý neodpovedal jej ani slova“ (v. 23). Kristus, ako Euthymius hovorí, chcel čakať s odpoveďou, „kým sa celá viera, celá skromnosť a múdrosť ženy neprejaví.“ Keď teda Boh ihneď nevyslyší tvojej modlitby, pomysli si, že skrze prosby tvoje chce, aby si sa ešte vo viac ctnostiach cvičil. Preto neklesaj vo svojej odhodlanosti, lež vytrvaj. — „Učenci“, ktorí sústrast mali s osudom ženy, „prosili ho a riekli: Prepust' ju“. Prečo? Snáď preto, aby si žena vo svojom

zármutku potešenie najst mohla? Alebo snáď preto, aby Boh skrz jeden zázrak chválený bol? Nie, lež preto, „*lebo kričí za nami*“. Vo svojej nedokonalosti namietajú, že im je žena nepríležitá. — Či sa i ty v podobnej nedokonalosti nenachádzaš? Žiadaš si totiž, aby si od jedného nedostatku bol oslobodený, viac preto, že sa to *tebe* ľúbi, než by sa to dobrotivému Bohu ľúbilo.

3. „*Ale on odpovedal a riekol: Nie som poslaný iba k ovciam potrateným z domu Izraelovho*“ (v. 24). Tak to vypadá, akoby žena tá ani skrz kričania ani skrz prímluvu učeníkov nemohla nič obsiahnúť. Ba, ponekúď tvrdá odpoveď tak tichého Pána mohla za vyložené odmietnutie platiť. Ona však vytrvá vo svojej nádeji a *túžba jej sa len ešte viac rozohreje*. To je ale práve to, čo sa Kristovi najviac ľúbi. Preto po odmietavej odpovedi ani ty netraf chuť. Keď ťa odmietne pristúp znovu! Jedine vytrvanlivosť je to, čo niečo do cieľi. Ty, ó Pane, si prišiel ku ztrateným ovciam? Ó, jaká potecha je to pre mňa,

„ktorý som poblúdil ako ovca“ (Žalm 118, 176).

Štvrtok.

Uzdravenie dcéry Chananejčankinej.

1. „Ona však“ (Mat. 15, 25) vo svojej veľkej stálosti „prišla“ s práve tak veľkou dôverou ako i túžbou, „klaňala sa mu“ v hlbokkej poníženosti „a riekla mu“ s úctyplnou skromnosťou: „Pane“, ktorého všetko poslúcha, „pomôž“ — lebo však ty to môžeš — „mi“, ktorá som pre trápenie dcéry svojej tak hlboko zarmútená! Jak mnohé ctnosti sledujú túto modlitbu! — „Ktorý odpovedal a riekol: Nie je to dobre, vziať chlieb deťom a hodiť psom“ (v. 26), totiž milosť zázrakov, ktorá bola Židom, čo synom sľubená — „a hodiť psom“, modloslužebným pohanom. Pán dáva tu proti svojej obyčaji tvrdú odpoveď. — Čo robievaš ty na nejaké ostré slovo? Čo pri opätovnej odmietavej odpovedi? Čo robila ale táto žena?

2. „Ale ona“ (v. 27), bez všetkého znaku urazenia, čo by si ty ťažko bol

zakryl, bez šomrania, v ktoré by si ty isto bol vybúšil, *riekla: dno, Pane*". Múdro a ponížene pripustí, že je ona ako psík, preto prosí naliehave, aby dobrotivý Pán s ňou čo so psíkom nakladal. „*Avšak i štence jedia odrobinky, ktoré padajú so stola ich pánom*". Koľká vytrvalosť, koľká trpezlivosť, koľká múdrosť, koľká poníženosť, koľká viera!

3. „*Vtedy*“ naklonený jej vytrvalosťou a poníženosťou, „*odpovedal Ježiš a riekol jej*“, ako čo by sa k poučeniu prítomných divil, aby tak, kým jednu pozdvihne, mnohých posilnil: „*Ó, ženo*“ — a nie pes — ty si zmenila svoje smýšľanie, ja premením meno tvoje. Ty si sa čo psa poznávala, ja ťa uznám za človeka.¹⁾ „*Veľká je tvoja viera!*“ (v. 28). Ostatné tvoje ctnosti sú tiež veľkej hodnoty. Viere jej ale chváli, pretože vyvolal: „*Nech sa ti stane, ako chceš*“ — ako čo by bol chcel povedať: Tu máš k splneniu vôle svojej moju moc. — Ó, jak veľký dôkaz božskej lásky, v ktorej ty dúfať a na ktorú sa ty celkom opierať máš!

¹⁾ S. Aug. serm. 61. de temp.

Piatok.

Uzdravenie hluchonemého.

1. „*I vzal ho*“ — hluchonemého, ktorého iní sem priniesli — *súkromne zo zástupu*“ (Marek 7, 33). Jeden prostriedok liečenia hluchoty a nemoty *ducha* pozostáva v tom, že sa človek od hluku sveta a hriešnych žiadostí, ako i od ľahkomyselných zábav vzdiaľuje a skrze ponížené rozjímanie o svojej nízkosti, sám do seba sa utiahne. Duša v tejto samote lepšie počuje slovo Božie. „*Vložil mu svoje prsty do ušú*“, aby ich zatvoril pred márnosťou, — a toto je *druhý* prostriedok: musia sa brániť smysly skrze prst Boží, t. j. skrze milosť Ducha sv., aby ony svetu otvorené nestály. — „*A dotkol sa mu jazyka*“ so svojim prstom, ktorý si „*poslinil*“. Slina táto znamená milosť, ktorá jazyk stále viesť má. — „*A pohliadol k nebu*“ (v. 34). *Tretí* prostriedok uzdravenia hluchonemoty ducha je: započatť rozjímať o nebeských veciach. — „*Vzdýchol*“: štvrtý prostriedok pozostáva v túžbe za nebeskými vecami. Skúmaj sa teda, či sa ty odľahuješ v

duchu od sveta, či strážiš nad smysla-
mi svojimi, či držíš na úzde jazyk svoj,
či rozjímaš o nebeských veciach a či
za nimi túžbu prechovávaš. Ustáľže si,
že čo máš ešte v tomto ohľade napraviť.

2. „*A riekol: Eífete, t. j. otvor sa!*“
(v. 34). Ó, jak často hovorí on i k tebe:
„*Otvor mi, sestra moja, priateľkyňa
moja*“ (Cant. 5, 2). „*A hneď otvorily
sa mu uši a rozviazal sa mu sviazaný
jazyk, i mluvil správne*“ (v. 35). Ty ale
rozpusteným jazykom svojim mluviš
márnosti, a jazyk tvoj je jazykom bez-
božnosti. A jak dávno už! A bezbožné
tvoje reči nemajú ešte vždy konca?

3. „*A prikázal im, aby to nikomu ne-
povedali*“ (v. 36). Pán chcel všetkej
chvále vyhnúť. Ty ale väčšmi chceš slú-
žiť pochvale, než dobrotivému Bohu. —
„*Ale čím viacej im prikazoval, tým viac
to ohlasovali*“ Dobrodincovi stačí to ku
pochvale, keď on v skrytosti zostať
chce. Je to ale povinnosťou povďač-
nosti, dobrodenie jeho si ceníť a na ve-
rejnosc vyniesť. Ó, jak mnoho si dlžný
dobrotivému Bohu na tomto základe!
— „*A riekli: Všetko dobre učinil*“ (v.

37), on, ktorý nemôže chcieť nič zlého. Ó, keďby len kedysi Boh aj o tebe mohol povedať: „*Všetko dobre učinil*“. Co by to bola za potecha pre teba! Jestli sa starostlive za týmto snažíš, iste aj obdržíš túto potechu.

S o b o t a .

**Ježiš so sedem chlebmi nasýti
štyritisíc mužov.**

1. „*V tých dňoch, keď zase bol s ním veľký zástup, a nemali čo jesť, svolal svojich učeníkov a hovoril: Lúto mi je zástupu*“ (Marek 8, 1—2). Ó, jak veľká musela byť predsa moc a milosť Pánova, ktorý toľkých ľudí priťahuje k sebe! A ty sa mu predsa tak často protivíš! „*Pozor, aby ste neodpierali mluviacemu!*“ (Žid. 12, 25). Jak veľká je láska a sľutovanie Ježišovo k ľudu: 1. pre veľkú horlivosť ich, s ktorou ho nasledovali. „*Keďže niektorí z nich prišli z ďaleka*“ (v. 3): a keďby ich rozpustil, „*ustali by na ceste*“ 2. Pre ich vytrvalosť, lebo „*už tri dni vydržali pri mne*“. 3. Pre ich trpezlivosť, lebo „*nemajú čo*

jest“, a znesú hlad bez šomrania. — Ty tak dobrého Pána máš; prečo sa neodovzdáš jeho starostlivosti? Ty sotva jednu hodinu vydržíš pri ňom. „*Beda tým, ktorí ztratili trpezlivosť!*“ (Sir. 2, 16).

2. „*A jestli ich rozpustim lačných domov, ustanú na ceste*“ (v. 3). Vidiš, ako sa stará Boh o teba? Čo sa teda bojíš na tomto alebo onom mieste žiť z rozkazu predstavených? Čo ti bude chýbať, keď Pána Boha svojho máš pri sebe? Väčšmi sa obávajú, že ty budeš chýbať dobrotivému Bohu. A ty mu skutočne chýbaš, jestli sa jeho svätej starostlivosti nesveríš. Ty chýbaš sám sebe, kým skrze hriešnu starostlivosť svoju starostlivosť Božiu od seba odstraňuješ.

3. „*A vzal sedem chlebov*“ (v. 6). To bola celá zásoba chudobného Spasiteľa a jeho dvanástich učeníkov. „*Podával svojim učeníkom, aby ich predkladali*“. K jak veľkej dôvere v Bohu museli byť povzbudení, keď videli, že skrze božskú moc tak málo chlebov stačilo pre tak veľký zástup! „*A jedli a nasýtili sa*“ (v.

8). Opravdivá dôvera nikdy nezahanbí. Čo sa protivíš teda úradu, ktorý ti je sverený, alebo i miestu, na ktorom ty žiť máš, z príliš veľkej starostlivosti o telo? Hovor veľkodušne s nábožným Jobom: „*I keďby ma zabil, v ňom dúfať budem*“ (13, 15).

Sedemnásť nedeľa po Sv. Duchu.

Výstraha pred kvasom farizejov.

1. „*A keď prišli jeho učeníci za more, zabudli si vziať chleby*“ (Mat. 16, 5). Jak sladké muselo byť učeníkom obcovanie s Pánom, že zabudli ešte i na potrebné veci! Ó, kiežby si ty aspoň *zbytočnú* starosť o telo svoje odložil! Ty by si to i urobil, keby ti obcovanie s Bohom bolo sladšie. — „*Ktorý riekol im: Dajte si pozor, a varujte sa kvasu farizejov*“ (v. 6). Kristus dôvodí, že musíme sa viac starať o chlieb duše, čo je Slovo Božie, a že musíme veľký pozor dávať, aby chlieb ten bol opravdivý a nezkazený. Tak zanáša Pán reč na duševné veci. V tomto ti chce príklad

dať. — „*Tu oni premýšľali u seba a riekli: Nevzali smé si chlebov*“ (v. 7). Oni vytrvajú pri svojej daromnej starosti. — Tak prenášaš i ty duchovné rozhovory na veci daromné, lebo jestli druhí medziťm nábožné reči rozprávajú, vraciaš sa stále a znovu nazpäť k sprostostiam.

2. „*Ale Ježiš, vidiac to, riekol: Čo premýšľate u seba, maloverní, že nemáte chleba?*“ (v. 8). Spasiteľ karhá tu v učeníkoch ich prehnajú starostlivosť o pokrm a opateru tela. „*Nepamätáte sa na päť chlebov pre päťtisíc mužov ... ani na sedem chlebov pre štyritisíc mužov?*“ (v. 9—10), ktorými sa tí, čo rozdelení tam sedeli, nasýtili? Týmito slovami chcel on povedať: Ponechajte to na mňa, aby som sa o telo vaše staral; ja to už urobím. — Ó, kiežby si sa ty celkom a úplne ponechal na túto prozreteľnosť! Jak ľahká by bola vtedy poslušnosť, jak sladká chudoba, jak milá trpezlivosť!

3. „*Prečože nerozumiete, že nie o chlebe som vám povedal: varujte sa kvasu farizejov? Vtedy porozumeli, že*

nekázal varovať sa kvasu chlebového, ale nauky farizejov“ (v. 11—12). Týmto zlým kvasom sú zásady sveta, samolásky a starého človeka. Tohoto kvasu sa varuj, lebo ináč nakazí dušu tvoju, a nebude ti viac chutiť ani ten najlepší chlieb, čo je „plniť vôľu Otca nebeského“.

P o n d e l o k .

Ježiš uzdraví slepého z Bethsaidy.

1. „*I prišli do Bethsaidy, a priviedli mu slepého, a prosili ho, aby sa ho dotkol. A on chytil slepého za ruku, vyviedol ho von z mestečka“ (Mar. 8, 22—23).* Prečo neuzdraví Ježiš slepého v samom mestečku? Bethsaida bolo mestečko, v ktorom Pán mnohé divy a zázraky vykonal, a predsa mu neverili. Preto ich obviňuje, že nezodpovedali milosti. „*Beda tebe, Korozaím, beda tebe, Bethsaida!*“ Pán teda vyviedol slepého von a týmto dával na vedomie, že nemôže byť uzdravený, jestli on spolu neúčinkuje. Tak je to s každou nemocou duše. Jak mnohé milosti si ty už obdržal! Jak málo

si im ale zodpovedal! A ty chceš byť uzdravený?

2. „*A nasliniac oči jeho*“ slinou prvej milosti, ktorou mal začať vidieť, *vložil na neho ruky*“ svojej moci „*a spýtal sa ho, či čo vidí. I pohliadol hore a riekol: Vidím ľudí, jako stromy chodiť*“ (v. 23—24). Slepý už začína vidieť, lež ľudské mu ešte vždy za veľké prichádza: ľudia sa mu pozdávajú byť mohutnými stromami. Málo svetla nám ešte nestačí, aby nás od vidín zachránilo. Zrak je totiž vtedy zmätený, a svetské sa nám pozdáva byť veľkým. Či sa to i tebe veľkým pozdáva? Vtedy teda máš málo svetla; pros preto Pána: „*Osvieť oči moje*“ (Žalm 12, 4).

3. „*Zatým položil opäť ruky na jeho oči. I počal vidieť a uzdravený bol tak, že jasne videl všetko*“ (v. 25). Prečo uzdravil Ježiš slepého postupne? Ponevác on následkom jeho slabej viery na začiatku ešte nebol dostatočne pripravený. Pán chcel, aby *viera jeho ešte rástla*: a potom ho uzdravil. — I ty musíš pripraviť srdce svoje, keď Boh v tebe pôsobí má. Jestli ti dobrotivý Boh len

skromne udeľuje zo svojej milosti, tak ty si toho vina: nepripravuješ sa k vyššiemu. Hľadže teda, aby si sa na milosť pripravil, aby si všetko jasne videl: aby si videl, že ako je svet a tvory nič, ako je ale *Boh všetko*.

U t o r o k .

Vyznanie Petrovo.

1. „*A opýtal sa svojich učeníkov a riekol: Za koho vydávajú ľudia Syna človeka?*“ (Mat. 16, 13). — 1. „Otázku túto“ — poznamenáva sv. Cyrill Jeruzalemský — „postavil Ježiš nie z márnej ctibažnosti, lež aby svojich učeníkov o pravde poučil: Peter mal totiž verejne vyznať, čo mu bolo zjavené“. Tak chce Kristus, aby bol vždy viac a viac poznaný, nie k svojmu, lež k nášmu prospechu. *Ó, Pane, kiežby som Ťa predsa i ja poznal!* — 2. Sv. Tomáš poznamenáva k tomuto: „Poučíme sa o tom, že musíme pozor dávať na to, čo sa o nás hovorí: aby sme totižto, jestli je to zlé, napravili, jestli je to ale dobré, aby sme sa snažili to udržať.“ „Lež pre žiadnu

inú príčinu nemaj *starosť o dobré meno*“ (Sir. 41, 15). — *Oni však riekli: Jedni za Jána Krstiteľa, iní zas za Eliáša, iní zase za Jeremiáša, alebo za jedného z prorokov*“ (v. 14). Tu sa len dobré spomína: jestli ty nemôžeš tomu zabrániť, že iní zlé o tebe rozprávajú, tak sa aspoň staraj, aby si im k tomu žiadnej príležitosti nedal!

2. „*A vy za koho ma vydávate?*“ (v. 15). Niečo vyššieho čaká Pán od tých, ktorí ho bližšie poznajú. *Odpovedal Šimon Peter a riekol: Ty si Kristus, Syn Boha živého*“ (v. 15). — Lež za koho držíš ty Krista? Ty musíš mať o ňom vyššiu mienku, než nejaký svetár. Ty hovoríš, že je Boh: kde je ale tá úcta, s ktorou si mu potom podľžný? Prečo si tak ľahostajný v jeho službe? Prečo miluješ tvory viac než jeho?

3. „*Tu odpovedal Ježiš a riekol mu: Blahoslavený si, Šimone, synu Jonášov, lebo telo a krv nezjavily to tebe, ale môj Otec, ktorý je na nebesách*“ (v. 17). Tu vidíš, že telo a krv alebo svetská veda nezjavuje božských vecí, pretože „*smyselný človek nechápe toho, čo je*

Ducha Božieho“ (I. Kor. 2, 14). Odvráť teda uši svoje preč od sveta, aby si počul mluiť Boha.

S t r e d a .

Kristus predpovedá svoje umučenie a pohrozí sa profirečiacemu Petrovi.

1. *„I počal ich vyučovať, že Synovi človeka treba mnoho trpieť a zavrhnutým byť od starších a od najvyšších kňazov i od zákonníkov, a byť zabitým“* (Marek 8, 31). Prečo predpovedá Spasiteľ hneď po vyznaní svojho Božstva smrť svoju? 1. Ponevác nestačí len veriť, že Kristus je Synom Božím, ale treba aj veriť, že on *pre nás trpel*. 2. Aby sa učenici nepohoršili, keď príde hodina: oni majú vedieť, že je on Boh a tak musia to pochopiť, že on nie zo slabosti, lež *zo slobodnej vôle zomiera*. Hlboko zaštep do srdca svojho toto tajomstvo lásky! 3. On ťa chcel poučiť, aby si na pochvaly to odpovedal, čo ťa upomíná.

2. „*Tu zachytil ho Peter, začal mu domlúvať a riekol: Boh uchovaj, Pane, to sa ti nestane*“ (Mat. 16, 22). Je to smeľosť a opovážlivosť zo strany Petrovej, alebo príliš veľká láska? Kristus hovorí: „*Musím*“. Peter ale hovorí: „*To sa ti nesmie stať!*“ Neuvažuje, že to Boh tak uzavrel, neberie ohľad na osobu mluviaceho, ani na to už nemyslí, že bezprostredne predtým ho on Synom Božím vyznával, lež ihneď také slová vypovedá, ktoré mu ľudská náklonnosť podáva. Jazyku svojmu teda musíš hrádzu postaviť a všetko vopred dôkladne rozmyslieť. Keby si to bol robil, nebol by si musel toľké slová ľutovať.

3. „*Ktorý sa obrátil a riekol Petrovi: Id' mi s očú, satane, na pohoršenie si mi*“ (v. 23). Jak tvrdé je to pre Krista, aby bol sdržaný od smrti, za ktorou on z lásky k tebe túži! Jak rýchle odpovedá s tvrdým karhaním na lichoťiacu pochvalu! Jak málo berie on ohľad na osobu: práve toho, ktorého menoval blahoslaveným, že tak trefne hovoril, teraz ho karhá, keďže zle mluví. Týmto ti dáva príklad, aby si na najlepších priateľov

neočúval, jestli ťa od dobrého sdržať chcú.

Štvrtok.

Musíme nosiť križ za Kristom.

1. „*Jestli chce kto za mnou ísť*“ (Mat. 16, 24). Úplne na teba je to pònechané, či chceš Krista nasledovať alebo nie: nik je k tomu nie nútený, a nik sa z toho nevytvára. Ale dobrá, vážna vôľa je k tomu potrebná: púha žiadosť ešte nestačí. Jestli niekto má túto vážnu vôľu, „*nech zapre najprv sám seba*“, nakoľko sa nielen zovňajšieho, lež i úsudku svojho, svojej vôle, zlých žiadostí a túžieb zriekne, a všetko zničí, čo zo starého človeka ešte zostáva a so samoláskou hraničí. Toto je A-B-C kresťanskej dokonalosti. Dobrý Bože! Že som sa ja doteraz tak ničoho nenaučil! Jak mnoho sa mám ešte učiť! A kedy to už konečne urobím? Jestli to stále len pri púhej túžbe ostane, tak isto, že nikdy!

2. „*Nech vezme svoj križ na seba.*“ To je druhým pravidlom krátkeho obsahu kresťanskej dokonalosti. Slovo „*križ*“

zahrňuje v sebe ale všetky protivenstvá tela a duše. „*Vezmi na seba tento kríž*“ v celom jeho rozsahu: v celej jeho „*šírke*“ premetu, v celej jeho „*dĺžke*“ času, vo „*výške*“ smýšľania a v „*hlbke*“ poníženosti, t. j. vezmi na seba *každý* kríž, a to *vždy, vytrvale a ponížene!* Keďby si bol stál pred Spasiteľom na kríži a on by toto bol od teba žiadal, či by si ho bol vtedy odmietol, ktorý sa za teba predsa podrobil smrti? Tak teda neodmietaj ho ani teraz, lebo však ťa on vždy o to prosí, lebo si mu s tým vždy podľžný a pretože si to on vždy zaslúži!

3. „*A (nech) nasleduje ma.*“ To je konečne vrchol dokonalosti, ktorá sa tromi slovami označuje: „*Vyhýbaj! Trp! Rob!*“ Ovšem že skutkami mnohých rokov sa ešte vrchol tento neobsiahne. Nasleduj ho, toho, ktorý príkladom svojim ide pred tebou a tak ťa týmto povzbudzuje! Pamätaj na povinnosť vojaka voči vodcovi, sluhu voči pánovi, syna voči svojmu otcovi! *Nasleduj ho teda: lež jak dlho? On ti neudá hraníc: teda až do smrti.* A na ktorej ceste? Bližšie sa

ti ona neoznačuje: teda po *rovnej* a tiež i po *ťažkej ceste*. Na túto musíš byť práve tak hotový, ako na onú. Čo si robil doteraz? Čo chceš robiť teraz?

P i a t o k.

Premenenie Pána.

1. „A vzal Ježiš Petra a Jakuba a jeho brata Jána“ (Mat. 17, 1). Z dvanástich apoštolov vezme Pán len troch so sebou, ktorí už vopred majú okúsiť slávu, on, ktorý k sláve samej len málo pripustí. „A viedol ich osve na vysokú horu“, pretože sa ani vznešenej vedomosti božských vecí ani chuti vnútorných potešení neobsiahne, jestli sa nepovýši nad vysoký svet a pyšnú slávu jeho. „A viedol ich osve“, ďaleko od hluku a vravy sveta. Týmto nás učí, že vnútorná a tiež i zovňajšia samota mnoho prispieva k poteche duše. Ty snáď nedostávaš žiadneho osvietenia, žiadnej potechy? Nože si pozri, či vystupuješ na horu, či sa opravdu sám do seba utahuješ.

2. „A keď sa modlil, stala sa podoba jeho obličaja inou“ (Luk. 9, 29). Horlivá

modlitba, obzvlášťne ale vnútorná modlitba, rozjímanie, premení človeka. Tak sa zdá, že ty nikdy duchovným spôsobom „nesvietiš“; to istotne odtiaľ pochádza, že nie s prospechom *rozjímaš*. Dokončením rozjímania koniec je i tvojej horlivosti a tvojim predsavzatiam. Ty o niektorej pravde len *rozmyšľáš*, bez toho, že by si ju i na sebe zkusil. Aký prospech môžeš potom z toho mať? Možno, že je škoda väčšia, pretože nerobíš dľa poznania svojho. — „*I zaskvela sa mu tvár ako slnko, jeho šaty však zbelely jako sneh*“ (Mat. 17, 2). Keď sa slnko opre, ľahko táje sneh. Nezakladaj si na vnútorných potešeniach, lebo za okamih zase zmiznú. Ži stále v bázni a stavaj len na skalopevný základ ctnosti, ktorá sa o rozum a nie o sladké city opiera.

3. „*A hľa, zjavili sa im Mojžiš a Eliáš*“ (Mat. 17, 3). Toto sú mužovia veľkej túžby. Takýmto je dané, aby už na zemi zakúsili nebeské radosti. „*A mluvíli s ním o nadmiere, ktorú mal*“ skrz svoje umučenie „*dokonať v Jeruzaleme*“ (Luk. 9, 31). Uprostred radostí mluví sa o bo-

lastiach; buďto preto, ponevác nám Kristus skrze boľasti tie blaženosť zaslúžil, alebo aby nás poučil, že i my máme v boľastiach zachovať veselú tvár a ešte väčšmi veselého ducha, ba že sa máme radovať v trápení: „*lebo mzda je hojná v nebesiach*“ (Mat. 5, 12).

S o b o t a.

Žiadosť Petrova pri premenení Kristovom.

1. „*Tu premluvil Peter a riekol Ježišovi: Pane, dobre je nám tu byť*“ (Mat. 17, 4). Peter je obrazom duše, ktorá skutky svoje na duševný pôžitok zakladá; jestli ho má, vtedy si myslí, že všetko má, „*ale v čas pokušenia odstupuje*“ (Luk. 8, 13), opustí Pána a uteká s Petrom. Ty tie isté žiadosti máš ako tento. Rád by si mal síce ctnosť, ale ona musí byť sladká a ľahká, nie ťažká a namáhavá. Uváž len, že jak nerozumná je túžba táto! Keďby si dobre poznal podstatu *ctnosti*, tak by si aj vedel, že sa *ona celkom na ťažkostiach zakladá*.

2. „*Ak chceš, spravíme tu tri stánky, tebe jeden, Mojžišovi jeden a Eliášovi jeden*“. Petre, kde chceš stavať stánky tieto? Tu v radoostiach, ktoré hoci sú i duševné, predsa pominú sa ako sňah na slnku? Ovšem za chvíľu *môže* to tu byť *dobre*, ale je to rozumné, stánky tu stavať a tu zostať? Čo ty povieš? — Opravdu, „*nevedel, čo mluvil*“. — Keď bol ale Peter karhaný, že zostať chcel v nebeskom pôžitku, čo to bude s tebou, ktorý sa *smyselného* pôžitku pohodlnosti svojej pridŕžaš?

3. „*A kým on to mluvil, povstal oblak a zatienil ich*“ (Luk. 9, 34). Kým Peter v nadmiernej radoosti jasá, kým hovorí, že by mali na tom mieste byť vystaviť, hľa, v jednom okamihu je celý predmet radoosti odňatý. Z tohoto môžeš uzatvárať, že akej trvácnosti je *citelná* pobožnosť alebo potecha; za okamih ňa opustí. A jestli ty na tento základ stavaš ctnosť, budova sa čoskoro *srúti*. Keď je to teda v takomto stupni „*dobre*“ požívať duševné radoosti, prečo sa „*zatemňuje*“ duša tvoja skrze zármutok, hnus a zádumčivosť, keď takýto malý obláčik trp-

kosti príde — a on musí predsa častejšie prijsť! Inde sa musia teda stánky stavať.

Osemnásť nedeľa po Sv. Duchu.

Učeníci sú hlasom s neba nastrašení.

1. „*A hľa, hlas z oblaku riekol: Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám svoje zaľúbenie*“ (Mat. 17, 5). Otec nebeský dáva tu verejne svedectvo o Kristovi, že je on Syn Boží. Toto sa stalo, ako niektorí vykladatelia myslia, na tom istom vrchu, na ktorom on od diabla bol pokúšaný; v tom istom čase, keď sa o jeho umučení rozprávalo. Z tohoto sa máš poučiť, že tí budú synami Božími, ktorí premôžu pokušenie a mnoho zaňho trpia. Chceš-li teda byť synom Božím, tak po tejto ceste musíš kráčať. „*Kto mňa miluje ... i ja ho budem milovať*“ (Ján 14, 21). „*Väčšej lásky nemá však nikto, než táto: aby život svoj položil zaňho*“ (srov. Ján 15, 13).

2. „*Jeho poslúchajte*“. Týmito slovami je Spasiteľ učiteľom celého okrsku zemského ustanovený. Večné Slovo Otcovo mluví v našich srdciach. Tvrdá je ovšem reč jeho, lež len pre ľudí telesne smýšľajúcich. Málo predtým Peter ho nechcel počuť, keď riekol: „*Boh uchovaj, Pane, to sa ti nestane*“. Teraz má rozkázané, aby načúval, a to práve to, čo on s Mojžišom a Eliášom o svojej smrti hovoril. — Uč sa z tohoto, že ty musíš na Ježiša počúvať, keď ti zapieranie seba, opovrhnutie, chudobu, potupu, kríž a pod. posiela.

3. „*Keď to učeníci počuli, padli na svoju tvár*“ (v. 6). To urobili učeníci z úctivosti voči hlasu, ktorý počuli, tak že sa mu ponížene podriadili: stiahni z tohto poučenia, že sa i ty musíš podrobiť každému hlasu Božiemu. — „*A veľmi sa báli*“: ponevác skrze tenže hlas potvrdené bolo, čo sa Kristus s Mojžišom a Eliášom o svojom umučení rozprával; pritom sa ako ľudia nastrašia. Tu máš obraz svetára a i seba samého, ktorému už samé slovo „*kríž*“ stačí, aby sa nastrašil, ktorého už i to najmenšie proti-

venstvo o zem hodí. A predsa „*skrze mnohé súženia treba nám vchádzať do kráľovstva Božieho*“ (Sk. Ap. 14, 21).

Pondelok.

Kristus teší svojich učeníkov a zostupuje s hory.

1. „*Pristúpil Ježiš a dotkol sa ich, a riekol im: Vstaňte a nebojte sa*“ (Mat. 17, 7). Učeníci sa naľakali, pretože s neba bolo tvrdené, čo sa o umučení Kristovom hovorilo: avšak ihneď je tu Ježiš, aby ich potešil. — Ty sa bojíš tvrdého a toho, čo sa smyslom protiví; to je čosi ľudského: lež akonáhle „*pristúpi*“ Ježiš so svojou milosťou, viac sa už nemáš čo obávať. „*Vstaň*“ s rozhodnou a smelcou odhodlanosťou! „*k čomu by vojenské stány postavali proti tebe*“ (Žalm 26, 3.), dúfaj v ňom! „*V Bohu tvojom preskočíš cez múr!*“ (Žalm 17, 30).

2. „*A keď pozdvihli svoje oči, nevideli nikoho, iba samého Ježiša*“ (v. 8). Zmizol hlas s neba a oblak, Mojžiš a Eliáš, blesk obličajú Ježišového a ligot rúcha jeho: sám Ježiš ostal, jeho samého

videli ešte. Z tohoto sa máš poučiť, aby si v radosti a trápení jedine na Ježiša obličaj svoj obrátil. Čokoľvek nech sa ti prihodí na svete, a čo by to bola hneď i tá najväčšia *duševná radosť*: hľad' pri tom len na Ježiša a nie na svoj prospech! Ó, kedy budem tak šťastlivý, Ježišu môj, aby som len teba hľadal, len teba našiel, len teba jedine videl?

3. „*A keď zostupovali s hory, prikázal im Ježiš a riekol: Nikomu nepovedzte o videní.*“ (v. 9). Spasiteľ nechcel, aby sa apoštolovia vychvaľovali milosťou, ktorú im on dal. Milosti od Boha obdržané najlepšie bývajú poníženým mlčaním zachované. Je to predsa veľmi hanebné, keď sa ty chváliš tým, čo je ani nie tvojim. Nič je ale nie tvoje, čo je dobré. „*Milosťou Božou som to, čo som*“ (I. Kor. 15, 10). Staraj sa radšej so všetkou poníženosťou o to, aby „*milosť Božia nebola v tebe márna.*“

U t o r o k .

Námesačný chlapec je k Ježišovi privedený.

1. „*Pane, smiluj sa nad mojím synom, lebo je námesačný*“ (Mat. 17, 14). V námesačnom tomto chlapcovi môžeš pozorovať osud človeka nevediaceho opanovať svoje náruživosti. „*Často padá do ohňa*“ samolásky, zúrivého hnevu a žiadostivosti; „*a zhusta do vody*“ hriešnych náruživostí. — Otec chlapcov ešte pripomína, že jeho syn je „*hluchonemý*“: kto náruživosti svoje neopanuje, je hluchý a nemý vzhľadom na božskú pravdu. Nemý duch „*sráža ho*“ k zemi, aby sa zemských vecí pridržal a nepozdvihol sa k nebeským. „*Až peny mu idú a škripe zubami*“ t. j. slovami, ktoré náruživosti jeho zodpovedajú. „*A schne*“ — bez šťavy pobožnosti. Čím viac poznáš ty veľkosť zla toho, tým značnejším napnutím síl hľad, aby si odstránil príčinu jeho!

2. „*Ježiš ale odpovedal a riekol*“, slovami kázne ich karhajúc: „*Ó, pokolenie neverné*“ (v. 16.), ktoré ani po toľkých zázrakoch neverí ešte v Božstvo

Kristove; ó, „*prevrátené*“ pokolenie! — Toto ešte prikladá k tomu, ponevác Otec chlapcov hovoril: „*a priniesol som ho tvojim učeníkom, avšak nemohli ho uzdraviť*“ (v. 15.): takto dáva Ježiš mlčky na vedomie, že sa to následkom nejakej chyby zo stránky učeníkov stalo. — „*Dokiaľ mám byť s vami?*“ ktorí ste predsa proti mne? Skúmajte, či nemôže byť Ježiš celým právom podobne i proti *tebe* tak naladený. On ti tak veľké dobrodenia preukázal, a ešte vždy si *proti* nemu! — „*Prineste ho sem ku mne!*“ Spasiteľ láskavosťou smierňuje tvrdú námietku. Aby si ani ty nezanechal bez potešenia toho, koho si oprávnene pokarhal.

3. „*I priviedli ho*“ (Marek 9, 19). Hriešnik nemôže sa z vlastných síl dostať k Bohu; milosťou musí byť „*privedený*“. — A „*hneď ho duch pobúril, a srazený na zem váľal sa a penil*“. Náruživosti totiž tým väčšiu moc uplatňujú na svetárovi s Kristom ešte nespojenom, čím väčšmi sa on blíži ku Kristovi. — „*Tu pýtal sa jeho otca: Jak dávno je tomu, že sa mu to prihodilo?*“ (v. 20). Týmto

sa mu on sám rozpamätáť na dlhý čas, odkedy on už trápený bol: lebo čím dlhšie sa *náruživostiam* ustupuje, tým *besnejšie* ony zúria.

S t r e d a .

Uzdravenie námesačného chlapca.

1. „*Ježiš ale riekol*“ prosiacemu otcovi: „*Ak môžeš veriť, všetko je možné*“ (Marek 9, 22). Opravdu vznešená pochvala viery; lež veľké je to karhanie pre teba. Ty totižto tvrdíš, že máš vieru, a predsa hovoríš, že mnoho ti je nemožné. Správnejšie by si mal povedať, že nechceš. — „*A hneď zvolal otec chlapcov a so slzami riekol: Verím, Pane*“, — ešte nedokonale; „*spomôž mojej nevere*“ (v. 23.) a daj mi viery dokonalej! Tak sa usiluje už počiatočník za dokonalým. Ty ale všeličo začneš, lež len málo čo dokonáš: so začiatkom si už spokojný. Kohože bude Boh korunovať? Toho, čo započne, a či toho, čo dokončujeva?

2. „*A Ježiš pohrozil nečistému duchu a riekol mu: Ja ti prikazujem, vyjdi z*

neho a nevchádzaj už viac do neho" (v. 24). Keď Boh raz hriech milosťou svojou vypudil, tak chce, aby sa ten nikdy viacej nenavrátil. Zlý duch ani sa viac do toho chlapca nenavrátil. Ty ale dobrovoľne zasa privolávaš diabla už vypudeného: hoci to i dobre vieš, že ťa zase bude „trápiť“, „do ohňa a do vody hádzať“. „Tedy veľmi ho sem a tam hádzal a vyšiel z neho; až zostal ako mŕtvy“ (v. 25). Aby tvoje náruživosti celkom mohli byť vypudené, musíš byť „sem a tam hádzaný“, „trápený“ a „ako mŕtvy“ — skrze stále *sebazapieranie*. Pritom nesmieš brať ohľad na lichotenie smyslov, ani na opovrhnutie nie atď.

3. „*Vtedy pristúpili učeníci tajne k Ježišovi a riekli: Prečo sme ho my nemohli vyhnat? Riekol im Ježiš: Pre svoju neveru*“ (Mat. 17, 18). Ty si sťažuješ, že túto alebo onú náruživosť nemôžeš vypudiť. Chceš vedieť príčinu toho? Tvoja nevera je tomu na vine. Neveríš, že „*všetko môžeš skrze toho, ktorý ťa posilňuje*“ (Fil. 4, 13). Neveríš, že ty kedysi pred súd budeš musieť byť postavený a že prísne budeš musieť byť tresta-

ný pre tento alebo onen čin tvojej náruživosti.

Š t v r t o k .

Ježiš dáva poplatok.

1. „A keď prišli do Kafarnauma, pristúpili tí, ktorí vyberali poplatok, k Petrovi a riekli mu: Či váš učiteľ neplatí chrámového? Riekol: Platí“ (Mat. 17, 23—24). Vyberači títo požadujú od Krista, čo je on nie povinný dať. Nedržíš to za nesprávnosť? Ty to ale ešte horšie robíš. Či ti je dlžen dobrotivý Boh s milosťou k sotreniu hriechov tvojich? Jestli je to *dlh*, potom to už neni viac *milosťou*. A ty predsa, kedykoľvek v nádeji na odpustenie spáchaš čo len taký maličký hriech, to chceš, aby on zaplatil poplatok, skrze ktorý sa ti hriech odpustí. A ty sotva hrešíš raz, aby si toto mlčky od dobrotivého Boha nežiadal. Keďby si totižto veril, že ti neodpustí, tak by si nehrešil. Či je to nie dosť bezbožné?

2. „A keď vstúpil do domu, predchytí ho Ježiš v reči: Čo sa ti zdá, Šimone?

Kráľovia zemskí od koho berú poplatok alebo daň? Od svojich detí, a či od cudzích? A on riekol: Od cudzích. I povedal mu Ježiš: Teda dietky sú slobodné" (v. 24—25.), taktiež i domáci zemských kráľov: teda tým väčšmi ja a moji domáci, keďže som ja Synom Božím. Týmito slovami Pán ukazuje, že je on slobodný od zákona a predsa nechce výnimku robiť. Zle by to stálo s nami, keby Kristus ničoho nebol urobil, k čomu nebol povinný. Ó, kiežby si ty aspoň to urobil, *k čomu si povinný!* Ale či je také dobré, k čomu by si ty, nakoľko to len možno urobiť, nebol povinný, keď aj nie zo spravodlivosti, predsa však isto-iste na základe úctivosti, povďačnosti a pod.?

3. „*Aby sme ich však nepohoršili, id' k moru a hoď udicu; a tú rybu, ktorá najprv vyjde, vezmi, otvor jej ústa a najdeš peniaz; ten vezmi a daj za mňa i za seba*" (v. 26). — 1. Nechce dať pohoršenie, hoci mohol povedať, čo občas i ty hovorieval: „Ja som nezadal žiadnej príležitosti k tomu; keď sa pohoršia, tak je to ich vlastná chyba.“ — Nedávaj

žiadnemu človeku pohoršenia, dokiaľ nemusíš. — 2. Chudobný Ježiš nemal ani len jedného haliera. — 3. Ryby a zvieratá vôbec lepšie ho poslúchajú, než ty!

P i a t o k .

Odporúčanie poníženia.

1. „*V tú hodinu pristúpili učeníci k Ježišovi a riekli: Kto asi je väčším v kráľovstve nebeskom?*“ (Mat. 18, 1). Odkiaľ vznikla táto hádka učeníkov? Väčšie dôkazy priazne Spasiteľa voči Petrovi vzbudily ctibažnosť ostatných. Úbohí hriešnici dohadujú sa už o moc. Nikto je nie tak malý, že by nechcel byť väčším než ostatní. Toto je dedičný hriech, ktorý od Adama na všetkých ľuďoch prešiel. Neni si aj ty hriechom tým obťažovaný? *Ty si neni väčší než ostatní, chceš sa ale takým pozdávať.* Ale ktože si ty? Čo robíš tak mnoho zo seba? Aké zásluhy vieš preukázať? Či je nie o veľa väčší počet tvojich hriechov? A jaké to máš ešte nároky! Akým právom ti to prislúcha? Ktože je to, koho ty za men-

šieho považuješ, než seba? Či je on tým skrze svoju alebo tvoju vinu?

2. „*Tu zavolať Ježiš maľučkého, postavil ho uprostred nich a riekol: Veru, povedám vám, ak sa neobrátite a nebudete jako maľučkí, nevojdete do kráľovstva nebeského*“ (v. 2—3). Poníženosť je nielen odporúčanou ctnosťou, lež ona je k dosiahnutiu kráľovstva nebeského *potrebná*. Spôsob, ako Kristus v nej mluví, dokazuje to dostatočne. Kde tejto ctnosti niet, tam neomylné musí byť hriešna náklonnosť. A myslíš si, že pred takýmto otvorené stojí nebo, do ktorého *nevojde nič poškvvrneného?*“ (Zjav. 21, 27). Nechžé ti je teda aspoň *múdrost* jej pohnútkou k poníženosti, keďže ťa už *výbornosť* jej a *príklad Kristov* k nej nepobáda!

3. „*Ktokoľvek teda uponiži sa, jako tento maľučký, ten je väčším v kráľovstve nebeskom*“ (v. 4). Povedzže, dľa ktorého úsudku musí to byť rozhodnuté, že kto je väčším v kráľovstve nebeskom, keď isto má pokračovať: dľa tvojho, alebo dľa úsudku Spasiteľa? Úsudok nekonečnej múdrosti predsa len prevýši ú-

sudok hlúposti tvojej. Tamten máš tu pred očami. Čo inšie môžeš tu naproti postaviť, než úsudok ľudí ináč smýšľajúcich? Ale dľa ktorého úsudku budeš uznaný blahoslaveným alebo zatratným? Dľa úsudku ľudí alebo dľa úsudku Boha? Veríš, že niet väčšieho medzi synami ženy od Jána, ponevác to Kristus povedal: lenže tomu isté je to, čo tiež povedal: „*kto je najmenším medzi vami, ten je najväčš.*“ (Luk. 9, 48).

So b o t a .

Priateľské pokarhanie.

1. „*Jestli sa prehreší proti tebe tvoj brat, id' a pokarhaj ho medzi sebou a nim samým*“ (Mat. 18, 15). Slovo toto týka sa podriadených práve tak, ako i predstavených: prvého, aby rád počúval, keď ho karhajú, lebo ináč si zaslúži, aby ešte viac bol karhaný; druhých, aby nezameškali na svojom mieste a v svojom čase upozorňovať. Na lekára sa nehneváš, hoci aj raní, aby vyliečil. Kto karhá, robí to isté, nakoľko to len s pravou horlivosťou robí. Čo si teda namr-

zený, keď ťa kto karhá? Čo šomreš? Čo sa protivíš? Či nevieš, že Boh „*bude požadovať krv tvoju z ruky jeho*?“ (Ez. 3, 18). — Predstavený, i ty si lekárom. Nemilosrdný si vtedy, keď rany zanedbáš; *ty sám zahynieš spolu s tým, koho získať si zameškal*: „*Bude musieť byť zastavená duša tvoja za dušu jeho*“ (III. Kráľ. 20, 42).

2. „*Pokarhaj ho medzi sebou a nim samým*“ (v. 15). Týmto sa označuje spôsob, ako sa má stať pokarhanie: v *tajnosti* má byť totiž urobené. Chybu urobíš teda, či si už spolubrat alebo predstavený, keď to pred viacerými robíš, čo pred málo prítomnými môžeš vyba-
viť, ešte i vtedy, keď by si to z pohnútky lásky mal robiť: pretože pri chybe, ktorá je nie všeobecne známa, láska práve tak požaduje *tajné* pokarhanie, aby dobré meno bolo zachované. Ešte väčšmi chybíš ale, jestli v tajnosti o chybách brata svojho s nevoľou rozprávaš, lebo snáď vo verejnej spoločnosti ich ešte i prednášaš. Či by ti to bolo príjemné, keďby *teba* tak chceli karhať? Nože, nerob to teda ani ty inému.

3. „*Ak ťa poslúchne, získal si svojho brata*“ (v. 15). Keď niekto druhého priateľským spôsobom pokarhá a tento pokarhanie to ponížene prijme, tak je pre obidvoch prospešné. Ty, čo pokarhanie podujímaš, získaš brata svojho a aj druhých, u ktorých ty zabrániš pohoršeniu, a ty zachrániš svoju dušu. Ty, čo pokarhanie podujímaš, získaš sám seba, získaš náklonnosť toho, ktorý ťa pokarhá, a získaš dobrotivého Boha. Nechže nás všetkých vedie nádej zisku: väčšieho však zisku než tento nemôžeš docieľiť.

Devätnásta nedeľa po Sv. Duchu.

**Podobenstvo o sluhovi, ktorému
Pán celú dlžobu odpustil.**

1. „*Podobné je kráľovstvo nebeské človeku kráľovi, ktorý chcel počet klásť so svojimi sluhmi*“ (Mat. 18, 23). Ty si takýto sluha. Mnoho si dlžen pre svoje hriechy. Musíš vydať počet pred Bohom, vševedúcim a najspravedlivejším sudcom. Ako sa budeš cítiť, keď pred týmto sudcom stáť budeš? — „*Priviedli*

mu jedného, ktorý mu bol dlžen desaťtisíc hrivien“ (v. 24). To si ty. Niet väčšej dlžoby, než hriech. A jak mnohé si ty spáchal! — „*A keď nemal odkiaľ zaplatiť.*“ Čo máš, čím by si mohol zaplatiť, jestli nedostaneš od toho, komu to musíš zaplatiť? Či sa nemáš čoho obávať? Čo môžeš dúfať? — „*Kázal ho pán jeho predať*“ Skrze hriech ztratíš totižto slobodu a staneš sa otrokom hriechu. Ó, kruté otroctvo!

2. „*Ale ten sluha padol pred ním, prosil ho a riekol: Poshovej mi“* (v. 26). Jak často si už mal, Pane, trpezlivosť so mnou, i keď som ťa len ľahkomyselne prosil! Len tvojej nekonečnej trpezlivosti môžem to ďakovať, že nie som už tými najväčšími trestami zastihnutý. „*Milosrdenstvo Pánovo, že sme do konca nevyhynuli“* (Žalospev 3, 22). Anjeli, v tom okamihu, keď zhrešili, boli srútení: či si toho ja menej zasluhujem? — „*A všetko ti zaplatím*“: lenže s tvojou krvou, ktorú si mi dal, ktorú som ja ale hanebným spôsobom nohami šliapal! — Ó, dobroťivosť! ó, láska! — Ó, nevďačnosť z mojej stránky!

3. „*Tu pán slutoval sa nad tým sluhom, prepustil ho, a dlh mu odpustil*“ (v. 27). Jak ľahko sa dá predsa dobrotivý Boh smieriť! Jak veľkodušná je láska jeho, ktorá viac dá, než si my žiadame, alebo než by sme si len dúfať mohli! Jak veľmi musel byť sluha ten zahanbený toľkou láskou! Ty si to už viac než jeden raz zkusil. On ťa nielen z otroctva hriechu oslobodil, lež on ťa za syna svojho prijal a dedičom kráľovstva svojho učinil. Zaslúžil si si to? Môžeš si to zaslúžiť? A takúto veľkú dobrotivosť opovážiš sa napozatým ešte obraziť?

P o n d e l o k.

Nevďačnosť a nemilosrdnosť sluhu.

1. „*Avšak keď ten sluha vyšiel, našiel jedného zo svojich spolusluhov, ktorý mu bol dlžen sto desiatnikov. I chytil a hrdúsil ho a riekol: Zaplať, čo si dlžen! Tu padol jeho spolusluha pred ním, prosil ho a riekol: Poshovej mi, a všetko ti zaplatím. Ale ten nechcel, lež odišiel a hodil ho do žalára*“ (Mat. 18,

28—30). Dobrotivý Boh odpustí ti veľké dlžoby, a ty ani len jediného slovíčka nechceš odpustiť svojmu spolubližnému? A predsa jak maličké je to, keď to srovnáš so svojimi dlžobami! — „*Keď jeho spolusluhovia to videli*“ (v. 31). Čím menej vidíš ty sám svoje hriechy, tým lepšie ich vidia iní. — „*Rozpovedali svojmu pánovi všetko, čo sa stalo.*“ Celkom správne urobili: Čo „*videli*“, nie čo si mysleli; rozpovedali to „*svojmu pánovi*“, ktorého povinnosťou je sluhu toho napraviť, nie ale takým, ktorých sa vec vôbec netýka.

2. „*Vtedy zavolať ho jeho pán a povedal mu: Sluho ničomný, všetok dlh som ti odpustil, preto, že si ma prosil: či si sa teda i ty nemal smilovať nad svojim spolusluhom?*“ (v. 32—33). Či mohlo byť niečo hanebnejšieho? Ty chceš, aby ťa ľudia znášali, ty však ale sám ničoho nechceš zniesť; všetci sa majú o tvoj záujem starať, ty ale nikomu nechceš slúžiť. Tvoje skutky majú byť dľa iného zákona posudzované, než skutky tvojich spolubližných! Jestli ty Pána Boha neľasleduješ tým, že druhým dobre ro-

bíš, tak bude nasledovať Boh teba, že ti odplatí za zlé, pretože to ty tak robíš iným. „*Jedného každého podľa ciest jeho súdiť budem*“ (Ez. 18, 30).

3. „*A jeho pán, rozknevaný, vydal ho mučiteľom, dokiaľ by nezaplatil celý dlh*“ (v. 34). Raz odpustené hriechy neožijú síce už viac, ale nevďačnosť, ktorá zatým nasleduje, je tým väčším hriechom, čím väčšie bolo dobrodenie odpustenia. Ťažké hriechy boli ti odpustené, ty však maličkosti nechceš odpustiť: nevďačný si, vydaný budeš „*mučiteľom*“. „*Tak i Otec môj nebeský vykoná vám, jestli neodpustíte každý svojmu bratovi zo svojich srdc*“ (v. 35.), bez toho, žeby ste akúkoľvek trpkosť ponechali v srdciach svojich. „*Na hriechy tvoje nebude si viac spomínať*“ (Iz. 43, 25.), keď sa už raz osvedčil, že sú ti odpustené. Zabudneš i ty práve tak na menšie urážky? Či sa voči tomu, čo ťa urazil tak chováš, ako predtým? ...

U t o r o k .

Ježiš je na sviatky šiatrove povolaný do Jeruzalema; zdráha sa ísť.

1. „*Tu riekli mu jeho bratia: Prejdi odtiaľto a id' do Judska, aby aj tvoji učeníci videli tvoje skutky, ktoré kondš'*“ (Ján 7, 3). Slová tieto, ktorými príbuzní vyzývajú Pána, aby išiel do Júdska, veľmi pekne znejú: „aby aj tvoji učeníci videli tvoje skutky“. Lenže docela iný úmysel je tu v úzadí: aby sa Kristus preslávil skrze svoje zázraky; lebo, tak si trúfali, vtedy sa ujde i príbuzným niečo z jeho slávy. Na mieste ctibažnosti v srdci ich skrytej pripomínajú oslávenie Kristovo. — Čo hľadám ja pri skutkoch svojich? Slávu Ježiša Krista? Ach, kiežby tomu tak bolo! Skutky síce tak vypadajú; ale jak často hľadám ja pri tom svoj záujem!

2. „*Lebo nikto nerobí nič v úkryte, jak sám chce byť vo verejnosti'*“ (v. 4). Príbuzní sa vynasnažujú, aby Pána jedným dôkazom presvedčili, ako čo by hovorili: „Ty chceš, aby ťa uznali za Messiáša; ty práve preto činíš zázraky, aby

fa Messiášom uznali: rob ich teda verejne, v meste, ktoré je svetom v malom.“ „*Zjav sa svetu!*“ Ponevác sami boli ctibažní, držali aj Spasiteľa za takého.¹⁾ *Je to veľkou, všeobecne rozšírenou chybou, že sa svoje vlastné náklonnosti uplatňujú čo meritko na bližného.* Všetko, čo vo svojom úsudku iným pripisuješ, pri dôkladnom zkušaní seba, najdeš to na sebe samom. Akú mienku máš o svojom spolubližnom? Nože sa raz pozri, či si neni ty sám taký, za akého ho držíš.

3. „*Tedy riekol im Ježiš*“, keď sa zdráhal ísť do Jeruzalema, a za príčinu udal: „*Môj čas ešte neprišiel*“ (v. 6). Nebola to totiž ešte vôľa Otca nebeského, aby on už do smrti išiel, k čomu ho ako to i videl, vyhľadávali. Tak robil on všetko dľa vôle Otcovej. Ó, kiežby si ty stále pred očami držal smernicu túto! — Príčina ale, prečo ho svet nenávidí, je táto: „*lebo ja vydávam svedectvo o ňom, že jeho skutky sú zlé*“ (v. 7). Zlým ľuďom nenávidený je ten, kto nesúhlasí s ich skutkami. Pre teba je

¹⁾ Cyrill l. 4. in Joan. c. 32.

to ale lepšie, keď ťa zlí nenávidia, ako by ťa mali milovať. Jestli ťa zlí nenávidia, si dobrý; pri láske sotva môžeš tým byť. Nezanechávaj teda ctnosť len pre tú príčinu, že ťa nenávidia!

S t r e d a .

Ježiš potajomne chce ísť do Jeruzalema; Samaritáni zabránia mu vstup do ich mesta.

! „*I stalo sa, keď sa doplňovali dni jeho donebavzatia, uprel svoju tvár zrovná na Jeruzalem, že pôjde tam*“ (Luk. 9. 51); sv. Ján evanjelista ešte prikladá: „*nie zjavne, ale akoby úkrytkom*“ (Ján 7, 10). Výrazy tieto poukazujú na jeho silné predsavzatie, že tam pôjde, kde, ako to on vopred vedel, je na smrť hľadaný a za polroka na kríž bude pribitý. Ako by si sa cítil *ty*, keby ťa poslali na miesto, a isto by si vedel, že tam ešte v tom istom roku budeš zabitý? Ty ale ničoho nevieš o tomto; ba je to takrečeno isté, že miesto, kde ťa posielajú, alebo práca, ktorú ty prekonať máš, žiadnej škody ti neprinesie: a predsa sa

odťahuješ od tejto práce alebo sa jej aspoň vzpieraš. Osmeľ sa i ty, aby si v takýchto ťažkostiach *„uprel svoju tvár zrovna na to“!*

2. *„A poslal pred sebou poslov, ktorí šli a vošli do mesta samaritánskeho, aby ho ubytovali. Ale neprijali ho, preto, že išiel s tvárou obrátenou k Jeruzalemu“* (v. 52—53). Samaritáni málo čo predtým na slovo jednej ženy¹⁾ pozvali a za Mesiaša vyhlásili Krista, teraz ho však odmietajú. Tak milujú tí, čo pre seba milujú. Samaritáni v nepriateľstve žili so Židmi: pretože Kristus teraz ukazuje, že do Júdska chce ísť, neprijmu ho. — Je to obyčajou sveta za podozrivého držať toho, kto sa priatelí s mojím nepriateľom. Tak odmietame Krista, jestli nasledujeme svet. A žiaľ, jak často! Bojíme sa ctnosti, ktorá mučí telo, duši ale osoží. Lež my i v tomto chceme *„uprel svoju tvár“!*

3. *„A keď to videli jeho učeníci, Jakub a Ján, riekli: Pane, chceš, aby sme povedali: nech oheň sostúpi s neba a strá-*

¹⁾ ktorá ho pri studni Jakubovej našla. (Ján 4, 40, 42.)

vi ich?" (v. 54). Čistou horlivosťou sa to pozdávalo byť, že učeníci tak hovorili: vskutku ale bola pomstychtivosť s tým spojená. Preto ich pokarhá Pán s týmito slovami: „*Neviete, čieho ste vy ducha*" (v. 55.): vy si myslíte, že je to horlivosť za moju slávu, a je to náruživosť pomsty. Daj si dobrý pozor, aby sa i u teba pod rúško ctnosti hriechy nevkľzly! — „*Syn človeka neprišiel duše zahubiť, ale spasť*" (v. 56). V tomto cieľi, pre ktorý on na svet prišiel, nachádza príčinu, aby od onej utrpanej urážky celkom odhliadol. — Jak často by som bol už, Ježišu môj, ztratený, keby si ty nebol prišiel, aby si ma zachránil! Ty máš stále pred očami cieľ poslania svojho: tak uč i mňa, aby som pri každom skutku na posledný svoj cieľ hľadel, aby som zachránil svoju dušu!

Š t v ŕ t o k .

Očistenie desať prašivých.

1. „*Stretlo sa s ním desať mužov prašivých*" (Luk. 17, 12). Pamätaj na prašinu svojich nedokonalostí. „*Stáli po-*

zďaleka“, povedomí svojej nečistoty, „*a pozdvihli hlas*“ s horúcou túžbou a „*riekli*“ s úplným podrobením svojej vôle vôle Božej: „*Ježišu, rozkazovateľu, smiluj sa nad nami*“ (v. 13). Tak pristupuj i ty pred Pána Boha svojho a pros ho v poníženosti, vnútornosti a úplnej oddanosti do jeho svätej vôle.

2. „*A on keď ich uzrel, riekol im: Idte, ukážte sa kňazom.*“ (v. 14). Dľa zákona Mojžišovho¹⁾ bolo to úlohou kňazov, aby posúdili prašinu a prehlásili, či je kto už čistý od nej alebo nie. — Božský Spasiteľ koná týmto ubohým ľuďom skutok lásky, bez toho ale, že by pri tom prestúpil zákon. Dobre sporíadaná láska to vyžaduje, aby si ty, skrze službu lásky, ktorú bližnému preukazuješ, neprestúpil príkazy a predpisy svojich predstavených, alebo aby si nezanechal to, k čomu si povinný. — „*I stalo sa, keď išli*“, takrečeno v slepej poslušnosti, bez toho, že by si boli čo len poznámku na tento rozkaz dovolili: a „*očistili sa*“. To je ovocie ich veľkej

¹⁾ 3. Mojž. 13, 2.

poslušnosti. Rob, čo ti je rozkázané, obdržíš, čo by si ani dúfať nemohol.

3. *„Tu jeden z nich, keď videl, že sa očistil, navrátil sa a veľkým hlasom velebil Bohu; a padol na tvár pred jeho nohy a ďakoval; a to bol Samaritán“* (v. 15—16). My všetci dostávame milosti; jak málo ich je povďačných za ne! Ku ktorému počtu patríš ty? Neprevýšia ťa „Samaritáni“, ktorí sú menej povinní dobrotivému Bohu? Nena-mietne ti plným právom Boh: *„Nenašiel sa, čo by sa bol vrátil a vzdal chválu Bohu?“* (v. 18). Jestli chceš, aby príliv milostí Božích stále ti bol otvorený, nebuď nevďačným. Najväčšou povďačnosťou ale je dobré použitie dobrodenia.

P i a t o k .

Ježiš verejne učí v chráme.

1. *„A keď jeho bratia odišli, vtedy i sám išiel hore na sviatočný deň... Hľadali ho teda Židia, (aby ho zabili) a hovorili: Kdeže je ten?“* (Ján 7, 10—11). Židia ani len natoľko sa nevedeli premôcť, aby Ježiša dľa mena

menovali. Tak opovrženým sa stal láskavý Spasiteľ pre *teba*. — „*A bolo mnoho vravy o ňom v zástupe*“ (v. 12). On činil všetkým dobre a za to si nevďačnosť odnášal. Ani ty nečakaj iného od sveta, ani keďby si bol všetko čo najlepšie vykonal. „*Jedni — ale málo — hovorili: že je dobrý, iní zase — a tých bolo veľmi moc — hovorili: Nie; ale svádza zástupy*“. Chodíš-li po pravej ceste, musíš byť prichystaný na úsudky navzájom si odporujúce. — „*Ale nikto nehovoril*“ z tých, ktorí boli dobrehého smýšľania, „*o ňom verejne zo strachu pred Židmi*“ (v. 13). Jak mnoho je v stave i u teba vykonať ohľad ľudský a bázeň pred ľudom! — Ó, kiežby predsa len láskavý Boh platil u teba najviac!

2. „*A až o polovici sviatkov išiel Ježiš hore do chrámu a učil*“ (v. 14). Spasiteľ nezačal hneď v prvých dňoch vyučovať, aby vyhnul zášti Židov vtedy ešte mohútne rozdúchanej; až keď sa ona trochu utíšila, išiel do chrámu. Po uč sa z tohoto tomu, že múdro robíš, keď sa od bližného, kým je on rozču-

lený, dľa možnosti vzdiaľuješ. Nerob opovážlive, lež ani nezanechaj nič z bázne. — „*A divili sa Židia*“ nad jeho učením, ale bez všetkého osohu, póneváč učenie to nenasledovali. K tejto triede ľudí patríš aj ty. Mnoho počuješ a mnoho čítaš, spasiteľným učeniam dávaš svoj súhlas, lež predsa dľa toho nerobíš; zanedbáš to urobiť, čo rozumom svojim za správne uznáš. Kedysi budeš dľa miery poznania tvojho súdený.

3. „*Či vám Mojžiš nedal zákon? A žiaden z vás nezachováva zákon. Prečo ma chcete zabiť?*“ (v. 19—20). Zaiste ťažká námietka! Obávaj sa, aby si ju nepočul od Ježiša; obávaj sa, že ti on povie: „Či som ti nedal zákon — a ty ho nezachovávaš?“ — „*Odpovedal zásiup a riekol: Diabolstvo máš*“ (v. 20). Komu to hovorí? Synovi Božiemu! Ne naplní ťa rúhanie toto hrôzou? A Syn Boží predsa mlčí, ktorý predsa v pravde bol by mohol odpovedať na toto rúhanie. S jakou urážkou by si bol na túto urážku odpovedal? Ó, uč sa, červíku ty, pretrpeť to, čo jeden Boh zniesol!

S o b o t a .

Farizeji vyšľú sluhov, aby Ježiša chytili.

1. „Počuli farizeji, že zástup toto si pošeptáva o ňom — že je totiž *Messiáš* — i poslali služobníkov, aby ho chytili“ (Ján 7, 32). Jednoduchí, prostí ľudia, veria v Ježišovi a milujú ho; pyšní farizeji sú ale roztrpčení; boja sa, že ztratia svoju vážnosť. Jedna náruživosť je iskrou pre druhé. — „Tedy riekol im (služobníkom) *Ježiš: Ešte krátky čas som s vami... Budete ma hľadať a nenajdete*“ (v. 33—34). Nádejím sa, že nebudem tak nešťastlivým, aby som počul slovo: „*od'dem*“ a „*nenajdete ma!*“ Ó Ježišu, ja ťa chcem hľadať, kým ťa nenajdem a chcem ťa stále sebe podržať!

2. „A v posledný, veľký deň sviatku, stál *Ježiš, volal a riekol: Jestli kto žižni, nech príde ku mne a nech sa napije*“ (v. 37). Tieto slová, ktoré božský Spasiteľ ľudu privolával, i tebe platia. Ty žižniš za blaženosťou, pretože nikto je nie bez takej túžby. Lenže žižniš za

mutnými vodami *ľudského* potešenia. Čo je to za blaženosť? Žížni za tým, za čím máš žížniť: za svojou duševnou spásou a za Bohom! Počúvaj ho, ktorý ťa volá: „*Príď a pi!*“ Pi až do ukonjenia, ktoré len v Bohu a nie mimo neho najdeš! Za čím si žížnil doteraz? Nuž, a si uspokojený? Ó, ubohý človeče!

3. „*Niektorí z nich chceli ho chytiť*“ (v 44). Ježiš dobre vedel, že s akým úmyslom prišli služobníci farizejov, predsa však neohrozene pokračoval vo svojej reči. Týmto boli premenení a „*žiaden nevložil ruky na neho*“. Tak prchajú nebezpečenstvá pred vytrvanlivosťou. Čo si odhodlane započal, neodstúp od toho z bázne! Jestli sa musíš vystaviť nebezpečenstvu, vytrvanlivosť ju premôže.

Dvadsať nedeľa po Sv. Duchu.

Služobníci farizejov sa navrátiť a pochvalne sa zmieňujú o Kristovi.

1. „*A prišli služobníci k hlavným kňazom a farizejom a títo riekli im: Prečo*

ste ho nepriviedli?“ (Ján 7, 45). Jaké pozorné oko majú farizeji na prevedenie svojich bezbožných úmyslov! Jak starostlivo skúmajú, že služobníci prečo to nevykonali, čo im bolo uložené! O, kiežby si byl i tak pozorný v prevedení svojich *svätých* úmyslov! Kiežby si bol predseda vždy namrzený na seba, koľkokrát razy ich neprevedieš! Predsavzatie urobiť a nepreviesť ho toľko znamená, ako hlad mať a nejasť. Len chceš niečo — ešte nie je dosť, jestli nepríde k tomu i prevedenie toho.

2. *„Odpovedali služobníci: Nikdy tak človek nemluvil, ako ten človek“* (v. 46). „Služobníkom nezáležalo na hneve farizejov; hoci boli ako služobníci vyslaní, nehľasia predsa svojim predstaveným niečo takého, čo by im príjemné bolo bývať.“¹⁾ Priznajú sa, že rečou jeho boli zachytení oni, ktorého predsa oni mali chytiť. Oni ho chvália pred tými, ktorí chceli, aby bol potlačený. Vo veciach Boha sa týkajúcich smelosť je chvályhodná. Buď smelý, ponajprv voči

¹⁾ Theophylakt.

sebe, potom i voči druhým, vždy, keď to povinnosť od teba požaduje. Nerozprávaj, čo sa ľúbi, lež čo je spasiteľné.

3. „*I odpovedali im farizeji: Či aj vy ste svedení?*“ (v. 47). Služobníci hlásili: „*Nikdy človek tak nemluvil*“. Farizeji sa tu mali pýtať, že čo teda mluvil.¹⁾ Na miesto toho ale robia mu výčitky. Hnev a závisť ich zaslepily. Kde panuje náruživosť, tam je rozum moci pozbavený: Farizejom musí ich namyslená vážnosť platiť za dôkaz proti Ježišovi: „*Či kto uveril v neho z kniežat alebo z farizejov?*“ (v. 48). Nie, nikto, „*len zástup tento*“ (v. 49). Tak „*skrýva*“ dobrotivý Boh božské tajomstvá „*pred múdrymi*“ a „*zjavuje ich maľučkým*“ a poníženým (Mat. 11, 25). Jestli chceš teda vedieť rozumeť tajomstvá božské, tak buď ponížený! „*Prekliati sú*“, hovoria na konci; týmto myslia na tých, ktorí veria. Ó, kiežby som ja od *pyšných* bol takto prekliaty: *nie* ale od *poníženého Ježiša*!

¹⁾ Euthymius.

P o n d e l o k .

Pri cudzoložstve prichytená žena je prepustená.

1. „*Tu zákonníci a farizeji priviedli ženu, prichytenú pri cudzoložstve a postavili ju naprostred a riekli mu: Mojžiš v zákone rozkázal nám takéto ukameňovať. Čo teda povieš ty? A toto mu povedali na pokušenie, aby ho mohli obžalovať*“ (Ján 8, 3—6). Farizeji poznali dobrotivosť Spasiteľovu, preto si mysleli, že sa vystaví proti zákonu. — „*Ale Ježiš sklonil sa dolu*“. Chce tomu vyhnúť, aby úsudok povedal, on, ktorý predsa všetko vie. A ty, ktorý nič nevieš, tak ľahko si hotový úsudok povedať. — „*A pisal prstom na zemi*“, aby ukázal, že jak milerád je ochotný odpustiť. — Práve tak, ako vietor a voda smyjú písmeny do prachu vpísané, zničia slzy a vzdychy hriechy naše.

2. „*No keď neprestávali vypytovať sa ho, pozdvihol sa a riekol im: Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodi na ňu kameňom*“ (v. 7). Opätovne vyzvaný, aby povedal úsudok, ani ju neoslobo-

ďuje, pretože chce zachovať zákon, ale v milosrdenstve svojom ani ju neposúdi, on, ktorý preto prišiel, nie aby zničil, lež „*aby hľadal, čo sa ztratilo*“. Ježiš dáva úzdu na úsudok, alebo na jazyk, ktorý je príliš ochotný o druhých súdiť, aby si si pri každom svojom úsudku mohol rozmysleť, či si bez hriechu. Ty musíš byť bez viny, aby si mohol súdiť. Jestli si nie bez viny, tak ani nesmieš druhých posudzovať.

3. „*Keď to počuli, vychádzali jeden po druhom*“ (v. 9). Keď totižto pohliadli do svojho vnútra, našli tam také, z čoho oni sami videli, že je to o veľa nutnejšie posúdiť, než ten čin, ktorý oni posúdiť chceli“¹⁾ Keď raz pozreš do seba, zľakneš sa svojich hriechov a mlčky pominieš hriechy iných. — „*A Ježiš zostal sám a žena, ktorá stála v prostriedku*“, bola zahanbená a kajúcna, plná nádejou na odpustenie. „*Ježiš sa ale pozdvihol, aby ju pozrel očami milosrdenstva, a riekol jej: Ženo, kde sú ti, ktorí ňa obžalovali? Nikto ňa neodsúdil? Kto-*

¹⁾ Beda.

rá riekla: Nikto, Pane. I riekol Ježiš: Ani ja Ťa neodsúdim“ (v. 10—11). Ježiš ťa obranca odmieta obžalobníkov, osloboduje ťa milostivý sudca. Čo by si nemal dúfať ty od toho, ktorý je sama dobrota, keď len nasleduješ upozornenie: „Viac nehreš!“ (v. 11).

U t o r o k.

Kristus učí v chráme.

1. *„Ja som svetlo sveta“ (Ján 8, 12). Božský Spasiteľ je svetlo v dušiach ľudí, pomocou ktorého oni dobré a zlé, pravdivé a falošné, ctnosti a hriechy poznávajú: bez tohoto svetla „hmatáš o poludni, jako ohmatáva slepý vo tme a nenajdeš pravej cesty“ (5. Mojž. 28, 29). „Položil som tmu“ do duše mojej „a učinená je noc, v tej prechádzal sa budú všetky zvieratá lesné“ (Žalm 103, 20). Ó, kiežby svitlo i mne svetlo, čo by mi osvietilo moje vnútro! „Kto mňa nasleduje, nechodí po tme“ (Ján 8, 12). Kto ťa teda, ó Pane, nenasleduje, ten bude po tme chodiť. Teraz viem, že odkiaľ pochádza tma duše mojej ohľa-*

dom božských vecí: pretože som teba, moje svetlo, nenásledoval, pretože viedol som život, ktorý ty slovom a príkladom zatrafuješ, pretože som ťa ja, hoci som ťa čo Boha poznal, predsa ako Boha nechválil.

2. „*Tedy riekli mu: Kde je tvoj Otec? Ježiš odpovedal: Ani mňa neznáte, ani môjho Otca*“ (v. 19). Či nepovedal predtým láskavý Spasiteľ: „*I mňa znáte, i zkaďe som, znáte*“ (Ján 7, 28). Celkom isto, ľudia títo dobre vedeli, čo mali robiť, nerobili ale podľa toho, robili totižto ináč, než to Ježiš slovom a príkladom učil! Či nemohol on celým právom i tebe namietaf: „*Ty ani mňa neznáš, ani môjho Otca*“? Povieš-li „*Nie*“, tak chcem ti to dokázať. Kristus odsúdil širokú cestu a ty chodíš po nej. On utekal pred slávou, ty ju hľadáš. Či to znamená poznať Boha? „*Kto povie, že pozná Boha a nezachováva jeho prikázania, nevšima si jeho učenia a príkladu, je luhár*“ (1. Ján 2, 4).

3. „*A Ježiš riekol im zase: Ja odidem a budete ma hľadať a umrete vo svojom hriechu*“ (v. 21). Nie bez všetkej výhra-

dy hovorí Pán: „*Umrete vo svojom hriechu*“, lež náhradne prikladá k tomu podmienku: „*jestli neuveríte*“ (v. 24). — Ponevác ale bolo ich len málo, ktorí neskoršie v neho verili, zpočiatku nechť Kristus podmienku túto stranou. Hriech jejich bol totiž toho druhu, že obrátenie ich sa nemohlo ľahko dúfať. Čo myslí ale Pán slovami: „*Vy ste zdola, ja som shora*“? (v. 23). V zemskom nachádzajú radosť, k tomu prilnie ich srdce. — Nezatrásie tebou toto hrozné slovo Pánovo? Či je nie vstave ťa ešte k tomu priviesť, aby si zanechal cesty sveta, aby si nešiel viac za nízkym a svetským, lež aby si sa pozdvihol k večnému a božskému?

S t r e d a .

Mnohí verili v slove Pánovom.

1. „*Keď toto mluvil, mnohí uverili v neho. Rieka tedy Ježiš tým Židom, ktorí v neho uverili: Jestli vytrváte pri mojej reči, budete opravdu mojimi učeníkmi*“ (Ján 8, 30—31). Je to znakom dobrého učeníka, keď si dokonale osvojí u-

čenie Pánovo. Kto ale chce mať nárok na pravú vedomosť, musí si byť svojej vedomosti i *povedomý* a musí tej-že primerane *i robiť*. Si si toho vedomý, že vieš, čomu Kristus učí? Ako to predsa príde, že tak hanebné veci miluješ? Ako to príde, že ideš za bludmi tohoto sveta, ktoré sa predsa učeniu božského Majstra docela protivia? Ty si si ešte nie vedomý toho, že vieš. *Skutkom* musíš ukázať, že si pravým učeníkom Ježiša Krista.

2. „*Odpovedali mu: Semeno Abrahamovo sme a nikdy nikomu sme neslúžili. Odpovedal im Ježiš: Veru, veru, povedám vám, že každý, kto pácha hriech, je sluhom hriechu*“ (v. 33—34). Židia sa tu chvália, že nikdy človekovi neslúžili: že ale *hriechu* slúžili, považujú za nič. Služba táto je tým tvrdšia, čím sladšia je ona. Nikoho žiadosti jeho nepremôžu bez toho, že by to chcel a to rád chcel: „*Kto je od koho premožený, tomu je i sluhom*“ (II. Pet. 2, 19). Sladká je túžba táto, pretože ju milujú; tvrdá je ona, pretože žiadostivosť tým väčšmi ňa zabíja, čím menej ubíjaš ju

ty. „*Rozviaž teda sväzky krku tvojho*“ (Iz. 32, 2.) a riekni veľkodušne svojej žiadosti: „*Nebudem slúžiť!*“ (Jer. 2, 20).

3. „*Keď ste synovia Abrahámovi, čiňte skutky Abrahámove*“ (v. 39). Spasiteľ ich upozorňuje, aby skutkami dokázali, že akého pôvodú sú. Pred láskavým Bohom sa nie slovami, lež skutkami dokáže, že kto je jeho synom. Lebo nie všetci prináležia Kristovi, ktorí sa vydávajú za kresťanov. Chceš-li teda dokázať, že si synom Božím, čiň teda *skutky*, ktoré činil Boh telom učený. Od toho si ale ešte natoľko vzdialený, natoľko sú si *reči* a *skutky* vzdialené.

Š t v r t o k .

Židia chcú Ježiša ukamenovať. ¹

1. „*Kto z vás obviní ma z hriechu?*“ (Ján 8, 46). To je reč svedomia, ktorej sa ničoho nemá namietat; *ty* nemôžeš tak hovoriť. Len si nenamýšľaj, že si si dostatočne zodpovedal, keď niekomu, kto ti chybu namieta, odvetíš: To nie je pravda; to mi nemôže nikto dokázať. Je

predsa ktosi, kto ti to dokáže: ten sa, ako obžalobník postaví proti tebe. — „*Keď vám hovorím v mojom učení pravdu, prečože mi neveríte*“, keďže som ja bez lže a bez hriechu? Ježiš ťa neoklamme, a predsa odmietaš učenie jeho svojimi skutkami. „*Kto je z Boh, počúva slová Božie*“ (v. 47). To je známka synov Božích. Lenže na tebe nemožno ju najst. „*Vy preto nepočúvate, lebo nie ste z Boha*.“ Skúmaj sa, ako počúvaš učenie Kristovo, ktoré je učeniu sveta docela protivné, ako počúvaš na vnútorné vnuknutia: z toho poznáš i ty, či si z Boha.

2. „*Tu odpovedali Židia a riekli mu: Či my nehovoríme dobre, že si ty Samaritán a máš diabolstvo?*“ (v. 48). Jak hrozná pomluva: Syn Boží — diablom obsadený! Jak ticho ju odmieta: „*Ja nemám diabolstvo*.“ Ako by si prijal ty takúto pomluvu? V jaké rúhanie by si sa nevyrazil? — „*Ale ctím svojho Otca*“, to nerobí žiaden diabol, „*a vy ste ma zneuctili*“ (v. 49.) skrze túto pomluvu. — A to robí diabol. — Hľadteže, akého ducha ste. — „*Ja nehľadám*

vlastnej slávy" (v. 50), ja sa nepomstím, čo by mi predsa pred svetom k sláve slúžilo. A ty, úbohý červíku zemský, jak veľmi sa staráš o svoju slávu! Boj sa toho slova: „*Jesto, kto hľadá, a bude súdiť!*" (v. 50). Ten na svoju hanbu vezme ti slávu a dá ju tomu, komu všetka česť a všetka sláva prináleží.

3. „*Tu riekli mu Židia: Päťdesiat rokov ešte nemáš, a Abraháma si videl?*" (v. 57). To tvrdil totiž Spasiteľ krátko pred tým. „*Riekol im Ježiš: Veru, veru, povedám vám, ja som prv, nežli bol Abrahám*" (v. 58.): pokiaľ Boh je od večnosti. „*Tedy dvíhali kamene, aby hádzali na neho*" (v. 59). „Kde by sa mohla tak veľká tvrdosť srdca aj ináč obrátiť“, hovorí sv. Augustín,¹⁾ „než k sebe rovnému, totižto k tvrdým kameňom?“ Tak robí tvrdé, v náruživosti svojej zatvrdnuté srdce. Tvrdé slová oproti spolubližnému sú kamene, ktorými sa na dobrotivého Boha hádže v osobe bližného. „*Ale Ježiš sa skryl a vyšiel z chrámu.*" Tak cdoženieš i ty láskavého

Boha, keď si tvrdý oproti bližnému. „*Vyšiel*“, aby vyhnul ich zlosti: z tohto môžeš sa poučiť, že, keď je niekto hnevom proti tebe rozpalený, nemáš „oheň ešte rozduchovať.“

P i a t o k .

Uzdravenie slepého od narodenia.

1. „*Ježiš uzrel človeka, slepého od narodenia. A keď jeho učeníci spýtali sa ho: Učiteľu, kto zhrešil, tento a či jeho rodičia?*“ (Ján 9, 1—2). Učeníci sa toto pýtajú, keďže opovážlive posudzujú, k čomu na základe lahodných príčin i ty si tak veľmi náchylný. Ovšemže i ty sa budeš pri tomto mýliť, ako sa aj učeníci tu mýlili. „*Ani tento nezahrešil, ani jeho rodičia*“ (v. 3). Boľasti telesné totiž nielen pre hriech bývajú posielané, „*ale aby sa zjavily skutky Božie*“. Ale odkiaľ pochádza *moja* slepota? Ó, keby som ja preto bol slepý, „*aby sa zjavily skutky Božie*“, ktorý to tak zariadil! Lež ach! „*Pripadol oheň*“ žiadostivosti, „*a nevidím slnka*“ (Žalm 57, 9).

2. „*A naplul na zem a spravil zo sli-*

ny blato i pomazal mu oči blatom" (v. 6). Blato na očiach ešte i vidiaceho oslepí: ako je to, že tu ono slepého učiní vidiacim? Boh robí občas zázraky, ktoré sú na oko celkom protivné cieľu: skrze pokušenia posilňuje, skrze suchotu osvetľuje, skrze poníženosť povyšuje a pod. Zapri teda svoj úsudok a ponechaj sa celkom na jeho prozreteľnosť! Čo sa ti zdá byť škodlivým, privedie on k tvojmu najlepšiemu záujmu.

3. „*A riekol mu: Id', umy sa v rybníku Siloe*" (v. 7). Slepý bol by mohol odpovedať: Veď je táto sila predsa nie vo vode, lež v tebe. Ty nepotrebuješ k tomu vody. Jestli je ale k tomu skutku potrebná voda, prečo nemám použiť tej, ktorú prv najdem? Tvár moja je predsa blatom zamazaná: ľudia budú ma isto posmievaf. „*Lenže slepý neodpovedal týmto spôsobom — hovorí sv. Chrysostomus¹⁾ — on jedine len na to pozoroval, aby vo všetkom poslúchol.*" A pozri tu ovocie dokonalej poslušnosti: „*Odišiel a umyl sa, i prišiel vidiaci.*"

¹⁾ Rup. I. 6. in Joan.

Splnenie vôle Božej nám srze predstavených oboznámenej, nikdy je nie bez potechy.

S o b o t a .

Uzdravený slepý c d narodenia pred farizejmi bráni pravdivosť zázraku.

1. „Súsedia teda a tí, ktorí ho prv vidali, že bol žobrákom, hovorili: Či je to nie ten, ktorý sedával a žobral?“ (Ján 9, 18). Niektorí to potvrdili, iní popierali. „On však povedal: Ja som to. Tedy mu riekli: Jakože sa ti otvorily oči? Odpovedal: Ten človek, ktorý sa menuje Ježiš, spravil blato a pomazal mi oči, a riekol mi: Id na rybník Siloe a umy sa. A išiel som, umyl som sa a vidím“ (v. 9—11). Komu pripisuje uzdravený toto dobrodenie? Nie blatu, čo bolo na jeho oči namazané, nie vode rybníka Siloe, ani jeho viere nie, lež tomu, od ktorého „je každé slovo dobrý údel“ (Jak. 1, 17). V ňom jedine je prameň všetkého dobra. Keď ty od ľudí obdržíš dobrodenie, tí sú len nástrojmi

Božími; jemu si podlžný vďakou za to.

2. „*Priviedli ho k farizejom*“ (v. 13). Títo sa ho zase pýtali: „*jakým činom prehliadol?*“ (v. 17). Predvolali rodičov jeho a pýtali sa: „*Tento je váš syn, o ktorom vy hovoríte, že sa narodil slepý?*“ (v. 19). Načo *toto* dlhé vyšetovanie? To sa stalo na uzavretie *Božské*, aby zázrak nad všetku pochybnosť bol postavený, a aby ním mnohí boli k obráteniu privedení: *ľudia* ale mali pri tom ten úmysel, aby týmto pochovali slávu Kristovu, alebo aby ho pomlúvali, že „*nezachováva soboty*“ (v. 16). Závistníci ako kole predsa oči dobré meno druhého! Či je sláva bližného i pre teba trňom v oku?

3. „*Zavolali teda znovu toho človeka*“ (v. 24). Pod rúškom nábožnosti vrhli sa na neho a riekli: „*Vzdaj chválu Bohu!*“ Vážnosťou svojou snažia sa ho k tomu priviesť, aby vydal svedectvo proti pravde: „*My vieme, že ten človek je hriešnik.*“ Pozoruj, že s akou smelosťou sa človek ten bráni: „*Vieme, že Boh hriešnikov nepočuje*“ (v. 31). „*Keby tento nebol od Boha, nič by nemohol spra-*

viť“ (v. 33). Uzdravený ešte nevedel, že Ježiš je Boh, a predsa bránil česť jeho s takou horlivosťou. Čo robíš *ty*, ktorý si ho skrze vieru čo Boha poznal? Uzdravený nedal sa mýliť veľkou vážnosťou farizejov: jak ľahko sa dáš ty od dobrého ľudskými ohľadmi zdržovať, a kľudne načúvaš rúhanie sa do-
brotívému Bohu?

Jedenadvadsiata nedeľa po Sv. Duchu.

**Uzdravený je vyhodený zo
synagogy Kristom prijatý.**

1. „*I vyhodili ho von*“ (Ján 9, 34). Príčina, pre ktorú farizeji uzdraveného zo synagogy vyhodili, bola obrana Krista. Tak i ten, kto sa zastane ctnosti a Krista, nebýva pripustený do spoločnosti zlých, alebo ho aspoň neradi vidia: nepatrí totiž k ich smýšľaniu, nesúhlasí s ich ľahkomyselnými rečami. Jestli sa ty zastať chceš učenia Kristového, pravidiel rádových, ctnosti, musíš byť teda prichystaný na takéto nespravodlivé nakladanie s tebou: zlí budú ti vy-

lýbať. Čo bude potom následkom toho? Dobrotivý Boh ňa prijme.

2. „*Keď ho Ježiš našiel, riekol mu: Veríš ty v Syna Božieho? On odpovedal a riekol: Kto je to, Pane, aby som uveril v neho? Tu riekol mu Ježiš: Však si ho videl, a ten, čo s tebou hovorí, to je on. On ale riekol: Verím, Pane. A padol na zem a klaňal sa mu*“ (v. 35—38).

„Akonáhle pretrpel uzdravený nepravosť pre Krista“, hovorí sv. Cyrill Alexandrijský,¹⁾ „ukázal sa mu Kristus prítomným“ a osvietil ho v jeho vnútornosti. To nech je potechou pre teba, keď si pre ctnosť nenávidený.

3. „*A riekol Ježiš: Na súd prišiel som ja na tento svet, aby tí, ktorí nevidia*“ — jednoduchí, neučení a opovrhnutí — „*videli*“, osvietení mojou milosťou; „*a aby tí, ktorí vidia*“ s nafúkanou múdrosťou, „*nevideli*“ nebeské, ktoré on „*skryje pred múdrymi a zjaví maľučkým*“ (Mat. 11, 25). Kristus teda rozhodne, či a čo ty vidíš. Jestli sa vynasnažuješ, aby si videl božské, tak nesmieš vidieť a si vážiť zemskeho!

¹⁾ l. 6. in Joan. c. 10.

Pondelok.

Kristus je dvermi.

1. „*Ja som dvermi*“ k ovciam. (Ján 10, 9). Niečo, čo je väčšie než dvere, nemôže byť cez ne vnesené; aby si predsia mohol vniesť, musí sa z neho. čo je na ňom priveľké, odobrať. Jestli vztýčení držíme hlavu, nemožno prejsť cez nízke dvere. Dvere, cez ktoré ty k životu prísť máš, sú „*slovo spravodlivosti*“ (Rim. 9, 28). Ako chceš ty vkročiť, keďže „*chodíš po veľkých a divných veciach* pre seba“? (Žalm 130, 1). Riadi sa teda dľa nízkych dvier, a „*nepozdvhaj vysoko svojho srdca!*“

2. „*Jestli kto vojde cez mňa, bude spasený*“. Cez žiadne dvere nepríde sa istejšie do blaženosti, len cez poníženosť Ježiša Krista. Tento „*sám seba uponížil . . . preto povýšil ho Boh*“ (Fil. 2, 8—9). „*A bude vchádzať*“ skrze rozjímanie božských tajomstiev, ktoré láskavý Boh „*zjaví len maľuckým*“. „*A bude vychádzať*“ skrze nasledovanie jeho života docela poníženého a opovrhnutého, „*a najde pastvy*“, pretože on.

ako sv. Hrehor¹⁾ hovorí, — z vnútra posilňuje ducha skrze pobožnosti a z vonku sa dobrými skutkami nasýti.

3. „*Ja som prišiel, aby mali život a hojnejšie ho mali*“ (v. 10). Prečo sa stal Syn Boží človekom? Za jakým cieľom „*zmaril seba samého*“? Aby si ty život duše mať mohol. Spasiteľa teda tvoj život stojí jeho *uponíženie*. Ale to ešte neni dosť, že zaplatil cenu, aby si ty žil; nie: „*aby si ho hojnejšie mal*“. On chce, aby aj *tvoja* poníženosť sa ešte pripojila, aby si ty, ako to sv. Bonaventura vysvetľuje, „zo dňa na deň rastnúť mohol“. Nemôžeš ale rastnúť, keď poníženosť Kristova neprejde na teba. A či si myslíš, že večná blaženosť nestojí za krátke uponíženie.

Ú t o r o k .

Kristus je dobrý pastier.

1. „*Ja som dobrý pastier*“ (Ján 10, 4). Kto je ovcou Ježiša Krista, dvoch nepriateľov má: „*vlka*“, pažravého diabla;

¹⁾ 1. 1. Regist. c. 16.

„nájomníka“, podvodný svet; a „zlo-deja“, skrytú samolásku. Jak veľmi sa títo k tebe dobývajú! Lenže ty máš dobrého pastiera, ktorý ňa chráni, Je-žiša Krista. On pripustí, aby ňa nepria-telia títo prenasledovali, lež len preto, aby si ty mal príležitosť *zvítaziť*, on ale teba *korunovať*. On bojuje v tebe a s tebou. Jestli ňa premôžu, to nemá svojho základu v chabrosti víťaza, lež na tvojej strane je chyba. Lenže „dobrý pastier“ žiada tiež jednu dobrú ovcu. Si ty takou? Si ty tichý, trpezlivý, lá-skavý atď?

2. „Ja poznám svoje ovce... a život svoj položím za svoje ovce“ (v. 14—15). To sú tie dve známky dobrého pastiera. 1. Ó, jak veľké potešenie je to pre dušu v každom trápení, keď opravdu si my-slí a hovorí: „Pozná ma môj pastier!“ Pozná ma, ako pozná všetko. Tak si počína so mnou, ako za dobré uzná; tak múdro a obozretne, ako to vec vyža-duje. Preto sa celkom ponechám na jeho prozreteľnosť. Uváž si 2., že kto to dal za teba svoj život, a poznaj jeho lásku.

Jestli si není tvrdý ako kameň, preukáž mu vzájomnú lásku!

3. „*Moje ovce počúvajú môj hlas, a nasledujú ma*“ (v. 27). To je dvojité známka ovečiek Ježiša Krista. 1. *Počúvaš hlas jeho?* I vtedy, keď ťa k ťažkým veciam volá? Ako by si sa cítil, keďby ti povedal: „*Hľa, ja posielam vás, ako ovce medzi vlkov*“ (Mat. 10, 16). Jestli sa bojíš, jestli sa naľakáš, tak si ty nie ovcou Kristovou. 2. *Nasleduješ ho?* I vtedy, keď ťa na vyschlú pastvu vedie? Riekaš-li: „*Pán mi je pastierom, nič mi chýbať nebude!*“ (Žalm 22, 1). Čo, keďby ťa na bitúnok viedol? Či sa dáš i vtedy viesť, „*ako baránok, ktorý má byť zabitý*“? Jestli ti chýba niektorá z týchto známok, nie si ovcou Kristovou.

Streda.

V sviatok posvätenia chrámu chcú Židia Krista ukamenovať.

1. „*Tu obstúpili ho Židia*“ (Ján 10, 24). „*ako teliatka mnohé a býkovia tuční*“ (Žalm 21, 13). „*A riekli mu*“, ako cti-

hodný Beda poznamenáva, nie preto, aby pravdu hľadali, lež aby ho podchytili: „*Dokedy nám budeš rozčuľovať dušu? Jak si ty Kristus, povedz nám to otvorene*“. Koľká zvrhlosť a koľká zlosť! Poučuje-li ich *slovami*, hovoria: „*Jaký znak nám ukážeš, že toto robíš?*“ (Ján 2, 18). A zasa keď sa sila jeho v skutkoch ukáže, riekajú: „*Jak si ty Kristus, povedz nám to otvorene*“. Tak sa raz k slovám a zase k skutkom utiekajú. Lenže oni ani slovám ani skutkom neveria. Čo iné robím ale ja, ktorý ani učenie Kristovo, ani príkladu jeho nenasledujem?

2. „*Odpovedal im Ježiš: Skutky, ktoré ja konám v mene svojho Otca, tie vydávajú svedectvo o mne*“ (v. 25). Čím človek je, dokáže sa najlepšie *skutkami*. „Dôkaz opierajúci sa o skutky je vieryhodnejší, než dôkaz zakladajúci sa len na slová“, hovorí sv. Chrysostomus.¹⁾ Preto chce i Kristus, aby ho zo skutkov jeho poznávali. Činí zázraky, „*ktoré žiadon človek robiť ne-*

¹⁾ Hom. 37. in Matth

môže“. — Čo hovoria o tebe skutky tvoje? Jak veľmi sa obávam, že ti kedysi na oči vyhodí láskavý Boh: „*nenachádzam, že by tvoje skutky boli dokonalé*“ (Zjav. 3, 2). My sme kresťania skrze skutky a nie skrze slová.

3. „*Tu chytali Židia kamene, aby ho ukamenovali*“ (v. 31), keď ho počuli povedať: „*Ja a Otec sme jedno*“ (v. 30). Za príčinu prednášajú horlivosť, aby sa pomstili za rúhanie sa Bohu, s ktorými oni, bohoruhači, samého Pána Boha obviňovali. V skutočnosti ale je to nenávisť a závisť, ktoré ich zaslepily. Jak klamné sú predsa náruživosti, ktoré ešte i ctnosti do svojej služby zahájajú! Tak zničí pýcha skutky poníženosti, rýchly hnev horlivosť. Maj sa na pozore, aby ťa neoklamaly! Očisti preto skutky svoje od každej náruživosti!

Š t v r t o k .

Poslanie dvaašesedemdesiat učeníkov.

1. A potom vyznačil Pán i iných dva-

usedemdesiat a poslal ich po dvoch pred svojou tvárou“ (Luk. 10, 1). Oko Majstrovo zachováva učeníka horlivým. V jeho prítomnosti nič z toho nezanedbá, čo mu je povinnosťou urobiť. Preto musíš i ty vždy v prítomnosti Božej chodiť. — „*A riekol im: Žatva je síce veľká, ale robotníkov málo*“ (v. 2). — Božský Spasiteľ toto povedal, aby jeden nahradil nedostatok viacerých. A ty sa máš z tohto poučiť, že jestli môžeš viac robiť, aby si to všetko rád urobil a aby si to pre dobrotivého Boha vzal na seba. — „*Proste teda Pána žatvy, aby poslal robotníkov do svojej žatvy*“. On teda „*robotníkov*“ chce, a nie takých, ktorí stále nečinní sú. Nečinným si ale z čiastky, keďby si mnoho mohol urobiť, ale nič nechceš konať. On ďalej to chce, aby robotníci boli „*poslaní*“, ale na žiadosť spôsob nemajú si miesto svojho pôsobenia sami voliť, nemajú si sami úrad zaopatriť alebo ho snáď sebe vynútiť. Vyčkaj teda i ty v poslušnosti, kým ťa vyšlú. Nevyhľadávaj si sám, že kde by si mal byť vyslaný. Keď si pole účinkovania sám vo-

líš, tak môžeš sa len sám na seba ponechávať. Budeš-li ale „vyslaný“, vtedy máš silnú oporu v dobrotivom Bohu. Ktorému z oboch dáš prednosť?

2. „*Idete, hľa, ja vás posielam, ako baránkov medzi vlkov*“ (v. 3), nie ako baránkov na pastviny smyslom príjemné. Láskový Spasiteľ predpovedá tu učeníkom prenasledovanie, aby ešte viac neprišli do zmätku, keď prenasledovania nenadále na nich prídu.¹⁾ — Ako sa cítiš pri takýchto poslaniach a povereniach? Ty zaiste predvídaš, že sa ti ťažkosti stavajú do cesty, lenže ty si aj istý, že nesmiernej slávy Božej budeš účastníkom. Ktoré z oboch zaváži lepšie u teba? — Nosievaj i ľahšie, aby si sa i ťažšiemu priúčal!

3. „*Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohŕda, mnou pohŕda*“ (v. 16). Tí, ktorých Kristus vysielal, obdržia s týmto vyslaním i jeho vážnosť. Ako vyslanci predstavujú totiž osobu svojho Kráľa. Uznaj hodnotu túto vo svojich predstavených, a budeš presnejšie a ra-

¹⁾ Theophylakt.

dostnejšie poslúchaf. Lebo len preto ti je poslušnosť ťažkou, pretože hľadáš na jej rozkazy ako na čisto ľudské. Keďby si totiž videl a počul, ako dáva rozkaz ten sám Boh, či by si neposlúchal ochotnejšie?

Piatok.

Návrat dvaasedemdesiat učeníkov.

1. „Potom navrátili sa ti dvaasedemdesiati s radosťou a riekli: Pane, i diabolstvá sa nám poddávajú v tvojom mene“ (Luk. 10, 17). Učeníci sú síce nie pyšní na vyhnanie zlých duchov; pripisujú to menu a milosti Ježišovej: predsa však, ako hovorí sv. Hrehor,¹⁾ opanoval ich istý cit márnomyseľnosti, preto že za hodných boli považovaní, aby skutky tieto vykonávali. Po skutku na slávu Božiu dobre prekonanom ešte i u pobožných a svätých ľudí sa javieva márnomyseľná samooblúba. Lenže práve tak, ako máš dobrotivému Bohu dakovať, že vôbec si účinkovať mohol.

¹⁾ 1. 3 moral c. 4.

maš mu práve tak čo ďakovať, že ťa on k pôsobeniu vyvolil. Preto nech ťi nikdy nejde o to, aby si sa nejako sám uspokojil: hľad' len, aby v každom ohľade dobrotivého Boha uspokojil. — I keď sa ťi podrobia zlí duchovia náruživosťi tvojich, je to nie *tvojim* dielom, lež výlučne dielom *Božím*.

2. „*Videl som satana jako blesk padnúť s neba*“ (v. 18). Pán pripomína pád Lucifera, aby učeníkov, ktorí sú z márnomyseľnosťami premrštene veselí, polepšil. Týmto nechce povedať, že učeníci práve tak ťažko zhrešili, lež on by rád od nich i tú najmenšiu tóňu márnomyseľnosti odstrániť. Povstáva v tebe pýcha alebo márnomyseľná samoobľuba pre dary tebe udelené, pripomínaj si sám tieto slová: „*Videl som satana padnúť*“. A odkiaľ padol? „*S neba*“. Čo môžeš stáleho dúfať na zemi? Kto padol? Najvznešenejší z anjelov. A v tebe by mala namyslenosť beztrestne obísť? — „*Ako*“ padol satan? „*Jako blesk*“. Sotva že pyšnú myšlienku myslel, už bola tam i pokuta. *Žiaden hriech netrestá Pán Boh rýchlejšie, než pýchu.*

3. „Avšak z toho sa neradujte, že duchovia sa vám poddávajú; lež radujte sa, že vaše mená zapísané sú v nebesiach“ (v. 20). Tie takzvané darmo dané dary, ako dar výrečnosti, učenia, rozumu, dar obcovania s bližným v pravom spôsobe, bývajú i zatrateným dané. Čo sa chváliš teda s tým, čo ťa do večnej záhuby srútiť môže? Prameň opravdivej radosti prýšti s neba, kde jedine pradivé dobro jestvuje. — Jestli meno svoje v knihe života napísané najdeš, vtedy môžeš jasať: lebo vtedy si pri večnom dobre. Akú radosť hľadáš teraz? Hľadáš-li radosť, ktorá na veky má cenu? Jestli chceš toto vedieť, pýtaj sa, čo miluješ: lebo v tom máš radosť, čo máš rád.

S o b o t a .

Otázka znalca zákona a odpoveď Kri teva.

1. „A hľa, akýsi znalec zákona vstal, pokúšal ho a riekol: Učiteľu, čo musím činiť, aby som dosiahol život večný?“ (Luk. 10, 25). Otázka táto bola síce

zlým úmyslom postavená, ale pre náš život je veľmi prospešná. Ó, kiežby si sa každodenne zaoberal s touto otázkou! Dobre si zapamätaj, že ona tak znie: Čo musím *činiť*? nie ale: „čo musím *vedieť a skúmať*“. Ty teda dľa tohto nesmieš byť *väčšmi* starostlivý o vedomosti, než o skutky. Ty teda nielen prázdnyimi vzdychmi máš túžiť za nebom, lež musíš i *robiť*: lebo len skrze dobré *skutky* prichádza sa do neba. Nie je teda hoden neba ten, kto túži za nebom a žiadne skutky nekoná, aby ho obsiahol.

2. „*On však riekol mu: Čo je písané v zákone?*“ (v. 26). Odpoveď na otázku je ponechaná na zákon. Keď by si raz nebol na čistom ohľadom prostriedkov obsiahnutia života večného, v zákone Božom, v radách, v (reholných svojich pravidlách) povinnostiach stavu svojho najdeš, čo máš robiť. Jak veľká je túžba tvoja po živote večnom, práve tak veľká musí byť i žiadosť tvoja, aby si sa držal cesty, ktorá ťa vedie. Jestli ty ale inou cestou ideš, než tou, ktorú ti ukazujú príkazy Božie a naria-

denia tvojich predstavených: ako by sa mohlo vtedy hovoriť, že ty túžiš za nebom? Hľadže teda, aby si presne zachovával predpisy a pravidlá svoje. Lebo pravdivé je slovo: „*Ktorikoľvek nasledovať budú toto pravidlo — na tých pokoj!*“ (Gal. 6, 16).

3. „*A on odpovedal a riekol: Milovať budeš Pána Boha svojho z celého srdca svojho a z celej duše svojej, a zo všetkej sily svojej, a zo všetkej mysli svojej, a bližného svojho, jako seba samého. I riekol mu: Dobre si odpovedal; to čiň, a budeš žiť*“ (v. 27—28). Kristus schvaľuje túto odpoveď: teda musíš to robiť, čo tento znalec zákona odpovedal. Hľa, toto sú dôvody, *prečo* ho máš milovať: On je *Pán*, on je *Boh*, on je *tvojim* Pánom a Bohom. Udaný je i spôsob, *ako* ho treba milovať: „*Z celého srdca*“, „*z celej duše*“, „*zo všetkej sily*“ a „*zo všetkej mysli*“. — „*To čiň!*“ Činíš to v skutku? Nie je inšie v srdci tvojom, čo miluješ? Či nenachádzaš radosť v márných veciach? Neľúbiš sa sám sebe?

Dvaadvadsiata nedeľa po Sv. Duchu.

Podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi.

1. „*Akýsi človek sostupoval z Jeruzalema do Jericha*“ (Luk. 10, 30). Na tomto človekovi vidíš úbohý stav hriešnika. „*Sostupoval z Jeruzalema do Jericha*“, t. j. ztratí radosť vo veciach božských, a hľadá svoj pôžitok v minútelných slastiach tohoto sveta. „*Upadol medzi lotrov*“, t. j. do moci zlých duchov a svojich zlých žiadostí. „*Ktorí ho i olúpili*“: pozbavili ho milosti a nadprirodzených darov; „*pokryli ho ranami*“ nakoľko rozum jeho zaslepili a vôľu jeho odporom k dobrému naplnili. „*Nechali ho polomŕtveho*“: nenechali mu nič viac, iba len nečinnú, mŕtvu vieru. Pozoruj rany tieto, ktoré si snáď už sám maľ: a jestli si rozumný, nechod' už „*z Jeruzalema*“ a od zamestnania s božskými vecmi „*do Jericha*“, — za radovánkami v zemských veciach. Z toho to totiž pochádzajú všetky zlá.

2. „*I prihodilo sa, že ktorýsi kňaz so-*

*stupoval tou istou cestou; podobne i le-
vit*" (v. 31—32). Videli polomŕtveho
a jednoducho prešli popri ňom. Tedy i-
šiel tade „*istý Samaritán*": v tomto mi-
losrdnom Samaritánovi vid' Krista, kto-
rý sa nad tebou smiloval. „*On ťa videl*"
a „*milosrdenstvom bol pohnutý*" (v. 33.),
hoci si nepriateľom jeho bol. „*Pristú-
pil*" k tebe so svojou milosťou, „*obvia-
zal rany*" rozumu tvojho osvietením,
rany vôle tvojej vzbudením túžby za
dobrým. „*Nalial na ne oleja*" odpustenia
a „*vína*" trpkkej kajúcnosti a bázne; a
„*vložil*" ťa „*na svoje dobytčá*", milosťou
svojou dal ťa nosiť; a „*zaviedol*" ťa
„*do hospody*" svojich ovečiek a „*po-
staral sa*" o teba skrze svoju prozreteľ-
nosť. Poznaj svoju biedu a milosrden-
stvo Božie, ktorému môžeš ďakovať te-
rajšie zdravie svojej duše.

3. „*A druhého dňa vyňal dva desiat-
niky*" (v. 35). Tieto dva desiatniky zna-
menajú lásku a moc Ježiša Krista.
„*Dal ich hospodskému*", t. j. tvojmu
predstavenému. On ťa mu odporúčal s
týmito slovami: „*Maj oňho starosť*",
aby tvoja duša dokonále a stále zdravá

zostať mohla. — Čo by si na to povedal, keďby tento nemocný nebol chcel pripustiť ošetrovanie toho hospodského? Či by si nesúdil o ňom, že si zasluhuje karhania? Lenže ty tak robíš, keď to-
muto alebo onému predstavenému nechceš byť podriadeným alebo nepočúvať na jeho napomenutie. On totiž prevádza Bohom mu sverené ošetrovanie: a ty nechceš toho pripustiť!

Pondelok.

Marta prijme Krista.

1. „A stalo sa, keď išli, že vošiel do istého mestečka, a jakási žena, menom Marta, prijala ho do svojho domu“ (Luk. 10, 38). Marta dobre vedela, že Židia Krista nenávidia a že ho na smrť vyhľadávali, predsa sa nebála ho prijať a jemu lásku svoju preukázať. Tak musí byť sporiadaná láska ku Kristovi: žiadnym nebezpečenstvom sa nesmie dať pomýliť. Ty ale už pri najmenšom strachu sa utiahneš. Bojíš sa, „kde žiadneho strachu nebolo alebo žiadneho byť nemohlo“ (Žalm 13, 5). Bojíš sa, že ztratíš

priazeň jedného človeka. Prečo sa nebojíš, že ztratiš milosť Božiu, „čo môže i dušu i telo zatratit' do pekla“? (Mat. 10, 28).

2. „A tá mala sestru, menom Mariu, ktorá i sedela u nôh Pánových a počúvala jeho reč“ (v. 39). „Čím poníženejšia sedela u nôh Pánových“, hovorí sv. Augustín,¹⁾ „tým viac sa naučila“. Túžiš za učením Pánovým? Tak vtedy „sadni si“ v pokoji duševnom „k nohám Pánovým“ v poníženosti. — „Ponevác sa stečie do doliny poníženosti“ hovorí tiež sv. Augustín. — „Počúvala“: tymito slovami jej ochotná poslušnosť sa označuje. Sv. Bernát²⁾ hovorí: „Sediačky počúva ochotná súc vo všetkom božského Majstra poslúchnuť.“ Tak sa musíš teda *božským veciam* venovať, aby si aj ty nie menej bol ochotný k skutkom *činného života*.

3. „Ale Marta zamestnávala sa hojnou obsluhou“ (v. 40). Marta si narobila mnoho starostí, urobila všetko, čo od jej

¹⁾ Serm. 27. de Verb. D.

²⁾ Serm. de assumpt.

síl stačilo, urobila všetko, čo urobiť mohla. — My sme jedno telo s mnoho údami. Jednotlivé údy majú svoju zvláštnu činnosť. Predstavený je *okom*: toto by nekonalo svoju povinnosť, keďby to robilo, čo má ruka robiť; tak nezadosť-učiní ani predstavený, keď on to robí, čo je povinnosťou jednotlivých, akoby nič nebolo dobre prevedené, keď to sám nerobí. *Jazykmi* sú učitelia, hlásatelia slova Božieho: nekonajú dosť, keď to robia, čo je povinnosťou hlavy, keď si úrad predstaveného privlastňujú. Nechže si ty ktorýmkoľvek údom na tomto tele, nachádzaj sa ty v akomkoľvek stave a službe, rob to, čo robiť máš a vtedy robíš dosť.

U t o r o k .

**Marta sťažuje si na svoju sestru
a Pán ju pokarhá.**

1. „*Ktorá (Marta) postála a riekla: Pane, nedbáš na to, že moja sestra nechala ma samú posluhovať?*“ Týmito slovami sťažuje sa Marta z jednej stránky na svoju sestru, že jej nepomáha,

z druhej stránky na Pána, že jej nena-
ložil, aby jej pomáhala. Robí to práve
tak, ako keď by sa duša činnému ži-
votu oddaná k druhým prirovnávala,
ktoré sa s bližným menej zaoberajú,
buď preto, pokiaľ nemôžu alebo že ne-
smú. Odtiaľto sú tie sťažnosti. Prečo
by nemohol i ten to robiť? Prečo len
ja? Aby nikdy nebolo počuť od *teba*
takejto sťažnosti, pomysli si: To je po-
vinnosť Pánova, aby ma zamestnával,
ako len chce; a zase je to jeho vecou,
tomu alebo onému iné zamestnanie pri-
deliť. A keď by si aj mal povinnosti, aké
ináč nikoho neobťažujú: „čo je na tom?
Veď predsa Pán sám „*tlačil pres*“ (Iz.
63, 3). Či chceš byť snáď lepším, než
je on?

2. „A Ježiš odpovedal a riekol jej:
*Marto, Marto, starostlivá si a trúdiš sa
pre mnohé veci*“ (v. 41). Marta slúži Pá-
novi, lenže s príliš veľkou starostlivo-
stou a nespokojnosťou, preto sa ešte i
na samého božského Spasiteľa sťažuje.
To sa predsa dobrotivému Bohu nikdy
ľúbiť nemôže. Nespokojný duch je žiad-
nej rozvažitosti neschopný. Preto pod

zámkou dôvery vyblaboce veci, ktoré sa ani pre tento čas, ani pre toto miesto, ani pre túto osobu nehodia, alebo čo by nemalo byť na tento spôsob povedané. Čokoľvek teda robíš, rob to tak, aby si pri tom do rozčulenia neprišiel. Dôkladné uváženie toho, čo máme robiť alebo hovoriť, akékoľvek rozčulenie prekazí.

3. „*Ale jedno je potrebné*“ (v. 42). Sv. Hieronym a sv. Hrehor pod týmto jedným potrebným rozumie jeden druh pokrmu k udržaniu *tela*; akoby bol chcel Pán povedať, že je to zbytočnou starosťou viaceré druhy jedál pripravovať. Cassian¹⁾ vysvetľuje, že pod týmto treba rozumieť jeden druh pokrmu pre *dušu*, totižto *rozjímanie* o Bohu. Si väčšmi starostlivý o pokrm tela alebo duše? Veď bez pochyby musíš byť najviac starostlivý o svoju dušu. V tomto smysle vykladá totiž Pán, že „*Maria najlepšiu časťku si vyvolila*“. Vidíš už teraz, že jak svedomite sa musíš starať o život duše, keďže je ona „*najlepšou časťkou*“?

¹⁾ Coll. 1. c. 8.

S t r e d a .

P. Ježiš stoluje u farizeja; odsúdi pokrytectvo.

1. „*A prosil ho istý farizej, aby obedoval u neho. Išiel a uložil sa. Ale farizej počal rozmýšľať sám u seba a hovoril: Prečo sa neumyl pred obedom?*“ (Luk. 11, 37—38). A čo to bol za priestupok, že si Spasiteľ sadol k stolu, bez toho, že by si bol umyl ruky? Prečo ho neomlúval farizej na základe toho dobrého mena, ktorému sa Spasiteľ u všetkých tešil? Pyšná mienka, ktorou farizej sám u seba rozmýšľal, sviedla ho k nepriaznivému úsudku o Kristovi. Kto je dobrý a ponížený, vykladá všetky skutky spolubližného k dobrému. Povedzže, čo robíš ty? Či nesúdiš o spolubližných príliš chytro a bez dostatočných dôvodov? Či nerobíš, ako sa to hovorí, z komára slona? Či neobviňuješ bližného svojho z vnútornej zlosti, keď ani len jeho zovňajšie chovanie je nie zlé? A ktože ti to zjavil, čo je len Pánu Bohu známe?

2. „*I riekol mu Pán: Tak vy, farizeji, očisťujete vonkajšok pohára a misy; ale váš vnútrajšok plný je lúpeže a nepravosti*“ (v. 39). Božský Spasiteľ nekarhá tu zovňajšiu čistotu, nakoľko len pravú mieru zachováva: — lež väčšiu starosť treba *vnútornej* čistote venovať. O čo si ty väčšmi starostlivý? O čistotu svedomia alebo bytu svojho? O čistotu duše a či o čistotu rúcha svojho? Jak veľký pozor si dávaš, aby si si nepošpinil topánky svoje: lež jak málo si ty starostlivý o dušu svoju!

3. „*Blázni, či ten, ktorý učinil vonkajšok, neučinil i vnútrajšok?*“ (v. 40). Spasiteľ chce týmito slovami predísť tej námietke, ktorú by mohli robiť, že vonkajšia čistota je totiž v zákone Bohom predpísaná. Lenže dobrotivý Boh nie menej nám na srdce kladie *vnútornú* čistotu, nijako nezatracaie vonkajšie skutky ctnosti, uponíženie sa, mlčanie pri urážkach a pod., lež on chce, aby tieto zovnútra pochádzaly, lebo ináč sú bez duše a sú skutkami mŕtvymi. Nebuď ako maliar, ktorý skutkom svojim len zovňajší náter dáva: rob predsa nie-

čo viac a čiň „z čistého srdca a dobrého svedomia, a nepretváranej viery!“ (I. Tim. 1, 5).

Stvrtok.

Kristus nechce byť sudcom nad nesvornými bratmi.

1. „*I riekol mu ktosi zo zástupu: Učiteľu, povedz môjmu bratovi, aby sa po-delil so mnou s dedictvom*“ (Luk. 12, 13). Človek tento prosbou svojou dáva jako na javo, že srdce jeho k zemským veciam je prítulné, keďže pre časné statky naruší zákon lásky a dohaduje sa so svojím bratom. On by sa bol mal so Spasiteľom o *večnom* dedictve poroz-právať, ktoré aby pripravil, na svet prišiel, a on hovorí o *zemskom*. Čo kto miluje, na to myslí ešte i vtedy, keď by sa mal s Bohom rozprávať. Odkiaľ sú *tvoje roztržitosti pri modlitbe*? Kam tvoja náklonnosť smeruje, tam ťa i smýš-lanie tvoje ťahá: to je toho základom. Odstráň zo srdca svojho *zlé náklonno-sti*, urobíš koniec i roztržitostiam v modlitbe.

2. „Človeče, kto ma ustanovil za sudcu alebo za deliteľa medzi vami?“ (v. 14). „Kristus sa neprepúšťa“, hovorí sv. Hieronym,¹⁾ aby bol sudcom v hádkach a aby čo deliteľ pozostalosti vystupoval.“ Prečo? Či by to nebol býval dobrý skutok, keby bol každému pririekol to, čo mu patri, a tak by bol hádajúcich sa bratov smeril? Isteže: lenže Božský Spasiteľ cieľ svojho poslania má pred obličajom. Preto hovorí sv. Ambróz: „Nemieša sa do vecí zemských, ktorý skrze nebéske veci prišiel.“ Pouč sa z tohoto tomu, aby si sa nikdy nemiešal do záležitostí, ktoré sú cudzé tvojmu povolaniu. Kto sa Pánu Bohu venoval, musí sa čo sluha Boží predstavovať, lebo preto sa mu odovzdal. „Žiaden bojovník Boží nezapleťáva sa do svetských obchodov“ (II. Tim. 2, 4). Nelichof sa sám sebe, že tak to dávaš, ako by si týmto kus múdrosti alebo skutok lásky k bližnému vykonal; lebo neni to ani múdrosťou ani láskou, keď to robíš, čo je nie tvojím povolaním.

¹⁾ In cap. 13. Luc.

3. „*I riekol im: Dajte pozor a varujte sa všetkého lakomstva, lebo nie v oplývajúcej týchto veciach, ktorými kto vládne, záleží jeho život*“ (v. 15). A jak veľmi sa svet nachádza v omyle! Šťastlivými vyhlasuje tých, ktorí oplývajú zemskými bohatstvami: Božský Spasiteľ ale hovorí, že v tomto nezáleží život ani blaženosť. O veľa šťastlivejšie žije totiž ten človek, ktorého duša je slobodná od nesriadených náklonností. Či si sa už vzdal všetkej náklonnosti k zemským veciam, aby si si pravdivú slobodu nadobudol? Nože, usiluj sa, aby si srdce svoje k maličkostiam neprikul, keďže si už veľké zanechal. Nemysli si, že jedna náklonnosť je už preto zlá, pretože za veľkým túži alebo veľkého niečo miluje: lež preto je zlá, pretože ňu od Boha odtiahne. Nezáleží v tom, či je to, čo ňu od Boha odtiahne, niečo veľkého alebo malého. Ba ešte hlúpejšie je to, keď je to niečo maličkého.

P i a t o k .

O bohatom lakomcovi.

1. *Istému bohatému človekovi prinie-*

slo pole hojnú úrodu" (Luk. 12, 16). V tomto bohatom človekovi môžeš vidieť námahy a starosti, ktoré bohatstvo sebou nosí. — „*I premýšľal u seba*" (v. 17.), — pokiaľ nemal priateľa, ktorému by sa bol mohol sveriť — „*a riekol: Čo mám urobiť?*" Hľa, tu je tá starosť a trápenie, čo boháč má. — „*Nemám dosť miesta.*" To je slovo človeka chudobného: pokiaľ lakomec nikdy nemá dosť. — „*Nemám si kam shromaždiť úrodu.*" Vidíš, aký je ustarostený, aby to mohol uschovať, čo nepriaznivosťou neba môže byť ešte zničené? — „*Toto spravím: Svalím svoje stodoly a vystavím si väčšie*" (v. 18). Hľa, koľko má namáhania a roboty, aby si vystavil a svalil. Čo je zo všetkého najhoršie: nemyslel na to, aby sa poďakoval Pánu Bohu, alebo aby jeho dary k jeho sláve obrátil. Jak šťastlivý si ty, že ťa dobrotivý Boh od takéhto nehôd oslobodil! S akou povďačnosťou si mu nie podľžný za to? Maj sústrasť s tými, ktorých podobné lakomstvo trápi!

2. „*A poviem svojej duši*" (v. 19). Pozoruj smysel a zaslepenosť toho člo-

veka! A mluví so sebou ako s niekym druhým, ako by to jeho lakomstvu nestačilo, že je len sám. — „*Máš mnoho zbožia.*“ Poklady svoje menuje „*zbožím*“, hoci si toto meno nezaslúžia; on ich menuje „*zbožím duše*“, kdežto opravdu sú jej len záhubou. — „*Máš záso- by na mnohé roky*“: a predsa mu môžu byť tieto jeho poklady za jeden okamih odňaté, alebo on sám môže byť od nich skrze smrť násilne odlúčený. — „*Odpochň si.*“ On si myslí, že odpočinok najde v tom, v čom sa len náma- ha a bôľ nachádza. — „*Jedz, pi, hoďuj!*“ Ako nejaké nerozumné zviera chce du- šu svoju nasýtiť pokrmom, ktorý len telo kŕmiť môže. Pozoruj, že následkom lásky k zemským veciam do akých žia- dostí sa človek zapletie. Lakomec tento bude teda docela isto oprávnene meno- vaný „*bláznom*“ dľa úsudku Božieho. Z tohoto môžeš nasledovné uzatvárať: Čím väčšmi smerujú tvoje snahy a túž- by k zemskému, tým hlúpejší si ty; tým múdrejší si, čím lepšie sa od zemského uvoľňuješ.

3. „*Tu riekol mu Boh: Blázne, tejto*

nocí požiadajú tvoju dušu od teba“ (v. 20). Pamätaj na tento okamih, ktorý všetkému koniec urobí! *„Tejto noci“*: Kdeže sú teda tie veľmi „mnohé roky“, o ktorých boháč rozprával? *„A čo si nachystal, čieže bude?“* Sebou to nevezmeš: čo si nashromažďoval, prejde to na druhého. Holý a malý teda zostaneš, jestli si nič takého nesbieral, čo je duši prospešné. *„Tak pochodi, kto si shromažďuje poklady a nie je bohatým u Boha“* (v. 21). Ducha svojho teda nameľ rávaj na niečo inšie, na to, aby si bol *„bohatý u Boha“* na zásluhy a dobré skutky. Pilne sa o to staraj, aby si nebol *„biedny a úbohý!“* (Zjav. 3, 17).

S o b o t a ,

**Ako je treba na príchod Pána
v hodine smrti vždy pripraveným
byť.**

1. *„Nech sú boky vaše prepásané“* (Luk. 12, 35.) tak čistou sdržanlivosťou, ako i skrotením žiadostí, aby sa k zemským veciam nesklzly a sťa dlhé rúcho aby voľnému postupu duše po ceste do

neba neprekážaly. — „*A horiace sviece*“ dobrého učenia a svätých osvietení boli nielen v rozume vašom, aby ste dobré poznali, lež i „*vo vašich rukách*“, aby ste to skutkom prevádzali. „*A vy buďte podobní ľuďom, očakávajúcim svojho pána*“ (v. 36.), ktorý teraz už klope na dvere: lebo „*Pán je blízko*“ (Fil. 4, 5). Skúmaj, že ktorá z týchto požiadavok ti ešte chýba. Následkom tvojich nesriadenných náklonností duša tvoja je v stálom nebezpečenstve: a jak často ju poškvriš špinou zemských vecí! Máš sviecu uznania: lež tá nesvieti skrz lásku. Máš i niektoré „sviece“ ohľadom tých právd, ktoré máš skutkom prekonávať: tu ale nenosíš „*v rukách svojich*“, pretože sa tieto pravdy v skutkoch nepreukazujú. Ty tiež „*neočakávaš pána svojho*“, pretože ty v lenivosti svojej spíš. Ó, nešťastníku, čo chceš započať, keď sa Pán možno v tomto okamihu zjaví?

2. „*Aby, jaknáhle príde a zaklope, ihneď mu otvorili*“ (v. 36). Toto je známka sluhy ostražitého: nestrpí žiadneho hluku, aby počul klopanie pánovo; pozorným uchom načúva pri bráne a i-

hneď otvára Pánovi: všetko drží pripravené, aby nemusel svetlá zažíhať a lebo podobné veci do poriadku priviesť až vtedy, keď pán príde. Tvoja duša je takto usporiadaná, svedomie tvoje je v poriadku, dom vnútorného života tvojho je zásluhami a ctnosťami ozdobený? Jestli je všetko takto zariadené, vtedy si šťastlivý: lebo „*blahoslavení sluhovia tí, ktorých Pán, keď príde, najde bedlíť!*“ (v. 37). Jestli si sa ale doteraz nestarajúc o budúcnosť, lenivým duševným spánkom dal ovládať: konečne sa ale prebuď! Každý okamih prináša so sebou nebezpečenstvo a od jedného okamihu závisí večnosť.

3. „*Ale to vedzte, že keby hospodár vedel, v ktorú hodinu príde zlodej, bedlil by zaiste a nedal by si podkopať dom*“ (v. 39). Zlodej volí si k vlámaniu takú hodinu, v ktorú si myslí, že ho neuvidia. Jestli si ty každú hodinu neni na stráž, tak nikdy si neni dosť ostražitý: pretože zlodej na tú hodinu číha, v ktorú ty nebedlíš. Lenže „*deň Pánov príde, ako kmín*“ (II. Petrova 3, 10). „*Hľa, sudca stojí pred dvermi*“

(Ján 5, 9). Preto „*i vy buďte pripravení, lebo v ktorú hodinu sa nenazdáte, príde Syn človeka!*“ (v. 40). Nediv sa tomu, že sa Boh k zlodejovi prirovnáva: pre teba to robí; chce, aby si bol ostražitý. „*Dal si bojacim sa teba znamenie, aby utiekli pred lučištom*“ (Žalm 59, 6).

Triadvadsiata nedeľa po Sv. Duchu.

Podobenstvo o neúrodnom fikovom strome.

1. „*Ktosi mal fikový strom zasadený vo svojej vinici, a prišiel hľadať ovocie na ňom, a nenašiel*“ (Luk. 13, 6). Ty si ten strom, čo je vo vinici (rehole alebo) cirkvi zasadený. Pán požaduje od teba stavu tvojmu primerané ovocie „*dľa svojho druhu*“, tak nepožaduje dobrotivý Boh ani od teba žiadneho iného ovocia, lež len také, ktoré zodpovedá tvojmu povolaniu. Aké ovocie si priniesol doteraz? Ó, jak málo si vstave preukázať! Viac listia, t. j. zovňajšieho zdania, sa našlo na tebe, než dobrých

skutkov. Ty si viac so svojím rúchom, než so svojím životom dokazoval, že si rehoľníkom, viac si bol dľa mena, než dľa svojich skutkov známy čo kresťan. Žiadneho ovocia nenachádza na tebe dobrotivý Boh. Ó, ty úbožiak! Chceš-li i napozatým nechať hladného od seba odchádzať Božského Spasiteľa?

2. „*Riekol teda vincúrovi: Hľa, tri roky sú, čo chodím hľadať ovocie na tomto fíku, a nenachádzam: teda vykop ho; načo zaujíma zem?*“ (v. 7). Jak mnoho rokov čaká už Boh, aby si priniesol ovocie? Tak mnoho, koľko rokov ti už dal života. Jak často prišiel on k tebe v osobe predstavených, skrze vnútorné vnuknutia a milosti, a prosil ťa a napomínal ťa, aby si ovocie priniesol. A ty si až po dnešný deň ešte vždy ten istý, čo si bol a o nič lepším si sa nestal. Ó, jak veľká je trpezlivosť Božia s tebou! A jak veľká je neplodnosť tvoja! Či by nebol mohol i o tebe povedať dobrotivý Boh: „*Načo zaujíma zem*“ — túto tak svätú zem, v ktorej by niekto druhý to najhodnejšie ovocie bol prinášal? Čo by bolo, keďby ti povedal: „*Smrť, vykop*

ho!“ „Predstavený, odstráň ho z vinice tejto; nie je hoden, aby zem túto zaujímal“!?

3. „*Ten však odpovedal a riekol mu: Pane, ponechaj ho i tento rok, až ho okopem a pohnojím; asnád' ponesie ovocie, ale jestli nie, potom ho vykop*“ (v. 8—9). Vincúr tento tak robí ako jeden dobrý predstavený. Rád má ten fíkový strom, t. j. podriadeného, a preto sa primlúva zaň; chce, aby sa ešte vždy s trepezlivosťou s ním zachádzalo. Chce ho „okopať“ karhaním a napomenutím, chce ho „pohnojiť“ tým, že ho chce cvičiť v sebezapieraní a v poníženosti a usilovať sa chce, aby mu dopomohol k poznaniu hanebného jeho položeniu, a to všetko v tej nádeji, že bude prinášať ovocie. Lež na čo by tu bol vincúr, keďby si ty, podriadený, nechcel pripustiť jeho opateru?

P o n d e l o k.

**Osemnásť rokov už shrbená
žena je uzdravená.**

1. „*A tu, hľa, bola žena, majúca cho-*

robného ducha osemnásť rokov, a bola sľubená a nijako nemohla sa narovnať“ (Luk. 13, 11). V tejto žene vid' také duše, ktoré sú celkom naklonené veciam zemským, ktoré dľa slov žalmistu: „*oči svoje ustanovily skloniť k zemi*“ (Žalm 16, 11), ktorých náklonnosti jedine len v zemských veciach radosť nachádzajú. Odtiaľ je to, že oči myšlienok svojich nemôžu pozdvihnúť k večnému a božskému pokladu. Či môže byť kto nešťastlivejším, než takýto človek? A predsa jak mnoho rokov si trpel na túto chorobu! Jak málo si myslel na Boha! Jak hlboko si ležal zahrúžený v bahne zeme, keďže ňa náruživosti tvoje stlačily, moci ktorých si sa strhnúť dal! Ó, kiežby si sa aspoň teraz pozdvihol!

2. „*Ktorú keď videl Ježiš, zavolať ju k sebe a riekol jej: Ženo, zbavená si svojej nemoci*“ (v. 12). Takáto je dobrotivosť Ježišova, ktorý nás milosťou svojou volá a žiadosťam našim ide v ústrety. Nemôžeme sa od nemocí náruživostí svojich oslobodiť, jestli volanie jeho nenásledujeme a k nemu neideme, tak, že ho nasledujeme. — „*I vložil na*

ňu ruky a naskutku sa narovnala“ (v. 13). Len raz sa jej Ježiš dotýkal a to už stačilo, aby sa mohla narovnať. Ale jak často sa už dotýkala ruka Pánova teba skrz zovňajšie a vnútorné protiventvá, a ty si sa predsa ešte vždy nevyrovnal k veciam božským? Jak-často sa ťa on dotýkal so svojim sv. telom a krvou vo sv. prijímaní, a ty ešte vždy nachádzaš radosť v zemských veciach?

3. *„Tu prehovoril predstavený synagogy, namrzený, že Ježiš v sobotu uzdravoval“* (v. 14), pretože bol tej mienky, že Spasiteľ týmto zneúčtil sobotu. Pán ale dokázal, že uzdravenie môže sa stať bez narušenia soboty, lebo však i somára privádzajú k napájaniu v sobotu. Tento predstavený synagogy tak sa ukazoval, akoby horlil za zasvätenie soboty, v skutočnosti však ale závidí slávu Kristovu. Ty práve tak robíš ako tento predstavený, keď hriechy svoje rúškom ctnosti zakrývaš, keď všelijaké dôvody prinášaš, aby si zastával svoje chyby, keď sa na vonok

v rúšku ctnosti ukazuješ, vnútri však jedine o svoj záujem sa staráš.

U t o r o k .

Farizeji radia Ježišovi, aby utiekol.

1. „*Pristúpili k nemu niektorí z farizejov a hovorili mu: Id' preč a ber sa odtiaľto, lebo Herodes chce ťa zabiť*“ (Luk. 13, 31). Toto bola podvodná nabídka farizejov. Tak sa ukazovali, akoby boli najlepšími priateľmi Ježišovými, kdežto o zničení jeho rozmýšľali. Vážnosť Kristova a obľúbenosť, ktorej sa on u ľudu tešil, boly im trňom v očiach. Preto mu pod inou zámienkou radili, aby odišiel. — Kto dobré robí, musí byť pripravený na závisť. Následkom tej budú ti občas rozkazovať, aby si sa vzdialil odtiaľ, kde si dobre pôsobil, aby si sa zriekol úradu, v ktorom si napomáhal slávu Božiu. Ba, ešte i nenávisť mocnárov bude musieť slúžiť čo zámienka proti tebe. Ako si na toto pripravený?

2. „*I riekol im: Idte a povedzte tej liške: Hľa, vyháňam diabolstvá a uzdravujem*“ (v. 32). Spasiteľ chcel týmto povedať: Robím, čo je mojou povinnosťou, preto sa nebojím Herodesa. Jestli si ty verne plníš povinnosti, ktoré ti úrad a povolanie tvoje nakladajú, to ti bude nepreraziteľným štítom proti všetkým prenasledovaniam. Čo budeš teda robiť, keď ťa budú nenávidieť a osočovať? „*Vyháňaj diabolstvá*“ narušivostí svojich, aby viac „žiadna zlosť nemohla panovať nad tebou“. Čo budeš robiť, keď ťa zo závesti utlačia? „*Uzdravuj*“, t. j. zostaň vždy pri zdravom rozume, aby si nikdy neurobil alebo nepovedal niečo hanebného.

3. „*Avšak musím dnes a zajtra a pozajtre chodiť*“ (v. 33). Pozri si, že ako si zachoval Božský Spasiteľ vytrvalosť v takom položení, ktoré by ináč strach bolo vyvolávalo. On hovorí, že vydrží, nech prídu nebezpečenstvá aké len chcú. Ako sa držíš ty, keď sa ti ťažkosti stavajú do cesty? Či sa nezaoberáš s myšlienkou, že sa vzdiališ z miesta pôsobenia svojho, alebo že slo-

žíš úrad, aby si tak ťažkostiam týmto vyhnuť. Či je to ale toľko, ako chodiť po ceste *ctnosti*, ktorá sa len v *pokušení zdokonaľuje*? Čo je to za ctnosť? — Keďby si išiel až ku koreňu veci, tak je to len samoláska a snaha po pohodlnosti.

S t r e d a .

Ježiš uzdraví vodnateľného.

1. „*I stalo sa, keď Ježiš vošiel do domu istého popredného farizeja v sobotu zajesť si chleba, že oni pozorovali na neho*“ (Luk. 14, 1). Prečo jie Ježiš s ľudom, ktorých zlosť mu je predsa známa? Chce im byť skrze poučenie osožným. Tak sa staral dobrotivý Spasiteľ väčšmi o prospech iných, než o svoj. Ako sa držíš ty v kruhu takých ľudí, o ktorých vieš, že sú nie dobrými ľuďmi? Či neprechovávaš proti nim odpor? Či sa neusiluješ im vyhýbať? A nevyhybuješ im? — „*Oni pozorovali na neho*“ a posúdili jeho celé chovanie. Buď i ty vždy na to pripravený, že ťa všetci vo všetkom pozorujú, ináč ne-

budeš dávaj pozor. Zabudneš totižto na *lúsku*, ktorá „*je trpezlivá, je dobrotivá a všetko znáša*“ (1. Kor. 13, 4, 7).

2. „*A hľa, jakýsi vodnateľný človek bol pred ním*“ (v. 2). V tomto vodnateľnom človeku, ako sv. Augustín¹⁾ poznamenáva, máš seba samého pozorovať. „I ty máš vodnateľku, ktorá je *žiadostivosť*“. Čím ústupnejší si pri nej, tým väčší sa rozšíri; lebo čím väčší budeš povoľovať žiadostivosti, tým väčší sa ona zmôže. — Ó, kiežby si to ešte nebol skúsil! Nože sa presvedč o tom, že jak veľmi sa musíš vynasnažovať, aby si skrotil žiadostivosť, ktorá „*nebude-li panovať nad tebou, nepoškrvený budeš od previnenia najväčšieho*“ (Žalm 18, 14).

3. „*Tu prehovoril Ježiš a riekol zákonníkom a farizejom: Či slobodno v sobotu uzdravovať?*“ (v. 3). Múdrost kresťanská kladie ti to za povinnosť, aby si sa vždy, prv než by si niečo urobil, opýtal: „*Slobodno to robiť?*“ — „*Tedy on chytil ho, uzdravil a prepustil*“ (v.

¹⁾ 2. quaest. Evang

4). Týmto „chytením“ dáva Spasiteľ na vedomie, že vodnateľný patrí jemu. Ponáhľal sa, aby človeka toho uzdravil, od ktorého žiadal, aby bol viac jeho vlasťnosťou. Nikto sa neuzdraví na duši, jestli si ho Ježiš neosvojí. On i teba chce si osvojiť. Prečo sa teda protivíš tomu? Prečo chceš radšej sebe prináležať?

Štvrtok.

Kristus varuje svojich učeníkov od clibažnosti.

1. „Keď budeš pozvaný na svatbu, neulož sa na predné miesto“ (Luk. 14, 8). Týmto slovami varuje Božský Spasiteľ od snahy za prvým miestom a od túžby za úctou a prednosťou. Tohoto sa máme už i preto varovať, lebo potom len tým väčšmi sme zahanbení, keď sa niekomu inému dá oprávnené prednosť pred nami. Tomu, nad ktorého sa ty vyvyšuješ, dá sa prednosť dľa úsudku Božieho, a docela správne, pretože ty Krista, Pána svojho, odstrkuješ. „Ani reči o tom!“ povieš na to. A predsa je

tomu tak. — To robíš, keď sa až po všetkých nestaviaš. Kristus totižto staval sa vždy po všetkých. On chcel byť *najposlednejším z ľudí*“ (Iz. 53, 3), „*vyvrheľom ľudu*“ (Žalm 21, 7). Keď sa ty teda len jednému človekovi predkladáš, prednosť si dávaš vtedy pred Kristom, ktorý sa po ňom staval. Celým právom dá sa teda, dľa úsudku Božieho, prednosť tomu, komu sa ty predkladáš, pretože on „*najposlednejšiemu z ľudí*“ dal prednosť pred všetkými.

2. „*Ale keď budeš povolaný, id', ulož sa na poslednom mieste*“ (v. 10, 1). — Týmito slovami odporúča Pán poníženosť. On ti odporúča to miesto, čo si on pre seba vyvolil. „*Vyvolil*“ si totižto „*opovrženie*“ (Žalm 83, 11) a „*zmaril seba samého*“ (Fil. 2, 7). Nežiadaš si, aby si čím bližšie bol ku Kristovi? Musíš sa teda pod všetkých uponížiť, pretože sa Kristus po všetkých staval.

3. „*Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený*“ (v. 11). U láskavého Boha platí docela iné poradie, než u sveta. Čím *nižšie* stojí kto v očiach sveta, tým

vyššie stojí v poradí Božom, a naopak. Kristus bol pred svetom posledným, pred Bohom bol ale prvým. V akej miere sa ty s Kristom uponížiš pred svetom, v tej samej miere budeš s ním povýšený pred Bohom. Ako môžeš byť teda tak zaslepený, že sa nechceš uponížiť k posledným? Čo je žiadanejšie, než byť v blízkosti Kristovej? Odpovedaj si sám a zahanbi sa!

Piatok.

Podobenstvo o ztratej ovci.

1. „*Približovali sa k nemu mýtníci a hriešnici, aby ho počúvali. Tu farizeji a zákonníci šomrali a riekli: Tento prijíma hriešnikov a jedáva s nimi*“ (Luk. 15, 1—2). Jaký tu rozdiel medzi duchom Kristovým a pýchou farizejov! Títo pyšným opovržením hľadajú na hriešnikov a vyhýbajú im čo nečistým. Kristus ale k sebe ťahne hriešnikov a láskave ich prijíma. — Aký duch panuje v tebe, duch Ježiša Krista a či duch farizejov? — Farizeji šomrú, že „*on prijíma hriešnikov*“. Ó, jak biedni by sme

boli, keby to on nerobil! Keby sa ťa nebol zaujal, do jak hlbokej prepasti by si sa bol zahrúžil!

2. „*I povedal im podobenstvo toto*“ (v. 3.) V podobenstve tomto vykladá Božský Spasiteľ svoj cieľ a svoj úmysel, a udáva príčinu, prečo sa on hriešnikov zaujíma. „*Jeden človek*“ (sám Kristus) „*ztratil*“ „*zo sto oviec*“, t. j. zo všetkých rozumných tvorov na nebi i na zemi, „*jednu*“, totiž človeka, i teba — skrze hriech. „*Opustil deväťdesiatdeväť oviec*“, t. j. anjelov — a „*išiel za ovcou ztratenou*“ (v. 4). To si ty — on ťa hľadal, s koľkými starosťami a boľasťami a s koľkými trápeniami! Po jakkej tvrdej ceste on chodil od mašťaľky v Betleheme až po kríž na Golgothe! „*Nášiel*“ ťa, „*vložil si ťa na ramená svoje*“ (v. 5) a priniesol ťa do ovčince, v ktorom teraz žiješ. Uznaj hanebné svoje poblúdenie! Do jakkej závratnej priepasti si sa srútil, aby si aspoň len stebielko hriešnej radosti dostal! Ó, poznaj dobrotivosť a lásku Ježiša Krista, ktorý neprestal ťa hľadať, kým ťa nenašiel a kým ťa do ovčince nazpäť nedopre-

vadil: Nech je ďaleko od teba, aby si v budúcnosti zase poblúdil!

3. „*A keď príde domov, svolá priateľov a susedov a riekne im: Radujte sa so mnou, lebo som našiel svoju ztratenú ovcu*“ (v. 6). Ó dobrotivosť Ježiša môjho! Ja by som mal všetky tvory svoláť, aby mi blahoželaly, že som bol najdený a že som zase dostal život. A on sám blahoželá sebe, ako by to i jemu bolo prospešné, že ma zasa našiel. Ach! Keď dobrotivý Boh takú radosť prejavuje, že ťa našiel, nože ho už viac neopúšťaj! Ó nie, daj sa mu znova do daru!

S o b o t a .

Podobenstvo o mánotratnom synovi.

1. „*Istý človek*“, t. j. Boh, „*mal dvoch synov*“, t. j. spravodlivých a hriešnikov, „*a mladší z nich (hriešnik) riekol otcovi: Otče, daj mi čiastku z majetku, ktorá mi pripadá*“ (Luk. 15, 11—12). — Pod majetkom týmto treba rozumieť tie dary prírody a milosti, ktoré Boh dáva

dobrým a zlým. — „*I rozdelil im statok*“ (v. 12). Boh jednému každému dáva prirodzené a nadprirodzené statky s tým najlepším úmyslom, aby sme ich k obsiahnutiu večnej spásy užívali. Či k hriešnikom alebo k spravodlivým patríš: jak mnoho si dostal od Otca svojho nebeského! Koľké statky prírody! Koľkú plnosť milostí! Keďby on toto druhému bol dal, čo by ten nebol s týmto prekonal! A jak používaš ty dary tieto?

2. „*A po nemnohých dňoch*“ (v. 13) — pretože sa hriešnik hriechu cez mnoho dní nezdržiava — „*mladší syn odobral sa preč*“, preč od nebeskej vlasti, preč od Boha, svojho Otca, „*do ďalekej krajiny*“, aby bol ďaleko od svojho otca. Tak si totižto myslel, že vtedy tým výstupnejšie môže žiť, bez toho, že by bol obávaním sa obličaju otcového hatený. „*A tam premrhal svoj majetok*“, milosť, nadprirodzené dary; i rozum a vôľu si zničil „*žijúc roztopáše*“, ženúc sa za túhou svojich žiadostí. Ó, bár by si to ty nebol, kto je v podobenstve tomto znázornený! Rozmýš-

fajže raz nad rokami mladosti svojej!
„Hriechov mladosti mojej a nevedomosti mojej, nevzpomínaj, ó Pane!“ (Žalm 24, 7).

3. *„A keď všetko premárnil, nastal v tom kraji veľký hlad a on počal trpieť núdzu“* (v. 14). Ten bude totiž vždycky núdzu trpieť, kto nič nemá z Boha a len dľa svojich žiadostí žije. Lebo náruživosť je *„ohneň, ktorý nikdy nepovie: Dost!“* (Prísl. 30, 16). — *„Tu odišiel a pridŕžal sa jedného občana toho kraja“*, t. j. diabla, pridŕžal sa zlej obyčaje. *„A ten poslal ho do svojho dvorca svine pást“* (v. 15), t. j. aby hovel svojej náruživosti a smyselnému pôžitkárstvu. *„I žiadal si naplniť brucho lúštinami“*, t. j. hriechmi, ktoré — pekelné — *svine požívaly; ale nikto mu ich nedával“* — nadostač; lebo čím viac hrešil, tým viac hľadal hrešiť, trápil ho sprostý hlad za hriechami. Ó, požalovania hodný stav hriešnika! Kam príde ten, ktorý raz dobrotivého Boha opustí a ihneď sa nevráti! Ó, vznešený, tak mnohými darmi a výhodami vyzdobený tvor, jak hlboko klesáš dobrovoľne!

Štyriadvadsiať nedeľa po Sv. Duchu.

Márnotratný syn sa vzpomáňa a cíti ľútosť.

1. „*Tedy vstúpil do seba a riekol: Koľko nádenníkov v dome môjho otca má hojnosť chleba, a ja tu hladom hy-
niem*“ (Luk. 15, 17). Tu sa nám podáva obraz kajúcného hriešnika. Prvým krokom k obráteniu je *poznanie svojho poľutovania hodného položenia*. Keď je aj tvoje položenie nie tak biedne a poľutovania hodné, ako položenie márnotratného syna, isto by predsa mohlo byť o niečo lepšie. A za týmto sa musíš vynasnažovať! Nežiješ síce v ďalekej krajine, nie, ty žiješ medzi dieťkami Božími, lenže trpíš ešte na nedostatok v mnohých ctnostiach. A čo je pri tom ešte to najhoršie, ani len hladu necítiš za nimi. *Na ceste k dokonalosti prvým krokom je hlad za ctnosťou.*

2. „*Vstanem a pôjdem k svojmu otcovi*“ (v. 18). Rozhodol sa, že „*nezo-
stane ďalej v blude bezbožných*“ (Sir. 17, 26), a z uvažovania otcovskej lá-

sky nadobúda nádej na odpustenie. Keď si raz už nahliadol, že v akej „*krajine*“ nedokonalostí sa zdržuješ, povedz si ale konečne sám sebe: „*Vstanem*“. Otec môj, ktorý je v nebesiach, ma neodmietne, lebo však „*nechce smrť hriešnika*“ (Ez. 33, 11). Ovšem, ty si to už častejšie povedal: „*Vstanem*“, nikdy si to vážne ale *neurobil*. Bol si ovšem náklonný to urobiť, chýbala ti ale rozhodná vôľa. Povedz si teda teraz so všetkou vážnosťou: Vstanem z tejto nedokonalosti, a čo by ma to i smrť stálo, nikdy do nej nazpäť neupadnem!“

3. „*A poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i pred tebou*“ (v. 18). Toto je úprimné priznanie sa spojené s poníženou lútosťou, ktorá celá pochádza z toho povedomia, že on obrazil svojho otca. Keby jeden syn nevedomky poranil otca svojho a potom by sa to dozvedel, čo by vtedy dobrý syn cítil? Bude ho jedine to boľieť, že obrazil svojho otca. Ty si obrazil Otca, a to nie tak celkom nevedome a nedobrovoľne, že by si nebol hriechu spáchal; ale snáď ani nie tak *vedome*, že by si si bol toho

býval jasne povedomý, že Otca nebeského tým obráziš. „*Aspoň od terajšieho času volaj ku mne: Otec môj si ty!*“ (Jer. 3, 4). „*Už nie som hoden volať sa твоjim synom. Učiň ma jako jedného zo svojich nádenníkov*“ (Luk. 15, 19). To je *zaľosťučinenie*. Tože pozostáva v tom, že človek sa z jednej stránky rád pozbaví dobrého, čo by mohol užívať, z druhej stránky že chce, aby bol trápením navštevovaný. Takéto zadosťučinenie daj aj ty. Koľkokoľvek razy sa dopustiš hriechu, zriekni sa dobrovoľne dovoleného pôžitku a bezohľadne ulož si citeľný trest. — „*I vstal a išiel k svojmu otcovi*“ (v. 20). To je prevedenie predsavzatia. Ó, kiežby boli tvoje predsavzatia tak sporiadané, aby si ich hneď aj prevádzal! Nikdy nebudeš šťastlivým, keď vždy len *preľsavzatia* budeš v sebe vzbudzovať a nikdy k tomu neprídeš, aby si ich aj *skutkom prevádzal!*

P o n d e l o k.

Márnotratný syn je od otca svojho s radosťou prijatý.

1. „A keď bol ešte ďaleko, videl ho jeho otec a bol pohnutý útrpnosťou, a pribehol, padol mu okolo krku a pobožkal ho“ (Luk. 15, 20). Hľa, dobrotivosť Božská k tebe ubohému hriešnikovi. — Otec nerobí synovi svojmu pre jeho zlé chovanie žiadnej výčitky. On pohliadne a miluje „*skrúsené a pokorné srdce*“ (Žalm 50, 19). Koľkú dôveru a koľkú lásku musí v tebe vzbudiť tak veľká dobrotivosť a milosrdenstvo! Ty radšej musíš chcieť pretrpieť všetky trápenia sveta, ba ešte i hanebnú smrť, než ešte raz opustiť toho, ktorý ťa pri tvojom návrate tak láskave prijal.

2. „Otec riekol svojim sluhom: *Chytró prineste najlepšie rúcho*“ posväcujúcej milosti „*a dajte mu prsteň na ruku*“ na znak slobody synov Božích, „*a obuv*“ pravej šľachetnosti pred Bohom „*na nohy*“, t. j. na náklonnosti jeho, aby ich na úzde držal. „*A privedte vykúpené teľa*“, totiž Krista v prevelebnej

Sviatosti „*a hodujme*“ (v. 22—23). Hľa, akú radosť má z teba — hriešniku — dobrotivý Boh, keď pokánie činíš! — Ó, neberže mu viac tejto radosti, a nevracaj sa viac nazpäť k „*sviniam*“!

3. „*A jeho starší syn bol na poli, a keď prichádzal a približoval sa k domu, počul hudbu a tanec. I zavolať jedného zo sluhov a pýtal sa: Čo je to?*“ (v. 25—26). A keď sa dozvedel, že brat jeho sa navrátil, že sa jemu k úcte drží hostina, namrzal sa a nechcel ísť domov, až ho otec prosbami k tomu naviedol. Uvažuj tu nie snáď závisť spravедlivých — lebo tej sú oni prostí — uvažuj ale radšej veľkosť lásky, s ktorou Boh navracajúceho sa hriešnika prijíma. Láska tá je tak veľká, že by ju spravедliví skoro závidieť mohli. Táto nadmieru veľká láska Božia nechže ti stále dodáva dôvery. Vráť sa k nemu stále a znovu, jestli si čo len aký maľučký zlý krok urobil. Lebo však ničoho si vnútornejšie nežiada, len aby kajúcich hriešnikov prijímať mohol. — Otec riekol staršiemu synovi, aby ho uspokojil: „*Synu, ty si vždycky so mnou,*

a všetko moje je tvoje“ (v. 31). To je podielom spravodlivých: oni sú vždy pri Bohu a požívajú s ním statky nebeské. Ó, koľké potešenie: „ty si vždyc-ky so mnou“! — Ó, koľká blaženosť: „Všetko moje je tvoje“! — A kto by mohol tak dobrého Otca zase zanechať?

U t o r o k .

Podobenstvo o nevernom správcovi.

1. *„Bol istý bohatý človek, ktorý mal správcu, a ten bol udaný u neho, že mu rozhadzuje majetok. Tedy zavolať ho k sebe a riekol mu: Čo to počujem o tebe? Vydaj počet zo svojho vladárenia, lebo už nebudeš môcť vladáriť“ (Luk. 16, 1—2). Vo vladárovi tomto pozoruj sám seba. Dobrotivý Boh odovzdal ti dary tela a duše, prirodzené a nadprirodzené nie jako neobmedzenému páno-
vi, lež ako svojmu správcovi. Z toho, čo máš, nič je nie tvojim, ešte ani len to nie, čo si myslíš, že si si svojou u-
silovnosťou nadobudol. Následkom čoho si povinný všetky tebe sverené dary dľa*

vôle Božej upotrebiť. Príde raz hodina, keď počuješ slová: *Vyďaj počet*: načo, s akým úmyslom a na jaký spôsob si upotrebil dary tieto? „Všetko, čo neprispelo k sláve Božej, bolo rozhadzované“. Včas prines do poriadku počty svoje: lebo hodina je blízko!

2. „*I hovoril správca sám u seba: Čo spravím, keďže môj pán odoberá mi vladárstvo?*“ (v. 3). Prečo je správca v tak veľkom strachu a starosti? Ponevác mu svedomie hovorí, že zle spravoval majetok svojho pána a ponevác iste vie, že mu odobrané bude správcovstvo. Ty ale si celkom bez starosti ohľadom počtu, ktorý budeš museť vydať. Ó, keby si si to vážne rozmyslel, že jak neverne si šafáril s darmi tebe sverenými, aký spasiteľný strach by ťa napadol. Nože si raz premysli, ako si upotrebil svoje telo a smysly jeho, rozum, myšlienky, vôľu, žiadosti a náklonnosti? Ty to predsa dobre vieš, že všetko toto ti bolo dané, aby si to k sláve Božej použil: či si to aj urobil? Ach, jak mnoho si z toho upotrebil v prospech sveta, koľko v záujme tela,

koľko si z toho venoval samoláske a márnomyseľnosti! — Aby však i teba spasiteľná starostlivosť opanovala, premýšľaj so všetkou vážnosťou *teraz* o tom, že čo máš robiť. *Náhradne* bude každá námaha neskorá, poťde budeš myseľ na odpomoc!

3. „*I pochovalil pán nespravedlivého správcu, že opatrne konal: lebo synovia tohoto sveta opatrnejší sú vo svojom pokolení, nežli synovia svetla*“ (v. 8). O svoju budúcnosť sa starať je znakom veľkej múdrosti. A toto je to práve, v čom synovia tohoto sveta vo svojom pokolení prevyšujú synov svetla. Ako najdú k svojim cieľom primerané prostriedky, ako nenechajú ničoho bez toho, *že* by to nezkúsili, takí sú zaujatí za vec a neostýchajú sa žiadnej námahy — len „*aby dostali porušiteľnú korunu*“ (I. Kor. 9, 25). A čo robíš ty, ktorý si synom svetla, ktorý si k vyššiemu pôsobišťu povolaný, ktorý si s väčšou milosťou obdarený a s viac pomocnými prostriedkami vystrojený? Synovia *sve-ta* na tom sa usilujú, aby sa ľúbili *sve-tu*, ty — láskavému *Bohu*. Koľké noci

strávia, koľké roboty, koľké ťažkosti podniknú; ako je ich smýšľanie a celé bytie dňom-nocou na to namierené, aby vždy vyššie a vyššie stúpali v očiach sveta! Prinášaš i ty tieto obety za Boha a za večnosť?

S t r e d a .

Podobenstvo o boháčovi a Lazarovi.

1. „*Bol istý bohatý človek, ktorý sa odieval šarlátom a tenkým plátnom, a každodenne hodoval skvostne. A bol istý žobrák, menom Lazar, ktorý ležal pri jeho vrátach plný vredov, a žiadal si nasýtiť sa odrobinkami, ktoré padaly so stola boháčovho, a nikto mu nedával; ba i psi prichádzali a lízali jeho vredy*“ (Luk. 16, 19-21). Ktorého z týchto dvoch držiš ty za šťastlivého, ktorého za nešťastlivého? Jestli sa smyselného svojho citu opýtaš, vtedy boháča budeš počítať medzi šťastlivých, Lazara však medzi nešťastlivých. Viera ovšem učí práve opak toho. Komu dáš za pravdu? Či je cit smyselný neni podrobený o-

mylu? A predsa, jak často sa mu poddávaš! A na druhej strane: jak veľmi to nenávidíš, byť núdzou zatlačený a vecmi smyselnosti protivnými byť obťažným! Lenže, čomu ty vyhybuješ, to vedie k spáse; čo prenasleduješ, to vedie k záhube.

2. „*I stalo sa, že ten žobrák umrel a zanesený bol od anjelov do lona Abrahámovho*“ (v. 22). To je koniec skromného, namáhavého a v očiach sveta opovrhnutého života. Za krátkym, čoskoro pominuvším trápením nasleduje večná radosť. Jak „*okamžité a ľahké je toto naše terajšie súženie*“, ktoré „*nesmiernu vážnosť velebnosti večnej slávy pôsobí v nás*“ (II. Kor. 4, 17). „*Okamžité*“ a „*ľahké*“: položže obe slovíčka tieto na váhu a pozri „*či sú trápenia terajšieho času hodné tej budúcej slávy?*“ (Rim. 8, 18).

3. „*A umrel i boháč, a pochovaný bol do pekla*“ (v. 22). To je koniec toho, ktorého svet považoval šťastným dľa úsudku smyslov. „*Vedú v dobrých veciach dni svoje, a v okamžení do hrobu sstupujú*“ (Job 21, 13). Jestli ešte vždy

nechápeš, že jak nešťastlivý je život, ktorý jedine smyselnosťou býva riadený, tak môžeš to z jeho konca poznať. Za okamžitou a nerozumnou radosťou nasleduje — večná bieda. Jak veľmi sa musíš chrániť každej ústupnosti pred svojou smyselnosťou! Jak veľmi si musíš dať na tom záležať, aby si ju opanoval a hrádze jej postavil! Aby si teda smyselnosti príliš nehovel, mimo potrebného nemáš jej ničoho povoliť!

Štvrtok.

Muky boháča.

1. „*A keď bol v mukách, pozdvihol svoje oči a videl zďaleka Abraháma a Lazara v jeho lone*“ (Luk. 16, 23). Boháč teraz zďaleka pozerá na Lazara, kdežto ho predtým v blízkosti nedržal za hodného svojho pohľadu; vidí v sláve toho, ktorého opovrhol v chudobe. Tak sa kocka obrátila. Prosí: „*Otče, Abraháme, smiluj sa nado mnou!*“ (v. 24). Lenže už je neskoro. Pominul už čas sľutovania a nadišla doba večnej spravед-

livosti. Počas života treba robiť, aby si vo večnosti užívať mohol ovocie svojej práce. — „*Pošli Lazara, nech si omočí koniec prsta do vody a ochladí mi jazyk!*“ (v. 24). Nešťastník vo všetkých údoch trpí muky, sťažuje sa ale len na jazyk. Ten je totiž vo vyššej miere trýznený a mučený, pretože sa posmieval chudobnému Lazarovi. Vidiš už teraz, čo fa očakáva, jestli sa dopustiš posmešných a neláskavých rečí oproti bližnému svojmu, jestli ho osočuješ a podobné?

2. „*I riekol mu Abrahám: Synu, rozpomeň sa, že si obdržal veci dobré za svojho živobytia*“ (v. 25). V čom pozostávalo toto dobré? V ukojení telesnej žiadostivosti: „*Každodenne hodoval skvostne*“; žiadostivosti očí: „*bol bohatý*“; pýchy života: „*odieval sa šarlátom a tenkým plátnom.*“ — „*A Lazar podobne zlé.*“ Zlé, čo Lazar za svojho živobytia obdržal, bolo práve opak toho. Bol totiž žobrák, plný vredov, každým opovrhnutý. „*Teraz však tento sa potešuje.*“ Tak sa veci menia: je-li tu radosť, tak tam je žiaľ; jestli máš tu

trápenie, tam budeš mať radosť. Nena-
mýšľaj si, že by si tu mohol pohodlne
dľa smyselnosti žiť, a tam by si tiež
mohol požívať radosť duše. Čím väčšími
ty teda tu trýzniš svoju smyselnosť, tým
väčšia bude tam radosť tvoja, čím me-
nej povolíš tejže tu, tým väčšími umen-
šíš tam svoju radosť a svoju slávu.

3. „*Majú Mojžiša a prorokov: nech
tých poslúchajú*“ (v. 29). Takto odpo-
vedal Abrahám boháčovi, keď ho ten
prosila, aby poslal Lazara k jeho ešte
žijúcim bratom, aby im hlásal pokánie.
Nežiadaj si, aby ťa dobrotivý Boh mi-
moriadnymi prostriedkami viedol k
večnému životu, aby ťa na pr. zjave-
niami vyznačil, aby ti poslal anjela, kto-
rý ti má jeho vôľu sdeliť. Veď máš
svojich predstavených: tým sa daj vo-
diť, na tých sa pônechaj celkom. Dobro-
tívý Boh totižto uzavrel, aby svet oby-
čajne takto bol riadený. Použi teda oby-
čajných prostriedkov a splň presne, čo
predpisujú zákony!

Piatok.

Podobenstvo o nespravedlivom sudcovi a o vdove.

1. „*Treba sa vždycky modliť a neustávať*“ (Luk. 18, 1). Keďže niet doby bez nebezpečenstva, a proti nebezpečenstvu *modlitba* je najúčinnnejším ochranným prostriedkom, treba sa *vždycky* modliť. Kedy je taká hodina, v ktorú by ti svet, telo a diabol žiadneho nebezpečenstva nepripravoval; v ktorú by nebolo v tebe boja medzi duchom a telom? A nebezpečenstvo toto je tým väčšie, čím skrytejšie je. Ó, nepopúšťajže teda od modlitby. Akonáhle ustaneš v modlitbe, zosilnie nepriateľ. Len tým, čo sa úprimne a vytrvanlive modlia, bude dobrotivý Boh po boku stáť.

2. „*Bol v ktoromsi meste istý sudca, ktorý sa Boha nebál a človeka sa neostýchal. A jakási vdova bola v tom meste, a chodila k nemu a hovorila: Zastaň ma proti môjmu protivníkovi. A nechcel za dlhý čas*“ (v. 2—4). Hoci bol sudca tento nespravedlivý a ani Boha ani ľudí sa nebál, vdova predsa každý

deň prišla k nemu: a keď aj tak často bola zamietnutá, predsa neodstúpila, aby mu záležitosť svoju znovu a znovu predniesla. Ty si myslíš, že dobrotivý Boh nevyslyší tvoje modlitby, keďže sa ti nepodarí oslobodiť sa od tohoto alebo oného pokušenia? Boh „*nechce za dlhý čas*“. Lež nie; on *chce*, a síce tak dlho chce, kým ti neodoberie ducha modlitby: lebo dotiaľ ťa týmto štítom bráni. Jestli ho ale odmietneš, neobviňuj potom dobrotivého Boha!

3. „*Ale potom riekol sám u seba: ...vdova táto mi je nepríležitá, zastanem ju*“ (v. 4—5). Keď to nespravedlivý sudca učinil, „*Boh nezastal by svojich vyvolených, ktorí vo dne, v noci na neho volajú?*“ (v. 7). Tu máš teda určité zaistenie zo stránky Božej, že ťa zastane proti tvojim nepriateľom. Jestli tak vidíš, že to on teraz ešte nerobí, to je len toho znakom, že sa ešte nemodlíš tak, ako sa oná vdova modlila. Povedz, s akou rozhodnosťou prosíš o ochranu oproti tomu nepriateľovi, ktorý sa lichotí telu a duchu sa protiví? Námaha a napnutie síl, ktoré ty na premoženie

nepriateľa obrátiš, bude sa celkom dľa tej mienky riadiť, akú o ňom máš. A či snáď ani nepovažuješ za svojho nepriateľa žiadostivosť tela, samolásku atď.: ako možno potom myslieť, že by si sa ty s tak veľkou vnútornosťou modlil proti tomuto nepriateľovi? Musíš teda sám seba čo svojho nepriateľa poznať a proti sebe robiť, čo by si robil proti nepriateľovi. Varuj sa ale, aby si so svojim nepriateľom nemal nič spoločného.

S o b o t a .

Podobenstvo o modliacom sa farizejovi a mýtnikovi.

1. „*Farizej stál*“ (Luk. 18, 11). Je to ponížené držanie tela pred Pánom Bohom? — „*A sám u seba toto sa modlil: Bože, ďakujem ti, že nie som, ako ostatní ľudia.*“ Koľká opovážlivosť! K sebe prirovnávajúc opovrhne všetkých ľudí bez výnimky ako „*dráčov, nespravedlivých, cudzoložníkov*“. Tak súdi o druhých ľuďoch ten, kto sám seba vysoko cení. — „*Jako i tento mýtnik.*“ Kto je vo svojich očiach jedine veľký, ten opováž-

live súdi o inom, koho vnútro nezná. — „*Postím sa dvakrát do týždňa, desiatky dávam zo všetkého, čím vládnem*“ (v. 12). Jak sa vychvaľuje so svojimi dobrými skutkami! Či sa môže ale v tejto celej modlitbe najť čo len nejaký prízvuk modlitby? Ty odsúdiš farizeja pre pýchu jeho? Nože si daj pozor, aby si aj ty nebol takýmto farizejom, keďže inými pohŕdaš, sám seba ale vyvyšuješ! „*Nehovor: Dostatočný som sebe*“ (Sir. 11, 26).

2. „*A mýtnik stál zďaleka*“ (v. 13.) so sklonenou hlavou, keďže sa držal za nehodného, aby bližšie pristúpil k oltáru. „*Nechcel ani oči k nebo pozvihnúť*“, plný vnútornej skrúšenosti; „*ale bil sa v prisia* ľútosťou a bôľom naplnený *a riekol: Bože, buď milostivý mne hriešnemu!*“ Ponížene prosí o odpustenie hriechov. Tu máš vzor a spôsob, ako sa máš modliť. Modlitba a rozjímanie tvoje nech sú ponížené: pri nich máš sa zaoberať jedine s poznávaním seba samého a s očistením srdca svojho od hriešnych náruživostí.

3. „*Povedám vám: Sostúpil tento o-*

spravedlnený do svojho domu, a nie ten“ (v. 14). Tu máš úsudok Boží o jednom každom z tých dvoch modliacich sa: ponížený je ospravedlnený, pyšný je zavrhnutý. Tak staneš od modlitby vždy lepší a svätejší, jestli si sa počas modlitby zaoberal s poníženým poznaním a oceňovaním seba samého a s takými citami, ktoré za takýmto sebapoznávaním nasledujú. „Hľa, bratia moji“, hovorí sv. Augustín,¹⁾ „poníženosť po skutkoch zlých väčšmi sa ľúbi Bohu, než pýcha po skutkoch dobrých. Tak veľmi nenávidí Boh pyšných.“ Preto sa nemáš ani sám chváliť, ani pochvaly sebe žiadať! Ži tak, aby si bol *sám so sebou* a s dobrým *Bohom* spokojný!

Päťadvadsiata nedeľa po Sv. Duchu.

Aby človek do kráľovstva nebeského prísť mohol, musí byť ako dieťa.

1. „*A prinášali k nemu i nemluvniatka, aby sa ich dotýkal*“ (Luk. 18, 15).

¹⁾ In. Ps. 93.

Mnoho záleží na tom, že aké zásady sa nám v útlej mladosti vštepujú. To si aj sám skúsil. Ó, kiežby si bol prijal učenie tých, ktorí ňa k nemu chceli priviesť! Neurobil si to? Tak vtedy musíš sa teraz stať *dieťaťom* skrze *ctnosť* a musíš sa dať skrze svojich predstavených priviesť ku Kristovi: a (to, tým viac, čím mladší si ešte vo svojom povolaní. Od tohoto začiatku totižto závisí celý nasledovný život. Taký zostaneš cez celý svoj život, ako si sa hneď na začiatku povolania svojho navykol.

2. „*Keď to videli učeníci, okríkali ich. Ježiš však zavolať ich k sebe a riekol: Nechajte ku mne deti prichádzať!*“ (v. 15—16). Kristus dáva tymito slovami na vedomie, že jak mu je to milé, keď nevinné dieťky k nemu prídu. Ty si nevinný prišiel k nemu? Tak si vtedy obdržal milosť, ktorú nemožno dostatočne oceniť. Z tohto však vyviera pre teba i tým prísnejšia povinnosť, aby si nevinnosť svoju pri Kristovi i zachoval. Pros preto opätovne Pána, aby k tomuto cieľu i nakloňoval srdce tvoje, keď k tebe vo sv. prijímaní príde. — Sú ti snád

dľa povolania svojho sverené dietky? Majže potom väčšiu starosť o to, aby si ich skrze *ctnosť* ku Kristovi priviedol, než aby si im mnoho vedomostí dodával: lebo iste si nie menej povinný k tamtomu, než k tomuto poslednému. Z oboch povinností budeš museť kedysi počet vydať pred Bohom!

3. „*Lebo takých je kráľovstvo Božie.*“ Dobre si ale zapamätaj: nielen takých, ktorí nemôžu hriechu spáchať, lež i „*takých*“, ktorí z ctnosti hriechu spáchať nechcú, „*je kráľovstvo Božie*“. Dľa tohoto teda musíš sa stať *dieraťom*: o hriechoch a nedokonalostiach vôbec nesmieš nič vedieť a musíš sa akousi prirodzenou priamosťou tiahnutým cítiť k dobrému; jestli toto nečiníš, tak platí pre teba slovo: „*Ktokoľvek neprijme kráľovstva Božieho jako dieťa, nevojde do neho*“ (v. 17).

P o n d e l o k.

Ježiš ukáže bohatému mladíkovi cestu k večnému životu.

1. „*Ahľa, ktosi pristúpil a hovoril*

mu: Učiteľu dobrý, čo dobrého mám činiť, aby som mal život večný?“ (Mat. 19, 16). Jak veľmi túži mladík tento za životom večným! A koľká je tvoja túžba za ním? Môžeš ju dľa tej starostlivosti odmerať, s ktorou sa usiluješ večný život si zadovážiť. Staráš-li sa málo alebo len zriedka o te, čo sa k obsiahnutiu tohože požaduje, vtedy nemáš ani žiadnej túžby za ním. Takáto túžba je ale nevyhnutne potrebná. Radšej sa teda každodenne pýtaj: „Čo mám *robiť*?“ — než, čo budem učiť, čo sa mám učiť, čo budem mluiť?! Nie *vedomosť a slová* získajú nebo, lež *skutky*.

2. „*Ktorý mu riekol: ...jak chceš vojsť do života, zachovaj prikázania*“ (v. 17). Toto nielen o všeobecných prikázaniach Božích a cirkevných platí, lež aj o predpisoch tvojich predstavených a pri rehoľníkoch a rehoľníckych pravidlách. Nechcem to tyrdiť, že ty neprídeš do neba, jestli svedomite nezachováš tieto, nie pod ťarchou ťažkého hriechu zaväzujúce predpisy a pravidlá; predsa ale hovorím: nepôjdeš cestou svojho *povolania*, neprídeš *tak ľahko* do neba.

Ba, jestli ich ty *opovrhneš, ťažko budeš môcť vôbec ta prísť: „kto pohŕda maličkými vecmi, pomaly zahynie“* (Sir. 19, 1).

3. *„Riekol mu mládenec: Toto všetko zachovával som od svojej mladosti“* (v. 20). Ó, jaký šťastlivý si ty, jestli toto môžeš povedať o svojej mladosti vo svete strávenej. A jestli si rehoľníkom: jaký šťastlivý si ty, jestli môžeš povedať, že si od vstúpenia svojho pravidlá svedomite zachovával. Lenže jak ďaleko si ty od tohoto! Za dôvod verného zachovania predpisov a pravidiel musí ti slúžiť: Boh ťa touto cestou chce priviesť ku spaseniu.

U t o r o k .

Bohatému mladíkovi odporúča sa dokonalosť.

1. *„Riekol mu Ježiš: Jestli chceš byť dokonalým: id', predaj, čo máš a rozďaj chudobným: a budeš mať poklad v nebi“* (Mat. 19, 21). Sv. evanjelista Marek ešte predtým hovorí: *„Ježiš pohliadol na neho a zamiloval si ho“* (10, 21). Ale jako mu ukázal svoju lásku? Tak,

že ho poučil o ceste *k dokonalosti* a prisľúbil mu „*poklad v nebi*“. Nepoučuje ho len o tom, že ako môže byť *blahoslaveným*, lež i o tom, že ako môžeš prísť *k väčšej sláve* v nebesiach. Jak veľké je to pre teba šťastie, že takéto povolanie máš! Ó, kiežby si to len dobre pochopil! Ó, jaké ničomnosti sú tie zemské veci, ktoré si za nič mal, a jak veľká je tá odmena, ktorá ti je uschovaná! Poklad tento, môžeš si ešte zväčšiť, jestli vždy viac a viac očistíš túžbu svoju za všetkým zemským.

2. „*Avšak keď mládenec počul tú reč, odišiel zarmútený preto, že mal mnohé majetky*“ (v. 22). Hľa, jak veľmi škodí prítulnosť k stvoreným veciam! I tento nevinný mladík je ňou od Krista odtrhnutý. Lenže aj ty trpiš na chybu túto. Časného zisku, časných výhod a pohodlností nechceš sa zrieknuť, a súčasne chceš i nebo obsiahnuť. Nebo si musíme kúpiť, nie tak, že mnoho dáme, lež tak, že si málo podržíme. „*Zkúšal som ťa v peci chudoby*“ (Iz. 48, 10). Kto bude v tejto peci naleznutý najčistejším vo svojich náklonnostiach, ten je vyvolený.

Ako to stojí s tvojou túžbou za týmto prostriedkom obsiahnutia nebies? Jak ďaleko si vzdialený všetkým stvoreným veciam?

3. „*Tu riekol Ježiš svojim učeníkom: Veru, povedám vám, že boháč ťažko vojde do kráľovstva nebeského*“ (v. 23). Pravda tu napísaná je zjavná. Naopak ale chudobný nie ťažko vojde do kráľovstva nebeského. Ako si môžeš blahoželať, že ťa Boh postavil na cestu do nebies, po ktorej ľahšie môžeš prísť do neba! Lenže never, že tým, že si všetko zanechal, je už všetkému dosť; nie, tu musíš *seba samého* zanechať, musíš náklonnosť k tvorom odložiť. Lebo nie Kristus ti robí ťažkosti na ceste do nebies, lež ty sám a tvoja nesriadená náklonnosť.

S t r e d a .

**Odmena tých, ktorí všetko
zanechajú a Krista nasledujú.**

1. „*Vtedy odpovedal Peter a riekol mu: Hľa, my sme zanechali všetko a nasledovali sme teba, čo teda bude s na-*

mi?“ (Mat. 19, 27). Pred dotazom o odmene dvoje pripomína Peter: 1. „*My sme zanechali všetko*“; 2. „*nasledovali sme teba*“. Mlčky chcel týmto asi toto povedať: Ja by som sa neodvážil vy-
pytovať sa na odmenu, keby som ne-
mohol poukázať na to, že sme toto u-
robili. Zanechal si ty všetko, aspoň v du-
chu? I seba samého? Starosť a pohod-
lie, slávu a smyselné veci? Ó, jak veľmi
sa klameš, že si „*všetko*“ zanechal, je-
stli si tieto veci nezanechal! A či si
nasledoval Krista v chudobe, v neúcte
atď.?

2. „*Ježiš riekol im: Veru, povedám
vám, že vy, ktorí ste ma nasledovali,
pri preporodení, keď Syn človeka bude
sedieť na stoličích velebnosti, i vy budete
sedieť na dvanástich stoličích a súdiť
dvanásť pokolení Izraelových*“ (v. 28).
Je to slušné, že aby tí, ktorí z lásky
ku Kristovi všetko zanechali a opovrh-
nutí sú, od neho boli úctení. Jaká radosť
to potom bude pre nich, že si vyvolili
Ježiša chudobného a zneúcteneného! Pre-
čo si ho teda nevolíš teraz ty? Či je
pravda teraz iná, než vtedy bude? Deň

Pánov odhalí vtedy ako falošné, to, na čo ty teraz staviaš, a jako pravdivé to, čím teraz pohŕdaš. Bo túto budúcu slávu možno si len prítomným opovrhnutím zakúpiť.

3. „*A každý, kto opustí dom, alebo bratov, alebo sestry, alebo otca, alebo matku, alebo manželku, alebo dieťa, alebo polia pre moje meno, obsiahne stokrát toľko a obdrží život večný*“ (v. 29). Tým, ktorí opustia svojich, prislúbuje sa tu odmena. A jak vysoká je odmena tá? „*Stokrát toľko*“. A odmena tá neodmeňuje sa až v druhom živote, lež vyplatená bude už v *tomto* živote. Či môže byť niečo výhodnejšieho? Mimo toho pridáva sa ešte zaistenie života večného. Môže byť ešte čo šťastlivejšieho? — Prečo si teda niekedy smutná, duša moja? Či je to možné, aby si nežila spokojná so stokrát násobnou odmenou? Ty ale hovoríš: Ja som ešte ničoho nedostala! No lúhaš: „*Nieto nikoho, kto opustí všetko pre mňa, že by nedostal sto ráz toľko teraz v tomto čase a s prenasledovaním*“ (Marek 10, 30). Keď teda to tvrdíš, že si ešte ni-

čoho nedostal, Pána Boha za lhára vyhlásuješ. Ty ale hovoríš: „Ja ničoho nezkusujem na sebe“. Tak vtedy si ešte všetko opravdu nezanechal, lásky a prítulnosti k sebe a k tvorom si sa ešte úplne nesprostil. Slož preto všetku a každú nesriadenú prítulnosť, potom aj na sebe zkusíš pravdivosť oného Božského slova.

Štvrtok.

Podobenstvo o robotníkoch vo vinici.

1. „*Podobné je kráľovstvo nebeské človeku hospodárovi (to je Boh), ktorý vyšiel včas ráno — a okolo tretej, šiestej a deviatej hodiny (t. j. v každom ľudskom veku) najať robotníkov do svojej vinice*“ (Mat. 20, 1—6), t. j. do stavu, v ktorom každý musí žiť. „*Okolo jedenástej vyšiel a našiel iných postávať a riekol im: Čo tu postávate celý deň záhalčive?*“ (v. 6). Pripomeň si, že i ty si povolaný do vinice Pánovej a ďakuj mu za to. Majže o to starosť, aby si tu nebol záhalčivý, jestli si snáď pred svojím

povoláním taký bol. Nič je nie *väčšmi* tvojim vlastníctvom, ako *čas*, ktorého úžitok jedine od teba závisí, tak že to v každom okamihu k večnému životu alebo k večnej smrti môžeš využiť. Ale zas niet ničoho, čo by *menej* bolo tvojim, než čas. Zneužitie času je práve tak ako zneužitie života, zakázané. „*Lebo keď žijeme, Pánovi žijeme*“ (Rim. 14, 8). A jak mnoho času ty ztratíš daromnými zábavami? „*Toľko nebeskej slávy ztratíš každú hodinu, koľko dobrého by si mohol zatiaľ urobiť*“ Tak hovorí sv. Bonaventura.¹⁾

2. „*A keď sa zvečerilo — hneď v prvom okamihu po smrti — riekol pán vinice svojmu dvorskému: Zavolaj robotníkov a vydaj im mzdu*“ (v. 8). Koľké potešenie bude toto slovo — oyšeni len pre robotníkov a nie pre zahaľáčov! Mysli často na tento večer! „*Časy sa ponáhľajú tu byť*“ (5. Mojž. 32, 35). — Všetkým dáva teda rovnakú odmenu, hoci jedni dlhší, iní kratší čas pracovali. Boh totižto pri našich skutkoch viac

¹⁾ L. 1. de prof Rel. c. 13.

hľadí na *horlivosť* a na *čistotu úmyslu*, ako na upotrebený čas. Prídeš-li prv alebo neskôr, dľa miery horlivosti svojej budeš prijatý. Nelichoť si preto s veľkým počtom rokov, ktoré si už v službe Pánovej strávil. Boh iba len *ovocie tvojho polepšenia* kladie na váhu.

3. „*Ale jako prišli i prví... a dostali po jednom desiatniku, šomrali na hospodára*“ (v. 10—11). To je nedokonalosť starých — ale vlašných. Oni si mysleli, že im viac patrí, pretože sú dlhší čas v ráde, dlhšie v službe Pánovej, a pri tom ale nemyslia na to, že s akým *duchom* oni tam sotrvávali, a jaký *pokrok* preukázali. — „*Znášali sme farchu dňa i horúčosti*“ (v. 12). Pohrdajú s ostatnými. „*Tito poslední robili jednu hodinu*“. To sú tí mladí, tí, ktorí teprv včera prišli na svet. Lež nesrovnávajú svoju vlašnosť s horlivosťou tých mladších. Konečne sú aj závistliví: „*Učinil si ich rovnými nám*“ — keď sa jednému veľa zaslúženému mladšiemu človekovi niečo dovolí, alebo jestli je on vyššie odmenený. Takýmto sa celým právom odpovedá: „*Priateľu, nerobím ti krivdy*“.

Takéto reči nech sú ale ďaleko od teba: radšej sa usiluj, aby si tak v čase, ako i v ctnostiach a zásluhách napredoval!

Piatok.

Lazar onemocnie a zomre.

1., *Poslaly teda jeho sestry k nemu a riekly: Pane, hľa, onemocnel ten, ktorého miluješ*“ (Ján 11, 3). Maria a Martha uzdravenie svojho brata hľadajú u najlepšieho lekára, a to s dôverou a oddanosťou. Neodvolávajú sa na svoje zásluhy, nie na svoju a bratovu lásku ku Kristovi, lež poukazujú iba len na lásku Kristovu k Lazarovi. Čo Boha nakloní, aby nám milosrdenstvo preukázal, je jedine a výlučne jeho láska, s ktorou sa k nám chová. — *„Ježiš im riekol: Táto nemoc nie je na smrť, ale na slávu Božiu“* (v. 4). Dľa zdravého úsudku musíš veriť, že nemoc tá bola dobrodením pre Lazara, pretože z nej pochádzala sláva pre Boha. Nesúď ani ty ináč o svojich utrpeniach, aby si sa im ponížene podrobiť mohol a tak aby si dobrotivého Boha o slávu neokradol.

2. „*A Ježiš miloval Marthu i jej sestru Mariu a Lazara*“ (v. 5). Ako sa ale srovnáva s týmto, čo nasleduje. „*Keď teda počul, že je nemocný, ostal ešte, a síce dva dni, na tom mieste*“. To znamená teda *milovať*, keď sa v núdzi k pomoci neprispeje, keď sa priateľ zomreť a bližní v utrpeniach nechávajú? Áno, tak miluje Boh — nie mätko, lež na taký spôsob, ktorý je prospešný tomu cieľu, pre ktorý nás on stvoril. On to pripustí, ba, on to chce, aby Lazar zomrel, pretože to slúži k sláve Božej. Veríš to i ty, že je to vôľa Božia, keď trápenia idú na teba, ktoré ty pretrpeť musíš? Keby to on nechcel, iste by ťa ani nezastihly. Ver teda, že ony k sláve Božej slúžia, lebo všetko, čo chce, chce pre tento cieľ. Jestli si to dobre uvážiš, ľahšie budeš všetko znášať.

3. „*Lazar umrel, a radujem sa pre vás, že som tam nebol*“ (v. 14—15). Týmto slovami dáva Ježiš na vedomie, že prozreteľnosť jeho všetko tak riadi, aby z toho, čo my považujeme za nehodu, dobré povstalo. To isté ovocie chce Boh vyniesť i z tvojho utrpenia, jestli mu

len v tom nebudeš prekážať. Musíš čo trpeť? Nuž, on chce, aby si veril, že on je pánom, ty ale sluhom. Tak vtedy by mohol dľa ľubovôle s tebou pokračovať; ty si len k poslušnosti zaviazaný. — „*Ale poďme k nemu*“ (v. 15). V každej núdzi poteš sa s tým, že ti dobrotivý Boh skrze žalmistu sľubuje: „*S ním budem v súžení*“ (Žalm 90, 15).

S o b o t a .

**Ježiš pride do Bethánie, aby
vzkriesil Lazara.**

1. „*Prišiel teda Ježiš a našiel ho už štyri dni pochovaného v hrobe*“ (Ján 11, 17). V núdzi Boh nepomôže ihneď, lež len vtedy, keď je už skoro všetka nádej ztratená. To on z jednej strany preto robí, aby nás zrejme presvedčil; že, kde ľudské prostriedky nemohly už viac pomôcť, on sám pomohol. Z druhej strany ale i preto, aby sme i sami pracovali, dokiaľ len môžeme. Dúfaj teda v Pánu Bohu tak, aby si sa i *sám* pričinil k svojej záchrane: pričiňuj sa ale tak, aby

celá tvoja nádej jedine a výlučne v Bohu bola složená.

2. „*Pane, keby si bol tu býval, môj brat nebol by umrel*“ (v. 21). Týmito slovami sťažujú sa dve sestry, Maria a Marta, lež s celou skromnosťou a priateľskou láskou. Len v tom sa mýlia, keď si myslia, ako by on telesne súc vzdialený, nebol mohol prekaziť smrť Lazarovu. — On to mohol urobiť, lenže on to nechcel; ba práve preto odložil svoj príchod, aby sa videlo, že to on nechce. Je to vskutku zvláštne, že si my vždy žiadame, aby sa Boh dľa našej vôle riadil. Práve opak toho sa musí stať: *vôľa Božia* musí byť našou *smernicou*. Keď ty *vôľu* svoju úplne podrobíš *vôli* Božej, nikdy ňa nehoda nezaštihne: *vôľa* tvoja je vtedy *vôľou* Božou, a Boh nemôže ti chcieť nič zlého.

3. „*A Martha odišla a zavolala pomocníčky Mariu, svoju sestru, a riekla: Učiteľ je tu a volá ňa*“ (v. 28). Ó, jak verná je tá Martha! Chce, aby sa i jej sestry ušlo z potešenia. Aká potecha je to pre Mariu: „*Učiteľ je tu!*“ — Aká sladkosť: „*Volá ňa!*“ Koľká prítulnosť

a láska Marie: „*Tá, ako to počula, vstala náhle a išla k nemu*“ (v. 29). — Je i tvoja láska tak veľká, že ihneď sa ponáhľaš, keď ťa Boh skrze nejaký znak poslušnosti alebo skrze vnuknutie volá? Či ťa niekedy úbohé ľudské potešenia nezdržia? Maria totiž tam nechala Židov „*ktori boli s ňou v dome a ju tešili*“ (v. 31).

Šesťadvadsiata nedeľa po Sv. Duchu.

Vzkriesenie Lazarovo.

1. „*Ježiš teda, keď ju videl plakať, ... skormútil sa v duchu ... a zaplakal. Tedy riekli Židia: Hľa, ako ho miloval!*“ (Ján 11, 33—36). Z tých málo slz, ktoré Ježiš za Lazarom vyronil, uzatvárali Židia na jeho veľkú lásku k nemu. Nechápu síce lásku túto, ale ju obdivujú. O moc viac ešte urobil Kristus za teba. Vylial svoju krv, dal za teba svoj život; v *prevelebnej Sviatosti oltárnej sám seba daroval*: a ty ešte vždy neuznáš, že *ťa miluje*? Keďby si to uznal, i ty by si ho miloval, a to nie slovami,

lež *skutkom*. To ale iste ešte nedokazuješ dostatočne: lebo však aké *skutky* môžeš ty preukázať?

2. „*Riekol Ježiš: Odvalte kameň*“ (v. 39). Čo sa pri vzkriesení Lazarovom stalo, je predobrazom toho, čo ty musíš určiť, aby si vstal zo svojej nedokonalosti. Musíš odvaliť „*kameň*“, t. j. všetko musíš odpratať, čo je na prekážku tvojmu vzkrieseniu. Ježiš by síce jedným slovom mohol kameň ten odvaliť, lenže on ho tebe rozkazuje odvaliť: žiada totižto tvoju *spoluprácu*. Ty by si bol ovšem rád, aby on sám posvätil, bez toho, že by si sa pritom ty namáhať musel. — „*Riekla mu Martha, sestra zomrelého: Pane, už páchne, veď štyri dni je už v hrobe.*“ Zbadám, že i ja „páchnem“ od svojich nedokonalostí, v ktorých nie štyri roky, lež tak mnoho rokov už žijem. Lenže jak dobrý je Ježiš! Týmto nepríjemným zápachom nie je znechutený a nedá sa ním zdržať, aby ma zasa nevzkriesil. Ó, jaký biedny by si sám v tom bol, keby jeho láska nebola tak veľká!

3. „*Odvalili teda kameň*“ (v. 41). Pozoruj v okolnostiach vzkriesenia Lazarovho požiadavky tvojho duševného zmŕtvychvstania. 1. „*Odvalili teda kameň*“: složiť musíš tvrdosť srdca a svoju tvrdošijnosť! — 2. „*Ježiš pozvihol oči hore*“: myšlienku svoju musíš od zemských vecí odvrátiť a hore k nebeským pozvihnúť! — 3. „*Zavolať veľkým hlasom*“ (v. 43.): pretože chce, aby ho počuli, aby si aj ty jeho vnuknutia nasledoval. — „*Lazar vyšiel ... poviazaný na nohách i na rukách šatkami*“ (v. 44.): lebo aj po tisíc predsavzatiach, skrze ktoré si vstať trúfaš, pridŕžajú sa ťa zlé obyčaje. Lež ohľadom na toto znie to: „*Porozväzujte ho*“, aby si po odložení týchto vážne sa chytiť mohol práce!

P o n d e l o k.

**Synovia Zebedejovi bažia za
prvými miestami v kráľovstve
Kristovom.**

1. „*Vtedy pristúpila k nemu matka synov Zebedejových so svojimi synmi a*

hovorila mu: Povedz, nech tito dvaja moji synovia sedia vedľa teba, jeden zprava a druhý zľava, vo tvojom kráľovstve. Ježiš ale odpovedal a riekol: Neviete, čo pýtate“ (Mat. 20, 21—22). Oni mlúvia o vláde, kdežto Ježiš mlúvi o kríži. I v škole Kristovej sa najde ešte ctibažnosť. Ty by si sa mal v nej učiť poníženosti a sebaopovrhnutiu. Ó, ty najhorší zo všetkých žiakov, ktorý ešte vždy nachádzaš radosť v zemských veciach a za vysokými a slávnymi miestami bažíš, kdežto Boh sa tak hlboko uponížil! Opravdu „*nevieš, čo si pýtaš*“. Kráľovstvo Božie nedobýja sa slávou, lež opovrhnutím. Tomuto ty ale vyhýbaj, a predsa chceš prísť do kráľovstva Božieho. Aká pošetilosť!

2. „*Môžete piť kalich?*“ (v. 22). Spasiteľ poukazuje týmito slovami na cestu, po ktorej sa dôjde do kráľovstva nebeského: nie skrz záhalčivé vysedávanie, lež skrz napnutie síl, skrz utrpenie a sebazapieranie. — „*Ktorý ja budem piť.*“ Tieto slová pripojil, akoby bol chcel povedať: „Ja, tvoj Pán, tvoj Boh, idem pred tebou; horký je síce kalich, tak že

pri púhej myšlienke naň, krvou sa budem potiť, ale predsa ho *budem piť*." Čo ty k tomu povieš? Ach, buď odhodlaný a riečni smelo: „Môžem to s tvojou milosťou, a ja to chcem!" Kalich ten je sladší, keď ho už Kristus pil. Čo všetko si ty neurobil za svoju zemskú slávu, ktorá ti len škodu prináša! A nebo ti je menej hodné?!

3. „*Avšak dať vám sedieť zprava alebo zľava vedľa mňa, neprináleží mne* (v. 23.) — vám ctibažným, ktorí ešte žiadnych zásluh preukázať neviete a len na príbuzenstvo sa odvolávate. „*Pán nehovorí, že by nemal moci, lež že tvorom chýba ešte zásluha.*"¹⁾ „Kráľovstvo nebeské totiž", ako sv. Hieronym hovori, „nie osobe, lež *životu* bude dané." Kristus žiadal teda *zásluhy*. Nuž kdeže sú tie tvoje zásluhy? Jak lenivá je celá tvoja povaha! Jaká prázdna je na dobré skutky ruka tvoja!

U t o r o k .

Uzdravenie slepého z Jericha.

1. „*Slepý Bartinej sedel pri ceste a žob-*

¹⁾ Ambr. 1, 5. de fid. c. 2.

ral" (Luk. 10, 46). Na slepcovi tomto pozoruj stav svojej duše. 1. Ty si „*slepý*“ pre veci Božské, nedáš si žiadnej námahy, aby si ich poznal; a kým svetlo tohoto sveta hľadáš, ztratíš nebeské. — 2. „*Sedíš*“ v duševnej ospanlivosti, keďže žiadneho pokroku v duševnom živote nerobíš, hoci si sa snád už roky venoval službe Božej. — 3. Sedíš „*pri ceste*“: neni si *na* ceste svojich rádových pravidiel alebo predpisov svojich predstavených. — 4. „*Žobreš*“ úbohé potešenia od prechádzajúcich tvorov: neobrátiš sa na Boha, toho opovrhuješ. Nezhnusil sa ti ešte tento biedny stav? Nehanbíš sa zaň?

2. „*Ktorý keď počul, že je to Ježiš Nazaretský, počal kričať*“ (v. 47). Čo slepý tento robil zo starostlivosti o svoje telo, to musíš robiť ty, aby si oslobodil dušu svoju od duševnej slepoty: 1. Použije *prvú príležitosť*: jak mnohé si však nechal nevyužité opovrhnuť? Príležitosť, ktorá sa ti dnes dáva, je snád už tá posledná. — 2. Ponevác ho ľudia okríkali, o mnoho väčšmi ešte kričal: „*Ježišu, Synu Dávidov, smiluj sa nado*

mnou!" Ty sa nebudeš ľúbiť svetu, keď Ježiša vzývaš; vzbúria sa náruživosť: lepšie sa musíš zdržovať, pretože sa treba smyselnosti sprotiviť. — 3. *Odhodil svoje rúcho a vyskočil*" (v. 50). Odhodiť musíš náličnicu pretváračného života, ktorá ťa zakrýva, a musíš chodiť v čistote duše!

3. „*A Ježiš mu riekol: Čo chceš, aby som ti učinil?*" (v. 51). Ó, jak veľká je dobrotivosť Božia! Ale aká je zvrhlá tvoja slepota, keď sa ťa on pýtať musí: „*Čo chceš, aby som ti učinil?*" a nie ty sa pýtaš s oddanosťou a ochotnosťou: „*Pane, čo chceš, aby som konal?*" (Sk. Ap. 9, 6). Jak veľká je tvoja slepota, jestli nechceš vidieť, že o čo výhodnejšie je riadiť sa celkom dľa vôle Božej a predstavených, než si žiadať, aby sa ich vôľa tvojej prispôbovala. Hovor so slepým: „*Pane, aby som videl*" tvoju vôľu: akonáhle ju ale vidíš, musíš aj, takto ošvietený, za ňou ísť „*tou cestou*"! (v. 52).

Streda.

Zachej žiada si vidieť Ježiša.

1. „A hľa, muž, menom Zachej, a ten bol nadmýtnym, a to bohatým, i žiadal si vidieť Ježiša, ktorý je to“ (Luk. 19, 2—3). Pozoruhodný prípad je to, pokiaľ patrí medzi zriedkavosti! Jeden „bohatý“ a to ešte jeden „nadmýtny“ žiada si vidieť Ježiša! Robí to ale na popud Ducha svätého. Na toto vnuknutie „žiada si“. Z celej udalosti možno vidieť, že jeho žiadosť nebola len zvedavou alebo len slabou žiadosťou, ale že bola účinnou túžbou. Ja viem dobre, že by si rád videl Ježiša: lenže ho ty „nežiadaš“ (nehľadáš); nepoužívaš vytrvale prostriedky k nemu vedúce. Ach, jak posudzovania hodný si ty, jestli ty celý svoj život s prázdnyimi žiadosťami stráviš.

2. „Ale nemohol pre zástup, lebo bol malej postavy“ (v. 3). Tu vidíš obe tie príčiny, ktoré ti prekážajú, aby si mohol Boha dokonale vidieť a aby si sa s ním vnútorne spojiť mohol. Prvá je „zástup“ tvojich búriacich sa žiadosťami a neskrote-

ných náruživostí: tie ťa stále nazpät' vihnú, kedykoľvek sa k dobrotivému Bohu pripojiť chceš. Druhá príčina pozostáva v tom, že si ešte „malý“ na smeľosť, tak že sa ani nad ne povýšiť ani si cez ne cestu preboriť nevieš. Uznaj teda na sebe samom, že jak pravdivé je toto a daj sa poznaním týmto k tomu priviesť, aby si všetky náruživosti potlačil.

3. „*I predbehol a vystúpil na strom planého fíku, aby ho videl, lebo tade mal ísť*“ (v. 4). Tu vidíš, že čo máš urobiť, aby si videl Ježiša: 1. „*Predbehnúť*“ musíš zástup skrze dôkladné uvažovanie a vyhýbanie príležitostiam, v ktorých ty obyčajne povoliš svojim náruživostiam. Padneš, pokiaľ si dostatočne nerozvážiš, že čo máš robiť. 2. Musíš tam ostať, „*kade Kristus ísť má*“, t. j. príležitosť k dobrému musíš vyhľadať a využiť. 3. „*Vystúpiť musíš na strom planého fíku*“, t. j. márnosti sveta nohami pošliapať.¹⁾ Nesmieš vyhýbať tomu, čo svetári za bláznovstvo držia. Nakoľko si k tomu odhodlaný?

¹⁾ S. Ambr. 1 8. in Luc.

Š t v r t o k .

Zachej pohostinne privíta Ježiša.

1. „*A keď Ježiš prišiel k tomu miestu, pohliadol hore, uzrel ho a riekol mu: Zacheju, zostúp náhle dolu, lebo dnes treba sa mi v tvojom dome pobaviť. Tu zostúpil spešne a uvítal ho s radosťou*“ (Luk. 19, 5—6). Nebolo núdze v domoch, do ktorých by sa Kristus bol mohol utiahnuť: vyvolil si ale dom Zachejov, pretože tento najväčšiu túžbu prechovával, aby ho videl. Je to teda v prvom rade naša *túžba*, ktorá Spasiteľa pritiahne. Nedaj teda klesnúť svojej túžbe ani vtedy, keď si Krista už našiel: lebo vždycky máš ešte čo od neho prosiť. Lebo čo by si aj koľko vedel, čo by si bol aj veľmi mnoho prekonal, ešte vždy je toho *viac*, čo *nevieš* a čo *nerobiš*. — Ovocím túžby je to, že Kristus navštívi Zacheja. *A ako ho navštívi?* „*Treba sa mi*“ — jakoby viazaný nejakou nutnosťou — „*pobaviť*“: teda nielen priechodne sa staviť u neho. Žiadaš si, aby si sa i ty stal účastným takejto milosti? Nuž vtedy rozpáľ v sebe túžbu za Kristom!

2. „*Ale Zachej stal*“ — už veľkodušne odhodlaný, že *nohami pošliape skutky tohoto sveta*, — „*a riekol Pánovi: Hľa, polovicu svojho statku, Pane, dám chudobným, a jestli som koho v niečom oklamal, navrátim to štvornásobne*“ (v. 8). Túžba Zachejova za vzdialeným Spasiteľom prechádza teraz, keď bol pri ňom, v *lásku*. A práve akoby táto láska nemohla spolu obstať s láskou k *časným* skutkom, za láskou k Spasiteľovi ihneď nasleduje *opovrhnutie týchto statkov*. — Ó, jak často zavíta Kristus i k *tebe*, ten istý Kristus, ktorý kedysi aj Zacheja navštívil! A ešte vždy sa ti neošklivia pohodlnosti a smyselné lahôdky tvoje. Odkiaľ je to? Nemáš ani živej *túžby*, ani *lásky* k Ježišovi. Alebo sa snáď mýlim? Nuž, dokáž vtedy lásku svoju *skutkami*!

3. „*Riekol mu Ježiš: Dnes dostalo sa spasenie tomuto domu*“ (v. 9). Euthymius k tomuto miestu poznamenáva: „Vtedy sa dostalo domu tomuto spásenia, keď bola z neho vypudená záhuba v ňom prebývajúca.“ Počuješ? Nepríde prv spasenie, až keď je vyhodená zá-

huba: „*z teba samého pochádza záhuba tvoja*“ (Oz. 13, 9). Nemôžeš sa teda stať prv účastným spáasy, kým sám zo seba nebudeš vyhodенý: keď nevypudíš lásku k vyznačeniu, k pohodlnostiam a vysokému postaveniu. Jestli sa srdce tvoje vždy týchto vecí pridŕža, tak si ešte veľmi ďaleko od spáasy a Kristus nebýva v tebe. Opusti sám seba, potom príde Kristus a spolu s ním i spása k tebe.

Piatok.

Obilné zrno, ktoré padne do zeme.

1. „*Jestli zrno obilné nepadne do zeme a neumre, ono samo zostane; ale keď umre, donáša mnoho úžitku*“ (Ján 12, 24—25). „Ježiš tu mluvil sám o sebe“, — hovorí sv. Augustín;¹⁾ „on bol obilným zrnom, ktoré muselo umrieť.“ Toto obilné zrno padlo do zeme našej smrteľnosti a umrelo skrze umučenie a kríž jeho. Ovocím jeho bola spása vyvolených a tiež aj milosti tých, ktorí

¹⁾ Tr. 51.

boli zatratení. Si aj ty obilným zrnom v klásku cirkvi alebo niektorého rádu, ktorý z jedného zrna vyrástol? Tak vtedy musíš byť „chlebom Kristovým“, ako to sv. mučeník Ignác o sebe povedal. Musíš byť teda vymláteným, zomletým, rozmieseným a v peci mnohých trápení upečený. Nechceš toto urobiť a tak strpieť, aby si sa stal „chlebom Kristovým“?

2. „Kto miluje svoj život, ztrati ho, a kto nenávidí svoj život na tomto svete, na život večný zachová si ho“ (v. 25). Čo Spasiteľ povedal o zrne obilnom, vzťahuje to na nás a tým nám ukazuje, že my sami sebe máme odumrieť, aby sme hojného ovocia mohli priniesť pre život večný. Do ktorej triedy patríš ty? Do triedy tých, ktorí „milujú život svoj“ skrz lásku smyselnú, alebo tých, ktorí ho „nenávidia“, keďže sa hriešnym žiadostiam protivia a smyselnosti svojej ničoho nepopustia? Voľný si, môžeš si toto alebo oné vyvoliť. Prosím ťa ale, nerad' sa pri tom svojej smyselnosti, lež svojho cieľu a smrti svojej. Pre tých, ktorí tu milujú, je tam záhuba,

a to — na veky! Pravda povedala: pre tých, ktorí tu umrú, je tam večné blahoslavenstvo. Predsavzatia svoje namieraj k tomu, k čomu si stvorený!

3. *„Jestli mi kto slúži, nech ma nasleduje“* (v. 26). Slová tieto sú na tých upravené, ktorí Kristovi tým slúžia, že pracujú na spáse spolubližných. „Od týchto žiada“, hovorí sv. Chrysostomus, *„aby ho vo všetkom svojom počinaní nasledovali“* — po ceste stáleho sebazapierania. Lebo ponevác oni všetkým, ktorých na cestu spasenia priviesť chcú, toto musia radiť, následkom toho musia nevyhnutne a sami po tejto ceste chodiť. Čo robíš ty teraz? Chceš slúžiť Kristovi, ale nechceš sám seba zapierať. Jestli ťa k tomu nenahovorí ani krása samej veci a ani príklad Kristov, nechže ťa aspoň odmena k tomu pohre: *„Kde som ja, tam bude i môj služobník.“*

S o b o t a .

Kristus musí byť na kríži povýšený.

1. *„A ja, keď budem povýšený od zeme, potiahnem všetko za sebou“* (Ján,

12, 32). Pán mluví tu o svojom povýšení na kríži. On teda povýšenie svoje a slávu svoju vidí v uponížení na kríži. Aj my sa musíme „*chváliť v kríži Pána nášho Ježiša Krista*“ (Gal. 6, 14). Jak veľmi sa ja bojím, že ty slávu svoju nehľadáš v zahanbení, lež vo chvále ľudskej, v obľúbení ľudí a vo chvastaní sa so svojimi vlohami! To ale toľko znamená, ako protivíš sa sláve Kristovej. „*Ja potiahnem všetko za sebou*“, t. j. svojej vláde to podrobím. Skrze kríž svoj totižto docielil Kristus to, „*že v mene Ježišovom pokľakne každé koleno*“ (Fil. 2, 10). Vieš ty, prečo si nepodmaňuješ svoje náruživosti? Lebo si neni „povýšený od zeme“, nevystúpiš na kríž, keďže nepošliapeš nohami pýchu svoju. Na budúce teda „*nech je ďaleko*“ od teba, aby si „*sa chválil, leda v kríži Pána nášho Ježiša Krista*“ (Gal. 6, 14).

2. „*Odpovedal mu zástup: Jakože ty hovoríš. Treba je, aby Syn človeka bol povýšený? Kto je ten Syn človeka?*“ (v. 34). Tak veľká je nevedomosť zástupu. Vidí a počuje Syna človeka, on je pri ňom — a nepozná ho. Podobnú neve-

domosť prezradzuješ aj ty, nie síce slovami, ale skutkami. Vyskytuje sa ti príležitosť k cvičeniu sa v ctnosti; počuješ, ako ťa Boh vnútorne napomína: „*Teraz pošliap nohami pýchu svoju!*“ Strach pred zahanbením odpovedá: „Vyskytne sa ešte aj iná príležitosť; to sa práve nemusí verejne stať“. — Práve tak, ako keď by Božský Spasiteľ nie pred obličajom sveta bol visel na potupnom dreve kríža! Oprávnené ťa môže teda Kristus karhať: „*Ešte na chvíľku je svetlo u vás*“ (v. 35). Celým právom ťa môže napomenúť: „*Chodte, dokiaľ máte svetlo*“. Čo by ono akékoľvek bezvýznamné bolo, musíš ho predsa použiť, aby si k väčšiemu svetlu prišiel.

3. „*Lebo ačkoľvek toľké zázraky činil pred nimi* (pred zástupom), *neverili v neho*“ (v. 37). Zlý a zvrhlý život im v tom prekážal. Ty mnohé učenia Kristove prijmeš s rozumom svojim; ponevác ale zlé tvoje žiadosti inde sú naklonené, učeniám týmto nedávaš výrazu v skutkoch svojich. — „*Avšak i z kniežat mnohí verili v neho*“ (v. 42). Lenže ako nedokonale! „*Ale pre farizejov ne-*

priznávali sa, aby neboli vytvorení zo synagogy“ (v. 42). Čo všetko nepodnikne ohľad ľudský! *„Milovali totiž viac slávu (chválu) ľudskú, než slávu Božiu“* (v. 43). Ó, jaké je to hanebné! Aby si neztratil lásku ľudí, chceš radšej — ztratíš lásku Pána Boha!

Sedemadvadsiata nedeľa po Sv. Duchu.

**Každý bude súdený dľa svetla,
ktoré obdržal.**

1. *„Ja jako svetlo prišiel som na svet, aby žiaden, kto vo mňa verí, nezostával vo tme“* (Ján 12, 46). Sedíme v tme zachmúreného rozumu a v tieni smrti. Stav, ktorý naša hriešna žiadostivosť zapríčiňuje. Svetlo sa nám ponúka a volá nás k sebe. *„Kto mňa nasleduje, nechodí po tme“* (Ján 8, 12). Lenže my milujeme viac tmu, než svetlo. Odkiaľ je to? Ponéváč božské svetlo toto je nie nečinné, a mŕtva viera nestačí, lež viera skrze skutky musí byť *činnou*. My sa ale nebojíme namáhania, aby sme nasledovali to stále sa pohybu-

júce svetlo a ctnosti Kristove. Či to má vždy tak zostať? Keďby si bol ztratil svetlo telesného oka, čo by si nebol podujal, aby si ho nazpäť dostal? Či ti tak málo záleží na svetle duše?

2. *„Kto ma zapovrhne a neprijíma moje slová, má, kto ho bude súdiť; reč, ktorú som hovoril, tá ho odsúdi v posledný deň“* (v. 48). To nech je ďaleko, hovoríš, aby som ja Krista zapovrhol, to by bol ukrutný zločin. Lež *„slová jeho neprijímaš“*, ktoré on svätými vnuknutiami k tebe hovorí, nedávaš pozor na jeho osvietenia, ktorých ťa on skrze pravidlá a predstavených tvojich účastným činí. To je ale nie iné ako zapovrhnutie Krista. — Všetko toto *„bude súdené v posledný deň“*. Vtedy sa to totiž ukáže, že toto svetlo si utlačil, toto upozornenia si si nevšimnul, toto pravidlo si nohami šliapať. Dajže si dobrý pozor, aby si, keďže zapovrhneš, i ty sám nebol kedysi zapovrhnutý!

3. *„Lebo ja som nemluvil sám zo seba, ale Otec, ktorý ma poslal, on mi dal rozkaz, čo mám povedať a čo mluviť“* (v. 49). Jaký šťastlivý budeš ty v tú

hodinu, keď budeš môcť povedať: „*sám zo seba som nič nemluvil*“, nič nerobil, lež všetko na rozkaz Boží alebo predstavených. Lenže toto ty snáď viac sľubuješ, než prekonáš. V skutku nerobíš ty nič na pokyn smyslov? Nemluvíš nič z náruživosti? Či je to ale toľko, ako robiť a mluiť „*na rozkaz večného Otca*“? Ó, nepozbavuj sa toho posledného potešenia, ktorého ti nikto nemôže ani dať ani vziať, iba ty sám.

Pondelok.

Vysušený fík.

1. „*Ale ráno, keď sa navracal do mesta, bol hladný. I videl jeden fíkový strom popri ceste, prišiel k nemu, a našiel na ňom ničoho, iba samé listie*“ (Mat. 21, 18—19). V tomto fíku vidím sám seba. Pán je „*hladný*“ za ovccím tvojich skutkov. Jestli si veľkodušným, tak mu ich musíš už preto prinášať, ponevác je hladný na ne. On „*príde k tebe*“ skrze tak mnohé milosti, ktoré ti k prevedeniu dobrých skutkov dáva. Pri zvláštnom súde po smrti príde on i k te-

be: „Nože, aké ovocie si priniesol?“ — Nenajde ničoho, čo by mohol okúsiť. — Ľudí si skrze pretvarovanie sa a zovňajší výzor ctnosti zaviedol. To bolo „*len listie*“! Či by si bol rád, aby ťa tento súd na ovocie tak prázdneho našiel?

2. „*I riekol mu: Nech sa nikdy, až na veky neurodí na tebe ovocie*“ (v. 19). A prečo? Ponevác má len listie. — A predsa, ako sv. Marek vypráva, „*ešte nebol čas fíkov*“ (11, 13). To má tajomstvaplný význam. Keď on od stromu pred časom žiada ovocie, o čo viac bude on žiadať od teba ovocie v čase, keď ono má byť? A ešte i teraz necháš času ubiehať a príležitosti pominúť? Ešte i teraz premíhaš milosti a uspokojac sa len s listím, podvodne pretvaruješ ctnosť? Nebojíš sa slova toho: „*Zlorečený, kto koná dielo Pánovo podvodne*“ (Jer. 48, 10).

3. „*A fík ihneď uschol*“ (v. 19). Fík musel vyschnúť, ponevác mu bola životná šťava odňatá. To je trest pre tých, ktorí milostiam nezodpovedajú. Šťava, ktorou ľudia kŕmení byť majú, aby pri-

nášali ovocie dobrých skutkov, je pomoc milostí Božích. Oprávnené sú odňaté tým, ktorí ich nepoužívajú. Títo „vyschnú“, keďže ich *milosť opustila*, pretože je to isté, že my bez nej *žiadneho záslužného skutku* vykonať nemôžeme. A preto tí, ktorí nechcú, keď by mohli, nebudú môcť, keďby chceli. Nie je to dostatočné k tomu, aby ňa to popudilo, aby si napozatým už milostiam zoupovedal?

U t o r o k .

Podobenstvo o prenajatej vinici.

1. „*Bol človek hospodár, — Boh — ktorý vysadil vinicu*“ (Mat. 21, 33), totižto tvoju dušu — „*a ohradil ju plotom*“, t. j. predpisami a pravidlami — „*a vykopal v nej tlačovňu*“ — tlačovňu sv. sviatostí, z ktorých tečie milosť — „*a vystavil vežu*“ — vežu svojej prozreteľnosti, alebo ochrany zo stránky anjelov alebo tiež i bedlivosti predstavených — „*a dal ju do prenájmu roľníkom*“ t. j. tebe. — Ten ňa teda vysadil, ktorý v nádeji ovocia stvoril, aby si totižto Pána Boha svojho chválil a

úctil, a jedine jemu aby si slúžil. Lež aké ovocie si priniesol? Snáď len divé a kyslé hrozno. — Jak často si už pretrhol plot! Jak často „*spásol*“ už viniču „*diviak z lesa*“ (Žalm 79, 14.), t. j. neskrotená žiadostivosť! Jakú úctu prechovávaš oproti sv. sviatostiam predrahej krvi Kristovej? Ako je to s tvojou úctou k Bohu, anjelom a tvojim predstaveným, ktorých oko stále bedlí nad tebou? — A predsa vinica táto ti je nie darovaná, lež len *prenajatá*. Kedysi bude od teba požadované ovocie. Čo budeš potom odpovedať?

2. „*Ale keď sa priblížil čas ovocný, poslal svojich sluhov k roľníkom, aby odobrali jeho ovocie*“ (v. 34). Slovanami týmito je znázornené, že čo urobil Boh za teba, a čo si preukázal ty dobrotivému Bohu. Jak často „*poslal*“ on „*svojich sluhov*“, hlásateľov slova Božieho, predstavených, vnútorné vnuknutia, ktorými ňa upozorňoval, aby si prinášal ovocie! Lež práve tak, ako „*roľníci pochytali jeho sluhov a jedného zbili, druhého zabili a iného ukamenovali*“ (v. 35), tak márne si obdržal i ty milosti

Božie, keďže si nechcel s nimi spolupôučinkovať; vnuknutia si potlačil, upozornenia opovrhol. Ó, dobrotivosť Božia! Ó, nevďačnosť z tvojej stránky!

3. „*Opäť poslal iných sluhov, viac než prv, a vykonalí im podobne*“ (v. 36), to na tretí raz. V týchto sluhoch máš obraz dokonalej poslušnosti. „Hoci sa o tom dozvedeli“, hovorí sv. Hrehor, „že tí ostatní sluhovia boli zavraždení, predsa, pretože boli tak poslaní, nezdráhajú sa a neprinášajú žiadnych omlúvajúcich príčin, lež bez všetkej námietky vykonávajú rozkaz.“ — Stav tvoj nepožaduje od teba podobnej poslušnosti? Poslušnosť tvoja je takto usporiadaná?

S t r e d a .

Zavraždenie jediného syna.

1. „*Tu naposledy poslal k nim svojho syna, a riekol: Budú sa obávať môjho syna*“ (Mat. 21, 37). Po opovrhnutí tak mnohých milostí bol by ťa mohol Boh trestať. Ale vo svojom milosrdenstve poslal ešte Syna svojho pod spôsobom chleba do tvojho srdca, aby ťa jeho lá-

ska rozpálila, jeho uponíženie aby ťa poníženým učinilo, a kríž a umučenie jeho aby ťa k prevádzaniu sebazapierania povzbudilo. Ty by si mal byť úctivým oproti Synovi Božiemu, mal by si nasledovať učenie a príklad jeho. — Avšak jak ďaleko si zašiel od jeho života!

2. „*Ale roľníci, keď videli syna, riekli medzi sebou, Toto je dedič, poďte, zabime ho*“ (v. 38). Jak malá bola ich úcta k synovi! A tvoja úcta je nie väčšia, lebo však si sa neostýchal hriech páchať. Ty si ho „*zabil*“ v samom sebe a hanebným spôsobom si jeho svätú krv nohami šliapal! Nemal si žiadnej úcty k Synovi Božiemu. Bude ho ale kedysi úctiť Otec nebeský, keď príde súdiť, a rany Syna človeka vystúpia čo svedkovia proti tebe.

3. „*Keď teda príjde pán vinice, čo vykoná tým roľníkom? Riekli mu: Zlostných zlostne zahubí*“ (v. 40—41). Po takomto zachádzaní so Synom Božím, čo inšie by si bol mohol očakávať aj ty? Lež Boh sa smiloval nad tebou. Aby ťa „*zlostne nezahubil*“, postavil ťa na

miesto, keď sa ty k svojmu najväčšiemu dobru sám seba máš obetovať skrze stále *sebazapieranie*. Jak veľmi ti je úzda táto potrebná, aby si zasa neupadol! Avšak jak ľahko ju ty odmietneš a ideš na cesty bludné!

Š t v r t o k .

Svatba syna kráľovského.

1. „*Podobné je kráľovstvo nebeské človeku kráľovi, ktorý robil svatbu svojmu synovi. I poslal svojich sluhov zavolať pozvaných na svatbu; a nechceli prísť*“ (Mat. 22, 2—3). Otec večný zasnúbil Syna svojho s ľudskou prirodzenosťou. Pripravil hostinu učenia evanjeliuma a kresťanskej dokonalosti a medzi mnohými inými povolal k nej i teba. Vstúpením do povolania svojho si mu prisľúbil, že prídeš. „*Poslal*“ teda „*svojich sluhov*“ — sväté vnuknutia, ktoré ti hovorily: „*Prihotovil som svoj obed*“; príležitosť je teraz tu, aby si sa s horlivosťou snažil za dokonalosťou. Lenže ty si „*o ne nedbal, odišiel si na dvorec*“ hriechnych žiadostivostí, „*išiel si po svo-*

jem obchode“ za potechou u tvorov; opovrhol si povolávajúce vnuknutia. — Badaš už, že jak hanebné je to?

2. „*Kráľ ale sa rozhneval a zahanbil tých vrahov*“ (v. 7). Prečo neposlal iných a zase iných sluhov, ako posielal ten hospodár do svojej vinice? Prečo sa rozhneval a dal ich zahanbiť? Ponevác v tamtom páde sluhovia *dlžobu* vymáhali, kdežto teraz *milosť* hostiny nabíдали. Lebo práve tak, ako je *rozdeľovanie* milostí znakom kráľovskej *vyso-
sti* Božej, tak je *opovrhnutie* milosti zločinom *obrazenia veličenského*. A jak mnohé jeho milosti si už opovrhol! Lebo s nimi nechceť spoluúčinkovať, a ich opovrhnuť, je to isté. Teda bol si si zaslužil smrť. Milosrdenstvu Božiemu môžeš to teda ďakovať, že ešte aj iných sluhov posielala k tebe, že vnuknutie a osvietenie jedno za druhým odosiela. — Majže o to starosť, aby si ich lepšie prijal!

3. „*Svatba je sice pripravená, ale ti, ktorí boli pozvaní, neboli hodní. Idte teda na križné cesty a ktorýchkoľvek nájdete, povolajte na svatbu*“ (v. 8—9).

Doteraz si odmietol účasť na svatbe kresťanskej dokonalosti, či už z dôvodu odporu od nej, alebo pre ťažkosť oddelenia sa od zemských vecí. Teraz už poznáš hanebné svoje chovanie sa. Postav sa teda na „koniec ciest“ svojich, totižto na *koniec života svojho*. Spytuj sa smrti, že čo ti radí: či máš ísť na túto svatbu kresťanskej dokonalosti alebo či ju máš odbiť. Prijmi radu túto! Urob teraz, čo si vtedy budeš žiadať, aby si to bol urobil! Lebo vtedy potom už pozde príde žiadosť tvoja!

P i a t o k .

Človek nemajúci svatobného rúcha.

1. „*Tu vošiel kráľ pozrieť si stolujúcich, a videl tam človeka, neodetého rúchom svatobným*“ (Mat. 22, 11). Pod rúchom svatobným treba rozumieť stavu primerané žitie. Uvažuj, či tvoje žitie zodpovedá požiadavkom Božím. — „I riekol mu“ celý rozčulený: „*Priateľu*“, — tak ho osloví nie bez všetkého posmechu — „*jako si sem vošiel, keď nemáš rúcha svatobného?*“ (v. 12). To ešte ne-

ni dosť, keď ty na vonok ako rehoľník alebo ako kresťan vôbec vystupuješ: ty musíš byť ním i v živote svojom. Keby ťa Boh v tomto okamihu predvolal k vypočutiu pred zvláštnym súdom: v akom stave by ťa to tak zastihlo? — „*Tu ten onemel.*“ Pred Bohom žiadnej výmluvy nebudeš môcť predniesť: zahanbený *onemieš*. Teraz ale, kým je ešte čas, *rozprávaj* sa v pobožnej modlitbe s Bohom a usiluj sa, aby si si Pánu milé rúcho zadovážil!

2. „*Vtedy riekol kráľ posluhom: Sviažte mu ruky a nohy a vyhoďte ho do tmy zevnútornej*“ (v. 13). „Vyhodený je“, hovorí sv. Ambróz,¹⁾ „ponevác bol hriešnikom a predsa si zásluhu svätosti prisvojoval“. Dobrý Boh nestrpí ľahko v reholi alebo vo sv. Cirkvi vôbec, takého, koho život nezodpovedá povolaniu jeho. Máš teda celkom isto príčinu, aby si sa obával, ponevác život tvoj nevyhovuje požiadavkom povolania tvojho. Keď si aj myslíš, že vnútro svoje môžeš pred ľuďmi zakryť, Pán Boh ale odhalí taj-

¹⁾ Serm. 3. de Nat.

nosť. I keďby si nemal byť vyhodенý z rehole alebo zo sv. Cirkvi, predsa však odstránený budeš od obličaju Boha, ktorý je „*pravé svetlo*“, „*do tmy zovnútornej*“ a do slepoty ducha svojho. „*Sviazané budú ruky a nohy*“ povrazmi náruživostí твоjich, aby si žiadneho dobrého skutku prekonať nebol vstave. Obyčajne totiž ten bude sviazaný, ktorý príliš voľný život vedie.

3. „*Mnoho je povolaných, ale málo vyvolených*“ (v. 14). Toto musí v tebe stále udržať bázeň spasiteľnú a musí ti vniesť svätú starostlivosť ohľadom tvojeho povolania, aby si sa vynasnažoval, že by si ho stále nasledoval. Preto si ty ešte nie hneď aj vyvoleným, pretože si povolaný. Že si bol povolaný, nezáviselo to od teba, lež od milosti Božej; z tvojej stránky žiadna príprava nepredchádzala tomu: aby si ale predsa bol vyvoleným k večnej sláve, musíš sa k tomu i zo svojej stránky pričiniť. Nasleduj radu apoštolov: „*Usilujte sa skrze skutky učiniť istým svoje poslanie a vyvolenie*“ (II. Petr. 1, 10).

S o b o t a .

Dotaz o platení dane.

1. „*Učiteľu, viem, že si pravdomluvný, a ceste Božej v pravde učíš, a nedbáš na nikoho, lebo nehľadiš na osobu ľudskú*“ (Mat. 22, 16). Pochvala táto, ktorú vyslanci farizejov Spasiteľovi preukazujú, je v najvyššom stupni pravdivá. — Ó, kiežby si si pochvalu túto bez lichotenia zaslúžil aj ty, ktorý sa tak ukazuješ, že Krista nasleduješ. Si ty „*pravdomluvný*“ sám proti sebe? Nezávadáš sám seba, že zlé je dobré a dobré je zlé? — Pridŕžaš sa „*cesty Božej*“, cesty zákonov a pravidiel? Alebo snáď kráčaš v šľapajách priateľov-pôžitkárov a nasleduješ svoje náruživosti? „*Nedbáš na nikoho*“, jedine len na dobrého Boha? Neni si až príliš sám o seba starostlivý? — „*Nehľadiš na osobu ľudskú*“? Nelichotíš niekemu? Neni si k inému zas docela zvláštnou láskou naklonený? Ó, jak veľmi ďaleko si ty ešte od pochvaly Majstra svojho, — zlým učeníkom Ježiša Krista si ty!

2. „*Povedz nám teda, čo sa ti zdá:*

smie sa dávať daň cisárovi a či nie?" (v. 17). V slovách otázky tejto neni nič zlého: ale v srdciach dotazujúcich sa skrýva zlosť. Farizeji totiž *„radili sa, že ho podchytiť v reči"* (v. 15). Preto im Spasiteľ odpovedá: *„Čo ma pokúšate, pokrytci?"* (v. 18). Týmto preukazuje, že ako sa mu každá lstivosť protiví. Žiada, aby mu ukázali jeden peniaz. *„I riekol im: Či je tento obraz a nápis?"* (v. 20). — Koho obrazom si *ty*? Ty si podobizňou Boha. Avšak jak veľmi si zošklivený! Urobil si ho obrazom človeka zemsky smýšľajúceho. Už je na čase, aby *„jako si nosieval obraz pozemšťana, teraz aby si nosieval obraz nebešťana"* (I. Kor. 15, 49). Obnov sám seba, *„kým Kristus nevyobrazí sa v tebe"* (Gal. 4, 19.), a ty budeš môcť povedať: *„Nuž žijem, už nie ja, ale žije vo mne Kristus!"* (Gal. 2, 20).

3. *„Odovzdajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božie, Bohu"* (v. 21). Každému treba dať svoje. Ty prináležíš Pánu Bohu; všetko, čím si a čo máš, je jeho vlasťou; tvoje telo, duša, smysly tvoje a všetky tvoje sily a schop-

nosti. Odovzdávaš teda i ty Pánu Bohu svoje telo a smysly svoje? Používaš ich k jeho sláve a na svoj prospěch? Dáš mu späť svoju dušu, tak, že naň myslíš, že ho miluješ a bojíš sa ho? Alebo sa snáď s citami svojimi okúňaš okolo tvorov? Upovedom si to raz, že na jak mnohých základoch *prináležíš ty Bohu*: on ťa *stvoril*, on ťa *vykúpil*, on ťa *udržal*, on ťa *povolal*, on ťa mohými *dobrodeniami* obsypal. — Daj aj *bližnému*, čím si mu podľžný — totižto *lásku*! Veď je on podobizňou toho istého, koho i ty; tým istým je stvorený, jednou a tou istou krvou je vykúpený.

Posledná nedeľa po Sv. Duchu.

O veľkom prikázaní lásky.

1. „A jeden z nich, učiteľ zákona, opýtal sa ho a pokúšal ho: Učiteľu, ktoré prikázanie je veľké v zákone, na ktoré Boh najväčšmi hľadá? Riekol mu Ježiš: Milovať budeš Pána Boha svojho, z celého svojho srdca a celou svojou dušou a celou svojou myslou. Toto je najväčšie a prvé prikázanie“ (Mat. 22,

35—38). Rozumieš to? Láska k Bohu je „*prvé*“: teda s ňou musíš začať; „*najväčšie*“: s ňou musíš teda aj skončiť! Láska je kráľovnou ľudských náklonností, a i *sama* musí byť strhnutá k poslednému svojmu cieľu a koncu, mimo ktorého nič je nie hodné lásky. Považoval si dotaz prikázania lásky za „*prvé a najväčšie*“? Nedával si nikdy niečomu inému prednosť pred dobrotivým Bohom? Ó, kiežby tomu tak bolo? Tak vtedy aspoň odteraz nech ti je to „*prvou a najväčšou*“ vecou, aby si *miloval Boha*. To preukážeš, keď všetko naňho vzťahuješ; keď žiadnu čiastku srdca svojho nedaruješ láske k tvorom, keď sa odhodláš odporovať ťažkostiam s tými slovami apoštola: „*Kto nás odlúči od lásky Kristovej?*“ (Rim. 8, 35).

2. „*Druhé však podobné je tomuto: milovať budeš svojho bližného*“ (v. 39). Každý si je teda smernicou, ako má milovať bližného. Nikto sa nemiluje len na oko, nikto sa nemiluje neúprimne. Nikto si nežiada zlého, ani toho najmenšieho; neni toho, kto by nechcel mať dobré, a to z dobrého to najlepšie. Ty teda mu-

síš. — a to je „*veľké prikázanie*“ — bližného svojho nielen na oko milovať, musíš sa usilovať, aby si dľa možnosti zlé od neho odďaľoval a aby si dľa svojich síl dobro napomáhal. Bližným tvojim je ale nielen jeden, lež *všetci*. Preto nesmieš lásku svoju len jednému venovať, tak, že by si ju ostatným odtiahol!

3. „*V týchto dvoch prikázaniach obsahuje sa všetok zákon a proroci*“ (v. 40). Tu máš dôvod, prečo máš *Boha* a *bližného* milovať. Zachovanie zákona je nevyhnutne potrebným. Nechceš ho nijako prestúpiť? — Od každého múdreho človeka aspoň toľko by sa mohlo očakávať. — Tak potom miluj: „*Kto miluje, vyplní zákon*“ (Rim. 13, 8). Na toto namier svoje myšlienky, na toto svoje slová a skutky, aby celý tvoj život bol plnením lásky!

P o n d e l o k .

**Ježiš varuje od príkladu farizejov
a volá „beda“ nad nimi.**

1. „*Na stolicu Mojžišovu zasadli zákonníci a farizeji. Všetko teda, čokoľ-*

vek vám povedia, zachovávajúte a robte“ (Mat. 23, 2—3). I vtedy, keď je predstavený nie dobrý, jeho rozkaz je ale dobrý, nutno ho je poslúchať. I zlého učiteľa treba nasledovať, keď je jeho učenie zdravé. K zlému ich príkladu avšak neslobodno sa pritúliť: „*ale dľa ich skutkov nerobte“!* (v. 3). Nemôžeš sa teda s tým vyhovárať, že predstavený sám to nerobí, čo prikazuje. *On má o sebe, ty ale o sebe* vydáš počet. — „*Lebo hovoria, ale nečinia.*“ Nech je toto ďaleko od *teba!* Nie pekné slová sú kľúčom do nebies, lež dobré skutky. Nebudú sa ťa vypýtovať, že čo si hovoril, lež čo si *robil*. Jaká hanba je to: slovami učiť ctnosti, a učenie svoje životom vyvrátiť!

2. „*A všetky svoje skutky činia, aby ich ľudia videli“* (v. 5). Druhá chyba, ktorú Pán na farizejoch karhá, je ich snaha, aby boli od ľudí uctení a chválení; keď sa týmto ľúbia, sú spokojní „*Radi majú predné miesta pri večerách a predné stoličky v synagogách, a pozdravovanie na námestí a verejné prejavy a úcty“* (v. 6, 7). Keď toto ob-

siahnu, myslia si, že sú v nebi. Ty, po-
neváč sluhom Božím chceš byť, nebuď
takým. Vonkonom pravdivé je oné slo-
vo apoštola: „*Keby som sa ešte ľu-
ďom ľúbil, nebol by som sluhom Kri-
stovým*“ (Gal. 1, 10). Bezpodmieneč-
ne musí sa zoškliviť Bohu ten, kto sa
príliš usiluje, aby sa ľúbil ľuďom. Po-
vedzme, že sa ti aj podarí získať pria-
zeň ľudí: vtedy „*si už obdržal svoju
odmenu*“ A tak teda za túto márnú
paru si sa trápiš?!

3. „*Beda vám, zákonníci a farizeji,
pokrytci, lebo podobní ste hrobom za-
líceným, ktoré sa zvonku zdajú ľuďom
krásnymi, kdežto vnútri sú plné mŕt-
vych kostí a všeliakej nezdoby*“ (v. 27).
To je tretí hriech, ktorý Spasiteľ zá-
konníkmi a farizejom na oči vyhadzuje,
— *pokrytectvo a zdanlivá svätosť*. Kde
je *ctnosť* len *pretvarovaním*, tam jesto
iste *skutočných hriechov*. Nič ti to ne-
osoží, naopak, len ti to škodí, jestli si
ty len náličnicu ctnosti dávaš, bez to-
ho, že by si tým vnútorne aj bol. Boh
nehľadá na zdanlivosť, lež na skutoč-
nosť. Pred ním si tým, čím si vo svojom

sídci a vo svojom svedomí. A kedysi budeš predsa Bohom, a nie ľuďmi súdený.

U t o r o k.

Proroctvo Pánovo o zkaze Jeruzalema.

1. *„Keď teda uzrete ohavnosť spustošenia... stáť na svätom mieste* (ohavnosť spustošeného chrámu jeruzalemského), — *„kto číta, nech rozumie“* (Mat. 24, 15). Áno, *dobre rozumej“*, ty si chrámom Božím, ktorému v smrti hrozí spustošenie: smrť spustoší tento chrám tela tvojho zemskeho. *„Dobre rozumej“*, čo máš už predbežne robiť, aby ti to zle nevypadlo. Lebo jestli ťa smrť raz prekvapila, nemôžeš potom už viac nič robiť. — *„Ktorí sú v Júdsku, nech utečú do hôr!“* (v. 16). Ty k vyvolenému národu patriš: aby si bol potom istý, tak už teraz utekaj do hory, ktorá je Kristus — aby si ho *nasledoval!* Si-li *„na streche“* vznešenej ctnosti, *„nesostupuj“* do nízkosti svetárov! Si-li *„na poli“* Kristovom zasadený, *„nevracaj sa vziať*

si odev“ predoslého hriešneho života! (sv. Hilarius). Jaký istý budeš potom, keď toto teraz urobíš!

2. „*Beda samodruhým a dojčiacim v tých dňoch*“ (v. 19). Onen posledný deň stále hrozí: možno že je to už dnešný deň. Beda ti, jestli sa s tým uspokojíš, že si vnútorne plný dobrých *predsavzati*, bez toho, že by si ich čo dobré *skutky* na svet priniesol! Čo ti príde dobrého do mysle, ihneď to musíš skutkom previesť: lebo ináč *vtedy* nebudeš mať už času k tomu. — „*A modlite sa, aby vám nenastal útek v zime*“ (v. 20.): hľadže, aby sa neprekvapila smrť v takom čase, kedy si ochladol v poslušnosti oproti Bohu; „*alebo v sobotu*“, kým odpočinku hovieš a v bezstarosti žiješ. Toto má byť každú hodinu tvojou starosťou, lebo niet hodiny bez nebezpečenstva.

3. „*Lebo vtedy bude veľké súženie, jakého nebolo od počiatku sveta*“ (v. 21). Do takého súženia prídu totiž bezstarostní a vlašní ľudia, ktorí účinkovanie až na ten čas vysunuli, keď už nič viac robiť nemôžu. V tom okamihu, keď člo-

vek so smrťou zápasí, telo jeho hrozne bude trýznené: o mnoho viac ale ešte *svedomie* jeho. Živšie než kedykoľvek poznáš vtedy dobré a zlé. Tarchu svoju budeš vtedy mať za veľa väčšiu a ťažšiu, než si si to kedy myslel... Aby si teda vyhnul takémuto súženiu, rob teraz, čo si vtedy budeš žiadať, aby si bol urobil; vyhýbaj tomu teraz, čomu by si sa potom tešil, keďby si to bol opustil! *Smrti* sa pýtaj o radu, čo máš robiť a čo máš opustiť: ale aj *počúvaj* na radu tú!

S t r e d a .

Musíme byť bedliví a vždy pripravení na príchod Pánov.

1. „*Bedlite teda, lebo neviete, v ktorú hodinu vám Pán príde*“ (Mat. 24, 42). Múdreosť to vyžaduje, aby sme boli stále na to prichystaní, čo iste príde, ale sa nevie, kedy to príde. No, keďby bol Pán pred niekoľko rokmi prišiel, v akom stave by ťa bol našiel? Čo, keby v tomto okamihu prišiel, čo by si chcel, aby si bol vykonal? A keď by si vedel,

že o hodinu príde, čo by si robil? K čomu by si sa vtedy odhodlal — práve to *urob teraz*: lebo môže byť, že vskutku príde vtedy. Preto ti je zakrytá hodina *tá*, aby si ani jednej *bedô*veroval.

2. „*Blahoslavený ten sluha, ktorého, keď mu príde pán, najde tak robíť*“ (v. 46). Bedlivosť je tak veľkej hodnoty, že už pre ňu samú blahoslaveným menuje Pán sluha. Pri bedlivosti nevklzne sa zlodej, ktorý by mu ukradnúť mohol nadobudnuté cennosti. Nedá upríchnuť žiadnej vhodnej príležitosti, bez toho, žeby ju nevyužil. Hovor sám: keby si mal dobrotivého Boha pred očami, či by si si dovolil vtedy čo len tú najmenšiu chybu? Či by si privolil vtedy čo len jednej zlej žiadosti? Nevyužil by si každú príležitosť k dobrému? Či to ale neznamená byť „*blahoslaveným*“, keď tak žije človek, že sa od každej škvrny čisto zachová? „*Blahoslavený muž, ktorý sa naide bez škvrny*“ (Sir. 31, 8).

3. „*Ale jestli je ten sluha zlý a povie si*“ (v. 48). Dobrému a bedlivému sluhoovi postaví naproti zlého sluha, ktorý si povie „*v srdci: Môj pán dlho nejde*“.

Toto je taký človek, ktorý sa vo svojej lenivosti s tou myšlienkou uspokojí, že má ešte dosť času, aby horlive účinkoval. Ó, úbohý človek! „*Príde pán toho sluhu v deň, v ktorý sa nenazdáva, a v hodinu, v ktorú nevie*“ (v. 50). Jak veľká bude bázeň jeho, a jak hrozné jeho nastrašenie! Čo, „*keď sluha tento ešte aj bije svojich spolusluhov*“ — keďže sa náruživostiam hnevu strhnúť dá; čo, „*keďby začal jesť a piť*“ (v. 49.), — t. j. keďby vo svojej žiadosti popustil uzdu: akože by sa potom pri príchode Pánom cítil? Myslím, že si to ty nežiadaš, aby si bol v takomto stave prekvapený. Avšak nebudeš dostatočne pripravený, jestli si nie *vždy* pripravený.

Š t v r t o k .

Podobenstvo o desať pannách.

1. „*Vtedy kráľovstvo nebeské bude podobné desiatim pannám, ktoré si vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi a neveste*“ (Mat. 25, 1). I toto podobenstvo upozorňuje k bedlivosti. Všetky boli panny, všetky vzaly svoje lampy,

všetky „išly naproti“, — „všetky zašpaly, keď ženich dlho nešiel“ (v. 5). A predsa „päť z nich bolo bláznivých a päť opatrných“ (v. 2). Nie všetky „vzaly so sebou oleja“ (v. 4). — Lampou je viera; sama ale nestačí. „Bláznivým“ si, jestli nevezmeš so sebou „oleja“ lásky, a všetko to, čo k tomu slúži, aby si sa isto mohol predstaviť pred Božského ženícha, že ti lampa nevyhasne; lebo „viera bez skutkov je mŕtva“ (Jak. 2, 26).

2. „O polnoci strhol sa krik: Hľa, ženich prichádza!“ (v. 6). Pán príde, keď najmenej nášho myslíme. — „Vtedy vstaly všetky tie panny a pristrojovali si lampy“ (v. 7). S jakou starostlivosťou sa pripravujú všetky, pretože sa pred ženíchom ustanoviť musia! Tu spoznaly bláznivé chybu, ktorej sa dopustily, že im totižto chýba teraz olej dobrých skutkov. Lenže je to príliš neskoro, vtedy chceš započaf, keď sa to už dokončiť má. — „Tu bláznivé riekly opatrným: Dajte nám z vášho oleja, lebo naše lampy zhasínajú“ (v. 8). Ale darmo! Lebo však skutky iných ti nič neprospejú“,

keďže „sa odplatí každému podľa skutkov jeho“ (Mat. 16, 27). Nemyslíš si, že bláznivé panny trpko oľutovaly chybu svoju? Lež jak veľká musela byť potecha a radosť opatrných panien! Osudu ktorých žiadal by si si byť účastným, starostlivosť týchže si osvoj!

3. „*A tie, ktoré boli hotové, vošly s nim na svatbu, a dvere sa zatvorily*“ (v. 10). Nevošly s nim na svatbu tie, ktoré teprv vtedy „išly k predavačom“, t. j. tie, ktoré odkladaly svoju pripravenosť. Kto odkladá starosť o spásu svoju, vystavuje sa nebezpečenstvu, že ju ztratí. Predbežne musí sa to *prekonať*, čo je k spaseniu potrebné. Keď sa čas pominie, *vôľa* potom už nemôže viac pomôcť. „*Napokon však prišly i ostatné panny a riekly: Pane, Pane, otvor nám*“ (v. 11). Pekné slová ovšem tu nič nepomôžu, kde jedine len dobré skutky na váhu padajú. Vtedy ti to nič neprospeje, keď budeš vyznávať Pána slovami, keďže si ho v živote svojom skutočne zapredal. Teraz teda, „*v deň spasený*“, „*v čas milostivý*“ (2. Kor. 6, 2) musíme sa venovať dobrému, lebo

teraz sú dvere ešte otvorené. — „*Ale on odpovedal a riekol: Veru, povedám vám, nepoznám vás*“ (v. 12). Tohoto hromovitého slova máš sa aj ty vtedy čo obávať, jestli ty teraz Boha nepoznáš a vedomosti svojej primerane jestli mu neslúžiš.

P i a t o k .

Podobenstvo o hrivnách.

1. „*Istý človek, keď odchádzal preč, zavolať svojich sluhov a odovzdal im svoj majetok*“ (Mat. 25, 14). I toto podobenstvo fa upozorňuje, aby si bol na príchod Pánov stále pripravený. „*A jednému dal päť hrivien, inému zas dve, a inému jednu, každému podľa jeho schopností*“ (v. 15). Uvažuj, že aké hrivny si ty dostal od Boha, dary tela a duše, dary prírody a milosti. Dary tie ti nepatria, lež sú vlastníctvom Boha. Pozdáva sa ti, že si málo dostal? Boh ti podľa tvojich schopností udelil. Z toho mála musíš kedysi počet vydať. Keďby si bol viac dostal, bolo by ti to len na škodu bývalo. Za jakým účelom ti bolo

toto ale dané? Aby si s tým narábal: „*Kupčite, kým neprijdem*“ (Luk. 19, 13). Pán ztratí zisk, ktorý ty nepreukážeš. Schopnosti svoje teda nesmieš na nič iné upotrebiť, iba na čo dobrotivý Boh chce. A ty si to predsa urobil! Akoby si pokračoval s takým sluhom, ktorý by na svoj prospech a pôžitok obrátil tvoje peniaze? Nože odpovedaj raz na to, či si ty neni takýmto sluhom?

2. „*A po dlhom čase prišiel pán tých sluhov a robil s nimi počet*“ (v. 19). I s tebou bude robiť Pán počet, a možno nie „po dlhom čase“. — „*I pristúpil ten, ktorý dostal päť hrivien, priniesol iných päť ... podobne i ten, ktorý dostal dve hrivny, iné dve*“ (v. 20, 22). Preukázali zisk dľa pomeru hrivien. Každý z oboch bol pomenovaný „*sluho dobrý a verný*“. Oba boli pevolaní, aby „*vošli do radosť svojho pána*“ (v. 21, 23). Pred Bohom teda neplatí viac ten, kto viac dostal. On hľadá len na použitie schopností a milostí, nie ale na *množstvo* ich. Keby bol ten sluha, ktorý päť hrivien dostal, len iné dve získal, nebol by býval menovaný „*sluhom dobrým a verným*“. —

Tak chce dobrotivý Boh, aby žiadna milosť nebola daná darmo. Stále sa máš teda o to starať, aby si žiadnu milosť nedostal nadarmo. Tu buď teda bedlivý!

3. „*Ten, ktorý dostal jednu hrivnu, riekol: Pane, viem, že si človek tvrdý... od strachu išiel som a skryl som tvoju hrivnu do zeme; hľa, tu máš, čo je tvoje*“ (v. 24—25). Služa tento nezmráhal hrivnu, lež starostlivo ju opatroval. Prečo je teda karhaný: „*Sluho zlý a lenivý*“ (v. 26). Ponevác on s hrivnou tou nekupčil a preto ani zisku nepreukázal, ako si to Pán žiadal. Tak prísne teda trestá Boh nepoužitie jednej jedinej hrivny? Čo budeš odpovedať ty, ktorý tak mnoho tisíc hrivien si zakopal do zeme, keďže si milosti cieľom nadobudnutia nebeských statkov tebe dané zneužil na ciele zemské, k pôžitkom smyselným? Preto tak si dávaj teraz pozor na svoje záležitosti, aby si si zaslúžil kedysi počuť slovo: „*Dobre, sluho dobrý a verný... vojdí do radosť svojho pána!*“ (v. 21).

S o b o t a .

Posledný súd.

1. „*Keď príjde Syn človeka vo svojej velebnosti a všetci anjeli s nim, vtedy zasadne na trón svojej velebnosti*“ (Mat. 25, 31). Hľa, pozri si tu ako sudcu toho, ktorého si doteraz mal „*za prímluvníka u Otca*“ (1. Ján 2, 1), toho, ktorého pre-razili hriešnici; toho, ktorého si ty zapovrhol. „*A shromaždia sa pred neho všetky národy*“ (v. 32). Pozri sa, to je ten veľký zástup tých, ktorí majú byť súdení. Medzi nimi budeš aj ty. — „*A síce ovce postaví si z prava, kdežto kozlov z ľava*“ (v. 33). Vidiš teraz, že jak rozdielny je ich osud! Pozri na tých z ľava, ako sú nastrašení, ako sa trasú! A jakú potechu a koľkú radosť pozoruješ u tých na pravej strane? „*Ovce*“, ktoré sa daly vodiť svojmu pastierovi a hlas jeho nasledovali. A koho vidiš na ľavej strane? „*Kozlov*“; tých, ktorí hriešnym svojim žiadosťami hovelí. — Ó, moj Bože, postav ma teraz, jestli chceš, na ľavu stranu, aby som tam potom na pravej strane stáť mohol!

2. „*Vtedy kráľ povie tým, ktorí mu budú z prava: Poďte, požehnani od môjho Otca, vládnete kráľovstvom, pripraveným vám od ustanovenia sveta*“ (v. 34). Najprv dobrých volá k odmene, prv než by zlých zatratil, pretože on, ako sv. Chrysostomus poznamenáva, — vždy je ochotnejším k dobročineniu, než k trestaniu. — On totiž odmeňuje dľa svojej prírody; tresty ale len nerád ukladá. Ó, jak sladký bude rozsudok tento pre spravedlivých! Chceš ho i ty počuť? Skrze dobré skutky to obsiahneš. Sudca udáva aj základ odmeny tejto: „*Bol som hladný, a dali ste mi jesť; bol som smädný, a dali ste mi piť; bol som prichodzí, a pritúlili ste ma; nahý, a priodeli ste ma; nemocný, a navštívili ste ma; v žalári som bol, a prišli ste ku mne*“ (v. 35—36). Bez týchto skutkov márne budeš úfať. Preto: „*Čokoľvek môže urobiť ruka tvoja, pričinlive to rob*“ (Kaz. 9, 10). Ani maličkého nezanechávajú, lebo ináč je nie tak maličké, že by v rúchu lásky k Bohu, nebolo tam hodné večného kráľovstva.

3. „Potom riekne i tým, ktorí budú z ľava: Vzdialte sa!“ (v. 41). Ó, jaký úder hromu je to v ušiach hriešnikov! „Odo mňa!“ Aký blesk búrky: Boha ztratí na veky! — „Zlorečenci!“ Jaká *bolasť*; od dobrotivého Boha na veky nenávideným byť! — „Do ohňa večného!“ Aké *zúfanie*: na veky byť na smysloch trápeným! „Ktorý je pripravený diablove“ *odo mňa, tebe ale — od seba samého!* Koľké *trýznenie*: na veky bývať medzi diablami! — A čo je základom tohoto tak hrozného rozsudku? „Hladný som bol, a nedali ste mi jesť; smädný som bol, a nedali ste mi piť; prichodzí som bol, a nepritúlili ste ma; nahý, a nepriodeli ste ma; nemocný a v žalári, a nenavštívili ste ma“ (v. 42—43). Zanedbali ste skutky, ktoré som od vás žiadal; a robili ste, čo som zakazoval! — Ó, Bože! „Tu páľ, tu rež: — len vo večnosti šetri ma!“

Ó, večnosť! — Ó, večnosť!
 Jak horká je na teba vzpomienka!
 (Sir. 41, 1.)

O. A. M. D. G. S. A. T. !

„Hľa, prijdem *skoro*, a moja odplata
je so mnou, aby som odplatil každému
podľa jeho *skutkov!*“

(Zjav. 22, 12.)

OBSAH II. SVÄZKU.

Príchod a milostivé účinkovanie Ducha Svätého	3
O Najsvätejšej Trojici	17
O prevelebnej Sviatosti Oltárnej	25
Vlastnosti Boha	44
Verejný život Ježiša, zázraky a učenie Jeho	63

